

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) br. 597/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 812/2004 o utvrđivanju mjera koje se odnose na slučajni ulov kitova i dupina pri ribolovu 62
- ★ Uredba (EU) br. 598/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o utvrđivanju pravila i postupaka u vezi s uvođenjem operativnih ograničenja povezanih s bukom u zračnim lukama Unije unutar uravnoteženog pristupa kojom se stavlja izvan snage Direktiva 2002/30/EZ 65
- ★ Uredba (EU) br. 599/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009 o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenesa, brokinga i provoza robe s dvojnog namjenom 79
- ★ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽¹⁾ 84

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

DIREKTIVE

- ★ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita ⁽¹⁾ 149

- ★ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta) 179

- ★ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ 190

- ★ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU ⁽¹⁾ 349

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) br. 596/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. travnja 2014.

o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ
Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Istinsko unutarnje tržište za financijske usluge presudno je za gospodarski rast i stvaranje radnih mjesta u Uniji.
- (2) Integrirano, učinkovito i transparentno financijsko tržište zahtijeva integritet tržišta. Nesmetano funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i povjerenje javnosti u tržišta preduvjeti su za gospodarski rast i blagostanje. Zlouporaba tržišta šteti integritetu financijskih tržišta i narušava povjerenje javnosti u vrijednosne papire i izvedenice.
- (3) Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ upotpunjen je i ažuriran pravni okvir Unije za zaštitu integriteta tržišta. Međutim, uzimajući u obzir novosti na zakonodavnom, tržišnom i tehnološkom planu koje su nastupile od stupanja na snagu te Direktive te dovele do znatnih promjena u financijskom okruženju, navedenu bi Direktivu trebalo sada zamijeniti. Također je potreban novi zakonodavni instrument kako bi se osiguralo postojanje ujednačenih pravila i jasnoće ključnih koncepata te jedinstvenog skupa pravila u skladu sa zaključcima izvješća od 25. veljače 2009. Skupine na visokoj razini o financijskom nadzoru u EU-u, pod predsjedanjem Jacquesa de Larosièrea („De Larosièreova skupina”).

⁽¹⁾ SL C 161, 7.6.2012., str. 3.

⁽²⁾ SL C 181, 21.6.2012., str. 64.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 10. rujna 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem (zlouporabi tržišta) (SL L 96, 12.4.2003., str. 16.).

- (4) Postoji potreba za uspostavljanjem ujednačenijeg i snažnijeg okvira s ciljem očuvanja integriteta tržišta, izbjegavanja potencijalne regulatorne arbitraže, jamčenja odgovornosti u slučaju pokušaja manipuliranja, kao i omogućavanja više pravne sigurnosti i manje regulatorne složenosti za sudionike na tržištu. Cilj je ove Uredbe na odlučujući način doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta te bi se stoga trebala temeljiti na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), prema dosljednom tumačenju u sudskoj praksi Suda Europske unije.
- (5) Kako bi se uklonile preostale prepreke trgovini i značajno narušavanje tržišnog natjecanja kao posljedica razlika među nacionalnim pravima te spriječila pojava daljnjih prepreka trgovini i značajnog narušavanja tržišnog natjecanja, potrebno je donijeti uredbu kojom se utvrđuje ujednačenije tumačenje okvira Unije o zlouporabi tržišta, kojim se jasnije određuju pravila primjenjiva u svim državama članicama. Određivanje zahtjeva u vezi sa zlouporabom tržišta u obliku uredbe osigurat će izravnu primjenjivost tih zahtjeva. Time bi se trebali osigurati jedinstveni uvjeti jer se sprečava nastanak razlika među nacionalnim zahtjevima zbog prenošenja direktive. Ovom Uredbom zahtijevat će se da sve osobe poštuju ista pravila u cijeloj Uniji. Njome će se također smanjiti regulatorna složenost i troškovi društava povezani s pridržavanjem, posebno za društva koja se bave prekograničnim poslovanjem, te će se doprinijeti uklanjanju narušavanja tržišnog natjecanja.
- (6) U Komunikaciji Komisije od 25. lipnja 2008. pod nazivom „Small Business Act” za Europu” pozivaju se Unija i države članice da izrade pravila kako bi smanjile administrativna opterećenja, prilagodile zakonodavstvo potrebama izdavatelja na tržištima za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) te olakšale pristup financiranju tim izdavateljima. U određenom broju odredbi Direktive 2003/6/EZ izdavateljima se nameću administrativna opterećenja, a posebno onima čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućim tržištima MSP-ova, što bi trebalo smanjiti.
- (7) Zloupotreba tržišta koncept je koji obuhvaća nezakonite postupke na financijskim tržištima, a za potrebe ove Uredbe trebalo bi smatrati da se sastoji od trgovanja na temelju povlaštenih informacija, nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Takvim se postupcima onemogućava potpuna i odgovarajuća transparentnost tržišta, što je preduvjet za trgovanje svih gospodarskih subjekata na integriranim financijskim tržištima.
- (8) Područje primjene Direktive 2003/6/EZ bilo je usredotočeno na financijske instrumente uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili za koje je bio podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na takvom tržištu. Međutim, u posljednjih nekoliko godina financijskim se instrumentima sve više trguje na multilateralnim trgovinskim platformama (MTP-ovi). Postoje i financijski instrumenti kojima se trguje isključivo na drugim vrstama organiziranih trgovinskih platformi (OTP-ovi) ili isključivo izvan burze (OTC). Područje primjene ove Uredbe trebalo bi stoga uključivati sve financijske instrumente kojima se trguje na uređenom tržištu, MTP-u ili OTP-u te bilo koji drugi postupak ili radnju kojima se može utjecati na takav financijski instrument bez obzira na to odvijala li se na mjestu trgovanja. U slučaju pojedinih vrsta MTP-ova koji, poput uređenih tržišta, pomažu društvima da pojačaju vlasničko financiranje, zabrana zlouporabe tržišta primjenjuje se i kada je podnesen zahtjev za uvrštenjem za trgovanje na takvom tržištu. Stoga bi područje primjene ove Uredbe trebalo obuhvaćati financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na MTP-u. Time bi se trebala poboljšati zaštita ulagatelja, očuvati integritet tržišta i osigurati da se jasno zabrani zloupotreba tržišta takvih instrumenata.
- (9) U svrhu transparentnosti, operateri uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a trebali bi, bez odgađanja, obavijestiti svoje nadležno tijelo o pojedinostima u vezi s financijskim instrumentima koje su uvrstili za trgovanje, za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje ili kojima se trguje na njihovom mjestu trgovanja. Drugu obavijest trebalo bi dostaviti kada instrument prestane biti uvršten za trgovanje. Te bi se obveze također trebale primjenjivati na financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na njihovom mjestu trgovanja te za financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje prije stupanja na snagu ove Uredbe. Obavijesti bi Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) trebala podnijeti nadležna tijela, a ESMA bi trebala objaviti popis svih financijskih instrumenata o kojima je obaviještena. Ova Uredba primjenjuje se na financijske instrumente bez obzira na to jesu li uvršteni na popis koji je objavila ESMA.
- (10) Moguće je da određeni financijski instrumenti kojima se ne trguje na mjestu trgovanja služe za zloupotrebu tržišta. To obuhvaća financijske instrumente čija cijena ili vrijednost ovisi o financijskim instrumentima kojima se trguje na mjestu trgovanja ili na njih utječe ili čije trgovanje utječe na cijenu ili vrijednost drugih financijskih

instrumenta kojima se trguje na mjestu trgovanja. Primjeri u kojima takvi instrumenti mogu služiti za zlouporabu tržišta uključuju povlaštene informacije u vezi s dionicom ili obveznicom koje se mogu upotrijebiti kod kupnje izvedenice iz te dionice ili obveznice ili indeks čija vrijednost ovisi o toj dionici ili obveznici. Kada se financijski instrument koristi kao referentna cijena, OTC izvedenica može poslužiti za stjecanje koristi iz manipuliranih cijena ili za manipuliranje cijenom financijskog instrumenta kojim se trguje na mjestu trgovanja. Dodatni je primjer planirano izdavanje nove tranše vrijednosnih papira koji inače nisu unutar područja primjene ove Uredbe, ali bi trgovanje tim vrijednosnim papirima moglo utjecati na cijenu ili vrijednost postojećih uvrštenih vrijednosnih papira koji su unutar područja primjene ove Uredbe. Ova Uredba odnosi se i na situaciju kada cijena ili vrijednost instrumenta kojim se trguje na mjestu trgovanja ovisi o OTC instrumentu. Isto bi se načelo trebalo primjenjivati i na promptne ugovore za robu čije se cijene temelje na cijeni izvedenice te na kupnju promptnih ugovora za robu koji su referentni za financijske instrumente.

- (11) Trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima za stabilizaciju vrijednosnih papira ili trgovanje vlastitim dionicama u sklopu programa otkupa može biti legitimno zbog ekonomskih razloga i stoga bi u određenim okolnostima trebalo biti izuzeto od zabrana zlouporabe tržišta pod uvjetom da se ta djelovanja provode uz potrebnu transparentnost kada se objavljuju relevantne informacije o stabilizaciji ili programu otkupa.
- (12) Trgovanje vlastitim dionicama u sklopu programa otkupa i stabilizaciju financijskog instrumenta koji ne bi ostvarili pogodnost izuzeća iz ove Uredbe ne bi same po sebi trebalo smatrati zlouporabom tržišta.
- (13) Države članice, članice Europskog sustava središnjih banaka (ESSB), ministarstva i druge agencije i subjekte posebne namjene jedne ili više država članica te Uniju i određena druga javna tijela ili osobe koje postupaju u njihovo ime ne bi trebalo ograničavati u provedbi monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom u mjeri u kojoj oni postupaju u javnom interesu i isključivo s ciljem provedbe tih politika. Također, ne bi trebalo ograničavati transakcije, naloge ili postupke koje s ciljem mobiliziranja financijskih sredstava i pružanja financijske pomoći svojim članovima obavljaju Unija, subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih, Europska investicijska banka, Europski fond za financijsku stabilnost, Europski stabilizacijski mehanizam ili međunarodna financijska institucija koju su osnovale dvije države članice ili više njih. Takvo izuzeće iz područja primjene ove Uredbe može se, u skladu s ovom Uredbom, proširiti na određena javna tijela koja su odgovorna za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju te središnje banke trećih zemalja. U isto vrijeme, izuzeća za monetarnu politiku, tečajnu politiku ili politiku upravljanja javnim dugom ne bi trebalo proširivati na slučajeve u kojima ta tijela sudjeluju u transakcijama, nalogima ili postupcima osim onih s ciljem provedbe tih politika ili u kojima osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u transakcijama, nalogima ili postupcima za vlastiti račun.
- (14) Razumni ulagatelji temelje svoje odluke o ulaganju na informacijama koje su im već dostupne, to jest na *ex ante* dostupnim informacijama. Zato bi pitanje o tome bi li pri donošenju odluke o ulaganju razumni ulagatelj vjerojatno uzeo u obzir određenu informaciju trebalo ocjenjivati na temelju *ex ante* dostupnih informacija. Pri takvoj ocjeni u obzir se mora uzeti predviđeni učinak informacije u svjetlu ukupnosti povezanog djelovanja izdavatelja, vjerodostojnost izvora informacija i sve ostale tržišne varijable koje bi vjerojatno utjecale na financijske instrumente, povezane promptne ugovore za robu ili druge proizvode na dražbi na temelju emisijskih jedinica u danim okolnostima.
- (15) *Ex post* informacije mogu se koristiti za provjeru pretpostavke da je *ex ante* informacija bila cjenovno osjetljiva, ali se ne bi trebale koristiti za poduzimanje radnji protiv osoba koje su donosile razumne zaključke iz *ex ante* dostupnih informacija.
- (16) Kada se povlaštene informacije odnose na proces koji se odvija u fazama, svaka faza procesa kao i cjelokupan proces mogli bi predstavljati povlaštene informacije. Međukorak u dugotrajnom procesu može sam po sebi predstavljati skup okolnosti ili događaj koji postoji ili za koji postoje realni izgledi da će se pojaviti na temelju sveukupne procjene faktora koji postoje u određenom trenutku. Međutim, to ne bi trebalo tumačiti tako da se mora uzeti u obzir razmjerni učinak tog skupa okolnosti ili tog događaja na cijene predmetnih financijskih instrumenata. Međukorak bi trebalo smatrati povlaštenom informacijom ako on, sam po sebi, ispunjava kriterije za povlaštene informacije utvrđene u ovoj Uredbi.

- (17) Informacije koje se odnose na događaj ili skup okolnosti koji predstavlja međukorak dugotrajnog procesa mogu se odnositi, na primjer, na stanje pregovora o ugovoru, uvjete koji su privremeno dogovoreni tijekom pregovora o ugovoru, mogućnost plasmana financijskih instrumenata, uvjete pod kojima će se financijski instrumenti stavljati na tržište, privremene uvjete plasmana financijskih instrumenata ili razmatranje uvrštavanja financijskog instrumenta u značajni indeks ili brisanja financijskog instrumenta iz takvog indeksa.
- (18) Pravnu sigurnost za sudionike na tržištu trebalo bi ojačati užom definicijom dvaju ključnih elemenata za definiranje povlaštene informacije, a to su precizna narav te informacije i značaj njezinog potencijalnog učinka na cijene financijskih instrumenata, povezane promptne ugovore za robu ili druge proizvode na dražbi na temelju emisijskih jedinica. Kod izvedenica koje su veleprodajni energetske proizvodi, povlaštenim informacijama trebalo bi posebno smatrati informacije koje se moraju objaviti u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (19) Svrha ove Uredbe nije zabraniti općenite rasprave između dioničara i posloводства o poslovnim i tržišnim kretanjima u vezi s izdavateljem. Takvi su odnosi ključni za učinkovito funkcioniranje tržišta i ne bi ih trebalo zabranjivati ovom Uredbom.
- (20) Promptna tržišta i povezana tržišta izvedenicama globalna su i međusobno snažno povezana te se zlouporaba tržišta može odvijati i na više tržišta i u više zemalja što može prouzročiti velike sistemske rizike. To vrijedi i za trgovanje na temelju povlaštenih informacija i za manipuliranje tržištem. Povlaštena informacija iz promptnog tržišta posebno može donijeti korist osobi koja trguje na financijskom tržištu. Povlaštene informacije u vezi s robnom izvedenicom trebalo bi definirati kao informacije koje su u skladu s općom definicijom povlaštenih informacija o financijskim tržištima te koje moraju biti objavljene u skladu s pravnim ili regulatornim propisima na razini Unije ili nacionalnoj razini, tržišnim pravilima, ugovorima ili praksom na predmetnom tržištu robnih izvedenica ili promptnom tržištu. Važni primjeri tih pravila uključuju Uredbu (EU) br. 1227/2011 za tržište energije te zajedničku inicijativu za bazu podataka organizacija (Joint Organisations Database Initiative – JODI) za naftu. Te informacije mogu poslužiti kao temelj za donošenje odluka tržišnih sudionika o sklapanju ugovora o robnim izvedenicama ili povezanih promptnih ugovora za robu te bi stoga trebale predstavljati povlaštene informacije koje se moraju objaviti ako postoji vjerojatnost da će značajno utjecati na cijene takvih izvedenica ili povezanih promptnih ugovora za robu.

Osim toga, manipulativne strategije također se mogu proširiti na promptnim tržištima i tržištima izvedenica. Trgovanje financijskim instrumentima, uključujući robne izvedenice, može se koristiti za manipuliranje povezanim promptnim ugovorima za robu, a povezani promptni ugovori za robu mogu se koristiti za manipuliranje povezanim financijskim instrumentima. Zabranom manipuliranja tržištem trebalo bi obuhvatiti i te primjere međusobne povezanosti. Međutim, nije ni primjereno ni praktično proširivati područje primjene ove Uredbe na postupke koji ne uključuju financijske instrumente, na primjer na trgovanje promptnim ugovorima na robu koji utječu samo na promptno tržište. U posebnom slučaju veleprodajnih energetskih proizvoda nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir posebna obilježja definicija iz Uredbe (EU) br. 1227/2011 kada primjenjuju definicije povlaštenih informacija, trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem na temelju ove Uredbe na financijske instrumente povezane s veleprodajnim energetskim proizvodima.

- (21) U skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Komisija, države članice i druga službeno imenovana tijela odgovorna su, između ostalog, za tehničke aspekte izdavanja emisijskih jedinica, njihovu slobodnu dodjelu industrijskim sektorima koji ispunjavaju kriterije i novim sudionicima te, općenitije govoreći, za razvoj i provedbu okvira Unije za klimatsku politiku kojim se podupire ponuda emisijskih jedinica kupcima obveznih dozvola za emisiju unutar sustava Unije za trgovanje emisijama (EU ETS). Pri izvršavanju tih dužnosti navedena javna tijela mogu, između ostalog, imati pristup cjenovno osjetljivim informacijama koje nisu javne, a u skladu s Direktivom 2003/87/EZ možda trebaju obavljati određene tržišne aktivnosti u vezi s emisijskim jedinicama. Kao posljedica klasifikacije emisijskih jedinica kao financijskih instrumenata u okviru preispitivanja Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, ti instrumenti također će biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

⁽³⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ te stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

Kako bi se očuvala sposobnost Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela da razvijaju i provode klimatsku politiku Unije, aktivnosti tih javnih tijela trebale bi biti izuzete od primjene ove Uredbe u mjeri u kojoj se poduzimaju u javnom interesu i izričito s ciljem ostvarenja te politike te s obzirom na emisijske jedinice. To izuzeće ne bi smjelo negativno utjecati na sveukupnu transparentnost tržišta jer su ta tijela zakonski obvezna poslovati na način koji osigurava ispravno, pravedno i nediskriminirajuće objavljivanje svih cjenovno osjetljivih odluka, kretanja i podataka kao i pristup njima. Osim toga, mjere za osiguranje pravednog i nediskriminirajućeg objavljivanja specifičnih cjenovno osjetljivih informacija kojima raspolažu javna tijela sadržane su u Direktivi 2003/87/EZ i provedbenim mjerama usvojenima u skladu s njom. Istodobno, izuzeće javnih tijela koja provode klimatsku politiku Unije ne bi trebalo obuhvaćati slučajeve u kojima ta javna tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama kojima se ne provodi klimatska politika Unije ili kada osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama za vlastiti račun.

- (22) U skladu s člankom 43. UFEU-a i s ciljem provedbe međunarodnih sporazuma sklopljenih na temelju UFEU-a, Komisija, države članice i druga službeno imenovana tijela odgovorna su, između ostalog, za provedbu zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i zajedničke ribarstvene politike (ZRP). Pri izvršavanju tih dužnosti navedena javna tijela poduzimaju aktivnosti i provode mjere usmjerene na upravljanje poljoprivrednim tržištima i ribarstvom, uključujući javnu intervenciju, propisivanje dodatnih ili suspenziju uvoznih carina. U svjetlu područja primjene ove Uredbe, određenih njezinih odredaba koje se primjenjuju na promptne ugovore za robu koji utječu ili postoji vjerojatnost da će utjecati na financijske instrumente kao i na financijske instrumente čija vrijednost ovisi o vrijednosti promptnih ugovora za robu, a koji utječu ili postoji vjerojatnost da će utjecati na promptne ugovore za robu, potrebno je osigurati da se ne ograničavaju aktivnosti Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela u provedbi ZPP-a i ZRP-a. Kako bi se očuvala sposobnost Komisije, država članica i drugih službeno imenovanih tijela da razvijaju i provode ZPP i ZRP, njihove aktivnosti trebale bi biti izuzete od primjene ove Uredbe u mjeri u kojoj se poduzimaju u javnom interesu i isključivo s ciljem ostvarenja tih politika. To izuzeće ne bi smjelo negativno utjecati na sveukupnu transparentnost tržišta jer su ta tijela zakonski obvezna poslovati na način koji jamči ispravno, pravedno i nediskriminirajuće objavljivanje svih cjenovno osjetljivih odluka, kretanja i podataka kao i pristup njima. Istodobno, izuzeće za javna tijela koja provode ZPP i ZRP ne bi trebalo obuhvaćati slučajeve kada ta javna tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama kojima se ne provode ZPP i ZRP ili kada osobe koje rade za ta tijela sudjeluju u postupcima ili transakcijama za vlastiti račun.
- (23) Ključno je obilježje trgovanja na temelju povlaštenih informacija stjecanje nepravedne prednosti na temelju povlaštenih informacija na štetu trećih osoba koje nisu svjesne tih informacija te, posljedično, narušavanje integriteta financijskih tržišta i povjerenja ulagatelja. Slijedom toga, zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija trebala bi se primjenjivati kada osoba koja raspolaže povlaštenim informacijama ostvari nepravednu prednost i korist na temelju tih informacija stupajući u tržišne transakcije prema tim informacijama u kojima stječe ili otpušta, odnosno pokušava steći ili otpustiti, otkazuje ili mijenja, odnosno pokušava otkazati ili izmijeniti, nalog za stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se te informacije odnose za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno. Korištenje povlaštenih informacija može također obuhvaćati trgovanje emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama te nadmetanje na dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se drže u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010 ⁽¹⁾.
- (24) Kada pravna ili fizička osoba koja posjeduje povlaštene informacije stekne ili otpusti, odnosno pokuša steći ili otpustiti, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno, financijske instrumente na koje se te informacije odnose, trebala bi postojati pretpostavka da se ta osoba koristila tim informacijama. Ta pretpostavka ne dovodi u pitanje prava obrane. Pitanje je li osoba prekršila zabranu trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili je pokušala trgovati na temelju povlaštenih informacija trebalo bi analizirati u svjetlu svrhe ove Uredbe, a to je zaštita integriteta financijskog tržišta i jačanje povjerenja ulagatelja koje se, pak, temelji na sigurnosti da će ulagatelji biti u ravnopravnom položaju i zaštićeni od zlouporabe povlaštenih informacija.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).

- (25) Naloge dane prije nego što osoba dođe u posjed povlaštenih informacija ne bi se trebalo smatrati trgovanjem na temelju povlaštenih informacija. Međutim, kada osoba dođe u posjed povlaštenih informacija, trebala bi postojati pretpostavka da svaka naknadna promjena koja povezuje te informacije s nalogima danima prije posjedovanja takvih informacija, uključujući otkazivanje ili izmjenu naloga, kao i pokušaj otkazivanja ili izmjene naloga, predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija. Međutim, tu bi se pretpostavku moglo odbaciti ako osoba dokaže da se pri provedbi transakcije nije koristila povlaštenim informacijama.
- (26) Korištenje povlaštenih informacija može se sastojati od stjecanja ili otpuštanja financijskog instrumenta ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, povlačenja ili izmjene naloga, ili pokušaja stjecanja ili otpuštanja financijskog instrumenta ili pokušaja povlačenja ili izmjene naloga od strane osobe koja zna, ili je trebala znati, da informacije predstavljaju povlaštene informacije. S tim u vezi, nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir što normalna i razumna osoba zna ili je trebala znati u danim okolnostima.
- (27) Ovu Direktivu trebalo bi tumačiti na način koji je skladu s mjerama koje su države članice usvojile kako bi se zaštitili interesi imatelja prenosivih vrijednosnih papira s pravom glasa u nekom društvu (ili koji mogu imati ta prava kao posljedicu ostvarivanja prava ili konverzije) kada je društvo predmet javne ponude za preuzimanjem ili bilo kojeg drugog prijedloga za promjenu kontrole. Posebno bi se ova Uredba trebala tumačiti na način koji je u skladu sa zakonima i drugim propisima usvojenima u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo ili kontrolu društava koja reguliraju nadzorna tijela koja imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (28) Analize i procjene koje se temelje na javno dostupnim podacima ne bi se same po sebi trebale smatrati povlaštenim informacijama, pa se stoga ni za samu činjenicu da je transakcija izvršena na osnovi analiza ili procjena ne bi trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija. Međutim, primjerice kada tržište rutinski očekuje objavljivanje ili distribuciju informacija te kada takvo objavljivanje ili distribucija doprinosi procesu oblikovanja cijena financijskih instrumenata, ili informacije sadrže mišljenja priznatog tržišnog komentatora ili institucije koja mogu utjecati na cijene povezanih financijskih instrumenata, informacije mogu predstavljati povlaštene informacije. Sudionici na tržištu moraju stoga razmotriti do koje razine informacije nisu javne i koji je mogući učinak na financijske instrumente kojima se trguje prije njihove objave ili distribucije, kako bi utvrdili bi li trgovali na temelju povlaštenih informacija.
- (29) Kako bi izbjegli nenamjerno zabranjivanje onih oblika financijske aktivnosti koji su legitimni, to jest kada nema učinka zlouporabe tržišta, potrebno je priznati određena legitimna ponašanja. To može uključivati, na primjer, priznavanje uloge održavatelja tržišta, kada djeluju u legitimnom svojstvu osiguravanja likvidnosti tržišta.
- (30) Za samu činjenicu da se održavatelji tržišta ili osobe ovlaštene da djeluju kao druge ugovorne strane ograničuju na obavljanje svojih legitimnih aktivnosti kupnje ili prodaje financijskih instrumenata ili da se osobe ovlaštene za izvršavanje naloga u ime trećih osoba s povlaštenim informacijama ograničuju na izvršavanje, povlačenje ili izmjenu naloga na dužan način, ne bi se trebalo smatrati da predstavlja korištenje takvih povlaštenih informacija. Međutim, zaštita, utvrđena u ovoj Uredbi, održavateljâ tržišta, tijela ovlaštenih da djeluju kao druge ugovorne strane ili osoba ovlaštenih da provode naloge u ime trećih osoba s povlaštenim informacijama ne odnosi se na aktivnosti koje su jasno zabranjene u okviru ove Uredbe, uključujući, na primjer, praksu trgovanja prije klijenta poznatu kao „front-running”. Kada su pravne osobe poduzele sve razumne mjere kako bi spriječile pojavu zlouporabe tržišta, ali bez obzira na to fizičke osobe koje su njihovi zaposlenici počine zlouporabu tržišta u ime te pravne osobe, za to se ne bi trebalo smatrati da predstavlja zlouporabu tržišta od strane pravne osobe. Još jedan primjer za koji se ne bi trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija jesu transakcije koje se obavljaju radi izvršavanja prethodne dospjele obaveze. Za samu činjenicu da netko ima pristup povlaštenoj informaciji koja se odnosi na neko drugo društvo i da je koristi u vezi s javnom ponudom za preuzimanje s ciljem dobivanja kontrole nad tim društvom ili prijedloga o spajanju s tim društvom ne bi se trebalo smatrati da predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija.

⁽¹⁾ Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje (SL L 142, 30.4.2004., str. 12.).

- (31) S obzirom na to da stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata nužno pretpostavljaju prethodnu odluku o stjecanju ili otpuštanju koju donosi osoba koja poduzima jednu ili drugu od tih radnji, za samu činjenicu takvog stjecanja ili otpuštanja ne bi se trebalo smatrati da predstavlja korištenje povlaštenih informacija. Djelovanje na temelju vlastitih planova i strategija za trgovanje ne bi se trebalo smatrati korištenjem povlaštenih informacija. No, nijedna od tih pravnih ili fizičkih osoba ne bi trebala biti zaštićena zbog svoje poslovne funkcije; one bi trebale biti zaštićene samo ako djeluju na pravilan i primjeren način, zadovoljavajući norme svoje profesije i norme ove Uredbe, odnosno integritet tržišta i zaštitu ulagatelja. Ipak bi se moglo smatrati da je došlo do kršenja ako je nadležno tijelo utvrdilo da postoji nelegitiman razlog iza tih transakcija ili naloga ili tog postupka, ili da je osoba koristila povlaštene informacije.
- (32) Istraživanja tržišta su interakcije između prodavatelja financijskih instrumenata i jednog ili više potencijalnih ulagatelja, prije objave transakcije, kako bi se ispitaio interes potencijalnih ulagatelja za moguće transakcije i njihove cijene, veličinu i strukturu. Istraživanja tržišta mogla bi uključivati inicijalnu ili sekundarnu ponudu odgovarajućih vrijednosnih papira i razlikuju se od redovnog trgovanja. Visokovrijedan su alat za ispitivanje mišljenja potencijalnih ulagatelja, poboljšavanje dijaloga s dioničarima, osiguravanje da se dogovori neometano provedu i da su mišljenja izdavatelja, postojećih dioničara i potencijalnih novih ulagatelja usklađena. Mogu biti posebno korisna kada tržištima nedostaje povjerenje ili značajna referentna vrijednost, ili ako su nepostojana. Stoga je sposobnost provođenja istraživanja tržišta važna za pravilno funkcioniranje financijskih tržišta i istraživanja tržišta ne bi se sama po sebi trebala smatrati zlouporabom tržišta.
- (33) Primjeri istraživanja tržišta uključuju situacije u kojima je prodajna strana u transakciji u pregovorima s izdavateljem po pitanju potencijalne transakcije i odlučila je ispitati interes potencijalnog ulagatelja kako bi utvrdila uvjete koji će činiti transakciju; kada izdavatelj namjerava objaviti izdavanje dužničkih vrijednosnih papira ili dodatne ponude vlasničkih vrijednosnih papira i prodajna strana u transakciji kontaktira ključne ulagatelje i dostavi im sve uvjete transakcije kako bi se mogli obvezati na sudjelovanje u transakciji; ili kada prodajna strana u transakciji želi prodati veliku količinu vrijednosnih papira u ime ulagatelja i želi ispitati mogući interes drugih potencijalnih ulagatelja za te vrijednosne papire.
- (34) Provođenje istraživanja tržišta može zahtijevati objavljivanje povlaštenih informacija potencijalnim ulagateljima. U pravilu će postojati samo potencijal financijske koristi od trgovanja na temelju povlaštenih informacija prosljeđenih istraživanjem tržišta u slučaju kada postoji tržište za financijski instrument koji je predmet istraživanja tržišta ili za povezani financijski instrument. Uzimajući u obzir raspored takvih rasprava, moguće je da povlaštene informacije budu objavljene potencijalnom ulagatelju tijekom istraživanja tržišta nakon što je financijski instrument uvršten za trgovanje na uređenom tržištu ili se s njim trgovalo na MTP-u ili OTP-u. Prije uključivanja u istraživanje tržišta, sudionik tržišta koji vrši objavljivanje trebao bi procijeniti hoće li to istraživanje tržišta uključivati objavljivanje povlaštenih informacija.
- (35) Povlaštene informacije trebale bi se smatrati legitimno objavljenima ako su objavljene u normalnom tijeku obavljanja posla, profesije ili dužnosti osobe. Kada istraživanje tržišta uključuje objavljivanje povlaštenih informacija, smatrat će se da sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje djeluje u normalnom tijeku svojeg posla, profesije ili dužnosti kada, u trenutku objavljivanja, obavješćuje i dobiva pristanak osobe kojoj se vrši objavljivanje da on može dobiti povlaštene informacije; da će biti ograničen odredbama ove Uredbe od trgovanja ili djelovanja prema tim informacijama; da razumni koraci moraju biti poduzeti kako bi se zaštitila važeća povjerljivost informacija; te da mora obavijestiti sudionika tržišta koji vrši objavljivanje o identitetima svih fizičkih i pravnih osoba kojima je informacija objavljena u okviru formiranja odgovora na istraživanje tržišta. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje trebao bi također poštovati obveze, koje se detaljno utvrđuju u regulatornim tehničkim standardima, po pitanju vođenja evidencije o objavljenim informacijama. Ne bi trebala postojati pretpostavka da su sudionici tržišta koji ne udovoljavaju ovoj Uredbi prilikom provođenja istraživanja tržišta nezakonito objavili povlaštene informacije, ali oni ne bi smjeli imati mogućnost korištenja izuzeća danog onima koji su poštovali takve odredbe. Pitanje jesu li prekršili zabranu nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija trebalo bi biti analizirano s obzirom na sve odgovarajuće odredbe ove Uredbe te bi svi sudionici tržišta koji vrše objavljivanje trebali imati obvezu pismeno zabilježiti svoju procjenu, prije uključivanja u istraživanje tržišta, hoće li istraživanje tržišta uključivati objavljivanje povlaštenih informacija.

- (36) Potencijalni ulagatelji koji su predmet istraživanja tržišta trebali bi, zauzvrat, razmotriti jesu li informacije koje su im objavljene zapravo povlaštene informacije koje bi im zabranile djelovanje na temelju njih ili daljnje objavljivanje tih informacija. Potencijalni ulagatelji ostaju podložni pravilima o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i nezakonitom objavljivanju povlaštenih informacija, kako su utvrđena u ovoj Uredbi. Da bi pomogla potencijalnim ulagateljima u njihovim razmatranjima i s obzirom na korake koje bi trebali poduzeti kako bi izbjegli kršenje ove Uredbe, ESMA bi trebala izdati smjernice.
- (37) Uredbom (EU) br. 1031/2010 predviđena su dva usporedna sustava u vezi sa zlouporabom tržišta koja se primjenjuju na dražbe emisijskih jedinica. Međutim, kao posljedica toga da se emisijske jedinice klasificiraju kao financijski instrumenti, ova Uredba trebala bi predstavljati jedinstven skup pravila s mjerama u vezi sa zlouporabom tržišta primjenjivima na cjelokupno primarno i sekundarno tržište emisijskih jedinica. Ova bi se Uredba također trebala primjenjivati na postupke ili transakcije, uključujući ponude, u vezi s dražbama na dražbovnoj platformi koja je odobrena kao uređeno tržište emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, uključujući i kada proizvodi na dražbi nisu financijski instrumenti, u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010.
- (38) Ovom Uredbom trebale bi se predvidjeti mjere u vezi s manipuliranjem tržištem koje je moguće prilagoditi novim oblicima trgovanja ili novim strategijama kojima se može izvršavati zlouporaba. Kako bi se vodilo računa o tome da je trgovanje financijskim instrumentima sve automatiziranije, poželjno je da definicija manipuliranja tržištem daje primjere specifičnih strategija zlouporabe koje se mogu izvršiti bilo kojim dostupnim sredstvom trgovanja, uključujući i algoritamskim i visokofrekventnim trgovanjem. Namjera pruženih primjera nije niti da budu taksativni niti da se njima sugerira da iste strategije izvršene drugim sredstvima ne bi također imale za cilj zlouporabu tržišta.
- (39) Zabrane zlouporabe tržišta također bi trebale pokrivati one osobe koje surađuju kako bi počinile zlouporabu tržišta. Primjeri bi mogli uključivati, ali nisu ograničeni na, brokere koji osmišljavaju i preporučuju strategiju trgovanja koja kao posljedicu ima zlouporabu tržišta, osobe koje potiču osobu s povlaštenim informacijama na nezakonito objavljivanje tih informacija ili osobe koje razvijaju softver u suradnji s trgovcem u svrhu olakšavanja zlouporabe tržišta.
- (40) Kako bi se osiguralo da je odgovornost dodijeljena i pravnoj osobi i svim fizičkim osobama koje sudjeluju u donošenju odluka pravne osobe, potrebno je priznati različite nacionalne pravne mehanizme u državama članicama. Takvi mehanizmi trebali bi biti izravno povezani s metodama pripisivanja odgovornosti prema nacionalnom pravu.
- (41) Kako bi se dopunila zabrana manipuliranja tržištem, ova Uredba trebala bi sadržavati zabranu pokušaja manipuliranja tržištem. Pokušaj manipuliranja tržištem trebalo bi razlikovati od ponašanja koje će vjerojatno dovesti do manipuliranja tržištem jer su obje aktivnosti zabranjene ovom Uredbom. Takav pokušaj može uključivati situacije kada je aktivnost započeta, ali nije dovršena, na primjer zbog kvara tehnologije ili upućivanja na trgovanje koje nije provedeno. Zabrana pokušaja manipuliranja tržištem potrebna je za omogućavanje nadležnim tijelima da izriču sankcije za takve pokušaje.
- (42) Ne dovodeći u pitanje cilj ove Uredbe i njezine izravno primjenjive odredbe, osoba koja stupa u transakcije ili izda naloge za trgovanje koji se mogu smatrati da predstavljaju manipuliranje tržištem može moći tvrditi da su njezini razlozi za stupanje u te transakcije ili izdavanje naloga za trgovanje bili legitimni te da su te transakcije i nalozi za trgovanje bili u skladu s prihvaćenom praksom na dotičnom tržištu. Prihvaćenu tržišnu praksu može uspostaviti samo nadležno tijelo odgovorno za nadzor zlouporabe tržišta na dotičnom tržištu. Praksa koja je prihvaćena na određenom tržištu ne može se smatrati primjenjivom na ostala tržišta, osim ako nadležna tijela tih drugih tržišta službeno prihvate tu praksu. Za kršenje se ipak može smatrati da se dogodilo ako je nadležno tijelo utvrdilo da je postojao nelegitiman razlog iza tih transakcija ili naloga za trgovanje.
- (43) Ovom Uredbom trebalo bi također razjasniti da manipuliranje tržištem ili pokušaj manipuliranja tržištem u financijskom instrumentu može biti u obliku korištenja povezanih financijskih instrumenata kao što su izvedeni instrumenti kojima se trguje na drugom mjestu trgovanja ili izvan burze.

- (44) Mnogim financijskim instrumentima cijena se određuje s obzirom na referentne vrijednosti. Stvarno manipuliranje ili pokušaj manipuliranja referentnim vrijednostima, uključujući međubankovne ponudbene kamatne stope, može imati ozbiljan učinak na tržišno povjerenje i može kao posljedicu imati značajne gubitke za ulagatelje ili poremetiti realno gospodarstvo. Stoga su potrebne posebne odredbe u vezi s referentnim vrijednostima kako bi se očuvao integritet tržišta i kako bi se osiguralo da nadležna tijela mogu provesti jasnu zabranu manipuliranja referentnim vrijednostima. Te bi odredbe trebale pokrivati sve objavljene referentne vrijednosti, uključujući i one dostupne putem interneta bilo bez naknade ili s naknadom poput referentnih vrijednosti ugovora o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza i indekse indeksa. Potrebno je dopuniti opću zabranu manipuliranja tržištem zabranjujući manipuliranje samom referentnom vrijednošću i prijenos lažnih ili obmanjujućih informacija, davanje lažnih ili obmanjujućih prijedloga ili bilo koju drugu radnju koja manipulira izračunom referentne vrijednosti, kada je taj izračun općenito definiran tako da uključuje primanje i procjenu svih podataka koji su povezani s izračunom te referentne vrijednosti i posebno uključuje prilagođene podatke te, uključujući metodologiju referentnih vrijednosti, je li izračun u cijelosti ili djelomično algoritamski ili se temelji na prosudbi. Ta su pravila u dodatku Uredbi (EU) br. 1227/2011 koja poduzećima koja pružaju procjene cijena ili tržišna izvješća o veleprodajnim energetskim proizvodima zabranjuje namjerno davanje lažnih informacija s učinkom obmanjivanja sudionika na tržištu koji djeluju na temelju tih procjena cijena ili tržišnih izvješća.
- (45) Kako bi se osigurali jedinstveni tržišni uvjeti u mjestima i platformama trgovanja koji podliježu ovoj Uredbi, od svake bi se osobe koja upravlja uređenim tržištima, MTP-ova i OTP-ova trebalo zahtijevati da uspostavi i održava učinkovite mjere, sustave i postupke s ciljem sprječavanja i otkrivanja praksi manipuliranja i zlouporabe tržišta.
- (46) Manipuliranje ili pokušaj manipuliranja financijskim instrumentima može se također sastojati u davanju naloga koje se ne može izvršiti. Osim toga, financijskim instrumentom može se manipulirati postupkom koji se odvija izvan mjesta trgovanja. Od osoba koje se profesionalno bave dogovaranjem ili izvršavanjem transakcija trebalo bi zahtijevati uspostavu i održavanje učinkovitih mjera, sustava i postupaka za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih transakcija. One bi također trebale prijavljivati sumnjive naloge i sumnjive transakcije koji se odvijaju izvan mjesta trgovanja.
- (47) Manipuliranje ili pokušaj manipuliranja financijskim instrumentima također se može sastojati u širenju lažnih ili obmanjujućih informacija. Širenje lažnih ili obmanjujućih informacija može imati znatan učinak na cijene financijskih instrumenata u relativno kratkom razdoblju. Ono može sadržavati izmišljanje očito lažnih informacija, ali također i namjerno izostavljanje materijalnih činjenica te svjesno pogrešno izvješćivanje o informacijama. Ta vrsta manipuliranja tržištem posebno šteti ulagateljima zato što uzrokuje donošenje njihovih odluka o ulaganju na temelju netočnih ili iskrivljenih informacija. Također je štetna za izdavatelje zato što smanjuje povjerenje u dostupne informacije u vezi s njima. Nedostatak povjerenja u tržište može s druge strane ugroziti sposobnost izdavatelja da izdaje nove financijske instrumente ili osigura kredit od drugih sudionika na tržištu za financiranje svojih operacija. Informacije se tržištem šire velikom brzinom. Posljedica toga je da šteta za ulagatelje i izdavatelje može trajati relativno dugo dok se ne sazna da je informacija lažna ili obmanjujuća te ju izdavatelj ili onaj tko je odgovoran za njezino širenje može ispraviti. Zato je potrebno da se širenje lažnih ili obmanjujućih informacija, uključujući glasine i lažne ili obmanjujuće vijesti, odredi kao kršenje ove Uredbe. Stoga je primjereno da se ne dopusti onima koji su aktivni na financijskim tržištima da slobodno šire informacije suprotne njihovom vlastitom mišljenju ili prosudbi, za koje znaju ili bi trebali znati da su krive ili obmanjujuće, na način kojim se šteti ulagateljima i izdavateljima.
- (48) S obzirom na povećanje korištenja internetskih stranica, blogova i društvenih medija, važno je pojasniti da bi širenje lažnih ili obmanjujućih informacija putem interneta, uključujući putem stranica društvenih mreža ili blogova kojima se ne mogu utvrditi vlasnici, trebalo, za potrebe ove Uredbe, smatrati jednakim takvom širenju putem tradicionalnijih komunikacijskih kanala.
- (49) Objavljivanje povlaštenih informacija od strane izdavatelja ključno je za izbjegavanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i osiguravanje da ne dođe do obmanjivanja ulagateljima. Od izdavatelja bi stoga trebalo zahtijevati da obavijeste javnost što je prije moguće o povlaštenim informacijama. Međutim, ta obveza može, u posebnim okolnostima, dovesti u pitanje legitimne interese izdavatelja. U takvim bi okolnostima odgođeno objavljivanje trebalo biti dopušteno pod uvjetom da nije vjerojatno da bi odgoda dovela do obmane javnosti i da izdavatelj može osigurati povjerljivost te informacije. Izdavatelj samo ima obvezu objaviti povlaštene informacije ako je zatražio ili mu je odobreno uvrštavanje financijskog instrumenta za trgovanje.

- (50) Za potrebe primjene zahtjeva u vezi s objavljivanjem povlaštenih informacija i odgađanjem takvog objavljivanja, kako je predviđeno u ovoj Uredbi, legitimni interesi mogu, posebno, biti povezani sa sljedećim netaksativnim okolnostima: (a) pregovori u tijeku, ili povezani elementi, kada je vjerojatno da bi na ishod ili uobičajenu strukturu tih pregovora utjecalo objavljivanje. Posebno u slučaju kada je financijska sposobnost izdavatelja u ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti, iako nije unutar opsega primjenjivog stečajnog prava, objavljivanje informacija može se odgoditi za ograničeno razdoblje kada bi takvo objavljivanje ozbiljno ugrozilo interese postojećih i potencijalnih dioničara ugrožavajući sklapanje posebnih pregovora osmišljenih kako bi osigurali dugoročni financijski oporavak izdavatelja; (b) odluke koje je donijelo ili ugovori koje je sklopilo upravljačko tijelo izdavatelja za koje je potrebno odobrenje drugog dijela izdavatelja da bi bili valjani, kada organizacija takvog izdavatelja traži odvojenost između tih tijela, pod uvjetom da bi objavljivanje informacija prije takvog odobrenja, zajedno s istovremenom najavom da se odobrenje još čeka, ugrozilo ispravnu procjenu informacija u javnosti.
- (51) Osim toga, zahtjev objavljivanja povlaštenih informacija treba biti upućen subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica. Kako bi se izbjeglo opterećivanje tržišta beskorisnim izvješćivanjem te zadržala troškovna učinkovitost predviđene mjere, čini se potrebnim ograničiti regulatorni učinak tog zahtjev samo na one sudionike u sustavu trgovanja emisijama EU-a (EU ETS) za koje se, zbog njihove veličine i djelatnosti, može opravdano očekivati da mogu značajno utjecati na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili povezanih izvedenih financijskih instrumenata i za nadmetanje na dražbama u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010. Komisija bi delegiranim aktom trebala donijeti mjere kojima se utvrđuje najniža vrijednost za potrebe primjene tog izuzeća. Informacije koje se objavljuju trebale bi se odnositi na fizičko poslovanje subjekta koji ih objavljuje, a ne na planove ili strategije trgovanja emisijskim jedinicama, proizvodima na dražbi koji se na njima temelje, ili povezanim izvedenim financijskim instrumentima. Kada sudionici na tržištu emisijskih jedinica već postupaju u skladu s ekvivalentnim zahtjevima objavljivanja povlaštenih informacija, a posebno u skladu s Uredbom (EU) br. 1227/2011, obveza objavljivanja povlaštenih informacija o emisijskim jedinicama ne bi smjela prouzročiti udvostručavanje obveznih objavljivanja u suštini istog sadržaja. Kada je riječ o subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica čije su ukupne emisije ili nazivna ulazna toplinska snaga na razini ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti, informacije o njihovom fizičkom poslovanju ne smatraju se bitnima za potrebe objavljivanja pa bi stoga također trebalo smatrati da te informacije ne utječu značajno na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili povezanih izvedenih financijskih instrumenata. Međutim, na te subjekte koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica trebala bi se primjenjivati zabrana trgovanja na temelju svih drugih informacija kojima imaju pristup, a koje se smatraju povlaštenim informacijama.
- (52) Da bi se zaštitio javni interes, očuvala stabilnost financijskog sustava i, na primjer, izbjeglo da se krize likvidnosti u financijskim institucijama pretvore u krize solventnosti zbog naglog povlačenja sredstava, može biti primjereno dopustiti, u iznimnim okolnostima, odgodu objavljivanja povlaštenih informacija za kreditne institucije ili financijske institucije. To se posebno može primijeniti na informacije koje se odnose na privremene probleme s likvidnošću kada trebaju primiti posudbu središnje banke, uključujući likvidnosnu pomoć u izvanrednim situacijama od središnje banke, gdje bi objavljivanje informacija imalo sistemski učinak. Ta odgoda trebala bi biti uvjetovana time da izdavatelj dobije pristanak odgovarajućeg nadležnog tijela i da je jasno da širi javni i gospodarski interes za odgađanje objavljivanja nadilazi interes tržišta za dobivanje informacija koje su predmet odgode.
- (53) U pogledu financijskih institucija, posebno kada primaju zajmove središnje banke, uključujući i hitnu pomoć za probleme s likvidnošću, procjenu je li informacija od systemske važnosti i je li odgoda objavljivanja od javnog interesa trebalo bi donijeti nadležno tijelo, prema potrebi nakon savjetovanja s nacionalnom središnjom bankom, makrobonitetnim tijelom ili bilo kojim drugim odgovarajućim nacionalnim tijelom.
- (54) Korištenje ili pokušaj korištenja povlaštenih informacija kako bi se trgovalo za vlastiti račun ili za račun treće osobe trebalo bi biti jasno zabranjeno. Korištenje povlaštenih informacija može također obuhvaćati trgovanje emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama te nadmetanje na dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se održavaju u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010, od strane osoba koje znaju, ili koje bi trebale znati, da informacije koje imaju predstavljaju povlaštene informacije. Informacije o vlastitim planovima i strategijama trgovanja sudionika na tržištu ne bi se trebale smatrati povlaštenim informacijama, iako bi informacije o planovima i strategijama trgovanja treće osobe mogle predstavljati povlaštene informacije.

- (55) Zahtjev objavljivanja povlaštenih informacija može biti opterećenje za mala i srednja poduzeća, kako su definirana u Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućim tržištima MSP-ova, uzimajući u obzir troškove praćenja informacija u njihovom posjedu i traženja pravnih savjeta o tome trebaju li i kada informacije biti objavljene. Bez obzira na to, promptno objavljivanje povlaštenih informacija ključno je za osiguravanje povjerenja ulagatelja u te izdavatelje. Zato bi ESMA trebala moći izdavati smjernice kojima se izdavateljima pomaže u pridržavanju obveze objavljivanja povlaštenih informacija bez ugrožavanja zaštite ulagatelja.
- (56) Popisi upućenih osoba važan su alat za regulatore prilikom istrage o mogućoj zlouporabi tržišta, ali nacionalne razlike povezane s podacima koje treba uključiti na te popise nameću nepotrebna administrativna opterećenja izdavateljima. Rubrike za popise upućenih osoba trebale bi stoga biti jedinstvene kako bi se smanjili navedeni troškovi. Važno je da se osobe uključene u popise upućenih osoba obavijesti o toj činjenici i njezinim mogućim posljedicama prema ovoj Uredbi i Direktivi 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Zahtjev da se održavaju i stalno ažuriraju popisi upućenih osoba posebno nameću administrativna opterećenja izdavateljima na rastućim tržištima MSP-ova. Budući da su nadležna tijela u mogućnosti izvršavati učinkovit nadzor nad zlouporabom tržišta bez stalne dostupnosti navedenih popisa za te izdavatelje, ona bi trebala biti izuzeta iz ove obveze kako bi se smanjili administrativni troškovi nametnuti ovom Uredbom. Međutim, takvi izdavatelji trebali bi na zahtjev nadležnim tijelima dati popis upućenih osoba.
- (57) Uspostavljanje, od strane izdavatelja ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun, popisa osoba koje rade za njih na temelju ugovora o radu ili na drugi način i koje imaju pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na izdavatelja, važna je mjera zaštite integriteta tržišta. Na temelju takvih popisa izdavatelji ili te osobe mogu kontrolirati tok povlaštenih informacija i na taj način upravljati svojim obvezama čuvanja poslovne tajne. Nadalje, takvi popisi također mogu predstavljati koristan alat za nadležna tijela kako bi se identificirale sve osobe koje imaju pristup povlaštenim informacijama i datum na koji su dobile pristup. Pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na izdavatelja od strane osoba koje se nalaze na takvom popisu ne dovodi u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (58) Veća transparentnost transakcija koje vrše osobe koje na razini izdavatelja obavljaju rukovoditeljske dužnosti, te prema potrebi osobe koje su s njima usko povezane, predstavlja preventivnu mjeru protiv zlouporabe tržišta, posebno trgovanja na temelju povlaštenih informacija. Objavljivanje barem pojedinačnih takvih transakcija također može biti izuzetno vrijedan izvor informacija ulagatelja. Potrebno je razjasniti da obveza objavljivanja transakcija tih rukovoditelja također uključuje zalaganje ili pozajmljivanje financijskih instrumenata, s obzirom na to da zalaganje dionica može imati materijalni i potencijalno destabilizirajući učinak na društvo u slučaju iznenadnog, nepredviđenog otpuštanja. Bez objavljivanja, tržište ne bi znalo da postoji povećana mogućnost, na primjer, značajne buduće promjene u vlasništvu dionica; povećanja ponude dionica na tržištu ili gubitka prava glasa u tom društvu. Iz tog razloga, obavijest prema ovoj Uredbi traži se kada je proveden zalog vrijednosnih papira kao dio šire transakcije u kojoj rukovoditelj zalaže vrijednosne papire kao osiguranje kako bi dobio kredit od treće osobe. Uz to, potpuna i odgovarajuća tržišna transparentnost preduvjet je za povjerenje sudionika na tržištu te, posebno, povjerenja dioničara društva. Također je potrebno razjasniti da obveza objavljivanja transakcija tih rukovoditelja uključuje i transakcije koje obavljaju druge osobe korištenjem diskrecijskog prava za rukovoditelja. Kako bi se osigurala primjerena ravnoteža između razine transparentnosti i broja izvješća koja se šalju nadležnim tijelima i javnosti, u ovoj Uredbi trebalo bi uspostaviti pragove ispod kojih se o transakcijama ne treba obavješćivati.
- (59) Obavješćivanje o transakcijama koje su provele osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti za svoj račun, ili osoba koja je s njima usko povezana, nije samo vrijedna informacija za sudionike na tržištu, već također predstavlja dodatno sredstvo kojim nadležna tijela mogu nadzirati tržišta. Obveza obavješćivanja o transakcijama ne dovodi u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (60) Obavješćivanje o transakcijama trebalo bi biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka utvrđenima u Direktivi 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (vidjeti str. 349 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta) (vidjeti str. 179 ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (61) Osobama koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti trebalo bi zabraniti trgovanje prije objave financijskog izvještaja za razdoblje tijekom godine ili izvještaja na kraju godine koje je predmetni izdavatelj dužan objaviti prema pravilima mjesta trgovanja gdje su dionice izdavatelja uvrštene za trgovanje ili prema nacionalnom pravu, osim ako postoje posebne i ograničene okolnosti koje bi opravdale dozvolu od strane izdavatelja kojom se osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti dopušta trgovanje. Međutim, sve takve dozvole od strane izdavatelja ne dovode u pitanje zabrane utvrđene u ovoj Uredbi.
- (62) Skup učinkovitih alata i ovlasti i resursa nadležnih tijela svake države članice jamči učinkovitost nadzora. Sukladno s tim, ova Uredba posebno predviđa minimalni skup nadzornih i istražnih ovlasti koje bi trebalo povjeriti nadležnim tijelima država članica u skladu s nacionalnim pravom. Te bi ovlasti trebalo izvršavati, kada nacionalno pravo to traži, primjenom na nadležna pravosudna tijela. Prilikom izvršavanja svojih ovlasti prema ovoj Uredbi nadležna tijela trebala bi djelovati objektivno i nepristrano te bi trebala ostati nezavisna u donošenju svojih odluka.
- (63) Sudionici na tržištu i svi gospodarski subjekti također bi trebali doprinijeti integritetu tržišta. U tom smislu, imenovanje samo jednog nadležnog tijela za zlouporabu tržišta ne bi trebalo isključivati suradnju sa sudionicima na tržištu ili delegiranje zadaća u okviru odgovornosti nadležnog tijela poduzećima na tržištu radi jamčenja učinkovitog nadzora usklađenosti s odredbama u ovoj Uredbi. Kada osobe koje proizvode ili šire preporuke za ulaganje ili druge informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja za jedan ili više financijskih instrumenata također trguju za vlastiti račun takvim instrumentima, nadležna tijela trebala bi, između ostalog, moći tražiti ili zahtijevati od takvih osoba sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo jesu li preporuke koje je proizvela ili proširila ta osoba u skladu s ovom Uredbom.
- (64) Za potrebe otkrivanja slučajeva trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, potrebno je nadležnim tijelima osigurati, u skladu s nacionalnim pravom, mogućnost pristupa prostorijama fizičkih i pravnih osoba radi zapljenjivanja dokumenata. Pristup takvim prostorijama potreban je kada postoji opravdana sumnja da postoje dokumenti i ostali podaci povezani s predmetom istrage i da mogu biti značajni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili zlouporabe tržišta. Uz to, pristup takvim prostorijama potreban je kada osoba kojoj je zahtjev za informacije prethodno već poslan ne postupi u skladu s njim, potpuno ili djelomično, ili kada postoje opravdani razlozi za to da se smatra da, ako bi zahtjev i bio poslan, ne bi se postupilo u skladu s njim ili bi dokumenti ili informacije na koje se zahtjev za informacije odnosi bili uklonjeni, promijenjeni ili uništeni. Ako je potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela dotične države članice, u skladu s nacionalnim pravom, do pristupa prostorijama trebalo bi doći tek nakon dobivanja takvog prethodnog pravosudnog odobrenja.
- (65) Postojeći zapisi telefonskih razgovora i prijenosa podataka investicijskih društava, kreditnih institucija i financijskih institucija koji provode i dokumentiraju provedbu transakcija te postojeći telefonski zapisi i zapisi prijenosa podataka telekomunikacijskih operatera predstavljaju ključni, a ponekad i jedini dokaz kojim se može otkriti i dokazati postojanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Pomoću telefonskih zapisa i zapisa prijenosa podataka može se utvrditi identitet osoba odgovornih za širenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili postojanje kontakta između osoba u određenom trenutku i veze između dviju ili više osoba. Nadležna tijela stoga bi trebala moći zatražiti postojeće zapise telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i zapise prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, kreditna institucija ili financijska institucija u skladu s Direktivom 2014/65/EU. Pristup zapisima podataka i telefonskih razgovora potreban je radi prikupljanja dokaza i istraživanja tragova o mogućem trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem te stoga i za otkrivanje i izricanje sankcija za zlouporabu tržišta. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti u Uniji u vezi s pristupom telefonskim zapisima i postojećim zapisima prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator ili postojećim zapisima telefonskih razgovora i prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, kreditna institucija ili financijska institucija, nadležna tijela trebala bi, u skladu s nacionalnim pravom, moći zahtijevati postojeće telefonske zapise i zapise prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator u mjeri u kojoj je dopušteno nacionalnim pravom te postojeće zapise telefonskih razgovora kao i prijenosa podataka koje posjeduje investicijsko društvo, u slučajevima kada postoji opravdana sumnja da takvi zapisi povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti značajni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem kojima se krši ova Uredba. Pristup telefonskim zapisima i zapisima prijenosa podataka koje posjeduje telekomunikacijski operator ne uključuje pristup sadržaju glasovne komunikacije telefonom.

- (66) Iako ova Uredba utvrđuje minimalni skup ovlasti koje bi nadležna tijela trebala imati, te ovlasti trebaju se izvršavati unutar cjelovitog sustava nacionalnog prava koji jamči poštovanje temeljnih prava, uključujući pravo na privatnost. Za provedbu tih ovlasti, koje mogu dovesti do ozbiljnog uplitanja u pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komuniciranja, države članice trebale bi raspolagati primjerenom i učinkovitom zaštitom protiv svake zlouporabe, kao što je, prema potrebi, zahtjev pribavljanja prethodnog ovlaštenja pravosudnih tijela predmetne države članice. Države članice trebale bi dopustiti mogućnost da nadležna tijela izvršavaju takve zadiruće ovlasti u mjeri u kojoj je to potrebno za pravilnu istragu ozbiljnih slučajeva kada nema jednakih sredstava za učinkovito postizanje istog rezultata.
- (67) S obzirom na to da se zlouporaba tržišta može odvijati u više država i na više tržišta, u svim osim u iznimnim okolnostima od nadležnih tijela trebalo bi zahtijevati da surađuju i razmjenjuju informacije s drugim nadležnim i regulatornim tijelima i ESMA-om, posebno u vezi s aktivnostima istrage. Kada je nadležno tijelo uvjeren da se zlouporaba tržišta odvija ili se odvijala u drugoj državi članici ili utječe na financijske instrumente kojima se trguje u drugoj državi članici, ono bi trebalo o toj činjenici obavijestiti nadležno tijelo i ESMA-u. U slučajevima zlouporabe tržišta s prekograničnim učinkom ESMA-i bi trebalo omogućiti da koordinira istragu ako to od nje zatraži jedno od uključenih nadležnih tijela.
- (68) Potrebno je da nadležna tijela imaju alate potrebne za učinkoviti nadzor knjige naloga koja se odnosi na prekogranično trgovanje. U skladu s Direktivom 2014/65/EU, nadležna tijela mogu tražiti i dobiti podatke od drugih nadležnih tijela po pitanju knjige naloga kako bi im pomogla u praćenju i otkrivanju manipuliranja tržištem na prekograničnoj osnovi.
- (69) Kako bi se osigurala razmjena informacija i suradnja s tijelima trećih zemalja u vezi s učinkovitom provedbom ove Uredbe, nadležna tijela trebala bi sklopiti sporazume o suradnji s odgovarajućim tijelima u trećim zemljama. Svi prijenosi osobnih podataka izvršeni na temelju tih sporazuma trebali bi biti u skladu s Direktivom 95/46/EZ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (70) Dobar okvir za nadzor i poslovanje u financijskom sektoru trebao bi se oslanjati na jake sustave nadzora, istrage i sankcioniranja. Zbog toga bi nadzorna tijela trebala raspolagati dovoljnim ovlastima za djelovanje te bi se trebala moći osloniti na jednakovrijedne, snažne i odvraćajuće sustave sankcioniranja svih financijskih povreda, a sankcije bi se trebale djelotvorno izvršavati. Međutim, De Larosièreaova skupina smatrala je da nijedan od tih elemenata nije trenutano u primjeni. Preispitivanje postojećih ovlasti za izricanje sankcija i njihove praktične primjene s ciljem promicanja usklađenosti sankcija u cijelom rasponu nadzornih aktivnosti izvršeno je u Komunikaciji Komisije od 8. prosinca 2010. o jačanju sustava sankcioniranja u financijskom sektoru.
- (71) Stoga bi trebalo predvidjeti niz administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera kako bi se osigurao jedinstveni pristup u državama članicama i ojačao njihov odvraćajući učinak. Mogućnost zabrane obnašanja rukovoditeljskih funkcija unutar investicijskih društava trebala bi biti dostupna nadležnim tijelima. Sankcije koje se izriču u konkretnim slučajevima trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir prema potrebi čimbenike poput povrata identificirane financijske koristi, ozbiljnosti i trajanja kršenja, otežavajućih ili olakšavajućih čimbenika, potrebe da novčane kazne ostvare odvraćajući učinak te bi, prema potrebi, trebalo omogućiti smanjenje novčanih kazni u slučaju suradnje s nadležnim tijelom. Posebno bi stvaran iznos administrativnih novčanih kazni koji se izriče u konkretnom slučaju mogao dosegnuti maksimalnu razinu predviđenu u ovoj Uredbi, ili višu razinu predviđenu u nacionalnom pravu, za jako ozbiljna kršenja, dok se novčane kazne značajno manje od maksimalne razine mogu primjenjivati na manja kršenja ili u slučaju nagodbe. Ovom se Uredbom ne ograničava mogućnost država članica da predvide više administrativne sankcije ili druge administrativne mjere.
- (72) Iako ništa na sprečava države članice da utvrđuju pravila o administrativnim kao i kaznenopravnim sankcijama za ista kršenja, od njih ne bi trebalo zahtijevati da utvrđuju pravila o administrativnim sankcijama za kršenja ove Uredbe koja već podliježu nacionalnom kaznenom pravu najkasnije do 3. srpnja 2016. U skladu s nacionalnim pravom, države članice nisu obvezne izricati i administrativne i kaznenopravne sankcije za isto kršenje, ali mogu to

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

učiniti ako njihovo nacionalno pravo to dopušta. Međutim, održavanje kaznenopravnih sankcija umjesto administrativnih sankcija za kršenja ove Uredbe ili Direktive 2014/57/EU ne bi smjelo smanjiti ili drukčije utjecati na sposobnost nadležnih tijela da surađuju te pristupaju i razmjenjuju informacije na pravodoban način s nadležnim tijelima u drugim državama članicama za potrebe ove Uredbe, uključujući i nakon upućivanja relevantnih kršenja nadležnim pravosudnim tijelima radi kaznenog progona.

- (73) Kako bi se osiguralo da odluke koje su donijela nadležna tijela imaju odvracajući učinak na najširu javnost, one bi se u pravilu trebale objavljivati. Objavljivanje odluka također je važan alat nadležnim tijelima za obavješćivanje sudionika na tržištu o tome kakvo se ponašanje smatra kršenjem ove Uredbe i za promicanje dobrog ponašanja među sudionicima na tržištu. Ako takvo objavljivanje uzrokuje nerazmjernu štetu uključenim osobama ili ugrožava stabilnost financijskih tržišta ili istrage u tijeku, nadležno tijelo trebalo bi objaviti administrativne sankcije i druge administrativne mjere na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ili odgoditi objavljivanje. Nadležna tijela trebala bi imati mogućnost neobjavljivanja sankcija i drugih administrativnih mjera u slučaju kada se anonimno ili odgođeno objavljivanje smatra nedovoljnim da bi se osiguralo da stabilnost financijskog tržišta neće biti ugrožena. Nadležna tijela također ne bi trebala biti obvezna objaviti mjere koje se smatra blažima po prirodi te čije bi objavljivanje bilo nerazmjerno.
- (74) Zviždači mogu upozoriti nadležna tijela na nove informacije, čime im pomažu u otkrivanju i izricanju sankcija u slučajevima trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem. Međutim, zviždači mogu biti obeshrabreni zbog straha od osвете ili nedostatka poticaja. Prijavljivanje kršenja ove Uredbe potrebno je kako bi se osiguralo da nadležna tijela mogu otkriti i izreći sankcije za zloupotrebu tržišta. Mjere povezane sa zviždačima potrebne su kako bi se olakšalo otkrivanje zlouporabe tržišta i osigurala zaštita i poštovanje prava zviždača i okrivljenika. Ovom bi se Uredbom stoga trebalo osigurati postojanje prikladnih mjera kojima se zviždačima omogućuje prijavljivanje mogućih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima te ih se štiti od osвете. Državama članicama trebalo bi biti dopušteno predvidjeti financijske poticaje osobama koje nude relevantne informacije o mogućim kršenjima ove Uredbe. Međutim, zviždači bi trebali imati pravo na financijske poticaje samo u slučajevima u kojima obznanjaju nove informacije o kojima već nisu zakonski obvezni obavijestiti i u kojima te informacije rezultiraju sankcijom za kršenje ove Uredbe. Države članice također bi trebale osigurati da sustavi u vezi sa zviždačima koje one provode sadrže mehanizme koji pružaju odgovarajuću zaštitu okrivljenika, posebno u pogledu prava na zaštitu njegovih osobnih podataka i postupaka kojima se osigurava pravo okrivljenika na obranu i da bude saslušan prije donošenja odluke koja se na njega odnosi te pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom protiv odluke koja se na njega odnosi.
- (75) S obzirom na to da su države članice donijele propise kojima se provodi Direktiva 2003/6/EZ i s obzirom na to da bi delegirane akte, regulatorne tehničke standarde i provedbene tehničke standarde predviđene u ovoj Uredbi trebalo donijeti prije nego što se okvir koji će se uvesti može uspješno primijeniti, potrebno je odgoditi primjenu materijalnih odredbi ove Uredbe za dostatno razdoblje.
- (76) Kako bi se olakšao neometani prijelaz do početka primjene ove Uredbe, tržišne prakse koje su postojale prije stupanja na snagu ove Uredbe i koje su prihvatila nadležna tijela u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 2273/2003⁽¹⁾ za potrebe primjene članka 1. točke 2. podtočke (a) Direktive 2003/6/EZ mogu se nastaviti primjenjivati, pod uvjetom da se o njima obavijesti ESMA-u u propisanom roku, sve dok nadležno tijelo ne donese odluku u vezi s nastavkom te prakse u skladu s ovom Uredbom.
- (77) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (Povelja). Sukladno s tim, ovu Uredbu trebalo bi tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima. Posebno, kada ova Uredba upućuje na pravila koja uređuju slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodekse kojima se uređuje novinarska struka, trebalo bi voditi računa o tim slobodama kako su zajamčene u Uniji i u državama članicama i kako su priznate u skladu s člankom 11. Povelje te drugim relevantnim odredbama.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za programe otkupa i stabilizacije financijskih instrumenata (SL L 336, 23.12.2003., str. 33.).

- (78) Kako bi se povećala transparentnost i bolje dokumentiralo funkcioniranje sustava sankcija, nadležna tijela trebala bi pružati anonimizirane i zbirne podatke ESMA-i na godišnjoj osnovi. Ti bi podaci trebali sadržavati broj istraga koje su otvorene, broj onih koje su u tijeku i broj onih koje su zatvorene tijekom relevantnog razdoblja.
- (79) Direktivom 95/46/EZ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 uređuje se obrada osobnih podataka koju provodi ESMA u okviru ove Uredbe i pod nadzorom nadležnih tijela država članica, posebno javnih nezavisnih tijela koja imenuju države članice. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane nadležnih tijela trebala bi biti u skladu s pravilima prijenosa osobnih podataka kako je utvrđeno u Direktivi 95/46/EZ. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane ESMA-e trebala bi biti u skladu s pravilima prijenosa osobnih podataka kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 45/2001.
- (80) Ovom Uredbom, kao i delegiranim aktima, provedbenim aktima, regulatornim tehničkim standardima, provedbenim tehničkim standardima i smjernicama usvojenima u skladu s njom ne dovodi se u pitanje primjena pravila Unije o tržišnom natjecanju.
- (81) Kako bi se precizirali zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a s obzirom na izuzeće iz područja primjene ove Uredbe određenih javnih tijela i središnjih banaka trećih zemalja i određenih imenovanih javnih tijela trećih zemalja koja imaju vezani sporazum s Unijom u smislu članka 25. Direktive 2003/87/EZ; pokazatelje manipulativnih postupaka navedene u Prilogu I. ovoj Uredbi; pragove za određivanje primjene obveze objavljivanja za sudionike na tržištu emisijskih jedinica; okolnosti pod kojima je trgovanje za vrijeme razdoblja zabrane trgovanja dopušteno; i vrste određenih transakcija obavljenih od strane osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osoba koje su s njima blisko povezane, a koje bi uzrokovale zahtjev obavješćivanja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (82) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u vezi s postupcima za prijavljivanje kršenja ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiju kako bi se utvrdili ti postupci, uključujući i načine postupanja po prijavama te mjere za zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu i mjere za zaštitu osobnih podataka. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (83) Tehničkim standardima u financijskim uslugama trebalo bi osigurati jedinstvene uvjete u cijeloj Uniji za pitanja obuhvaćena ovom Uredbom. Bilo bi učinkovito i primjereno da se ESMA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, povjeri izrada nacrt regulatornih tehničkih standarda i nacrt provedbenih tehničkih standarda koji ne bi uključivali političke odluke, a koje bi se potom podnijelo Komisiji.
- (84) Komisija bi trebala biti ovlaštena donijeti, delegiranim aktima u skladu s člankom 290. UFEU-a i u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, nacrt regulatornih tehničkih standarda koje je utvrdila ESMA kako bi utvrdila sadržaj obavijesti koje će morati upućivati operateri uređenih tržišta, MTF-ova i OTP-ova u vezi s financijskim instrumentima koji su uvršteni za trgovanje, kojima se trgovalo ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštavanje za trgovanje u njihovom mjestu trgovanja; način i uvjete sastavljanja, objavljivanja i vođenja popisa tih instrumenata od strane ESMA-a; uvjete koje moraju ispuniti programi otkupa i stabilizacijske mjere, uključujući i uvjete trgovanja, ograničenja vremena i volumena, obveze objavljivanja i prijavljivanja te uvjete stabilizacije vezane uz cijenu; u vezi s postupcima i načinima postupanja, sustave za mjesta

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

trgovanja kojima je cilj spriječiti i otkriti zlouporabu tržišta te sustave i predloške koje će koristiti osobe za otkrivanje i obavješćivanje o sumnjivim nalozima i transakcijama; odgovarajuće načine postupanja, postupke i zahtjeve vođenja evidencije u postupku istraživanja tržišta; te u vezi s tehničkim mjerama za kategorije osoba za objektivno predstavljanje informacija kojima se preporuča strategija ulaganja te za objavljivanje posebnih interesa ili indikacija sukoba interesa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka.

- (85) Komisija bi također trebala biti ovlaštena donijeti provedbene tehničke standarde putem provedbenih akata u skladu s člankom 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010. ESMA-i bi trebalo povjeriti izradu provedbenih tehničkih standarda koji se podnose Komisiji u vezi s objavljivanjem povlaštenih informacija, obrascima popisa upućenih osoba te obrascima i postupcima za suradnju i razmjenu informacija nadležnih tijela među sobom i s ESMA-om.
- (86) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest sprječavanje zlouporabe tržišta u obliku trgovanja na temelju povlaštenih informacija, nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (87) S obzirom na to da odredbe Direktive 2003/6/EZ više nisu relevantne niti dostatne, tu Direktivu trebalo bi staviti izvan snage od 3. srpnja 2016. Zahtjevi i zabrane iz ove Uredbe strogo su povezani s onima iz Direktive 2014/65/EU te bi stoga trebali stupiti na snagu na datum stupanja na snagu navedene Direktive.
- (88) U svrhu ispravne primjene ove Uredbe potrebno je da države članice poduzmu sve potrebne mjere kako bi osigurale da njihovo nacionalno pravo do 3. srpnja 2016. bude usklađeno s odredbama ove Uredbe koje se tiču nadležnih tijela i njihovih ovlasti, administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera, prijavljivanja kršenja i objavljivanja odluka.
- (89) Europski nadzornik za zaštitu podataka dostavio je mišljenje 10. veljače 2012. ⁽¹⁾,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja zajednički regulatorni okvir za trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem (zlouporaba tržišta) kao i mjere za sprečavanje zlouporabe tržišta kako bi se osigurao integritet financijskih tržišta unutar Unije te povećala zaštita ulagatelja i povjerenje u ta tržišta.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeće:

- (a) financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na uređenom tržištu;

⁽¹⁾ SL C 177, 20.6.2012., str. 1.

- (b) financijske instrumente kojima se trguje na MTP-u, koji su uvršteni za trgovanje na MTP-u ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na MTP-u;
- (c) financijske instrumente kojima se trguje na OTP-u;
- (d) financijske instrumente koji nisu obuhvaćeni točkom (a), (b) ili (c), a čija cijena ili vrijednost ovisi o cijeni ili vrijednosti ili utječe na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz tih točaka, uključujući, ali ne ograničavajući se na, ugovore o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjenja obveza i ugovore o razlici.

Ova se Uredba također primjenjuje na postupke ili transakcije, uključujući ponude, povezane s dražbama na dražbovnoj platformi koja je odobrena kao uređeno tržište emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, uključujući i kada proizvodi na dražbi nisu financijski instrumenti, u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe u vezi s ponudama podnesenima na dražbi, svi zahtjevi i sve zabrane iz ove Uredbe koje se odnose na naloge za trgovanje odnose se i na te ponude.

2. Članci 12. i 15. također se primjenjuju na:

- (a) promptne ugovore za robu koji nisu veleprodajni energetski proizvodi kada transakcija, nalog ili postupak ima ili će vjerojatno imati ili mu je namjera imati učinak na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz stavka 1.;
- (b) vrste financijskih instrumenata, uključujući izvedene ugovore ili izvedene instrumente za prijenos kreditnog rizika, kada transakcija, nalog, ponuda ili postupak ima ili će vjerojatno imati učinak na cijenu ili vrijednost promptnog ugovora za robu kada cijena ili vrijednost ovisi o cijeni ili vrijednosti tih financijskih instrumenata; i
- (c) postupke u vezi s referentnim vrijednostima.

3. Ova se Uredba primjenjuje na sve transakcije, naloge ili postupke u vezi s bilo kojim financijskim instrumentom iz stavaka 1. i 2. bez obzira na to odvija li se takva transakcija, nalog ili postupak na mjestu trgovanja ili ne.

4. Zabrane i zahtjevi iz ove Uredbe primjenjuju se na radnje i propuste, u Uniji i u trećoj zemlji, u vezi s instrumentima iz stavaka 1. i 2.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „financijski instrument” znači financijski instrument prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 15. Direktive 2014/65/EU;
2. „investicijsko društvo” znači investicijsko društvo prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 1. Direktive 2014/65/EU;
3. „kreditna institucija” znači kreditna institucija prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
4. „financijska institucija” znači financijska institucija prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 26. Uredbe (EU) br. 575/2013;
5. „tržišni operater” znači tržišni operater prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 18. Direktive 2014/65/EU;
6. „uređeno tržište” znači uređeno tržište prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 21. Direktive 2014/65/EU;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL, L 176, 27.6.2013., str. 1.).

7. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralni sustav prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 22. Direktive 2014/65/EU;
8. „organizirana trgovinska platforma” ili „OTP” znači sustav ili platforma u Uniji prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 23. Direktive 2014/65/EU;
9. „prihvaćena tržišna praksa” znači posebna tržišna praksa koju je prihvatilo nadležno tijelo u skladu s člankom 13.;
10. „mjesto trgovanja” znači mjesto trgovanja prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 24. Direktive 2014/65/EU;
11. „rastuće tržište MSP-ova” znači rastuće tržište MSP-ova prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 12. Direktive 2014/65/EU;
12. „nadležno tijelo” znači tijelo imenovano u skladu s člankom 22., ako nije drukčije određeno u ovoj Uredbi;
13. „osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba;
14. „roba” znači roba prema definiciji iz članka 2. točke 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006 ⁽¹⁾;
15. „promptni ugovor za robu” znači ugovor za opskrbu robom kojom se trguje na promptnom tržištu, a koja se dostavlja promptno nakon što je transakcija namirena, i ugovor o opskrbi robom koji nije financijski instrument, uključujući terminski ugovor koji se namiruje fizički;
16. „promptno tržište” znači tržište robe na kojem se roba prodaje za gotovinu i promptno dostavlja nakon što je transakcija namirena te druga nefinancijska tržišta, kao što su terminska tržišta za robu;
17. „program otkupa” znači trgovanje vlastitim dionicama u skladu s člancima od 21. do 27. Direktive 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
18. „algoritamsko trgovanje” znači algoritamsko trgovanje prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 39. Direktive 2014/65/EU;
19. „emisijaska jedinica” znači emisijaska jedinica prema opisu iz Priloga I. odjeljka C točke 11. Direktive 2014/65/EU;
20. „sudionik na tržištu emisijaskih jedinica” znači svaka osoba koja stupa u transakcije, uključujući davanje naloga za trgovanje, emisijaskim jedinicama, proizvodima na dražbi koji se na njima temelje ili njihovim izvedenicama i koja ne ostvaruje pogodnost izuzeća prema članku 17. stavku 2. drugom podstavku;
21. „izdavatelj” znači pravni subjekt na koji se primjenjuje privatno ili javno pravo, a koji izdaje financijske instrumente ili predlaže njihovo izdavanje, pri čemu se u slučaju potvrda o deponiranju koje predstavljaju financijske instrumente izdavateljem smatra izdavatelj predmetnog financijskog instrumenta;
22. „veleprodajni energetski proizvod” znači veleprodajni energetski proizvod prema definiciji iz članka 2. točke 4. Uredbe (EU) br. 1227/2011;

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u pogledu osnivanja javnih društava s ograničenom odgovornošću i održavanja i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (SL L 315, 14.11.2012., str. 74.).

23. „nacionalno regulatorno tijelo” znači nacionalno regulatorno tijelo prema definiciji iz članka 2. točke 10. Uredbe (EU) br. 1227/2011;
24. „robne izvedenice” znači robne izvedenice prema definiciji iz članka 2. stavka 1. točke 30. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
25. „osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti” znači osoba pri izdavatelju, sudionik na tržištu emisijskih jedinica ili drugi subjekt iz članka 19. stavka 10. koja je:
- (a) član administrativnog, upravljačkog ili nadzornog tijela tog subjekta; ili
 - (b) viši rukovoditelj koji nije član tijela iz točke (a), a koji ima redovit pristup povlaštenim informacijama koje se izravno ili neizravno odnose na taj subjekt kao i ovlast za donošenje poslovnih odluka koje utječu na buduća kretanja i poslovne izgledе tog subjekta;
26. „usko povezana osoba” znači:
- (a) bračni drug ili partner koji se smatra izjednačenim s bračnim drugom u skladu s nacionalnim pravom;
 - (b) uzdržavano dijete u skladu s nacionalnim pravom;
 - (c) srodnik koji je dijelio zajedničko kućanstvo najmanje godinu dana od datuma predmetne transakcije; ili
 - (d) pravna osoba, trust ili društvo osoba čije rukovodeće dužnosti obavlja osoba koja obavlja rukovodeće dužnosti ili osoba iz točke (a), (b) ili (c), koju ta osoba izravno ili neizravno kontrolira, koja je osnovana u korist te osobe, ili čiji su ekonomski interesi u osnovi jednaki ekonomskim interesima te osobe;
27. „evidencije podataka o prometu” znači evidencije podataka o prometu prema definiciji iz članka 2. drugog stavka točke (b) Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
28. „osoba koja profesionalno dogovara ili izvršava transakcije” znači osoba koja se profesionalno bavi primanjem i prijenosom naloga za financijske instrumente ili izvršenjem transakcija financijskim instrumentima;
29. „referentna vrijednost” znači svaka stopa, indeks ili brojka dostupna javnosti ili objavljena koja se periodično ili redovito utvrđuje primjenom formule na sljedeće vrijednosti ili na temelju njih: vrijednost jedne ili više vrsta temeljne imovine ili cijena, uključujući i procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope ili druge vrijednosti ili ankete te s obzirom na koju se utvrđuje iznos koji je potrebno platiti za neki financijski instrument ili vrijednost financijskog instrumenta;
30. „održavatelj tržišta” znači održavatelj tržišta prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 7. Direktive 2014/65/EU;
31. „stjecanje udjela ispod kontrolnog praga” znači stjecanje vrijednosnih papira u društvu koje zakonski ili regulatorno nije obvezno objaviti ponudu za preuzimanje u vezi s tim društvom;
32. „sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje” znači osoba koja je obuhvaćena bilo kojom od kategorija iz članka 11. stavka 1. točaka od (a) do (d) ili članka 11. stavka 2. te koja objavljuje informacije tijekom istraživanja tržišta;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (vidjeti str. 84 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

33. „visokofrekventno trgovanje” znači tehnika visokofrekventnog algoritamskog trgovanja prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 40. Direktive 2014/65/EU;
34. „informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja” znači informacije:
- i. čiji je autor nezavisni analitičar, investicijsko društvo, kreditna institucija, svaka druga osoba čija je osnovna djelatnost izrada preporuka za ulaganje ili fizička osoba koja radi za njih na temelju ugovora o radu ili na drugi način, a kojom se izravno ili neizravno izražava određeni prijedlog za ulaganje u odnosu na financijski instrument ili izdavatelja; ili
 - ii. čiji su autori osobe različite od onih navedenih u podtočki i., kojom se izravno predlaže određena odluka o ulaganju u odnosu na financijski instrument;
35. „preporuke za ulaganje” znači informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja, eksplicitno ili implicitno, u pogledu jednog ili više financijskih instrumenata ili izdavatelja, uključujući i bilo koje mišljenje o sadašnjoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni takvih instrumenata, namijenjene distribucijskim kanalima ili javnosti.
2. Za potrebe članka 5. primjenjuju se sljedeće definicije:
- (a) pojam „vrijednosni papiri” znači:
- i. dionice i ostali vrijednosni papiri istovjetni dionicama;
 - ii. obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga; ili
 - iii. sekuritizirani dug koji je moguće konvertirati u ili zamijeniti za dionice ili druge vrijednosne papire istovjetne dionicama;
- (b) „povezani instrumenti” znači sljedeći financijski instrumenti, uključujući one koji nisu uvršteni za trgovanje niti se njima ne trguje na mjestu trgovanja, ili za koje nije podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na mjestu trgovanja:
- i. ugovori ili prava na upis, stjecanje ili otpuštanje vrijednosnih papira;
 - ii. financijske izvedenice na temelju vrijednosnih papira;
 - iii. kada su vrijednosni papiri konvertibilni ili zamjenjivi dužnički instrumenti, vrijednosni papiri u koje je takve dužničke instrumente moguće konvertirati ili za koje ih je moguće zamijeniti;
 - iv. instrumenti koje izdaje ili za koje jamči izdavatelj ili jamac vrijednosnih papira, a čija će cijena vjerojatno snažno utjecati na cijenu vrijednosnih papira ili obratno;
 - v. kada su vrijednosni papiri ekvivalentni dionicama, dionice koje predstavljaju ti vrijednosni papiri i svi drugi vrijednosni papiri ekvivalentni tim dionicama;
- (c) „značajna distribucija” znači inicijalna ili sekundarna ponuda vrijednosnih papira koja se razlikuje od uobičajenog trgovanja kako u pogledu iznosa vrijednosti ponuđenih vrijednosnih papira tako i u pogledu primijenjene metode prodaje;
- (d) „stabilizacija” znači kupnja ili ponuda za kupnju vrijednosnih papira ili transakcija ekvivalentnim povezanim instrumentima koju provodi kreditna institucija ili investicijsko društvo u kontekstu značajne distribucije tih vrijednosnih papira isključivo za potrebe podržavanja tržišne cijene tih vrijednosnih papira tijekom unaprijed određenog razdoblja zbog pritiska na prodaju tih vrijednosnih papira.

Članak 4.

Obavijesti i popis financijskih instrumenata

1. Tržišni operatori na uređenim tržištima i investicijska društva te tržišni operatori koji upravljaju MTP-om ili OTP-om bez odgađanja obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja o svakom financijskom instrumentu za koji je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na njihovom mjestu trgovanja, koji je uvršten za trgovanje ili kojim se prvi put trguje.

Oni također obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja kada se financijskim instrumentom više ne trguje ili kad više nije uvršten za trgovanje, osim ako je datum od kojeg se financijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uvršten za trgovanje poznat i navelo ga se u obavijesti danoj u skladu s prvim podstavkom.

Obavijesti iz ovog stavka sadrže, prema potrebi, imena i oznake predmetnih financijskih instrumenata te datum i vrijeme podnošenja zahtjeva za uvrštenje za trgovanje, uvrštenja za trgovanje te datum i vrijeme prvog trgovanja.

Tržišni operatori i investicijska društva nadležnom tijelu mjesta trgovanja također dostavljaju informacije navedene u trećem podstavku s obzirom na financijske instrumente za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje ili koji su uvršteni za trgovanje prije 2. srpnja 2014. te koji su još uvijek uvršteni za trgovanje ili se njima trguje na taj datum.

2. Nadležna tijela mjesta trgovanja bez odgađanja dostavljaju obavijesti koje zaprimaju u skladu sa stavkom 1. ESMA-i. ESMA odmah nakon primitka objavljuje te obavijesti na svojoj internetskoj stranici u obliku popisa. ESMA ažurira taj popis odmah po primitku obavijesti od nadležnog tijela mjesta trgovanja. Popisom se ne ograničava područje primjene ove Uredbe.

3. Popis sadrži sljedeće informacije:

- (a) imena i oznake financijskih instrumenata za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje, koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje prvi put na uređenim tržištima, MTP-ovima i OTP-ovima;
- (b) datume i vrijeme podnošenja zahtjeva za uvrštenje za trgovanje, uvrštenja za trgovanje ili prvog trgovanja;
- (c) podatke o mjestima trgovanja gdje je za te financijske instrumente podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje, gdje su uvršteni za trgovanje ili se njima trguje prvi put; i
- (d) datum i vrijeme kada se financijskim instrumentima prestane trgovati ili kada više nisu uvršteni za trgovanje.

4. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja:

- (a) sadržaja obavijesti iz stavka 1.; i
- (b) načina i uvjeta prikupljanja, objave i održavanja popisa iz stavka 3.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

5. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja vremena, oblika i predloška podnošenja obavijesti u skladu sa stavicima 1. i 2.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 5.

Izuzeće za programe otkupa i stabilizaciju

1. Zabrane u člancima 14. i 15. ove Uredbe ne primjenjuju se na trgovanje vlastitim dionicama u programima otkupa kada:

- (a) sve pojedinosti o programu objavljene su prije početka trgovanja;
- (b) trgovanja su prijavljena kao dio programa otkupa nadležnom tijelu mjesta trgovanja u skladu sa stavkom 3. i potom objavljena;
- (c) poštovana su primjerena ograničenja u vezi s cijenom i volumenom; i
- (d) trgovanje se obavlja u skladu s ciljevima iz stavka 2. i uvjetima navedenima u ovom članku i u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 6.

2. Da bi se na njega moglo primijeniti izuzeće predviđeno u stavku 1., program otkupa ima kao svoju jedinu svrhu:

- (a) smanjenje kapitala izdavatelja;
- (b) ispunjenje obveza koje proizlaze iz dužničkih financijskih instrumenata koje je moguće zamijeniti za vlasničke instrumente; ili
- (c) ispunjenje obveza koje proizlaze iz programa nuđenja dionica zaposlenicima od strane poslodavca ili drugih dodjela dionica zaposlenicima ili članovima administrativnih, upravljačkih ili nadzornih tijela izdavatelja ili s njim povezanog društva.

3. Da bi se na njega moglo primijeniti izuzeće predviđeno u stavku 1., izdavatelj izvješćuje nadležno tijelo mjesta trgovanja na kojem su dionice uvrštene za trgovanje ili se njima trguje o svakoj transakciji u vezi s programom otkupa, uključujući i informacije navedene u članku 25. stavicima 1. i 2. te članku 26. stavicima 1., 2. i 3. Uredbe (EU) br. 600/2014.

4. Zabrane navedene u člancima 14. i 15. ove Uredbe ne primjenjuju se na trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima za stabilizaciju vrijednosnih papira kada:

- (a) stabilizacija se provodi tijekom ograničenog razdoblja;
- (b) relevantne informacije o stabilizaciji objavljuju se i dostavljaju nadležnom tijelu mjesta trgovanja u skladu sa stavkom 5.;
- (c) poštuju se odgovarajuća ograničenja u smislu cijene; i
- (d) takvo trgovanje obavlja se u skladu s uvjetima za stabilizaciju utvrđenima u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 6.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 1., izdavatelji, ponuditelji ili subjekti koji provode stabilizaciju, bez obzira na to djeluju li u ime tih osoba ili ne, o svim detaljima stabilizacijskih transakcija obavješćuju nadležno tijelo mjesta trgovanja najkasnije na kraju sedmog trgovinskog dana nakon datuma izvršenja tih transakcija.

6. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja uvjeta koje moraju ispunjavati programi otkupa i mjere za stabilizaciju iz stavaka 1. i 4., uključujući uvjete trgovanja, ograničenja u pogledu vremena i volumena, obveze u vezi s objavljivanjem i prijavljivanjem te cjenovne uvjete.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 6.

Izuzeće za aktivnosti monetarne politike i upravljanja javnim dugom te aktivnosti klimatske politike

1. Ova Uredba ne primjenjuje se na transakcije, naloge ili postupke koje u svrhu monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom provodi:

- (a) država članica;
- (b) članice ESSB-a;
- (c) ministarstvo, agencija ili subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih ili osoba u njihovo ime;
- (d) u slučaju države članice koja je federalna država, članica te federacije.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na transakcije, naloge ili postupke koje provodi Komisija ili bilo koje drugo službeno imenovano tijelo ili bilo koja osoba koja djeluje u njegovo ime s ciljem provedbe politike upravljanja javnim dugom.

Ova se Uredba ne primjenjuje na transakcije, naloge i postupke koje provodi:

- (a) Unija;
- (b) subjekt posebne namjene jedne države članice ili više njih;
- (c) Europska investicijska banka;
- (d) Europski fond za financijsku stabilnost;
- (e) Europski stabilizacijski mehanizam;
- (f) međunarodna financijska institucija koju su osnovale dvije ili više država članica, a čija je svrha mobilizirati sredstva i pružiti financijsku pomoć u korist svojih članova koji imaju ili im prijete ozbiljne financijske poteškoće.

3. Ova se Uredba ne primjenjuje na aktivnost države članice, Komisije ili bilo kojeg drugog službeno imenovanog tijela, ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime, koja se tiče emisijskih jedinica i koja se poduzima u svrhu provedbe klimatske politike Unije u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.

4. Ova se Uredba ne primjenjuje na aktivnosti države članice, Komisije ili bilo kojeg drugog službeno imenovanog tijela, ili bilo koje osobe koja djeluje u njihovo ime, koje se poduzimaju u provedbi zajedničke poljoprivredne politike Unije ili zajedničke ribarstvene politike Unije u skladu s aktima usvojenima ili s međunarodnim sporazumima sklopljenima na temelju UFEU-a.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi proširila izuzeće iz stavka 1. na određena javna tijela i središnje banke trećih zemalja.

S tim ciljem, Komisija do 3. siječnja 2016. izrađuje i podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće u kojem se ocjenjuje međunarodni položaj javnih tijela koja su zadužena za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju i središnjih banaka u trećim zemljama.

To izvješće sadrži usporednu analizu položaja tih tijela i središnjih banaka unutar pravnog okvira trećih zemalja kao i norme upravljanja rizicima koji se primjenjuju na transakcije u koje stupaju ta tijela i središnje banke u tim jurisdikcijama. Ako se u izvještaju iznosi zaključak, posebno s obzirom na usporednu analizu, da je odgovornosti središnjih banaka tih trećih zemalja u području monetarne politike potrebno izuzeti od obveza i zabrana iz ove Uredbe, Komisija proširuje izuzeće iz stavka 1. također na središnje banke tih trećih zemalja.

6. Komisija je također ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi izuzeće utvrđeno u stavku 3. proširila na određena imenovana javna tijela u trećim zemljama koja su s Unijom sklopila ugovor u skladu s člankom 25. Direktive 2003/87/EZ.

7. Ovaj članak ne primjenjuju se na osobe koje na temelju ugovora o radu ili nekog drugog ugovora rade za subjekte iz ovog članka kada te osobe obavljaju transakcije ili naloge ili se uključuju u postupak, izravno ili neizravno, za svoj račun.

POGLAVLJE 2.

POVLAŠTENE INFORMACIJE, TRGOVANJE NA TEMELJU POVLAŠTENIH INFORMACIJA, NEZAKONITO OBJAVLJIVANJE POVLAŠTENIH INFORMACIJA I MANIPULIRANJE TRŽIŠTEM

Članak 7.

Povlaštene informacije

1. Za potrebe ove Uredbe, povlaštene informacije obuhvaćaju sljedeće vrste informacija:
 - (a) informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja ili na jedan ili više financijskih instrumenata te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata;
 - (b) u odnosu na izvedenice na robu, informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jednu ili više tih izvedenica ili se izravno odnose na povezani promptni ugovor za robu i koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan učinak na cijene takvih izvedenica ili povezanih promptnih ugovora za robu i kada je riječ o informacijama za koje se razumno očekuje da će biti objavljene ili koje se moraju objaviti u skladu s pravnim ili regulatornim odredbama na razini Unije ili nacionalnoj razini, pravilima tržišta, ugovorima, praksama ili običajima na relevantnim tržištima robnih izvedenica ili promptnim tržištima;
 - (c) u vezi s emisijskim jedinicama ili proizvodima na dražbi koji se na njima temelje, informacije precizne naravi koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jedan ili više financijskih instrumenata, te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene takvih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata;

(d) za osobe zadužene za izvršavanje naloga koji se odnose na financijske instrumente, one također znače informacije koje je prenio klijent i koje se odnose na naloge klijenta u izvršavanju u vezi s financijskim instrumentima, koje su precizne naravi, izravno se ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja ili na jedan ili više financijskih instrumenata, i koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata, cijene povezanih promptnih ugovora za robu ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata.

2. Za potrebe stavka 1. smatra se da su informacije precizne naravi ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje se razumno može očekivati da će postojati, ili na događaj koji se dogodio ili se razumno može očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno specifične da omogućе zaključivanje o mogućem učinku tog niza okolnosti ili događaja na cijene financijskih instrumenata ili povezanog izvedenog financijskog instrumenta, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na dražbi utemeljenih na emisijskim jedinicama. U tom pogledu u slučaju dugotrajnog procesa čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, i također međukoraci tog procesa koji su povezani s uzrokovanjem ili koji imaju za posljedicu te buduće okolnosti ili taj budući događaj, mogu se smatrati preciznim informacijama.

3. Međukorak u dugotrajnom procesu smatra se povlaštenim informacijama ako on sam po sebi zadovoljava kriterije povlaštenih informacija kako je navedeno u ovom članku.

4. Za potrebe stavka 1., informacije koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan učinak na cijene financijskih instrumenata, izvedenih financijskih instrumenata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica znači informacije koje bi razumni ulagatelj vjerojatno iskoristio kao dio temelja za svoju odluku o ulaganju.

Kad je riječ o subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica čije su ukupne emisije ili nazivna ulazna toplinska snaga na razini ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti u skladu s člankom 17. stavkom 2. drugim podstavkom, smatra se da informacije o njihovom fizičkom poslovanju ne utječu značajno na cijenu emisijskih jedinica, proizvoda na dražbi koji se na njima temelje ili izvedenih financijskih instrumenata.

5. ESMA izdaje smjernice za uspostavljanje netaksativnog okvirnog popisa informacija za koje se razumno očekuje da će biti objavljene ili koje se moraju objaviti u skladu s pravnim ili regulatornim odredbama prava Unije ili nacionalnog prava, pravilima tržišta, ugovorom, praksom ili običajima, na relevantnim tržištima izvedenica na robu ili promptnim tržištima, kako je navedeno u stavku 1. točki (b). ESMA na odgovarajući način uzima u obzir posebnosti tih tržišta.

Članak 8.

Trgovanje na temelju povlaštenih informacija

1. Za potrebe ove Uredbe trgovanje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i koristi te informacije pri stjecanju ili otpuštanju, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno, financijskog instrumenta na koji se ta informacija odnosi. Korištenje povlaštenih informacija za otkazivanje ili izmjenu naloga u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi kad je nalog predan prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštenu informaciju također se smatra trgovanjem na temelju povlaštenih informacija. U pogledu dražbi emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje koje se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010, korištenje povlaštenih informacija obuhvaća podnošenje, promjenu ili povlačenje ponude za kupnju od strane osobe za vlastiti račun ili za račun treće osobe.

2. Za potrebe ove Uredbe, preporuka da druga osoba trguje na temelju povlaštenih informacija ili poticanje druge osobe da trguje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i:

(a) preporuča, na temelju tih informacija, da druga osoba stekne ili otpusti financijske instrumente na koje se te informacije odnose, ili potiče tu osobu na takvo stjecanje ili otpuštanje; ili

(b) preporuča, na temelju tih informacija, da druga osoba otkáže ili izmijeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi, ili potiče tu osobu na takvo otkazivanje ili izmjenu.

3. Korištenje preporuka ili poticaja iz stavka 2. predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija u smislu ovog članka kada osoba koja koristi preporuke ili poticaje zna ili bi trebala znati da se ono temelji na povlaštenim informacijama.

4. Ovaj članak primjenjuje se na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije zbog činjenice da ta osoba:

(a) član je u administrativnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(b) posjeduje udio u kapitalu izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(c) ima pristup informacijama tijekom obavljanja posla, profesije ili dužnosti; ili

(d) sudjeluje u kriminalnim aktivnostima.

Ovaj članak primjenjuje se i na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije pod okolnostima različitim od onih iz prvog podstavka kada navedena osoba zna ili bi trebala znati da je riječ o povlaštenim informacijama.

5. Kada je osoba pravna osoba, ovaj se članak također primjenjuje, u skladu s nacionalnim pravom, na fizičke osobe koje sudjeluju u odlučivanju o stjecanju, otpuštanju, otkazivanju ili izmjeni naloga za račun dotične pravne osobe.

Članak 9.

Legitimno ponašanje

1. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da pravna osoba posjeduje ili je posjedovala povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja, kada ta pravna osoba:

(a) uvela je, provodila i održavala primjerene i učinkovite unutarnje mehanizme i postupke kojima se učinkovito osigurava da nijedna fizička osoba koja je u njezino ime donijela odluku o stjecanju ili otpuštanju financijskih instrumenata na koje se odnose informacije, ni bilo koja druga fizička osoba koja je mogla utjecati na tu odluku nije posjedovala povlaštene informacije; i

(b) nije ohrabrila, dala preporuku, poticala ili na drugi način utjecala na fizičku osobu koja je u ime pravne osobe stekla ili otpustila financijske instrumente na koje se informacije odnose.

2. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja, kada je ta osoba:

(a) za financijski instrument na koji se te informacije odnose, održavatelj tržišta ili osoba ovlaštena za djelovanje kao druga ugovorna strana te ako je stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi uslijedilo na legitiman način u normalnom tijeku obavljanja svoje dužnosti kao održavatelj tržišta ili kao druga ugovorna strana za taj financijski instrument; ili

(b) ovlaštena za provedbu naloga u ime treće strane, a stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata na koje se odnosi nalog za izvršenje služi za izvršavanje takvog naloga na legitiman način u normalnom tijeku obavljanja posla, profesije ili dužnosti te osobe.

3. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi stjecanja ili otpuštanja kada ta osoba obavlja transakciju za stjecanje ili otpuštanje financijskih instrumenata i ta je transakcija obavljena radi izvršavanja dospjele obveze u dobroj vjeri, a ne da se zaobiđe zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija i:

- (a) ta obveza proizlazi iz danog naloga ili sporazuma sklopljenog prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštene informacije; ili
- (b) ta je transakcija poduzeta kako bi se ispunila pravna ili regulatorna obveza koja je nastala prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštene informacije.

4. Za potrebe članka 8. i 14., samom činjenicom da osoba posjeduje povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba koristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija kada je ta osoba dobila te povlaštene informacije pri obavljanju javnog preuzimanja ili spajanja s društvima te koristi te povlaštene informacije samo za potrebe postupka spajanja ili preuzimanja, pod uvjetom da su u trenutku odobrenja spajanja ili prihvaćanja ponude od strane dioničara tog društva sve povlaštene informacije objavljene ili su na drugi način prestale predstavljati povlaštene informacije.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na stjecanje udjela ispod kontrolnog praga.

5. Za potrebe članka 8. i 14., sama činjenica da osoba koristi svoje znanje o tome da je odlučila steći ili otpustiti financijske instrumente pri stjecanju ili otpuštanju tih financijskih instrumenata ne predstavlja korištenje povlaštenih informacija.

6. Neovisno o stavcima od 1. do 5. ovog članka, može se još uvijek smatrati da je došlo do kršenja zabrane trgovanja na temelju povlaštenih informacija iz članka 14. ako nadležno tijelo ustanovi da je postojao nelegitiman razlog za dotične naloge za trgovanje, transakcije ili postupke.

Članak 10.

Nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija

1. Za potrebe ove Uredbe, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija postoji kada osoba posjeduje povlaštene informacije i objavi te informacije bilo kojoj drugoj osobi, osim kada se informacije objavljuju u normalnom obavljanju posla, profesije ili dužnosti.

Ovaj stavak primjenjuje se na svaku fizičku ili pravnu osobu u situacijama ili okolnostima iz članka 8. stavka 4.

2. Za potrebe ove Uredbe, daljnje objavljivanje preporuka ili poticanje drugih iz članka 8. stavka 2. predstavlja nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s ovim člankom kada osoba koja objavljuje preporuke ili potiče druge zna ili bi trebala znati da se to temelji na povlaštenim informacijama.

Članak 11.

Istraživanja tržišta

1. Istraživanje tržišta obuhvaća priopćivanje informacija jednom ili više potencijalnih ulagatelja prije objavljivanja transakcije, kako bi se procijenio interes potencijalnih ulagatelja u moguću transakciju i njezine uvjete, kao što je njezina potencijalna veličina ili cijena, od strane:

- (a) izdavatelja;
- (b) sekundarnog ponuditelja financijskog instrumenta u tolikoj količini ili vrijednosti da se transakcija razlikuje od redovnog trgovanja i uključuje način prodaje koji se temelji na prethodnoj procjeni potencijalnog interesa od strane potencijalnog ulagatelja;

(c) sudionika na tržištu emisijskih jedinica; ili

(d) treće osobe koja djeluje u ime ili za račun osobe iz točke (a), (b) ili (c).

2. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 3., objavljivanje povlaštenih informacija od strane osobe koja namjerava dati ponudu za preuzimanje vrijednosnih papira društva ili spajanje društva osobama koje imaju pravo na te vrijednosne papire, predstavlja također istraživanje tržišta, pod uvjetom:

(a) da su informacije potrebne kako bi omogućile osobama koje imaju pravo na te vrijednosne papire da oblikuju mišljenje o tome jesu li spremne ponuditi svoje vrijednosne papire; i

(b) da je za odluku o ponudi za preuzimanje ili spajanje u razumnoj mjeri potrebna spremnost osoba koje imaju pravo na te vrijednosne papire da ponude svoje vrijednosne papire.

3. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje prije provedbe istraživanja tržišta posebno uzima u obzir hoće li istraživanje tržišta uključiti objavljivanje povlaštenih informacija. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje sastavlja pisanu evidenciju svojeg zaključka i razloga za takav zaključak. Na zahtjev dostavlja takvu pisanu evidenciju nadležnim tijelima. Ta obveza primjenjuje se na svako objavljivanje informacija neprekidno tijekom istraživanja tržišta. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje na odgovarajući način ažurira pisanu evidenciju iz ovog stavka.

4. Za potrebe članka 10. stavka 1. smatra se da su povlaštene informacije objavljene tijekom istraživanja tržišta u normalnom obavljanju posla, profesije ili dužnosti te osobe kada je sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje postupio u skladu sa stavicima 3. i 5. ovog članka.

5. Za potrebe stavka 4., sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje prije objavljivanja:

(a) pribavlja pristanak osobe koja je podvrgnuta istraživanju tržišta na primanje povlaštenih informacija;

(b) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da joj je zabranjeno upotrijebiti te informacije, ili pokušati upotrijebiti te informacije tako da stječe ili otpušta financijski instrument na koji se te informacije odnose, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno;

(c) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da joj je zabranjeno upotrijebiti te informacije, ili pokušati upotrijebiti te informacije tako da otkaže ili izmijeni nalog koji je već predan i u vezi je s financijskim instrumentom na koji se te informacije odnose; i

(d) obavješćuje osobu koja je podvrgnuta istraživanju tržišta da je ona svojim pristankom za dobivanje informacija dužna čuvati njihovu povjerljivost.

Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje sastavlja i vodi evidenciju svih informacija koje su dane osobi koja je podvrgnuta istraživanju tržišta, uključujući informacije dane u skladu s prvim podstavkom točkama od (a) do (d), te identitet potencijalnih ulagatelja kojima su informacije objavljene, uključujući, ali ne ograničavajući se na, pravne i fizičke osobe koje djeluju u ime potencijalnih ulagatelja, te datum i vrijeme svakog objavljivanja. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje što je prije moguće prosljeđuje tu evidenciju nadležnom tijelu na zahtjev.

6. Kada su informacije koje su objavljene tijekom istraživanja tržišta prestale biti povlaštene informacije u skladu s procjenom sudionika na tržištu koji vrši objavljivanje, sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje što je prije moguće na odgovarajući način obavješćuje primatelja.

Sudionik koji vrši objavljivanje vodi evidenciju informacija danih u skladu s ovim stavkom i prosljeđuje ga nadležnom tijelu na zahtjev.

7. Neovisno o odredbama ovog članka, osoba koja je podvrgnuta istraživanju tržišta sama procjenjuje posjeduje li povlaštene informacije i kad prestaje posjedovati povlaštene informacije.

8. Sudionik na tržištu koji vrši objavljivanje čuva evidenciju iz ovog članka u razdoblju od najmanje pet godina.

9. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja odgovarajućih mjera, postupaka i zahtjeva za vođenje evidencije za osobe kako bi ispunjavale zahtjeve utvrđene u stavcima 4., 5., 6. i 8.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

10. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja sustava i predložaka obavijesti koje će koristiti osobe za pridržavanje zahtjeva utvrđenih stavcima 4., 5., 6. i 8. ovog članka, posebno točan oblik evidencije iz stavaka od 4. do 8. i tehnička sredstva za primjereno priopćivanje informacija iz stavka 6. osobi koja je podvrgnuta istraživanju tržišta.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuju ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010, upućene osobama koje su podvrgnute istraživanjima tržišta, u pogledu:

- (a) čimbenika koje te osobe trebaju uzeti u obzir kada im se objavljuju informacije kao dio istraživanja tržišta kako bi procijenile predstavljaju li te informacije povlaštene informacije;
- (b) koraka koje te osobe trebaju poduzeti ako su im objavljene povlaštene informacije, kako bi postupile u skladu s člancima 8. i 10. ove Uredbe; i
- (c) evidencije koju te osobe trebaju voditi kako bi dokazale da su postupile u skladu s člancima 8. i 10. ove Uredbe.

Članak 12.

Manipuliranje tržištem

1. Za potrebe ove Uredbe, manipuliranje tržištem obuhvaća sljedeće aktivnosti:

(a) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koji drugi postupak koji:

- i. daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica; ili

- ii. drži ili vjerojatno drži cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica na neuobičajenoj ili umjetnoj razini;

osim ako osoba koja stupa u transakciju, daje nalog za trgovanje ili poduzima bilo koji drugi postupak dokaže da je takva transakcija, nalog ili postupak učinjen iz legitimnih razloga te da je u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom utvrđenom u skladu s člankom 13.;

- (b) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koja druga aktivnost ili drugi postupak koji utječe ili vjerojatno utječe na cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica u kojima se upotrebljavaju fiktivni postupci ili bilo koji drugi oblik obmane ili prijevare;
- (c) širenje informacija putem medija, uključujući i internet, ili nekim drugim načinom koje daju ili bi mogle davati lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, ili drže ili bi mogle držati cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica na neuobičajenoj ili umjetnoj razini, uključujući širenje glasina, kada je osoba koja je proširila informacije znala ili trebala znati da su one lažne ili obmanjujuće;
- (d) prenošenje lažnih ili obmanjujućih informacija ili davanje lažnih ili obmanjujućih osnovnih podataka u odnosu na referentnu vrijednost kada je osoba koja je prenijela informaciju ili dala osnovni podatak znala ili trebala znati da su oni lažni ili obmanjujući, ili bilo koji drugi postupak kojim se manipulira izračunom referentne vrijednosti.

2. Sljedeći postupci smatraju se, između ostalog, manipuliranjem tržištem:

- (a) aktivnosti jedne osobe ili više osoba koje surađuju kako bi se osigurao vladajući položaj u vezi s ponudom ili potražnjom financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, koje imaju ili bi mogle imati učinak izravnog ili neizravnog određivanja kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno stvaraju ili bi mogle stvoriti druge nepravedne uvjete trgovanja;
- (b) kupnja ili prodaja financijskih instrumenata na početku ili pred kraj trgovinskog dana koja ima ili bi mogla imati učinak obmanjivanja ulagatelja koji djeluju na temelju objavljenih cijena, uključujući početne ili zadnje cijene trgovanja;
- (c) izdavanje naloga za mjesto trgovanja, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, svim dostupnim sredstvima trgovanja, uključujući elektroničkim sredstvima poput algoritamskih i visokofrekventnih strategija trgovanja, a koje proizvodi jedan od učinaka iz stavka 1. točke (a) ili (b):
 - i. ometajući ili odgađajući funkcioniranje sustava trgovanja na mjestu trgovanja ili vjerojatno tako djelujući;
 - ii. otežavajući drugim osobama da prepoznaju stvarne naloge u sustavu trgovanja na mjestu trgovanja ili vjerojatno tako djelujući, uključujući unošenje naloga koji dovode do preopterećenja ili destabilizacije knjige naloga; ili
- iii. stvarajući ili vjerojatno stvarajući lažni ili obmanjujući signal o ponudi ili potražnji za financijskim instrumentom ili njegovoj cijeni, a posebno noseći naloge da se pokrene ili pojača neki trend;
- (d) iskorištavanje povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektroničkim medijima iznošenjem mišljenja o financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica (ili neizravno o njegovu izdavatelju), nakon prethodnog zauzimanja pozicije u tom financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica te posljedične koristi od utjecaja iznesenog mišljenja na cijenu tog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a da u isto vrijeme javnosti nije na odgovarajući i učinkovit način objavljen taj sukob interesa;

(e) kupnja ili prodaja na sekundarnom tržištu emisijskih jedinica ili povezanih izvedenica prije održavanja dražbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010 s učinkom namještanja konačne dražbovne cijene proizvoda na dražbi na neprimjerenu ili umjetnu razinu ili obmanjivanja ponuditelja koji sudjeluju u nadmetanju na dražbi.

3. Za potrebe primjene stavka 1. točaka (a) i (b) i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2., u Prilogu I. određuje se netaksativni popis pokazatelja povezanih s upotrebom fiktivnih postupaka ili svakog drugog oblika obmane ili prijevare te netaksativni popis pokazatelja povezanih s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena.

4. Kada je osoba iz ovog članka pravna osoba, ovaj članak primjenjuje se, u skladu s nacionalnim pravom, i na fizičke osobe koje sudjeluju u odluci da se obave aktivnosti za račun dotične pravne osobe.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se određuju pokazatelji utvrđeni u Prilogu I. kako bi se razjasnili njihovi elementi i uzele u obzir tehničke novosti na financijskim tržištima.

Članak 13.

Prihvaćene tržišne prakse

1. Zabrana iz članka 15. ne primjenjuju se na aktivnosti iz članka 12. stavka 1. točke (a) pod uvjetom da osoba koja stupa u transakciju, daje nalog za trgovanje ili poduzima bilo koji drugi postupak dokaže da je takva transakcija, nalog ili postupak učinjen iz legitimnih razloga te da je u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom utvrđenom u skladu s ovim člankom.

2. Nadležno tijelo može uspostaviti prihvaćenu tržišnu praksu, uzimajući u obzir sljedeće kriterije:

(a) predviđa li tržišna praksa znatnu razinu transparentnosti prema tržištu;

(b) osigurava li tržišna praksa visok stupanj sigurnosti za djelovanje tržišnih mehanizama i odgovarajuće međudjelovanje mehanizama ponude i potražnje;

(c) ima li tržišna praksa pozitivan učinak na likvidnost i učinkovitost tržišta;

(d) uzima li tržišna praksa u obzir trgovinski mehanizam mjerodavnog tržišta i omogućava li sudionicima na tržištu da reagiraju pravodobno i na odgovarajući način na novu situaciju na tržištu koju je izazvala ta praksa;

(e) ne stvara li tržišna praksa rizike za cjelovitost izravno ili neizravno povezanih tržišta relevantnog financijskog instrumenta unutar Unije, bila ta tržišta uređena ili ne;

(f) ishod istrage nadležnog ili drugog tijela o dotičnoj tržišnoj praksi, a posebno o tome krše li se dotičnom tržišnom praksom pravila ili propisi čija je svrha sprečavanje zlouporabe tržišta ili kodeksi ponašanja, neovisno o tome odnosi li se na dotično tržište ili na izravno ili neizravno povezana tržišta unutar Unije; i

(g) strukturna obilježja mjerodavnog tržišta, između ostalog je li ono uređeno ili ne, vrste financijskih instrumenata kojima se trguje i vrsta sudionika na tržištu te uključujući opseg sudjelovanja malih ulagatelja na mjerodavnom tržištu.

Tržišna praksa koju je nadležno tijelo uspostavilo kao prihvaćenu tržišnu praksu na određenom tržištu ne smatra se primjenjivom na ostala tržišta, osim ako su nadležna tijela tih drugih tržišta prihvatila tu praksu sukladno ovom članku.

3. Prije uspostave prihvaćene tržišne prakse u skladu sa stavkom 2., nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u i druga nadležna tijela o svojoj namjeri da uspostavi prihvaćenu tržišnu praksu te dostavlja pojedinih te procjene izvršene u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 2. Takva se obavijest šalje najmanje tri mjeseca prije nego što prihvaćena tržišna praksa treba stupiti na snagu.

4. U roku od dva mjeseca od primitka obavijesti ESMA dostavlja mišljenje nadležnom tijelu koje je poslalo obavijest u kojem se procjenjuje kompatibilnost prihvaćene tržišne prakse sa stavkom 2. i s regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu sa stavkom 7. ESMA također razmatra bi li uvođenje prihvaćene tržišne prakse ugrozilo povjerenje u tržište na financijskom tržištu Unije. Mišljenje se objavljuje na internetskoj stranici ESMA-e.

5. Kada nadležno tijelo uspostavi prihvaćenu tržišnu praksu suprotno mišljenju ESMA-e dostavljenom u skladu sa stavkom 4., na svojoj internetskoj stranici u roku od 24 sata od uspostave prihvaćene tržišne prakse objavljuje obavijest kojom potpuno obrazlaže svoje razloge za takav postupak, uključujući i objašnjenje zašto prihvaćena tržišna praksa ne ugrožava povjerenje u tržište.

6. Kada nadležno tijelo smatra da je drugo nadležno tijelo uspostavilo prihvaćenu tržišnu praksu koja ne ispunjava kriterije iz stavka 2., ESMA pomaže dotičnim tijelima u postizanju sporazuma u skladu sa svojim ovlastima na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Ako dotična nadležna tijela ne uspiju postići sporazum, ESMA može donijeti odluku u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda u kojima se navode kriteriji, postupak i zahtjevi za uspostavu prihvaćene tržišne prakse u skladu sa stavcima 2., 3. i 4., te zahtjevi za njezino održavanje, ukidanje, ili mijenjanje uvjeta za njezino prihvaćanje.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. Nadležna tijela redovito, a najmanje svake dvije godine, preispituju prihvaćene tržišne prakse koje su uvela, posebno uzimajući u obzir značajne promjene u dotičnom tržišnom okruženju, poput izmjena pravila trgovanja ili tržišne infrastrukture, s ciljem odlučivanja hoće li ih zadržati, ukinuti ili izmijeniti uvjete njihova prihvaćanja.

9. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis prihvaćenih tržišnih praksi i u kojim su državama članicama one primjenjive.

10. ESMA prati primjenu prihvaćenih tržišnih praksi i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se one primjenjuju na dotičnim tržištima.

11. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o prihvaćenim tržišnim praksama koje su uspostavila prije 2. srpnja 2014. u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu regulatornih tehničkih standarda iz stavka 7.

Prihvaćene tržišne prakse iz prvog podstavka ovog stavka nastavljaju se primjenjivati u dotičnoj državi članici sve dok nadležno tijelo ne donese odluku u vezi s nastavkom te prakse prema ESMA-inom mišljenju sukladno stavku 4.

Članak 14.

Zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija i nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija

Osoba ne smije:

- (a) trgovati ili pokušati trgovati na temelju povlaštenih informacija;
- (b) preporučiti drugoj osobi da trguje na temelju povlaštenih informacija ili je poticati na trgovanje na temelju povlaštenih informacija; ili
- (c) nezakonito objaviti povlaštene informacije.

Članak 15.

Zabrana manipuliranja tržištem

Osoba ne smije manipulirati niti pokušati manipulirati tržištem.

Članak 16.

Sprečavanje i otkrivanje zlouporabe tržišta

1. Tržišni operateri i investicijska društva koja djeluju na mjestu trgovanja utvrđuju i održavaju učinkovite mjere, sustave i postupke kojima je cilj spriječiti i otkriti trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem i pokušaje trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem, u skladu s člancima 31. i 54. Direktive 2014/65/EU.

Osoba iz prvog podstavka bez odgode prijavljuje nadležnom tijelu mjesta trgovanja naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji bi mogli predstavljati trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem ili pokušaj trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem.

2. Svaka osoba koja u okviru svojeg posla dogovara ili izvršava transakcije uspostavlja i održava učinkovite mjere, sustave i postupke za otkrivanje i prijavljivanje sumnjivih naloga i transakcija. Kada takva osoba opravdano sumnja da bi nalog ili transakcija bilo kojeg financijskog instrumenta, bilo da su predani ili izvršeni unutar ili izvan mjesta trgovanja, mogli predstavljati trgovanje na temelju povlaštenih informacija, manipuliranje tržištem ili pokušaj trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem, ona o tome bez odgode obavješćuje nadležno tijelo kako je navedeno u stavku 3.

3. Ne dovodeći u pitanje članak 22., osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije podliježu pravilima o obavješćivanju države članice u kojoj su registrirane ili imaju glavno sjedište, ili, u slučaju podružnice, države članice u kojoj se nalazi podružnica. Obavijest se upućuje nadležnom tijelu te države članice.

4. Nadležna tijela navedena u stavku 3. koja prime obavijest o sumnjivim nalogima i transakcijama odmah prenose takvu informaciju nadležnim tijelima dotičnih mjesta trgovanja.

5. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) odgovarajućih mjera, sustava i postupaka da bi se osobe pridržavale zahtjeva utvrđenih u stavcima 1. i 2.; i
- (b) predložaka obavijesti koje će koristiti osobe za pridržavanje zahtjeva utvrđenih u stavcima 1. i 2.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 3.

ZAHTEVI ZA OBJAVLJIVANJE

Članak 17.

Objavljivanje povlaštenih informacija

1. Izdavatelj obavješćuje javnost što je prije moguće o povlaštenim informacijama koje se izravno odnose na tog izdavatelja.

Izdavatelj osigurava da se povlaštene informacije objavljuju na način koji omogućuje javnosti brz pristup tim informacijama te njihovu potpunu, točnu i pravovremenu procjenu te, ako je to primjenjivo, u službeno imenovanom mehanizmu iz članka 21. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Izdavatelj ne kombinira objavljivanje povlaštenih informacija javnosti s marketingom svojih djelatnosti. Izdavatelj objavljuje i zadržava na svojoj internetskoj stranici tijekom razdoblja od najmanje pet godina sve povlaštene informacije koje je dužan objaviti.

Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu u državi članici ili, u slučaju instrumenata kojima se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, izdavatelje koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u u državi članici.

2. Sudionik na tržištu emisijskih jedinica djelotvorno i pravovremeno objavljuje povlaštene informacije o emisijskim jedinicama koje posjeduje povezane sa svojim poslom, uključujući zrakoplovne aktivnosti kako su navedene u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ ili postrojenja u smislu članka 3. točke (e) te Direktive koje dotični sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontrolira, ili za operativna pitanja za koja je sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo potpuno ili djelomično odgovorno. U odnosu na postrojenja, takvo objavljivanje sadrži relevantne informacije o kapacitetu i iskorištenosti postrojenja, uključujući planiranu i neplaniranu nedostupnost takvih postrojenja.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na subjekt koji sudjeluje na tržištu emisijskih jedinica kada su postrojenja ili zrakoplovne aktivnosti koje posjeduje, kontrolira ili je za njih odgovoran u prethodnoj godini imale emisiju koja nije bila veća od minimalnog praga ekvivalenta u ugljičnom dioksidu i, u slučaju da izvršavaju aktivnosti povezane s izgaranjem, imala nazivnu toplinsku snagu koja nije bila veća od minimalnog praga.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se uspostavlja minimalni prag ekvivalenta ugljičnog dioksida i minimalni prag nazivne toplinske snage u svrhu primjene izuzeća predviđenog u drugom podstavku ovog stavka.

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se određuje nadležno tijelo za obavijesti iz stavaka 4. i 5. ovog članka.

4. Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica može, na vlastitu odgovornost, odgoditi objavljivanje javnosti povlaštenih informacija, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) trenutno objavljivanje vjerojatno bi narušilo legitimne interese izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

⁽¹⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s podacima o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni u trgovanje na uređenom tržištu i izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

(b) odgoda objave vjerojatno ne bi obmanula javnost;

(c) izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica u stanju je osigurati povjerljivost tih informacija.

U slučaju dugotrajnog procesa koji se odvija u fazama i čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određenu okolnost ili određeni događaj, izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica može na vlastitu odgovornost odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija koje se odnose na taj proces, podložno prvom podstavku točkama (a), (b) i (c).

Kada izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica odgodi objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s ovim stavkom, on obavješćuje nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. o tome da je objavljivanje informacija bilo odgođeno i dostavlja pisano obrazloženje o tome kako su bili ispunjeni uvjeti iz ovog stavka, odmah nakon što se informacije objave. Umjesto toga, države članice mogu predvidjeti da se evidencija o takvom obrazloženju ustupi samo na zahtjev nadležnog tijela određenog u skladu sa stavkom 3.

5. Kako bi se očuvala stabilnost financijskog sustava, izdavatelj koji je kreditna institucija ili financijska institucija, može, na vlastitu odgovornost, odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija, uključujući informacije povezane s privremenim problemom s likvidnošću i, posebno, potrebom za primanjem privremene pomoći za problem s likvidnošću od središnje banke ili zajmodavca u krajnjoj nuždi, pod uvjetom da su zadovoljeni svi sljedeći uvjeti:

(a) objavljivanje povlaštenih informacija sadrži rizik od potkopavanja financijske stabilnosti izdavatelja i financijskog sustava;

(b) odgoda objavljivanja u javnom je interesu;

(c) može se osigurati povjerljivost tih informacija; i

(d) nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. suglasno je s odgodom zbog toga što su ispunjeni uvjeti iz točaka (a), (b) i (c).

6. Za potrebe stavka 5. točaka od (a) do (d), izdavatelj obavješćuje nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. o svojoj namjeri da odgodi objavljivanje povlaštenih informacija i dostavlja dokaze da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 5. točkama (a), (b) i (c). Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. savjetuje se, prema potrebi, s nacionalnom središnjom bankom ili tijelom za makrobonitetni nadzor, kada je uspostavljeno, ili, umjesto toga, sa sljedećim tijelima:

(a) kada je izdavatelj kreditna institucija ili investicijsko društvo, s tijelom određenim u skladu s člankom 133. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

(b) u slučajevima osim onih iz točke (a), s bilo kojim drugim nacionalnim tijelom zaduženim za nadzor nad izdavateljem.

Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. osigurava da je objavljivanje povlaštenih informacija odgođeno samo za razdoblje potrebno zbog javnog interesa. Nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. procjenjuje barem jednom tjedno jesu li i dalje ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 5. točkama (a), (b) i (c).

Ako nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. nije suglasno s odgodom objavljivanja povlaštenih informacija, izdavatelj odmah objavljuje povlaštene informacije.

Ovaj stavak primjenjuje se u slučajevima kada izdavatelj ne odluči odgoditi objavljivanje povlaštenih informacija u skladu sa stavkom 4.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavlja ju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

Upućivanje u ovom stavku na nadležno tijelo određeno u skladu sa stavkom 3. ne dovodi u pitanje sposobnost nadležnog tijela da obavlja svoje zadaće na bilo koji od načina iz članka 23. stavka 1.

7. Ako je objavljivanje povlaštenih informacija odgođeno u skladu sa stavkom 4. ili 5. te povjerljivost tih povlaštenih informacija više nije osigurana, izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica objavljuje te povlaštene informacije javnosti što je prije moguće.

Ovaj stavak uključuje situacije kad se glasina izričito odnosi na povlaštene informacije čije je objavljivanje odgođeno u skladu sa stavkom 4. ili 5., kada je ta glasina dovoljno točna da ukazuje na to da povjerljivost tih informacija više nije osigurana.

8. Kada izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica, ili osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun, objavi povlaštene informacije trećoj osobi u normalnom tijeku izvršavanja posla koji je dio radnog mjesta, profesije ili dužnosti kako je navedeno u članku 10. stavku 1., oni moraju te informacije u potpunosti i učinkovito objaviti, i to istodobno u slučaju namjernog objavljivanja, a brzo u slučaju nenamjernog objavljivanja. Ovaj se stavak ne primjenjuje ako je osoba koja je primila informacije vezana obvezom povjerljivosti, bez obzira na to temelji li se ta obveza na zakonu, drugim propisima, statutu ili ugovoru.

9. Povlaštene informacije koje se odnose na izdavatelje čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova mogu se objaviti na internetskoj stranici mjesta trgovanja umjesto na internetskoj stranici izdavatelja kada mjesto trgovanja odluči pružiti tu mogućnost izdavateljima na tom tržištu.

10. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja:

- (a) tehničkih sredstava odgovarajućeg objavljivanja povlaštenih informacija kako je navedeno u stavcima 1., 2., 8. i 9.; i
- (b) tehničkih sredstava odgađanja objavljivanja povlaštenih informacija kako je navedeno u stavcima 4. i 5.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA izdaje smjernice za uspostavljanje netaksativnog, okvirnog popisa legitimnih interesa izdavateljâ, kako je navedeno u stavku 4. točki (a), i situacija u kojima je vjerojatno da će odgoda objavljivanja povlaštenih informacija obmanuti javnost kako je navedeno u stavku 4. točki (b).

Članak 18.

Popisi upućenih osoba

1. Izdavatelji ili bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun:
 - (a) sastavljaju popis osoba koje imaju pristup povlaštenim informacijama i koje rade za njih na temelju ugovora o radu ili na neki drugi način obavljaju zadatke koji im omogućavaju pristup povlaštenim informacijama, kao što su savjetnici, računovođe ili agencije za kreditni rejting (popis upućenih osoba);
 - (b) odmah ažuriraju popis upućenih osoba u skladu sa stavkom 4.; i
 - (c) prosleđuju popis upućenih osoba nadležnom tijelu na njegov zahtjev što je prije moguće.

2. Izdavatelji ili bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun poduzimaju sve razumne korake da osiguraju da svaka osoba na popisu osoba koje raspolažu povlaštenim informacijama prihvati u pisanom obliku zakonske i regulatorne obveze koje iz toga proizlaze te da bude svjesna sankcija koje se primjenjuju na trgovanje na temelju povlaštenih informacija i nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija.

Kada druga osoba koja djeluje u ime ili za račun izdavatelja preuzme zadaću sastavljanja i ažuriranja popisa upućenih osoba, izdavatelj ostaje potpuno odgovoran za poštovanje ovog članka. Izdavatelj uvijek zadržava pravo pristupa popisu upućenih osoba.

3. Popis upućenih osoba uključuje barem:

- (a) identitet svake osobe koja ima pristup povlaštenim informacijama;
- (b) razlog za uključivanje te osobe na popis upućenih osoba;
- (c) datum i vrijeme kada je ta osoba stekla pristup povlaštenim informacijama; i
- (d) datum sastavljanja popisa upućenih osoba.

4. Izdavatelji ili svaka osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun odmah ažuriraju popis upućenih osoba, uključujući i datum ažuriranja, u sljedećim okolnostima:

- (a) kada dođe do promjene razloga za uključivanje osobe koja je već na popisu upućenih osoba;
- (b) kada se pojavi nova osoba koja ima pristup povlaštenim informacijama te je stoga treba dodati na popis upućenih osoba; i
- (c) kada osoba prestane imati pristup povlaštenim informacijama.

U svakom ažuriranju navodi se datum i vrijeme kad se dogodila promjena koja je uzrokovala ažuriranje.

5. Izdavatelji ili svaka osoba koja djeluje u njihovo ime ili za njihov račun čuvaju popis upućenih osoba tijekom razdoblja od najmanje pet godina nakon što je popis sastavljen ili ažuriran.

6. Izdavatelji čiji su financijski instrumenti uvršteni za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova izuzeti su od obveze sastavljanja popisa osoba koje raspolažu povlaštenim informacijama, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) izdavatelj poduzima sve razumne korake kako bi osigurao da svaka osoba koja ima pristup povlaštenim informacijama prihvaća zakonske i regulatorne obveze koje iz toga proizlaze i da bude svjesna sankcija koje se primjenjuju na trgovanje na temelju povlaštenih informacija i nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija; i
- (b) izdavatelj može na zahtjev dostaviti nadležnom tijelu popis upućenih osoba.

7. Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu u državi članici ili, u slučaju instrumenta kojim se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u u državi članici.

8. Stavci od 1. do 5. ovog članka također se primjenjuju na:

- (a) sudionike na tržištu emisijskih jedinica u odnosu na povlaštene informacije koje se odnose na emisijske jedinice, a koje proizlaze iz fizičkih aktivnosti tog sudionika na tržištu emisijskih jedinica;

(b) svaku dražbovnu platformu, dražbovatelja i kontrolora dražbe u vezi s dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, a koji se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010.

9. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi određivanja točnog obrasca popisa upućenih osoba i obrasca za ažuriranje popisa upućenih osoba iz ovog članka.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 19.

Transakcije rukovoditeljâ

1. Osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osobe koje su s njima usko povezane obavješćuju izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica i nadležno tijelo iz stavka 2. drugog podstavka:

(a) u odnosu na izdavatelje, o svakoj transakciji izvršenoj za vlastiti račun koja se odnosi na dionice ili dužničke financijske instrumente navedenog izdavatelja ili na izvedenice ili druge financijske instrumente koji su s njima povezani;

(b) u odnosu na sudionike na tržištu emisijskih jedinica, o svakoj transakciji izvršenoj za vlastiti račun koja se odnosi na emisijske jedinice, na proizvode na dražbi koji se na njima temelje ili s njima povezane izvedenice.

Takve obavijesti šalju se odmah, a najkasnije tri radna dana od dana transakcije.

Prvi podstavak primjenjuje se kada ukupan iznos transakcija u jednoj kalendarskoj godini dosegne prag postavljen u stavku 8. ili 9., ovisno o slučaju.

2. Za potrebe stavka 1. i ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide druge obveze obavješćivanja osim onih iz ovog članka, o svim transakcijama koje se provode za vlastiti račun osoba iz stavka 1. te osobe obavješćuju nadležna tijela.

Pravila primjenjiva na obavijesti, kojih se moraju pridržavati osobe iz stavka 1., pravila su države članice u kojoj je izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica registriran. Obavješćivanje se provodi u roku od tri radna dana od datuma transakcije, i to nadležnom tijelu te države članice. Kada izdavatelj nije registriran u državi članici, obavijest se dostavlja nadležnom tijelu matične države članice u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom i. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ili, ako ona ne postoji, nadležnom tijelu mjesta trgovanja.

3. Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica osigurava da se informacije o kojima je obavijest predana u skladu sa stavkom 1. objave odmah, a najkasnije tri radna dana od transakcije na način koji omogućuje brz i nediskriminirajući pristup tim informacijama u skladu s provedbenim tehničkim standardima iz članka 17. stavka 10. točke (a).

Izdavatelj ili sudionik na tržištu emisijskih jedinica koristi medije na koje se opravdano može osloniti za učinkovito širenje informacija javnosti u cijeloj Uniji i, ako je primjenjiv, koristi službeno imenovan mehanizam iz članka 21. Direktive 2004/109/EZ.

Umjesto toga, nacionalnim pravom može se predvidjeti da nadležno tijelo može sâmo objaviti te informacije.

4. Ovaj se članak primjenjuje na izdavatelje:

- (a) koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu; ili
- (b) u slučaju instrumenta kojim se trguje samo na MTP-u ili OTP-u, koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u.

5. Izdavatelji ili sudionici na tržištu emisijskih jedinica obavješćuju osobu koja obavlja rukovoditeljske dužnosti o njezinim obvezama iz ovog članka u pisanom obliku. Izdavatelji i sudionici na tržištu emisijskih jedinica sastavljaju popis svih osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti i osoba koje su s njima usko povezane.

Osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti obavješćuju osobe koje su s njima usko povezane o njihovim obvezama iz ovog članka u pisanom obliku i čuvaju presliku te obavijesti.

6. Obavijest o transakcijama iz stavka 1. sadržava sljedeće informacije:

- (a) ime osobe;
- (b) razlog obavješćivanja;
- (c) ime dotičnog izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;
- (d) opis i oznaku financijskog instrumenta;
- (e) narav transakcije ili transakcija (npr. stjecanje ili otpuštanje), uz naznaku je li povezana s korištenjem programa nuđenja dionica zaposlenicima od strane poslodavca ili s određenim primjerima navedenima u stavku 7.;
- (f) datum i mjesto transakcije ili transakcija; i
- (g) cijenu i volumen transakcije ili transakcija. U slučaju založenog instrumenta u čijim je uvjetima predviđeno mijenjanje njegove vrijednosti, to bi trebalo objaviti zajedno s njegovom vrijednošću na datum zaloga.

7. Za potrebe stavka 1. transakcije o kojima se mora obavješćivati također uključuju:

- (a) zalaganje ili pozajmljivanje financijskih instrumenata od strane ili u ime osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osobe usko povezane s tom osobom, kako je navedeno u stavku 1.;
- (b) transakcije koje su poduzele osobe koje u okviru svojeg posla dogovaraju ili izvršavaju transakcije ili neka druga osoba u ime osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osobe koja je usko povezana s takvom osobom, kako je navedeno u stavku 1., uključujući slučajeve kada se koristi diskrecijsko pravo;
- (c) transakcije izvršene u sklopu police životnog osiguranja, definirane u skladu s Direktivom 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, u kojima:
 - i. je ugovaratelj osiguranja osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je usko povezana s takvom osobom, kako je navedeno u stavku 1.;

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

- ii. rizik ulaganja snosi ugovaratelj osiguranja; i
- iii. ugovaratelj osiguranja ima ovlast ili diskrecijsko pravo donositi odluke o ulaganjima u pogledu određenih instrumenata s tom policom životnog osiguranja ili izvršavati transakcije u pogledu određenih instrumenata za tu policu životnog osiguranja.

Za potrebe točke (a), založno ili slično pravo na financijskim instrumentima u vezi s polaganjem financijskih instrumenata na skrbničkom računu ne mora se prijavljivati, osim ako i sve dok je takvo založno ili slično pravo namijenjeno osiguranju kreditne linije.

U mjeri u kojoj je ugovaratelj ugovora o osiguranju dužan prijaviti transakcije prema ovom stavku, obveza prijave ne odnosi se na društvo za osiguranje.

8. Stavak 1. primjenjuje se na naknadnu transakciju kad se dosegne ukupan iznos od 5 000 EUR u jednoj kalendarskoj godini. Prag od 5 000 EUR izračunava se zbrajanjem bez netiranja svih transakcija iz stavka 1.

9. Nadležno tijelo može odlučiti povećati prag postavljen u stavku 8. na 20 000 EUR i obavješćuje ESMA-u o svojoj odluci prije njezine primjene, uz obrazloženje svoje odluke zašto je odredilo veći prag s posebnim osvrtom na tržišne uvjete. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis pragova koji se primjenjuju u skladu s ovim člankom i obrazloženja koja su dostavila nadležna tijela za takve pragove.

10. Ovaj se članak također primjenjuje na transakcije koje izvršavaju osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti pri svakoj dražbovnoj platformi, dražbovatelju i kontroloru dražbe uključenima u dražbe koje se održavaju prema Uredbi (EU) br. 1031/2010 te na osobe koje su s takvim osobama usko povezane u mjeri u kojoj njihove transakcije obuhvaćaju emisijske jedinice, njihove izvedenice ili proizvode na dražbi koji se na tome temelje. Te osobe prijavljuju svoje transakcije dražbovnim platformama, dražbovateljima i kontroloru dražbe, ovisno o tome što je primjenjivo, te nadležnom tijelu mjesta gdje je registrirana dražbovna platforma, dražbovatelj ili kontrolor dražbe, ovisno o tome što je primjenjivo. Dražbovne platforme, dražbovatelji, kontrolor dražbe ili nadležno tijelo objavljuju na taj način prijavljene informacije u skladu sa stavkom 3.

11. Ne dovodeći u pitanje članke 14. i 15., osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti pri izdavatelju ne obavlja nikakve transakcije za vlastiti račun niti za račun treće osobe, izravno ili neizravno, u vezi s dionicama ili dužničkim instrumentima tog izdavatelja, izvedenicama ili drugim financijskim instrumentima koji su s njima povezani, tijekom razdoblja zabrane trgovanja od 30 kalendarskih dana prije objave financijskog izvještaja za razdoblja tijekom godine ili završnog godišnjeg izvještaja koje je izdavatelj obavezan objaviti u skladu s:

- (a) pravilima mjesta trgovanja na kojem su izdavateljeve dionice uvrštene za trgovanje; ili
- (b) nacionalnim pravom.

12. Ne dovodeći u pitanje članke 14. i 15., izdavatelj može dopustiti osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti unutar njega da trguje za vlastiti račun ili za račun treće osobe tijekom razdoblja zabrane trgovanja kako je navedeno u stavku 11.:

- (a) od slučaja do slučaja zbog postojanja izvanrednih okolnosti, poput velikih financijskih poteškoća, koje zahtijevaju hitnu prodaju dionica; ili
- (b) zbog značajki dotičnog trgovanja za transakcije u sklopu ili povezane s planom kupovine dionica od strane zaposlenika, ugovornom štednjom, dionicama za članove uprave ili pravom na dionice, ili transakcijama u kojima se materijalni interes vrijednosnog papira ne mijenja.

13. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojim se navode okolnosti u kojima izdavatelj može odobriti trgovanje tijekom razdoblja zabrane trgovanja, kako je navedeno u stavku 12., uključujući okolnosti koje bi se smatrale izuzetnima i vrste transakcija koje bi opravdale odobrenje za trgovanje.

14. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kojima se utvrđuju vrste transakcija kojima bi se potaknuo zahtjev iz stavka 1.

15. Kako bi se osigurala jedinstvena primjena stavka 1., ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda u vezi s obrascem i predloškom na kojem se obavješćuje o informacijama iz stavka 1. i na kojem se one objavljuju.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 20.

Preporuke za ulaganje i statistički podaci o ulaganju

1. Osobe koje izrađuju ili šire preporuke za ulaganje ili druge informacije kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja ulažu razumnu pažnju kako bi osigurale da se takve informacije prikažu na objektivan način te kako bi objavile svoje interese ili sukobe interesa u pogledu financijskih instrumenata na koje se te informacije odnose.

2. Javne institucije koje šire statističke podatke ili predviđanja koja bi mogla imati značajan utjecaj na financijska tržišta šire ih na objektivan i transparentan način.

3. Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda radi određivanja tehničkih mjera za kategorije osoba iz stavka 1., za objektivno predstavljanje preporuka za ulaganje ili drugih informacija kojima se preporuča ili sugerira strategija ulaganja te za objavljivanje određenih interesa ili indikacija sukoba interesa.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Tehničke mjere utvrđene u regulatornim tehničkim standardima iz stavka 3. ne primjenjuju se na novinare koji podliježu jednakovrijednom odgovarajućem propisu u državi članici, uključujući i odgovarajuće jednakovrijedno samoreguliranje, pod uvjetom da se takvim propisom postižu učinci slični onima koje imaju te tehničke mjere. Države članice obavješćuju Komisiju o tekstu tog jednakovrijednog odgovarajućeg propisa.

Članak 21.

Objavljivanje ili širenje informacija u medijima

Za potrebe članka 10., članka 12. stavka 1. točke (c) i članka 20., kada se informacije objavljuju ili šire te kada se preporuke izrađuju ili šire za potrebe novinarstva ili drugog oblika izražavanja u medijima, takvo objavljivanje ili širenje informacija procjenjuje se uzimajući u obzir pravila koja uređuju slobodu tiska i slobodu izražavanja u drugim medijima te pravila ili kodekse kojima se uređuje novinarska struka, osim ako:

(a) dotične osobe ili osobe usko povezane s njima stječu izravnu ili neizravnu prednost ili koristi od objavljivanja ili širenja dotičnih informacija; ili

(b) objavljivanje ili širenje ima namjeru obmanjivanja tržišta o ponudi, potražnji ili cijeni financijskih instrumenata.

POGLAVLJE 4.

ESMA I NADLEŽNA TIJELA

Članak 22.

Nadležna tijela

Ne dovodeći u pitanje nadležnosti pravosudnih tijela, svaka država članica određuje jedinstveno upravno nadležno tijelo za potrebe ove Uredbe. Države članice o tome obavješćuju Komisiju, ESMA-u i druga nadležna tijela drugih država članica. Nadležno tijelo osigurava primjenu odredbi ove Uredbe na svojem državnom području u vezi sa svim radnjama koje se vrše na njegovom državnom području i onim radnjama koje se vrše u inozemstvu povezanim s instrumentima uvrštenima za trgovanje na uređenom tržištu za koje je predan zahtjev za uvrštavanje za trgovanje na takvom tržištu, koji su bili na dražbi na dražbovnoj platformi ili kojima se trguje na MTP-u ili OTP-u ili za koje je predan zahtjev za uvrštavanje za trgovanje na MTP-u koji posluje na njegovom državnom području.

Članak 23.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Nadležna tijela izvršavaju svoje dužnosti i ovlasti na bilo koji od sljedećih načina:
 - (a) izravno;
 - (b) u suradnji s drugim tijelima ili sudionicima na tržištu;
 - (c) delegiranjem zadaća u okviru svoje odgovornosti na ta tijela ili sudionike na tržištu;
 - (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.
2. Kako bi ispunile svoje dužnosti u okviru ove Uredbe, nadležna tijela imaju, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće nadzorne i istražne ovlasti:
 - (a) pristupiti svakom dokumentu i podacima u bilo kojem obliku te primiti ili uzeti preslike tog dokumenta i podataka;
 - (b) zahtijevati ili zatražiti informacije od svake osobe, uključujući i onih osoba koje su uzastopno uključene u prijenos naloga ili obavljaju dotične operacije, kao i od njihovih nadlogodavaca, i prema potrebi pozivati i ispitivati te osobe s ciljem dobivanja informacija;
 - (c) u vezi s izvedenicama na robu, zatražiti informacije od sudionika na povezanim promptnim tržištima u skladu sa standardiziranim obrascima, dobiti izvješća o transakcijama i imati izravan pristup sustavima trgovatelja;
 - (d) vršiti izravne nadzore i istrage na mjestima koja ne uključuju privatne stambene prostore fizičkih osoba;
 - (e) podložno drugom podstavku, ulaziti u prostorije fizičkih i pravnih osoba s ciljem zapljenjivanja dokumenata i podataka u bilo kojem obliku kada postoji opravdana sumnja da dokumenti ili podaci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti relevantni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem, čime se krši ova Uredba;
 - (f) upućivati predmete u postupak kaznene istrage;
 - (g) zahtijevati postojeće zapise telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije ili ostalih zapisa o podatkovnom prometu koje posjeduju investicijska društva, kreditne institucije ili financijske institucije;

- (h) u mjeri u kojoj je to dozvoljeno prema nacionalnom pravu, zahtijevati postojeće zapise o podatkovnom prometu koje posjeduje telekomunikacijski operater, kada postoji opravdana sumnja u kršenje i kada takvi zapisi mogu biti relevantni za istragu o kršenju članka 14. točke (a) ili (b) ili članka 15.;
- (i) tražiti zamrzavanje ili oduzimanje imovine, ili oboje;
- (j) suspendirati trgovanje dotičnim financijskim instrumentom;
- (k) tražiti da se privremeno obustavi svaka praksa koju nadležno tijelo smatra suprotnom ovoj Uredbi;
- (l) izreći privremenu zabranu obavljanja djelatnosti; i
- (m) poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da je javnost točno obaviještena, između ostalog ispravljanjem neistinitih ili obmanjujućih objavljenih informacija, što uključuje zahtjev da izdavatelj ili druga osoba koja je objavila ili širila neistinite ili obmanjujuće informacije objavi izjavu s ispravkom.

Kada je u skladu s nacionalnim pravom potrebno prethodno dopuštenje pravosudnog tijela dotične države članice za ulazak u prostorije fizičke ili pravne osobe iz prvog podstavka točke (e), ovlast navedena u toj točki koristi se samo nakon dobivanja takvog prethodnog dopuštenja.

3. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za ispunjavanje svojih dužnosti.

Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje zakoni i drugi propisi doneseni u vezi s ponudama za preuzimanje, transakcijama spajanja i drugim transakcijama koje utječu na vlasništvo ili kontrolu društava koja reguliraju nadzorna tijela koja imenuju države članice u skladu s člankom 4. Direktive 2004/25/EZ, kojima se uvode zahtjevi pored zahtjeva iz ove Uredbe.

4. Ne smatra se da osoba koja učini informacije dostupnima nadležnom tijelu u skladu s ovom Uredbom krši ikakvo ograničenje u vezi s objavljivanjem informacija koje je nametnuto ugovorom ili bilo kojim zakonom ili drugim propisom te ne čini osobu koja je dostavila informacije odgovornom ni na koji način u vezi s takvim obavješćivanjem.

Članak 24.

Suradnja s ESMA-om

1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.
2. Nadležna tijela bez odlaganja pružaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njenih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
3. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija iz stavka 2.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 25.

Obveza suradnje

1. Nadležna tijela surađuju međusobno i s ESMA-om ako je to potrebno za potrebe ove Uredbe, osim ako se primjenjuje jedna od iznimaka iz stavka 2. Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica i ESMA-i. Posebno razmjenjuju podatke bez nepotrebne odgode te surađuju u istražnim radnjama, nadzornim i provedbenim aktivnostima.

Obveza suradnje i pomoći utvrđena u prvom podstavku također se primjenjuje na Komisiju u vezi s razmjenom informacija povezanih s robom u obliku poljoprivrednih proizvoda navedenih u Prilogu I. UFEU-u.

Nadležna tijela i ESMA surađuju u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010, a posebno njezinim člankom 35.

Kada su države članice izabrale, u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom, utvrditi kaznenopravne sankcije za kršenja odredaba ove Uredbe iz tog članka, one osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera tako da nadležna tijela imaju sve potrebne ovlasti za suradnju s pravosudnim tijelima u okviru njihove nadležnosti kako bi dobila određene informacije u vezi s kaznenim istragama ili postupcima pokrenutima zbog mogućih kršenja ove Uredbe te kako bi te podatke dostavila drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, s ciljem ispunjenja svoje obveze da surađuju međusobno i s ESMA-om za potrebe ove Uredbe.

2. Nadležno tijelo može odbiti postupanje po zahtjevu za informacijama ili zahtjevu za suradnjom u istrazi samo u sljedećim iznimnim okolnostima, to jest:

- (a) kada bi slanje relevantnih informacija moglo negativno utjecati na sigurnost države članice kojoj je upućen zahtjev, a posebno na borbu protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela;
- (b) kada bi udovoljavanje zahtjevu vjerojatno negativno utjecalo na vlastitu istragu ili provođenje zakona, ili na kaznenu istragu, ako je to primjenjivo;
- (c) kada su već pokrenuti sudski postupci protiv istih osoba i za iste radnje pred tijelima države članice kojoj je upućen zahtjev; ili
- (d) kada je donesena konačna presuda u odnosu na te osobe za iste radnje u državi članici kojoj je upućen zahtjev.

3. Nadležna tijela i ESMA surađuju s Agencijom za suradnju energetske regulatora (ACER), osnovanom u okviru Uredbe (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, i nacionalnim regulatornim tijelima država članica kako bi se osigurao koordinirani pristup pri provođenju relevantnih pravila kada se transakcije, nalozi za trgovanje ili druge radnje ili postupci odnose na jedan ili više financijskih instrumenata na koje se primjenjuje ova Uredba te također na jedan ili više veleprodajnih energetske proizvoda na koje se primjenjuju članci 3., 4. i 5. Uredbe (EU) br. 1227/2011. Nadležna tijela uzimaju u obzir posebna obilježja definicija iz članka 2. Uredbe (EU) br. 1227/2011 i odredbi članaka 3., 4. i 5. Uredbe (EU) br. 1227/2011 pri primjeni članaka 7., 8. i 12. ove Uredbe na financijske instrumente povezane s veleprodajnim energetske proizvodima.

4. Nadležna tijela na zahtjev odmah šalju sve informacije u svrhu iz stavka 1.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.).

5. Kada je nadležno tijelo uvjereni da se na državnom području neke druge države članice čine ili su počinjena djela suprotna odredbama ove Uredbe ili da djela utječu na financijske instrumente kojima se trguje na mjestu trgovanja koje se nalazi u drugoj državi članici, ono o toj činjenici što je detaljnije moguće obavješćuje nadležno tijelo druge države članice i ESMA-u te, u slučaju veleprodajnih energetskih proizvoda, ACER. Nadležna tijela različitih uključenih država članica savjetuju se međusobno i s ESMA-om te, u vezi s veleprodajnim energetskim proizvodima, s ACER-om o poduzimanju odgovarajućih radnji i međusobnom obavješćivanju o važnim novostima. Ona koordiniraju svoje djelovanje kako bi izbjegla moguća dupliciranja i preklapanja u primjeni administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na te prekogranične predmete u skladu s člancima 30. i 31. te si međusobno pomažu u provođenju svojih odluka.

6. Nadležno tijelo jedne države članice može zatražiti pomoć od nadležnog tijela druge države članice kod izravnih nadzora ili u istražnim radnjama.

Nadležno tijelo koje traži pomoć može obavijestiti ESMA-u o svakom zahtjevu iz prvog podstavka. U slučaju istrage ili nadzora s prekograničnim učinkom, ESMA koordinira istragu ili nadzor ako to od nje zatraži neko od nadležnih tijela.

Kada nadležno tijelo zaprimi zahtjev od nadležnog tijela druge države članice da izvrši izravni nadzor ili istragu, može postupiti na jedan od sljedećih načina:

- (a) izvršiti izravni nadzor ili istragu samostalno;
- (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;
- (c) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da izvrši izravni nadzor ili istragu samostalno;
- (d) imenovati revizore ili stručne osobe da provedu izravni nadzor ili istražne radnje;
- (e) podijeliti zadaće povezane s nadzornim aktivnostima s drugim nadležnim tijelima.

Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica u odnosu na olakšavanje ubiranja novčanih sankcija.

7. Ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, nadležno tijelo po čijem se zahtjevu za informacijama ili pomoći u skladu sa stavicama 1., 3., 4. i 5. ne postupi u razumnom roku ili čiji se zahtjev za informacijama ili pomoći odbije, može o tom odbijanju ili nepostupanju u razumnom roku obavijestiti ESMA-u.

U tim situacijama ESMA može postupiti u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ne dovodeći u pitanje mogućnost da ESMA postupi u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

8. Nadležna tijela surađuju i razmjenjuju informacije s relevantnim nacionalnim regulatornim tijelima i takvim tijelima trećih zemalja nadležnima za povezana promptna tržišta ako postoji opravdana sumnja da se čine ili su počinjena djela koja predstavljaju trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje informacija ili manipuliranje tržištem, čime se krši ova Uredba. Takvom se suradnjom osigurava konsolidirani pregled financijskih i promptnih tržišta te se otkrivaju i izriču sankcije za zlouporabe tržišta koje se odvijaju na više tržišta i u više država.

U vezi s emisijskim jedinicama, suradnja i razmjena informacija predviđeni prvim podstavkom također se osiguravaju uz pomoć:

- (a) kontrolora dražbe, u vezi s dražbama emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na tome temelje koje se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010; i

- (b) nadležnih tijela, administratora registra, uključujući središnjeg administratora, te drugih javnih tijela kojima je zadaća nadzor pridržavanja u sklopu Direktive 2003/87/EZ.

ESMA ima ulogu olakšavanja i koordiniranja suradnje i razmjene informacija između nadležnih tijela i regulatornih tijela u drugim državama članicama i trećim zemljama. Nadležna tijela, kad je to moguće, sklapaju sporazume o suradnji s regulatornim tijelima trećih zemalja nadležnima za povezana promptna tržišta u skladu s člankom 26.

9. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija i pomoći kako je navedeno u ovom članku.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 26.

Suradnja s trećim zemljama

1. Nadležna tijela država članica prema potrebi sklapaju sporazume o suradnji s nadzornim tijelima trećih zemalja o razmjeni informacija s nadzornim tijelima u trećim zemljama i provođenju obveza koje u trećim zemljama proizlaze iz ove Uredbe. Tim se sporazumima o suradnji osigurava barem učinkovita razmjena informacija kojom se nadležnim tijelima omogućava da vrše svoje dužnosti u okviru ove Uredbe.

Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u i druga nadležna tijela kada predlaže sklapanje takvog sporazuma.

2. ESMA, kad je to moguće, olakšava i koordinira izradu sporazuma o suradnji između nadležnih tijela i odgovarajućih nadzornih tijela trećih zemalja.

Kako bi se osigurala dosljedna usklađenost ovog članka, ESMA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda koji sadrže predložak dokumenta za sporazume o suradnji koje trebaju koristiti nadležna tijela država članica kad je to moguće.

ESMA Komisiji podnosi nacрте tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz drugog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

ESMA također olakšava i koordinira, kad je to moguće, razmjenu informacija između nadležnih tijela koje su dobile od nadzornih tijela trećih zemalja i koje mogu biti relevantne za poduzimanje mjera u okviru članaka 30. i 31.

3. Nadležna tijela sklapaju sporazume o suradnji kojima se uređuje razmjena informacija s nadzornim tijelima trećih zemalja, ali samo ako objavljeni podaci podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne koja je barem istovjetna onoj iz članka 27. Ta razmjena podataka mora biti namijenjena izvršavanju zadaća tih nadležnih tijela.

Članak 27.**Poslovna tajna**

1. Svi povjerljivi podaci primljeni, razmijenjeni ili prenijeti drugima po ovoj Uredbi podliježu uvjetima čuvanja poslovne tajne utvrđenima u stavcima 2. i 3.

2. Sve informacije koje razmjenjuju nadležna tijela na temelju ove Uredbe, a koje se odnose na poslovne ili operativne uvjete i druga gospodarska ili osobna pitanja, smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima čuvanja poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo izjavi u vrijeme priopćenja da se takve informacije mogu objavljivati ili ako je njihovo objavljivanje potrebno za pokretanje pravnog postupka.

3. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo ili za sva tijela ili sudionike na tržištu kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti, uključujući revizore i stručnjake koji su sklopili ugovor s nadležnim tijelom. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se odati ni jednoj drugoj osobi ili tijelu, osim na temelju odredaba utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom.

Članak 28.**Zaštita podataka**

U vezi s obradom osobnih podataka u okviru ove Uredbe, nadležna tijela obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Uredbe u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 95/46/EZ. U vezi s obradom osobnih podataka koju vrši ESMA u okviru ove Uredbe, ESMA se pridržava odredbi Uredbe (EZ) br. 45/2001.

Osobni podaci zadržavaju se na maksimalno razdoblje od pet godina.

Članak 29.**Objavljivanje osobnih podataka trećim zemljama**

1. Nadležno tijelo države članice može prenijeti osobne podatke trećoj zemlji ako su ispunjeni zahtjevi iz Direktive 95/46/EZ, te samo od slučaja do slučaja. Nadležno tijelo mora se uvjeriti da je prijenos potreban za potrebe ove Uredbe i osigurati da treća zemlja ne prenese podatke drugoj trećoj zemlji, osim ako je za to dobila izričito pisano ovlaštenje i ako udovoljava uvjetima koje je odredilo nadležno tijelo države članice.

2. Nadležno tijelo države članice objavljuje osobne podatke dobivene od nadležnog tijela druge države članice nadzornom tijelu treće zemlje samo kada je nadležno tijelo dotične države članice dobilo izričitu suglasnost nadležnog tijela koje je dostavilo podatke i, gdje je to primjenjivo, kada se podaci objavljuju isključivo u svrhe za koje je to nadležno tijelo dalo suglasnost.

3. Kada je sporazumom o suradnji predviđena razmjena osobnih podataka, ona mora biti u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 95/46/EZ.

POGLAVLJE 5.**ADMINISTRATIVNE MJERE I SANKCIJE****Članak 30.****Administrativne sankcije i druge administrativne mjere**

1. Ne dovodeći u pitanje bilo koje kaznenopravne sankcije i ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela iz članka 23., države članice daju ovlast nadležnim tijelima, u skladu s nacionalnim pravom, da poduzimaju odgovarajuće administrativne sankcije i druge administrativne mjere u vezi s barem sljedećim kršenjima:

(a) kršenja članaka 14. i 15., članka 16. stavaka 1. i 2., članka 17. stavaka 1., 2., 4., 5. i 8., članka 18. stavaka od 1. do 6., članka 19. stavaka 1., 2., 3., 5., 6., 7. i 11. te članka 20. stavka 1.; i

(b) nesudjelovanje ili nepridržavanje pravila prilikom istrage, nadzora ili zahtjeva kako je navedeno u članku 23. stavku 2.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila o administrativnim sankcijama iz prvog podstavka kada kršenja iz točke (a) ili (b) tog podstavka već podliježu kaznenopravnim sankcijama prema njihovom nacionalnom pravu do 3. srpnja 2016. Kada tako odluče, države članice detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o odgovarajućim dijelovima svojeg kaznenopravnog zakonodavstva.

Države članice do 3. srpnja 2016. detaljno obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima iz prvog i drugog podstavka. Komisiju i ESMA-u bez odgode obavješćuju o daljnjim izmjenama tih pravila.

2. Države članice, u skladu s nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricanja barem sljedećih administrativnih sankcija i poduzimanja barem sljedećih administrativnih mjera u slučaju kršenja iz stavka 1. prvog podstavka točke (a):

(a) nalog kojim se zahtijeva da osoba odgovorna za kršenje prekine takvo postupanje i da takvo postupanje ne ponavlja;

(b) povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zbog kršenja, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;

(c) javno upozorenje u kojem se navodi osoba odgovorna za kršenje i narav kršenja;

(d) povlačenje ili suspenzija odobrenja za rad investicijskom društvu;

(e) privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da obnaša rukovoditeljske funkcije u investicijskim društvima;

(f) u slučaju ponovljenog kršenja članka 14. ili 15., privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da obnaša rukovoditeljske funkcije u investicijskim društvima;

(g) privremenu zabranu osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u investicijskom društvu ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje da trguje za vlastiti račun;

(h) najviše administrativne novčane sankcije u iznosu barem tri puta većem od iznosa ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zahvaljujući kršenju, kada ih je moguće utvrditi;

(i) u odnosu na fizičku osobu, najviše administrativne novčane sankcije u iznosu od najmanje:

i. za kršenja članaka 14. ili 15., 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.;

ii. za kršenja članaka 16. i 17., 1 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i

iii. za kršenja članaka 18., 19. i 20., 500 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i

- (j) u odnosu na pravne osobe, najviše administrativne novčane sankcije u iznosu od najmanje:
- i. za kršenja članaka 14. i 15., 15 000 000 EUR ili 15 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.;
 - ii. za kršenja članaka 16. i 17., 2 500 000 EUR ili 2 % njezinog ukupnog godišnjeg prometa prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.; i
 - iii. za kršenja članaka 18., 19. i 20., 1 000 000 EUR ili u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.

Upućivanja na nadležno tijelo u ovom stavku ne dovode u pitanje sposobnost nadležnog tijela da obavlja svoje zadaće na bilo koji način naveden u članku 23. stavku 1.

Za potrebe prvog podstavka točke (j) podtočaka i. i ii., kada je pravna osoba matično društvo ili društvo kći koje je obvezno sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU ⁽¹⁾, odgovarajući ukupni godišnji promet je ukupan godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s mjerodavnim računovodstvenim direktivama, Direktivom Vijeća 86/635/EEZ ⁽²⁾ za banke i Direktivom Vijeća 91/674/EEZ ⁽³⁾ za društva za osiguranje, prema posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva.

3. Države članice mogu dodijeliti tim nadležnim tijelima ovlasti pored onih iz stavka 2. i mogu predvidjeti više razine sankcija od onih koje su utvrđene u tom stavku.

Članak 31.

Izvršavanje ovlasti nadzora i izricanja sankcija

1. Države članice osiguravaju da, prilikom određivanja vrste i razine administrativnih sankcija, nadležna tijela uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu osobe odgovorne za kršenje, uzetu kao, na primjer, ukupni prihod pravne osobe ili godišnji dohodak fizičke osobe;
- (d) važnost ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka osobe odgovorne za kršenje, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
- (e) razinu suradnje osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka te osobe;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 86/635/EEZ od 8. prosinca 1986. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima banaka i drugih financijskih institucija (SL L 372, 31.12.1986., str. 1.).

⁽³⁾ Direktiva Vijeća 91/674/EEZ od 19. prosinca 1991. o godišnjim financijskim izvještajima i konsolidiranim financijskim izvještajima društava za osiguranje (SL L 374, 31.12.1991., str. 7.).

(f) prethodna kršenja osobe odgovorne za kršenje; i

(g) mjere koje je osoba odgovorna za kršenje poduzela kako bi spriječila uzastopno kršenje.

2. Prilikom izvršavanja svojih ovlasti izricanja administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na temelju članka 30., nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da su izvršavanje njihovih ovlasti nadzora i istraživanja te administrativne sankcije koje ona izriču i druge administrativne mjere koje poduzimaju, učinkoviti i prikladni u okviru ove Uredbe. Ona koordiniraju svoja djelovanja u skladu s člankom 25. kako bi izbjegla udvostručavanja i preklapanja u izvršavanju svojih nadzornih i istražnih ovlasti te u izricanju administrativnih sankcija u odnosu na prekogranične slučajeve.

Članak 32.

Prijavljivanje kršenja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme koji omogućavaju prijavljivanje stvarnih ili potencijalnih kršenja ove Uredbe nadležnim tijelima.

2. Mehanizmi iz stavka 1. uključuju najmanje:

(a) posebne postupke za zaprimanje prijave kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;

(b) u okviru njihovog radnog odnosa, odgovarajuću zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu, a koje prijave kršenja ili koje su optužene za kršenja, barem od odmazde, diskriminacije ili drugih vrsta nepoštenog postupanja prema njima; i

(c) zaštitu osobnih podataka i prijavitelja kršenja i fizičke osobe koja je navodno počinila kršenje, uključujući zaštitu u odnosu na očuvanje tajnosti njihovog identiteta u svim fazama postupka, bez obzira na to je li objavljivanje informacija bilo obvezno prema nacionalnom pravu u okviru istraga ili u okviru naknadnih sudskih postupaka.

3. Države članice zahtijevaju od poslodavaca koji se bave djelatnostima koje su uređene propisima o financijskim uslugama da imaju uspostavljene odgovarajuće unutarnje postupke prema kojima njihovi zaposlenici mogu prijaviti kršenja ove Uredbe.

4. Države članice mogu predvidjeti financijske poticaje osobama koje nude relevantne informacije o mogućim kršenjima ove Uredbe koji se dodjeljuju u skladu s nacionalnim pravom kada takve osobe nemaju druge postojeće zakonske ili ugovorne obveze prijaviti takve informacije i pod uvjetom da su informacije nove i da rezultiraju izricanjem administrativne ili kaznenopravne sankcije ili poduzimanjem druge administrativne mjere zbog kršenja ove Uredbe.

5. Komisija donosi provedbene akte radi određivanja postupaka iz stavka 1., uključujući načine postupanja za prijavu i po prijavi te mjere za zaštitu osoba koje rade na temelju ugovora o radu i mjere za zaštitu osobnih podataka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 36. stavka 2.

Članak 33.

Razmjena podataka s ESMA-om

1. Nadležna tijela godišnje dostavljaju ESMA-i zbirne podatke o svim administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama koje su nadležna tijela izrekla u skladu s člancima 30., 31. i 32. ESMA objavljuje te podatke u godišnjem izvješću. Nadležna tijela također godišnje dostavljaju ESMA-i anonimizirane i zbirne podatke o svim administrativnim istragama poduzetima u skladu s tim člancima.

2. Kada su države članice, u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom, utvrdile kaznenopravne sankcije za kršenja iz tog članka, njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i kaznenopravnim sankcijama koje su izrekla pravosudna tijela u skladu sa člancima 30., 31. i 32. ESMA objavljuje podatke o izrečenim kaznenopravnim sankcijama u godišnjem izvješću.

3. Kada nadležno tijelo objavi administrativne ili kaznenopravne sankcije ili druge administrativne mjere, istodobno o tome obavješćuje ESMA-u.

4. Kada se objavljena administrativna ili kaznenopravna sankcija ili druga administrativna mjera odnosi na investicijsko društvo koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2014/65/EU, ESMA dodaje uputu na tu objavljenu sankciju ili mjeru u registar investicijskih društava osnovan u skladu s člankom 5. stavkom 3. te Direktive.

5. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti primjene ovog članka, ESMA priprema nacрте provedbenih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupaka i oblika razmjene informacija iz ovog članka.

ESMA Komisiji podnosi te nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 34.

Objavljivanje odluka

1. Podložno trećem podstavku, nadležna tijela objavljuju svaku odluku kojom se izriče administrativna sankcija ili druga administrativna mjera u vezi s kršenjem ove Uredbe na svojoj internetskoj stranici odmah nakon što osoba na koju se odnosi ta odluka bude obaviještena o toj odluci. Takva objava uključuje barem podatke o vrsti i naravi kršenja te identitet osobe na koju se odnosi odluka.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na odluke kojima se uvode mjere istražnog karaktera.

Kada nadležno tijelo smatra da bi objavljivanje identiteta pravnih osoba na koje se odnosi odluka ili osobnih podataka fizičke osobe bilo nerazmjerno, a na temelju procjene razmjernosti objavljivanja takvih podataka koja se provodi za svaki slučaj posebno, ili kada bi takvo objavljivanje ugrozilo istragu u tijeku ili stabilnost financijskih tržišta, ono poduzima bilo što od sljedećeg:

- (a) odgađa objavu odluke do trenutka kad razlozi za tu odgodu prestanu postojati;
- (b) objavljuje odluku na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom kada takvo objavljivanje osigurava učinkovitu zaštitu predmetnih osobnih podataka;
- (c) ne objavljuje odluku u slučaju kada nadležno tijelo smatra da će objava u skladu s točkom (a) ili (b) biti nedostatna da se osigura:

i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta; ili

ii. proporcionalnost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju blažima po svojoj prirodi.

Kada nadležno tijelo odluči objaviti odluku na anonimnoj osnovi, kako je navedeno u trećem podstavku točki (b), ono može odgoditi objavljivanje relevantnih podataka na razumno razdoblje kada se može predvidjeti da će u tom razdoblju prestati postojati razlozi za anonimnu objavu.

2. Kada postoji pravo na žalbu protiv odluke pred nacionalnim pravosudnim, administrativnim ili drugim tijelom, nadležno tijelo također odmah objavljuje na svojoj internetskoj stranici te informacije i sve naknadne informacije o ishodu takve žalbe. Osim toga, objavljuje se i svaka odluka kojom se ukida odluka na koju postoji pravo žalbe.

3. Nadležna tijela osiguravaju da svaka odluka koja je objavljena u skladu s ovim člankom ostane dostupna na njihovoj internetskoj stranici najmanje pet godina od objave. Osobni podaci sadržani u takvim objavama ostaju na internetskoj stranici nadležnog tijela onoliko dugo koliko je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

POGLAVLJE 6.

DELEGIRANI AKTI I PROVEDBENI AKTI

Članak 35.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. i članka 19. stavaka 13. i 14. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 2. srpnja 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. i članka 19. stavaka 13. i 14. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koja je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavaka 5. i 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3. ili članka 19. stavka 13. ili 14. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 36.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.).

POGLAVLJE 7.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Stavljanje izvan snage Direktive 2003/6/EZ i njezinih provedbenih mjera

Direktiva 2003/6/EZ i direktive Komisije 2004/72/EZ ⁽¹⁾, 2003/125/EZ ⁽²⁾ i 2003/124/EZ ⁽³⁾ te Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 ⁽⁴⁾ stavljaju se izvan snage s učinkom od 3. srpnja 2016. Upućivanja na Direktivu 2003/6/EZ tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga II. ovoj Uredbi.

Članak 38.

Izvješće

Komisija do 3. srpnja 2019. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, prema potrebi zajedno sa zakonodavnim prijedlogom za njezinu izmjenu. U izvješću se ocjenjuje, između ostalog:

- (a) prikladnost uvođenja zajedničkih pravila o potrebi da sve države članice osiguraju administrativne sankcije za trgovanje na temelju povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem;
- (b) je li definicija povlaštenih informacija dovoljna da obuhvati sve informacije relevantne nadležnim tijelima za učinkovito suzbijanje zlouporabe tržišta;
- (c) primjerenost uvjeta pod kojima se određuje zabrana trgovanja u skladu s člankom 19. stavkom 11. s ciljem utvrđivanja postoje li neke druge okolnosti pod kojima bi se trebala primjenjivati zabrana;
- (d) mogućnost uspostave okvira Unije za nadzor knjige naloga koja se odnosi na prekogranično trgovanje u odnosu na zlouporabu tržišta, uključujući i preporuke za takav okvir; i
- (e) područje primjene odredbi o referentnim mjerilima.

Za potrebe prvog podstavka točke (a), ESMA poduzima provjeru primjene administrativnih sankcija i, u slučajevima kada su države članice odlučile u skladu s člankom 30. stavkom 1. drugim podstavkom utvrditi kaznenopravne sankcije zbog kršenja ove Uredbe kako je tamo navedeno, provjeru primjene takvih kaznenopravnih sankcija unutar država članica. Tom se provjerom obuhvaćaju i svi podaci stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 33. stavcima 1. i 2.

Članak 39.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2004/72/EZ od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prihvaćenih tržišnih praksi, definicije povlaštene informacije u odnosu na izvedenice na robu, izrade popisa upućenih osoba, prijavljivanja transakcija osoba na rukovodećim položajima i prijavljivanja sumnjivih transakcija (SL L 162, 30.4.2004., str. 70.).

⁽²⁾ Direktiva Komisije 2003/125/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu primjerenog prikaza preporuka za ulaganje i objavljivanja sukoba interesa (SL L 339, 24.12.2003., str. 73.).

⁽³⁾ Direktiva Komisije 2003/124/EZ od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ u pogledu definicije i javnog objavljivanja povlaštenih informacija i definicije manipuliranja tržištem (SL L 339, 24.12.2003., str. 70.).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 2273/2003 od 22. prosinca 2003. o provedbi Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za programe otkupa i stabilizacije financijskih instrumenata (SL L 336, 23.12.2003., str. 33.).

2. Primjenjuje se od 3. srpnja 2016., osim članka 4. stavaka 4. i 5., članka 5. stavka 6., članka 6. stavaka 5. i 6., članka 7. stavka 5., članka 11. stavaka 9., 10. i 11., članka 12. stavka 5., članka 13. stavaka 7. i 11., članka 16. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavaka 3., 10. i 11., članka 18. stavka 9., članka 19. stavaka 13., 14. i 15., članka 20. stavka 3., članka 24. stavka 3., članka 25. stavka 9., članka 26. stavka 2. drugog, trećeg i četvrtog podstavka, članka 32. stavka 5. i članka 33. stavka 5., koji se počinju primjenjivati 2. srpnja 2014.

3. Države članice do 3. srpnja 2016. poduzimaju mjere potrebne za usklađivanje s člancima 22., 23. i 30., člankom 31. stavkom 1. i člancima 32. i 34.

4. Upućivanja u ovoj Uredbi na Direktivu 2014/65/EU i Uredbu (EU) br. 600/2014 prije 3. siječnja 2017. čitaju se kao upućivanja na Direktivu 2004/39/EZ u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu IV. Direktivi 2014/65/EU u mjeri u kojoj ta korelacijska tablica sadrži odredbe kojima se upućuje na Direktivu 2004/39/EZ.

Kada se u odredbama ove Uredbe upućuje na OTP-ove, rastuća tržišta MSP-ova, emisijske jedinice ili proizvode na dražbi koji se na njima temelje, te se odredbe ne primjenjuju na OTP-ove, rastuća tržišta MSP-ova, emisijske jedinice ili proizvode na dražbi koji se na njima temelje do 3. siječnja 2017.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

PRILOG I.

A. Pokazatelji manipulativnog ponašanja povezanog s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena

Za potrebe primjene članka 12. stavka 1. točke (a) ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2. tog članka, uzimaju se u obzir sljedeći netaksativni pokazatelji, koje se same po sebi nužno ne smatra manipuliranjem tržištem, kada sudionici na tržištu ili nadležna tijela ispituju transakcije ili naloge za trgovanje:

- (a) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije predstavljaju značajan dio dnevnog volumena transakcija relevantnim financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a posebno kada te aktivnosti dovode do značajne promjene njihovih cijena;
- (b) u kojoj mjeri nalozi za trgovanje koje su izdale ili transakcije koje su izvršile osobe sa značajnom kupovnom ili prodajnom pozicijom u financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica dovode do značajnih promjena cijene tog financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (c) dovode li izvršene transakcije do promjene u stvarnom vlasništvu financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili drugog proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (d) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije ili otkazani nalozi obuhvaćaju izmjenu pozicija u kratkom razdoblju i predstavljaju značajan dio dnevnog volumena transakcija relevantnim financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica te bi se mogli povezati sa značajnim promjenama cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica;
- (e) u kojoj su mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije koncentrirani unutar kratkog vremenskog raspona tijekom dnevnog trgovanja i dovode do promjene cijene koja je slijedom toga promijenila smjer kretanja;
- (f) u kojoj mjeri zadani nalozi za trgovanje mijenjaju prikaz najboljih cijena ponude ili potražnje financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, ili u općenitijem smislu prikaz knjige naloga dostupne sudionicima na tržištu, a uklonjeni su prije nego što su izvršeni; i
- (g) u kojoj su mjeri zadani nalozi za trgovanje ili izvršene transakcije izvršene u specifično vrijeme ili oko specifičnog vremena u kojem se izračunavaju referentne cijene i cijene namire te vrše vrednovanja, a dovode do promjena cijena koje imaju učinak na te cijene i vrednovanja.

B. Pokazatelji manipulativnog ponašanja povezani s upotrebom fiktivnih postupaka ili svakog drugog oblika obmane ili prijevare

Za potrebe primjene članka 12. stavka 1. točke (b) ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje oblike ponašanja navedene u stavku 2. tog članka, uzimaju se u obzir sljedeći netaksativni pokazatelji, koje se same po sebi nužno ne smatra manipuliranjem tržištem, kada sudionici na tržištu ili nadležna tijela ispituju transakcije ili naloge za trgovanje:

- (a) prethodi li zadanim nalogima za trgovanje ili izvršenim transakcijama, ili slijedi nakon njih, širenje neistinitih ili obmanjujućih informacija od strane istih osoba koje su naloge zadale ili transakcije izvršile ili osoba povezanih s njima; i
- (b) zadaju li naloge za trgovanje ili izvršavaju li transakcije osobe prije ili nakon što te iste osobe ili osobe povezane s njima izrade ili prošire preporuke za ulaganje koje su netočne, pristrane ili očito pod utjecajem materijalnih interesa.

PRILOG II.

Korelacijska tablica

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 1.	
Članak 2.	
Članak 2. stavak 1. točka (a)	Članak 9. prvi stavak
Članak 2. stavak 1. točka (b)	
Članak 2. stavak 1. točka (c)	
Članak 2. stavak 1. točka (d)	Članak 9. drugi podstavak
Članak 2. stavak 3.	Članak 9. prvi podstavak
Članak 2. stavak 4.	Članak 10. točka (a)
Točka 1. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 3.
Točka 2. članka 3. stavka 1.	
Točka 3. članka 3. stavka 1.	
Točka 4. članka 3. stavka 1.	
Točka 5. članka 3. stavka 1.	
Točka 6. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 4.
Točka 7. članka 3. stavka 1.	
Točka 8. članka 3. stavka 1.	
Točka 9. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 5.
Točka 10. članka 3. stavka 1.	
Točka 11. članka 3. stavka 1.	
Točka 12. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 7.
Točka 13. članka 3. stavka 1.	Članak 1. stavak 6.
Točke od 14. do 35. članka 3. stavka 1.	
Članak 4.	
Članak 5.	Članak 8.
Članak 6. stavak 1.	Članak 7.
Članak 6. stavak 2.	
Članak 6. stavak 3.	
Članak 6. stavak 4.	
Članak 6. stavak 5.	
Članak 6. stavak 6.	
Članak 6. stavak 7.	

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 7. stavak 1. točka (a)	Članak 1. stavak 1. prvi stavak
Članak 7. stavak 1. točka (b)	Članak 1. stavak 1. drugi stavak
Članak 7. stavak 1. točka (c)	
Članak 7. stavak 1. točka (d)	Članak 1. stavak 1. treći stavak
Članak 7. stavak 2.	
Članak 7. stavak 3.	
Članak 7. stavak 4.	
Članak 7. stavak 5.	
Članak 8. stavak 1.	Članak 2. stavak 1. podstavak 1.
Članak 8. stavak 2.	
Članak 8. stavak 2. točka (a)	Članak 3. točka (b)
Članak 8. stavak 2. točka (b)	
Članak 8. stavak 3.	
Članak 8. stavak 4. točka (a)	Članak 2. stavak 1. točka (a)
Članak 8. stavak 4. točka (b)	Članak 2. stavak 1. točka (b)
Članak 8. stavak 4. točka (c)	Članak 2. stavak 1. točka (c)
Članak 8. stavak 4. točka (d)	Članak 2. stavak 1. točka (d)
Članak 8. stavak 4. drugi podstavak	Članak 4.
Članak 8. stavak 5.	Članak 2. stavak 2.
Članak 9. stavak 1.	
Članak 9. stavak 2.	
Članak 9. stavak 3. točka (a)	Članak 2. stavak 3.
Članak 9. stavak 3. točka (b)	Članak 2. stavak 3.
Članak 9. stavak 4.	
Članak 9. stavak 5.	
Članak 9. stavak 6.	
Članak 10. stavak 1.	Članak 3. točka (a)
Članak 10. stavak 2.	
Članak 11.	
Članak 12. stavak 1.	
Članak 12. stavak 1. točka (a)	Članak 1. stavak 2. točka (a)
Članak 12. stavak 1. točka (b)	Članak 1. stavak 2. točka (b)
Članak 12. stavak 1. točka (c)	Članak 1. stavak 2. točka (c)

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 12. stavak 1. točka (d)	
Članak 12. stavak 2. točka (a)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak prva alineja
Članak 12. stavak 2. točka (b)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak druga alineja
Članak 12. stavak 2. točka (c)	
Članak 12. stavak 2. točka (d)	Članak 1. stavak 2. drugi stavak treća alineja
Članak 12. stavak 2. točka (e)	
Članak 12. stavak 3.	
Članak 12. stavak 4.	
Članak 12. stavak 5.	Članak 1. stavak 2. treći stavak
Članak 13. stavak 1.	Članak 1. stavak 2. točka (a) drugi stavak
Članak 13. stavak 1.	
Članak 13. stavak 2.	
Članak 13. stavak 3.	
Članak 13. stavak 4.	
Članak 13. stavak 5.	
Članak 13. stavak 6.	
Članak 13. stavak 7.	
Članak 13. stavak 8.	
Članak 13. stavak 9.	
Članak 13. stavak 10.	
Članak 13. stavak 11.	
Članak 14. točka (a)	Članak 2. stavak 1. stavak 1.
Članak 14. točka (b)	Članak 3. točka (b)
Članak 14. točka (c)	Članak 3. točka (a)
Članak 15.	Članak 5.
Članak 16. stavak 1.	Članak 6. stavak 6.
Članak 16. stavak 2.	Članak 6. stavak 9.
Članak 16. stavak 3.	
Članak 16. stavak 4.	
Članak 16. stavak 5.	Članak 6. stavak 10. sedma alineja
Članak 17. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
Članak 17. stavak 1. treći podstavak	Članak 9. treći stavak
Članak 17. stavak 2.	

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 17. stavak 3.	
Članak 17. stavak 4.	Članak 6. stavak 2.
Članak 17. stavak 5.	
Članak 17. stavak 6.	
Članak 17. stavak 7.	
Članak 17. stavak 8.	Članak 6. stavak 3. prvi i drugi podstavak
Članak 17. stavak 9.	
Članak 17. stavak 10.	Članak 6. stavak 10. prva i druga alineja
Članak 17. stavak 11.	
Članak 18. stavak 1.	Članak 6. stavak 3. treći podstavak
Članak 18. stavak 2.	
Članak 18. stavak 3.	
Članak 18. stavak 4.	
Članak 18. stavak 5.	
Članak 18. stavak 6.	
Članak 18. stavak 7.	Članak 9. treći podstavak
Članak 18. stavak 8.	
Članak 18. stavak 9.	Članak 6. stavak 10. četvrta alineja
Članak 19. stavak 1.	Članak 6. stavak 4.
Članak 19. stavak 1. točka (a)	Članak 6. stavak 4.
Članak 19. stavak 1. točka (b)	
Članak 19. stavak 2.	
Članak 19. stavak 3.	
Članak 19. stavak 4. točka (a)	
Članak 19. stavak 4. točka (b)	
Članak 19. stavci od 5. do 13.	
Članak 19. stavak 14.	Članak 6. stavak 10. peta alineja
Članak 19. stavak 15.	Članak 6. stavak 10. peta alineja
Članak 20. stavak 1.	Članak 6. stavak 5.
Članak 20. stavak 2.	Članak 6. stavak 8.
Članak 20. stavak 3.	Članak 6. stavak 10. šesta alineja i članak 6. stavak 11.
Članak 21.	Članak 1. stavak 2. točka (c) druga rečenica
Članak 22.	Članak 11. prvi stavak i članak 10.
Članak 23. stavak 1.	Članak 12. stavak 1.

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 23. stavak 1. točka (a)	Članak 12. stavak 1. točka (a)
Članak 23. stavak 1. točka (b)	Članak 12. stavak 1. točka (b)
Članak 23. stavak 1. točka (c)	Članak 12. stavak 1. točka (c)
Članak 23. stavak 1. točka (d)	Članak 12. stavak 1. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (a)	Članak 12. stavak 2. točka (a)
Članak 23. stavak 2. točka (b)	Članak 12. stavak 2. točka (b)
Članak 23. stavak 2. točka (c)	
Članak 23. stavak 2. točka (d)	Članak 12. stavak 2. točka (c)
Članak 23. stavak 2. točka (e)	
Članak 23. stavak 2. točka (f)	
Članak 23. stavak 2. točka (g)	Članak 12. stavak 2. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (h)	Članak 12. stavak 2. točka (d)
Članak 23. stavak 2. točka (i)	Članak 12. stavak 2. točka (g)
Članak 23. stavak 2. točka (j)	Članak 12. stavak 2. točka (f)
Članak 23. stavak 2. točka (k)	Članak 12. stavak 2. točka (e)
Članak 23. stavak 2. točka (l)	Članak 12. stavak 2. točka (h)
Članak 23. stavak 2. točka (m)	Članak 6. stavak 7.
Članak 23. stavak 3.	
Članak 23. stavak 4.	
Članak 24. stavak 1.	Članak 15.a stavak 1.
Članak 24. stavak 2.	Članak 15.a stavak 2.
Članak 24. stavak 3.	
Članak 25. stavak 1. prvi podstavak	Članak 16. stavak 1.
Članak 25. stavak 2.	Članak 16. stavak 2. i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (a)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak prva alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (b)	
Članak 25. stavak 2. točka (c)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak druga alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 2. točka (d)	Članak 16. stavak 2. drugi podstavak treća alineja i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 3.	
Članak 25. stavak 4.	Članak 16. stavak 2. prva rečenica
Članak 25. stavak 5.	Članak 16. stavak 3.
Članak 25. stavak 6.	Članak 16. stavak 4.

Ova Uredba	Direktiva 2003/6/EZ
Članak 25. stavak 7.	Članak 16. stavak 2. četvrti podstavak i članak 16. stavak 4. četvrti podstavak
Članak 25. stavak 8.	
Članak 25. stavak 9.	Članak 16. stavak 5.
Članak 26.	
Članak 27. stavak 1.	
Članak 27. stavak 2.	
Članak 27. stavak 3.	Članak 13.
Članak 28.	
Članak 29.	
Članak 30. stavak 1. prvi podstavak	Članak 14. stavak 1.
Članak 30. stavak 1. točka (a)	
Članak 30. stavak 1. točka (b)	Članak 14. stavak 3.
Članak 30. stavak 2.	
Članak 30. stavak 3.	
Članak 31.	
Članak 32.	
Članak 33. stavak 1.	Članak 14. stavak 5. prvi podstavak
Članak 33. stavak 2.	
Članak 33. stavak 3.	Članak 14. stavak 5. drugi podstavak
Članak 33. stavak 4.	Članak 14. stavak 5. treći podstavak
Članak 33. stavak 5.	
Članak 34. stavak 1.	Članak 14. stavak 4.
Članak 34. stavak 2.	
Članak 34. stavak 3.	
Članak 35.	
Članak 36. stavak 1.	Članak 17. stavak 1.
Članak 36. stavak 2.	
Članak 37.	Članak 20.
Članak 38.	
Članak 39.	Članak 21.
Prilog	

UREDBA (EU) br. 597/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. travnja 2014.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 812/2004 o utvrđivanju mjera koje se odnose na slučajni ulov kitova i dupina pri ribolovu**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom Vijeća (EZ) br. 812/2004 ⁽³⁾ Komisiji se dodjeljuju ovlasti za provedbu određenih odredbi te Uredbe. Slijedom stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona, potrebno je te ovlasti uskladiti s člancima 290. i 291. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (2) Kako bi se osigurala učinkovita prilagodba pojedinih odredbi Uredbe (EZ) br. 812/2004 tehničkom i znanstvenom napretku, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s tehničkim specifikacijama i uvjetima koji se odnose na značajke signala i značajke primjene pri korištenju akustičnih odvrćajućih uređaja. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (3) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu odredaba Uredbe (EZ) br. 812/2004 o utvrđivanju pravila o postupku i načinu izvješćivanja od strane država članica, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (4) U pogledu zahtjeva državama članicama da poduzmu potrebne mjere za uspostavu sustava stroge zaštite kitova i dupina u skladu s Uredbom (EZ) br. 812/2004, te s obzirom na nedostatke te Uredbe koje je ustanovila Komisija, prikladnost i djelotvornost odredaba te Uredbe za zaštitu kitova i dupina trebalo bi preispitati do 31. prosinca 2015. Na temelju tog preispitivanja, Komisija bi, prema potrebi, trebala podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću sveobuhvatan zakonodavni prijedlog za osiguravanje djelotvorne zaštite kitova i dupina, uključujući putem postupka regionalizacije.
- (5) Stoga bi Uredbu (EZ) br. 812/2004 trebalo na odgovarajući način izmijeniti,

⁽¹⁾ SL C 11, 15.1.2013., str. 85.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Stajalište Vijeća u prvom čitanju od 3. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 812/2004 od 26. travnja 2004. o utvrđivanju mjera koje se odnose na slučajni ulov kitova i dupina pri ribolovu i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 88/98 (SL L 150, 30.4.2004., str. 12.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 812/2004 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 3. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Akustični odvrćajući uređaji koji se koriste na temelju članka 2. stavka 1. moraju biti u skladu s tehničkim specifikacijama i uvjetima korištenja navedenima u Prilogu II. Kako bi osigurala da Prilog II. i dalje odražava stupanj tehničkog i znanstvenog napretka, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 8.a kojima se ažuriraju u njemu navedene značajke signala i odgovarajuće značajke primjene. Pri donošenju tih delegiranih akata Komisija osigurava dovoljno vremena za provedbu takvih prilagodbi.”

2. U članku 7. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Komisija do 31. prosinca 2015. preispituje djelotvornost mjera propisanih u ovoj Uredbi i, prema potrebi, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću sveobuhvatan zakonodavni prijedlog za osiguravanje djelotvorne zaštite kitova i dupina.”

3. Članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Provedba

Komisija može donijeti provedbene akte o detaljnim pravilima o postupku i obliku izvješćivanja predviđenog u članku 6. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 8.b stavka 2.”

4. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 8.a

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od četiri godine od 2. srpnja 2014. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od četiri godine. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 1. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. To razdoblje produžava se za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 8.b

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za ribarstvo i akvakulturu koji je osnovan člankom 47. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (**).

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

(*) Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.)."

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

UREDBA (EU) br. 598/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. travnja 2014.****o utvrđivanju pravila i postupaka u vezi s uvođenjem operativnih ograničenja povezanih s bukom u zračnim lukama Unije unutar uravnoteženog pristupa kojom se stavlja izvan snage Direktiva 2002/30/EZ**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Glavni je cilj zajedničke prometne politike održivi razvoj. Za njega je potreban cjelovit pristup usmjeren kako na djelotvorno funkcioniranje prometnih sustava Unije, tako i na zaštitu okoliša.
- (2) Održiv razvoj zračnog prometa zahtijeva uvođenje mjera usmjerenih na smanjenje učinka buke zrakoplova u zračnim lukama Unije. Te bi mjere trebale poboljšati okruženje u uvjetima buke oko zračnih luka Unije kako bi se održala ili povećala kvaliteta života stanovništva u okolici i poboljšala kompatibilnost između aktivnosti zrakoplovstva i naselja, a osobito ako se radi o noćnim letovima.
- (3) Rezolucija A33/7 Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) uvodi koncept „uravnoteženog pristupa” (uravnoteženi pristup) upravljanju bukom i uspostavlja sveobuhvatnu metodu za rješavanje buke zrakoplova. Uravnoteženi pristup trebao bi ostati temelj uređenja buke za zrakoplovstvo kao globalnu djelatnost. Uravnoteženi pristup priznaje vrijednosti relevantnih pravnih obveza, postojećih sporazuma, važećih zakona i ustanovljenih politika i ne dovodi ih u pitanje. Uključivanje međunarodnih pravila uravnoteženog pristupa u ovu Uredbu trebalo bi značajno smanjiti rizik od međunarodnih sporova u slučaju da zračni prijevoznici trećih strana budu pogođeni operativnim ograničenjima povezanim s bukom.
- (4) Nakon ukidanja najbučnijih zrakoplova sukladno Direktivi 2002/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i Direktivi 2006/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, potrebna je ažurirana verzija načina upotrebe mjera operativnih ograničenja kako bi se nadležnim tijelima omogućilo rješavanje pitanja najbučnijih zrakoplova radi poboljšanja okruženja u uvjetima buke oko zračnih luka Unije unutar međunarodnog okvira uravnoteženog pristupa upravljanju bukom.

⁽¹⁾ SL C 181, 21.6.2012., str. 173.

⁽²⁾ SL C 277, 13.9.2012., str. 110.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. prosinca 2012. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 24. ožujka 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. [(još nije objavljeno u Službenom listu)].

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. ožujka 2002. o utvrđivanju pravila i postupaka u vezi s uvođenjem operativnih ograničenja vezanih uz buku u zračnim lukama Zajednice (SL L 85, 28.3.2002., str. 40.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2006/93/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uređenju uporabe zrakoplova obuhvaćena dijelom II. poglavljem 3. sveskom 1. Priloga 16. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, drugo izdanje (1988.) (SL L 374, 27.12.2006., str. 1.).

- (5) Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 15. veljače 2008. naslovljeno „Operativna ograničenja povezana s bukom u zračnim lukama EU-a” uputilo je na potrebu za tim da se u tekstu Direktive 2002/30/EZ razjasni dodjela odgovornosti i točnih prava i obveza zainteresiranih strana tijekom postupka procjene buke kako bi se zajamčilo poduzimanje troškovno učinkovitih mjera za ostvarenje ciljeva smanjenja buke za svaku zračnu luku.
- (6) Uvođenje operativnih ograničenja od strane država članica u zračnim lukama Unije od slučaja do slučaja, iako smanjuje kapacitete, može pridonijeti poboljšanju okružja u uvjetima buke oko zračnih luka. Međutim, postoji mogućnost poremećaja u tržišnom natjecanju ili smanjenja opće učinkovitosti zrakoplovne mreže Unije zbog neučinkovitog korištenja postojećih kapaciteta. Budući da posebne ciljeve smanjenja buke iz ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog usklađenih pravila o procesu uvođenju operativnih ograničenja u sklopu postupka upravljanja bukom oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva. Takva usklađena metoda ne nameće ciljeve u pogledu kvalitete, koji i dalje proizlaze iz Direktive 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, drugih relevantnih pravila ili zakonodavstva Unije u svakoj državi članici i ne dovodi u pitanje konkretan odabir mjera.
- (7) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati samo na države članice u kojima se nalazi zračna luka s više od 50 000 operacija civilnih zrakoplova po kalendarskoj godini i kada se razmatra uvođenje operativnih ograničenja povezanih s bukom u takvoj zračnoj luci.
- (8) Ova Uredba trebala bi se primjenjivati na zrakoplove koji se upotrebljavaju u civilnom zrakoplovstvu. Ne bi se trebala primjenjivati na zrakoplove kao što su vojni zrakoplovi i zrakoplovi kojima se obavljaju carinske, policijske i vatrogasne aktivnosti. Nadalje, različite izvanredne operacije kao što su letovi za hitnu humanitarnu pomoć, traženje i spašavanje u izvanrednim situacijama, medicinska pomoć i pomoć pri katastrofama trebalo bi izuzeti iz ove Uredbe.
- (9) Iako bi se procjene buke trebale provoditi redovno u skladu s Direktivom 2002/49/EZ, takve bi procjene trebale dovesti do daljnjih mjera za smanjenje buke samo ako trenutna kombinacija mjera za ublažavanje buke ne ostvaruje ciljeve smanjenja buke, uzimajući u obzir očekivani razvoj zračne luke. Za zračne luke u kojima je utvrđen problem buke trebalo bi utvrditi dodatne mjere za smanjenje buke prema metodologiji „uravnoteženog pristupa” ICAO-a. Kako bi se osigurala široka primjena uravnoteženog pristupa u Uniji, preporuča se njegovo korištenje gdje god ga pojedina država članica u pitanju smatra primjerenim, čak i izvan područja primjene ove Uredbe. Operativna ograničenja povezana s bukom trebala bi se uvoditi samo kad druge mjere „uravnoteženog pristupa” ICAO-a nisu dostatne za ostvarivanje posebnih ciljeva smanjenja buke.
- (10) Iako analiza troškova i koristi daje naznaku o učincima na ukupno gospodarsko blagostanje usporedbom svih troškova i koristi, procjena troškovne učinkovitosti usmjerava se na ostvarivanje danog cilja na troškovno najučinkovitiji način, pri čemu se traži samo usporedba troškova. Ova Uredba ne sprečava države članice da se prema potrebi koriste analizom troškova i koristi.
- (11) Treba prepoznati važnost zdravstvenih aspekata u vezi s problemima povezanim s bukom te je stoga važno da se ti aspekti dosljedno uzimaju u obzir u svim zračnim lukama pri donošenju odluka o ciljevima smanjenja buke, uzimajući u obzir postojanje zajedničkih pravila Unije u ovom području. Stoga bi trebalo procijeniti zdravstvene aspekte prema zakonodavstvu Unije o procjeni učinaka buke.
- (12) Procjene buke trebale bi se temeljiti na objektivnim i mjerljivim kriterijima zajedničkim svim državama članicama i koristiti se postojećim raspoloživim informacijama, kao što su informacije koje proizlaze iz provedbe Direktive 2002/49/EZ. Države članice trebale bi osigurati da su takve informacije pouzdane, dobivene na transparentan način i pristupačne nadležnim tijelima i zainteresiranim stranama. Nadležna tijela trebala bi uspostaviti potrebne relevantne alate za praćenje.

⁽¹⁾ Direktiva 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o procjeni i upravljanju bukom okoliša (SL L 189, 18.7.2002., str. 12.).

- (13) Nadležno tijelo odgovorno za donošenje operativnih ograničenja povezanih s bukom trebalo bi biti neovisno o bilo kojoj organizaciji koja je uključena u operacije zračne luke, zračnom prijevozniku, ili pružanju usluga zračne plovidbe ili organizaciji koja zastupa njihove interese te o stanovnicima koji žive u blizini zračne luke. To se ne bi smjelo shvatiti kao traženje od država članica da izmijene svoje upravne strukture ili postupke donošenja odluka.
- (14) Prepoznaje se da su se države članice odlučile za operativna ograničenja povezana s bukom sukladno nacionalnom zakonodavstvu na temelju nacionalno priznatih metoda za buku, koje, zasad, možda nisu potpuno sukladne metodi opisanoj u autoritativnom izvješću dokumenta br. 29 Europske konferencije civilnog zrakoplovstva pod naslovom „Standardna metoda proračuna krivulja jednakih razina buke oko civilnih zračnih luka” (dokument br. 29 ECAC-a), a ni ne upotrebljavaju međunarodno priznate informacije o učinkovitosti zrakoplova u vezi s bukom. Međutim, učinkovitost i djelotvornost operativnog ograničenja povezanog s bukom trebalo bi procijeniti u skladu s metodama propisanim u dokumentu br. 29 ECAC-a i uravnoteženim pristupom. Slijedom navedenoga, države članice trebale bi donijeti svoje procjene operativnih ograničenja u nacionalnom zakonodavstvu radi potpune sukladnosti s dokumentom br. 29 ECAC-a.
- (15) Trebalo bi uvesti novu i širu definiciju operativnih ograničenja u usporedbi s Direktivom 2002/30/EZ kako bi se olakšala provedba novih tehnologija i novih operativnih mogućnosti zrakoplova i zemaljske opreme. Njezina primjena ne bi trebala dovesti do odgoda u primjeni operativnih mjera koje mogu trenutačno ublažiti učinak buke bez značajnog utjecaja na operativni kapacitet zračne luke. Takve mjere stoga ne bi trebalo smatrati novim operativnim ograničenjima.
- (16) Centraliziranjem informacija o buci znatno bi se smanjio administrativni teret i za operatore zrakoplova i operatore zračnih luka. Takve informacije trenutno se daju i njima se upravlja na razini pojedine zračne luke. Te podatke treba staviti na raspolaganje operatorima zrakoplova i operatorima zračnih luka u operativne svrhe. Važno je upotrebljavati banku podataka Europske agencije za sigurnost zračnog prometa („Agencija”) u vezi s certificiranjem učinkovitosti u vezi s bukom kao validacijskim alatom s podacima Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) o pojedinim letovima. Takvi podaci trenutno se već sustavno traže za potrebe središnjeg upravljanja protokom zračnog prometa, ali trenutno nisu dostupni Komisiji ni Agenciji i treba ih navesti za potrebe ove Uredbe i u svrhu uređenja učinkovitosti upravljanja zračnim prometom. Dobar pristup potvrđenim podacima o izradi modela, određen u skladu s međunarodno priznatim procesima i najboljom praksom, trebao bi poboljšati kvalitetu kartiranja krivulja jednakih razina buke pojedinih zračnih luka u potporu odlukama o politici.
- (17) Da bi se izbjegle neželjene posljedice za sigurnost zrakoplovstva, kapacitete zračnih luka i tržišno natjecanje, Komisija bi trebala obavijestiti relevantno nadležno tijelo ako utvrdi da postupak kojeg se pridržava za uvođenje operativnih ograničenja povezanih s bukom ne ispunjava zahtjeve ove Uredbe. Relevantno nadležno tijelo trebalo bi razmotriti obavijest Komisije i obavijestiti Komisiju o svojim namjerama prije uvođenja operativnih ograničenja.
- (18) Kako bi se uvažio uravnoteženi pristup, trebalo bi osigurati mogućnost izuzeća u posebnim okolnostima za operatore iz trećih zemalja u razvoju, bez kojih bi takvi operatori trpjeli nepotrebne teškoće. Referencu na „zemlje u razvoju” treba shvaćati u svjetlu ovog posebnog zrakoplovnog konteksta i nipošto ne uključuje sve države na koje bi se inače moglo referirati kao na takve, unutar međunarodne zajednice. Osobito je potrebno osigurati da svako takvo izuzeće bude u skladu s načelom nediskriminacije.
- (19) Kako bi se stalan tehnološki napredak uključio u tehnologije motora i konstrukcije i metode koje se upotrebljavaju za kartiranje krivulja jednakih razina buke, Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s redovnim ažuriranjem standarda buke zrakoplova iz ove Uredbe i s obzirom na upućivanje na povezane metode certifikacije, uzimajući prema potrebi u obzir promjene u relevantnim dokumentima ICAO-a, te ažuriranjem upućivanja na metodu proračuna krivulja jednakih razina buke. Osim toga, izmjene dokumenta br. 29 ECAC-a također treba uzeti u obzir za tehnička ažuriranja putem delegiranih akata, gdje je to potrebno. Osobito je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada obavi odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se svi relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.

- (20) Dok se ovom Uredbom zahtijeva redovna procjena situacije u vezi s bukom u zračnim lukama, takva procjena nužno ne podrazumijeva uvođenje novih operativnih ograničenja povezanih s bukom ni preispitivanje postojećih. Stoga se ovom Uredbom ne zahtijeva preispitivanje operativnih ograničenja povezanih s bukom koja su već uvedena na dan njezinog stupanja na snagu, uključujući ona koja proizlaze iz sudskih odluka ili lokalnih procesa medijacije. Manje tehničke izmjene mjera bez značajnih implikacija za kapacitet ili operacije ne bi se trebale smatrati novim operativnim ograničenjima povezanim s bukom.
- (21) Ako je proces savjetovanja koji prethodi uvođenju operativnih ograničenja povezanih s bukom pokrenut u skladu s Direktivom 2002/30/EZ i još uvijek traje na datum stupanja na snagu ove Uredbe, primjereno je omogućavanje donošenja konačne odluke u skladu s Direktivom 2002/30/EZ kako bi se očuvao već postignuti napredak u tom procesu.
- (22) Razmatrajući potrebu za dosljednom primjenom metode procjene buke na tržištu zračne plovidbe u Uniji, ova Uredba utvrđuje zajednička pravila u području operativnih ograničenja povezanih s bukom.
- (23) Direktivu 2002/30/EZ stoga bi trebalo staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet, ciljevi i područje primjene

1. Ova Uredba utvrđuje, ako je utvrđen problem buke, pravila o postupku kojeg se treba dosljedno pridržavati za uvođenje operativnih ograničenja povezanih s bukom, za svaku zračnu luku posebno, kako bi se pomoglo poboljšati okruženje u uvjetima buke i ograničio ili smanjio broj ljudi na koje značajno djeluju potencijalno štetni učinci buke zrakoplova, u skladu s uravnoteženim pristupom.
2. Ciljevi ove Uredbe su sljedeći:
 - (a) pospješiti ostvarivanje posebnih ciljeva smanjenja buke, uključujući zdravstvene aspekte, na razini pojedine zračne luke, uz istodobno poštovanje relevantnih pravila Unije, posebno onih utvrđenih u Direktivi 2002/49/EZ, i zakonodavstva u svakoj državi članici;
 - (b) omogućiti korištenje operativnih ograničenja u skladu s uravnoteženim pristupom kako bi se postigao održiv razvoj kapaciteta zračnih luka i mreže upravljanja zračnim prometom s gledišta „od izlaza do izlaza”.
3. Ova Uredba primjenjuje se na zrakoplove koji se upotrebljavaju u civilnom zrakoplovstvu. Ne odnosi se na zrakoplove koji se upotrebljavaju u vojnim, carinskim, policijskim i sličnim operacijama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „zrakoplov” znači zrakoplov s fiksnim krilima čija najveća dopuštena masa pri uzlijetanju iznosi najmanje 34 000 kg ili više, ili čiji je najveći dopušteni broj putničkih sjedala za tip zrakoplova o kojem se radi 19 ili više, pri čemu se u tom broju ne računaju sjedala za članove posade;
2. „zračna luka” znači zračna luka u kojoj je u kalendarskoj godini više od 50 000 operacija civilnih zrakoplova (pri čemu operacija znači jedno uzlijetanje ili jedno slijetanje zrakoplova), na temelju prosječnog broja operacija zrakoplova u posljednje tri kalendarske godine prije procjene buke;

3. „uravnotežen pristup” znači postupak koji je razvila Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (ICAO) u sklopu kojeg se dosljedno razmatra cijeli niz raspoloživih mjera, naime, smanjenje buke na samom njezinom izvoru, planiranje i upravljanje korištenjem zemljišta, operativni postupci i operativna ograničenja za smanjenje buke kojima će se rješavati problem buke na troškovno najprihvatljiviji način, za svaku zračnu luku posebno;
4. „zrakoplov granične sukladnosti” znači zrakoplov koji udovoljava certifikacijskim ograničenjima definiranim u svesku 1., dijelu II., poglavlju 3. Priloga 16. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu potpisanoj 7. prosinca 1944.) (Čikaška konvencija), pri čemu je tijekom prijelaznog razdoblja koje završava 14. lipnja 2020. kumulativno odstupanje manje od 8 EPNdB (stvarno opažene buke u decibelima), a na kraju tog prijelaznog razdoblja to je kumulativno odstupanje manje od 10 EPNdB, pri čemu je kumulativno odstupanje brojka izražena u EPNdB dobivena zbrajanjem pojedinačnih odstupanja (tj. razlika između certificirane razine buke i maksimalno dopuštene razine buke) na svakoj od tri referentne pozicije za mjerenje buke definirane u svesku 1., dijelu II., poglavlju 3. Priloga 16. Čikaškoj konvenciji;
5. „aktivnost povezana s bukom” znači svaka mjera koja utječe na okruženje u uvjetima buke oko zračnih luka, na koju se primjenjuju načela uravnoteženog pristupa ICAO-a, uključujući ostale neoperativne aktivnosti koje mogu utjecati na broj ljudi izloženih buci zrakoplova;
6. „operativno ograničenje” znači aktivnost povezanu s bukom kojom se ograničava pristup zračnoj luci ili se smanjuju operativni kapaciteti zračne luke, uključujući operativna ograničenja kojima je cilj zabrana operacija zrakoplovima granične sukladnosti u pojedinim zračnim lukama, kao i djelomična operativna ograničenja, koja se, na primjer, primjenjuju za utvrđeno vremensko razdoblje tijekom dana ili samo za određene uzletno-sletne staze u zračnoj luci.

Članak 3.

Nadležna tijela

1. Država članica u kojoj se nalazi zračna luka iz članka 2. točke 2. odredit će jedno ili više nadležnih tijela koja su odgovorna za postupak pri donošenju operativnih ograničenja.
2. Nadležna tijela neovisna su o bilo kojoj organizaciji na koju bi mogla utjecati aktivnost povezana s bukom. Ta neovisnost može se postići razdvajanjem funkcija.
3. Države članice dužne su pravodobno obavijestiti Komisiju o nazivima i adresama određenih nadležnih tijela iz stavka 1. Komisija objavljuje te podatke.

Članak 4.

Pravo žalbe

1. Države članice osiguravaju pravo na žalbu protiv operativnih ograničenja donesenih sukladno ovoj Uredbi pred žalbenim tijelom koje nije tijelo koje je donijelo pobijano ograničenje, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i postupcima.
2. Država članica u kojoj se nalazi zračna luka iz članka 2. točke 2. pravodobno obavješćuje Komisiju o nazivu i adresi određenog žalbenog tijela iz stavka 1. ili, prema potrebi, o načinima kako se osigurava imenovanje žalbenog tijela.

Članak 5.

Opća pravila o upravljanju bukom zrakoplova

1. Države članice osiguravaju da se situacija u vezi s bukom u pojedinoj zračnoj luci kako je navedena u članku 2. točki 2. procjenjuje u skladu s Direktivom 2002/49/EZ.

2. Države članice osiguravaju usvajanje uravnoteženog pristupa u pogledu upravljanja bukom zrakoplova za one zračne luke u kojima je utvrđen problem s bukom. U tu svrhu one osiguravaju da:

- (a) se definira cilj smanjenja buke za dotičnu zračnu luku, uzimajući u obzir, prema potrebi, članak 8. i Prilog V. Direktivi 2002/49/EZ;
- (b) se identificiraju dostupne mjere za smanjenje učinka buke;
- (c) se temeljito ocjenjuje vjerojatna troškovna učinkovitost mjera za ublažavanje buke;
- (d) se pri odabiru mjera uzima u obzir javni interes u području zračnog prometa što se tiče izgleda za razvoj njihovih zračnih luka, bez ugrožavanja sigurnosti;
- (e) su održane transparentne konzultacije sa zainteresiranim stranama o namjeravanim aktivnostima;
- (f) su donesene mjere i osigurana dovoljna objava;
- (g) se mjere provode; i
- (h) je osigurano rješavanje sporova.

3. Države članice osiguravaju da se, pri poduzimanju aktivnosti povezane s bukom, razmatra sljedeća kombinacija dostupnih mjera kako bi se utvrdila troškovno najučinkovitija mjera ili kombinacija mjera:

- (a) predvidivi učinak smanjenja buke na samom njezinom izvoru;
- (b) planiranje i upravljanje korištenjem zemljišta;
- (c) operativni postupci za smanjenje buke;
- (d) ne primjenjivati operativna ograničenja kao prvi izbor, nego tek nakon razmatranja drugih mjera uravnoteženog pristupa.

Dostupne mjere mogu uključiti povlačenje zrakoplova granične sukladnosti, ako je to potrebno. Države članice, ili upravna tijela zračnih luka, prema potrebi, mogu ponuditi gospodarske poticaje kako bi potakli zračne operatore da upotrebljavaju zrakoplove koji proizvode manju buku tijekom prijelaznog razdoblja iz članka 2. točke 4. Ti gospodarski poticaji usklađeni su s važećim pravilima o državnim potporama.

4. Mjere se mogu, unutar uravnoteženog pristupa, razlikovati prema vrsti zrakoplova, razini buke koju zrakoplov proizvodi, upotrebi zračnih luka i objekata zračne plovidbe, putanji leta i/ili vremenskom okviru koji su obuhvaćeni.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 4., operativna ograničenja u obliku povlačenja zrakoplova granične sukladnosti iz operacija zračnih luka ne utječu na civilne podzvučne zrakoplove koji udovoljavaju, putem svoje certifikacijske izvorne ili ponovno utvrđene najveće dopuštene razine buke, standardu buke iz sveska I., dijela II., poglavlja 4. Priloga 16. Čikaškoj konvenciji.

6. Mjere ili kombinacija mjera poduzetih u skladu s ovom Uredbom za određenu zračnu luku ne smiju biti restriktivnije nego što je to potrebno da bi se ostvarili ciljevi smanjenje buke u okolišu za dotičnu zračnu luku. Operativna ograničenja ne smiju biti diskriminirajuća, osobito na temelju državne pripadnosti ili identiteta, te ne smiju biti arbitrarna.

Članak 6.

Pravila o procjeni buke

1. Nadležna tijela osiguravaju da se situacija u vezi s bukom u zračnim lukama za koje su odgovorna redovno procjenjuje, sukladno Direktivi 2002/49/EZ i zakonima koji se primjenjuju u svakoj državi članici. Nadležna tijela mogu zatražiti potporu tijela za reviziju učinkovitosti iz članka 3. Uredbe Komisije (EU) br. 691/2010 ⁽¹⁾.

2. Ako procjena iz stavka 1. pokaže da mogu biti potrebne nove mjere operativnih ograničenja za rješavanje problema buke u nekoj zračnoj luci, nadležna tijela osiguravaju da:

- (a) se metoda, pokazatelji i informacije iz Priloga I. primjenjuju kako bi se uvažio doprinos svake vrste mjera u sklopu uravnoteženog pristupa, prije uvođenja operativnih ograničenja;
- (b) se na odgovarajućoj razini uspostavlja tehnička suradnja između operatora zračnih luka, operatora zrakoplova i pružatelja usluga zračne plovidbe na ispitivanju mjera za ublažavanje buke. Nadležna tijela također su dužna osigurati da se konzultira lokalno stanovništvo ili njegovi predstavnici, kao i relevantne lokalne vlasti, te da im se daju tehničke informacije o mjerama za ublažavanje buke;
- (c) troškovna učinkovitost bilo kojega novog operativnog ograničenja procjenjuje se u skladu s Prilogom II. Manje tehničke izmjene mjera bez značajnih implikacija za kapacitet ili operacije ne smatraju se novim operativnim ograničenjima;
- (d) proces konzultacija sa zainteresiranim stranama, koji može biti u obliku procesa medijacije, organizira se pravodobno i obuhvaća značajna pitanja, te osigurava otvorenost i transparentnost u pogledu podataka i metodologija izračuna. Zainteresirane strane moraju imati najmanje tri mjeseca za podnošenje komentara prije donošenja novih operativnih ograničenja. Zainteresirane strane moraju uključiti barem sljedeće:
 - i. lokalno stanovništvo koje živi u blizini zračne luke i pod utjecajem je buke zračnog prometa ili njihove predstavnike i relevantne lokalne vlasti;
 - ii. predstavnike lokalnih poslovnih subjekata koji se nalaze u blizini zračne luke na čije aktivnosti utječe zračni promet i rad zračne luke;
 - iii. relevantne operatore zračnih luka;
 - iv. predstavnike onih operatora zrakoplova koji mogu biti pod utjecajem aktivnosti povezanih s bukom;
 - v. relevantne pružatelje usluga zračne plovidbe;
 - vi. upravitelja mreže, kako je definiran u Uredbi Komisije (EU) br. 677/2011 ⁽²⁾;
 - vii. ako je to primjenjivo, određenog koordinатора slotova.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 691/2010 od 29. srpnja 2010. o utvrđivanju plana performansi za usluge u zračnoj plovidbi i mrežnih funkcija i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2096/2005 o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (SL L 201, 3.8.2010., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 677/2011 od 7. srpnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM) i izmjeni Uredbe (EU) br. 691/2010 (SL L 185, 15.7.2011., str. 1.).

3. Nadležna tijela kontroliraju i prate provedbu operativnih ograničenja i djeluju prema potrebi. Dužna su osigurati da relevantne informacije budu brzo dostupne i besplatne za lokalno stanovništvo koje živi u blizini zračnih luka i relevantne lokalne vlasti.

4. Relevantne informacije mogu uključivati:

(a) uz poštovanje nacionalnog zakona, informacije o navodnim kršenjima zbog promjena u postupcima leta, u smislu njihovog učinka i razloga za uvođenje takvih promjena;

(b) opće kriterije koji se primjenjuju pri raspodjeli i upravljanju prometom u svakoj zračnoj luci, utoliko ako ti kriteriji mogu imati učinak na okoliš ili buku; i

(c) podatke koje prikupe sustavi za mjerenje buke, ako ih ima.

Članak 7.

Informacije o razini buke

1. Odluke o operativnim ograničenjima povezanim s bukom temelje se na razini buke koju zrakoplov proizvodi utvrđenoj postupkom certificiranja provedenim u skladu sa sveskom 1. Priloga 16. Čikaškoj konvenciji, šesto izdanje iz ožujka 2011.

2. Na zahtjev Komisije operatori zrakoplova dostavljaju sljedeće informacije o buci u vezi sa zrakoplovom kojim upravljaju u zračnim lukama Unije:

(a) oznaku državne pripadnosti zrakoplova i registracijsku oznaku;

(b) dokumentaciju o buci zrakoplova koji se upotrebljava, zajedno s pridruženom najvećom težinom pri uzlijetanju;

(c) bilo kakvu izmjenu na zrakoplovu koja utječe na razinu buke koju on proizvodi i navodi se u dokumentaciji o buci.

3. Na zahtjev Agencije, imatelji certifikata tipa zrakoplova ili dodatnog certifikata tipa, koji su izdani u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ te pravne ili fizičke osobe koje upravljaju zrakoplovom za koji nije izdan ni jedan certifikat tipa prema toj Uredbi, dostavljaju informacije o buci zrakoplova i učinkovitosti u vezi s bukom u svrhu izrade modela. Agencija određuje tražene podatke i vremenski okvir, oblik i način za njihovo dostavljanje. Agencija provjerava primljene informacije o buci zrakoplova i učinkovitosti u vezi s bukom u svrhu izrade modela te ustupa informacije drugim stranama u svrhu izrade modela.

4. Podaci iz stavaka 2. i 3. ovog članka ograničeni su na ono što je strogo neophodno i dostavljaju se besplatno, u elektroničkom obliku i u određenom formatu, prema potrebi.

5. Agencija provjerava podatke o buci zrakoplova i njegovoj učinkovitosti u vezi s bukom u svrhu izrade modela u vezi sa svojim zadaćama koje obavlja sukladno članku 6. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 216/2008.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Direktive 2004/36/EZ (SL L 79, 19.3.2008., str. 1.).

6. Podaci se pohranjuju u središnjoj bazi podataka i dostupni su nadležnim tijelima, operatorima zrakoplova, pružateljima usluga zračne plovidbe i operatorima zračnih luka u operativne svrhe.

Članak 8.

Pravila o uvođenju operativnih ograničenja

1. Prije uvođenja operativnog ograničenja, nadležna tijela daju državama članicama, Komisiji i relevantnim zainteresiranim stranama obavijest o tome šest mjeseci ranije, a taj rok završava najmanje dva mjeseca prije određivanja parametara koordinacije slotova kako su definirani u članku 2. točki (m) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 95/93 ⁽¹⁾ za dotičnu zračnu luku za relevantno razdoblje rasporeda.

2. Nakon procjene obavljene u skladu s člankom 6. ove Uredbe, uz obavijest se prilaže pisano izvješće sukladno zahtjevima određenim u članku 5. u kojem se objašnjavaju razlozi za uvođenje operativnog ograničenja, cilj smanjenja buke utvrđen za zračnu luku, mjere koje su se razmatrale u svrhu ostvarenja tog cilja, kao i ocjena vjerojatne troškovne učinkovitosti raznih razmotrenih mjera, uključujući, ako je to potrebno, njihov prekogranični učinak.

3. Na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu Komisija može u roku od tri mjeseca nakon dana u kojem je primila obavijest iz stavka 1. preispitati postupak uvođenja operativnog ograničenja. Ako Komisija utvrdi da uvođenje operativnog ograničenja vezanog za buku ne slijedi postupak utvrđen u ovoj Uredbi, može o tome obavijestiti relevantno nadležno tijelo. Relevantno nadležno tijelo razmatra obavijest Komisije i obavješćuje Komisiju o svojim namjerama prije uvođenja operativnih ograničenja.

4. Ako se operativno ograničenje odnosi na povlačenje zrakoplova granične sukladnosti iz neke zračne luke, nikakve dodatne usluge iznad broja operacija zrakoplova granične sukladnosti u odgovarajućem razdoblju prethodne godine ne dopuštaju se u toj zračnoj luci šest mjeseci nakon obavijesti navedene u stavku 1. Države članice dužne su osigurati da nadležna tijela odlučuju o godišnjoj stopi smanjenja operacija zrakoplova granične sukladnosti operatora o kojima se radi u toj zračnoj luci, uvažavajući starost zrakoplova i sastav ukupne flote. Ne dovodeći u pitanje članak 5. stavak 4., ta stopa ne smije biti veća od 25 % broja operacija zrakoplova granične sukladnosti za svakog operatora koji opslužuje tu zračnu luku.

Članak 9.

Zemlje u razvoju

1. Kako bi se izbjegle nepredviđene ekonomske poteškoće, nadležna tijela mogu izuzeti zrakoplove granične sukladnosti koji su registrirani u zemljama u razvoju od ograničenja povezana s bukom, uz istodobno poštovanje načela nediskriminacije, uz uvjet da su takvi zrakoplovi:

(a) dobili certifikat o buci prema normama specificiranim u poglavlju 3., svesku 1. Priloga 16. Čikaškoj konvenciji;

(b) bili korišteni u operacijama u Uniji tijekom petogodišnjeg razdoblja koje je prethodilo stupanju na snagu ove Uredbe;

(c) bili upisani u registar dotične zemlje u razvoju u tom petogodišnjem razdoblju; i

(d) ako se dalje upotrebljavaju u operacijama fizičke ili pravne osobe u toj zemlji.

2. Ako država članica odobri izuzeće iz stavka 1., o njemu odmah obavješćuje nadležna tijela drugih država članica i Komisiju.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 95/93 od 18. siječnja 1993. o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice (SL L 14, 22.1.1993., str. 1.).

Članak 10.**Izuzeca za operacije zrakoplova iznimne prirode**

Nadležna tijela mogu, od slučaja do slučaja, u zračnim lukama za koje su nadležna odobriti s obzirom na pojedinačne operacije zrakoplova granične sukladnosti koje se inače ne bi mogle odvijati na temelju ove Uredbe.

Izuzece je ograničeno na:

- (a) operacije koje su toliko iznimne prirode da bi bilo nerazumno uskratiti privremeno izuzece, uključujući letove humanitarne pomoći; ili
- (b) nekomercijalne operacije zrakoplova u svrhu tehničkih preinaka, popravaka ili održavanja.

Članak 11.**Delegirani akti**

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 12. u vezi s:

- (a) tehničkim ažuriranjima za norme certificiranja buke iz članka 5. stavka 5. i članka 9. stavka 1. točke (a), te za certifikacijske postupke iz članka 7. stavka 1.;
- (b) tehničkim ažuriranjima za metodologiju i pokazatelja utvrđenih u Prilogu I.

Svrha tih ažuriranja uzeti je u obzir promjene relevantnih međunarodnih pravila, prema potrebi.

Članak 12.**Izvršavanje ovlasti delegacije**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 11. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 13. lipnja 2016. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja petogodišnjeg razdoblja. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 11. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 11. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 13.**Informiranje i revizija**

Države članice na zahtjev Komisiji podnose informacije o primjeni ove Uredbe.

Najkasnije 14. lipnja 2021., Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe.

Uz to izvješće podnose se, gdje je to potrebno, prijedlozi za reviziju ove Uredbe.

Članak 14.**Postojeća operativna ograničenja**

Operativna ograničenja u vezi s bukom koja su već bila uvedene prije 13. lipnja 2016. ostaju na snazi dok ih nadležna tijela ne odluče preispitati u skladu s ovom Uredbom.

Članak 15.**Stavljanje izvan snage**

Direktiva 2002/30/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od 13. lipnja 2016.

Članak 16.**Prijelazne odredbe**

Neovisno o članku 15. ove Uredbe, operativna ograničenja u vezi s bukom donesena nakon 13. lipnja 2016. mogu se donijeti u skladu s Direktivom 2002/30/EZ ako je proces konzultacija koji prethodi njihovom donošenju bio u tijeku toga datuma i ako se ta ograničenja donesu najkasnije jednu godinu nakon tog datuma.

Članak 17.**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu 13. lipnja 2016.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

PRILOG I.

PROCJENA SITUACIJE U VEZI S BUKOM U ZRAČNOJ LUCI

Metodologija:

Nadležna tijela osigurat će upotrebu metoda procjene buke razvijenih u skladu s dokumentom br. 29 Europske konferencije civilnog zrakoplovstva naslovljenim „Standardna metoda izračuna krivulja jednakih razina buke oko civilnih zračnih luka”, 3. izdanje.

Pokazatelji:

1. Opisat će se učinak buke od zračnog prometa, bar u smislu pokazatelja buke L_{den} i L_{night} koji su definirani i izračunati sukladno Prilogu I. Direktivi 2002/49/EZ.
2. Mogu se upotrebljavati dodatni pokazatelji buke koji imaju objektivnu osnovu.

Informacije o upravljanju bukom:

1. Sadašnji popis
 - 1.1 Opis zračne luke uključujući informacije o njezinoj veličini, lokaciji, okolini, opsegu i vrsti zračnog prometa.
 - 1.2 Opis svih ciljeva zaštite okoliša za zračnu luku i nacionalni kontekst. To će uključivati opis ciljeva smanjenja buke za zračnu luku.
 - 1.3 Detalji o krivuljama jednakih razina buke za relevantne prethodne godine – uključujući procjenu broja ljudi pod utjecajem buke zrakoplova, obavljenu sukladno Prilogu II. Direktivi 2002/49/EZ.
 - 1.4 Opis postojećih i planiranih mjera za upravljanje bukom zrakoplova koje se već provode u okviru uravnoteženog pristupa i njihov učinak i doprinos situaciji u vezi s bukom, upućivanjem na sljedeće:
 - 1.4.1 Za smanjenje buke na njezinom izvoru:
 - (a) informacije o sadašnjoj zrakoplovnoj floti i svim očekivanim tehnološkim poboljšanjima;
 - (b) posebni planovi za obnovu flote.
 - 1.4.2 Za planiranje i upravljanje korištenjem zemljišta:
 - (a) uspostavljeni instrumenti planiranja, kao što su cjelovito planiranje ili zoniranje buke;
 - (b) uspostavljene mjere za ublažavanje buke, kao što su kodeksi u graditeljstvu, programi zvučne izolacije ili mjere za smanjenje područja namjene zemljišta u osjetljive svrhe;
 - (c) proces konzultacija o mjerama za korištenje zemljišta;
 - (d) praćenje širenja.
 - 1.4.3 Za operativne mjere smanjenja buke, utoliko ako te mjere ne ograničavaju kapacitet zračne luke:
 - (a) korištenje povoljnijih uzletno-sletnih staza;
 - (b) korištenje najboljih ruta u vezi s bukom;

- (c) korištenje postupaka za smanjenje buke pri uzlijetanju i prilazu zrakoplova;
- (d) prikazivanje u kojem opsegu su te mjere uređene prema okolišnim pokazateljima, navedenima u Prilogu I. Uredbi Komisije (EU) br. 691/2010.

1.4.4 Za operativna ograničenja:

- (a) korištenje globalnih ograničenja, kao što su gornja granica operacija ili kvote buke;
- (b) korištenje ograničenja posebnih za zrakoplove, kao što je povlačenje zrakoplova granične sukladnosti;
- (c) korištenje djelomičnih ograničenja, uz razlike između dnevnih i noćnih mjera.

1.4.5 Uspostavljeni financijski instrumenti, kao što su naknade zračnih luka za prekoračenje dopuštenih razina buke.

2. Prognoza bez novih mjera

- 2.1 Opisi razvoja zračne luke, ako postoje, koji je već odobren i u tijeku, na primjer, povećanje kapaciteta, proširenje uzletno-sletne staze i/ili terminala, predviđanja pristupa i uzlijetanja, projekcija buduće kombinacije prometa i procjena rasta te detaljno istraživanje učinka buke na okolno područje koje je posljedica širenja kapaciteta, uzletno-sletnih staza i terminala, kao i izmjene putanja leta i prilaznih i uzletnih zračnih linija.
- 2.2 U slučaju proširenja kapaciteta zračne luke koristi od dostupnosti toga dodatnog kapaciteta u široj mreži zračne plovidbe i u regiji.
- 2.3 Opis učinka na okružje u uvjetima buke bez daljnjih mjera, kao i učinka mjera koje se već planiraju u svrhu ublažavanja učinka buke u istom razdoblju.
- 2.4 Predviđene krivulje jednakih razina buke – uključujući i procjenu broja ljudi koji će biti izloženi buci zrakoplova – pri čemu je potrebno razlikovati već postojeća naselja, novoizgrađena ili planirana naselja i planirana buduća naselja koja su već dobila odobrenje nadležnih tijela.
- 2.5 Procjena posljedica i mogućih troškova ako se ne poduzmu mjere u cilju smanjenja učinka povećane razine buke – ako se očekuje povećanje.

3. Procjena dodatnih mjera

- 3.1 Pregled dodatnih raspoloživih mjera koje su dostupne i naznaka glavnih razloga za njihov odabir. Opis mjera koje su izabrane za daljnju analizu i informacije o ishodima analize troškovne učinkovitosti, osobito troškova koje će izazvati njihovo uvođenje; procijenjeni broj ljudi koji će imati koristi od primjene tih mjera, te vremensko razdoblje djelovanja izabranih mjera; te rangiranje ukupne uspješnosti svake pojedine mjere.
 - 3.2 Pregled mogućih utjecaja izabranih mjera na okoliš zračne luke i na konkurentnost drugih zračnih luka, operatora i ostalih zainteresiranih strana.
 - 3.3 Razlozi zbog kojih su izabrane baš te mjere.
 - 3.4 Netehnički sažetak.
-

PRILOG II.

Procjena troškovne učinkovitosti operativnih ograničenja u vezi s bukom

Troškovna učinkovitost predviđenih operativnih ograničenja u vezi s bukom ocijenit će se uzimajući u obzir sljedeće elemente, u mjeri u kojoj je to moguće, kvantificirano:

1. predviđene koristi u pogledu buke od predviđenih mjera, sada i u budućnosti;
2. sigurnost operacija zrakoplova, uključujući rizik za treće strane;
3. kapacitet zračne luke;
4. učinci na Europsku mrežu zračne plovidbe.

Osim toga, nadležna tijela vlasti mogu uzeti u obzir sljedeće čimbenike:

1. zdravlje i sigurnost lokalnog stanovništva koje živi u blizini zračne luke;
2. održivost okoliša, uključujući međusobne ovisnosti između buke i emisija;
3. izravne i neizravne učinke na zapošljavanje i gospodarstvo, kao i učinke koji ih pospešuju.

Izjava Komisije o preispitivanju Direktive 2002/49/EZ

Komisija raspravlja s državama članicama o Prilogu II. Direktivi 2002/49/EZ (metode računanja buke) s ciljem njegova donošenja u sljedećim mjesecima.

Na temelju rada koji sada poduzima WHO o metodologiji procjene implikacija utjecaja buke za zdravlje, Komisija namjerava revidirati Prilog III. Direktivi 2002/49/EZ (procjena učinka na zdravlje, krivulje reakcija na doze).

UREDBA (EU) br. 599/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. travnja 2014.****o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 428/2009 o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnog namjenom**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Uredbom Vijeća (EZ) br. 428/2009 ⁽²⁾ zahtijeva se da roba s dvojnog namjenom podliježe učinkovitoj kontroli pri izvozu iz Unije ili pri provožu kroz Uniju ili pri isporuci u treću zemlju kao posljedica brokerskih usluga koje je pružio broker s boravištem ili poslovnim nastanom u Uniji.
- (2) Kako bi se državama članicama i Uniji omogućilo da ispunjavaju svoje međunarodne obveze, Prilog I. Uredbi (EZ) br. 428/2009 sadrži zajednički popis robe s dvojnog namjenom koja podliježe kontroli u Uniji. Odluke o robi koja podliježe kontroli donose se u okviru Australske skupine, Režima nadzora raketne tehnologije, Skupine nuklearnih dobavljača, Wassenaarskog sporazuma i Konvencije o kemijskom oružju.
- (3) Uredbom (EZ) br. 428/2009 predviđeno je da se popis robe s dvojnog namjenom naveden u Prilogu I. toj Uredbi treba ažurirati u skladu s odgovarajućim dužnostima i obvezama, te svakom njihovom izmjenom, koje su države članice prihvatile kao članice međunarodnih režima o neširenju oružja i aranžmana za kontrolu izvoza ili ratifikacijom odgovarajućih međunarodnih ugovora.
- (4) Popis robe s dvojnog namjenom naveden u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 428/2009 treba redovito ažurirati kako bi se osigurala potpuna usklađenost s međunarodnim sigurnosnim obvezama, jamčila transparentnost i održavala konkurentnost izvoznika. Kašnjenje s ažuriranjem tog popisa robe s dvojnog namjenom može imati nepovoljan utjecaj na sigurnost i na međunarodne napore za suzbijanje širenja oružja, kao i na uspješnost gospodarskih djelatnosti od strane izvoznika u Uniji. Istodobno, zbog tehničke prirode izmjena i činjenice da te izmjene trebaju biti u skladu s odlukama koje se donose u međunarodnim režimima za kontrolu izvoza, trebalo bi primjenjivati ubrzani postupak kako bi potrebna ažuriranja stupila na snagu u Uniji.
- (5) Uredbom (EZ) br. 428/2009 uvode se opća odobrenja Unije za izvoz kao jedna od četiri vrste odobrenja za izvoz koje su na raspolaganju na temelju te Uredbe. Opća odobrenja Unije za izvoz dozvoljavaju izvoznicima s poslovnim nastanom u Uniji da izvoze određenu robu u određena odredišta podložno ispunjenju uvjeta tih dozvola.
- (6) U Prilogu II. Uredbi (EZ) br. 428/2009 navode se opća odobrenja Unije za izvoz koja su trenutačno na snazi u Uniji. S obzirom na prirodu takvih općih odobrenja Unije za izvoz, možda će trebati ukloniti određena odredišta iz područja primjene tih dozvola, posebno ako se u izmijenjenim okolnostima pokaže da pojednostavljene izvozne transakcije više ne bi trebale biti dozvoljene na temelju općeg odobrenja Unije za izvoz za pojedino odredište. Takvo uklanjanje odredišta iz područja primjene općeg odobrenja Unije za izvoz ne bi trebalo sprečavati izvoznika da podnese zahtjev za drugu vrstu odobrenja za izvoz u okviru odgovarajućih odredaba Uredbe (EZ) br. 428/2009.

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 23. listopada 2012. (SL C 68 E, 7.3.2014., str. 112.) i Stajalište Vijeća u prvom čitanju od 3. ožujka 2014. (SL C 100, 4.4.2014., str. 6.). Stajalište Europskog parlamenta od 3. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 428/2009 od 5. svibnja 2009. o uspostavljanju režima Zajednice za kontrolu izvoza, prijenosa, brokeringa i provoza robe s dvojnog namjenom (SL L 134, 29.5.2009., str. 1.).

- (7) Kako bi se osiguralo redovito i pravodobno ažuriranje zajedničkog popisa robe s dvojnog namjenom u skladu s dužnostima i obvezama koje su preuzele države članice u okviru međunarodnih režima za kontrolu izvoza, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s izmjenom Priloga I. Uredbi (EZ) br. 428/2009 unutar područja primjene članka 15. te Uredbe. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka.
- (8) Kako bi se omogućio brz odgovor Unije na promjenu okolnosti u vezi s procjenom osjetljivosti izvoza u okviru općih odobrenja Unije za izvoz, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom Priloga II. Uredbi (EZ) br. 428/2009 što se tiče uklanjanja odredišta iz područja primjene općih odobrenja Unije za izvoz. S obzirom na to da bi takve izmjene trebalo provesti samo uslijed povećanja u procjeni rizika za određeni izvoz te da bi kontinuirana upotreba općih odobrenja Unije za izvoz za taj izvoz mogla nepovoljno utjecati na sigurnost Unije i njezinih država članica, Komisija može primijeniti hitni postupak.
- (9) Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (10) Uredbu (EZ) br. 428/2009 stoga bi trebalo izmijeniti na odgovarajući način,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 428/2009 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 9. stavku 1. dodaju se sljedeći stavci:

„Kako bi se osiguralo da su općim odobrenjima Unije za izvoz navedenima u prilogima od II.a do II.f obuhvaćene samo transakcije niskog rizika, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 23.a radi uklanjanja odredišta iz područja primjene tih općih odobrenja Unije za izvoz ako se za takva odredišta uvede embargo na oružje kako je navedeno u članku 4. stavku 2.

Kada, u slučaju takvih embarga na oružje, krajnje hitni razlozi zahtijevaju uklanjanje pojedinih odredišta iz područja primjene općeg odobrenja Unije za izvoz, na delegirane akte donesene na temelju ovog stavka primjenjuje se postupak predviđen u članku 23.b.”

2. U članku 15. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 23.a u vezi s ažuriranjem popisa robe s dvojnog namjenom navedenog u Prilogu I. Ažuriranje Priloga I. provodi se unutar područja primjene navedenog u stavku 1. ovog članka. Kada se ažuriranje Priloga I. tiče robe s dvojnog namjenom koja je također navedena u prilogima od II.a do II.g ili u Prilogu IV., ti se prilozimi mijenjaju na odgovarajući način.”

3. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 23.a

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 1. i članka 15. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 2. srpnja 2014. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 9. stavka 1. i članka 15. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 9. stavka 1. i članka 15. stavka 3. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 23.b

1. Delegirani akti doneseni na temelju ovog članka odmah stupaju na snagu i primjenjuju se ako nije uložena nikakav prigovor u skladu sa stavkom 2. U priopćenju Europskom parlamentu i Vijeću o delegiranom aktu navode se razlozi korištenja hitnog postupka.
2. Europski parlament ili Vijeće mogu uložiti prigovor na neki delegirani akt u skladu s postupkom iz članka 23.a stavka 5. U takvom slučaju Komisija dotični akt stavlja izvan snage odmah nakon što je Europski parlament ili Vijeće obavijeste o svojoj odluci o ulaganju prigovora.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

Zajednička izjava Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o pregledu sustava kontrole izvoza robe s dvojnomo namjenom

Europski parlament, Vijeće i Komisija svjesni su važnosti stalnog poboljšavanja učinkovitosti i usklađenosti režima za kontrolu strateških izvoznih proizvoda EU-a, čime se osigurava visoka razina sigurnosti i odgovarajuća transparentnost bez narušavanja konkurentnosti i zakonite trgovine robom s dvojnomo namjenom.

Te tri institucije smatraju da je potrebna modernizacija i daljnje usklađivanje sustava kako bi se držalo korak s novim prijetnjama i brzim tehnološkim promjenama, kako bi se smanjilo narušavanje, stvorilo istinsko zajedničko tržište za robu s dvojnomo namjenom (jedinostveni i ravnopravni uvjeti za izvoznike) te kako bi se i dalje pružio model za kontrolu izvoza trećim zemljama.

U tu svrhu važno je pojednostaviti proces za ažuriranje kontrolnih popisa (Prilozi Uredbi); ojačati procjenu rizika i razmjenu informacija, razviti poboljšane industrijske norme, te smanjiti razlike u provedbi.

Europski parlament, Vijeće i Komisija priznaju probleme u odnosu na izvoz određenih informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) koje se mogu upotrijebiti u vezi s kršenjima ljudskih prava, kao i narušiti sigurnost EU-a, osobito za tehnologije koje se upotrebljavaju za masovni nadzor, nadgledanje, slijeđenje, praćenje i cenzuriranje, kao i za ranjivosti softvera.

U tom smislu pokrenuta su stručna savjetovanja, uključujući ona u okviru EU-ovih posjeta kolega u vezi s robom s dvojnomo namjenom, Koordinacijske skupine za robu s dvojnomo namjenom i režime za kontrolu izvoza, te se i dalje provode aktivnosti kako bi se riješilo hitne situacije pomoću sankcija (u skladu s člankom 215. UFEU-a) ili nacionalnih mjera. Pojačat će se i naponi za promicanje multilateralnih sporazuma u kontekstu režima za kontrolu izvoza, te će se istražiti mogućnosti za rješavanje tog pitanja u kontekstu tekućeg pregleda politike EU-a za kontrolu izvoza robe s dvojnomo namjenom i pripreme komunikacije Komisije. U tom su se kontekstu te tri institucije osvrnule na sporazum država sudionica Wassenaarskog sporazuma od 4. prosinca 2013. kojim se usvajaju kontrole nad složenim nadzornim alatima koji omogućuju neovlašteni pristup računalnim sustavima i nad sustavima nadzora IP-mreže.

Europski parlament, Vijeće i Komisija također se obvezuju da će dodatno razviti postojeći sveobuhvatni mehanizam za robu s dvojnomo namjenom koji nije obuhvaćen Prilogom I. Uredbi, kako bi se dodatno poboljšali sustav kontrole izvoza i njegova primjena unutar jedinostvenog europskog tržišta.

Izjava Komisije o delegiranim aktima

U kontekstu ove Uredbe Komisija podsjeća na svoju obvezu iz stavka 15. Okvirnog sporazuma o odnosima između Europskog parlamenta i Europske komisije tj. obvezu pružanja Parlamentu potpunih informacija i sve raspoložive dokumentacije o svojim sastancima s nacionalnim stručnjacima u okviru svojeg rada na pripremi delegiranih akata.

Izjava Komisije o ažuriranju Uredbe

Kako bi osigurala integriraniji, učinkovitiji i dosljedniji europski pristup kretanju (izvoz, prijenos, brokering i provoz) strateške robe, Komisija će podnijeti novi prijedlog za ažuriranje Uredbe u što je moguće kraćem roku.

UREDBA (EU) br. 600/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 15. svibnja 2014.
o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012
(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Financijska kriza razotkrila je slabosti u transparentnosti financijskih tržišta koje mogu doprinijeti štetnim društveno-gospodarskim učincima. Veća transparentnost jedno je od zajedničkih načela za jačanje financijskog sustava, kao što je potvrđeno izjavom čelnika skupine G20 u Londonu 2. travnja 2009. Kako bi se povećala transparentnost i unaprijedilo funkcioniranje unutarnjeg tržišta financijskih instrumenata, potrebno je uspostaviti novi okvir kojim se utvrđuju jedinstveni zahtjevi za transparentnost transakcija na tržištima financijskih instrumenata. Tim okvirom trebala bi se utvrditi sveobuhvatna pravila za niz različitih financijskih instrumenata. On bi trebao nadopunjavati zahtjeve za transparentnost naloga i transakcija dionicama koji su utvrđeni Direktivom 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾:
- (2) Skupina na visokoj razini za financijski nadzor u EU-u pod predsjedanjem Jacquesa de Larosièrea pozvala je Uniju da izradi usklađeniji skup financijskih propisa. U kontekstu buduće europske nadzorne strukture, na sjednici Europskog vijeća 18. i 19. lipnja 2009. naglašena je potreba uspostavljanja jedinstvenih europskih pravila koja bi se primjenjivala na sve financijske institucije na unutarnjem tržištu.
- (3) U skladu s tim, novo zakonodavstvo trebalo bi obuhvatiti dva različita pravna instrumenta, tj. direktivu i ovu Uredbu. Oba pravna instrumenta trebala bi zajedno stvoriti pravni okvir kojim se utvrđuju zahtjevi primjenjivi na investicijska društva, uređena tržišta i pružatelje usluga dostave podataka. Stoga bi ovu Uredbu trebalo čitati zajedno s tom Direktivom. Potreba za uspostavljanjem jedinstvenog skupa pravila za sve institucije s obzirom na određene zahtjeve, izbjegavanjem potencijalne regulatorne arbitraže i osiguranjem veće razine pravne sigurnosti i manje regulatorne složenosti za sudionike na tržištu, opravdava primjenu pravne osnove i dopušta sastavljanje Uredbe. Kako bi se uklonile preostale prepreke trgovini i značajno narušavanje tržišnog natjecanja kao posljedica razlika među nacionalnim pravima te spriječila pojava mogućih novih prepreka trgovini i značajno narušavanje tržišnog natjecanja, potrebno je donijeti uredbu kojom se utvrđuju jedinstvena pravila primjenjiva u svim državama

⁽¹⁾ SL C 161, 7.6.2012., str. 3.

⁽²⁾ SL C 143, 22.5.2012., str. 74.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. svibnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata, te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

članicama. Cilj je ovog izravno primjenjivog pravnog akta na odlučujući način doprinijeti neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, zbog čega bi se, u skladu s time, trebao temeljiti na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), koji se tumači u skladu s dosljednom sudskom praksom Suda Europske unije.

- (4) Direktivom 2004/39/EZ utvrđena su pravila kojima se osigurava transparentnost prije trgovanja i poslije trgovanja prilikom trgovanja dionicama uvrštenim za trgovanje na uređeno tržište te pravila za izvješćivanje nadležnih tijela o transakcijama financijskim instrumentima uvrštenim za trgovanje na uređena tržišta. Direktivu je potrebno preinačiti kako bi se uzela u obzir kretanja na financijskim tržištima i otklonile slabosti i nedostaci u propisima koji su, među ostalim, postali vidljivi tijekom krize na financijskim tržištima.
- (5) Odredbe o zahtjevima u pogledu trgovanja i regulatorne transparentnosti trebale bi biti u obliku izravno primjenjivog pravnog akta koji se primjenjuje na sva investicijska društva koja bi trebala poslovati u skladu s jedinstvenim pravilima na svim tržištima Unije kako bi se osigurala jedinstvena primjena zajedničkog regulatornog okvira, osnažilo povjerenje u transparentnost tržišta na području cijele Unije, smanjila složenost propisa i troškovi usklađivanja za investicijska društva, a naročito za financijske institucije s prekograničnim poslovanjem te kako bi se smanjili poremećaji tržišnog natjecanja. Donošenje uredbe kojom se jamči izravna primjenjivost najbolji je način za ostvarenje tih regulatornih ciljeva i za osiguranje jedinstvenih uvjeta jer se time sprječava nastanak različitih nacionalnih zahtjeva uslijed prijenosa direktive.
- (6) Važno je osigurati da se trgovanje financijskim instrumentima izvršava u što je moguće većoj mjeri na organiziranim mjestima te da su sva takva mjesta uređena na odgovarajući način. Na osnovi Direktive 2004/39/EZ razvili su se neki sustavi trgovanja koji nisu bili na odgovarajući način obuhvaćeni regulatornim režimom. Svi sustavi trgovanja financijskim instrumentima, poput tijela koja su trenutačno poznata kao mreže internog uparivanja, u budućnosti bi trebali biti uređeni na odgovarajući način i imati odobrenje za rad u okviru jedne od vrsta multilateralnih mjesta trgovanja ili kao sistematski internalizator na temelju uvjeta iz ove Uredbe i Direktive 2014/65/EU ⁽¹⁾.
- (7) Trebalo bi pojasniti definicije uređenog tržišta i multilateralne trgovinske platforme (MTP) i održati ih međusobno usklađenima kako bi odražavale činjenicu da oba segmenta predstavljaju zapravo isti način organiziranog trgovanja. Definicije bi trebale isključiti bilateralne sustave kod kojih investicijsko društvo svako trgovanje obavlja za vlastiti račun, čak i kao druga ugovorna strana koja ne preuzima rizike, već posreduje između kupca i prodavatelja. Uređenim tržištima i MTP-ima ne bi trebalo biti dopušteno izvršavati naloge klijenata uz korištenje vlastitog kapitala. Pojam „sustav” obuhvaća sva tržišta koja se sastoje od skupa pravila i trgovinske platforme, kao i ona koja funkcioniraju samo na temelju skupa pravila. Uređena tržišta i MTP-i nisu dužni koristiti „tehnički” sustav za uparivanje naloga i trebali bi imati mogućnost korištenja drugih protokola za trgovanje, uključujući sustave u kojima korisnici mogu trgovati na temelju ponuda koje zatraže od više pružatelja usluga. Tržište koje ima samo jedan skup pravila koji uređuje pitanja u vezi s članstvom, uvrštavanjem instrumenata za trgovanje, trgovanje među članovima, izvješćivanje i, ako je primjenjivo, obveze transparentnosti, uređeno je tržište ili MTP za potrebe ove Uredbe, a transakcije zaključene po tim pravilima smatraju se zaključenima u okviru sustava uređenog tržišta ili MTP-a. Izraz „interes za kupnju i prodaju” trebalo bi shvatiti u širem smislu, a uključuje naloge, ponude i iskaz interesa.

Jedan od važnih zahtjeva tiče se obveze za okupljanjem interesa unutar jednog sustava pomoću nediskrecijskih pravila koja postavlja operater sustava. Taj zahtjev znači da se okupljanje obavlja po pravilima sustava ili po protokolima sustava ili putem internih operativnih postupaka, uključujući postupke ugrađene u informatičke programe. Pojam „nediskrecijska pravila” znači pravila prema kojima uređeno tržište ili tržišni operater ili investicijsko društvo koje upravlja MTP-om nema diskrecijsko pravo u vezi s mogućom interakcijom interesa. Prema definiciji, interese treba okupiti na takav način da dovedu do sklapanja ugovora, što se događa kada se izvršenje odvija po pravilima sustava ili po protokolima sustava ili po internim operativnim postupcima.

- (8) Kako bi se povećala transparentnost i učinkovitost financijskih tržišta Unije te kako bi se ujednačio prostor djelovanja različitih mjesta koja nude multilateralne usluge trgovanja, nužno je uvesti novu kategoriju mjesta trgovanja organizirane trgovinske platforme (OTP) za obveznice, strukturirane financijske proizvode, emisijske kvote i izvedenice, osigurati da je odgovarajuće uređena te da se primjenjuju nediskriminirajuća pravila kad je riječ o pristupu sustavu. Ta nova kategorija široko je definirana kako bi njome sada i u budućnosti mogli

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (vidjeti str. 349 ovog Službenog lista).

obuhvaćeni svi oblici organizirane provedbe i dogovaranja trgovanja koji nemaju funkcije ili regulatorne specifikacije postojećih mjesta trgovanja. Stoga je potrebno primijeniti odgovarajuće organizacijske zahtjeve i pravila o transparentnosti koji omogućuju učinkovito utvrđivanje cijena. Ta nova kategorija obuhvaća sustave pogodne za trgovanje izvedenicama koje su prihvatljive za poravnanje i dovoljno likvidne.

Ne bi trebala obuhvaćati sustave u okviru kojih nema stvarne provedbe ili dogovaranja trgovanja, kao što su oglasne ploče za oglašavanje interesa za kupnju i prodaju, ostali sustavi koji objedinjuju ili okupljaju potencijalne interese za kupnju ili prodaju, elektroničke usluge izdavanja potvrda nakon trgovanja, ili kompresija portfelja, kojom se smanjuju netržišni rizici postojećih portfelja izvedenica bez mijenjanja tržišnog rizika portfelja. Kompresiju portfelja može osigurati više društava koja nisu uređena kao takva na temelju ove Uredbe ili Direktive 2014/65/EU, poput središnjih drugih ugovornih strana, trgovinskih repozitorija, kao i investicijskih društava ili tržišnih operatera. Potrebno je pojasniti da u slučaju da kompresiju portfelja provode investicijska društva i tržišni operateri, na nju se ne primjenjuju određene odredbe ove Uredbe i Direktive 2014/65/EU. Budući da će, kod pružanja određenih investicijskih usluga ili obavljanja određenih investicijskih aktivnosti središnji depozitoriji vrijednosnih papira (CSD-ovi) podlijegati istim zahtjevima kao i investicijska društva, odredbe ove Uredbe i Direktive 2014/65/EU ne bi se trebale primjenjivati na društva koja njima nisu regulirana kada provode kompresiju portfelja.

- (9) Ta nova kategorija OTP-a nadopunit će postojeće vrste mjesta trgovanja. Dok uređena tržišta i MTP-ovi imaju nediskrecijska pravila za izvršavanje transakcija, operater OTP-a trebao bi izvršiti nalog na diskrecijskoj osnovi ovisno o, prema potrebi, zahtjevima za transparentnost prije trgovanja i obvezama najpovoljnijeg izvršavanja naloga. Shodno tomu, pravila poslovnog ponašanja te obveza najpovoljnijeg izvršenja i postupanja s nalogom klijenta trebali bi se primjenjivati na transakcije sklopljene na OTP-u kojim upravlja investicijsko društvo ili tržišni operater. Osim toga, svaki tržišni operater koji ima odobrenje za upravljanje OTP-om trebao bi se uskladiti s poglavljem 1. Direktive 2014/65/EU u vezi s uvjetima i postupcima za izdavanje odobrenja za rad investicijskim društvima. Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om trebao bi moći koristiti diskrecijsko pravo na dvije različite razine: prvo, prilikom odlučivanja o davanju naloga za trgovanje na OTP-u ili o njegovu povlačenju i drugo, kod odlučivanja o neuparivanju određenog naloga s naložima koji su dostupni u sustavu u određenom trenutku, pod uvjetom da je to u skladu s posebnim uputama primljenim od klijenata te obvezama najpovoljnijeg izvršavanja naloga.

Kod sustava koji uparuje naloge klijenta operater bi trebao moći odlučiti hoće li, kada i koliki dio naloga od njih dva ili više upariti u okviru sustava. U skladu s člankom 20. stavcima 1., 2., 4. i 5. Direktive 2014/65/EU te ne dovodeći u pitanje članak 20. stavak 3. Direktive 2014/65/EU društvo bi trebalo moći olakšati pregovore između klijenata kako bi dva ili više potencijalno podudarnih trgovinskih interesa spojilo u transakciju. Operater OTP-a na objema diskrecijskim razinama mora poštovati svoje obveze u skladu s člancima 18. i 27. Direktive 2014/65/EU. Tržišni operater ili investicijsko društvo koji upravlja OTP-om trebali bi pojasniti korisnicima odgovarajućeg mjesta trgovanja kako će koristiti diskrecijsko pravo. Budući da OTP predstavlja stvarnu trgovinsku platformu, operater platforme trebao bi biti neutralan. Stoga bi investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravljaju OTP-om trebali biti podložni zahtjevima u vezi s nediskriminirajućim izvršenjem, a niti bi investicijsko društvo, odnosno tržišni operater koji upravljaju OTP-om, niti bilo koji subjekt koji je dio iste grupe ili pravne osobe kao investicijsko društvo ili tržišni operater smjeli izvršavati naloge klijenata na OTP-u koristeći vlastiti kapital.

Za potrebe olakšavanja izvršenja jednog ili više naloga klijenata u obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama koje nisu podložne obvezi poravnanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, operateru OTP-a dopušteno je koristiti trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga u smislu Direktive 2014/65/EU pod uvjetom da je klijent pristao na taj postupak. U pogledu državnih dužničkih vrijednosnih papira za koje ne postoji likvidno tržište, investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravljaju OTP-om trebali bi moći trgovati za vlastiti račun i bez uparivanja naloga. Kod korištenja trgovanja za vlastiti račun uparivanjem naloga moraju se poštovati svi zahtjevi za transparentnost prije trgovanja i poslije trgovanja, kao i obveze najpovoljnijeg izvršenja naloga. Operater OTP-a ili bilo koji subjekt koji je dio iste grupe ili pravne osobe kao investicijsko društvo ili tržišni operater ne bi se trebao ponašati kao sistematski internalizator na OTP-u kojim upravlja. Osim toga, operater OTP-a podliježe istim obvezama kao i operater MTP-a u pogledu dobrog upravljanja mogućim sukobima interesa.

- (10) Cjelokupno organizirano trgovanje trebalo bi se obavljati na uređenim mjestima i biti potpuno transparentno, kako prije trgovanja tako i poslije trgovanja. Na odgovarajući način prilagođeni zahtjevi u pogledu transparentnosti stoga bi se trebali primjenjivati na sve vrste mjesta trgovanja i sve financijske instrumente kojima se na njima trguje.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.)

- (11) Kako bi se osiguralo da se više trguje na uređenim mjestima trgovanja i posredstvom sistematskih internalizatora, ovom Uredbom potrebno je za investicijska društva uvesti obvezu trgovanja za dionice koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili kojima se trguje na mjestu trgovanja. Tom obvezom trgovanja od investicijskih društava zahtijeva se da provedu sve transakcije, uključujući one za vlastiti račun kao i transakcije koje se provode izvršavajući naloge klijenata na uređenom tržištu, MTP-u, posredstvom sistematskog internalizatora ili jednako-vrijednog mjesta trgovanja u trećoj zemlji. Međutim, trebalo bi predvidjeti izuzeće od te obveze trgovanja ako za to postoji legitiman razlog. Ti legitimni razlozi uključuju nesistematske transakcije, ad hoc, nepravilne i povremene transakcije, kao i tehničke transakcije poput prepuštenih transakcija koje ne doprinose procesu utvrđivanja cijena. Izuzeće od obveze trgovanja ne bi se smjelo koristiti za zaobilaženje ograničenja uvedenih kod korištenja izuzeća u vezi s referentnom cijenom i izuzeća u vezi s dogovorenim cijenom ili za upravljanje mrežom internog uparivanja ili drugim sustavom uparivanja.

Mogućnost trgovanja posredstvom sistematskog internalizatora ne dovodi u pitanje režim sistematskog internalizatora utvrđen u ovoj Uredbi. Namjera je da se, ako investicijsko društvo zadovoljava relevantne kriterije utvrđene u ovoj Uredbi može smatrati sistematskim internalizatorom za tu određenu dionicu, a koji su utvrđeni u ovoj Uredbi, trgovanje se može provesti na taj način; međutim, ako se to investicijsko društvo ne može smatrati sistematskim internalizatorom za tu određenu dionicu, ipak bi trebalo moći provesti trgovanje posredstvom drugog sistematskog internalizatora ako je to u skladu s njegovim obvezama najpovoljnijeg izvršenja naloga i ako mu je ta mogućnost dostupna. Osim toga, kako bi se osigurala propisna uređenost multilateralnog trgovanja dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima, investicijsko društvo koje upravlja unutarnjim sustavom za uparivanje naloga na multilateralnoj osnovi trebalo bi imati odobrenje za rad kao MTP. Trebalo bi razjasniti i da bi se odredbe o najpovoljnijem izvršavanju naloga iz Direktive 2014/65/EU trebale primjenjivati tako da se njima ne ugrožavaju obveze trgovanja prema ovoj Uredbi.

- (12) Trgovanje potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovi čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima, sličnim financijskim instrumentima i dionicama osim onih koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu obavlja se uglavnom na sličan način i ostvaruje gotovo istu gospodarsku svrhu kao i trgovanje dionicama koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu. Odredbe o transparentnosti koje se primjenjuju na dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu stoga bi trebalo proširiti i na te financijske instrumente.
- (13) Iako se načelno uvažava potreba za sustavom izuzeća od obveze transparentnosti prije trgovanja kako bi se omogućilo transparentno funkcioniranje tržišta, trebalo bi preispitati odredbe o izuzećima u pogledu dionica koje se primjenjuju na temelju Direktive 2004/39/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006⁽¹⁾, s obzirom na njihovu daljnju prikladnost u smislu područja primjene i mjerodavnih uvjeta. Kako bi se zajamčila jedinstvena primjena izuzeća od obveza u pogledu transparentnosti prije trgovanja dionicama i, eventualno, sličnim financijskim instrumentima i nevlasničkim proizvodima za posebne tržišne modele i vrste te veličine naloga, Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾ (ESMA), trebalo bi procijeniti kompatibilnost pojedinačnih zahtjeva za primjenu izuzeća u pogledu pravila utvrđenih u ovoj Uredbi i delegiranim aktima predviđenim ovom Uredbom. Procjena ESMA-e trebala bi imati oblik mišljenja u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Osim toga, ESMA bi trebala razmotriti postojeća izuzeća za dionice u primjerenom razdoblju te, primjenjujući isti postupak, procijeniti jesu li ona još uvijek u skladu s odredbama ove Uredbe i navedenih delegiranih akata koji su predviđeni ovom Uredbom.
- (14) Financijska kriza razotkrila je specifične slabosti s obzirom na to kako se informacije o mogućnostima trgovanja i cijenama financijskih instrumenata, osim dionica, stavljaju na raspolaganje tržišnim sudionicama, a naročito u pogledu vremenskog rasporeda, podrobnosti, jednakog pristupa i pouzdanosti. Stoga je potrebno uvesti pravovremene zahtjeve u pogledu transparentnosti prije trgovanja i poslije trgovanja kojima se uzimaju u obzir različita svojstva i tržišne strukture specifičnih vrsta financijskih instrumenata osim dionica te ih prilagoditi različitim vrstama sustava trgovanja, uključujući sustave na temelju naloga, sustave na temelju ponuda, hibridne sustave, sustave za trgovanje koji se temelje na periodičnim dražbama ili sustave glasovnog trgovanja. Kako bi se uspostavio pouzdan okvir za transparentnost za sve relevantne financijske instrumente, ti bi se zahtjevi trebalo primjenjivati na obveznice, strukturirane financijske proizvode, emisijske jedinice i izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja. Stoga bi izuzeća u odnosu na zahtjev za transparentnost prije trgovanja i prilagodbe zahtjeva u odnosu na odgođeno objavljivanje trebali biti mogući samo u određenim utvrđenim slučajevima.

(1) Uredba Komisije (EZ) br. 1287/2006 od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s obvezom vođenja evidencija investicijskih društava, izvještavanjem o transakcijama, transparentnosti tržišta, uvrštavanjem financijskih instrumenata za trgovanje i određenim pojmovima za potrebe navedene Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 1.).

(2) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

- (15) Potrebno je uspostaviti odgovarajuću razinu transparentnosti trgovanja na tržištima obveznica, strukturiranih financijskih proizvoda i izvedenica kako bi se omogućilo lakše vrednovanje proizvoda i učinkovito formiranje cijena. Strukturirani financijski proizvodi trebali bi naročito obuhvaćati vrijednosne papire osigurane imovinom definirane u članku 2. stavku 5. Uredbe Komisije (EZ) br. 809/2004 ⁽¹⁾, koji obuhvaćaju, između ostalog, kolateralizirane zadužnice.
- (16) Kako bi se utvrdila jedinstvena pravila mjerodavna za mjesta trgovanja, isti zahtjevi u pogledu transparentnosti prije trgovanja i poslije trgovanja trebali bi se primjenjivati na različite vrste mjesta. Zahtjevi u pogledu transparentnosti trebali bi biti prilagođeni različitim vrstama financijskih instrumenata, uključujući vlasničke instrumente, obveznice i izvedenice, uzimajući u obzir interese ulagatelja i izdavatelja, uključujući izdavatelje državnih obveznica, i tržišnu likvidnost. Zahtjevi bi trebali biti prilagođeni različitim vrstama trgovanja, uključujući sustave na temelju naloga i ponuda kao što je zahtjev za ponudom, kao i hibridne sustave i sustave glasovnog posredovanja, te bi trebalo uzeti u obzir veličinu transakcije, uključujući promet, i druge relevantne kriterije.
- (17) Kako bi se izbjegao negativni učinak na proces formiranja cijena, potrebno je uvesti odgovarajući mehanizam najvećeg volumena za naloge plasirane u sustavima koji se temelje na metodologiji trgovanja kod koje se cijena određuje u skladu s referentnom cijenom, kao i za određene dogovorene transakcije. Taj bi mehanizam trebao imati dvostruko ograničenje: najveći volumen koji se primjenjuje na svako mjesto trgovanja koje koristi ta izuzeća tako da se na svakom mjestu trgovanja može provesti samo određeni postotak trgovanja, a uz to se primjenjuje najveći ukupni volumen čije bi prekoračenje dovelo do suspenzije korištenja tih izuzeća u cijeloj Uniji. U pogledu dogovorenih transakcija, trebao bi se primjenjivati samo na transakcije izvršene unutar trenutačnog raspona cijena ponderiranog volumenom koji utječe na knjigu naloga ili ponude održavatelja tržišta dotičnog mjesta trgovanja koji upravljaju navedenim sustavom. Trebao bi isključiti dogovorene transakcije u nelikvidnim dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima ili drugim sličnim financijskim instrumentima kao i one transakcije koje podliježu uvjetima različitim od trenutačne tržišne cijene jer one ne doprinose procesu formiranja cijene.
- (18) Kako trgovanje izvan uređenog tržišta ne bi ugrozilo učinkovito određivanje cijena ili stvaranje transparentnih jednakih konkurentskih uvjeta za različite načine trgovanja, na investicijska društva koja trguju financijskim instrumentima za vlastiti račun izvan uređenog tržišta trebalo bi primijeniti odgovarajuće zahtjeve u pogledu transparentnosti prije trgovanja ako ta društva trguju u svojstvu sistematskog internalizatora za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate ili druge slične financijske instrumente za koje postoji likvidno tržište, te obveznice, strukturirane financijske proizvode, emisijske jedinice i izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja i za koje postoji likvidno tržište.
- (19) Investicijsko društvo koje izvršava naloge klijenta uz korištenje vlastitog kapitala trebalo bi se smatrati sistematskim internalizatorom, osim ako se transakcije ne izvršavaju izvan mjesta trgovanja povremeno, privremeno i neredovito. Stoga bi se sistematske internalizatore trebalo definirati kao investicijska društva koja, na organizirani, učestali i sistematski način te u znatnoj mjeri trguju za vlastiti račun izvršavanjem naloga klijenata izvan mjesta trgovanja. Zahtjevi za sistematske internalizatore iz ove Uredbe trebali bi se primjenjivati na investicijsko društvo samo u odnosu na svaki pojedinačni financijski instrument (npr. na razini oznake ISIN) za koji to društvo djeluje kao sistematski internalizator. Kako bi se osigurala objektivna i učinkovita primjena definicije sistematskog internalizatora na investicijska društva, za sistematsku internalizaciju trebao bi postojati unaprijed određeni prag s točnim opisom onoga što se podrazumijeva pod učestalim i sistematskim načinom te znatnom mjerom.
- (20) Dok je OTP svaki sustav ili platforma u kojoj su višestruki interesi trećih strana za kupnju i prodaju međusobno povezani, sistematskom internalizatoru ne bi smjelo biti dopušteno spajati interese trećih strana za kupnju i prodaju. Primjerice, tzv. platforma s jednim trgovcem na kojoj se trgovanje uvijek odvija preko jednog investicijskog društva trebala bi se smatrati sistematskim internalizatorom ako ispunjava uvjete iz ove Uredbe. Međutim, tzv. platforma s više trgovaca na kojoj za isti financijski instrument međusobno djeluje više trgovaca ne bi se trebala smatrati sistematskim internalizatorom.
- (21) Sistematski internalizatori trebali bi na temelju svoje poslovne politike te na objektivan i nediskriminirajući način moći odlučiti kojim će ulagateljima dati pristup svojim ponudama, praveći razliku između kategorija klijenata te bi također trebali imati pravo uzeti u obzir razliku između klijenata, primjerice u odnosu na kreditni rizik. Sistematski internalizatori ne bi smjeli biti obvezni objavljivati obvezujuće ponude, izvršavati naloge klijenta i omogućiti

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 809/2004 od 29. travnja 2004. o provedbi Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu informacija koje sadrže prospekti te o njihovu obliku, upućivanju na informacije i objavljivanju takvih prospekata i distribuciji oglasa (SL L 149, 30.4.2004., str. 1.).

pristup svojim ponudama za transakcije vlasničkog kapitala iznad uobičajene veličine tržišta i transakcije nevladničkog kapitala iznad količine tipične za taj financijski instrument. Nadležna tijela trebala bi provjeravati usklađenost sistematskih internalizatora s njihovim obvezama, a sistematski internalizatori trebali bi nadležnim tijelima dostaviti informacije koje im to omogućuju.

- (22) Namjera ove Uredbe nije zahtijevati primjenu pravila o transparentnosti prije trgovanja na transakcije provedene izvan uređenog tržišta (OTC), osim na one koje se izvršavaju posredstvom sistematskog internalizatora.
- (23) Tržišni podaci trebali bi biti lako dostupni korisnicima te raščlanjeni u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se ulagateljima i pružateljima podatkovnih usluga koji zadovoljavaju njihove potrebe omogućila što bolja prilagodba podatkovnih rješenja. Stoga podaci o transparentnosti prije trgovanja i poslije trgovanja trebali bi biti dostupni javnosti u „nevezanom” obliku kako bi se smanjili troškovi tržišnih sudionika prilikom kupnje podataka.
- (24) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog Parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ trebale bi se u potpunosti primjenjivati na razmjenu, prijenos i obradu osobnih podataka za potrebe ove Uredbe, a naročito glave IV., od strane država članica i ESMA-e.
- (25) S obzirom na sporazum koji su postigle države sudionice sastanka na vrhu skupine G20 održanog u Pittsburghu 25. rujna 2009. o preseljenju trgovanja standardiziranim ugovorima o OTC izvedenicama na burze ili elektroničke trgovinske platforme gdje je to primjereno, potrebno je utvrditi formalni regulatorni postupak za trgovanje između financijskih drugih ugovornih strana i velikih nefinancijskih drugih ugovornih strana svim izvedenicama koje se smatraju prihvatljivima za poravnanje i dovoljno su likvidne, a koje bi se trebao odvijati na mjestima trgovanja koja podliježu usporedivim propisima i omogućuju sudionicima trgovanje s više drugih ugovornih strana. Pri procjeni dostatne likvidnosti trebalo bi uzeti u obzir karakteristike tržišta na nacionalnoj razini, uključujući elemente kao što su broj i vrsta tržišnih sudionika na dotičnom tržištu, te karakteristike transakcija poput veličine i učestalosti transakcija na tom tržištu.

Likvidno tržište određenim razredom proizvoda izvedenica bit će obilježeno velikim brojem aktivnih sudionika na tržištu, uključujući primjerenu kombinaciju pružatelja likvidnosti i primatelja likvidnosti, ovisno o broju proizvoda kojima se trguje, a koji često trguju tim proizvodima u obujmu koji ne prelazi uobičajenu veličinu tržišta. Takva tržišna aktivnost trebala bi biti naznačena velikim brojem otvorenih ponuda za odgovarajuću izvedenicu, zbog čega ostaje mali raspon cijene za izvršenje transakcije uobičajene tržišne veličine. Pri ocjeni dostatne likvidnosti u obzir bi trebalo uzeti da se likvidnost izvedenice može značajno razlikovati ovisno o tržišnim uvjetima i njezinom poslovnom ciklusu.

- (26) S obzirom na sporazum koji su postigle države sudionice sastanka na vrhu skupine G20 održanog u Pittsburgu 25. rujna 2009. o preseljenju trgovanja standardiziranim ugovorima o OTC izvedenicama na burze ili elektroničke trgovinske platforme gdje je to moguće, s jedne strane, i relativno manju likvidnost različitih OTC izvedenica, s druge strane, primjereno je predvidjeti primjereni krug prihvatljivih mjesta na kojima se može obavljati trgovanje u skladu s tom obvezom. Sva prihvatljiva mjesta trebala bi biti podložna pomno usklađenim zahtjevima u pogledu organizacijskih i operativnih aspekata, načina smanjenja sukoba interesa, nadzora svih aktivnosti trgovanja, transparentnosti prije trgovanja i poslije trgovanja koja je prilagođena financijskom instrumentu i vrstama sustava trgovanja kako bi se omogućila interakcija među trgovinskim interesima trećih strana. Međutim trebalo bi predvidjeti mogućnost da operateri mjesta trgovanja organiziraju transakcije u skladu s tom obvezom između više trećih strana prema svojoj diskrecijskoj ocjeni kako bi se osigurali bolji uvjeti izvršenja i likvidnost.
- (27) Obveza zaključivanja transakcija izvedenicama iz razreda izvedenica koji podliježe obvezi trgovanja na uređenom tržištu, MTP-u, OTP-u ili na mjestu trgovanja u trećoj zemlji ne bi se trebao primjenjivati na sastavnice usluga smanjenja rizika nakon trgovanja koje se ne koriste kod utvrđivanja cijena, koje smanjuju netržišne rizike za portfelje izvedenica, uključujući postojeće portfelje OTC izvedenica u skladu s Uredbom (EU) br. 648/2012 bez mijenjanja tržišnog rizika portfelja. Osim toga, iako je potrebno uvesti posebne odredbe za kompresiju portfelja, ovom se Uredbom ne namjerava spriječiti korištenje drugih usluga smanjenja rizika nakon trgovanja.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

- (28) Obveza trgovanja utvrđena za te izvedenice trebala bi omogućiti uspješno tržišno natjecanje među prihvatljivim mjestima trgovanja. Stoga ta mjesta trgovanja ne bi trebala imati mogućnost zahtijevanja isključivih prava u vezi s bilo kojom izvedenicom koja podliježe navedenoj obvezi trgovanja čime bi se ostalim mjestima trgovanja onemogućilo obavljanje trgovanja tim instrumentima. Kako bi se osiguralo uspješno tržišno natjecanje među mjestima trgovanja izvedenicama, nužno je da ona imaju nediskriminirajući i transparentan pristup središnjim drugim ugovornim stranama. Nediskriminirajući pristup središnjoj drugoj ugovornoj strani trebao bi značiti da mjesto trgovanja ima pravo na nediskriminirajuće postupanje u smislu kako se tretiraju ugovori kojima se trguje na njegovoj platformi s obzirom na zahtjeve za instrumente osiguranja i netiranje ekonomski jednakovrijednih ugovora i međusobnog kolateraliziranja s povezanim ugovorima koji se poravnavaju kod iste središnje druge ugovorne strane i na nediskriminirajuće naknade za poravnanje.
- (29) Ovlasti nadležnih tijela trebalo bi nadopuniti mehanizmom kojim se izričito zabranjuje ili ograničava stavljanje na tržište, distribucija i prodaja svih financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita koji izazivaju zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja, ispravnog funkcioniranja i integriteta financijskih tržišta ili tržišta robom ili stabilnosti financijskog sustava u cjelini ili njegovih dijelova, kao i odgovarajućim ovlastima ESMA-e ili, u slučaju strukturiranih depozita, europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo) (EBA) osnovanog Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, u pogledu koordiniranja i postupanja u kriznim situacijama. Izvršavanje tih ovlasti od strane nadležnih tijela te, u iznimnim slučajevima, ESMA-e ili EBA-e trebalo bi biti podložno potrebi ispunjavanja brojnih konkretnih uvjeta. U slučaju ispunjavanja tih uvjeta, nadležno tijelo ili, u iznimnim slučajevima, ESMA ili EBA, trebali bi moći nametnuti zabranu ili ograničenje kao mjeru opreza prije nego što se neki financijski instrument ili strukturirani depozit stavi na tržište, distribuirati ili proda klijentima.

Te ovlasti ne podrazumijevaju zahtjeve za uvođenje ili primjenu odobrenja proizvoda ili licenciranje od strane nadležnog tijela, ESMA-e ili EBA-e, i ne oslobađaju investicijska društva od njihove obveze poštovanja svih relevantnih zahtjeva iz ove Uredbe ili Direktive 2014/65/EU. Uredno funkcioniranje i integritet tržišta robom trebao bi biti jedan od kriterija za intervenciju nadležnih tijela kako bi se omogućilo djelovanje u slučaju mogućih negativnih vanjskih utjecaja na tržišta robom od aktivnosti na financijskim tržištima. To se posebno odnosi na tržišta poljoprivrednom robom čija je svrha osigurati sigurnu opskrbu stanovništva hranom. U tim slučajevima, mjere je potrebno uskladiti s tijelima nadležnima za predmetna tržišta robom.

- (30) Nadležna tijela trebala bi obavijestiti ESMA-u o pojedinostima u vezi sa svim svojim zahtjevima za smanjenje pozicije vezano za pojedini ugovor o izvedenici, u vezi sa svim jednokratnim limitima i svim prethodno utvrđenim limitima pozicija radi bolje koordinacije i usklađenosti pri primjeni tih ovlasti. Najvažniji podaci o svim prethodno utvrđenim limitima pozicija koje primjenjuje nadležno tijelo trebaju biti objavljeni na internetskoj stranici ESMA-e.
- (31) ESMA bi trebala biti u mogućnosti od svih osoba tražiti informacije o njihovoj poziciji u vezi s pojedinim ugovorom o izvedenici, zahtijevati da se ta pozicija smanji te osobama ograničiti mogućnost da sklapaju pojedinačne transakcije u vezi s robnim izvedenicama. U takvim slučajevima ESMA bi trebala obavijestiti relevantna nadležna tijela o mjerama čije poduzimanje predlaže i trebala bi objaviti te mjere.
- (32) Podatke u vezi s transakcijama financijskim instrumentima trebalo bi dostaviti nadležnim tijelima kako bi ona mogla utvrditi i ispitati potencijalne slučajeve zlouporabe tržišnog položaja, pratiti korektno i ispravno funkcioniranje tržišta kao i aktivnosti investicijskih društava. Tim nadzorom obuhvaćeni su svi financijski instrumenti kojima se trguje na mjestu trgovanja i financijski instrumenti čiji je temelj financijski instrument kojim se trguje na mjestu trgovanja ili čiji je temelj indeks ili košarica sastavljena od financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja. Ova obveza trebala bi se primjenjivati bez obzira na to jesu li transakcije bilo kojim od tih financijskih instrumenata izvršene na mjestu trgovanja. Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje investicijskih društava, financijske instrumente koji nisu podložni zlouporabi tržišnog položaja trebalo bi izuzeti od obveze izvješćivanja. U izvješćima bi se trebao koristiti identifikator pravne osobe u skladu s obvezama G-20. ESMA bi o funkcioniranju takvog izvješćivanja nadležnim tijelima trebala izvijestiti Komisiju, koja bi prema potrebi trebala predložiti promjene.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ.

- (33) Operater mjesta trgovanja svojem bi nadležnom tijelu trebao dostaviti relevantne referentne podatke o financijskom instrumentu. Nadležna tijela te podatke trebaju bez odlaganja dostaviti ESMA-i, koja bi ih trebala odmah objaviti na svojoj internetskoj stranici kako bi ona i nadležna tijela mogli koristiti, analizirati i razmjenjivati izvješća o transakciji.
- (34) Kako bi izvješća o transakcijama ispunila svoju svrhu kao sredstvo za praćenje tržišta, u njima je potrebno navesti osobu koja je donijela investicijsku odluku te osobe odgovorne za njezino izvršenje. Osim režima transparentnosti iz Uredbe (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, obilježavanjem kratke prodaje pružaju se korisne dodatne informacije koje nadležnim tijelima omogućuju praćenje razina kratke prodaje. Nadležna tijela trebala bi imati potpun pristup evidencijama u svim etapama procesa izvršenja naloga, od početne odluke o trgovanju do njezinog izvršenja. Stoga bi financijska društva trebala voditi evidenciju o svim svojim naložima i svim svojim transakcijama financijskim instrumentima, a od operatera platformi zahtijeva se vođenje evidencija o svim naložima koji su zaprimljeni u njihovim sustavima. ESMA bi trebala koordinirati razmjenu informacija među nadležnim tijelima kako bi im se zajamčio pristup svim evidencijama o transakcijama i naložima u vezi s financijskim instrumentima pod njihovim nadzorom, uključujući i one transakcije i naloge koji se izvršavaju na platformama koje rade izvan njihovog područja nadležnosti.
- (35) Trebalo bi izbjegavati dvostruko dostavljanje istovjetnih informacija. Ne bi trebalo zahtijevati da se izvješća dostavljena trgovinskim repozitorijima koji su registrirani ili priznati u skladu s Uredbom (EU) br. 648/2012 za relevantne financijske instrumente, a koja sadrže sve potrebne informacije u svrhu izvješćivanja o transakcijama, dostavljaju nadležnim tijelima, već bi ih njima trebali dostavljati trgovinski repozitoriji. Uredba (EU) br. 648/2012 u skladu s time trebala bi se izmijeniti.
- (36) Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane nadležnih tijela trebala bi biti u skladu s pravilima prijena osobnih podataka kako je navedeno u Direktivi 95/46/EZ. Svaka razmjena ili prijenos informacija od strane ESMA-e treba biti u skladu s pravilima o prijenu osobnih podataka utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 45/2001., koja bi se trebala u cijelosti primjenjivati na obradu osobnih podataka za potrebe ove Uredbe.
- (37) Uredbom (EU) br. 648/2012 utvrđuju se kriteriji prema kojima bi određeni razredi OTC izvedenica trebali biti podložni obvezi poravnanja. Njome se također sprečava narušavanje tržišnog natjecanja jer se zahtijeva da mjesta trgovanja imaju nediskriminirajući pristup središnjim drugim ugovornim stranama koje obavljaju poravnanje OTC izvedenica kao i da središnje druge ugovorne strane koje obavljaju poravnanje OTC izvedenica imaju nediskriminirajući pristup izvorima podataka o trgovanju kojima raspolažu mjesta trgovanja. Budući da su OTC izvedenice definirane kao ugovori o izvedenicama čije se izvršenje ne odvija na uređenom tržištu, nema potrebe za uvođenje sličnih zahtjeva za uređena tržišta temeljem ove Uredbe. Za izvedenice kojima se trguje na uređenim tržištima također bi se trebalo provesti središnje poravnanje.
- (38) Osim zahtjeva iz Direktive 2004/39/EZ i Direktive 2014/65/EU kojima se države članice onemogućuju da neopravdano ograničuju pristup infrastrukturi poslije trgovanja, kao što su središnje druge ugovorne strane i sustavi za poravnanje, neophodno je da se ovom Uredbom eliminiraju različite druge poslovne prepreke koje onemogućuju tržišno natjecanje na području poravnanja financijskih instrumenata. U cilju izbjegavanja diskriminirajuće prakse, središnje druge ugovorne strane trebale bi prihvaćati poravnanje transakcija izvršenih na različitim mjestima trgovanja pod uvjetom da ta mjesta ispunjavaju operativne i tehničke uvjete koje je postavila dotična središnja druga ugovorna strana, uključujući zahtjeve povezane s upravljanjem rizikom. Središnja druga ugovorna strana trebala bi odobriti pristup ako su zadovoljeni određeni kriteriji za pristup navedeni u regulatornim tehničkim standardima. U pogledu novoosnovanih središnjih drugih ugovornih strana koje su odobrene ili priznate na razdoblje kraće od tri godine u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe, u vezi s prenosivim vrijednosnim papirima i instrumentima tržišta novca, nadležna tijela trebala bi imati mogućnost odobrenja prijelaznog razdoblja u trajanju do dvije i pol godine prije nego što spomenute središnje ugovorne strane dobiju potpuni nediskriminirajući pristup u vezi s prenosivim vrijednosnim papirima i instrumentima tržišta novca. Međutim, ako središnja druga ugovorna strana odluči iskoristiti prijelazni režim, tijekom njegovog trajanja ne bi trebala imati pravo pristupa mjestu trgovanja u skladu s ovom Uredbom. Nadalje, nijedno mjesto trgovanja koje je usko povezano s tom središnjom drugom ugovornom stranom, tijekom trajanja prijelaznog režima ne bi trebalo imati prava pristupa središnjoj drugoj ugovornoj strani u skladu s ovom Uredbom.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o kratkoj prodaji i određenim aspektima kreditnih izvedenica na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza (SL L 86, 24.3.2012., str. 1.)

- (39) U Uredbi (EU) br. 648/2012 utvrđeni su uvjeti pod kojima bi se za OTC izvedenice trebao odobriti nediskriminirajući pristup između središnjih drugih ugovornih strana i mjesta trgovanja. U Uredbi (EU) br. 648/2012 OTC izvedenice definirane su kao izvedenice čije se izvršenje ne odvija na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje koje se smatra jednakovrijednim uređenom tržištu u skladu s člankom 19. stavkom 6. Direktive 2004/39/EZ. Kako bi se izbjegle praznine ili preklapanja te osigurala dosljednost između Uredbe (EU) br. 648/2012 i ove Uredbe, zahtjevi ove Uredbe za nediskriminirajući pristup između središnjih drugih ugovornih strana i mjesta trgovanja primjenjuju se na izvedenice kojima se trguje na uređenim tržištima ili na tržištu treće zemlje koje se smatra jednakovrijednim uređenom tržištu u skladu s Direktivom 2014/65/EU te na sve financijske instrumente koji nisu izvedenice.
- (40) Od mjesta trgovanja treba zahtijevati da središnjim drugim ugovornim stranama koje žele obavljati poravnanje transakcija izvršenih na tom mjestu trgovanja omogućite transparentan i nediskriminirajući pristup, uključujući i pristup njihovim izvorima podataka. Međutim, to ne bi smjelo zahtijevati korištenje ugovora o međudjelovanju za klirinške transakcije izvedenicama ili dovesti do fragmentacije likvidnosti na način koji bi ugrozio neometano i uredno funkcioniranje tržišta. Mjesto trgovanja pristup bi trebalo odbiti samo ako nisu zadovoljeni određeni kriteriji navedeni u regulatornim tehničkim standardima. U pogledu izvedenica kojima se trguje na burzi bilo bi nerazmjerno očekivati od manjih mjesta trgovanja, posebno onih koja su usko povezana sa središnjim drugim ugovornim stranama, da bez odlaganja ispune zahtjeve za nediskriminirajući pristup ako još uvijek nemaju tehničku mogućnost da djeluju pod jednakim uvjetima na većini tržišta infrastrukture nakon trgovanja. Stoga bi mjesta trgovanja koja su ispod odgovarajućeg praga trebala imati mogućnost da sama sebe izuzmu, a time i središnje druge ugovorne strane koje su s njima povezane, od zahtjeva za nediskriminirajući pristup u vezi s izvedenicama kojima se trguje na burzi na razdoblje od 30 mjeseci s mogućnošću naknadnih obnova. Međutim, ako se mjesto trgovanja odluči izuzeti, tijekom trajanja izuzeća ne bi trebalo imati pravo pristupa središnjoj drugoj ugovornoj strani u skladu s ovom Uredbom.

Nadalje, nijedna središnja druga ugovorna strana usko povezana s tim mjestom trgovanja tijekom trajanja izuzeća ne bi trebala imati prava pristupa mjestu trgovanja u skladu s ovom Uredbom. U Uredbi (EU) br. 648/2012 navodi se da u slučaju da se trgovinska prava i prava intelektualnog vlasništva odnose na financijske usluge povezane s ugovorima o izvedenicama, licencije bi se trebale izdavati pod razmjernim, korektnim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima. Središnjim drugim ugovornim stranama i drugim mjestima trgovanja treba stoga omogućiti pristup licencijama i informacijama u vezi s referentnim vrijednostima koje se koriste pri određivanju vrijednosti financijskih instrumenata na razmjernoj, korektnoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi, a svaka licencija trebala bi se izdati pod razumnim komercijalnim uvjetima. Ne dovodeći u pitanje primjenu pravila tržišnog natjecanja, ako nova referentna vrijednost bude razvijena nakon stupanja na snagu ove Uredbe, obveza licenciranja trebala bi početi 30 mjeseci nakon što započne trgovanje financijskim instrumentom koji se poziva na tu referentnu vrijednost ili se on uvrsti za trgovanje. Pristup licencijama ključan je za olakšavanje pristupa između mjesta trgovanja i središnjih drugih ugovornih strana u skladu s člancima 35. i 36. jer bi u suprotnom ugovori o licenciranju i dalje mogli sprečavati pristup između mjesta trgovanja i središnjih drugih ugovornih strana kojima su zatražila pristup.

Uklanjanjem prepreka i diskriminirajućih postupaka nastoji se ojačati tržišno natjecanje u području poravnanja i trgovanja financijskim instrumentima kako bi se smanjili troškovi ulaganja i zaduživanja, eliminirale neučinkovitosti i potakla inovacija na tržištima Unije. Komisija treba i dalje pažljivo pratiti razvoj infrastrukture poslije trgovanja i, prema potrebi, intervenirati kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, osobito ako se odbijanjem pristupa infrastrukturi ili referentnim vrijednostima krše članci 101. i 102. UFEU-a. Dužnostima licenciranja u skladu s ovom Uredbom ne bi se smjela dovoditi u pitanje opća obveza vlasnika referentnih vrijednosti u skladu s pravilima tržišnog natjecanja i posebice člancima 101. i 102. UFEU-a, u vezi s pristupom referentnim vrijednostima koje su nužne za ulazak na novo tržište. Odobrenja nadležnih tijela da se tijekom prijelaznih razdoblja ne primjenjuju prava pristupa ne predstavljaju odobrenja za rad ili izmjene odobrenja za rad.

- (41) Pružanje usluga društava iz trećih zemalja u Uniji podliježe nacionalnim pravima i zahtjevima. Ti su propisi vrlo različiti, a društva koja su dobila odobrenje za rad u skladu s njima ne uživaju slobodu pružanja usluga i pravo poslovnog nastana u drugim državama članicama osim one u kojoj imaju poslovni nastan. Primjereno je uvesti zajednički regulatorni okvir na razini Unije. Ti propisi trebali bi ujednačiti postojeći razjedinjeni okvir, zajamčiti sigurnost i jednako postupanje prema društvima iz trećih zemalja koja pristupaju tržištu Unije, zajamčiti da je Komisija obavila ocjenu stvarne jednakovrijednosti s obzirom na bonitetni okvir i okvir poslovnog ponašanja trećih zemalja, te bi trebali osigurati usporedivu razinu zaštite klijenata u EU-u koji primaju usluge društava iz trećih zemalja.

Prilikom primjene propisa Komisija i države članice trebale bi davati prednost područjima obuhvaćenima obvezama skupine G-20 i sporazumima s najvećim trgovinskim partnerima Unije te bi trebale uzimati u obzir središnju ulogu koju Unija ima na svjetskim financijskim tržištima, osigurati da prihvaćanje zahtjeva trećih zemalja ne sprečava ulagatelje i izdavatelje iz Unije od ulaganja ili dobivanja financiranja od trećih zemalja ili ulagatelje i izdavatelje iz trećih zemalja od ulaganja, prikupljanja kapitala ili korištenja financijskim uslugama na tržištima Unije osim ako to nije potrebno zbog objektivnih razloga opreza utemeljenih na dokazima. Prilikom provedbe ocjena Komisija bi trebala uzeti u obzir ciljeve i načela uređenja vrijednosnih papira Međunarodne organizacije komisija za vrijednosne papire (IOSCO) te njezine preporuke s izmjenama i tumačenjem IOSCO-a.

Ako nije moguće donijeti odluku o stvarnoj jednakovrijednosti, pružanje usluga društava iz trećih zemalja u Europskoj uniji i dalje podliježe nacionalnim režimima. Komisija bi na vlastitu inicijativu trebala pokrenuti ocjenjivanje jednakovrijednosti. Države članice trebale bi moći pokazati da žele da određena treća zemlja ili određene treće zemlje podliježu ocjeni jednakovrijednosti koju provodi Komisija, ali Komisija nije obvezna na temelju toga pokrenuti proces utvrđivanja jednakovrijednosti. Ocjena jednakovrijednosti trebala bi se temeljiti na rezultatima; trebala bi ocijeniti u kojoj mjeri regulatorni i nadzorni okvir dotične treće zemlje imaju slične i odgovarajuće regulatorne učinke te u kojoj mjeri ispunjavaju iste ciljeve kao pravo Unije. Kod pokretanja tih ocjena jednakovrijednosti, Komisija bi trebala dati prednost onim nadležnostima trećih zemalja koje uzimaju u obzir značaj koji utvrđivanje jednakovrijednosti ima za društva i klijente iz Unije, postojanje ugovora o nadzoru i suradnji između trećih zemalja i država članica, postojanje učinkovitog jednakovrijednog sustava za priznavanje investicijskih društava koja su odobrenje za rad izdali strani pravni sustavi kao i interes i voljnost predmetne treće zemlje da pokrene proces ocjene jednakovrijednosti. Komisija bi trebala pratiti sve značajne promjene regulatornog i nadzornog okvira treće zemlje i prema potrebi revidirati odluke o jednakosti.

- (42) Prema ovoj Uredbi, pružanje usluga bez podružnica trebalo bi biti ograničeno na kvalificirane nalagodavatelje i profesionalne ulagatelje. Ono bi trebalo biti registrirano pri ESMA-i i pod nadzorom treće zemlje. Trebali bi postojati odgovarajući mehanizmi za suradnju između ESMA-e i nadležnih tijela u trećoj zemlji.
- (43) Odredbe ove Uredbe kojima se uređuje pružanje usluga ili obavljanje aktivnosti društava trećih zemalja ne bi trebale utjecati na mogućnost da osobe s poslovnim nastanom u Uniji primaju investicijske usluge od društva iz treće zemlje isključivo na svoju inicijativu ili da investicijska društva ili kreditne institucije iz Unije primaju investicijske usluge ili aktivnosti društava iz trećih zemalja isključivo na njihovu inicijativu ili da klijent prima investicijske usluge iz društva iz treće zemlje isključivo na njegovu inicijativu uz posredovanje takve kreditne institucije ili investicijskog društva. Kada društvo iz treće zemlje pruža usluge isključivo na inicijativu osobe s poslovnim nastanom u Uniji, ne bi se trebalo smatrati da su usluge pružene na području Unije. U slučaju da društvo iz treće zemlje vrbuje klijente ili potencijalne klijente u Uniji ili promiče ili oglašava investicijske usluge ili aktivnosti zajedno s pomoćnim uslugama u Uniji, to se ne bi trebalo smatrati kao pružanjem usluga isključivo na inicijativu klijenta.
- (44) Što se tiče priznavanja društava iz trećih zemalja i u skladu s međunarodnim obvezama Unije sukladno ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije, uključujući Opći sporazum o trgovini uslugama, odluke kojima se utvrđuje istovrijednost regulatornih i nadzornih okvira trećih zemalja s regulatornim i nadzornim okvirom Unije trebalo bi donijeti samo ako pravni i nadzorni okvir treće zemlje osigurava učinkovit istovrijedan sustav za priznavanje investicijskih društava kojima su odobrenje za rad izdali strani pravni sustavi u skladu s, između ostalog, općim regulatornim ciljevima i standardima koje je utvrdila skupina G20 u rujnu 2009. o poboljšanju transparentnosti na tržištu izvedenica, ublažavanju sistemskog rizika i zaštiti od zlouporabe tržišta. Takav sustav se treba smatrati istovrijednim ako se njime osigurava da je značajan rezultat primjenjivog regulatornog okvira sličan zahtjevima Unije i trebalo bi ga smatrati učinkovitim ako se ta pravila primjenjuju na dosljedan način.
- (45) Na promptnim sekundarnim tržištima emisijskih jedinica pojavio se niz prijevara, što bi moglo ugroziti povjerenje u trgovanje emisijskim jedinicama utvrđeno Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, te poduzimaju se mjere za jačanje sustava registracije emisijskih jedinica i uvjeta za otvaranje računa za trgovanje emisijskim jedinicama. U cilju jačanja integriteta i zaštite učinkovitog funkcioniranja tih tržišta, uključujući i sveobuhvatni nadzor nad trgovanjem, primjereno je dopuniti mjere poduzete prema Direktivi 2003/87/EZ prenošenjem

⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

emisijskih jedinica u potpunosti u područje primjene ove Uredbe i Direktive 2014/65/EU, kao i Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktive 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ razvrstavajući ih kao financijske instrumente.

- (46) Komisija bi trebala biti ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 290. UFEU-a. Osobito, delegirane akte trebalo bi donijeti u pogledu proširenja područja primjene određenih odredbi ove Uredbe na središnje banke trećih zemalja, određenih detalja u vezi s definicijama, posebnih odredbi u vezi s troškovima povezanim s dostupnošću tržišnih podataka pristupa ponudama, količinama pri kojima ili ispod kojih društvo zaključuje transakciju s bilo kojim drugim klijentom kojem je ponuda dostupna, kompresije portfelja te dodatnog utvrđivanja postoji li značajna zabrinutost o zaštiti ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili tržišta roba ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela koja može opravdati djelovanje ESMA-e, EBA-e ili nadležnih tijela, ovlasti ESMA-e za upravljanje pozicijama, produljenje prijelaznog razdoblja na temelju članka 35. stavak 5. ove Uredbe za određeno vrijeme te u pogledu izuzimanja izvedenica kojima se trguje na burzi od područja primjene pojedinih odredbi ove Uredbe za određeno razdoblje. Osobito je važno da Komisija tijekom pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na stručnoj razini. Komisija bi pri pripremi i sastavljanju delegiranih akata trebala osigurati istodobno, pravodobno i prikladno dostavljanje relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (47) Kako bi se osigurali jednaki uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi se trebale dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje odluka o jednakovrijednosti pravnih i nadzornih okvira trećih zemalja za usluge koje pružaju društva iz trećih zemalja ili mjesta trgovanja iz trećih zemalja, radi zadovoljavanja uvjeta mjesta trgovanja za izvedenice podložne obvezi trgovanja i pristupa središnjih drugih ugovornih strana i mjesta trgovanja iz trećih zemalja mjestima trgovanja i središnjim drugim ugovornim stranama s poslovnim nastanom u Uniji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (48) S obzirom da ciljeve ove Uredbe, koji se odnose ne uspostavljanje jedinstvenih zahtjeva povezanih s financijskim instrumentima u odnosu na objavljivanje podataka o trgovanju, izvješćivanje o transakcijama nadležnim tijelima, trgovanje izvedenicama i dionicama na organiziranim mjestima, nediskriminirajući pristup središnjim drugim ugovornim stranama, mjestima trgovanja i referentnim vrijednostima, ovlasti u pogledu intervencija u području proizvoda te ovlasti za upravljanje pozicijama i ograničenjima pozicija, pružanje investicijskih usluga ili obavljanje investicijskih aktivnosti od strane društava iz trećih zemalja, ne mogu dostatno ostvariti države članice, premda nacionalna nadležna tijela mogu bolje pratiti tržišna kretanja, ukupan učinak problema u vezi s transparentnošću trgovanja, izvješćivanjem o transakcijama, trgovanjem izvedenicama i zabranama proizvoda i postupaka može u potpunosti razumijeti samo u kontekstu cijele Unije te se stoga, zbog opsega primjene i učinka ove Uredbe, oni mogu na bolji način ostvariti na razini Unije; Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj Uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (49) Nijednom mjerom koju poduzmu nadležno tijelo ili ESMA tijekom obavljanja svojih dužnosti ne bi smjelo doći do izravne ili neizravne diskriminacije prema bilo kojoj državi članici ili skupini država članica kao mjestu pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti u bilo kojoj valuti. Nijednom mjerom koju poduzme EBA tijekom obavljanja svojih dužnosti prema ovoj Uredbi ne bi smjelo doći od izravne ili neizravne diskriminacije prema bilo kojoj državi članici ili skupini država članica.
- (50) Tehnički standardi financijskih usluga trebali bi osigurati odgovarajuću zaštitu štediša, ulagatelja i potrošača u Uniji. Bilo bi korisno i primjereno povjeriti ESMA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, izradu nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji nisu povezani s političkim odlukama, a koji bi se potom podnijeli Komisiji.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (vidjeti str. 1 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (direktiva o zlouporabi tržišta) (vidjeti str. 179 ovog Službenog lista).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (51) Komisija bi trebala usvojiti nacrt regulatornih tehničkih standarda koji donese ESMA u vezi s detaljnim obilježjima zahtjeva za transparentnost trgovanja, u vezi s operacijama monetarne politike, devizne politike i politike financijske stabilnosti te vrstama transakcija koje su relevantne prema ovoj Uredbi, tu vezi s detaljnim uvjetima za izuzeća od transparentnosti prije trgovanja, u vezi s mehanizmom odgode objavljivanja nakon trgovanja, u vezi s obvezom odvojenog objavljivanja podataka prije trgovanja i poslije trgovanja, u vezi s kriterijima za primjenu obveza transparentnosti prije trgovanja za sistematske internalizatore, u vezi s objavom poslije trgovanja od strane investicijskih društava, u vezi sa sadržajem i učestalosti zahtjeva za podacima za pružanje informacija za potrebe transparentnosti i druge izračune, u vezi s transakcijama koje ne doprinose procesu utvrđivanja cijena, u vezi s podacima o nalogima koji se moraju čuvati, u vezi sa sadržajem i specifikacijama izvješća o transakciji, u vezi sa sadržajem i specifikacijom referentnih podataka o financijskom instrumentu, u vezi s vrstama ugovora koji imaju izravan, značajan i predvidljiv učinak u Uniji i slučajevima kada je za izvedenice nužna obveza trgovanja, u vezi sa zahtjevima za sustave i postupke kojima se osigurava da su transakcije poravnanim izvedenicama podnesene i prihvaćene za poravnanje, u kojemu se navode vrste usluga neizravnog poravnanja, u vezi s utvrđivanjem izvedenica koje podliježu obvezi trgovanja na organiziranim mjestima trgovanja, u vezi s izvedenicama koje podliježu obvezi trgovanja na organiziranim mjestima trgovanja, u vezi s nediskriminirajućim pristupom središnjoj drugoj ugovornoj strani i mjestu trgovanja, u vezi s nediskriminirajućim pristupom licenciranju referentnih vrijednosti i obvezom licenciranja referentnih vrijednosti te u vezi s informacijama koje bi društvo iz treće zemlje koje podnosi zahtjev trebalo dostaviti ESMA-i prilikom podnošenja zahtjeva za registraciju. Komisija bi trebala usvojiti taj nacrt regulatornih tehničkih standarda putem delegiranih akata na temelju članka 290. UFEU-a te u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.
- (52) Člankom 95. Direktive 2014/65/EU predviđa se prijelazno izuzeće za određene ugovore o izvedenicama u području energije iz C6 za potrebe obveze poravnanja utvrđene u članku 4. Uredbe (EU) br. 648/2012. Stoga je potrebno da se to uzme u obzir u tehničkim standardima u kojima se navodi obveza poravnanja i koje sastavlja ESMA u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) br. 648/2012 te da se njima ne nametne obveza poravnanja za ugovore o izvedenicama koji bi naknadno podliježali prijelaznom izuzeću za ugovore o izvedenicama u području energije iz C6.
- (53) Primjenu zahtjeva iz ove Uredbe trebalo bi odgoditi kako bi se mogućnost njihove primjene uskladila s primjenom prenesenih odredaba preinačene Direktive i uspostavile sve bitne provedbene mjere. Cjelokupni regulatorni paket trebalo bi zatim početi primjenjivati u istom trenutku. Samo primjenu ovlasti za donošenje provedbenih mjera ne bi trebalo odgađati kako bi se koraci potrebni za izradu nacrtu i donošenje tih provedbenih mjera mogli poduzeti što je prije moguće.
- (54) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela iz Povelje o temeljnim pravima Europske unije, posebno pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8.), sloboda poduzetništva (članak 16.), pravo na zaštitu potrošača (članak 38.), pravo na učinkoviti pravni lijek i na pravično suđenje (članak 47.) i pravo da se za isto kazneno djelo ne sudi ili kažnjava dvaput (članak 50.), te se ona mora primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima.
- (55) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 koji je donio mišljenje 10. veljače 2012. ⁽¹⁾,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET, OPSEG PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom uspostavljaju jedinstveni zahtjevi s obzirom na:

(a) objavljivanje podataka o trgovanju;

(b) izvješćivanje nadležnih tijela o transakcijama;

⁽¹⁾ SL C 147, 25.5.2012., str. 1.

- (c) trgovanje izvedenicama na organiziranim mjestima;
- (d) nediskriminirajući pristup poravnanju i nediskriminirajući pristup trgovanju referentnim vrijednostima;
- (e) ovlasti nadležnih tijela, ESMA-e i EBA-e te ovlasti ESMA-e u pogledu kontrola nad upravljanjem pozicijama i ograničenjima pozicija;
- (f) pružanje investicijskih usluga ili obavljanje aktivnosti od strane društava iz trećih zemalja s podružnicom ili bez nje, koja djeluju u skladu s mjerodavnom odlukom o jednakovrijednosti Komisije.

2. Ova se Uredba primjenjuje na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2014/65/EU i kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u skladu Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u slučaju da pružaju investicijske usluge i/ili obavljaju investicijske aktivnosti te na tržišne operatere uključujući sva mjesta trgovanja koja vode.

3. Glava V. ove Uredbe također se primjenjuje na sve financijske druge ugovorne strane određene člankom 2. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 648/2012 i sve nefinancijske druge ugovorne obuhvaćene člankom 10. stavkom 1. točkom (b) te Uredbe.

4. Glava VI. ove Uredbe također se primjenjuje na središnje druge ugovorne strane i osobe koje imaju vlasnička prava na referentne vrijednosti.

5. Glava VIII. ove Uredbe primjenjuje se na društva iz trećih zemalja koja pružaju investicijske usluge ili obavljaju investicijske aktivnosti na području Unije i obuhvaćena su mjerodavnom odlukom o jednakosti Komisije, s podružnicom ili bez nje.

6. Članci 8., 10., 18. i 21. ne primjenjuju se na uređena tržišta, tržišne operatere i investicijska društva u pogledu transakcije kod koje je druga ugovorna strana član Europskog sustava središnjih banaka (ESSB-a), i kada je transakcija započeta u okviru provođenja monetarne politike, devizne politike i politike financijske stabilnosti koju je taj član ESSB-a pravno ovlašten slijediti i kada je taj član prethodno obavijestio drugu ugovornu stranu da je transakcija izuzeta.

7. Stavak 6. ne primjenjuje se na transakcije koje je započeo bilo koji od članova ESSB-a u okviru obavljanja svojih investicijskih operacija.

8. U uskoj suradnji s ESSB-om ESMA donosi nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojemu se navode operacije monetarne i devizne politike te politike financijske stabilnosti kao i vrste transakcija na koje se odnose stavci 6. i 7.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji je dodijeljena ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

9. Komisija ima ovlast donošenja delegiranih akata u skladu s člankom 50. kako bi proširila područje primjene stavka 6. na druge središnje banke.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.)

U tu svrhu, Komisija do 1. lipnja 2015. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu ocjenjuje tretman transakcija od strane središnjih banaka trećih zemalja što za potrebe ovog stavka uključuje Banku za međunarodne namire. Izvješće uključuje analizu njihovih statutarne zadaća i volumene njihovog trgovanja u Uniji. U izvješću se:

- (a) navode odredbe koje se primjenjuju na relevantne treće zemlje u vezi s regulatornim objavljivanjem transakcija središnjih banaka, uključujući transakcije koje su članovi ESSB-a izvršili u tim trećim zemljama; i
- (b) ocjenjuje mogući učinak koji bi zahtjevi za regulatorno objavljivanje u Uniji mogli imati na transakcije središnjih banaka iz trećih zemalja.

Ako se u izvješću zaključi da je izuzeće iz stavka 6. nužno u pogledu transakcija u kojima je druga ugovorna strana središnja banka iz treće zemlje koja provodi monetarnu politiku, deviznu politiku i operacije financijske stabilnosti, Komisija utvrđuje da se to izuzeće primjenjuje na predmetnu središnju banku iz treće zemlje.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
 1. „investicijsko društvo” znači investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki (1) Direktive 2014/65/EU;
 2. „investicijske usluge i aktivnosti” znači investicijske usluge i aktivnosti kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 2. Direktive 2014/65/EU;
 3. „pomoćne usluge” znači pomoćne usluge kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki (3) Direktive 2014/65/EU;
 4. „izvršavanje naloga za račun klijenta” znači izvršavanje naloga za račun klijenta kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 4. Direktive 2014/65/EU;
 5. „trgovanje za vlastiti račun” znači trgovanje za vlastiti račun kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/65/EU;
 6. „održavatelj tržišta” znači održavatelj tržišta kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 7. Direktive 2014/65/EU;
 7. „klijent” znači klijent kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 9. Direktive 2014/65/EU;
 8. „profesionalni ulagatelj” znači profesionalni ulagatelj kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 10. Direktive 2014/65/EU;
 9. „financijski instrument” znači financijski instrument kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 15. Direktive 2014/65/EU;
 10. „tržišni operater” znači tržišni operater kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 18. Direktive 2014/65/EU;
 11. „multilateralni sustav” znači multilateralni sustav kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 19. Direktive 2014/65/EU;
 12. „sistematski internalizator” znači sistematski internalizator kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 20. Direktive 2014/65/EU;

13. „uređeno tržište” znači uređeno tržište kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 21. Direktive 2014/65/EU;
14. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralna trgovinska platforma kako je definirana člankom 4. stavkom 1. točkom 22. Direktive 2014/65/EU;
15. „organizirana trgovinska platforma” ili „OTP” znači svaka organizirana trgovinska platforma kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 23. Direktive 2014/65/EU;
16. „mjesto trgovanja” znači mjesto trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU;
17. „likvidno tržište” znači:
 - (a) za potrebe članaka 9., 11. i 18. tržište za financijski instrument ili razred financijskih instrumenata, ako na stalnoj osnovi postoje spremni i voljni kupci i prodavači, ako se tržište ocjenjuje u skladu sa sljedećim kriterijima, uzimajući u obzir specifične tržišne strukture određenog financijskog instrumenta ili određenog razreda financijskih instrumenata:
 - i prosječna učestalost i opseg transakcija pod nizom tržišnih uvjeta, uzimajući u obzir prirodu i poslovni ciklus proizvoda unutar određenog razreda financijskih instrumenata;
 - ii. broj i vrstu sudionika na tržištu, uključujući omjer sudionika na tržištu i financijskih instrumenata kojima se trguje za pojedini proizvod;
 - iii. prosječnu veličinu raspona cijena, ako je dostupna;
 - (b) za potrebe članaka 4, 5. i 14., tržište financijskog instrumenta na kojemu se tim financijskim instrumentom svakodnevno trguje, a tržište se ocjenjuje u skladu sa sljedećim kriterijima:
 - i. slobodna prodaja;
 - ii. prosječni dnevni broj transakcija tim financijskim instrumentima;
 - iii. prosječni dnevni promet za te financijske instrumente.
18. „nadležno tijelo” znači nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 26. Direktive 2014/65/EU;
19. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾
20. „podružnica” znači podružnica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 30. Direktive 2014/65/EU;
21. „uska povezanost” znači uska povezanost kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 35. Direktive 2014/65/EU;
22. „upravljačko tijelo” znači upravljačko tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 36. Direktive 2014/65/EU;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

23. „strukturirani depozit” znači strukturirani depozit kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 43. Direktive 2014/65/EU;
24. „prenosivi vrijednosni papiri” znači prenosivi vrijednosni papiri kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 44. Direktive 2014/65/EU;
25. „potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima” znači potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 45. Direktive 2014/65/EU;
26. „fond čijim se udjelima trguje na burzi” ili „ETF” znači fond čijim se udjelima trguje na burzi kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 46. Direktive 2014/65/EU;
27. „certifikati” znači vrijednosni papiri koji su prenosivi na tržištu kapitala i koji su, u slučaju otplate ulaganja od strane izdavatelja, rangirani iznad dionica, ali ispod neosiguranih obveznica i drugih sličnih instrumenata;
28. „strukturirani financijski proizvodi” znači vrijednosni papiri koji su oblikovani radi osiguranja i prijenosa kreditnog rizika povezanog s financijskom imovinom, a koji imatelju vrijednosnog papira omogućuju primanje redovitih isplata koje ovise o gotovinskom tijeku proizašlom iz temeljne imovine;
29. „izvedenice” znači financijski instrumenti definirani u članku 4. stavku 1. točki (44) podtočki c) Direktive 2014/65/EU i navedeni u odjeljku C točkama od (4) do (10) Priloga I. navedenoj Direktivi;
30. „robne izvedenice” znači financijski instrumenti definirani u članku 4. stavku 1. točki (44) podtočki c) Direktive 2014/65/EU u vezi s robom ili temeljem navedenom u odjeljku C točki (10) Priloga I. Direktivi 2014/65/EU ili u odjeljku C točkama (5), (6), (7) i (10) Priloga I. navedenoj Direktivi;
31. „središnja druga ugovorna strana” znači središnja druga ugovorna strana smislu članka 2. stavka 1. Uredbe (EU) br. 648/2012;
32. „izvedenica kojom se trguje na burzi” znači izvedenica kojom se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje koje se smatra jednakovrijednim uređenom tržištu u skladu s člankom 28. ove Uredbe i kao takvo nije obuhvaćeno definicijom OTC izvedenice kako je definirana u članku 2. stavku 7. Uredbe (EU) br. 684/2012.
33. „provediv iskaz interesa” znači poruka jednog člana ili sudionika u sustavu trgovanja drugom članu ili sudioniku u vezi s postojanjem interesa za trgovanje koja sadrži sve potrebne informacije za ugovaranje trgovanja;
34. „ovlašteni sustav objavljivanja” ili „APA” znači ovlašteni sustav objavljivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 52. Direktive 2014/65/EU;
35. „pružatelj konsolidiranih podataka o trgovanju” ili „CTP” znači pružatelj konsolidiranih podataka kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 53 Direktive 2014/65/EU;
36. „ovlašteni mehanizam izvješćivanja” ili „ARM” znači ovlašteni mehanizam izvješćivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 54. Direktive 2014/65/EU;
37. „matična država članica” znači matična država članica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 55. Direktive 2014/65/EU;
38. „država članica domaćin” znači država članica domaćin kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 56 Direktive 2014/65/EU;

39. „referentna vrijednost” znači svaka stopa, indeks ili brojka koja je dostupna javnosti ili objavljena i koja se periodički ili redovito određuje primjenom određene formule, ili na temelju vrijednosti jedne ili više vrsta osnovne imovine ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope ili druge vrijednosti ili ankete te s obzirom na koju se utvrđuje iznos koji je potrebno platiti za neki financijski instrument ili vrijednost financijskog instrumenta.
40. „ugovor o međudjelovanju” znači ugovor o međudjelovanju kako je definiran članku 2 točki 12. Uredbe (EU) br. 648/2012;
41. „financijska institucija iz treće zemlje” znači subjekt čija je središnja uprava u trećoj zemlji, a koja je na temelju zakona te treće zemlje dobila odobrenje za rad ili dopuštenje za obavljanje bilo koje od aktivnosti navedenih u Direktivi 2013/36/EU, Direktivi 2014/65/EU, Direktivi 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Direktivi 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, Direktivi 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ ili Direktivi 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾;
42. „društvo iz treće zemlje” znači društvo iz treće zemlje kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 57 Direktive 2014/65/EU.
43. „veleprodajni energent” znači veleprodajni energent kako je definiran u članku 2. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾.
44. „poljoprivredne robne izvedenice” znači ugovori o izvedenicama vezani za proizvode navedene u članku 1. te Prilogu I, dijelovima 1. do XX. te XXIV./1 Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾;
45. „fragmentacija likvidnosti” znači situacija u kojoj:
- (a) sudionici na mjestu trgovanja ne mogu zaključiti transakciju s jednim ili više sudionika na tom mjestu zbog nedostatka sporazuma o poravnanju kojima svi sudionici imaju pristup; ili
 - (b) klirinški član ili njegovi klijenti bi bili prisiljeni držati svoje pozicije u financijskom instrumentu u više od jedne središnje ugovorne strane, što bi ograničilo potencijal za netiranje financijskih izloženosti;
46. „državni dužnički vrijednosni papiri” znači državni dužnički vrijednosni papir kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 61. Direktive 2014/65/EU;
47. „kompresija portfelja” znači usluga smanjenja rizika u kojoj dvije ili više drugih ugovornih strana u cijelosti ili djelomično likvidiraju neke ili sve izvedenice koje su te ugovorne strane predložile za uključanje u kompresiju portfelja, a likvidirane izvedenice zamjenjuju drugom izvedenicom čija je kombinirana zamišljena vrijednost manja od kombinirane zamišljene vrijednosti likvidiranih izvedenica.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solvencnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32).

⁽³⁾ Direktiva 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. lipnja 2003. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 235, 23.9.2003., str. 10.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671).

2. Komisija ima ovlast donositi delegirane akte u skladu s člankom 50. za određivanje određenih tehničkih elemenata definicija utvrđenih u stavku 1. radi usklađivanja s razvojem tržišta.

GLAVA II.

TRANSPARENTNOST MJESTA TRGOVANJA

POGLAVLJE 1.

Transparentnost u pogledu vlasničkih instrumenata

Članak 3.

Zahtjevi koje moraju ispuniti mjesta trgovanja u pogledu transparentnosti prije trgovanja dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima

1. Tržišni operateri i investicijska društva koja vode mjesto trgovanja objavljuju svoje aktualne ponude za kupnju i prodaju te dubinu tržišta po tim cijenama, koje su u putem njihovih sustava objavljene za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate i druge slične financijske instrumente kojima se trguje na mjestu trgovanja. Taj zahtjev primjenjuje se i na provedivi iskaz interesa. Tržišni operateri i investicijska društva koja vode mjesto trgovanja objavljuju navedene informacije neprekidno tijekom uobičajenog vremena trgovanja.

2. Zahtjev za transparentnost iz stavka 1. prilagođava se za različite vrste sustava za trgovanje, uključujući sustave na temelju naloga, sustave na temelju ponuda, kao i hibridne sustave te sustave za trgovanje koji se temelje na periodičnim dražbama.

3. Tržišni operateri i investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja dužni su omogućiti pristup, po razumnim komercijalnim uvjetima i bez diskriminacije, sustavima kojima se koriste za objavljivanje informacije iz stavka 1. investicijskim društvima koja su obvezna objavljivati svoje ponude za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate i druge slične financijske instrumente u skladu s člankom 14.

Članak 4.

Izuzeca u pogledu vlasničkih instrumenata

1. Nadležna tijela mogu tržišne operatere i investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja izuzeti od obveze objavljivanja informacija iz članka 3. stavka 1. u slučaju:

(a) sustava za uparivanje naloga koji se temelje na metodologiji trgovanja kod koje se cijena financijskog instrumenta iz članka 3. stavka 1. dobiva iz mjesta trgovanja u koje je taj financijski instrument najprije bio uvršten za trgovanje ili iz najrelevantnijeg tržišta u pogledu likvidnosti, ako je ta referentna cijena javno objavljena te je sudionici na tržištu općenito smatraju pouzdanom referentnom cijenom. Kontinuirano korištenje tog izuzeća podložno je uvjetima iz članka 5.

(b) sustava kojima se formaliziraju dogovorene transakcije koje:

i. izvršene su unutar trenutačnog raspona cijena ponderiranog volumenom koji utječe na knjigu naloga ili ponude održavatelja tržišta mjesta trgovanja koje upravlja navedenim sustavom. Te su transakcije podložne uvjetima iz članka 5.;

ii u obliku su nelikvidne dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondova čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata ili drugog sličnog financijskog instrumenta koji nije obuhvaćen značenjem likvidnog tržišta, a obrađuju se unutar postotka primjerene referentne cijene, s tim da je postotak i referentnu cijenu operater sustava unaprijed odredio; ili

iii. podliježu uvjetima koji se razlikuju od trenutačne tržišne cijene tog financijskog instrumenta;

(c) naloga koji prelaze uobičajenu veličinu tržišta;

(d) naloga koji su zaprimljeni u sustav za upravljanje nalogima do njihovog objavljivanja na tržištu.

2. Referentna cijena iz stavka 1. točke (a) određuje se se dobivanjem:

- (a) središnje vrijednosti u aktualnoj ponudi za kupnju i prodaju mjesta trgovanja u kojemu je taj financijski instrument uvršten za trgovanje ili najrelevantnijeg tržišta u pogledu likvidnosti; ili
- (b) ako cijena iz točke (a) nije dostupna, početna ili zadnja cijena relevantnog trgovanja.

Nalozi se pozivaju samo na cijene iz točke (b) izvan kontinuirane faze relevantnog trgovanja.

3. Ako mjesta trgovanja upravljaju sustavima kojima se formaliziraju dogovorene transakcije u skladu sa stavkom 1. točkom (b) podtočkom i.:

- (a) te se transakcije provode u skladu s pravilima mjesta trgovanja;
- (b) mjesto trgovanja osigurava postojanje mehanizama, sustava i postupaka za sprečavanje i otkrivanje zlouporaba tržišta ili pokušaja zlouporabe tržišta u vezi s tim dogovorenim transakcijama u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (c) mjesto trgovanja ustanovljuje, održava i provodi sustave za otkrivanje svakog pokušaja korištenja izuzeća kako bi se zaobišli drugi uvjeti iz ove Uredbe ili Direktive 2014/65/EU i za izvješćivanje nadležnog tijela o takvim pokušajima.

Ako nadležno tijelo odobri izuzeće u skladu sa stavkom 1. točkom (b) podtočkom i. ili iii., to nadležno tijelo nadzire kako mjesto trgovanja koristi izuzeće da bi osiguralo da se poštuju uvjeti za korištenje izuzeća.

4. Prije odobrenja izuzeća u skladu sa stavkom 1. nadležna tijela dužna su obavijestiti ESMA-u i ostala nadležna tijela o namjeravanom odobrenju svakog pojedinog izuzeća i dati objašnjenje o primjeni izuzeća, uključujući pojednosti mjesta trgovanja ako je referentna cijena ustanovljena na način opisan u stavku 1. točki (a). Obavijest o namjeri odobrenja izuzeća daje se najmanje četiri mjeseca prije namjeravanog stupanja izuzeća na snagu. U roku od dva mjeseca po primitku obavijesti ESMA dotičnom nadležnom tijelu dostavlja neobvezujuće mišljenje u kojem se procjenjuje kompatibilnost svakog izuzeća sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. i navedenima u regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu sa stavkom 6. Ako nadležno tijelo odobri izuzeće, a nadležno tijelo druge države članice se s time ne slaže, dotično nadležno tijelo može pitanje opet uputiti ESMA-i koja može postupiti u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010. ESMA prati primjenu izuzeća i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se izuzeća primjenjuju u praksi.

5. Nadležno tijelo može, bilo na vlastitu inicijativu ili na zahtjev drugog nadležnog tijela, povući izuzeće odobreno prema stavku 1., kako je navedeno u stavku 6. ako primijeti da se izuzeće koristi na način koji odstupa od izvorne namjene ili ako smatra da se izuzeće koristi za zaobilaženje uvjeta utvrđenih ovim člankom.

Nadležna tijela o tom povlačenju obavješćuju ESMA-u i druga nadležna tijela, pružajući detaljne razloge svoje odluke.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) raspona ponuda za kupnju i prodaju ili ponude imenovanih održavatelja tržišta te dubinu tržišnog interesa po tim cijenama, koji se objavljuju za svaki razred dotičnog financijskog instrumenta u skladu s člankom 3. stavkom 1., uzimajući u obzir potrebnu prilagodbu za različite vrste sustava za trgovanje kako je određeno u članku 3. stavku 2.;

- (b) najrelevantnijeg tržišta u pogledu likvidnosti financijskog instrumenta u skladu sa stavkom 1. točkom (a);
- (c) posebnih obilježja dogovorene transakcije u odnosu na različite načine na koje član ili sudionik mjesta trgovanja mogu izvršiti tu transakciju;
- (d) dogovorenih transakcija koje ne doprinose formiranja cijena i koje koriste izuzeće predviđeno stavkom 1. točkom (b) podtočkom iii.;
- (e) veličine naloga koji prelaze uobičajenu veličinu i vrste te minimalne veličine naloga koji su zaprimljeni u sustav za upravljanje naložima, do njihovog objavljivanja na tržištu i koji se mogu osloboditi od obveze objavljivanja prije trgovanja prema stavku 1. za svaki razred predmetnog financijskog instrumenta;

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Izuzeća koja su odobrila nadležna tijela u skladu s člankom 29. stavkom 2. i člankom 44. stavkom 2. Direktive 2004/39/EZ i člancima 18., 19. i 20. Uredbe (EZ) br. 1287/2006 prije 3. siječnja 2017. ESMA preispituje do 3. siječnja 2019. ESMA je dužna dostaviti mišljenje dotičnom nadležnom tijelu u kojem se procjenjuje buduća kompatibilnost svakog od tih izuzeća sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i svim delegiranim aktima i regulatornim tehničkim standardima donesenima na temelju ove Uredbe.

Članak 5.

Mehanizam najvećeg volumena

1. Kako bi se osiguralo da korištenje izuzeća iz članka 4. stavka 1. točke (a) i članka 4. stavka 1. točke (b) podtočke i. ne šteti neopravdano formiranju cijena, trgovanje na temelju tih izuzeća ograničeno je na sljedeći način:

- (a) postotak trgovanja financijskim instrumentom koje se izvršava na mjestu trgovanja na temelju tih izuzeća ograničen je na 4 % ukupnog volumena trgovanja tim financijskim instrumentom na svim mjestima trgovanja u Uniji tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci;
- (b) ukupan obujam trgovanja financijskim instrumentom u Uniji koje se izvršava na temelju tih izuzeća ograničen je na 8 % ukupnog volumena trgovanja tim financijskim instrumentom na svim mjestima trgovanja u Uniji tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci.

Ovaj mehanizam najvećeg volumena ne primjenjuje se na dogovorene transakcije koje su transakcije dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima ili drugim sličnim financijskim instrumentima za koji ne postoji likvidno tržište kako je određeno u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom 17. podtočkom (b) i obrađuju se unutar postotka primjerene referentne cijene kako je određeno člankom 4. stavkom 1. točkom (b) podtočkom ii., ili na dogovorene transakcije koje podliježu uvjetima različitim od trenutne tržišne cijene tog financijskog instrumenta kako je određeno člankom 4. stavkom 1. točkom (b) podtočkom iii.

2. Ako postotak trgovanja financijskim instrumentom koje se izvršava na mjestu trgovanja na temelju izuzeća premaši granicu utvrđenu stavkom 1. točkom (a), nadležno tijelo koje je odobrilo korištenje tih izuzeća na tom mjestu u roku od dva radna dana ukida njihovo korištenje na razdoblje od šest mjeseci na tom mjestu i tim financijskim instrumentom na temelju podataka koje objavi ESMA u skladu sa stavkom 4.

3. Kada postotak trgovanja financijskim instrumentom koje se izvršava na svim mjestima trgovanja u Uniji na temelju tih izuzeća premaši ograničenje iz stavka 1. točke (b), sva nadležna tijela u roku od dva radna dana ukidaju korištenje tih izuzeća u Uniji na razdoblje od šest mjeseci.

4. U roku od pet radnih dana na kraju svakog kalendarskog mjeseca ESMA objavljuje ukupni volumen trgovanja u Uniji za svaki financijski instrument u prethodnom razdoblju od 12 mjeseci, postotak trgovanja financijskim instrumentom koje se izvršava u Uniji na temelju tih izuzeća i na svakom mjestu trgovanja tijekom prethodnog razdoblja od 12 mjeseci te metodologiju koja se koristi za izračun tih postotaka.

5. U slučaju da izvješće iz stavka 4. ukaže na neko mjesto trgovanja na kojemu je trgovanje nekim financijskim instrumentom koje se izvršava na temelju izuzeća premašilo 3,75 % ukupnog trgovanja u Uniji tim financijskim instrumentom na temelju prethodnog razdoblja od 12 mjeseci, ESMA objavljuje dodatno izvješće u roku od pet radnih dana od 15. dana mjeseca u kojemu je objavljeno izvješće iz stavka 4. To izvješće sadrži informacije iz stavka 4. u pogledu onih financijskih instrumenata za koje je premašeno 3,75 %.

6. Ako izvješće iz stavka 4. ukaže da je ukupno trgovanje nekim financijskim instrumentom u Uniji koje se izvršava na temelju izuzeća premašilo 7,75 % ukupnog trgovanja tim financijskim instrumentom u Uniji na temelju prethodnog razdoblja od 12 mjeseci, ESMA objavljuje dodatno izvješće u roku od pet radnih dana od 15. dana mjeseca u kojemu je objavljeno izvješće iz stavka 4. To izvješće sadrži informacije iz stavka 4. u pogledu onih financijskih instrumenata za koje je premašeno 7,75 %.

7. Kako bi se osigurale pouzdane podloge za nadzor nad trgovanjem koje se odvija na temelju tih izuzeća i određivanja prekoračenja ograničenja iz stavka 1., operateri mjesta trgovanja moraju uspostaviti sustave i postupke kako bi se:

(a) omogućilo identificiranje svih slučajeva trgovanja koji su se odveli na njihovom mjestu na temelju tih izuzeća; i

(b) osiguralo da se ni u kojim okolnostima ne prekorači dopušteni postotak trgovanja omogućen tim izuzećima kako je utvrđeno stavkom 1. točkom (a).

8. Razdoblje za objavljivanje podataka o trgovanju od strane ESMA-e i nadzor trgovanja određenim financijskim instrumentom na temelju tih izuzeća počinje 3. siječnja 2016. Ne dovodeći u pitanje članak 4. stavak 5. nadležna tijela ovlaštena su suspendirati korištenje tim izuzećima od datuma početka primjene ove Uredbe i nakon toga na mjesečnoj osnovi.

9. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojemu utvrđuje metodu, uključujući označivanje transakcija, kojom se zbrajaju, izračunavaju i objavljuju podaci o transakcijama kako je navedeno u stavku 4., kako bi se pružilo točno mjerenje ukupnog volumena trgovanja za svaki financijski instrument i postotci trgovanja koja koriste ta izuzeća u Uniji i za svako mjesto trgovanja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 6.

Zahtjevi koje moraju ispuniti mjesta trgovanja u pogledu transparentnosti poslije trgovanja dionicama, potvrdama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima

1. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju cijenu, volumen i vrijeme izvršenih transakcija dionicama, potvrdama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima kojima se trguje na tom mjestu trgovanja. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju pojedinosti o svim takvim transakcijama onoliko blizu stvarnom vremenu koliko im to dopuštaju tehničke mogućnosti.

2. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dužni su omogućiti pristup, po razumnim komercijalnim uvjetima i bez diskriminacije, aranžmanima kojima se koriste za objavljivanje informacije iz stavka 1. ovog članka investicijskim društvima koja su obvezna objavljivati detalje svojih transakcija dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima u skladu s člankom 20.

Članak 7.

Odobrenje odgođenog objavljivanja

1. Nadležna tijela mogu tržišnim operaterima i investicijskim društvima koji upravljaju mjestom trgovanja odobriti odgođeno objavljivanje podataka o transakcijama na temelju njihove veličine ili vrste.

To znači da nadležna tijela mogu odobriti odgođeno objavljivanje podataka o transakcijama koje prelaze uobičajenu veličinu tržišta za dotičnu dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili drugi sličan financijski instrument ili tu vrstu dotične dionice, potvrde o deponiranom vrijednosnom papiru, fonda čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata ili drugog sličnog financijskog instrumenta.

Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dobivaju od nadležnog tijela prethodno odobrenje za predložene dogovore o odgođenom objavljivanju podataka o trgovanju te su o tim dogovorima dužni jasno obavijestiti tržišne sudionike i javnost. ESMA prati primjenu tih dogovora o odgođenom objavljivanju podataka o trgovanju i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se oni primjenjuju u praksi.

Ako nadležno tijelo odobri odgođeno objavljivanje, a nadležno tijelo druge države članice se ne slaže odgodom ili se ne slaže s učinkovitom primjenom odobrenja, dotično nadležno tijelo može pitanje opet uputiti ESMA-i koja može postupiti u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene prema članku 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. ESMA donosi nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojemu, kako bi omogućila objavu informacija u skladu s članom 64. Direktive 2014/65/EU, navodi sljedeće:

- (a) pojedinih transakcija koje investicijska društva, uključujući sistematske internalizatore i tržišne operatere te investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja čine dostupnima javnosti za svaki razred dotičnog financijskog instrumenta u skladu s člankom 6. stavkom 1., uključujući identifikatore za različite vrste transakcija objavljene u skladu s člankom 6. stavkom 1. i člankom 20., pri čemu se uvodi razlika između identifikatora utvrđenih na temelju čimbenika vezanih prvenstveno uz vrednovanje instrumenata i onih utvrđenih na temelju drugih čimbenika;
- (b) vremenski rok u skladu s obvezom objavljivanja što je moguće bliže stvarnom vremenu, uključujući i slučajeve trgovanja izvan uobičajenog vremena za trgovanje;
- (c) uvjete za izdavanje odobrenja za rad investicijskim društvima, uključujući sistematske internalizatore i tržišne operatere, te investicijskim društvima koja upravljaju mjestom trgovanja da omogućе odgođeno objavljivanje pojedinih transakcija za svaki razred predmetnih financijskih instrumenata u skladu s stavkom 1. ovog članka i člankom 20. stavkom 1.;
- (d) kriteriji koji se primjenjuju kod odlučivanja o transakcijama za koje je, zbog njihove veličine ili vrste, uključujući i profil likvidnosti dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fonda čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata ili drugog uključenog sličnog financijskog instrumenta, odobreno odgođeno objavljivanje za svaki razred dotičnog financijskog instrumenta.

ESMA Komisiji podnosi nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 2.

Transparentnost u pogledu nevlasničkih instrumenata

Članak 8.

Zahtjevi koje moraju ispuniti mjesta trgovanja u pogledu transparentnosti prije trgovanja obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama

1. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju svoje aktualne ponude za kupnju i prodaju te dubinu tržišta po tim cijenama, koje su preko njihovih sustava objavljene za obveznice, strukturirane financijske proizvode, emisijske jedinice ili izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja. Taj zahtjev primjenjuje se i na provedivi iskaz interesa. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju navedene informacije neprekidno tijekom uobičajenog vremena trgovanja. Obveza objavljivanja ne primjenjuje se na one transakcije izvedenicama nefinancijskih drugih ugovornih strana koje su objektivno mjerljive u pogledu smanjenja rizika izravno povezanih s komercijalnim aktivnostima ili aktivnostima financiranja državne blagajne nefinancijske druge ugovorne strane ili te grupe.

2. Zahtjev za transparentnost iz stavka 1. prilagođava se za različite vrste sustava za trgovanje, uključujući sustave na temelju naloga, sustave na temelju ponuda, kao i hibridne sustave i sustave za trgovanje koji se temelje na periodičnim dražbama ili glasovnom trgovanju.

3. Tržišni operateri te investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dužna su omogućiti pristup, po razumnim komercijalnim uvjetima i bez diskriminacije, aranžmanima kojima se koriste za objavljivanje informacije iz stavka 1. investicijskim društvima koja su obvezna objavljivati svoje ponude u obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama u skladu s člankom 18.

4. Kada se u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) odobri izuzeće, tržišni operateri i investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja objavljuju barem okvirne ponude za kupnju i prodaju prije trgovanja koje su blizu cijeni trgovinskih interesa koje su objavljene preko njihovih sustava obveznica, strukturiranih financijskih proizvoda, emisijskih jedinica i izvedenica kojima se trguje na mjestu trgovanja. Tržišni operateri i investicijska društva koja vode mjesto trgovanja objavljuju navedene informacije odgovarajućim elektroničkim sredstvima redovito i tijekom uobičajenog vremena trgovanja. Tim se aranžmanima osigurava da se informacije pružaju pod razumnim komercijalnim uvjetima i na nediskriminirajućoj osnovi.

Članak 9.

Izuzeća za nevlasničke instrumente

1. Nadležna tijela mogu tržišne operatere i investicijska društva koja vode mjesto trgovanja izuzeti od obveze objavljivanja informacija iz članka 8. stavka 1. u slučaju:

- (a) naloga koji su veliki u usporedbi s uobičajenom veličinom tržišta i naloga koji su zaprimljeni u sustav za upravljanje nalogima do njihovog objavljivanja na tržištu;
- (b) provedivih iskaza interesa u sustavu zahtjeva za ponudom i sustavu glasovnog trgovanja koji prekoračuju veličinu svojstvenu određenom financijskom instrumentu, koja bi pružatelje likvidnosti izložila prekomjernom riziku i uzimaju u obzir jesu li relevantni sudionici na tržištu mali i veliki ulagatelji;
- (c) izvedenica koje ne podliježu obvezi trgovanja iz članka 28. i drugih financijskih instrumenata za koje ne postoji likvidno tržište.

2. Prije odobrenja izuzeća u skladu sa stavkom 1. nadležna tijela dužna su obavijestiti ESMA-u i ostala nadležna tijela o namjeravanom odobrenju svakog pojedinog izuzeća za izuzeće i dati objašnjenje o primjeni izuzeća. Obavijest o namjeri odobrenja izuzeća daje se najmanje četiri mjeseca prije namjeravanog stupanja izuzeća na snagu. U roku od dva mjeseca po primitku obavijesti ESMA dostavlja mišljenje dotičnom nadležnom tijelu u kojem se procjenjuje kompatibilnost izuzeća sa zahtjevima utvrđenima u stavku 1. i navedenima u regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu sa stavkom 5. Ako nadležno tijelo odobri izuzeće, a nadležno tijelo druge države članice se ne slaže, dotično nadležno tijelo može pitanje opet uputiti ESMA-i koja može postupiti u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010. ESMA prati primjenu izuzeća i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se izuzeća primjenjuju u praksi.

3. Nadležna tijela mogu, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev drugih nadležnih tijela, povući izuzeće dano u skladu sa stavkom 1. ako primijete da se izuzeće koristi na način koji odstupa od izvorne namjere ili ako smatraju da se izuzeće koristi za zaobilazanje pravila utvrđenih ovim člankom.

Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u i druga nadležna tijela o tom oduzimanju bez odgode i prije nego što proizvede učinke, te pružaju potpuno objašnjenje svoje odluke.

4. Nadležno tijelo zaduženo za nadzor nad jednim mjestom trgovanja ili više njih na kojima se trguje razredom obveznica, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama ili izvedenicama može privremeno suspendirati obveze iz članka 8. kada likvidnost tog razreda financijskog instrumenta padne ispod određenog praga. Taj se prag utvrđuje na temelju objektivnih kriterija koji su specifični za tržište dotičnog financijskog instrumenta. Obavijest o takvoj privremenoj suspenziji objavljuje se na internetskoj stranici dotičnog nadležnog tijela.

Privremena suspenzija vrijedi tijekom početnog razdoblja koje nije dulje od tri mjeseca od dana njezine objave na internetskoj stranici relevantnog nadležnog tijela. Takva se suspenzija može obnoviti na naredna razdoblja koje nisu dulja od tri mjeseca ako je osnova za suspenziju i dalje primjenjiva. Ako se suspenzija ne obnovi nakon razdoblja od tri mjeseca, ona automatski prestaje važiti.

Prije suspenzije ili obnove privremene suspenzije u skladu s obvezama iz ovog stavka iz članka 8 relevantno nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o svojoj namjeri i daje objašnjenje. ESMA nadležnom tijelu što je prije moguće izdaje mišljenje o tome je li po njezinom mišljenju suspenzija ili obnova privremene suspenzije opravdana u skladu s prvim i drugim podstavkom.

5. ESMA donosi nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila:

- (a) parametre i metode izračuna praga likvidnosti iz stavka 4. u odnosu na financijske instrumente. Parametri i metode država članica za izračun praga postavljaju su na način da, kada se dosegne prag, to predstavlja znatan pad u likvidnosti na mjestima trgovanja u Uniji za dotični financijski instrument na temelju kriterija korištenih u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom 17.;
- (b) raspon cijena za kupnju i prodaju ili ponude i dubinu tržišta po tim cijenama, ili okvirne cijene prije trgovanja i ponude za prodaju koje su blizu cijeni tržišta, koji se trebaju objaviti za svaki razred dotičnih financijskih instrumenata u skladu s člankom 8. stavcima 1.i 4., uzimajući u obzir potrebnu prilagodbu za različite vrste sustava za trgovanje kako je određeno u članku 8. stavku 2.;
- (c) veličinu naloga koji prelaze uobičajenu veličinu tržišta i vrstu te minimalnu veličinu neizvršenih naloga koji su zaprimljeni u sustav za upravljanje nalogima do objavljivanja koji se mogu osloboditi od obveze objavljivanja prije trgovanja prema stavku 1. za svaki dotični razred financijskog instrumenta;
- (d) količinu tipičnu za financijski instrument iz stavka 1. točke (b) i definiciju sustava zahtjeva za ponudom i sustava glasovnog trgovanja koji se mogu osloboditi od obveze objavljivanja prije trgovanja po stavku 1.;

Prilikom određivanja količine tipične za financijski instrument koja bi pružatelj likvidnosti izložila prekomjernom riziku i uzimajući u obzir to jesu li relevantni sudionici na tržištu mali ili veliki ulagatelji, u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ESMA uzima u obzir sljedeće čimbenike:

- i. mogu li se, pri takvim količinama, osiguravatelji likvidnosti osigurati od rizika,
- ii. ako se tržište za financijski instrument ili razred financijskih instrumenata sastoji dijelom od malih ulagatelja, prosječnu vrijednost transakcija koje izvršavaju ti ulagatelji,

- (e) financijske instrumente ili razrede financijskih instrumenata za koje ne postoji likvidno tržište kod kojih je moguće izuzeće od obveze objavljivanja prije trgovanja prema stavku 1.

ESMA Komisiji podnosi nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 10.

Zahtjevi koje moraju ispuniti mjesta trgovanja u pogledu transparentnosti poslije trgovanja obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama

1. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju cijenu, volumen i vrijeme izvršenih transakcija obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja. Tržišni operateri te investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja objavljuju pojedinosti o svim takvim transakcijama onoliko blizu stvarnom vremenu koliko im to dopuštaju tehničke mogućnosti.
2. Tržišni operateri te investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dužna su omogućiti učinkoviti pristup, prema razumnim komercijalnim uvjetima i bez diskriminacije, aranžmanima kojima se koriste za objavljivanje informacije iz prvog stavka investicijskim društvima koja su obvezna objavljivati pojedinosti o svojim transakcijama obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama u skladu s člankom 21.

Članak 11.

Odobrenje odgođenog objavljivanja

1. Nadležna tijela mogu tržišnim operaterima i investicijskim društvima koji upravljaju mjestom trgovanja odobriti odgođeno objavljivanje podataka o transakcijama na temelju veličine ili vrste transakcija.

Nadležna tijela mogu posebno odobriti odgođeno objavljivanje ako se radi o transakcijama koje imaju sljedeće karakteristike:

- (a) prelaze uobičajenu veličinu tržišta za dotičnu obveznicu, strukturirani financijski proizvod, emisijsku jedinicu ili izvedenicu kojima se trguje na mjestu trgovanja ili za taj razred obveznica, strukturirani financijski proizvod, emisijsku jedinicu ili izvedenicu. njima se trguje na mjestu trgovanja; ili
- (b) povezane su s obveznicom, strukturiranim financijskim proizvodom, emisijskom jedinicom ili izvedenicom kojima se trguje na mjestu trgovanja, ili s razredom obveznica, strukturiranog financijskog proizvoda, emisijske jedinice ili izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja za koje nema likvidnog tržišta;
- (c) prelaze količinu tipičnu za tu obveznicu, strukturirani financijski proizvod, emisijsku jedinicu ili izvedenicu kojima se trguje na mjestu trgovanja ili za taj razred obveznica, strukturiranog financijskog proizvoda, emisijske jedinice ili izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja, koja bi osiguravatelje likvidnosti izložila prekomjernom riziku i uzimaju u obzir to jesu li relevantni sudionici na tržištu mali i veliki ulagatelji.

Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dobivaju od nadležnog tijela prethodno odobrenje za predložene aranžmane o odgođenom objavljivanju podataka o trgovanju te su o tim aranžmanima dužni jasno obavijestiti tržišne sudionike i javnost. ESMA prati primjenu tih aranžmana o odgođenom objavljivanju podataka o trgovanju i podnosi godišnje izvješće Komisiji o tome kako se oni primjenjuju u praksi.

2. Nadležno tijelo zaduženo za nadzor nad jednim mjestom trgovanja ili više njih na kojima se trguje razredom obveznica, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama ili izvedenicama može privremeno suspendirati obveze iz članka 10. kada likvidnost tog razreda financijskog instrumenta padne ispod praga određenog u skladu s

metodologijom iz članka 9. stavka 5. točke (a). Taj se prag utvrđuje na temelju objektivnih kriterija koji su specifični za tržište dotičnog financijskog instrumenta. Ta privremena suspenzija objavljuje se na internetskoj stranici relevantnog nadležnog tijela.

Suspenzija vrijedi tijekom početnog razdoblja koje nije dulje od tri mjeseca od dana njezine objave na internetskoj stranici relevantnog nadležnog tijela. Takva se suspenzija može obnoviti na naredna razdoblja koje nisu dulja od tri mjeseca ako je osnova za suspenziju i dalje primjenjiva. Ako se suspenzija ne obnovi nakon razdoblja od tri mjeseca, ona automatski prestaje važiti.

Prije suspenzije ili obnove privremene suspenzije u skladu s obvezama iz članka 10. relevantno nadležno tijelo obavještuje ESMA-u o svojoj namjeri i daje objašnjenje. ESMA nadležnom tijelu što je prije moguće izdaje mišljenje o tome je li po njezinom mišljenju suspenzija ili obnova privremene suspenzije opravdana u skladu s prvim i drugim podstavkom.

3. Uz izdavanje odobrenja odgođenog objavljivanja, nadležna tijela mogu:

- (a) zahtijevati objavu ograničenih pojedinosti transakcije ili pojedinosti nekoliko transakcija u zbirnom obliku, ili njihovu kombinaciju, tijekom razdoblja odgode;
- (b) omogućiti neobjavljivanje volumena pojedinačne transakcije tijekom produženog razdoblja odgode;
- (c) u pogledu nevlasničkih instrumenata koji nisu državni dužnički vrijednosni papiri, omogućiti objavu različitih transakcija u zbirnom obliku tijekom produženog razdoblja odgode;
- (d) u pogledu državnih dužničkih vrijednosnih papira, omogućiti objavu različitih transakcija u zbirnom obliku na neodređeno razdoblje.

U pogledu državnih dužničkih vrijednosnih papira, točke (b) i (d) mogu se koristiti odvojeno ili uzastopno pomoću čega bi se, jednom kada produženi rok za suspenziju objave volumena istekne, volumeni mogli objaviti u zbirnom obliku.

U pogledu svih drugih financijskih instrumenata, kada razdoblje odgode prestane važiti, objavljuju se ostale pojedinosti transakcije i sve pojedinosti transakcije na pojedinačnoj osnovi.

4. ESMA donosi nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojemu, kako bi omogućila objavu informacija u skladu s članom 64. Direktive 2014/65/EU, navodi sljedeće:

- (a) pojedinosti transakcija koje investicijska društva, uključujući sistematske internalizatore i tržišne operatere te investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja čine dostupnima javnosti za svaki razred dotičnog financijskog instrumenta u skladu s člankom 10. stavkom 1., uključujući identifikatore za različite vrste transakcija objavljene u skladu s člankom 10. stavkom 1. i člankom 21. stavkom 1., pri čemu se uvodi razlika između identifikatora određenih čimbenicima vezanim prvenstveno uz vrednovanje financijskih instrumenata i onih određenih drugim čimbenicima;
- (b) rok u skladu s obvezom objavljivanja što je moguće bliže stvarnom vremenu, uključujući i slučajeve trgovanja izvan uobičajenog vremena za trgovanje;
- (c) uvjete za izdavanje odobrenja investicijskim društvima, sistematskim internalizatorima i tržišnim operaterima te investicijskim društvima koja upravljaju mjestom trgovanja da omogućite odgođeno objavljivanje pojedinosti transakcije za svaki razred predmetnih financijskih instrumenata u skladu s stavkom 1. ovog članka i člankom 21. stavkom 4.;

- (d) kriterije koje treba primijeniti prilikom određivanja veličine ili vrste transakcije za koju je u skladu sa stavkom 3. dopušteno odgođeno objavljivanje i objavljivanje ograničenih pojedinosti transakcije, ili objavljivanje pojedinosti nekoliko transakcija u zbirnom obliku, ili neobjavljivanje volumena transakcija posebno s obzirom na dopuštanje produžetka razdoblja odgode za određene financijske instrumente ovisno o njihovoj kvaliteti.

ESMA Komisiji podnosi nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 3.

Obveza odvojenog objavljivanja podataka o trgovanju prema razumnim komercijalnim uvjetima

Članak 12.

Obveza odvojenog objavljivanja podataka prije trgovanja i poslije trgovanja

1. Tržišni operateri i investicijska društva koja upravljaju mjestom trgovanja dužna su informacije objavljene u skladu s člancima 3., 4. i 6. do 11. staviti na raspolaganje javnosti pri čemu se podaci prije trgovanja i podaci poslije trgovanja objavljuju odvojeno.
2. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje objavljivanje podataka prije trgovanja i poslije trgovanja, uključujući i razinu razdvajanja podataka za objavljivanje iz stavka 1.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 13.

Obveza objavljivanja podataka prije trgovanja i poslije trgovanja prema razumnim komercijalnim uvjetima

1. Tržišni operateri i investicijska društva koji upravljaju mjestom trgovanja dužni su informacije objavljene u skladu s člancima 3., 4. i 6. do 11. staviti na raspolaganje javnosti prema razumnim komercijalnim uvjetima i osigurati učinkovit nediskriminirajući pristup informacijama. Takve informacije se stavljaju na raspolaganje besplatno 15 minuta nakon objave.
2. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 50. kojima se pojašnjava što su to razumni uvjeti poslovanja prema kojima se informacije iz stavka 1. javno objavljuju.

GLAVA III.

ZAHTJEVI TRANSPARENTNOSTI ZA SISTEMATSKE INTERNALIZATORE I INVESTICIJSKA DRUŠTVA KOJI TRGUJU IZVAN UREĐENOG TRŽIŠTA

Članak 14.

Obveza sistemskih internalizatora da objavljuju obvezujuće ponude u vezi s dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima

1. Investicijska društva dužna su objaviti obvezujuće ponude u vezi s dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima kojima se trguje na mjestu trgovanja za koje su oni sistemski internalizatori i za koje postoji likvidno tržište.

Ako ne postoji likvidno tržište za financijske instrumente iz prvog podstavka, sistemski internalizatori objavljuju ponudu na zahtjev svojih klijenata.

2. Ovaj članak te članci 15., 16. i 17. primjenjuju se na sistematske internalizatore kada trguju količinama do uobičajene veličine tržišta. Sistemski internalizatori nisu podložni ovom članku i članaka, 15., 16. i 17. kada trguju količinama iznad uobičajene veličine tržišta.

3. Sistematski internalizatori mogu odlučiti o količini ili količinama za koje će isticati ponude. Minimalna količina za koju se daje ponuda predstavlja najmanje 10 % uobičajene veličine tržišta za dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili drugi sličan financijski instrument kojima se trguje na mjestu trgovanja. Svaka ponuda za određenu dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili drugi sličan financijski instrument kojim se trguje na mjestu trgovanja obuhvaća obvezujuću ponudu na prodaju i nudi cijenu ili cijene za količinu ili količine koje mogu biti do uobičajene veličine tržišta za razred dionica, potvrda o deponiranim vrijednosnim papirima, fondova čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata ili drugih sličnih financijskih instrumenata kojem dotični financijski instrument pripada. Cijena ili cijene odražavaju prevladavajuće tržišne uvjete za tu dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili drugi sličan financijski instrument.

4. Dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovi čijim se udjelima trguje na burzi, certifikati i drugi slični financijski instrumenti grupiraju se u razrede na temelju aritmetičke sredine vrijednosti naloga izvršenih na tržištu za taj financijski instrument. Standardna veličina tržišta za svaki razred dionica, potvrda o deponiranim vrijednosnim papirima, fondova čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata i drugih sličnih financijskih instrumenata jest veličina koja predstavlja aritmetičku sredinu vrijednosti naloga izvršenih na tržištu za financijske instrumente u svakom razredu.

5. Tržište za svaku dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili sličan financijski instrument čine svi nalozi izvršeni u Uniji za taj financijski instrument, isključujući one koje prelaze uobičajenu veličinu tržišta.

6. Nadležno tijelo najvažnijeg tržišta u smislu likvidnosti, kako je utvrđeno u članku 26. za svaku dionicu, potvrdu o deponiranim vrijednosnim papirima, fond čijim se udjelima trguje na burzi, certifikat ili drugi sličan financijski instrument, određuje barem jednom godišnje, na temelju aritmetičke sredine vrijednosti naloga izvršenih na tržištu za taj financijski instrument, razred kojemu on pripada. Te se informacije javno objavljuju svim sudionicima na tržištu i dostavljaju ESMA-i koja informacije objavljuje na svojoj internetskoj stranici.

7. Kako bi se osiguralo učinkovito vrednovanje dionica, potvrda o deponiranim vrijednosnim papirima, fondova čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata i drugih sličnih financijskih instrumenata i maksimizirala mogućnost da investicijska društva postignu najbolje uvjete za svoje klijente, ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se dodatno utvrđuju aranžmani za objavu obvezujuće ponude kako je navedeno u stavku 1., određivanje toga odražavaju li cijene prevladavajuće tržišne uvjete kako je navedeno u stavku 3. i uobičajene veličine tržišta kako je navedeno u stavcima 2. i 4.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 15.

Izvršavanje naloga klijenata

1. Sistematski internalizatori javno objavljuju svoje ponude, trajno i redovito tijekom uobičajenog vremena trgovanja. Svoje ponude mogu ažurirati u bilo kojem trenutku. Također imaju pravo svoje ponude povući u iznimnim tržišnim okolnostima.

Država članica zahtijeva da društva koja ispunjavaju definiciju sistemskog internalizatora obavijeste svoje nadležno tijelo. Ta obavijest prosljeđuje se ESMA-i. ESMA sastavlja popis svih sistemskih internalizatora u Uniji.

Ponude se javno objavljuju ostalim sudionicima na tržištu na lako dostupan način prema razumnim tržišnim uvjetima.

2. Sistematski internalizatori uz poštovanje članka 27. Direktive 2014/65/EU izvršavaju naloge svojih klijenata za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate i druge slične financijske instrumente za koje su oni sistematski internalizatori prema cijenama istaknutima u trenutku zaprimanja naloga.

U opravdanim slučajevima, međutim, naloge mogu izvršiti i prema boljoj cijeni uz uvjet da je cijena u okviru objavljenog raspona blizu tržišnih uvjeta.

3. Sistematski internalizatori mogu izvršiti naloge profesionalnih ulagatelja prema cijenama različitima od objavljenih, bez obveze poštovanja uvjeta utvrđenih u stavku 2., u vezi s transakcijama u kojima je izvršenje naloga za nekoliko vrijednosnih papira predmet jedne transakcije ili u vezi s nalogima koji podliježu uvjetima različitima od trenutačnih tržišnih cijena.

4. Ako sistematski internalizator koji daje samo jednu ponudu ili čija je najviša ponuda niža od uobičajene veličine tržišta, zaprimi nalog klijenta za količinu veću od njegove objavljene količine, ali nižu od uobičajene veličine tržišta, može odučiti izvršiti onaj dio naloga koji prelazi njegovu objavljenu količinu pod uvjetom da se cijeli nalog izvrši po objavljenoj cijeni, osim ako je drukčije dopušteno uvjetima iz stavaka 2. i 3. Ako sistematski internalizator objavljuje ponudu za različite veličine, a zaprimi nalog između te dvije veličine, izvršava nalog po jednoj od objavljenih cijena u skladu s člankom 28. Direktive 2014/65/EU, osim ako je drukčije dopušteno uvjetima iz stavaka 2. i 3. ovog članka.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 50. kojima se pojašnjava što su to razumni uvjeti poslovanja prema kojima se informacije iz stavka 1. javno objavljuju.

Članak 16.

Obveze nadležnih tijela

Nadležna tijela dužna su provjeriti sljedeće:

(a) ažuriraju li investicijska društva redovito ponude za kupnju i prodaju objavljene u skladu s člankom 14. i održavaju li cijene koje odražavaju prevladavajuće tržišne uvjete;

(b) poštuju li investicijska društva uvjete za poboljšanje cijena utvrđene u članku 15. stavku 2.

Članak 17.

Pristup ponudama

1. Sistematski internalizatori mogu na temelju svoje poslovne politike i na objektivan nediskriminirajući način odlučiti kojim će klijentima dati pristup svojim ponudama. U tu svrhu moraju postojati jasni standardi koji uređuju pristup njihovim ponudama. Sistematski internalizatori mogu odbiti ući u poslovni odnos ili prekinuti poslovni odnos s klijentima iz tržišnih razloga, kao što su kreditni status klijenta, rizik druge ugovorne strane i konačna namira transakcije.

2. Radi ograničavanja rizika izloženosti višestrukim transakcijama s istim klijentom, sistematskim internalizatorima dopušteno je na nediskriminirajući način ograničiti broj transakcija koje poduzimaju s istim klijentom prema objavljenim uvjetima. Nadalje, mogu na nediskriminirajući način i prema uvjetima iz članka 28. Direktive 2014/65/EU ograničiti ukupan broj transakcija koje se provode istodobno s različitim klijentima, pod uvjetom da je to dopušteno, samo ako broj/ili volumen naloga koji klijenti žele zadati znatno prelazi normu.

3. Kako bi se osiguralo učinkovito vrednovanje dionica, potvrda o deponiranim vrijednosnim papirima, fondova čijim se udjelima trguje na burzi, certifikata i drugih sličnih financijskih instrumenata i povećala mogućnost da investicijska društva postignu najbolje uvjete za svoje klijente, Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 50. kojima se utvrđuju:

(a) kriteriji kojima se određuje kada se ponuda smatra objavljenom redovito, trajno i na lako dostupan način kako je navedeno u članku 15. stavku 1., kao i sredstvo kojim investicijsko društvo smije ispunjavati obveze objavljivanja svojih ponuda, a što uključuje sljedeće mogućnosti:

i. sustavom bilo kojeg uređenog tržišta koje je uvrstilo dotični instrument za trgovanje,

ii. ovlaštenim sustavom objavljivanja (APA),

iii. vlastitim sustavima,

(b) kriteriji kojima se određuju transakcije u kojima je izvršenje naloga za nekoliko vrijednosnih papira predmet jedne transakcije ili naloga koji podliježu uvjetima različitim od trenutanih tržišnih cijena kako je navedeno u članku 15. stavku 3.;

(c) kriteriji kojima se određuje što se može smatrati iznimnim tržišnim okolnostima koje uvjetuju povlačenje ponuda kao i uvjete za ažuriranje ponuda kako je navedeno u članku 15. stavku 1.;

(d) kriteriji kojima se određuje kada broj i/ili volumen naloga klijenata znatno prelazi normu iz stavka 2.;

(e) kriteriji kojima se određuje kada su cijene u okviru objavljenog raspona blizu tržišnih uvjeta iz članka 15. stavka 2.

Članak 18.

Obveza sistemskih internalizatora da objavljuju obvezujuće ponude u vezi s obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama

1. Investicijska društva dužna su objaviti obvezujuće ponude u vezi s obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja za koje su oni sistemski internalizatori i za koje postoji likvidno tržište kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) ponudu je zatražio klijent sistematskog internalizatora;

(b) ona pristaju dati ponudu.

2. U pogledu obveznica, strukturiranih financijskih proizvoda, emisijskih jedinica i izvedenica kojima se trguje na mjestu trgovanja za koje ne postoji likvidno tržište, sistemski internalizatori objavljuju ponude svojim klijentima na zahtjev ako pristanu dati ponudu. Ta se obveza može ukinuti ako se ispune uvjeti navedeni u članku 9. stavku 1.

3. Sistemski internalizatori mogu ažurirati svoje ponude u svakom trenutku. U slučaju izvanrednih tržišnih uvjeta mogu povući svoje ponude.

4. Države članice zahtijevaju da društva koja ispunjavaju definiciju sistemskog internalizatora obavijeste svoje nadležno tijelo. Ta obavijest prosljeđuje se ESMA-i. ESMA sastavlja popis svih sistemskih internalizatora u Uniji.

5. Sistemski internalizatori objavljuju obvezujuće ponude u skladu sa stavkom 1. svojim drugim klijentima. Neovisno o tome, oni mogu na temelju svoje poslovne politike i na objektivan nediskriminirajući način odlučiti kojim će klijentima dati pristup svojim ponudama. U tu svrhu sistemski internalizatori moraju imati jasne standarde kojima se uređuje pristup njihovim ponudama. Sistematski internalizatori mogu odbiti ući u poslovni odnos ili prekinuti poslovni odnos s klijentima iz tržišnih razloga, kao što su kreditni status klijenta, rizik druge ugovorne strane i konačna namira transakcije.

6. Sistematski internalizatori obvezuju se zaključiti transakcije prema objavljenim uvjetima sa svakim drugim klijentom kojemu je ponuda dana u skladu sa stavkom 5. ako je ponuđena količina jednaka količini tipičnoj za taj financijski instrument ili manja od nje što je određeno u skladu s člankom 9. stavkom 5. točkom (d).

Sistemski internalizatori ne podliježu obvezi objavljivanja obvezujuće ponude u skladu sa stavkom 1. za financijske instrumente koji su ispod praga likvidnosti određenog u skladu s člankom 9. stavkom 4.

7. Sistematski internalizatori smiju odrediti nediskriminirajuće i transparentne limite u pogledu broja transakcija koje se obvezuju sklopiti s klijentima u skladu sa svakom danom ponudom.

8. Ponude objavljene u skladu sa stavcima 1. i 5. i one jednake ili manje od količine iz stavka 6. objavljuju se na način koji je lako dostupan ostalim tržišnim sudionicima po razumnim komercijalnim uvjetima.

9. Ponuđena cijena ili cijene daju se na način koji osigurava da sistemski internalizator poštuje sve obveze iz članka 27. Direktive 2014/65/EU, prema potrebi, i odražava prevladavajuće tržišne uvjete s obzirom na cijene po kojima se sklapaju transakcije istim ili sličnim financijskim instrumentima na mjestu trgovanja.

U opravdanim slučajevima, međutim, naloge mogu izvršiti i prema boljoj cijeni uz uvjet da je ta cijena u okviru objavljenog raspona blizu tržišnih uvjeta.

10. Sistemski internalizatori ne podliježu ovom članku kada trguju količinama iznad količine tipične za instrument određene u skladu s člankom 9. stavkom 5. točkom (d).

Članak 19.

Suradnja s ESMA-om

1. Nadležna tijela i ESMA prate primjenu članka 18. s obzirom na količine u kojima se ponude daju klijentima investicijskog društva i ostalim tržišnim sudionicima u odnosu na ostalu aktivnost trgovanja društva, te stupanj u kojem te ponude odražavaju prevladavajuće tržišne uvjete u odnosu na transakcije istim ili sličnim financijskim instrumentima koje se obavljaju na mjestu trgovanja. Do 3. siječnja 2019. ESMA podnosi izvješće Komisiji o primjeni članka 18. U slučaju znatnih ponuda i trgovinske aktivnosti neznatno iznad praga iz članka 18. stavka 6. ili izvan prevladavajućih tržišnih uvjeta, ESMA podnosi izvješće Komisiji prije tog roka.

2. Komisija delegiranim aktima u skladu s člankom 50. utvrđuje količine iz članka 18. stavka 6. u kojima društvo sklapa transakcije s bilo kojim drugim klijentom kome je dana ponuda. Količina tipična za instrument određuje se u skladu s kriterijima iz članka 9. stavka 5. točke (d).

3. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 50. kojima se pojašnjava što su to razumni uvjeti poslovanja po kojima se informacije iz članka 18. stavka 8. javno objavljuju.

*Članak 20.***Objave investicijskih društava, uključujući sistematske internalizatore, nakon trgovanja dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim financijskim instrumentima**

1. Investicijska društva koja za vlastiti račun ili za račun klijenata sklapaju transakcije dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i sličnim financijskim instrumentima kojima se trguje na mjestu trgovanja objavljuju volumen i cijenu tih transakcija kao i vrijeme kada su sklopljene. Informacije se objavljuju ovlaštenim sustavom objavljivanja (APA).
2. Informacije objavljene u skladu sa stavkom 1. ovog članka i rokovi u kojima se one objavljuju moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u skladu s člankom 6., uključujući regulatorne tehničke standarde usvojene u skladu s člankom 7. stavkom 2. točkom (a). Ako se mjerama donesenim u skladu s člankom 7. predviđa odgođeno objavljivanje za određene kategorije transakcija dionicama, potvrđama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i sličnim financijskim instrumentima kojima se trguje na mjestu trgovanja, ta se mogućnost primjenjuje i na te transakcije ako su provedene izvan mjesta trgovanja.
3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:
 - (a) identifikatora različitih vrsta transakcija objavljenih u skladu s ovim člankom, pri čemu se čini razlika između identifikatora utvrđenih na temelju čimbenika vezanih prvenstveno uz vrednovanje financijskih instrumenata i onih utvrđenih na temelju drugih čimbenika;
 - (b) primjena obveza iz stavka 1. na transakcije izvršene tim financijskim instrumentima kao kolateralom, u svrhu pozajmljivanja ili u druge svrhe gdje se razmjena financijskih instrumenata određuje prema nekim drugim čimbenicima, a ne prema trenutnoj tržišnoj vrijednosti financijskog instrumenta;
 - (c) strane u transakciji koja mora objaviti transakciju u skladu sa stavkom 1. ako su obje strane u transakciji investicijska društva.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

*Članak 21.***Objave investicijskih društava, uključujući sistematske internalizatore, poslije trgovanja obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama**

1. Investicijska društva koja za vlastiti račun ili za račun klijenata sklapaju transakcije obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja objavljuju volumen i cijenu tih transakcija, kao i vrijeme kada su sklopljene. Informacije se objavljuju ovlaštenim sustavom objavljivanja (APA).
2. Svaka pojedinačna transakcija objavljuje se jednom preko jednog APA-e.
3. Informacije objavljene u skladu sa stavkom 1. i rokovi u kojima se one objavljuju moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u skladu s člankom 10., uključujući regulatorne tehničke standarde usvojene u skladu s člankom 10. stavkom 4. točkama (a) i (b).
4. Nadležna tijela mogu odobriti investicijskim društvima odgođeno objavljivanje, ili mogu zahtijevati objavu ograničenih pojedinosti o transakciji, ili pojedinosti više transakcija u zbirnom obliku, ili njihovu kombinaciju, tijekom razdoblja odgode ili mogu dopustiti neobjavljivanje volumena za pojedinačne transakcije tijekom produženog razdoblja odgode, ili u slučaju nevlasničkih financijskih instrumenata koji nisu državni dužnički vrijednosni papiri, mogu dopustiti objavu

nekoliko transakcija u zbirnom obliku tijekom produženog razdoblja odgode, ili u slučaju državnih dužničkih vrijednosnih papira mogu dopustiti objavu nekoliko transakcija u zbirnom obliku na neodređeno i mogu privremeno suspendirati obveze iz stavka 1. o istim uvjetima utvrđenim u članku 11.

Ako se mjerama usvojenim u skladu s člankom 11. omogućava odgođeno objavljivanje i objavljivanje ograničenih pojedinosti u zbirnom obliku, ili njihova kombinacija, ili neobjavljivanje volumena za određene kategorije transakcija obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja, ta se mogućnost također primjenjuje na te transakcije ako su izvršene izvan mjesta trgovanja.

5. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojemu, kako bi omogućila objavu informacija u skladu s članom 64. Direktive 2014/65/EU, navodi sljedeće:

- (a) identifikatore različitih vrsta transakcija objavljenih u skladu s ovim člankom, pri čemu se čini razlika između identifikatora utvrđenih na temelju čimbenika vezanih prvenstveno uz vrednovanje financijskih instrumenata i onih utvrđenih na temelju drugih čimbenika;
- (b) primjenu obveza iz stavka 1. na transakcije izvršene tim financijskim instrumentima kao kolateralom, u svrhu pozajmljivanja ili u druge svrhe gdje se razmjena financijskih instrumenata određuje prema nekim drugim čimbenicima, a ne prema trenutačnoj tržišnoj vrijednosti financijskog instrumenta;
- (c) strane u transakciji koja mora objaviti transakciju u skladu sa stavkom 1. ako su obje strane u transakciji investicijska društva.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 22.

Pružanje informacija u svrhu transparentnosti i drugih izračuna

1. Kako bi se izvršili izračuni za određivanje zahtjeva za transparentnost prije trgovanja i poslije trgovanja i mehanizme obveze trgovanja određene člancima 3. do 11., člancima 14. do 21. i člankom 32., koji su primjenjivi na financijske instrumente i za određivanje toga je li investicijsko društvo sistemski internalizator kako je određeno člankom 2. stavkom 3., nadležna tijela mogu zahtijevati informacije od:

- (a) mjesta trgovanja;
- (b) APA-e; i
- (c) CTP-ova.

2. Mjesta trgovanja, APA-e i CTP-ovi pohranjuju potrebne podatke na dovoljno dugo razdoblje.

3. Nadležna tijela prenose ESMA-i takve informacije s obzirom na to da ESMA zahtijeva da se sastavljaju izvješća iz članka 5. stavaka 4., 5. i 6.

4. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila sadržaj i učestalost zahtjeva za podacima, format i vremenski okvir u kojem mjesta trgovanja, APA-e i CTP-ovi moraju odgovoriti na takve zahtjeve u skladu sa stavkom 1. i vrstu podataka koja se mora pohraniti te minimalno razdoblje na koje mjesta trgovanja, APA i CTP-ovi moraju pohraniti podatke kako bi mogli odgovoriti na takve zahtjeve u skladu sa stavkom 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz ovog stavka ovog stavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 23.

Obveza trgovanja za investicijska društva

1. Investicijsko društvo osigurava da se trgovanja dionicama koja ono izvršava, a koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili se njima trguje na mjestu trgovanja, odvijaju na uređenom tržištu, MTP-u ili sistemskom inter-nalizatoru, ili mjestu trgovanja u trećoj zemlji koje se ocijenjeno kao jednakovrijedno u skladu s člankom 25. stavkom 4. točkom (a) Direktive 2014/65/EU, prema potreba, osim ako prema njihovim značajkama one nisu:

(a) nesistemske, ad hoc, nepravilne i povremene; ili

(b) ako se izvršavaju između kvalificiranih nalogodavatelja i/ili profesionalnih nalogodavatelja i ne doprinose procesu utvrđivanja cijena.

2. Investicijsko društvo koje upravlja unutarnjim sustavom za uparivanje naloga koje izvršava naloge klijenata u dionicama, potvrdama o deponiranim vrijednosnim papirima, fondovima čijim se udjelima trguje na burzi, certifikatima i drugim sličnim financijskim instrumentima na multilateralnoj osnovi mora osigurati da ima odobrenje za rad kao MTP u skladu s Direktivom 2014/65/EU i da poštuje sve relevantne odredbe koje se odnose na takva odobrenja za rad.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju posebne značajke tih transakcija dionica koje ne doprinose procesu utvrđivanja cijena kako je navedeno u stavku 1., uzimajući u obzir slučajeve kao što su:

(a) trgovanje bez dostupnih podataka o likvidnosti; ili

(b) kada je razmjena takvih financijskih instrumenata određena čimbenicima različitim od trenutne tržišne vrijednosti financijskog instrumenta.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA IV.

IZVJEŠĆIVANJE O TRANSAKCIJAMA

Članak 24.

Obveza čuvanja tržišnog integriteta

Ne dovodeći u pitanje raspodjelu odgovornosti za provedbu Uredbe (EU) br. 596/2014, nadležna tijela kojima koordinira ESMA u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) br. 1095/2010 nadgledaju aktivnosti investicijskih društava radi osiguravanja da djeluju pošteno, korektno i u skladu s pravilima struke te na način koji promiče integritet tržišta.

Članak 25.**Obveza vođenja evidencije**

1. Investicijska društva najmanje pet godina drže na raspolaganju nadležnim tijelima relevantne podatke o svim nalogima i transakcijama financijskih instrumenata koje su izvršila za vlastiti račun ili za račun klijenta. U slučaju transakcija koje se provode za račun klijenata, evidencija mora sadržavati sve informacije i pojedinosti o identitetu klijenta te informacije u skladu sa zahtjevima iz Direktive 2005/60/EZ ⁽¹⁾. ESMA može zatražiti pristup tim podacima u skladu s postupkom i pod uvjetima utvrđenim člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Operater mjesta trgovanja najmanje pet godina drži na raspolaganju nadležnom tijelu relevantne podatke o svim nalogima u okviru poslovanja s financijskim instrumentima koji se objavljuju putem njihovih sustava. Evidencije sadrže relevantne podatke koji predstavljaju značajke naloga, uključujući one koje povezuju nalog s izvršenom transakcijom koja proizlazi iz tog naloga i o čijim se pojedinostima izvješćuje u skladu s člankom 26. stavcima 1. i 3. ESMA olakšava i koordinira pristup informacijama za nadležna tijela u skladu s odredbama ovog stavka.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila pojedinosti relevantnih podataka o nalogu koje se trebaju održavati u skladu sa stavkom 2. ovog članka a koje nisu navedene u članku 26.

Ti nacrti regulatornih tehničkih standarda obuhvaćaju identifikacijsku oznaku člana ili sudionika koji je prenio nalog, identifikacijsku oznaku naloga, datum i vrijeme kad je nalog prenesen, značajke naloga, uključujući vrstu naloga, ograničenje cijene ako je to primjenjivo, razdoblje valjanosti, posebne upute o načinu izvršavanja naloga, pojedinosti o izmjenama, poništavanjima, djelomičnom ili potpunom izvršenju naloga, te zadaje li se nalog u vlastito ime i za vlastiti račun ili u svojstvu zastupnika.

ESMA dostavlja Komisiji nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 26.**Obveza izvješćivanja o transakcijama**

1. Investicijska društva koja izvršavaju transakcije s financijskim instrumentima izvješćuju nadležno tijelo o potpunim i točnim pojedinostima takvih transakcija što je prije moguće, a najkasnije od kraja sljedećeg radnog dana.

Nadležna tijela, u skladu s člankom 85. Direktive 2014/65/EU, utvrđuju odgovarajuće mjere kako bi osigurala da te podatke primi i nadležno tijelo tržišta najrelevantnijeg tržišta u smislu likvidnosti za te financijske instrumente.

Nadležno tijelo stavlja na raspolaganje ESMA-i, na njen zahtjev, svaku informaciju o kojoj se izvješćuje u skladu s ovim člankom.

2. Obveza utvrđena u stavku 1. odnosi se na:

(a) financijske instrumente koji su uvrštenih za trgovanje ili kojima se trguje na mjestu trgovanja ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje;

(b) financijske instrumente čiji je temelj financijski instrument kojim se trguje na mjestu trgovanja; i

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

(c) financijske instrumente čiji je temelj indeks ili košarica koja je sastavljena od financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja.

Obveza se odnosi na transakcije financijskim instrumentima iz točaka (a) do (c) neovisno o tome izvršavaju li se takve transakcije na mjestu trgovanja ili ne.

3. Izvješća posebno obuhvaćaju pojedinosti o nazivima i brojevima kupljenih i prodanih instrumenata, količini, datumima i vremenima izvršenja, cijenama transakcija, oznaku identiteta klijenata za čiji je račun investicijsko društvo izvršilo tu transakciju, oznaku identiteta osoba i računalnih algoritama unutar investicijskog društva koji su odgovorni za odluku o ulaganju i izvršenje transakcije, oznaku kojom se utvrđuje pripadajuće izuzeće pod kojim je došlo do trgovanja, načine utvrđivanja dotičnog investicijskog društva, te oznake radi li se o kratkoj prodaji dionice ili državnog dužničkog instrumenta kako je određeno u članku 2. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća. Za transakcije koje nisu izvršene na mjestu trgovanja, izvješća također sadrže oznaku kojom se utvrđuju vrste transakcija u skladu s mjerama koje treba donijeti u skladu s člankom 20. stavkom 3. točkom (a) i člankom 21. stavkom 5. Za robne izvedenice u izvješćima se također navodi smanjuju li transakcije rizik na objektivno mjerljiv način u skladu s člankom 57. Direktive 2014/65/EU.

4. Investicijska društva koja prenose naloge u prijenos tog naloga navode sve pojedinosti navedene u stavcima 1. i 3. Umjesto navođenja spomenutih pojedinosti pri prijenosu naloga, investicijsko društvo može odlučiti podnijeti izvješće o prenesenom nalogu, ako je izvršen, kao transakciji u skladu sa zahtjevima iz stavka 1. U tom slučaju u izvješću o transakciji investicijskog društva navodi se da se odnosi na preneseni nalog.

5. Operater na mjestu trgovanja izvješćuje o pojedinostima transakcija s instrumentima kojima se trguje na njegovoj platformi koji se izvršavaju preko njegovog sustava, a to čini društvo koje nije predmet ove Uredbe u skladu sa stavcima 1. i 3.

6. Prilikom izvješćivanja oznaka identiteta klijenata u skladu sa stavcima 3. i 4., investicijska društva upotrebljavaju identifikator pravne osobe uveden radi identifikacije klijenata koji su pravne osobe.

ESMA, u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010, sastavlja smjernice do 3. siječnja 2016. radi osiguravanja da se primjenom identifikatora pravne osobe u Uniji poštuju međunarodni standardi, posebno oni koje je uveo Odbor za financijsku stabilnost.

7. Izvješća nadležnom tijelu dostavlja samo investicijsko društvo, odobren mehanizam izvješćivanja koji djeluje u njegovo ime, ili mjesto trgovanja putem čijih je sustava transakcija izvršena u skladu sa stavcima 1., 3. i 9.

Investicijska društva su odgovorna za potpunost, točnost i pravovremenu predaju izvješća koja se podnose nadležnom tijelu.

Odstupajući od te odgovornosti, ako investicijsko društvo izvješćuje o pojedinostima tih transakcija putem odobrenog mehanizma izvješćivanja koji djeluje u njegovo ime ili mjesta trgovanja, investicijsko društvo nije odgovorno za propusti u potpunosti, točnosti i pravovremenom podnošenju izvješća koja se mogu pripisati odobrenom mehanizmu izvješćivanja ili mjestu trgovanja. U tim slučajevima i podložno članku 66. stavku 4. Direktive 2014/65/EU, odobreni mehanizam izvješćivanja ili mjesto trgovanja odgovorno je za te propuste.

Investicijska društva ipak trebaju poduzeti razumne korake kako bi provjerili potpunost, točnost i pravovremenost izvješća o transakcijama koja su podnesena u njihovo ime.

Matična država članica zahtijeva da mjesto trgovanja, pri izradi izvješća u ime investicijskog društva, ima uspostavljene dobre sigurnosne mehanizme kojima se jamči sigurnost i ovjera prijenosa podataka, smanjuje rizik netočnosti podataka i neovlaštenog pristupa te sprečava odavanje informacija održavajući povjerljivost podataka u svakom trenutku. Matična država članica zahtijeva da mjesto trgovanja održava odgovarajuće resurse i posjeduje sigurnosne sustave kako bi neprekidno pružao i održavao svoje usluge.

Nadležno tijelo može odobriti sustave za uparivanje ili izvješćivanje, uključujući trgovinske repozitorije registrirane ili priznate u skladu s Glavom VI. Uredbe (EU) br. 648/2012, kao ovlaštene mehanizme izvješćivanja kako bi se izvješća o transakcijama prenijela nadležnom tijelu u skladu sa stavcima 1., 3. i 9.

Kada se transakcije u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 648/2012 dostavljaju trgovinskom repozitoriju koji ima odobrenje za rad kao ovlaštenu mehanizam izvješćivanja i kada ta izvješća sadrže pojedinosti utvrđene stavcima 1., 3. i 9., te ih trgovinski repozitorij dostavljaju nadležnom tijelu u roku utvrđenom u stavku 1., obveza investicijskog društva utvrđena u stavku 1. smatra se ispunjenom.

Ako postoje greške ili nedostaci u izvješćima o transakcijama, odobreni mehanizam izvješćivanja, investicijsko društvo ili mjesto trgovanja koje izvješćuje o transakcijama ispravlja informacije i podnosi ispravljeno izvješće nadležnom tijelu.

8. Ako se u skladu s člankom 35. stavkom 8. Direktive 2014/65/EU, izvješća predviđena ovim člankom šalju nadležnom tijelu matične države članice, ona prenosi podatke nadležnim tijelima matične države članice investicijskog društva, osim ako nadležna tijela matične države članice odluče da ne žele primati te podatke.

9. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

(a) standarda i formata podataka za informacije o kojima se izvješćuje u skladu sa stavcima 1. i 3., uključujući metode i načine izvješćivanja o financijskim transakcijama te oblik i sadržaj takvih izvješća;

(b) kriterija određivanja mjerodavnog tržišta u skladu sa stavkom 1.;

(c) referentnih podataka kupljenih ili prodanih financijskih instrumenata, količinu, datume i vremena izvršenja, cijenu transakcija, informacije i pojedinosti o identitetu klijenta, oznaku identiteta klijenata u čije je ime investicijsko društvo izvršilo tu transakciju, oznaku identiteta osoba i računalnih algoritama unutar investicijskog društva koji su odgovorni za odluku o ulaganju i izvršenje transakcije, oznaku primjenjivog izuzeća preko kojeg se trgovanje dogodilo, načine utvrđivanja dotičnog investicijskog društva, načine na koje je transakcija izvršena, potrebna polja za podatke za provođenje i analiziranje izvješća o transakciji u skladu sa stavkom 3.; i

(d) oznake utvrđivanja kratkih prodaja dionica i državnih dužničkih vrijednosnih papira iz stavka 3.;

(e) relevantne kategorije financijskih instrumenata o kojima se treba izvješćivati u skladu sa stavkom 2.;

(f) uvjeta prema kojima države članice pripremaju, dodjeljuju i održavaju identifikatore pravne osobe u skladu sa stavkom 6. i uvjeta prema kojima te identifikatore pravne osobe koriste investicijska društva kako bi, u skladu sa stavcima 3., 4. i 5., osigurali oznaku identiteta klijenata u izvješćima o transakcijama koje trebaju dostaviti prema stavku 1.;

(g) primjene obveza izvješćivanja o transakcijama podružnicama investicijskog društva;

(h) što predstavlja transakciju i izvršenje transakcije za potrebe ovog članka;

(i) kada se smatra da je investicijsko društvo prenijelo nalog za potrebe ovog stavka 4.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

10. Do 3. siječnja 2019. ESMA podnosi izvješće Komisiji o funkcioniranju ovog članka, uključujući o njegovom uzajamnom djelovanju s povezanim obvezama izvješćivanja prema Uredbi (EU) br. 648/2012 i o tome omogućuju li sadržaj i format primljenih izvješća o transakcijama koje su razmijenila nadležna tijela sveobuhvatno nadgledanje aktivnosti investicijskih društava u skladu s člankom 24. ove Uredbe. Komisija može poduzeti korake za predlaganje promjena, uključujući utvrđivanje da transakcije treba dostavljati samo jedinstvenom sustavu koji je imenovala ESMA umjesto nadležnim tijelima. Komisija izvješće ESMA-e dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 27.

Obveza dostavljanja referentnih podataka o financijskom instrumentu

1. S obzirom na financijske instrumente uvrštene za trgovanje na uređenim tržištima ili kojima se trguje na MTP-ovima ili OTP-ovima, mjesta trgovanja dostavljaju nadležnim tijelima identifikacijske referentne podatke za potrebe izvješća o transakcijama u skladu s člankom 263.

S obzirom na druge instrumente obuhvaćene člankom 26. stavkom 2. kojima se trguje na njihovom sustavu, svaki sistemski internalizator dostavlja nadležnom tijelu referentne podatke koji se odnose na te financijske instrumente.

Identifikacijski referentni podaci pripremaju se za podnošenje nadležnom tijelu u elektroničkom i standardiziranom obliku prije nego što započne trgovanje financijskim instrumentom na koje se odnose. Referentni podaci o financijskom instrumentu ažuriraju se kada god dođe do promjene podataka u vezi s nekim financijskim instrumentom. Nadležno tijelo prosljeđuje te obavijesti bez odgode ESMA-i koja ih odmah objavljuje na svojoj internetskoj stranici. ESMA nadležnim tijelima daje pristup tim referentnim podacima.

2. Kako bi se nadležnim tijelima u skladu s člankom 26. omogućilo praćenje aktivnosti investicijskih društava radi osiguravanja da djeluju pošteno, korektno, u skladu s pravilima struke i na način koji promiče integritet tržišta, ESMA i nadležna tijela utvrđuju odgovarajuće aranžmane kako bi osigurali da:

(a) ESMA i nadležna tijela stvarno primaju referentne podatke o financijskom instrumentu u skladu sa stavkom 1.;

(b) kvaliteta primljenih podataka je prikladna u svrhu izvješćivanja o transakcijama prema članku 26.;

(c) referentni podaci o financijskom instrumentu primljeni u skladu sa stavkom 1. učinkovito se razmjenjuju između relevantnih nadležnih tijela.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

(a) standarda podataka i formata za referentne podatke o instrumentu u skladu sa stavkom 1., uključujući načine i mjere za dostavljanje podataka i svako njihovo ažuriranje upućeno nadležnim tijelima i ESMA-i u skladu sa stavkom 1., te oblika i sadržaja takvih podataka;

(b) tehničkih mjera koje su potrebne u odnosu na aranžmane koje trebaju uvesti ESMA i nadležna tijela u skladu sa stavkom 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA V.

IZVEDENICE

Članak 28.

Obveza trgovanja na uređenim tržištima, MTP-ima ili OTP-ima

1. Financijske druge ugovorne strane, kako je određeno u članku 2. stavku 8., Uredbe (EU) br. 648/2012 i nefinancijske druge ugovorne strane koje zadovoljavaju uvjete iz njezinog članka 10. stavka 1.b zaključuju transakcije koje nisu transakcije unutar grupe kako je određeno u članku 3. niti transakcije obuhvaćene prijelaznim odredbama iz članka 89. te Uredbe s takvim drugim financijskim drugim ugovornim stranama ili takvim nefinancijskim drugim ugovornim stranama koje zadovoljavaju uvjete iz članka 10. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) br. 648/2012 u izvedenicama koje se odnose na razred izvedenica koje podliježu obvezi trgovanja u skladu s postupkom utvrđenim u članku 32. i popisane su u registru iz članka 34. samo na:

(a) uređenim tržištima;

(b) MTP-ovima;

(c) OTP-ima; ili

(d) mjestima trgovanja u trećim zemljama, uz uvjet da je Komisija donijela odluku u skladu sa stavkom 4. i uz uvjet da treća zemlja osigurava učinkovit sustav za priznavanje jednakovrijednosti mjesta trgovanja koja imaju odobrenje za rad prema Direktivi 2014/65/EU za trgovanje ili trgovanje izvedenicama koje podliježu obvezi trgovanja u toj trećoj zemlji na neisključivoj osnovi.

2. Obveza trgovanja također se primjenjuje na druge ugovorne strane iz stavka 1. koje zaključuju transakcije s izvedenicama koje se odnose na razred izvedenice koji podliježe obvezi trgovanja s financijskim institucijama iz trećih zemalja ili drugim subjektima iz trećih zemalja koji bi podlijezali obvezi poravnanja da su osnovana u Uniji. Obveza trgovanja također se primjenjuje na subjekte iz trećih zemalja koja bi podlijezala obvezi poravnanja da su osnovana u Uniji koja zaključuju transakcije s izvedenicama koje se odnose na razred izvedenica koji podliježe obvezi trgovanja, uz uvjet da ugovor ima izravan, znatan i predvidljiv učinak unutar Unije ili ako je takva obveza potrebna ili prikladna radi sprečavanja izbjegavanja bilo koje odredbe ove Uredbe.

ESMA redovito prati aktivnosti izvedenica koje ne podliježu obvezi trgovanja opisanoj u stavku 1. kako bi se utvrdili slučajevi u kojima određeni razred ugovora može predstavljati sistemski rizik i spriječila regulatorna arbitraža između transakcija izvedenicama koje podliježu obvezi trgovanja i transakcija izvedenicama koje ne podliježu obvezi trgovanja.

3. Izvedenice koje podliježu obvezi trgovanja u skladu sa stavkom 1. prihvatljive su za uvrštavanje radi trgovanja na uređenom tržištu ili trgovanje u bilo kojem mjestu trgovanja iz stavka 1. na neisključivoj i nediskriminirajućoj osnovi.

4. Komisija u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 51. stavka 2. može donijeti odluke kojima se određuje da pravni i nadzorni okvir treće zemlje osigurava da mjesto trgovanja koje ima odobrenje za rad u toj trećoj zemlji zadovoljava pravno obvezujuće zahtjeve koji su jednakovrijedni zahtjevima za mjesta trgovanja iz stavka 1. točaka (a), (b) ili (c) ovog članka koji proizlaze iz ove Uredbe, Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 596/2014 te koji podliježu učinkovitom nadzoru i provedbi u toj trećoj zemlji.

Svrha tih odluka jest odrediti prihvatljivost mjesta trgovanja za izvedenice koje su podložne obvezi trgovanja.

Smatra se da pravni i nadzorni okvir treće zemlje ima jednakovrijedni učinak ako taj okvir zadovoljava sljedeće uvjete:

- (a) mjesta trgovanja u toj trećoj zemlji podliježu odobrenju za rad te neprekidnom učinkovitom nadzoru i provedbi;
- (b) mjesta trgovanja imaju jasna i transparentna pravila u vezi s uvrštenjem financijskih instrumenata za trgovanje tako da je tim financijskim instrumentima moguće trgovati na korektan, uredan i učinkovit način te da su slobodno prenosiva;
- (c) izdavatelji financijskih instrumenata podliježu zahtjevima redovnog i neprekidnog obavješćivanja osiguravajući visoku razinu zaštite ulagatelja;
- (d) njime se osigurava transparentnost i integritet putem pravila kojima se razmatra zloupotreba tržišta u obliku trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem.

Odluka Komisije u skladu s ovim stavkom može se ograničiti na kategoriju ili kategorije mjesta trgovanja. U tom slučaju mjesto trgovanja iz treće zemlje uključuje se u stavak 1. točku (d) samo ako potpada pod kategoriju obuhvaćenu odlukom Komisije.

5. Kako bi se osigurala dosljedna primjena ovog članka, ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se odredili vrste ugovora iz stavka 2. koji imaju izravan, znatan i predvidljiv učinak unutar Unije i slučajevi kada je obveza trgovanja potrebna ili prikladna radi sprečavanja izbjegavanja bilo koje odredbe ove Uredbe.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Kada je moguće i prikladno, regulatorni tehnički standardi iz ovog stavka istovjetni su onim usvojenim prema članku 4. stavku 4. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Članak 29.

Obveza poravnanja za izvedenice kojima se trguje na uređenim tržištima i vrijeme prihvatanja poravnanja

1. Operator na uređenom tržištu osigurava da transakcije izvedenicama koje su zaključene na uređenom tržištu poravnava središnja druga ugovorna strana.
2. Središnje druge ugovorne strane, mjesta trgovanja i investicijska društva koja djeluju kao klirinški članovi u skladu s člankom 2. stavkom 14. Uredbe (EU) br. 648/2012 uspostavljaju djelotvorne sustave, postupke i mehanizme u odnosu na poravnane izvedenice kako bi se osiguralo da su transakcije poravnanim izvedenicama podnesene i prihvaćene za poravnanje čim je to tehnološki izvedimo uz upotrebu automatiziranih sustava.

U ovom stavku „poravnane izvedenice” znači

- (a) sve izvedenice koje se trebaju poravnati u skladu s obvezom poravnanja prema stavku 1. ovog članka ili u skladu s obvezom poravnanja prema članku 4. Uredbe (EU) br. 648/2012;

(b) sve izvedenice za koje su se relevantne strane dogovorile da se trebaju poravnati.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje minimalnih zahtjeva za sustave, postupke i mehanizme, uključujući vremenski rok prihvaćanja, u skladu s ovim člankom uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem ispravnog upravljanja operativnim i drugim rizicima.

ESMA ima stalnu ovlast sastavljati daljnje tehničke standarde kako bi ažurirala one koji su na snazi ako smatra da je to potrebno s obzirom na razvoj industrijskih standarda.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog i drugog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 30.

Sporazum o neizravnom poravnanju

1. Sporazumi o neizravnom poravnanju u pogledu izvedenica kojima se trguje na burzi dopušteni su uz uvjet da se tim sporazumima ne povećava rizik druge ugovorne strane i da se njima osigurava da imovina i pozicije druge ugovorne strane uživaju zaštitu koja je istovjetna onoj iz članka 39. i 48. Uredbe (EU) br. 648/2012.

2. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se odredile vrste sporazuma o uslugama neizravnog poravnanja ako se uspostavi da ispunjavaju kriterije iz stavka 1., osiguravajući dosljednost s odredbama uspostavljenim za izvedenice izvan uređenog tržišta prema Poglavlju II. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 149/2013 ⁽¹⁾.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz ovog stavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 31.

Kompresija portfelja

1. Kada omogućavaju kompresiju portfelja, investicijska društva i tržišni operateri ne podliježu obvezi najpovoljnijeg izvršenja naloga iz članka 27. Direktive 2014/65/EU, obvezi transparentnosti iz članka 8., 10., 18. i 21. ove Uredbe i obvezi iz članka 1. stavka 6. Direktive 2014/65/EU. Prestanak ili zamjena izvedenica koje su dio kompresije portfelja ne podliježe članku 28. ove Uredbe.

2. Investicijska društva i tržišni operateri koji omogućavaju kompresiju portfelja objavljuju putem APA-e volumen transakcija koje podliježu kompresijama portfelja i vrijeme kad su zaključene u rokovima koji su navedeni u članku 10. ove Uredbe.

3. Investicijska društva i tržišni operateri koji omogućavaju kompresiju portfelja vode potpunu i točnu evidenciju svih kompresija portfelja koje organiziraju ili u kojima sudjeluju. Te su evidencije odmah dostupne relevantnim nadzornim tijelima ili ESMA-i na zahtjev.

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 149/2013 od 19. prosinca 2012. o dopuni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća vezano za regulatorne tehničke standarde o dogovorima o posrednom poravnanju, obvezi poravnanja, javnom registru, pristupu mjestu trgovanja, nefinancijskim drugim ugovornim stranama i tehnikama smanjenja rizika za ugovore o OTC izvedenicama čije se poravnanje ne obavlja posredstvom središnje druge ugovorne strane (SL L 52, 23.2.2013., str. 11.).

4. Komisija može delegiranim aktima u skladu s člankom 50. donijeti mjere kojima se utvrđuju:

- (a) elementi kompresije portfelja;
- (b) informacije koje se trebaju objaviti u skladu sa stavkom 2.;

tako da se u što većoj mjeri iskoriste svi postojeći zahtjevi za vođenjem evidencije, izvješćivanjem ili objavom.

Članak 32.

Postupak obveze trgovanja

1. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) kojim razredom izvedenica koje podliježu obvezi poravnanja u skladu s člankom 5. stavcima 2. i 4. Uredbe (EU) br. 648/2012 ili kojom odgovarajućom podskupinom toga razreda treba trgovati na mjestima iz članka 24. stavka 1. ove Uredbe;
- (b) datuma od kojeg obveza trgovanja proizvodi učinke, uključujući u slučaju postupnog uvođenja i kategorije drugih ugovornih strana na koje se obveza primjenjuje ako su to postupno uvođenje i kategorije drugih ugovornih strana predviđeni regulatornim tehničkim standardima u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) br. 648/2012.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji u roku od šest mjeseci nakon što Komisija donese regulatorne tehničke standarde u skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Prije nego što nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavi Komisiji na donošenje, ESMA provodi javno savjetovanje i može se, prema potrebi, savjetovati s nadležnim tijelima trećih zemalja.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Kako bi obveza trgovanja stupila na snagu:

- (a) razred izvedenica u skladu sa stavkom 1. točkom (a) ili odgovarajuća podskupina toga razreda mora biti uvršten za trgovanje na mjestu trgovanja ili se njime mora trgovati na barem jednom mjestu trgovanja iz članka 28. stavka 1.; te
- (b) mora postojati dovoljno interesa trećih strana za kupnju i prodaju razreda izvedenica ili odgovarajuće podskupine tog razreda tako da se taj razred izvedenica smatra dovoljno likvidnim samo za trgovanje na mjestima iz članka 28. stavka 1.

3. Prilikom sastavljanja nacrta regulatornih tehničkih standarda iz stavka 1., ESMA razred izvedenica ili odgovarajuću podskupinu toga razreda smatra dovoljno likvidnim u skladu sa sljedećim kriterijima:

- (a) prosječna učestalost i opseg trgovanja pod nizom tržišnih uvjeta, uzimajući u obzir prirodu i poslovni ciklus proizvoda unutar određenog razreda financijskih instrumenata;
- (b) broj i vrstu aktivnih sudionika na tržištu, uključujući omjer sudionika na tržištu i proizvoda/ugovora kojima se trguje za određeni tržišni proizvod;

(c) prosječnom veličinom raspona cijena;

Pri sastavljanju tih nacрта regulatornih tehničkih standarda ESMA uzima u obzir predviđeni utjecaj koji obveza trgovanja može imati na likvidnost razreda izvedenica ili odgovarajuće podskupine tog razreda i poslovne aktivnosti krajnjih korisnika koji nisu financijski subjekti.

ESMA utvrđuje je li razred izvedenica ili odgovarajuća podskupina tog razreda samo dovoljno likvidan ispod određene veličine.

4. ESMA na vlastitu inicijativu, u skladu s kriterijima utvrđenim u stavku 2., nakon provođenja javnog savjetovanja utvrđuje razrede izvedenica ili pojedinih ugovora o izvedenicama koji bi trebali podlijegati obvezi trgovanja na mjestima iz članka 28. stavka 1., no za koje niti jedna središnja druga ugovorna strana nije dobila odobrenje prema članku 14. ili 15. Uredbe (EU) br. 648/2012 ili koji nisu uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu ili se njima ne trguje na mjestu iz članka 28. stavka 1. te ih dostavlja Komisiji.

Komisija nakon obavijesti ESMA-e iz prvog podstavka može objaviti poziv za izradu prijedloga za trgovanje tim izvedenicama na mjestima iz članka 28. stavka 1.

5. ESMA u skladu sa stavkom 1. Komisiji dostavlja nov nacrt regulatornih tehničkih standarda kojim se mijenjaju, suspendiraju ili povlače postojeći regulatorni tehnički standardi kadgod se dogodi materijalna promjena u kriterijima utvrđenim u stavku 2. Prije no što to učini ESMA se, prema potrebi, može savjetovati s nadležnim tijelima trećih zemalja.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz ovog stavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje kriterija iz stavka 2. točke (b).

ESMA Komisiji dostavlja nacрте za te regulatorne tehničke standarde do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 33.

Mehanizam za izbjegavanje dvostrukih ili proturječnih pravila

1. ESMA pomaže Komisiji u praćenju i pripremi izvješća, najmanje jednom godišnje, Europskom parlamentu i Vijeću o međunarodnoj primjeni načela utvrđenih u člancima 28. i 29., posebno u pogledu mogućih dvostrukih ili proturječnih zahtjeva koji se postavljaju sudionicima na tržištu, koja daje preporuke za moguće mjere.

2. Komisija može donijeti provedbene akte kojima utvrđuje da su pravni, nadzorni i izvršni aranžmani relevantne treće zemlje:

(a) istovjetni su zahtjevima koji proizlaze iz članka 28. i 29.;

(b) osiguravaju zaštitu profesionalne tajne koja je istovrijedna onoj navedenoj u ovoj Uredbi;

(c) učinkovito su primijenjeni i izvršavaju se na pravedan način i bez narušavanja tržišne konkurencije, u cilju osiguranja učinkovitog nadzora i izvršenja u toj trećoj zemlji.

Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 51.

3. Učinak provedbenog akta o istovrijednosti iz stavka 2. takav je da se smatra da su druge ugovorne strane koje izvršavaju transakciju koja podliježe ovoj Uredbi ispunile obveze sadržane u člancima 28. i 29. ako barem jedna od drugih ugovornih strana ima poslovni nastan u toj trećoj zemlji te ako druge ugovorne strane poštuju te pravne, nadzorne i izvršne aranžmane relevantnih trećih zemalja.

4. Komisija, u suradnji s ESMA-om, prati učinkovitu provedbu zahtjeva trećih zemalja istovrijednim onima iz članka 28. i 29. za koje je donesen provedbeni akt o istovrijednosti, i redovito podnosi izvješće, najmanje jednom godišnje, Europskom parlamentu i Vijeću.

U roku od 30 kalendarskih dana od predstavljanja izvješća ako se u izvješću pokaže da postoji bitna pogreška ili vlasti trećih zemalja nedosljedno primjenjuju istovjetne zahtjeve, Komisija može povući priznavanje pravnog okvira dotične treće zemlje kao istovjetnog. U slučaju povlačenja provedbenog akta o istovrijednosti, transakcije drugih ugovornih strana automatski ponovno podliježu svim zahtjevima sadržanim u člancima 28. i 29. ove Uredbe.

Članak 34.

Registar izvedenica koje podliježu obvezi trgovanja

ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje i održava registar u kojem se na iscrpan i jasan način navode izvedenice koje podliježu obvezi trgovanja na mjestima iz članka 28. stavka 1., mjesta na kojima su uvrštene za trgovanje ili na kojima se njima trguje i datumi od kojih obveza stupa na snagu.

GLAVA VI.

NEDISKRIMINIRAJUĆI PRISTUP PORAVNANJU ZA FINACIJSKE INSTRUMENTE

Članak 35.

Nediskriminirajući pristup središnjoj drugoj ugovornoj strani

1. Ne dovodeći u pitanje članak 7. Uredbe (EU) br. 648/2012, središnja druga ugovorna strana prihvaća poravnanje financijskih instrumenata na nediskriminirajućoj i transparentnoj osnovi, uključujući u pogledu zahtjeva za instrumente osiguranja i naknade vezane uz pristup, nevezano za mjesto trgovanja na kojem se transakcija izvršava, Ovim se osobito osigurava da mjesto trgovanja ima pravo na nediskriminirajuće postupanje u pogledu toga kako se postupa s ugovorima kojima se trguje na tom mjestu trgovanja u smislu:

- (a) zahtjeva za instrumente osiguranja i netiranje ekonomski jednakovrijednih ugovora ako uključenje takvih ugovora u postupke konačnog netiranja i druge postupke netiranja središnje ugovorne strane koji se temelje na mjerodavnom zakonu o nesolventnosti ne bi ugrožavalo nesmetani rad, valjanost ili provodivost takvih postupaka; i
- (b) međusobnog kolateraliziranja s povezanim ugovorima koji se poravnavaju kod iste središnje druge ugovorne strane prema modelu rizika koji ispunjava uvjete iz članka 41. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Središnja druga ugovorna strana može tražiti da mjesto trgovanja ispunjava operativne i tehničke zahtjeve koje određuje središnja druga ugovorna strana, uključujući zahtjeve koji se odnose na upravljanje rizicima. Zahtjev u ovom stavku ne primjenjuje se na ugovore o izvedenicama koje već podliježu obvezama pristupa prema članku 7. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Središnja druga ugovorna strana nije vezana ovim člankom ako je usko povezana s mjestom trgovanja koja je izdala obavijest prema članku 36. stavku 5.

2. Zahtjev mjesta trgovanja za pristup središnjoj drugoj ugovornoj strani službeno se predaje središnjoj drugoj ugovornoj strani, relevantnom nadležnom tijelu i nadležnom tijelu mjesta trgovanja. U zahtjevu se navodi kojoj vrsti financijskih instrumenata se odobrava pristup.

3. Središnja druga ugovorna strana daje pisani odgovor mjestu trgovanja u roku od tri mjeseca u slučaju prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca, te u roku od šest mjeseci u slučaju izvedenica kojima se trguje na burzi, kojim odobrava pristup, pod uvjetom da je mjerodavno nadležno tijelo odobrilo pristup prema stavku 4., ili kojim ga uskraćuje. Središnja druga ugovorna strana može uskratiti pristup jedino po uvjetima navedenima u stavku 6 točki (a). Ako središnja druga ugovorna strana uskrati pristup, u svojem odgovoru mora navesti sve razloge tome i u pisanom obliku nadležno tijelu obavijestiti o svojoj odluci. Kada je mjesto trgovanja osnovano u drugoj državi članici od središnje druge ugovorne strane, središnja druga ugovorna strana također daje tu obavijest i razloge nadležnom tijelu mjesta trgovanja. Središnja druga ugovorna strana omogućuje pristup u roku od tri mjeseca nakon davanja pozitivnog odgovora na zahtjev za pristup.

4. Nadležno tijelo središnje druge ugovorne strane ili ono mjesta trgovanja središnjoj drugoj ugovornoj strani odobrava pristup mjestu trgovanja samo ako takav pristup:

- (a) ne bi zahtijevao ugovor o međudjelovanju, u slučaju izvedenica koje nisu OTC izvedenice prema članku 2. stavku 7. Uredbe (EU) br. 648/2012.; ili
- (b) ne bi ugrozio nesmetano i uredno funkcioniranje tržišta, osobito zbog fragmentacije likvidnosti prema članku 2. stavku 36., ili ne bi štetno utjecao na sistemski rizik.

Nijedna odredba iz točke (a) prvog podstavka ne sprečava odobravanje pristupa pri čemu zahtjev iz stavka 2. zahtijeva međudjelovanje, pri čemu su mjesto trgovanja i sve strane ugovora o međudjelovanju središnje druge ugovorne strane suglasni s ugovorom i pri čemu rizike koji proizlaze iz pozicije između središnjih drugih ugovornih strana i kojima je središnja druga ugovorna strana izložena osigurava treća strana.

Kada je potreba za ugovorom o međudjelovanju razlog ili dio razloga za odbijanje zahtjeva, mjesto trgovanja će savjetovati središnju drugu ugovornu stranu i obavijestiti ESMA-u koje središnje druge ugovorne strane imaju pristup mjestu trgovanja te će ESMA objaviti te informacije kako bi investicijska društva mogla odlučiti o ostvarivanju svojih prava prema članku 37. Direktive 2014/65/EU poštujući te središnje druge ugovorne strane, radi olakšavanja alternativnih mehanizama pristupa.

Ako nadležno tijelo odbije pristup svoju odluku izdaje u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva iz stavka 2. te drugom nadležnom tijelu, središnjoj drugoj ugovornoj strani i mjestu trgovanja navodi sve razloge tome, uključujući dokaze na kojima je utemeljena odluka.

5. U vezi s prenosivim vrijednosnim papirima i instrumentima tržišta novca, središnja druga ugovorna strana koja je tek uspostavljena i ima odobrenje za rad kao središnja druga ugovorna strana kako je utvrđeno člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 648/2012 ili priznata prema članku 25. Uredbe (EU) br. 648/2012 ili ima odobrenje za rad prema već postojećem nacionalnom sustavu za izdavanje odobrenja u razdoblju kraćem od tri godine od 2. srpnja 2014. može, prije 3. siječnja 2017., od svojeg nadležnog tijela zatražiti odobrenje izuzeća iz prijelaznog aranžmana. Nadležno tijelo može odlučiti da se ovaj članak ne primjenjuje na središnju drugu ugovornu stranu u odnosu na prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, u prijelaznom razdoblju do 3. srpnja 2019.

Kada je takvo prijelazno razdoblje odobreno, središnja druga ugovorna strana ne može koristiti prava pristupa prema članku 36. ili ovom članku u odnosu na prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca za trajanje ovog prijelaznog aranžmana. Nadležno tijelo obavješćuje članove kolegija nadležnih tijela za središnju drugu ugovornu stranu i ESMA-u o odobrenju prijelaznog razdoblja. ESMA objavljuje popis svih obavijesti koje primi.

Kada je središnja druga ugovorna strana za koju je odobren prijelazni aranžman prema ovom stavku blisko povezana s jednim ili više mjesta trgovanja, ta mjesta trgovanja nemaju prava pristupa prema članku 36. ili ovom članku u odnosu na prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca za trajanje prijelaznog aranžmana.

Središnja druga ugovorna strana koja je dobila odobrenje za rad u razdoblju od tri godine prije stupanja na snagu, ali je oblikovana spajanjem ili stjecanjem koje uključuje barem jednu središnju drugu ugovornu stranu ovlaštenu prije tog razdoblja, nije ovlaštena tražiti prijelazni aranžman iz ovog stavka.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:
- (a) posebnih uvjeta prema kojima bi središnja druga ugovorna strana mogla uskratiti zahtjev za pristupom, uključujući predviđeni volumen transakcija, broj i vrste korisnika, režime za upravljanje operativnim rizikom i složenošću ili druge čimbenike koji stvaraju prekomjeran rizik;
 - (b) uvjeta pod kojima središnja druga ugovorna strana mora odobriti pristup, uključujući povjerljivost informacija vezanih uz financijske instrumente danih na raspolaganje tijekom razvojne faze, nediskriminirajuću i transparentnu osnovu u pogledu naknada za poravnanje, zahtjeve za instrumente osiguranja i operativne maržne zahtjeve
 - (c) uvjeta pod kojima će odobravanje pristupa ugroziti nesmetano i uredno funkcioniranje tržišta ili štetno utjecati na sistemski rizik;
 - (d) postupka za podnošenje obavijesti prema stavku 5.;
 - (e) uvjeta za nediskriminirajuće postupanje u pogledu toga kako se tretiraju ugovori kojima se trguje na tom mjestu trgovanja s obzirom na zahtjeve za instrumente osiguranja i netiranje ekonomski jednakovrijednih ugovora i međusobno kolateraliziranje s povezanim ugovorima koji se poravnavaju kod iste središnje druge ugovorne strane.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 36.

Nediskriminirajući pristup mjestu trgovanja

1. Ne dovodeći u pitanje članak 8. Uredbe (EU) br. 648/2012, mjesto trgovanja na nediskriminirajućoj i transparentnoj osnovi daje na raspolaganje izvore podataka o trgovanju kojima raspolaže, uključujući u vezi s naknadama vezanima uz pristup, zahtjevima bilo kojoj središnjoj drugoj ugovornoj strani s odobrenjem za rad ili priznatoj Uredbom (EU) br. 648/2012 koja želi poravnati transakcije s financijskim instrumentima i koje su izvršene na tom mjestu trgovanja. Ovaj zahtjev ne primjenjuje se na ugovore o izvedenicama koji već podliježu obvezama pristupa prema članku 8. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Mjesto trgovanja nije vezano ovim člankom ako je usko povezano sa središnjom drugom ugovornom stranom koja je izdala obavijest da se izuzima iz prijelaznog aranžmana prema članku 35. stavku 5.

2. Zahtjev za pristup mjestu trgovanja središnja druga ugovorna strana službeno predaje mjestu trgovanja, relevantnom nadležnom tijelu i nadležnom tijelu središnje druge ugovorne strane.

3. Središnja druga ugovorna strana daje pisani odgovor središnjoj drugoj ugovornoj strani u roku od tri mjeseca u slučaju prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca, te u roku od šest mjeseci u slučaju izvedenica kojima se trguje na burzi, kojim odobrava pristup, pod uvjetom da je mjerodavno nadležno tijelo odobrilo pristup prema stavku 4., ili kojim ga uskraćuje. Mjesto trgovanja može uskratiti pristup jedino po uvjetima navedenima u stavku 6. točki (a). Ako se pristup uskrati, mjesto trgovanja u svojem odgovoru mora navesti sve razloge tome i o svojoj odluci u pisanom obliku obavijestiti svoje nadležno tijelo. Ako je središnja druga ugovorna strana uspostavljena u drugoj državi članici od mjesta trgovanja, mjesto trgovanja također izdaje takvu obavijest i razloge nadležnom tijelu središnje druge ugovorne strane. Mjesto trgovanja omogućuje pristup u roku od tri mjeseca nakon davanja pozitivnog odgovora na zahtjev za pristup.

4. Nadležno tijelo mjesta trgovanja ili ono središnje druge ugovorne strane, središnjoj drugoj ugovornoj strani odobrava pristup mjestu trgovanja samo ako takav pristup:

- (a) ne bi zahtijevao ugovor o međudjelovanju, u slučaju izvedenica koje nisu OTC izvedenice prema članku 2. stavku 7. Uredbe (EU) br. 648/2012.; ili
- (b) ne bi ugrozio nesmetano i uredno funkcioniranje tržišta, osobito zbog fragmentacije likvidnosti, a mjesto trgovanja je uspostavilo primjerene mehanizme za prevenciju takve fragmentacije, ili ne bi štetno utjecao na sistemski rizik.

Nijedna odredba iz točke (a) prvog podstavka ne sprečava odobravanje pristupa pri čemu zahtjev iz stavka 2. zahtijeva međudjelovanje, pri čemu su mjesto trgovanja i sve strane ugovora o međudjelovanju središnje druge ugovorne strane suglasni s ugovorom i pri čemu rizike koji proizlaze iz pozicije između središnjih drugih ugovornih strana i kojima je središnja druga ugovorna strana izložena osigurava treća strana.

Kada je potreba za ugovorom o međudjelovanju razlog ili dio razloga za odbijanje zahtjeva, mjesto trgovanja će savjetovati središnju drugu ugovornu stranu i obavijestiti ESMA-u koje središnje druge ugovorne strane imaju pristup mjestu trgovanja te će ESMA objaviti te informacije kako bi investicijska društva mogla odlučiti o ostvarivanju svojih prava prema članku 37. Direktive 2014/65/EU poštujući te središnje druge ugovorne strane, radi olakšavanja alternativnih mehanizama pristupa.

Ako nadležno tijelo odbije pristup svojoj odluku izdaje u roku od dva mjeseca od primitka zahtjeva iz stavka 2. te drugom nadležnom tijelu, mjestu trgovanja i središnjoj drugoj ugovornoj strani navodi sve razloge tome, uključujući dokaze na kojima je utemeljena odluka.

5. U pogledu izvedenica kojima se trguje na burzi, mjesto trgovanja koje padne ispod relevantnog praga u kalendarskoj godini koja prethodi stupanju na snagu ove Uredbe može, prije početka primjene ove Uredbe, obavijestiti ESMA-u i svoje nadležno tijelo da ne želi biti vezano ovim člankom za izvedenice kojima se trguje na burzi koje su uključene u taj prag, za razdoblje od trideset mjeseci od primjene ove Uredbe. Mjesto trgovanja koje ostaje ispod relevantnog praga u svakoj godini unutar tog razdoblja od 30 mjeseci ili dulje može, na kraju tog razdoblja, obavijestiti ESMA-u i svoje nadležno tijelo da i dalje ne želi biti vezano ovim člankom za sljedećih trideset mjeseci. Ako je izdana obavijest, mjesto trgovanja ne može koristiti prava pristupa iz članka 35. ili ovog članka za izvedenice kojima se trguje na burzi koje su uključene u relevantni prag, za vrijeme trajanja izuzeća. ESMA objavljuje popis svih obavijesti koje primi.

Relevantni prag za izuzeće je godišnji zamišljeni iznos od 1 000 000 milijuna eura kojim se trguje. Zamišljeni iznos spaja se u jedan iznos i uključuje sve transakcije izvedenica kojima se trguje na burzi koje su zaključene prema pravilima mjesta trgovanja.

Ako je mjesto trgovanja dio grupe koja je blisko povezana, prag se izračunava dodavanjem godišnjeg zamišljenog iznosa kojim se trguje na svim mjestima trgovanja u grupi kao cjelini u Uniji.

Kada je mjesto trgovanja koje je izdalo obavijest prema ovom stavku blisko povezano s jednom ili više središnjih drugih ugovornih strana, te središnje druge ugovorne strane nemaju prava pristupa prema članku 35. ili ovom članku u odnosu na izvedenice kojima se trguje na burzi unutar relevantnog praga, za trajanje izuzeća.

6. ESMA sastavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) posebnih uvjeta pod kojima bi mjesto trgovanja moglo uskratiti zahtjev za pristupom, uključujući predviđeni volumen transakcija, broj korisnika, režime za upravljanje operativnim rizikom i složenosti ili druge čimbenike koji stvaraju značajan prekomjeran rizik;

- (b) uvjeta pod kojima se pristup odobrava, uključujući povjerljivost informacija danih na raspolaganje vezanih za financijske instrumente tijekom razvojne faze te nediskriminirajuću i transparentnu osnovu u pogledu naknada u vezi s pristupom;
- (c) uvjeta pod kojima će odobravanje pristupa ugroziti nesmetano i uredno funkcioniranje tržišta ili štetno utjecati na sistemski rizik;
- (d) postupka za izdavanje obavijesti prema stavku 5., uključujući daljnji opis izračuna zamišljenog iznosa i metodu prema kojoj ESMA može provjeriti izračun volumena i odobriti pravo izuzeća.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 37.

Nediskriminirajući pristup licenciranju referentnih vrijednosti i obveza licenciranja

1. Ako se vrijednost bilo kojeg financijskog instrumenta računa prema referentnoj vrijednosti, osoba koja ima vlasnička prava na referentnu vrijednost osigurava da središnje druge ugovorne strane i mjesta trgovanja u svrhu trgovanja i poravnanja imaju dozvolu za nediskriminirajući pristup:

- (a) relevantnoj cijeni i izvorima podataka te informacijama o sastavu, metodologiji i cijeni te referentne vrijednosti za potrebe poravnanja i trgovanja; i
- (b) licencijama.

Licencija koja uključuje pristup informacijama odobrava se na korektnoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi unutar tri mjeseca nakon zahtjeva središnje druge ugovorne strane ili mjesta trgovanja.

Pristup se odobrava po razumnoj komercijalnoj cijeni uzimajući u obzir cijenu po kojoj je dopušten pristup referentnoj vrijednosti ili su prava intelektualnog vlasništva pod jednakim uvjetima licencirana drugoj središnjoj ugovornoj strani, mjestu trgovanja ili bilo kojoj povezanoj osobi za potrebe poravnanja ili trgovanja. Različite cijene mogu se naplatiti različitim središnjim drugim ugovornim stranama, mjestima trgovanja ili bilo kojoj povezanoj osobi samo uz objektivno opravdanje uzimajući u obzir opravdane komercijalne razloge poput količine, područja primjene ili područja tražene uporabe.

2. Ako se nova referentna vrijednost ustanovi nakon 3. siječnja 2017., obveza licenciranja započinje najkasnije 30 mjeseci nakon što započne trgovanje financijskim instrumentom koji se poziva na tu referentnu vrijednost ili se on uvrsti za trgovanje. Ako osoba koja ima vlasnička prava na novu referentnu vrijednost posjeduje postojeću referentnu vrijednost, ona mora utvrditi da, u usporedbi s bilo kojom takvom postojećom referentnom vrijednošću, nova referentna vrijednost ispunjava sljedeće kumulativne kriterije:

- (a) nova referentna vrijednost nije kopija ili prilagodba nijedne takve postojeće referentne vrijednosti i metodologija nove referentne vrijednosti, uključujući pripadajuće podatke, značajno se razlikuje od bilo koje takve postojeće referentne vrijednosti; i
- (b) nova referentna vrijednost nije zamjena ni za jednu takvu postojeću referentnu vrijednost.

Ovaj stavak ne dovodi u pitanje primjenu pravila tržišnog natjecanja, osobito članke 101. i 102. UFEU-a.

3. Središnja druga ugovorna strana, mjesta trgovanja ili povezani subjekti ne smiju sklapati sporazume s ponuditeljima referentne vrijednosti čiji bi učinak bio ili:

- (a) spriječiti drugu središnju drugu ugovornu stranu ili mjesto trgovanja od dobivanja pristupa takvim informacijama ili pravima navedenima u stavku 1.; ili
- (b) spriječiti drugu središnju drugu ugovornu stranu ili mjesto trgovanja od dobivanja pristupa takvoj licenci, kako je navedeno u stavku 1.

4. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) da informacije putem licenciranja budu dostupne prema stavku 1. točki (a) samo za korištenje središnje druge ugovorne strane ili mjesta trgovanja;
- (b) drugih uvjeta po kojima se dozvoljava pristup, uključujući povjerljivost pruženih informacija;
- (c) standarda koji pokazuju kako se može dokazati da je referentna vrijednost nova u skladu sa stavkom 2. točkama (a) i (b).

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji je dodijeljena ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 38.

Pristup za središnje druge ugovorne strane i mjesta trgovanja trećih zemalja

1. Mjesto trgovanja osnovano u trećoj zemlji može zatražiti pristup središnjoj drugoj ugovornoj strani osnovanoj u Uniji jedino ako je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 28. stavkom 4. u vezi s tom trećom zemljom. Središnja druga ugovorna strana osnovana u trećoj zemlji može zatražiti pristup mjestu trgovanja u Uniji što podliježe priznavanju te središnje druge ugovorne strane prema članku 25. Uredbe (EU) br. 648/2012. Središnje druge ugovorne strane i mjesta trgovanja osnovana u trećim zemljama mogu koristiti prava pristupa iz članaka 35. i 36. samo ako je Komisija donijela odluku u skladu sa stavkom 3. da pravni i nadzorni okvir treće zemlje pruža učinkovit istovrijedan sustav koji središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima trgovanja koji su odobrenje za rad dobili od stranih pravnih sustava dopušta pristup središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima pristupa osnovanim u toj trećoj zemlji.

2. Središnje druge ugovorne strane i mjesta trgovanja osnovana u trećim zemljama mogu zatražiti licenciju i prava pristupa u skladu s člankom 37. samo ako je Komisija donijela odluku u skladu sa stavkom 3. ovog članka da pravni i nadzorni okvir te treće zemlje pruža učinkovit istovrijedan sustav koji središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima trgovanja koji su odobrenje za rad dobili od stranih nadležnosti, na korektnoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi, dopušta pristup:

- (a) relevantnoj cijeni i izvorima podataka te informacijama o sastavu, metodologiji i cijeni referentnih vrijednosti za potrebe poravnanja i trgovanja; i
- (b) licencijama,

od osoba koje imaju vlasnička prava na referentne vrijednosti u toj trećoj zemlji.

3. Komisija može donijeti odluku u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 51., u kojoj navodi da pravni i nadzorni okvir treće zemlje osigurava da mjesto trgovanja ili središnja druga ugovorna strana koja ima odobrenje za rad u toj trećoj zemlji ispunjava pravno obvezujuće zahtjeve koji su jednakovrijedni zahtjevima iz stavka 2. ovog članka i koji se učinkovito nadziru i provode u toj trećoj zemlji.

Pravni i nadzorni okvir treće zemlje smatra se jednakovrijednim ako taj okvir zadovoljava sljedeće uvjete:

- (a) mjesta trgovanja u toj trećoj zemlji podliježu odobrenju za rad te neprekidnom učinkovitim nadzorom i provedbi;
- (b) pruža učinkovit istovjetan sustav koji središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima trgovanja koji su odobrenje za rad dobili od stranih pravnih sustava dopušta pristup središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima pristupa osnovanima u toj trećoj zemlji;
- (c) pravni i nadzorni okvir te treće zemlje pružaju učinkovit istovrijedan sustav koji središnjim drugim ugovornim stranama i mjestima trgovanja koji su odobrenje za rad dobili od stranih nadležnosti, na korektnoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi, dopušta pristup:
 - i. relevantnoj cijeni i izvorima podataka te informacijama o sastavu, metodologiji i cijeni referentnih vrijednosti za potrebe poravnanja i trgovanja, i
 - ii. licencijama,

od osoba koje imaju vlasnička prava na referentne vrijednosti u toj trećoj zemlji.

GLAVA VII.

NADZORNE MJERE ZA INTERVENCIJE U PODRUČJU PROIZVODA I POZICIJE

POGLAVLJE 1.

Nadzor proizvoda i intervencije

Članak 39.

Praćenje tržišta

1. U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ESMA prati tržište za financijske instrumente koji se stavljaju na tržište, distribuiraju ili prodaju u Uniji.
2. U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010, ESMA prati tržište za strukturirane depozite koji se stavljaju na tržište, distribuiraju ili prodaju u Uniji.
3. Nadležna tijela prate tržište za financijske instrumente i strukturirane depozite koji se stavljaju na tržište, distribuiraju ili prodaju u njihovoj državi članici ili iz nje.

Članak 40.

Privremene ovlasti ESMA-e za intervencije

1. U skladu s člankom 9. stavkom 5 Uredbe (EU) br. 1095/2010, ako su zadovoljeni uvjeti iz stavaka 2. i 3., ESMA u Uniji može privremeno zabraniti ili ograničiti:
 - (a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određenih financijskih instrumenata ili financijskih instrumenata s određenim naznačenim obilježjima; ili

(b) određene vrste financijskih aktivnosti ili praksi.

Zabrana ili ograničenje može se primijeniti u okolnostima, ili biti podložno iznimkama, koje odredi ESMA.

2. ESMA donosi odluku iz stavka 1. samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) predložena mjera suočava se sa značajnom zabrinutošću o zaštiti ulagatelja ili prijetnjom urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili tržišta robe ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije;
- (b) regulatorni zahtjevi prema pravu Unije primjenjivi na relevantne financijske instrumente ili aktivnosti ne suočavaju se s prijetnjom;
- (c) nadležno tijelo ili nadležna tijela nisu poduzeli mjere za suočavanje s prijetnjom ili mjere koje su poduzete ne suočavaju se s prijetnjom na prikladan način.

U slučaju kada su uvjeti utvrđeni u prvom podstavku ispunjeni, ESMA može nametnuti zabranu ili ograničenje na koje se upućuje u stavku 1. kao mjeru opreza prije nego što se financijski instrument ponudi, distribuira ili proda klijentima.

3. Kada se poduzimaju mjere prema ovom članku, ESMA osigurava da mjera:

- (a) nema štetan učinak na učinkovitost financijskih tržišta ili na ulagatelje koji je neproporcionalan koristima mjere;
- (b) ne stvara rizik regulatorne arbitraže; i
- (c) da je poduzeta nakon savjetovanja s javnim tijelima nadležnima za nadzor, upravljanje i uređenje poljoprivrednih tržišta prema Uredbi (EZ) br. 1234/2007, u slučaju da se mjera odnosi na poljoprivredne robne izvedenice.

Ako je nadležno tijelo ili su nadležna tijela poduzela mjeru prema članku 42., ESMA može poduzeti mjere iz stavka 1. bez izdavanja mišljenja navedenog u članku 43.

4. Prije odlučivanja o poduzimanju mjere prema ovom članku, ESMA obavješćuje nadležna tijela o mjeri koju predlaže.

5. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o svakoj odluci o poduzimanju bilo kakve mjere prema ovom članku. U obavijesti se navode pojedinosti o zabrani ili ograničenju i navodi se rok od objavljivanja obavijesti nakon kojeg će mjere stupiti na snagu. Zabrana ili ograničenja primjenjuje se samo na mjere poduzete nakon što je stupilo na snagu.

6. ESMA preispituje zabranu ili ograničenje nametnuto prema stavku 1. u odgovarajućim vremenskim razdobljima, a najmanje svaka tri mjeseca. Ako se zabrana ili ograničenje ne obnove nakon razdoblja od tri mjeseca, ono ističe.

7. Mjere koje je donijela ESMA prema ovom članku imaju prednost pred bilo kakvim prethodnim mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo.

8. Komisija u skladu s člankom 50. donosi delegirane akte kojima se određuju kriteriji i čimbenici o kojima ESMA treba voditi računa prilikom utvrđivanja kada postoji značajna zabrinutost o zaštiti ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili tržišta robaili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije iz stavka 2. točke (a).

Ti kriteriji i čimbenici uključuju:

- (a) stupanj složenosti financijskog instrumenta i vezu s vrstom klijenta kojemu je ponuđen i prodan;
- (b) veličinu ili zamišljenu vrijednost izdavanja financijskih instrumenata;
- (c) stupanj inovacije financijskog instrumenta, aktivnosti ili prakse;
- (d) polugu koju pruža financijski instrument ili praksa.

Članak 41.

Privremene ovlasti EBA-e za intervencije

1. U skladu s člankom 9. stavkom 5 Uredbe (EU) br. 1093/2010, ako su zadovoljeni uvjeti iz stavaka 2. i 3., EBA u Uniji može privremeno zabraniti ili ograničiti:

- (a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određenih strukturiranih depozita ili strukturiranih depozita s određenim naznačenim obilježjima; ili
- (b) određene vrste financijskih aktivnosti ili praksi.

Zabrana ili ograničenje može se primijeniti u okolnostima ili biti podložno iznimkama koje određuje EBA.

2. EBA donosi odluku iz stavka 1. samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) predložena mjera suočava se sa značajnom zabrinutošću o zaštiti ulagatelja ili prijetnjom urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije;
- (b) regulatorni zahtjevi prema pravu Unije primjenjivi na relevantni strukturirani depozit ili aktivnosti ne suočavaju se s prijetnjom;
- (c) nadležno tijelo ili nadležna tijela nisu poduzeli mjere za suočavanje s prijetnjom ili mjere koje su poduzete ne suočavaju se s prijetnjom na prikladan način.

U slučaju kada su uvjeti utvrđeni u prvom podstavku ispunjeni, EBA može nametnuti zabranu ili ograničenje na koje se upućuje u stavku 1. kao mjeru opreza prije nego se strukturirani depozit ponudi, distribuira ili proda klijentima.

3. Kada se poduzimaju mjere prema ovom članku, EBA osigurava da mjera:

- (a) nema štetan učinak na učinkovitost financijskih tržišta ili na ulagatelje koji je neproporcionalan koristima mjere; [i]

(b) ne stvara rizik regulatorne arbitraže.

Ako je nadležno tijelo ili su nadležna tijela poduzela mjeru prema članku 42., EBA može poduzeti mjere iz stavka 1. bez izdavanja mišljenja navedenog u članku 43.

4. Prije odlučivanja o poduzimanju mjere prema ovom članku, EBA obavješćuje nadležna tijela o mjeri koju predlaže.

5. EBA na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o svakoj odluci o poduzimanju bilo kakve mjere prema ovom članku. U obavijesti se navode pojedinosti o zabrani ili ograničenju i navodi se rok od objavljivanja obavijesti nakon kojeg će mjere stupiti na snagu. Zabrana ili ograničenja primjenjuje se samo na mjere poduzete nakon što je stupilo na snagu.

6. EBA preispituje zabranu ili ograničenje nametnuto prema stavku 1. u odgovarajućim vremenskim razdobljima, a najmanje svaka tri mjeseca. Ako se zabrana ili ograničenje ne obnove nakon razdoblja od tri mjeseca, ono ističe.

7. Mjere koje je donijela EBA prema ovom članku imaju prednost pred bilo kakvim prethodnim mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo.

8. Komisija u skladu s člankom 50. donosi delegirane akte kojima se određuju kriteriji i čimbenici o kojima EBA treba voditi računa prilikom utvrđivanja kada postoji značajna zabrinutost o zaštiti ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu financijskih te stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije iz stavka 2. točke (a).

Ti kriteriji i čimbenici uključuju:

(a) stupanj složenosti strukturiranog depozita i vezu s vrstom klijenta kojemu je ponuđen i prodan;

(b) veličinu ili zamišljenu vrijednost izdavanja strukturiranih depozita;

(c) stupanj inovacije strukturiranog depozita, aktivnosti ili prakse;

(d) polugu koju pruža strukturirani depozit ili praksa.

Članak 42.

Intervencije nadležnih tijela u području proizvoda

1. Nadležno tijelo može zabraniti ili ograničiti u toj državi članici ili iz nje sljedeće:

(a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određenih financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita ili financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita s određenim naznačenim obilježjima; ili

(b) određene vrste financijskih aktivnosti ili praksi.

2. Nadležno tijelo može poduzeti mjere iz stavka 1. ako je na temelju opravdanih razloga zadovoljen uvjet da:

- (a) ili
- i. financijski instrument, strukturirani depozit ili aktivnost ili praksa izaziva znatnu zabrinutost za zaštitu ulagatelja ili predstavlja prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili tržišta robe ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava unutar barem jedne države članice; ili
 - ii. izvedenica ima štetan utjecaj na mehanizam formiranja cijene na temeljnom tržištu;
- (b) postojeći regulatorni zahtjevi prema pravu Unije koji su primjenjivi na financijski instrument, strukturirani depozit ili aktivnost ili praksu ne suočavaju se u dovoljnoj mjeri s rizicima iz točke (a) i to se pitanje ne bi moglo bolje riješiti unaprijednim nadzorom ni provedbom postojećih zahtjeva;
- (c) mjerom se proporcionalno vodi računa o naravi utvrđenih rizika, razini i strukturi relevantnih ulagatelja ili sudionika na tržištu i vjerojatan učinak mjere na ulagatelje i sudionike na tržištu koji mogu posjedovati, koristiti ili imati koristi od financijskog instrumenta, strukturiranog depozita ili aktivnosti ili prakse;
- (d) nadležno tijelo uredno je provelo savjetovanje s nadležnim tijelima u drugim državama članicama na koje bi mjera mogla imati znatan utjecaj;
- (e) mjera nema diskriminirajući učinak na usluge ili aktivnosti koje su pružene iz druge države članice; i
- (f) uredno je provelo savjetovanje s javnim tijelima nadležnima za nadzor, upravljanje i uređenje poljoprivrednih tržišta prema Uredbi (EZ) br. 1234/2007, kada financijski instrument ili aktivnost ili praksa predstavljaju ozbiljnu prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu poljoprivrednih tržišta.

U slučaju kada su uvjeti utvrđeni u prvom podstavku ispunjeni, nadležno tijelo može nametnuti zabranu ili ograničenje na koje se upućuje u stavku 1. kao mjeru opreza prije nego što se financijski instrument ili strukturirani depozit ponudi, distribuira ili proda klijentima.

Zabrana ili ograničenje može se primijeniti u okolnostima ili biti podložno iznimkama koje određuje nadležno tijelo.

3. Nadležno tijelo ne određuje zabranu ili ograničenje prema ovom članku osim ako, ne manje od jednog mjeseca prije stupanja na snagu mjere, nije pisanim ili nekim drugim putem dogovorenim između tijela obavijestilo sva nadležna tijela i ESMA-u o detaljima o:

- (a) financijskom instrumentu ili aktivnosti ili praksi na koje se predložena mjera odnosi;
- (b) točnoj naravi predložene zabrane ili ograničenja i kada se planira stupanje na snagu; te ako
- (c) dokazima na kojima je utemeljilo svoju odluku i prema kojima su zadovoljeni svi uvjeti iz stavka 2.

4. U iznimnim slučajevima kada nadležno tijelo procijeni da je potrebno poduzeti hitne mjere prema ovom članku radi sprečavanja štete koja proizlazi iz financijskog instrumenta, strukturiranog depozita, praksi ili aktivnosti iz stavka 1., nadležno tijelo može poduzeti mjere na privremenoj osnovi izdajući pisanu obavijest ne manje od 24 sata prije stupanja na snagu mjere svim drugim nadležnim tijelima i ESMA-i ili, za strukturirane depozite, EBA-i, pod uvjetom da su ispunjeni svi kriteriji iz ovog članka i da je uz to jasno utvrđeno da razdoblje za izdavanje obavijesti od jednog mjeseca ne bi na odgovarajući način riješilo rizik ili prijetnju. Nadležno tijelo ne poduzima mjere na privremenoj osnovi dulje od tri mjeseca.

5. Nadležno tijelo na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o svakoj odluci o nametanju zabrane ili ograničenja iz stavka 1. U obavijesti se navode pojedinosti o zabrani ili ograničenju, vremenskom roku od objavljivanja obavijesti nakon kojeg će mjere stupiti na snagu i dokazi po kojima su zadovoljeni svi uvjeti iz stavka 2. Zabrana ili ograničenje ne primjenjuje se u vezi s mjerama poduzetim nakon objavljivanja obavijesti.

6. Nadležno tijelo povlači zabranu ili ograničenje ako uvjeti iz stavka 2. više nisu primjenjivi.

7. Komisija u skladu s člankom 50. donosi delegirane akte kojima se određuju kriteriji i čimbenici koje nadležna tijela trebaju uzeti u obzir prilikom utvrđivanja postoji li značajna zabrinutost o zaštiti ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta ili tržišta robe te stabilnosti financijskog sustava Unije unutar barem jedne države članice iz stavka 2. točke (a).

Ti kriteriji i čimbenici uključuju:

- (a) stupanj složenosti financijskog instrumenta ili strukturiranog depozita i vezu s vrstom klijenta kojemu je ponuđen, distribuiran i prodan;
- (b) stupanj inovacije financijskog instrumenta ili strukturiranog depozita, aktivnosti ili prakse;
- (c) polugu koju pruža financijski instrument ili strukturirani depozit ili praksa;
- (d) u vezi s urednim funkcioniranjem i integritetom financijskih tržišta ili tržišta robe, veličinu ili zamišljeni iznos izdavanja financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita.

Članak 43.

Usklađivanje koje provodi ESMA i EBA

1. ESMA ili, za strukturirane depozite, EBA imaju ulogu olakšavanja i usklađivanja u vezi s mjerom koju poduzimaju nadležna tijela prema članku 42. ESMA ili, za strukturirane depozite, EBA posebno osiguravaju da su mjere koje poduzima nadležno tijelo opravdane i proporcionalne te, prema potrebi, da su nadležna tijela pri njihovom donošenju imala dosljedan pristup.

2. Nakon primanja informacije prema članku 42. o bilo kojoj mjeri koja se nameće prema tom članku, ESMA ili, za strukturirane depozite, EBA donosi odluku o tome jesu li zabrana ili ograničenje opravdani i proporcionalni. Ako ESMA ili, za strukturirane depozite, EBA smatra da je radi suočavanja s rizikom potrebno da druga nadležna tijela poduzmu mjeru, to se navodi u njezinu mišljenju. Mišljenje se objavljuje na mrežnoj stranici ESMA-e ili, za strukturirane depozite, EBA-e.

3. Ako nadležno tijelo predloži poduzimanje mjere koja nije u skladu s mišljenjem koje je usvojila ESMA ili EBA prema članku 2. ili ako poduzme takvu mjeru, ili ako odbije poduzeti mjeru protivno tom mišljenju, odmah na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest u kojoj se iscrpno objašnjavaju razlozi takvog postupanja.

POGLAVLJE 2.

Pozicije

Članak 44.

Usklađivanje nacionalnih mjera za upravljanje pozicijama i ograničenja pozicija koje provodi ESMA

1. ESMA ima ulogu olakšavanja i usklađivanja u vezi s mjerama koje poduzimaju nadležna tijela prema članku 69. stavku 2. točkama (o) i (p) Direktive 2014/65/EU. ESMA posebno osigurava da nadležna tijela imaju dosljedan pristup u pogledu toga kada se te ovlasti izvršavaju, naravi i opsegu nametnutih mjera te trajanju i slijednih radnji za sve mjere.

2. Nakon primanja obavijesti o bilo kojoj mjeri prema članku 79. stavku 5. Direktive 2014/65/EU, ESMA bilježi mjeru i njezine razloge. U vezi s mjerama poduzetima u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkama (o) ili (p) Direktive 2014/65/EU, na svojoj internetskoj stranici održava i objavljuje bazu podataka sa sažecima o mjerama koje su na snazi, uključujući podatke o dotičnoj osobi, primjenjivom financijskom instrumentu, sva ograničenja na veličinu pozicija koji svaka osoba može u bilo kojem trenutku imati, sve iznimke u skladu s člankom 57. Direktive 2014/65/EU i razloge tome.

Članak 45.

Ovlasti ESMA-e za upravljanje pozicijama

1. ESMA u skladu s člankom 9. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ako su oba uvjeta iz stavka 2. zadovoljeni, poduzima jednu ili više sljedećih mjera:

- (a) od svih osoba traži sve relevantne informacije u vezi s veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti nastale zaključenjem izvedenice;
- (b) nakon analize dobivenih podataka u skladu s točkom (a), traži od tih osoba da smanje veličinu ili uklone pozicije ili izloženost u skladu s delegiranim aktima iz stavka 10. točke (b);
- (c) kao krajnje rješenje, ograničava mogućnost osoba da zaključe robnu izvedenicu.

2. ESMA donosi odluku iz stavka 1. samo ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) mjere navedene stavku 1. odnose se na prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta, uključujući tržišta robnih izvedenica u skladu s ciljevima iz članka 57. stavka 1. Direktive 2014/65/EU i uključujući u vezi s načinima isporuke fizičke robe, ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskih sustava Unije;
- (b) nadležno tijelo ili nadležna tijela nisu poduzela mjere za suočavanje s prijetnjom ili mjere poduzete ne suočavaju se s prijetnjom na dostatan način;

ESMA provodi procjenu ispunjavanja uvjeta iz ovog stavka, prvog podstavka, točaka (a) i (b) u skladu s kriterijima i čimbenicima predviđenim u delegiranim aktima iz stavka 10. točke (a) ovog članka.

3. Kada poduzima mjere iz stavka 1., ESMA osigurava da mjera:

- (a) značajno odgovara na prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta, uključujući tržišta robnih izvedenica u skladu s ciljevima iz članka 57. stavka 1. Direktive 2014/65/EU i uključujući u vezi s načinom isporuke fizičke robe, ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije ili znatno unapređuje sposobnost nadležnih tijela da nadziru prijetnju, u skladu s kriterijima i čimbenicima utvrđenima delegiranim aktima iz stavka 10. točke (a) ovog članka;
- (b) ne stvara rizik regulatorne arbitraže u skladu sa stavkom 10. točkom (c) ovog članka;
- (c) nema nijedan od navedenih štetnih učinaka na učinkovitost financijskih tržišta koji je neproporcionalan koristima mjere: smanjenje likvidnosti tih tržišta, ograničavajući uvjete za smanjenje rizika koji je u izravnoj vezi s tržišnom aktivnosti nefinancijske druge ugovorne strane, ili stvaranje nesigurnosti za sudionike na tržištu.

2011/0296 (COD)ESMA se savjetuje s Agencijom za suradnju energetskih regulatora osnovanom u okviru Uredbe (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ prije poduzimanja bilo koje mjere povezane s veleprodajnim energetskim proizvodima.

ESMA se savjetuje s javnim tijelima nadležnima za nadzor, upravljanje i uređenje poljoprivrednih tržišta prema Uredbi (EZ) br. 1234/2007, prije poduzimanja bilo koje mjere povezane s poljoprivrednim robnim izvedenicama.

4. Prije odlučivanja o poduzimanju ili obnovi bilo koje mjere iz stavka 1., ESMA obavješćuje relevantna nadležna tijela o mjeri koju predlaže. U slučaju zahtjeva iz stavka 1. točaka (a) ili (b) obavijest sadrži pojedinosti o osobi ili osobama kojima je upućena te pojedinosti i razloge tome. U slučaju mjere prema iz stavka 1. točke (c) obavijest sadrži pojedinosti o relevantnoj osobi, primjenjivim financijskim instrumentima, relevantnim kvantitativnim mjerama kao što je maksimalna veličina pozicije na koje dotična osoba može stupiti ili koje može zauzimati tijekom određenog razdoblja i razlozima tome.

5. Obavijest se izdaje u roku od 24 sata prije nego što mjera treba stupiti na snagu ili biti obnovljena. U iznimnim okolnostima ESMA može izdati obavijest u roku kraćem od 24 sata prije no što mjera treba stupiti na snagu u slučajevima kada nije moguće izdati obavijest u roku od 24 sata.

6. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o svakoj odluci nametanja ili obnavljanja bilo koje mjere iz stavka 1.točke (c). Obavijest sadrži pojedinosti o relevantnoj osobi, primjenjivim financijskim instrumentima, relevantnim kvantitativnim mjerama kao što je maksimalna veličina pozicije na koji dotična osoba može stupiti i razlozima tome.

7. Mjera iz stavka 1. točke (c) stupa na snagu kada je obavijest objavljena ili u trenutku određenom u obavijesti poslije njezina objavljivanja i primjenjuje se samo na transakciju zaključenu nakon što je mjera stupila na snagu.

8. ESMA preispituje mjere iz stavka 1. točke (c) u odgovarajućim vremenskim intervalima, a najmanje svaka tri mjeseca. Ako se mjera ne obnovi nakon ta tri mjeseca, ona ističe. Stavci od 2. do 8. također se primjenjuju na obnavljanje mjera.

9. Mjera koju je donijela ESMA prema ovom članku ima prednost pred bilo kojom prethodnom mjerom koje je poduzelo nadležno tijelo prema članku 69. stavku 2. točkama (o) ili (p) Direktive 2014/65/EU.

10. Komisija u skladu s člankom 50. donosi delegirane akte kojima se utvrđuju kriteriji i čimbenici za određivanje:

(a) postojanja prijetnje urednom funkcioniranju i integritetu financijskih tržišta, uključujući tržišta robnih izvedenica u skladu s ciljevima iz članka 57. stavka 1. Direktive 2014/65/EU i uključujući u vezi s aranžmanom za isporuke fizičke robe, ili stabilnosti cijelog ili dijela financijskog sustava Unije kako je navedeno u stavku 2. točki (a), uzimajući u obzir stupanj do kojeg se pozicije koriste za zaštitu pozicija za fizičku robu ili ugovora za robu te stupanj prema kojem su određene cijene na pripadajućim tržištima u odnosu na cijene robnih izvedenica;

(b) primjerenog smanjenja pozicije ili izloženosti nastale zaključenjem izvedenice iz stavka 1. točke (b) ovog članka;

(c) stanja iz kojeg može proizaći rizik regulatorne arbitraže iz stavka 3. točke (b) ovog članka.

Ti kriteriji i čimbenici uzimaju u obzir nacrt regulatornih tehničkih standarda iz članka 57. stavka 3.a Direktive 2014/65/EU i razlikuju između situacija u kojima ESMA poduzima mjere zbog toga što nadležno tijelo nije djelovalo i situacija u kojima se ESMA suočava s dodatnim rizikom s kojim se nadležno tijelo nije moglo suočiti u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkama (j) ili (o) Direktive 2014/65/EU.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetskih regulatora (SL L 211, 14.8.2009., str. 1.)

GLAVA VIII.

PRUŽANJE USLUGA I OBAVLJANJE AKTIVNOSTI DRUŠTAVA IZ TREĆIH ZEMALJA PUTEM PODRUŽNICE ILI BEZ NJE, KOJA DJELUJU U SKLADU S ODLUKOM O JEDNAKOVRIJEDNOSTI

Članak 46.

Opće odredbe

1. Društvo iz treće zemlje može pružati investicijske usluge ili obavljati investicijske aktivnosti s pomoćnim aktivnostima ili bez njih kvalificiranim nalogodavateljima i profesionalnim ulagateljima u smislu odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU osnovanim diljem Unije bez osnivanja podružnice samo ako je registrirano u registru društava iz trećih zemalja koji vodi ESMA u skladu s člankom 47.

2. ESMA unosi u registar društvo iz treće zemlje koje je zatražilo odobrenje za pružanje investicijskih usluga ili obavljanje aktivnosti diljem Unije u skladu sa stavkom 1. samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) Komisija je donijela odluku u skladu s člankom 47. stavkom 1.;

(b) društvo ima odobrenje za pružanje investicijskih usluga ili aktivnosti koje želi pružati u Uniji u nadležnosti prema mjestu gdje se nalazi njegova središnja uprava i podliježe djelotvornom nadzoru i provedbi čime se osigurava potpuno poštovanje zahtjeva koji se primjenjuju u toj trećoj zemlji;

(c) sporazumi o suradnji uspostavljeni su u skladu sa člankom 47. stavkom 2.;

3. Ako je društvo iz treće zemlje registrirano u skladu s ovim člankom, države članice ne smiju nametnuti nikakve dodatne uvjete društvu iz treće zemlje u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom ili Direktivom 2014/65/EU i jednako tako ne smiju staviti društva iz trećih zemalja u povoljniji položaj od društava iz Unije.

4. Društvo iz treće zemlje iz stavka 1. dostavlja svoj zahtjev ESMA-i nakon što je Komisija donijela odluku iz članka 47. kojom se utvrđuje da je pravni i nadzorni okvir treće zemlje u kojem društvo iz treće zemlje ima odobrenje za rad istovjetan zahtjevima opisanim u članku 47. stavku 1.

Društvo iz treće zemlje koje podnosi zahtjev ESMA-i daje sve informacije potrebne za njegovu registraciju. U roku od 30 radnih dana od primitka zahtjeva ESMA ocjenjuje je li zahtjev potpun. Ako zahtjev nije potpun, ESMA utvrđuje rok u kojem društvo iz treće zemlje koje podnosi zahtjev treba dostaviti dodatne informacije.

Odluka o registraciji temelji se na uvjetima utvrđenima u stavku 2.

U roku od 180 radnih dana od predaje potpunog zahtjeva, ESMA u pisanom obliku s potpuno obrazloženim objašnjenjem obavješćuje društvo iz treće zemlje koje podnosi zahtjev a je li registracija dozvoljena ili odbijena.

Države članice mogu dopustiti društvima iz treće zemlje pružanje investicijskih usluga ili obavljanje investicijskih aktivnosti zajedno s pomoćnim uslugama kvalificiranim nalogodavateljima i profesionalnim ulagateljima u smislu odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU na njihovim državnim područjima u skladu s nacionalnim pravom, ako ne postoji odluka Komisije u skladu s člankom 47. točkom 1. ili ako takva odluka više nije na snazi.

5. Društvo iz treće zemlje koje pruža usluge u skladu s ovim člankom prije nego što pruži bilo kakve investicijske usluge obavješćuje klijente koji su osnovani u Uniji da nisu ovlašteni pružati usluge klijentima koji nisu prihvatljive druge ugovorne strane i profesionalnim ulagateljima u smislu odjeljka I. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU i da ne podliježu nadzoru u Uniji. Navode ime i adresu nadležnog tijela odgovornog za nadzor u trećoj zemlji.

Informacije iz prvog podstavka dostavljaju se u pisanom obliku i na istaknut način.

Države članice osiguravaju da se ovaj članak ne primjenjuje na pružanje investicijskih usluga ili aktivnosti od strane društva iz treće zemlje, kada kvalificirani nalogodavatelj ili profesionalni ulagatelj u smislu odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU koji ima poslovni nastan ili koji se nalazi u Uniji, isključivo na svoju inicijativu zatraži pružanje takve usluge ili aktivnosti od strane društva iz treće zemlje uključujući odnos koji je u posebnoj vezi s pružanjem te usluge ili aktivnosti. Inicijative tih klijenata ne daju društvu iz treće zemlje pravo da tome pojedincu nudi nove kategorije investicijskih proizvoda ili usluga.

6. Društva iz trećih zemalja koja pružaju usluge ili obavljaju aktivnosti u skladu s ovim člankom prije pružanja bilo kakve usluge ili obavljanja bilo kakve aktivnosti u vezi s klijentom koji ima poslovni nastan u Uniji ponudit će da bilo kakve sporove koji se odnose te usluge i aktivnosti predaju u nadležnost sudu ili arbitražnom sudu u nekoj od država članica.

7. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojima se navode informacije koje društvo iz treće zemlje koje podnosi zahtjev mora dostaviti ESMA-i u svojem zahtjevu za registraciju u skladu sa stavkom 4. i format informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 5.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 47.

Odluka o jednakovrijednosti

1. Komisija može donijeti odluku u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 51. stavka 2. u vezi s trećom zemljom ako pravni i nadzorni aranžmani te treće zemlje osiguravaju da društva kojima je izdano odobrenje za rad u toj trećoj zemlji ispunjavaju pravno obvezujuće uvjete koji imaju učinke jednakovrijedne uvjetima iz ove Uredbe, Direktive (EU) br. 2013/36/EU i Direktive 2014/65/EU i njihovih provedbenih mjera usvojenih u skladu s ovom Uredbom i tim direktivama te ako pravni okvir te treće zemlje pruža učinkovit jednakovrijedan sustav za priznavanje investicijskih društava koja su odobrenje za rad dobila od pravnih sustava treće zemlje.

Može se smatrati da bonitetni okvir i okvir poslovnog ponašanja treće zemlje ima jednakovrijedan učinak ako taj okvir zadovoljava sljedeće uvjete:

- (a) društva koja pružaju investicijske usluge i aktivnosti u tim trećim zemljama podliježu odobrenju za rad te neprekidnom djelotvornom nadzoru i provedbi;
- (b) društva koja pružaju investicijske usluge i aktivnosti u tim trećim zemljama ispunjavaju uvjete adekvatnosti kapitala i odgovarajućih zahtjeva koji se primjenjuju na dioničare i članove njihovog upravljačkog tijela;
- (c) društva koja pružaju investicijske usluge i aktivnosti ispunjavaju odgovarajuće organizacijske uvjete u području unutarnjih kontrolnih funkcija;
- (d) društva koja pružaju investicijske usluge i aktivnosti podliježu odgovarajućim pravilima poslovnog ponašanja;
- (e) osigurava transparentnost i integritet tržišta sprečavanjem zlouporabe tržišta u obliku trgovanja na temelju povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem

2. ESMA utvrđuje aranžmane za suradnju s relevantnim nadležnim tijelima trećih zemalja čiji pravni i nadzorni okviri nisu priznati stvarno jednakovrijednima u skladu sa stavkom 1. Takvim aranžmanima određuje se barem sljedeće:

- (a) mehanizam razmjene informacija između ESMA-e i relevantnih nadležnih tijela, uključujući pristup informacijama koje traži ESMA vezanima uz društva koja nisu iz Unije, a imaju odobrenje za rad u trećim zemljama;
- (b) mehanizam brzog obavješćivanja ESMA-e ako nadležno tijelo treće zemlje smatra da društvo iz treće zemlje koje nadzire, a ESMA ga je upisala u registar iz članka 48., krši uvjete pod kojima je dano odobrenje za rad ili drugi propis kojeg je obvezan poštovati;
- (c) postupke koji se odnose na koordiniranje nadzornih aktivnosti, uključujući, kada je to primjereno, neposredne nadzore.

3. Društvo iz treće zemlje osnovano u državi čiji se pravni i nadzorni okvir smatraju stvarno jednakovrijednim u skladu sa stavkom 1. koje ima odobrenje za rad u skladu s člankom 39. Direktive 2014/65/EU može sukladno odobrenju za rad pružati usluge i aktivnosti kvalificiranim nalogodavateljima i profesionalnim ulagateljima u smislu odjeljka I. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU u drugim državama članicama Unije bez osnivanja novih podružnica. U tu svrhu, ono se usklađuje sa zahtjevima za informacijama za prekogranično pružanje usluga i aktivnosti u članku 34. Direktive 2014/65/EU.

Podružnica i dalje podliježe nadzoru države članice u kojoj je osnovana u skladu s člankom 39. Direktive 2014/65/EU. Međutim, i ne dovodeći u pitanje obveze suradnje utvrđene Direktivom 2014/65/EU, nadležno tijelo države članice u kojoj je osnovana podružnica i nadležno tijelo države članice domaćina mogu sklopiti razmjernu sporazume o suradnji kako bi osigurali da podružnica društva iz treće zemlje koja pruža investicijske usluge unutar Unije pruža odgovarajuću razinu zaštite ulagatelja.

4. Društvo iz treće zemlje više ne može koristiti prava iz članka 46. stavka 1. ako Komisija donese odluku u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 51. stavka 2. povlačeći svoju odluku iz stavka 1. ovog članka u odnosu na tu treću zemlju.

Članak 48.

Registar

ESMA vodi registar društava iz trećih zemalja koja imaju dozvolu za pružanje investicijskih usluga ili vršenje investicijskih aktivnosti u Uniji u skladu s člankom 46. Registar je javno dostupan na internetskoj stranici ESMA-e i sadrži informacije o uslugama i aktivnostima koje društva iz trećih zemalja smiju ili obavljati te podatke o nadležnom tijelu odgovornom za provođenje nadzora u trećoj zemlji.

Članak 49.

Oduzimanje registracije

1. ESMA oduzima registraciju društva iz treće zemlje iz registra ustrojenog u skladu s člankom 48. u sljedećim slučajevima:

- (a) kada ESMA na osnovi dokumentiranih dokaza ima dobro utemeljene razloge vjerovati da društvo iz treće zemlje prilikom pružanja investicijskih usluga i aktivnosti u Uniji djeluje na način koji očito šteti interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta; ili
- (b) kada ESMA na osnovi dokumentiranih dokaza ima dobro utemeljene razloge vjerovati da društvo iz treće zemlje prilikom pružanja investicijskih usluga i aktivnosti u Uniji djeluje na način koji ozbiljno krši odredbe koje su na njega primjenjive u trećoj zemlji i na temelju kojih je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 47. stavkom 1.;

(c) kada je ESMA uputila predmet nadležnom tijelu treće zemlje i to nadležno tijelo treće zemlje nije poduzelo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu ulagatelja i urednog funkcioniranja tržišta u Uniji ili nije dokazalo da dotično društvo iz treće zemlje usklađeno sa zahtjevima koje se na njega primjenjuju u trećoj zemlji; te ako

(d) kada je ESMA nadležno tijelo treće zemlje obavijestila o svojoj namjeri oduzimanja registracije društva iz treće zemlje najmanje 30 dana prije oduzimanja registracije.

2. ESMA bez odgode obavještuje Komisiju o svakoj mjeri donesenoj u skladu sa stavkom 1. te svoju odluku objavljuje na svojoj internetskoj stranici.

3. Komisija ocjenjuje nastavljaju li u odnosu na dotičnu treću zemlju važiti uvjeti pod kojima je donesena odluka u skladu s člankom 47. stavkom 1.

GLAVA IX.

DELEGIRANI I PROVEDBENI AKTI

POGLAVLJE 1.

Delegirani akti

Članak 50.

Izvršavanje ovlasti delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 1. stavka 9., članka 2. stavka 2., članka 13. stavka 2., članka 15. stavka 5., članka 17. stavka 3., članka 19. stavka 2. i 3., članka 31. stavka 4., članka 40. stavka 8., članka 41. stavka 8., članka 42. stavka 7., članka 45. stavka 10. i članka 52. stavka 10. i 12. dodjeljuje se na neodređeno vrijeme počevši od 2. srpnja 2014.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 1. stavka 9., članka 2. stavka 2., članka 13. stavka 2., članka 15. stavka 5., članka 17. stavka 3., članka 19. stavka 2. i 3., članka 31. stavka 4., članka 40. stavka 8., članka 41. stavka 8., članka 42. stavka 7., članka 45. stavka 10. i članka 52. stavka 10. i 12. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum koji je naveden u odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 1. stavka 9., članka 2. stavka 2., članka 13. stavka 2., članka 15. stavka 5., članka 17. stavka 3., članka 19. stavka 2. i 3., članka 31. stavka 4., članka 40. stavka 8., članka 41. stavka 8., članka 42. stavka 7., članka 45. stavka 10. i članka 52. stavka 10. ili 12. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu u Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

POGLAVLJE 2.

Provedbeni akti

Članak 51.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Europski odbor za vrijednosne papire koji je osnovan Odlukom Komisije 2001/528/EZ ⁽¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 52.

Izvješća i preispitivanje

1. Do 3. ožujka 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o praktičnom učinku obveze transparentnosti utvrđene prema člancima 3. do 13., a posebice o učinku mehanizma najvećeg volumena iz članka 5., uključujući o troškovima trgovanja za kvalificirane nalogodavatelje i profesionalne ulagatelje te o dionicama malih i srednjih društava, kao i o njegovoj učinkovitosti u osiguravanju da korištenje relevantnih izuzeća ne šteti formiranju cijena, o tome kako svaki mehanizam za izricanje sankcija za kršenja najvećeg volumena može djelovati te o primjeni i daljnjoj primjerenosti izuzeća za obveze transparentnosti prije trgovanja utvrđenih u skladu s člancima 4. stavkom 2. i 3. i člankom 9. stavkom 2. do 5.

2. Izvješće iz stavka 1. uključuje utjecaj koji na europska tržišta vlasničkih vrijednosnih papira ima uporaba izuzeća prema članku 4. stavku 1. točki (a) i točki (b) podtočki i. te uporaba mehanizma najvećeg volumena prema članku 5., s posebnim naglaskom na:

(a) razinu i sklonost trgovanje u sustavu na temelju naloga unutar Unije od uvođenja ove Uredbe;

(b) utjecaj na ponuđeni transparentni kotirani raspon cijena prije trgovanja;

(c) utjecaj na dubinu likvidnosti vidljivih knjiga narudžbi;

(d) utjecaj na konkurenciju i na ulagatelje diljem Unije;

(e) utjecaj na trgovanje dionicama malih i srednjih društava;

(f) razvoj na međunarodnoj razini i rasprave s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama.

3. Ako se izvješćem utvrdi da uporaba izuzeća prema članku 4. stavku 1. točki (a) i točki (b) podtočki i. šteti formiranju cijena ili trgovanju dionicama malih i srednjih društava, Komisija prema potrebi sastavlja prijedloge, uključujući izmjene ove Uredbe, s obzirom na uporabu tih izuzeća. Takvi prijedlozi uključuju procjenu utjecaja predloženih izmjena te uzimaju u obzir ciljeve ove Uredbe i učinke na poremećaje na tržištu i tržišno natjecanje, kao i mogući utjecaj na ulagatelje u Uniji.

4. Do 3. ožujka 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o funkcioniranju članka 26., uključujući informacije o tome je li se sadržajem i formatom primljenih izvješća o transakcijama koja su razmijenila nadležna tijela omogućilo sveobuhvatno praćenje aktivnosti investicijskih društava u skladu s člankom 26 stavkom 1. Komisija može predložiti bilo kakve prikladne prijedloge, uključujući one kojima bi se o

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2001/528/EZ od 6. lipnja 2001. o osnivanju Europskog odbora za vrijednosne papire (SL L 191, 13.7.2001., str. 45.).

transakcijama podnosilo izvješće sustavu koji bi imenovala ESMA, a ne nadležnim tijelima, čime bi se relevantnim nadležnim tijelima omogućio pristup informacijama iz tog izvješća u skladu s ovim člankom u svrhu ove Uredbe i Direktive 2014/65/EU i otkrivanja trgovanja na temelju povlaštenih informacija i zlorabe tržišta u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014.

5. Do 3. ožujka 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Vijeću i Parlamentu izvješće o prikladnim rješenjima za smanjenje asimetričnosti informacija između sudionika na tržištu, kao i sredstava uz pomoć kojih bi regulatori mogli bolje pratiti aktivnosti procjene cijena na mjestima trgovanja. To izvješće barem ocjenjuje ostvarivost razvoja europskog sustava konsolidiranih procjena najboljih kupovnih i prodajnih cijena radi ispunjenja tih ciljeva.

6. Do 3. ožujka 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o učinjenom napretku prema prijenosu trgovanja standardiziranih izvedenica OTP na burze ili elektroničke trgovinske platforme prema člancima 25. i 28.

7. Do 3. srpnja 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o razvoju cijena za podatke o transparentnosti prije trgovanja i poslije trgovanja od uređenih tržišta, MTP-ova, OTP-ova, APA-a i CTP-ova.

8. Do 3. srpnja 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o pregledu odredbi o međudjelovanju iz članka 36. ove Uredbe i članka 8. Uredbe (EU) br. 648/2012.

9. Do 3. srpnja 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o pregledu odredbi o primjeni članaka 35. i 36. ove Uredbe i članaka 7. i 8. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Do 3. srpnja 2021. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o primjeni članka 37.

10. Do 3. srpnja 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o utjecaju članaka 35. i 36. ove uredbe na središnje druge ugovorne strane koje su tek uspostavljene i imaju odobrenje za rad kao središnja druga ugovorna strana iz članka 35. stavka 5. i mjesta trgovanja blisko povezana s tim središnjim drugim ugovornim stranama te o tome produljuje li se prijelazni režim iz članka 35. stavka 5., procjenjujući moguće koristi koje potrošačima može donijeti unapređenje tržišnog natjecanja i stupanj izbora dostupan sudionicima na tržištu protiv mogućeg nerazmjernog učinka tih odredbi na središnje druge ugovorne strane koje su tek uspostavljene i koje imaju odobrenje za rad te ograničenja pristupa globalnim središnjim drugim ugovornim stranama i nesmetanom funkcioniranju tržišta za lokalne sudionike na tržištu.

Podložno zaključcima ovog izvješća, Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 50. radi produljenja prijelaznog razdoblja u skladu s člankom 35. stavkom 5. za najviše 30 mjeseci.

11. Do 3. srpnja 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o tome je li prag utvrđen člankom 36. stavkom 5. i dalje odgovarajući i ostaju li mehanizmi izuzeća dostupni u pogledu izvedenica kojima se trguje na burzi.

12. Do 3. srpnja 2016., na temelju procjene rizika koje je provela ESMA savjetujući se s ESRB-om, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, procjenjujući potrebu za privremenim isključenjem izvedenica kojima se trguje na burzi iz područja primjene stavaka 35. i 36. Ovo izvješće u obzir uzima rizike, ako postoje, koji proizlaze iz odredbi otvorenog pristupa povezanih s izvedenicama kojima se trguje na burzi za opću stabilnost i uredno funkcioniranje financijskih tržišta diljem Unije.

Podložno zaključcima ovog izvješća, Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 50. za isključenje izvedenica kojima se trguje na burzi iz područja primjene članaka 35. i 36. na najviše trideset mjeseci nakon 3. siječnja 2017.

Članak 53.

Izmjena Uredbe (EU) br. 648/2012

Uredba (EU) br. 648/2012 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 5. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Pri sastavljanju nacrtu regulatornih tehničkih standarda prema ovom stavku, ESMA ne dovodi u pitanje prijelazne odredbe u pogledu ugovora o izvedenicama u području energije iz C6 kako je utvrđeno člankom 95. Direktive 2014/65/EU (*).

(*) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).”

2. Članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamijenjuje se sljedećim:

„1. Središnja druga ugovorna strana koja ima odobrenje za rad za obavljanje poravnanja ugovora o OTC izvedenicama prihvaća obavljati poravnanje takvih ugovora na nediskriminirajućoj i transparentnoj osnovi, bez obzira na mjesto trgovanja. Time se osobito osigurava da mjesto trgovanja ima pravo na nediskriminirajuće postupanje u pogledu toga kako se postupa s ugovorima kojima se trguje na tom mjestu trgovanja u smislu:

(a) zahtjeva za instrumente osiguranja i netiranje ekonomski jednakovrijednih ugovora, pri čemu uključenje takvih ugovora u konačno netiranje i ostale postupke netiranja središnje druge ugovorne strane na temelju primjenjivog stečajnog prava ne bi ugrozilo nesmetano i uredno funkcioniranje, valjanost i/ili izvršivost tih postupaka; i

(b) međusobnog kolateraliziranja s povezanim ugovorima koji se poravnavaju kod iste središnje druge ugovorne strane prema modelu rizika koji ispunjava uvjete iz članka 41.

Središnja druga ugovorna strana može tražiti da mjesto trgovanja ispunjava operativne i tehničke zahtjeve koje određuje središnja druga ugovorna strana, uključujući zahtjeve koji se odnose na upravljanje rizicima.”

(b) dodaje se sljedeći stavak:

„6. Uvjeti iz stavka 1. o nediskriminirajućem postupanju u pogledu toga kako se tretiraju ugovori kojima se trguje na tom mjestu trgovanja s obzirom na zahtjeve za instrumente osiguranja i netiranje ekonomski jednakovrijednih ugovora i međusobno kolateraliziranje s povezanim ugovorima koji se poravnavaju kod iste središnje druge ugovorne strane nadalje se utvrđuju tehničkim standardima usvojenima u skladu s člankom 35. stavkom 6. točkom (e) Uredbe (EU) br. 600/2014 (*).”

3. U članku 81. stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Trgovinski repozitorij prenosi podatke nadležnim tijelima u skladu sa zahtjevima prema članku 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 (*).”

(*) Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

Članak 54.**Prijelazne odredbe**

1. Društva iz trećih zemalja mogu nastaviti pružati usluge i aktivnosti u državama članicama u skladu s njihovim nacionalnim sustavima do tri godine nakon što Komisija usvoji odluku u vezi s relevantnom trećom zemljom u skladu s člankom 47.

2. Ako Komisija procijeni da ne postoji potreba za isključenjem izvedenica kojima se trguje na burzi iz područja primjene članka 35. i 36. u skladu s člankom 52. stavkom 12., središnja druga ugovorna strana ili mjesto trgovanja mogu, prije početka primjene ove Uredbe, od svojeg nadležnog tijela zatražiti odobrenje izuzeća iz prijelaznog aranžmana. Nadležno tijelo, uzimajući u obzir rizike koji proizlaze iz primjene prava pristupa prema člancima 35. i 36. u pogledu izvedenica kojima se trguje na burzi za uredno funkcioniranje relevantne središnje druge ugovorne strane ili mjesta trgovanja, može donijeti odluku da se članci 35. ili 36. ne primjenjuju na relevantnu središnju drugu ugovornu stranu ili mjesto trgovanja, u skladu s izvedenicama kojima se trguje na burzi, za prijelazno razdoblje do 3. srpnja 2019. Ako se odobri takvo prijelazno razdoblje, središnja druga ugovorna strana ili mjesto trgovanja ne može koristiti prava pristupa iz članka 35. ili 36. u vezi s izvedenicama kojima se trguje na burzi za vrijeme trajanja tog prijelaznog razdoblja. Nadležno tijelo obavješćuje ESMU-u, a u slučaju središnje druge ugovorne strane kolegij nadležnih tijela za tu središnju drugu ugovornu stranu o odobrenju prijelaznog razdoblja.

Kada je središnja druga ugovorna strana za koju je odobren prijelazni režim blisko povezana s jednim ili više mjesta trgovanja, ta mjesta trgovanja nemaju prava pristupa prema člancima 35. ili 36. u odnosu na izvedenice kojima se trguje na burzi za trajanje tog prijelaznog razdoblja.

Kada je mjesto trgovanja za koje je odobren prijelazni režim blisko povezan s jednom ili više središnjih drugih ugovornih strana, te središnje druge ugovorne strane nemaju prava pristupa prema člancima 35. ili 36. u odnosu na izvedenice kojima se trguje na burzi za trajanje tog prijelaznog razdoblja.

Članak 55.**Stupanje na snagu i primjena**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova Uredba primjenjuje se od 3. siječnja 2017.

Neovisno o drugom stavku, članak 1. stavci 8. i 9., članak 2. stavak 2., članak 5. stavci 6. i 9., članak 7. stavak 2., članak 9. stavak 5., članak 11. stavak 4., članak 12. stavak 2., članak 13. stavak 2., članak 14. stavak 7., članak 15. stavaka 5., članak 17. stavak 3., članak 19. stavaka 2. i 3., članak 20. stavak 3., članak 21. stavak 5., članak 22. stavak 4., članak 23. stavak 3., članak 25. stavak 3., članak 26. stavak 9., članak 27. stavak 3., članak 28. stavak 4., članak 28. stavak 5., članak 29. stavak 3., članak 30. stavak 2., članak 31. stavak 4., članak 32. stavci 1., stavak 5. i 6., članak 33. stavak 2., članak 35. stavak 6., članak 36. stavak 6., članak 37. stavak 4., članak 38. stavak 3., članak 40. stavak 8., članak 41. stavak 8., članak 42. stavak 7., članak 45. stavak 10., članak 46. stavak 7., članak 47. stavci 1. i 4. članak 52. stavci 10. i 12. te članak 54. stavak 1. primjenjuju se odmah nakon stupanja na snagu ove Uredbe.

Neovisno o drugom stavku, članak 37. stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se od 3. siječnja 2019.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. svibnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

DIREKTIVE

DIREKTIVA 2014/49/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. travnja 2014.

o sustavima osiguranja depozita

(preinačena)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Direktiva 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ znatno je izmijenjena ⁽⁴⁾. S obzirom na potrebu za daljnjim izmjenama, navedenu bi Direktivu radi jasnoće trebalo preinačiti.
- (2) Kako bi se olakšalo osnivanje i obavljanje djelatnosti kreditnih institucija, potrebno je ukloniti određene razlike među zakonima država članica u pogledu pravila o sustavima osiguranja depozita (SOD-ovima) kojima te kreditne institucije podliježu.
- (3) Ova Direktiva predstavlja ključni instrument za ostvarenje unutarnjeg tržišta u području kreditnih institucija kako sa stajališta slobode poslovnog nastana tako i sa stajališta slobode pružanja financijskih usluga, povećavajući istodobno stabilnost bankarskog sustava i zaštitu deponenata. S obzirom na troškove propasti kreditne institucije za gospodarstvo u cjelini i štetan utjecaj koji to ima na financijsku stabilnost i povjerenje deponenata, poželjno je ne samo propisati odredbe o nadoknadi deponentima, nego i omogućiti državama članicama dovoljnu fleksibilnost kako bi se SOD-ovima omogućilo da provedu mjere za smanjenje vjerojatnosti budućih potraživanja prema SOD-ovima. Te bi mjere uvijek trebale biti usklađene s pravilima o državnim potporama.
- (4) Kako bi se uzela u obzir rastuća integracija unutarnjeg tržišta, trebalo bi omogućiti spajanje SOD-ova različitih država članica ili stvaranje zasebnih prekograničnih sustava na dobrovoljnoj osnovi. Države članice trebale bi osigurati dostatnu stabilnost i uravnotežen sastav novih i postojećih SOD-ova. Trebalo bi izbjegavati štetne učinke na financijsku stabilnost, primjerice ako se samo kreditne institucije s visokorizičnim profilom prenose na prekogranične SOD-ove.

⁽¹⁾ SL C 99, 31.3.2011., str. 1.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 16. veljače 2012. (SL C 249 E, 30.8.2013., str. 81.) i Odluka Vijeća u prvom čitanju od 3. ožujka 2014. (još nije objavljena u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 16. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Direktiva 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o sustavima osiguranja depozita (SL L 135, 31.5.1994., str. 5).

⁽⁴⁾ Vidjeti Prilog III.

- (5) Direktivom 94/19/EZ od Komisije se zahtijeva da, prema potrebi, uputi prijedloge za izmjenu te Direktive. Ta Direktiva obuhvaća usklađivanje mehanizama financiranja SOD-ova, uvođenje doprinosa koji se temelje na riziku te usklađivanje obuhvaćenog opsega proizvoda i deponenata.
- (6) Direktiva 94/19/EZ temelji se na načelu minimalnog usklađivanja. Slijedom toga trenutno u Uniji postoje brojni SOD-ovi s vrlo različitim karakteristikama. Kao rezultat zajedničkih zahtjeva utvrđenih u ovoj Direktivi, trebala bi biti osigurana ujednačena razina zaštite za deponente diljem Unije uz istodobno osiguravanje iste razine stabilnosti SOD-ova. Istodobno su ti zajednički zahtjevi od iznimne važnosti kako bi se eliminirali poremećaji tržišta. Ova Direktiva stoga daje doprinos upotpunjavanju unutarnjeg tržišta.
- (7) Kao rezultat ove Direktive, deponenti će profitirati od značajno poboljšanog pristupa SOD-ovima, zahvaljujući proširenom i pojašnjenom opsegu pokrivača, kraćim rokovima isplate, boljim informacijama i snažnijim zahtjevima financiranja. Time će se poboljšati povjerenje potrošača u financijsku stabilnost diljem unutarnjeg tržišta.
- (8) Države članice trebale bi osigurati da SOD-ovi raspolažu dobrom praksom upravljanja i da izrađuju godišnje izvješće o svom poslovanju.
- (9) U slučaju zatvaranja insolventne kreditne institucije, deponenti bilo koje podružnice smještene u državi članici koja nije država članica u kojoj kreditna institucija o kojoj je riječ ima sjedište, trebali bi biti zaštićeni istim SOD-om kao i ostali deponenti te kreditne institucije.
- (10) Ova Direktiva ne bi trebala sprječavati države članice da u njeno područje primjene uključe kreditne institucije kako su definirane u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ koje ne ulaze u područje primjene Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ na temelju članka 2. stavka 5. te Direktive. Za potrebe ove Direktive države članice trebale bi moći odlučiti da se prema središnjem tijelu i svim kreditnim institucijama pridruženim tom središnjem tijelu postupa kao prema jedinstvenoj kreditnoj instituciji.
- (11) U načelu, ovom se Direktivom zahtijeva od svake kreditne institucije da se pridruži SOD-u. Država članica koja dopušta da podružnice određene kreditne institucije imaju sjedište u trećoj zemlji trebale bi donijeti odluku o načinu primjene ove Direktive na te podružnice te bi trebala uzeti u obzir potrebu zaštite deponenata i održavanja integriteta financijskog sustava. Deponenti u takvim podružnicama trebali bi biti u punom opsegu obaviješteni o modalitetima osiguranja koji se na njih primjenjuju.
- (12) Trebalo bi priznati činjenicu da postoje institucionalni sustavi zaštite (ISZ) koji štite samu kreditnu instituciju i koji posebice osiguravaju njezinu likvidnost i solventnost. Kada je takav sustav odvojen od SOD-a, trebalo bi uzeti u obzir njegovu dodatnu ulogu zaštite pri određivanju doprinosa njegovih članova SOD-u. Usklađena razina pokrivača predviđena ovom Direktivom ne bi trebala utjecati na sustave koji štite samu kreditnu instituciju, osim ako se njima ne isplaćuju deponenti.
- (13) Svaka kreditna institucija trebala bi biti dio SOD-a priznatog u okviru ove Direktive čime bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača i jednaki uvjeti tržišnog natjecanja za sve kreditne institucije te sprečavanje regulatorne arbitraže. SOD bi trebao moći osigurati tu zaštitu u svakom trenutku.
- (14) Ključna zadaća SOD-a zaštititi je deponente od posljedica nesolventnosti kreditne institucije. SOD-ovi bi trebali moći osigurati tu zaštitu na različite načine. SOD-ovi bi se prvenstveno trebali koristiti radi isplaćivanja deponenata na temelju ove Direktive (funkcija „paybox“).

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (15) SOD-ovi bi također trebali pružati pomoć pri financiranju sanacije kreditnih institucija u skladu s Direktivom 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (16) Također bi trebalo biti moguće, kada je to dopušteno prema nacionalnom pravu, da SOD ne obavlja isključivo funkciju plaćanja naknade nego da koristi raspoloživa financijska sredstva kako bi se spriječila propast kreditne institucije s ciljem izbjegavanja troškova plaćanja naknade deponentima i ostalih štetnih utjecaja. Međutim, te bi se mjere trebale provoditi u okviru jasno definiranog okvira te bi u svakom slučaju trebale biti u skladu s pravilima o državnim potporama. SOD-ovi bi, između ostalog, trebali raspolagati odgovarajućim sustavima i postupcima za odabir i provedbu takvih mjera te za praćenje povezanih rizika. Provedba takvih mjera trebala bi biti povezana s nametanjem uvjeta kreditnoj instituciji koji uključuju barem strože praćenje rizika i veću provjeru prava za SOD-ove. Troškovi mjera poduzetih s ciljem sprečavanja propasti kreditne institucije ne bi trebali prelaziti troškove ispunjavanja zakonskih ili ugovornih mandata određenog SOD-a u odnosu na zaštitu osiguranih depozita u kreditnoj instituciji ili samoj instituciji.
- (17) SOD-ovi bi također trebali moći preuzeti oblik ISZ-ova. Nadležna tijela trebala bi moći priznati ISZ-ove kao SOD-ove ako oni ispunjavaju sve kriterije utvrđene u ovoj Direktivi.
- (18) Ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na ugovorne sustave i ISZ-ove koji nisu službeno priznati kao SOD-ovi, osim u pogledu malobrojnih zahtjeva u vezi s oglašavanjem i informacijama za deponente u slučaju isključenja ili povlačenja kreditne institucije. U svakom slučaju, ugovorni sustavi i ISZ-ovi podliježu pravilima o državnim potporama.
- (19) Za trajanja nedavne financijske krize, neusklađena povećanja pokrića diljem Unije u nekim su slučajevima dovela do prebacivanja novca od strane deponenata u kreditne institucije u zemljama u kojima su osiguranja depozita bila viša. Takva neusklađena povećanja iscrpila su likvidnost kreditnih institucija u razdobljima stresa. U razdobljima stabilnosti, moguće je da različite razine pokrića dovedu do toga da deponenti biraju najvišu razinu zaštite depozita umjesto depozitnog proizvoda koji im je najbolje prilagođen. Moguće je da takva različita razina pokrića dovede do narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Stoga je potrebno osigurati usklađenu razinu zaštite depozita od strane svih priznatih SOD-ova, bez obzira na to gdje se u Uniji depoziti nalaze. Međutim, tijekom ograničenog vremena, trebalo bi biti moguće da određeni depoziti koji su uvjetovani osobnom situacijom deponenata budu pokriveni na višoj razini.
- (20) Ista bi se razina pokrića trebala primjenjivati na sve deponente, neovisno o tome je li valuta države članice euro. Države članice čija valuta nije euro trebale bi imati mogućnosti zaokruživanja iznosa koji proizlaze iz konverzije bez dovođenja u pitanje jednake zaštite deponenata.
- (21) S jedne strane, razina pokrića utvrđenog u ovoj Direktivi ne bi trebala ostaviti preveliki dio depozita bez zaštite kako u interesu zaštite potrošača tako i u interesu stabilnosti financijskog sustava. S druge strane, trebalo bi uzeti u obzir trošak financiranja SOD-ova. Stoga je svrhovito odrediti usklađenu razinu pokrića za iznos od 100 000 EUR.
- (22) Ovom se Direktivom zadržava načelo usklađenog ograničenja po deponentu umjesto takvog ograničenja po depozitu. Stoga valja uzeti u obzir depozite deponenata koji ili nisu spomenuti kao imatelji određenog računa ili nisu njegovi jedini imatelji. Ograničenje bi se trebalo primjenjivati na svakog deponenta kojeg se može identificirati. Načelo da se ograničenje primjenjuje na svakog deponenta kojeg se može identificirati ne bi se trebalo primjenjivati na društva za zajednička ulaganja koja podliježu posebnim pravilima zaštite koja se ne primjenjuju na takve depozite.
- (23) Direktivom 2009/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ uvedena je fiksna razina pokrića za iznos od 100 000 EUR što je stavilo pojedine države članice u situaciju u kojoj moraju smanjiti svoju razinu pokrića, uz rizik narušavanja povjerenja deponenata. Iako je usklađivanje ključno kako bi se osigurali isti uvjeti i financijska stabilnost na unutarnjem tržištu, trebalo bi uzeti u obzir rizike narušavanja povjerenja deponenata. Stoga bi države članice trebale moći primjenjivati višu razinu pokrića ako su predvidjele razinu pokrića koja je bila viša od

⁽¹⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (vidjeti stranicu 190 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2009/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o izmjenama i dopunama Direktive 94/19/EZ o sustavima osiguranja depozita u pogledu razine pokrića i odgode isplate (SL L 68, 13.3.2009., str. 3.).

usklađene razine prije primjene Direktive 2009/14/EZ. Takva viša razina pokriva trebala bi biti ograničena vremenski i u opsegu te bi države članice o kojima je riječ trebale razmjerno prilagoditi ciljnu razinu i naknade koje se plaćaju njihovim SOD-ovima. S obzirom na to da nije moguće prilagoditi ciljnu razinu ako je razina pokriva neograničena, primjereno je ograničiti tu mogućnost na države članice koje su 1. siječnja 2008. primijenile razinu pokriva u rasponu između 100 000 EUR i 300 000 EUR. Kako bi se ograničio utjecaj različitih razina pokriva te uzimajući u obzir da će Komisija preispitati provedbu ove Direktive do 31. prosinca 2018., primjereno je dozvoliti tu mogućnost do tog datuma.

- (24) SOD-ovima bi trebalo dopustiti prebijanje obveza deponenta s njegovim ili njezinim zahtjevom za isplatu samo ako su te obveze dospjele na dan ili prije dana nedostupnosti. Takav prijeboj ne bi trebao ograničiti kapacitet SOD-ova za isplatu depozita unutar roka koji se utvrđuje ovom Direktivom. Države članice ne bi trebale sprečavati u poduzimanju odgovarajućih mjera vezanih uz prava SOD-ova tijekom likvidacije ili postupka reorganizacije kreditne institucije.
- (25) Trebalo bi biti moguće od isplate isključiti one depozite kod kojih, u skladu s nacionalnim pravom, deponirana sredstva nisu na raspolaganju deponentu, a deponent i kreditna institucija sklopili su ugovor prema kojemu depozit služi jedino za otplatu zajma ugovorenog za kupnju privatne imovine u obliku nekretnina. Takvi bi depoziti trebali služiti za za prebijanje s neotplaćenim iznosom zajma.
- (26) Države članice trebale bi osigurati da zaštita depozita koji proizlaze iz određenih transakcija, ili služe za određenu društvenu ili neku drugu svrhu, bude viša od iznosa od 100 000 EUR u određenom razdoblju. Države članice trebale bi odlučiti o privremenoj najvišoj razini pokriva za takve depozite i pritom bi trebale uzeti u obzir važnost zaštite za deponente i životne uvjete u državama članicama. U svim bi se takvim slučajevima trebali poštovati propisi o državnim potporama.
- (27) Potrebno je uskladiti metode financiranja SOD-ova. S jedne strane, trošak financiranja SOD-ova trebale bi u načelu snositi same kreditne institucije te bi, s druge strane, kapacitet financiranja SOD-ova trebao biti razmjernan njihovim obvezama. Kako bi se osiguralo da deponenti u svim državama članicama uživaju slično visoku razinu zaštite, financiranje SOD-ova trebalo uskladiti na visokoj razini s ujednačenom *ex ante* financijskom ciljnom razinom za sve SOD-ove.
- (28) Međutim, u određenim okolnostima, kreditne institucije mogu djelovati na vrlo koncentriranom tržištu na kojem je većina kreditnih institucija takve veličine i stupnja međupovezanosti da nije vjerojatno da bi one bez ugrožavanja financijske stabilnosti bile likvidirane u uobičajenom stečajnom postupku te je stoga vjerojatnije da bi bile podvrgnute redovnom sanacijskom postupku. U takvim okolnostima, sustavi bi mogli podlijeđati nižoj ciljnoj razini.
- (29) Elektronički novac i sredstva primljena u zamjenu za elektronički novac ne bi se trebali, u skladu s Direktivom 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ smatrati depozitima te stoga ne bi trebali ulaziti u područje primjene ove Direktive.
- (30) Kako bi se ograničila zaštita depozita u mjeri potrebnoj da se osigura pravna sigurnost i transparentnost za deponente te kako bi se izbjegao prijenos investicijskih rizika na SOD-ove, financijski instrumenti trebali bi biti isključeni iz opsega pokriva, osim za postojeće štedne proizvode koji su evidentirani pomoću potvrde o depozitu koja je izdana imenovanoj osobi.
- (31) Određeni deponenti ne bi trebali biti prihvatljivi za zaštitu depozita, posebno tijela javne vlasti ili druge financijske institucije. Njihov ograničen broj u usporedbi sa svim ostalim deponentima minimalizira utjecaj na financijsku stabilnost u slučaju propasti kreditne institucije. Tijela također imaju lakši pristup kreditu od građana. Međutim, države članice trebale bi moći odlučiti da depoziti tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom do najviše 500 000 EUR budu pokriveni. Nefinancijska društva trebala bi, u načelu, biti osigurana, neovisno o njihovoj veličini.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

- (32) Deponenti čije aktivnosti uključuju pranje novca u smislu članka 1. stavka 2. ili 3. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebali bi biti isključeni iz isplata iz SOD-a.
- (33) Trošak sudjelovanja u SOD-u za kreditne institucije nije povezan s troškom koji bi proizašao iz masovnog povlačenja depozita, ne samo iz kreditne institucije u teškoćama, nego i iz stabilnih institucija slijedom gubitka povjerenja deponenata u stabilnost bankarskog sustava.
- (34) Raspoloživa financijska sredstva SOD-ova moraju dostići određenu ciljnu razinu i moraju se moći prikupiti izvanredni doprinosi. U svakom slučaju, SOD-ovi bi trebali imati spremne odgovarajuće alternativne aranžmane financiranja kako bi bili u mogućnosti pribaviti kratkoročna financijska sredstva radi ispunjenja protiv njih istaknutih potraživanja. Trebalo bi biti moguće da raspoloživa financijska sredstva SOD-ova uključuju gotovinu, depozite, obveze plaćanja i niskorizičnu imovinu koje je moguće utržiti u kratkom roku. Iznosom doprinosa SOD-u trebalo bi odgovarajuće uzeti u obzir poslovni ciklus, stabilnost sektora koji prima depozite i postojeće obveze SOD-a.
- (35) SOD-ovi bi trebali ulagati u niskorizičnu imovinu.
- (36) Doprinosi SOD-ovima trebali bi biti utemeljeni na iznosu osiguranih depozita i stupnju rizika koji snose dotični članovi. To bi omogućilo odražavanje profila rizika pojedinačnih kreditnih institucija, uključujući njihove različite poslovne modele. To bi također trebalo dovesti do poštenog izračuna doprinosa te dati poticaje za poslovanje prema manje rizičnom poslovnom modelu. Kako bi se doprinosi oblikovali prema okolnostima tržišta i profilima rizika, SOD-ovi bi trebali moći koristiti svoje vlastite metode koje se temelje na riziku. Kako bi se uzeli u obzir posebno niskorizični sektori koji su uređeni nacionalnim pravom, državama članicama trebalo bi omogućiti da osiguraju odgovarajuća smanjenja doprinosa uz istodobno poštovanje ciljne razine za svaki SOD. U svakom slučaju, metode izračuna trebala bi odobriti nadležna tijela. Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ trebalo bi izdati smjernice za određivanje metoda za izračun doprinosa.
- (37) Zaštita depozita ključni je element u ostvarenju unutarnjeg tržišta i neophodna nadopuna sustava nadzora kreditnih institucija s obzirom na solidarnost koju stvara među svim institucijama na određenom financijskom tržištu u slučaju propasti bilo koje od njih. Stoga bi države članice trebale moći dozvoliti SOD-ovima da jedni drugima pozajmljuju novac na dobrovoljnoj osnovi.
- (38) Postojeći rok isplate protivan je potrebi za održavanjem povjerenja deponenta i ne zadovoljava potrebe deponenata. Stoga bi rok isplate trebalo skratiti na sedam radnih dana.
- (39) U mnogim slučajevima, međutim, još ne postoje potrebni postupci za kratki rok isplate. Stoga bi državama članicama trebalo tijekom prijelaznog razdoblja dati mogućnost da postupno skrate rok isplate na sedam radnih dana. Najdulja odgoda isplate određena u ovoj Direktivi ne bi trebala sprečavati SOD-ove u realizaciji ranijih isplata deponentima. Kako bi se osiguralo da, tijekom prijelaznog razdoblja, deponenti nemaju financijskih poteškoća u slučaju propasti njihove kreditne institucije, deponenti bi, međutim, trebali, na zahtjev, imati pristup odgovarajućem iznosu svojih osiguranih depozita radi pokrića svojih životnih troškova. Takav bi pristup jedino trebao biti omogućen na temelju podataka koje je pružila kreditna institucija. S obzirom na različite životne troškove između država članica, taj bi iznos trebale utvrditi države članice.
- (40) Razdoblje potrebno za isplatu depozita trebalo bi u obzir uzeti slučajeve kada sustavi imaju poteškoća pri utvrđivanju iznosa isplate i prava deponenta, posebno ako se radi o depozitima od transakcija koje uključuju nekretnine za stanovanje ili određene životne događaje, ako deponent nema apsolutno pravo na iznose po određenom računu, ako je depozit predmet pravnog spora ili suprotstavljenih potraživanja za iznosima koji se nalaze na računu ili ako je depozit predmet gospodarskih restriktivnih mjera koje su odredile nacionalne vlade ili međunarodna tijela.

⁽¹⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

- (41) Kako bi se osigurala isplata, SOD-ovi bi trebali imati pravo subrogacije u prava isplaćenih deponenata u odnosu na propalu kreditnu instituciju. Države članice trebale bi moći ograničiti razdoblje tijekom kojega deponenti čiji depoziti nisu isplaćeni ili nisu priznati u okviru roka za isplatu mogu zahtijevati isplatu svojih depozita kako bi se omogućilo SOD-ovima da ostvare prava u koja su ušli subrogacijom do datuma na koji ta prava trebaju biti registrirana u stečajnom postupku.
- (42) SOD u državi članici u kojoj kreditna institucija ima podružnice trebali bi obavijestiti i isplatiti deponente u ime SOD-ova u državama članicama u kojima kreditna institucija ima odobrenje za rad. Potrebne su zaštitne mjere kako bi se osiguralo da SOD putem kojeg se deponent isplaćuje prije isplate primi od domaćeg SOD-a potrebna financijska sredstva i upute. SOD na koji se to može odnositi trebao bi unaprijed sklopiti sporazume kako bi se olakšale ove zadaće.
- (43) Informacije su ključni element u zaštiti deponenta. Stoga bi deponentima trebalo pružiti informaciju o njihovom pokriću i odgovornom SOD-u na njihovim izvadcima računa. Potencijalnim deponentima trebalo bi pružiti istu informaciju putem standardiziranog informativnog lista primitak kojeg bi se od njih trebalo zatražiti da potvrde. Sadržaj takvih informacija trebao bi biti jednak za sve deponente. Neregulirana upotreba upućivanja koja se odnose na razinu pokrića i obuhvat SOD-a u svrhe oglašavanja mogla bi utjecati na stabilnost bankarskog sustava ili povjerenje deponenata. Stoga bi upućivanja na SOD-ove u oglasima trebala biti ograničena na kratke činjenične navode.
- (44) Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ primjenjuje se na obradu osobnih podataka koja se provodi na temelju ove Direktive. SOD-ovi i relevantna tijela trebali bi s podacima koji se odnose na pojedinačne depozite postupati s iznimnom pozornošću te bi trebali održati visok standard zaštite podataka u skladu s tom Direktivom.
- (45) Ova Direktiva ne bi trebala imati za posljedicu odgovornost država članica ili njihovih mjerodavnih tijela prema deponentima, ako su osigurali da su uvedeni i službeno priznati jedan ili više sustava osiguranja depozita ili samih kreditnih institucija te osigurali nadoknadu za deponente ili zaštitu deponenata pod uvjetima propisanim u ovoj Direktivi.
- (46) Uredbom (EU) br. 1093/2010 niz zadaća u vezi s Direktivom 94/19/EZ dodijeljeno je EBA-i.
- (47) Uz poštovanje nadzora SOD-ova od strane država članica, EBA bi trebala doprinijeti ostvarenju cilja olakšavanja osnivanja i obavljanja djelatnosti kreditnim institucijama, istodobno osiguravajući djelotvornu zaštitu deponenata i smanjivanje na najmanju mjeru rizika za porezne obveznike. Države članice trebale bi obavještavati Komisiju i EBA-u o identitetu njihovog imenovanog tijela s obzirom na zahtjev za suradnju između EBA-e i imenovanih tijela predviđenih ovom Direktivom.
- (48) Potrebno je uvesti smjernice u području financijskih usluga kako bi se osigurali jednaki uvjeti djelovanja te odgovarajuća zaštita deponenata diljem Unije. Takve bi se smjernice trebale izdati za određivanje metode izračuna doprinosa koji se temelje na riziku.
- (49) Kako bi se osiguralo učinkovito i djelotvorno funkcioniranje SOD-ova i uravnoteženo razmatranje njihovih položaja u različitim državama članicama, EBA bi trebala moći riješiti njihove uzajamne sporove s obvezujućim učinkom.
- (50) S obzirom na razilaženja u administrativnim praksama u vezi sa SOD-ovima u državama članicama, države članice trebale bi slobodno odlučiti o tijelu koje utvrđuje nedostupnost depozita.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

- (51) Nadležna tijela, imenovana tijela, sanacijska tijela, mjerodavna upravna tijela i SOD-ovi trebali bi međusobno surađivati i izvršavati svoje ovlasti u skladu s ovom Direktivom. Oni bi trebali od početka surađivati u pripremi i provedbi sanacijskih mjera kako bi se odredio iznos do kojeg je SOD odgovoran kada se financijska sredstva koriste za financiranje sanacije kreditnih institucija.
- (52) Kako bi se razina pokrića za ukupne depozite istog deponenta, kako je utvrđena u ovoj Direktivi, prilagodila prema inflaciji u Uniji, a na temelju promjena indeksa potrošačkih cijena, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (53) U skladu sa Zajedničkom političkom deklaracijom država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjima⁽¹⁾, države članice obvezale su se u opravdanim slučajevima uz obavijesti o svojim mjerama prijenosa priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se pojašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra da je prosljeđivanje takvih dokumenata opravdano.
- (54) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest usklađivanje propisa o funkcioniranju SOD-ova, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (55) Obveza prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebala bi se ograničiti na one odredbe koje su sadržajno izmijenjene u usporedbi s prethodnim direktivama. Obveza prenošenja odredaba koje su nepromijenjene proizlazi iz prethodnih Direktiva.
- (56) Ova Direktiva ne bi trebala dovoditi u pitanje obveze država članica koje se odnose na rokove za prenošenje u nacionalno pravo direktiva određenih u Prilogu II.,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Direktivom utvrđuju se pravila i postupci koji se odnose na uspostavu i funkcioniranje sustavâ osiguranja depozita (SOD-ova).
2. Ova se Direktiva primjenjuje na:
 - (a) zakonske SOD-ove;
 - (b) ugovorne SOD-ove koji su službeno priznati kao SOD-ovi u skladu s člankom 4. stavkom 2.;
 - (c) institucionalne sustave zaštite koji su službeno priznati kao SOD-ovi u skladu s člankom 4. stavkom 2.;
 - (d) kreditne institucije pridružene sustavima navedenim u točkama (a), (b) ili (c) ovog stavka.

⁽¹⁾ Zajednička politička deklaracija država članica i Komisije o dokumentima s obrazloženjima od 28. rujna 2011. (SL C 369, 17.12.2011., str. 14.).

3. Ne dovodeći u pitanje članak 16. stavke 5. i 7., sljedeći sustavi ne podliježu ovoj Direktivi:
- (a) ugovorni sustavi koji nisu službeno priznati kao SOD-ovi, uključujući sustave koji nude dodatnu zaštitu do razine pokrića utvrđene u članku 6. stavku 1.;
 - (b) institucionalni sustavi zaštite (ISZ) koji nisu službeno priznati kao SOD-ovi.

Države članice osiguravaju da sustavi navedeni u prvom podstavku točkama (a) i (b) raspolažu dostatnim financijskim sredstvima ili relevantnim financijskim aranžmanima za ispunjavanje svojih obveza.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:
- 1. „sustavi osiguranja depozita ili SOD-ovi” znači sustavi navedeni u članku 1. stavku 2. točki (a), (b) ili (c);
 - 2. „institucionalni sustavi zaštite” ili „ISZ-ovi” znači institucionalni sustavi zaštite kako su navedeni u članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - 3. „depozit” znači svaki potražni saldo koji proizlazi iz sredstava preostalih na računu ili privremenih situacija proizašlih iz uobičajenih bankovnih transakcija koje kreditna institucija mora isplatiti prema primjenjivim zakonskim i ugovornim uvjetima, uključujući oročeni depozit i štedni depozit, ali isključujući potražni saldo ako:
 - (a) se njegovo postojanje može dokazati jedino financijskim instrumentom kako je definirano člankom 4. stavkom 17. Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, osim ako se radi o štednom proizvodu koji se evidentira pomoću potvrde o depozitu koja je izdana imenovanoj osobi i koji postoji u državi članici 2. srpnja 2014;
 - (b) njegova glavnica ne može se isplatiti po nominali;
 - (c) glavnica je naplativa samo po nominali prema posebnom jamstvu ili sporazumu koji pruža kreditna institucija ili treća strana;
 - 4. „prihvatljivi depoziti” znači depoziti koji nisu isključeni od zaštite na temelju članka 5.;
 - 5. „osigurani depoziti” znači dio prihvatljivog depozita koji ne prelazi razinu pokrića utvrđenu u članku 6.;
 - 6. „deponent” znači imatelj ili, u slučaju zajedničkog računa, svaki od imatelja depozita;
 - 7. „zajednički račun” znači račun otvoren na ime dvije ili više osoba ili preko kojeg dvije ili više osoba imaju prava koja se ostvaruju putem potpisa jedne ili više tih osoba;

⁽¹⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

8. „nedostupan depozit” znači depozit koji je dospio i koji treba biti isplaćen, ali koji kreditna institucija nije isplatila prema zakonskim ili ugovornim uvjetima koji su primjenjivi u tom slučaju, ako:
- (a) su mjerodavna upravna tijela utvrdila da se prema njihovom mišljenju kreditna institucija o kojoj je riječ za sada ne čini sposobnom, zbog razloga koji su izravno povezani s njezinom financijskom situacijom, isplatiti depozit i da ta institucija trenutno nema izgleda da će to biti u stanju učiniti; ili
 - (b) je pravosuđe donijelo odluku zbog razloga koji su izravno povezani s financijskim stanjem kreditne institucije i koji imaju učinak suspendiranja prava deponenata na ostvarivanje potraživanja prema instituciji;
9. „kreditne institucije” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013;
10. „podružnica” znači mjesto poslovanja u državi članici koje predstavlja pravno ovisni dio kreditne institucije i koje izravno obavlja sve ili neke transakcije svojstvene poslovanju kreditnih institucija;
11. „ciljna razina” znači iznos dostupnih financijskih sredstava do kojih SOD treba doći u skladu s člankom 10. stavkom 2., izražen kao postotak osiguranih depozita njegovih članova;
12. „dostupna financijska sredstva” znači gotovina, depoziti i niskorizična imovina koja se može utržiti u roku koji ne prelazi onaj naveden u članku 8. stavku 1. te obveze plaćanja do granice određene u članku 10. stavku 3.;
13. „obveze plaćanja” znači obveze plaćanja kreditne institucije prema SOD-u koje su potpuno kolateralizirane pod uvjetom da kolateral:
- (a) se sastoji od niskorizične imovine;
 - (b) nije opterećen pravima bilo koje treće strane i da SOD njime može raspolagati;
14. „niskorizična imovina” znači stavke koje spadaju u prvu ili drugu kategoriju koja je navedena u tablici 1. iz članka 336. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili bilo koja imovina koju nadležno ili imenovano tijelo smatra slično sigurnom i likvidnom;
15. „matična država članica” znači matična država članica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 43. Uredbe (EU) br. 575/2013;
16. „država članica domaćin” znači država članica domaćin kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 44. Uredbe (EU) br. 575/2013;
17. „nadležno tijelo” znači nacionalno nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 40. Uredbe (EU) br. 575/2013;
18. „imenovano tijelo” znači tijelo koje upravlja SOD-om na temelju ove Direktive, ili, kada djelovanjem SOD-a upravlja privatno tijelo, tijelo javne vlasti koje je za provođenje nadzora nad tim sustavom na temelju ove Direktive imenovala država članica o kojoj je riječ.
2. Kada ova Direktiva upućuje na Uredbu (EU) br. 1093/2010, tijelo koje upravlja SOD-om ili kada djelovanjem SOD-a upravlja privatno tijelo, tijelo javne vlasti koje nadzire taj sustav, za potrebe te Uredbe, smatra se nadležnim tijelom kako je definirano u članku 4. stavku 2. te Uredbe.

3. Udjeli u irskim stambenim štedionicama ili stambenim štedionicama Ujedinjene Kraljevine, osim onih kapitalne prirode obuhvaćenih u članku 5. stavku 1. točki (b), smatraju se depozitima.

Članak 3.

Mjerodavna upravna tijela

1. Države članice određuju mjerodavno upravno tijelo u svojoj državi članici za potrebe članka 2. stavka 1. točke 8. podtočke (a).

2. Nadležna tijela, imenovana tijela, sanacijska tijela i mjerodavna upravna tijela međusobno surađuju i izvršavaju svoje ovlasti u skladu s ovom Direktivom.

Mjerodavno upravno tijelo donosi utvrđenje navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) što je prije moguće, a u svakom slučaju najkasnije pet radnih dana nakon što je prvi put utvrdilo da kreditna institucija nije isplatila dospjele i depozite koji trebaju biti isplaćeni.

Članak 4.

Službeno priznanje, članstvo i nadzor

1. Svaka država članica osigurava uvođenje i službeno priznanje jednog ili više SOD-ova na svom državnom području.

To ne isključuje spajanje SOD-ova ili uspostavljanje prekograničnih SOD-ova. Odobrenje za takve prekogranične ili spojene SOD-ove dobiva se od onih država članica u kojima su uspostavljeni SOD-ovi o kojima je riječ.

2. Ugovorni sustavi navedeni u članku 1. stavku 2. točki (b) ove Direktive mogu biti službeno priznati kao SOD-ovi ako su u skladu s ovom Direktivom.

ISZ može biti službeno priznat kao SOD ako ispunjavaj kriterije utvrđene u članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013 i ako je usklađen s ovom Direktivom.

3. Nijedna kreditna institucija koja je dobila odobrenje za rad u državi članici na temelju članka 8. Direktive 2013/36/EU ne prima depozite ako nije članica sustava koji je službeno priznat u matičnoj državi članici te kreditne institucije na temelju stavka 1. ovog članka.

4. Ako kreditna institucija ne ispunjava obveze koje za nju proizlaze iz članstva u SOD-u, o tome se odmah obavješćuju nadležna tijela i, u suradnji sa SOD-om, hitno poduzimaju sve odgovarajuće mjere, uključujući, ako je to potrebno, određivanje kazni, kako bi se osiguralo da kreditna institucija ispunjava svoje obveze.

5. Ako se mjerama poduzetim u okviru stavka 4. ne osigura da kreditna institucija ispunjava obveze, SOD može, podložno nacionalnom pravu i izričitoj suglasnosti nadležnih tijela, uputiti obavijest najmanje mjesec dana unaprijed o svojoj namjeri da kreditnu instituciju isključi iz članstva u SOD-u. Depoziti primljeni prije isteka tog roka za obavješćivanje i dalje su u potpunosti osigurani putem SOD-a. Ako po isteku roka za obavješćivanje kreditna institucija nije ispunila svoje obveze, SOD isključuje kreditnu instituciju.

6. Depoziti koji se drže na datum kada je kreditna institucija isključena iz članstva u SOD-u i dalje su pokriveni putem tog SOD-a.

7. Imenovana tijela na stalnoj osnovi, a u pogledu njihove usklađenosti s ovom Direktivom, nadziru sve SOD-ove iz članka 1.

Prekogranične SOD-ove nadziru predstavnici imenovanih tijela država članica u kojima pridružene kreditne institucije imaju odobrenje za rad.

8. Države članice osiguravaju da SOD-ovi od svojih članova, u bilo koje vrijeme i na zahtjev SOD-a, primaju sve informacije potrebne radi pripremanja isplate deponentima, uključujući namjenska sredstva u okviru članka 5. stavka 4.

9. SOD-ovi osiguravaju povjerljivost i zaštitu podataka koji se odnose na račune deponenata. Svaka obrada takvih podataka na temelju ove Direktive provodi se u skladu s Direktivom 95/46/EZ.

10. Države članice osiguravaju da SOD-ovi provode testove otpornosti na stres svojih sustava te da što prije budu obaviješteni u slučaju da nadležna tijela utvrde probleme u kreditnoj instituciji koji bi mogli dovesti do intervencije SOD-a.

Takvi se testovi obavljaju najmanje svake tri godine i češće ako je to potrebno. Prvi se test održava najkasnije do 3. srpnja 2017.

Na temelju rezultata testova otpornosti na stres, EBA provodi, barem svakih pet godina, poredbena preispitivanja na temelju članka 30. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kako bi se ispitala otpornost SOD-ova. SOD-ovi podliježu zahtjevima u vezi s čuvanjem profesionalne tajne u skladu s člankom 70. te Uredbe prilikom razmjene informacija s EBA-om.

11. SOD koristi informacije potrebne za provedbu testova otpornosti na stres svojih sustava isključivo za provedbu tih testova te čuva takve informacije samo onoliko dugo koliko je potrebnu za tu potrebu.

12. Države članice osiguravaju da njihovi SOD-ovi imaju uspostavljenu ispravnu i transparentnu upravljačku praksu. SOD-ovi izrađuju godišnja izvješća o svojim aktivnostima.

Članak 5.

Prihvatljivost depozita

1. Od bilo kakve isplate od strane SOD-ova isključuje se sljedeće:

(a) pridržavajući se članka 7. stavka 3. ove Direktive, depoziti ostalih kreditnih institucija u njihovo ime i za njihov račun;

(b) „regulatorni kapital” kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 118. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(c) depoziti koji proizlaze iz transakcija u odnosu na koje su donesene kaznene presude za pranje novca kako je definirano u članku 1. stavku 2. Direktive Vijeća 2005/60/EZ;

(d) depoziti financijskih institucija kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 26. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(e) depoziti investicijskih poduzeća kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2004/39/EZ;

(f) depoziti čiji imatelj nikad nije identificiran na temelju članka 9. stavka 1. Direktive 2005/60/EZ kada su postali nedostupni;

(g) depoziti osiguravajućih društava i društava za reosiguranja kako je navedeno u članku 13. stavcima 1. do 6. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

(h) depoziti društava za zajednička ulaganja,

(i) depoziti mirovinskih fondova;

(j) depoziti tijela javne vlasti;

(k) dužnički vrijednosni papiri kreditnih institucija i obveze iz vlastitih akceptata i vlastitih mjenica.

2. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, države članice mogu osigurati da je sljedeće uključeno do razine pokrića kako je utvrđeno u članku 6. stavku 1.:

(a) depoziti koje drže osobni ili strukovni mirovinski sustavi malih ili srednjih poduzeća;

(b) depoziti koje drže tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom do najviše 500 000 EUR.

3. Države članice mogu odrediti da su depoziti, koji u skladu s nacionalnim pravom mogu biti stavljeni na raspolaganje jedino radi otplate zajma za privatnu imovinu u obliku nekretnina koji je odobren bilo od strane kreditne institucije ili druge institucije koja drži depozit, isključeni iz isplate od strane SOD-a.

4. Države članice osiguravaju da kreditne institucije označe prihvatljive depozite na način koji omogućava trenutnu identifikaciju takvih depozita.

Članak 6.

Razina pokrića

1. U slučaju nedostupnosti depozita države članice osiguravaju da razina pokrića ukupnih depozita svakog deponenta jest iznos od 100 000 EUR.

2. Osim navedenog u stavku 1., države članice osiguravaju da sljedeći depoziti budu zaštićeni iznad 100 000 EUR barem tri mjeseca i najdulje 12 mjeseci nakon knjiženja iznosa ili od trenutka kada takvi depoziti postanu pravno prenosivi:

(a) depoziti od transakcija koje uključuju nekretnine koje su povezane s privatnom imovinom namijenjenom za stanovanje;

(b) depoziti koji služe za društvene potrebe utvrđene u nacionalnom pravu i vezane uz određene događaje u životu deponenta poput braka, razvoda, umirovljenja, ostavke, otpuštanja, invaliditeta ili smrti;

(c) depoziti koji služe za potrebe utvrđene u nacionalnom pravu i utemeljeni na plaćanju naknade iz osiguranja ili odštete za žrtve kaznenih djela ili žrtve pravosudnih pogrešaka.

3. Stavci 1.i 2. ne sprečavaju države članice da održe ili uvedu sustave kojima se štite proizvođači kojima se skrbi za stariju životnu dob i mirovine, pod uvjetom da takvi sustavi ne obuhvaćaju samo depozite, nego nude sveobuhvatno pokriće za sve proizvode i situacije relevantne u tom pogledu.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

4. Države članice osiguravaju da se isplate provedu na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) u valuti države članice u kojoj se nalazi SOD;
- (b) u valuti države članice u kojoj je imatelj računa rezident;
- (c) u eurima;
- (d) u valuti računa;
- (e) u valuti države članice u kojoj se nalazi račun.

Deponenti se obavještavaju o valuti u kojoj će se izvršiti isplata.

Ako se računi drže u valuti različitoj od valute isplate, primjenjuje se devizni tečaj onog dana na koji mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosudno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b).

5. Države članice koje iznos iz stavka 1. pretvore u svoju nacionalnu valutu, pri pretvaranju najprije primjenjuju devizni tečaj koji je važeći na dan 3. srpnja 2015.

Države članice mogu zaokružiti iznose nakon pretvaranja, pod uvjetom da takvo zaokruživanje ne premaši 5 000 EUR.

Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, države članice svakih pet godina usklađuju razine pokrića pretvorene u druge valute s iznosom iz stavka 1. ovog članka. Države članice dužne su izvršiti ranije usklađivanje razina pokrića, nakon savjetovanja s Komisijom, slijedom nastupanja nepredviđenih događaja poput fluktuacije valute.

6. Iznos iz stavka 1. redovito preispituje Komisija i to najmanje svakih pet godina. Ako je to potrebno, Komisija podnosi Europskom parlamentu i Vijeću prijedlog Direktive radi usklađivanja iznosa navedenog u stavku 1., posebno uzimajući u obzir kretanja u bankarskom sektoru i gospodarsku te monetarnu situaciju u Uniji. Prvo se preispitivanje provodi najranije 3. srpnja 2020., osim ako je ranije preispitivanje potrebno zbog nepredviđenih događaja.

7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 18. kako bi prilagodila iznos naveden u stavku 6., najmanje svakih pet godina, u skladu s inflacijom u Uniji na temelju promjena u harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena koji je Komisija objavila od prethodnog usklađivanja.

Članak 7.

Određivanje iznosa koji je potrebno isplatiti

1. Ograničenje navedeno u članku 6. stavku 1. primjenjuje se na ukupne depozite kod iste kreditne institucije, bez obzira na broj depozitâ, valutu i lokaciju unutar Unije.

2. Udio svakog deponenta u zajedničkom računu uzima se u obzir kod izračunavanja ograničenja iz članka 6. stavka 1.

Ako ne postoje posebne odredbe, takav se račun dijeli među deponentima na jednake dijelove.

Države članice mogu odrediti da se depoziti na računu na koji pravo imaju dvije ili više osoba, kao članovi poslovnog partnerstva, udruženja ili grupacije slične prirode bez statusa pravne osobe, mogu zbrojiti i tretirati kao sredstva jednog deponenta za potrebe izračunavanja ograničenja predviđenog u članku 6. stavku 1.

3. Ako deponent nema apsolutno pravo na iznose s računa, jamstvom je obuhvaćena osoba koja ima to apsolutno pravo, pod uvjetom da je ta osoba identificirana ili ju je moguće identificirati prije datuma kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosuđno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b). Kada više osoba ima apsolutno pravo, kod izračunavanja ograničenja iz članka 6. stavka 1. uzima se u obzir udio svake od njih u skladu s aranžmanima prema kojima se tim iznosima upravlja.

4. Referentni datum za izračun iznosa koji je potrebno isplatiti jest dan kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosuđno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b). Obveze deponenta u odnosu na kreditnu instituciju ne uzimaju se u obzir pri izračunavanju iznosa koji je potrebno isplatiti.

5. Države članice mogu odlučiti da se obveze deponenta prema kreditnoj instituciji uzimaju u obzir pri izračunavanju iznosa koji je potrebno isplatiti, ako te obveze dopijevaju na dan ili prije dana kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosuđno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b), u mjeri u kojoj je prijeboj moguć prema zakonskim i ugovornim odredbama kojima je uređen ugovor između kreditne institucije i deponenta.

Kreditna institucija mora prije sklapanja ugovora deponente obavijestiti ako se njihove obveze prema kreditnoj instituciji uzimaju u obzir pri izračunavanju iznosa koji je potrebno isplatiti.

6. Države članice moraju osigurati da SOD-ovi mogu u bilo kojem trenutku od kreditnih institucija zatražiti da ih obavijeste o ukupnom iznosu raspoloživih depozita svakog deponenta.

7. Kamatu na depozite koja je obračunata no još nije knjižena u korist računa na dan kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosuđno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b) nadoknađuje SOD. Ne smije se prekoračiti ograničenje iz članka 6. stavka 1.

8. Države članice mogu odlučiti da se određene kategorije depozita koje ispunjavaju socijalnu funkciju definiranu nacionalnim pravom, a za koje je treća strana dala jamstvo koje je u skladu s pravilima o državnim potporama, ne uzimaju u obzir pri agregiranju depozita koje isti deponent drži kod iste kreditne institucije iz stavka 1. ovog članka. U takvim slučajevima jamstvo treće strane ograničeno je na pokriće utvrđeno u članku 6. stavku 1.

9. Kada je kreditnim institucijama prema nacionalnom pravu dopušteno poslovati pod različitim žigovima kako je definirano u članku 2. Direktive 2008/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, države članice dužne su osigurati da deponenti budu jasno obaviješteni o tome da kreditna institucija posluje pod različitim žigovima i da se razina pokrića utvrđena u članku 6. stavcima 1., 2. i 3. ove Direktive primjenjuje na agregirane depozite koje deponent drži kod kreditne institucije. Ta informacija mora biti uključena u informacije za deponenta iz članka 16. i Priloga I. ovoj Direktivi.

Članak 8.

Isplata

1. SOD-ovi osiguravaju da se iznos koji je potrebno isplatiti stavi na raspolaganje u roku od sedam radnih dana od dana kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosuđno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b).

⁽¹⁾ Direktiva 2008/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o usklađivanju zakonodavstava država članica o žigovima (SL L 299, 8.11.2008., str. 25.).

2. Međutim, za prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2023. države članice mogu utvrditi sljedeće rokove isplate do najviše:

- (a) 20 radnih dana, do 31. prosinca 2018.;
- (b) 15 radnih dana od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2020.;
- (c) 10 radnih dana od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023.

3. Države članice mogu odlučiti da se na depozite iz članka 7. stavka 3. primjenjuje dulji rok isplate koji ne smije biti dulji od tri mjeseca od dana kada mjerodavno upravno tijelo donese utvrđenje kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (a) ili kada pravosudno tijelo donese odluku kako je navedena u članku 2. stavku 1. točki 8. podtočki (b).

4. Tijekom prijelaznog razdoblja do 31. prosinca 2023., kada SOD-ovi ne mogu u roku od sedam radnih dana staviti na raspolaganje iznos koji je potrebno isplatiti, oni deponentima u roku od pet radnih dana od zahtjeva osiguravaju pristup odgovarajućem iznosu njihovih osiguranih depozita radi pokrivanja životnih troškova.

SOD-ovi odobravaju pristup jedino prikladnom iznosu iz prvog podstavka na temelju podataka koje pruža SOD ili kreditna institucija.

Prikladni iznos iz prvog podstavka oduzima se od iznosa koji je potrebno isplatiti iz članka 7.

5. Isplata iz stavaka 1. i 4. može se odgoditi ako:

- (a) nije sigurno ima li određena osoba pravo na primanje isplate ili ako je depozit predmet pravnog spora;
- (b) je depozit predmet mjera ograničavanja koje su odredile nacionalne vlade ili međunarodna tijela;
- (c) odstupajući od stavka 9. ovog članka u posljednja 24 mjeseca nije bilo transakcije u odnosu na depozit (račun u mirovanju);
- (d) se iznos koji se treba isplatiti smatra dijelom privremenog visokog salda kako je definirano u članku 6. stavku 2.; ili
- (e) se iznos koji se treba isplatiti plaća putem SOD-a države članice domaćina u skladu s člankom 14. stavkom 2.

6. Iznos koji je potrebno isplatiti stavlja se na raspolaganje bez potrebe podnošenja zahtjeva SOD-u. U tu svrhu kreditna institucija dostavlja potrebne informacije o depozitima i deponentima čim to od nje zatraži SOD.

7. Sva pisana komunikacija između SOD-a i deponenta sastavlja se:

- (a) na službenom jeziku institucija Unije koji koristi kreditna institucija koja drži osigurani depozit prilikom pisanog obraćanja deponentu; ili
- (b) na službenom jeziku ili jezicima države članice u kojoj se nalazi osigurani depozit.

Ako kreditna institucija posluje izravno u drugoj državi članici u kojoj nije osnovala podružnice, informacije se pružaju na jeziku koji je deponent odabrao prilikom otvaranja računa.

8. Neovisno o roku utvrđenom u stavku 1. ovog članka, u slučajevima kada je deponent ili bilo koja osoba koja ima pravo na ili interes u odnosu prema iznosima koji se drže na računu optužena za kažnjivu radnju koja proizlazi iz pranja novca u smislu članka 1. stavka 2. Direktive 2005/60/EZ ili je s time povezana, SOD može do donošenja sudske presude suspendirati svako plaćanje za deponenta o kojem je riječ.

9. Isplate se ne provode ako nije bilo transakcija u odnosu na depozit u posljednja 24 mjeseca i ako je vrijednost depozita niža od administrativnih troškova koji bi provođenjem takve isplate nastali za SOD.

Članak 9.

Potraživanja od SOD-ova

1. Države članice osiguravaju da prava deponenata na naknadu mogu biti predmetom pravnog sredstva protiv SOD-a.
2. Ne dovodeći u pitanje prava koja on može imati prema nacionalnom pravu, SOD koji provodi isplate u okviru osiguranja depozita unutar nacionalnog okvira ima pravo na subrogaciju u prava deponenata u postupcima likvidacije ili reorganizacije u iznosu koji je jednak njihovim isplatama deponentima. Ako SOD provodi isplate u kontekstu postupaka sanacije, uključujući primjenu alata za sanaciju ili izvršavanje sanacijskih ovlasti u skladu s člankom 11., taj SOD ima pravo od odgovarajuće kreditne institucije potraživati iznos jednak njegovim isplatama. To je potraživanje na istoj razini kao osigurani depoziti prema nacionalnom pravu koje uređuje uobičajeni stečajni postupak kako je određen u Direktivi 2014/59/EU.
3. Države članice mogu ograničiti vrijeme u kojem deponenti kojima SOD nije isplatio ili priznao depozite u rokovima navedenima u članku 8. stavicama 1. i 3. mogu potraživati isplatu svojih depozita.

Članak 10.

Financiranje SOD-ova

1. Države članice moraju osigurati da SOD-ovi raspolažu odgovarajućim sustavima za utvrđivanje njihovih potencijalnih obveza. Raspoloživa financijska sredstva SOD-ova razmjerna su tim obvezama.

SOD-ovi prikupljaju dostupna financijska sredstva putem doprinosa svojih članova koji se trebaju uplaćivati najmanje godišnje. To ne sprečava dodatno financiranje iz drugih izvora.

2. Države članice osiguravaju da, do 3. srpnja 2024., raspoloživa financijska sredstva SOD-a postignu barem ciljnu razinu od 0,8 % iznosa osiguranih depozita njegovih članova.

Ako kapacitet financiranja ne postigne ciljnu razinu, uplata doprinosa nastavlja se barem dok se ponovno ne postigne ciljna razina.

Ako su, nakon što se prvi put postigne ciljna razina, raspoloživa financijska sredstva smanjena na manje od dvije trećine ciljne razine, razina redovitog doprinosa određuje se tako da se ciljna razina može postići u roku od šest godina.

Redoviti doprinosi odgovarajuće uzima u obzir fazu poslovnog ciklusa i mogući utjecaj procikličnih doprinosa prilikom određivanja godišnjih doprinosa u kontekstu ovog članka.

Države članice mogu produljiti početno razdoblje iz prvog podstavka na najviše četiri godine ako je SOD proveo kumulativne isplate iznad 0,8 % osiguranih depozita.

3. Raspoloživa financijska sredstva koja se moraju uzeti u obzir kako bi se postigla ciljna razina mogu obuhvaćati obveze plaćanja. Ukupni udio obveza plaćanja ne smije premašiti 30 % ukupnog iznosa raspoloživih financijskih sredstava prikupljenih u skladu s ovim člankom.

Kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Direktive, EBA izdaje smjernice za obveze plaćanja.

4. Neovisno o stavku 1. ovog članka, država članica može, u svrhu ispunjavanja svojih obveza prema tom stavku, prikupiti raspoloživa financijska sredstva putem obveznih doprinosa koje kreditne institucije uplaćuju u postojeće sustave obveznih doprinosa koje je država članica uspostavila na svojem državnom području radi pokrivanja troškova povezanih sa sistemskim rizikom, propasti i sanacijom institucija.

SOD-ovi imaju pravo na iznos jednak iznosu takvih doprinosa do ciljne razine određene u stavku 2. ovog članka, koji će država članica na zahtjev odmah staviti na raspolaganje tim SOD-ovima, i to isključivo za upotrebu u svrhe predviđene u članku 11.

SOD-ovi imaju pravo na taj iznos jedino ako nadležno tijelo smatra da oni ne mogu prikupiti izvanredne doprinose od svojih članova, a SOD taj iznos mora isplatiti iz doprinosa svojih članova u skladu s člankom 10. stavcima 1. i 2.

5. Doprinosi aranžmanima za financiranja sanacije u okviru glave VII. Direktive 2014/59/EU, uključujući raspoloživa financijska sredstva koja je potrebno uzeti u obzir kako bi se postigla ciljna razina aranžmana financiranja sanacije prema članku 102. stavku 1. Direktive 2014/59/EU, ne obračunavaju se u odnosu na postizanje ciljne razine.

6. Odstupajući od stavka 2., države članice mogu, ako je to odgovarajuće opravdano i po odobrenju Komisije, odobriti najmanju ciljnu razinu koja je niža od ciljne razine navedene u stavku 2., pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) smanjenje se temelji na pretpostavci da nije vjerojatno da će se znatan udio raspoloživih financijskih sredstava koristiti za mjere u svrhu zaštite obuhvaćenih deponenata, osim onih predviđenih u članku 11. stavcima 2. i 6.; i
- (b) bankarski sektor u kojem djeluju kreditne institucije povezane sa SOD-om karakteriziran je visokom razinom koncentracije i u njemu količinski veliku imovinu drži mali broj kreditnih institucija ili grupa banaka, podložnih nadzoru na konsolidiranoj osnovi, za koje je, s obzirom na njihovu veličinu, vjerojatno da će biti predmetom postupaka sanacije u slučaju propasti.

Ta snižena ciljna razina ne smije biti niža od 0,5 % od osiguranih depozita.

7. Raspoloživa financijska sredstva SOD-a ulažu se na niskorizičan i dovoljno raznolik način.

8. Ako raspoloživa financijska sredstva SOD-a nisu dovoljna za isplatu deponenata u trenutku kad depoziti nisu na raspolaganju, njegovi članovi plaćaju izvanredne doprinose koji ne prelaze 0,5 % njihovih osiguranih depozita po kalendarskoj godini. SOD u iznimnim okolnostima i uz suglasnost nadležnog tijela može zahtijevati veće doprinose.

Sanacijsko tijelo može djelomično ili u cijelosti odgoditi plaćanje izvanrednih ex post doprinosa institucije aranžmanu financiranja sanacije ako bi plaćanje tih doprinosa ugrozilo likvidnost ili solventnost institucije. Takva odgoda odobrava se za razdoblje od najdulje 6 mjeseci, no može se obnoviti na zahtjev institucije. Doprinosi odgođeni u skladu s ovim stavkom plaćaju se kasnije, u trenutku kada takvo plaćanje više ne ugrožava likvidnost ili solventnost institucije.

9. Države članice osiguravaju da SOD-ovi raspoložuju odgovarajućim alternativnim aranžmanima financiranja koji im omogućavaju pribavljanje kratkoročnih financijskih sredstava za ispunjavanje potraživanja prema tim SOD-ovima.

10. Države članice do 31. ožujka svake godine obavješćuju EBA-u o iznosu osiguranih depozita u svojoj državi članici i o iznosu raspoloživih financijskih sredstava svojih SOD-ova na dan 31. prosinca prethodne godine.

Članak 11.

Korištenje sredstava

1. Financijska sredstva iz članka 10. prvenstveno se koriste kako bi se isplatili deponenti na temelju ove Direktive.

2. Financijska sredstva SOD-a koriste se za financiranje sanacije kreditnih institucija u skladu s člankom 109. Direktive 2014/59/EU. Tijelo nadležno za sanaciju, nakon savjetovanja sa SOD-om, određuje iznos za koji SOD odgovara.

3. Države članice SOD-u mogu dopustiti korištenje raspoloživih financijskih sredstava za alternativne mjere radi sprečavanja propasti kreditne institucije, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) tijelo nadležno za sanaciju nije poduzelo nikakvu sanacijsku mjeru na temelju članka 32. Direktive 2014/59/EU;

(b) SOD ima odgovarajuće sustave i postupke za odabir i provedbu alternativnih mjera te za praćenje povezanih rizika;

(c) troškovi mjera ne premašuju troškove ispunjavanje zakonskog ili ugovornog mandata SOD-a;

(d) korištenje alternativnih mjera od strane SOD-a povezano je s uvjetima nametnutim kreditnoj instituciji koju se podupire i uključuju barem strože praćenje rizika i veću provjeru prava za SOD;

(e) korištenje alternativnih mjera od strane SOD-a povezano je s obvezama kreditne institucije koju se podupire radi osiguravanja pristupa osiguranim depozitima;

(f) sposobnost povezanih kreditnih institucija da plate izvanredne doprinose u skladu sa stavkom 5. ovog članka potvrđuje se procjenom nadležnog tijela.

SOD se savjetuje s tijelom nadležnim za sanaciju i nadležnim tijelom o mjerama i uvjetima nametnutima kreditnoj instituciji.

4. Alternativne mjere kako su navedene u stavku 3. ovog članka ne primjenjuju se ako nadležno tijelo nakon savjetovanja s tijelom nadležnim za sanaciju smatra da su ispunjeni uvjeti za sanacijsku mjeru u okviru članka 27. stavka 1. Direktive 2014/59/EU.

5. Ako se raspoloživa financijska sredstva koriste u skladu sa stavkom 3. ovog članka, povezane kreditne institucije SOD-u odmah osiguravaju sredstva koja se koriste za alternativne mjere, prema potrebi u obliku izvanrednih doprinosa ako:

(a) se ukaže potreba za isplatom naknade deponentima i ako raspoloživa financijska sredstva SOD-a iznose manje od dvije trećine ciljne razine;

(b) raspoloživa financijska sredstva padnu ispod 25 % ciljne razine.

6. Države članice mogu odlučiti da se raspoloživa financijska sredstva mogu koristiti i za financiranje mjera radi očuvanja pristupa osiguranim depozitima deponentima, uključujući prijenos imovine i obveza te prijenos depozita, u kontekstu nacionalnog stečajnog postupka, pod uvjetom da troškovi koje snosi SOD ne premašuju neto iznos naknade osiguranim deponentima u dotičnoj kreditnoj instituciji.

Članak 12.

Pozajmljivanje među SOD-ovima

1. Države članice mogu SOD-ovima dopustiti pozajmljivanje drugim SOD-ovima unutar Unije na dobrovoljnoj osnovi, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) SOD koji prima zajam ne može ispunjavati svoje obveze prema članku 9. stavku 1. zbog nedostatka raspoloživih financijskih sredstava iz članka 10.;
- (b) SOD koji prima zajam koristi se izvanrednim doprinosima iz članka 10. stavka 8.;
- (c) SOD koji prima zajam preuzima pravnu obvezu da će se pozajmljena sredstva koristiti za isplatu potraživanja prema članku 9. stavku 1.;
- (d) SOD koji prima zajam trenutno ne podliježe obvezi otplate zajma drugim SOD-ovima prema ovom članku;
- (e) SOD koji prima zajam navodi traženi iznos novca;
- (f) ukupni pozajmljeni iznos ne premašuje 0,5 % osiguranih depozita SOD-a koji prima zajam;
- (g) SOD koji prima zajam bez odlaganja obavješćuje EBA-u i navodi razloge zbog kojih smatra da su uvjeti navedeni u ovom stavku ispunjeni te traženi iznos novca.

2. Za zajam vrijede sljedeći uvjeti:

- (a) SOD koji prima mora otplatiti zajam u roku od pet godina. On može otplatiti zajam u godišnjim obrocima. Kamate dospijevaju tek u vrijeme otplate;
- (b) kamatna stopa mora biti određena barem u visini kamatne stope Europske središnje banke za mogućnost granične posudbe tijekom kreditnog razdoblja;
- (c) SOD koji daje zajam mora obavijestiti EBA-u o početnoj kamatnoj stopi i o trajanju zajma.

3. Države članice osiguravaju da su doprinosi koje naplaćuje SOD koji prima zajam dovoljni za nadoknadu pozajmljenog iznosa i za ponovno uspostavljanje ciljne razine, što je prije moguće.

Članak 13.

Izračun doprinosa SOD-ovima

1. Doprinosi SOD-ovima iz članka 10. temelje se na iznosu osiguranih depozita i stupnju rizika koji snosi odgovarajući član.

Države članice mogu predvidjeti niže doprinose za niskorizične sektore koji su uređeni nacionalnim pravom.

Države članice mogu odlučiti da članovi ISZ-a uplaćuju niže doprinose u SOD-ove.

Države članice mogu središnjem tijelu i svim kreditnim institucijama trajno povezanima sa središnjim tijelom kako je navedeno u članku 10. stavku 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 dopustiti da kao jedna cjelina podliježu primjeni ponderiranja rizika određenog za središnje tijelo i za institucije povezane s njim na konsolidiranoj osnovi.

Države članice mogu odlučiti da kreditne institucije plaćaju minimalni doprinos, bez obzira na iznos njihovih osiguranih depozita.

2. SOD-ovi mogu upotrebljavati svoje vlastite metode utemeljene na riziku za određivanje i izračun doprinosa članova koji se temelje na riziku. Izračun doprinosa razmjeran je riziku članova i uzima u obzir profile rizika raznih poslovnih modela. Te metode mogu uzeti u obzir i aktivu bilance te pokazatelje rizika, poput adekvatnosti kapitala, kvalitete i likvidnosti imovine.

Svaku metodu odobrava nadležno tijelo u suradnji s imenovanim tijelom. EBA-i se priopćavaju odobrene metode.

3. Radi osiguravanja dosljedne primjene ove Direktive, EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se pobliže određuju metode za izračun doprinosa SOD-ovima u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka.

To posebno obuhvaća formulu za izračun, posebne pokazatelje, kategorije rizika za članove, pragove za pondere rizika dodijeljene pojedinim kategorijama rizika te druge potrebne elemente.

Do 3. srpnja 2017. i barem svakih pet godina nakon toga EBA provodi preispitivanje smjernica o metodama utemeljenima na riziku ili alternativnim metodama utemeljenima na vlastitom riziku koje primjenjuju SOD-ovi.

Članak 14.

Suradnja u okviru Unije

1. SOD-ovi osiguravaju deponente u podružnicama koje su u drugim državama članicama osnovale kreditne institucije koje su članovi SOD-ova.

2. Deponente u podružnicama koje su kreditne institucije osnovale u drugoj državi članici isplaćuje SOD u državi članici domaćinu u ime SOD-a u matičnoj državi članici. SOD države članice domaćina provodi isplate u skladu s uputama SOD-a matične države članice. SOD države članice domaćina ne snosi nikakvu odgovornost za djelovanja u skladu s uputama SOD-a matične države članice. SOD matične države članice osigurava potrebno financiranje prije isplate i nadoknađuje SOD-u države članice domaćina nastale troškove.

SOD države članice domaćina također pruža informacije deponentima o kojima je riječ u ime SOD-a matične države članice te ima pravo primati dopise od tih deponentata u ime SOD-a matične države članice.

3. Ako kreditna institucija prestane biti članom SOD-a i pridruži se drugom SOD-u, doprinosi, uplaćeni tijekom 12 mjeseci koji prethode prestanku članstva, uz iznimku izvanrednih doprinosa u okviru članka 10. stavka 8., prenose se u drugi SOD. To se ne primjenjuje ako je kreditna institucija isključena iz SOD-a u skladu s člankom 4. stavkom 5.

Ako se neke aktivnosti kreditne institucije prenesu u neku drugu državu članicu i tako počnu biti predmet nekog drugog SOD-a, doprinosi koje je ta kreditna institucija uplatila tijekom 12 mjeseci koji prethode prijenosu, uz iznimku izvanrednih doprinosa u skladu s člankom 10. stavkom 8., prenose se u drugi SOD razmjerno iznosu prenesenih osiguranih depozita.

4. Države članice osiguravaju da SOD matične države članice razmjenjuje informacije iz članka 4. stavka 7. ili stavaka 8. i 10. s onima u državama članicama domaćinima. Primjenjuju se ograničenja određena u tom članku.

Ako kreditna institucija namjerava izvršiti prijenos iz jednog SOD-a u drugi u skladu s ovom Direktivom, o toj svojoj namjeri obavješćuje najmanje šest mjeseci unaprijed. Tijekom tog razdoblja kreditna institucija i dalje je obvezna doprijeti svojem prvotnom SOD-u, u skladu s člankom 10., kako u smislu *ex ante*, tako i u smislu *ex post* financiranja.

5. Radi olakšavanja djelotvorne suradnje među SOD-ovima, osobito s obzirom na ovaj članak i članak 12., SOD-ovi ili, prema potrebi, imenovana tijela, imaju pisane sporazume o suradnji. U tim se sporazumima uzimaju u obzir zahtjevi određeni u članku 4. stavku 9.

Imenovano tijelo obavješćuje EBA-u o postojanju i sadržaju takvih sporazuma te EBA može izdati mišljenja u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) br. 1093/2010. Ako nadležna tijela ili SOD-ovi ne mogu postići dogovor ili ako postoji spor oko tumačenja nekog sporazuma, bilo koja stranka može uputiti pitanje EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, a EBA postupa u skladu s tim člankom.

Izostanak takvog sporazuma ne utječe na potraživanja deponenata u okviru članka 9. stavka 1. ili kreditnih institucija u okviru stavka 3. ovog članka.

6. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih postupaka kako bi se SOD-ovima omogućila razmjena informacija i učinkovito komuniciranje s drugim SOD-ovima, njihovim pridruženim kreditnim institucijama i odgovarajućim nadležnim i imenovanim tijelima u okviru njihovog vlastitog djelokruga te s drugim agencijama na prekograničnoj osnovi, prema potrebi.

7. EBA i nadležna te imenovana tijela međusobno surađuju i izvršavaju svoje ovlasti u skladu s odredbama ove Direktive i Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Države članice obavješćuju Komisiju i EBA-u o identitetu svojeg imenovanog tijela do 3. srpnja 2015.

8. Pri analizi sistemskog rizika u vezi sa SOD-ovima EBA surađuje s Europskim odborom za sistemske rizike (ESRB) koji je osnovan Uredbom (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Članak 15.

Podružnice kreditnih institucija osnovane u trećim zemljama

1. Države članice provjeravaju imaju li podružnice koje je na njihovom državnom području osnovala kreditna institucija sa sjedištem izvan Unije zaštitu istovrijednu onoj koja je propisana ovom Direktivom.

Ako zaštita nije istovrijedna, države članice mogu, pridržavajući se članka 47. stavka 1. Direktive 2013/36/EU, odrediti da podružnice koje je osnovala kreditna institucija sa sjedištem izvan Unije moraju pristupiti SOD-u koji djeluje unutar njihovih državnih područja.

Prilikom obavljanja provjere predviđene u prvom podstavku ovog stavka, države članice provjeravaju uživaju li deponenti barem jednaku razinu pokrića i opseg zaštite kako je predviđeno ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike (SL L 331, 15.12.2010., str. 1.).

2. Svaka podružnica koju je osnovala kreditna institucija sa sjedištem izvan Unije i koja nije član SOD-a aktivnog u državi članici pruža sve relevantne informacije u vezi s aranžmanima osiguranja za depozite postojećih i potencijalnih deponentata u toj podružnici.

3. Informacije navedene u stavku 2. moraju biti dostupne na jeziku o kojem su se dogovorili deponent i kreditna institucija prilikom otvaranja računa ili na službenom jeziku ili jezicima države članice u kojoj je ta podružnica osnovana na način koji propisuje nacionalno pravo te moraju biti jasne i razumljive.

Članak 16.

Informacije za deponenta

1. Države članice osiguravaju da kreditne institucije stavljaju postojećim i potencijalnim deponentima na raspolaganje informacije potrebne za identifikaciju SOD-ova čiji su članovi institucija i njezine podružnice unutar Unije. Države članice osiguravaju da kreditne institucije obavijeste postojeće i potencijalne deponente o primjenjivim izuzećima od zaštite SOD-a.

2. Prije sklapanja ugovora o primanju depozita deponentima se pružaju informacije iz stavka 1. Oni potvrđuju primitak tih informacija. U tu svrhu koristi se predložak iz Priloga I.

3. Potvrda o prihvatljivosti depozita dostavlja se deponentima na njihovim izvacima računa, uključujući upućivanje na informativni list naveden u Prilogu I. Na informativnom listu navodi se internetska stranica relevantnog SOD-a. Informativni list naveden u Prilogu I. dostavlja se deponentu barem jednom godišnje.

Internetska stranica SOD-a sadrži informacije potrebne deponentima, a posebno informacije o odredbama u vezi s postupkom i uvjetima osiguranja depozita kako je predviđeno u okviru ove Direktive.

4. Informacije predviđene u stavku 1. moraju biti dostupne na način koji propisuje nacionalno pravo na jeziku o kojem su se dogovorili deponent i kreditna institucija prilikom otvaranja računa ili na službenom jeziku ili jezicima države članice u kojoj je podružnica osnovana.

5. Države članice u oglašavanju ograničavaju primjenu informacija iz stavaka 1., 2. i 3. na činjenično upućivanje na SOD kojim se jamči za proizvod na koji se oglas odnosi i na sve dodatne informacije koje se zahtijevaju prema nacionalnom pravu.

Takve informacije mogu obuhvaćati i činjenični opis funkcioniranja SOD-a, no ne smiju sadržavati upućivanje na neograničeno pokriće depozita.

6. U slučaju spajanja odnosno pripajanja, pretvorbe društava kćeri u podružnice ili sličnih operacija deponente se obavješćuje barem mjesec dana prije nego što operacija počne proizvoditi pravni učinak, osim ako nadležno tijelo dopusti kraći rok zbog poslovne tajne ili financijske stabilnosti.

Nakon obavijesti o spajanju odnosno pripajanju ili pretvorbi ili sličnoj operaciji, deponenti imaju na raspolaganju rok od tri mjeseca da, bez obveze plaćanja penala, povuku ili u drugu kreditnu instituciju prenesu svoje prihvatljive depozite, uključujući sve obračunate kamate i naknade ako oni u trenutku operacije premašuju razinu pokrića na temelju članka 6.

7. Države članice osiguravaju da kreditna institucija u slučaju svog povlačenja ili isključenja iz SOD-a obavijesti svoje deponente o takvom povlačenju ili isključenju u roku od mjesec dana.

8. Ako deponent koristi internetsko bankarstvo, informacije koje trebaju biti objavljene prema ovoj Direktivi mogu se priopćiti elektroničkim putem. Kada deponent to traži, priopćavaju se u papirnatom obliku.

Članak 17.**Popis kreditnih institucija s odobrenjem za rad**

1. Države članice osiguravaju da, prilikom obavješćivanja EBA-e o odobrenjima u skladu s člankom 20. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU, nadležna tijela za svaku kreditnu instituciju navedu u kojem je SOD-u ona član.
2. Prilikom objavljivanja i ažuriranja popisa kreditnih institucija s odobrenjem za rad u skladu s člankom 20. stavkom 2. Direktive 2013/36/EU, EBA za svaku kreditnu instituciju navodi u kojem je SOD-u ona član.

Članak 18.**Izvršavanje ovlasti**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata navedenih u članku 6. stavku 7. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje.
3. Delegiranje ovlasti iz članka 6. stavka 7. mogu u svakom trenutku opozvati Europski parlament ili Vijeće. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 7. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 19.**Prijelazne odredbe**

1. Ako određeni depoziti ili kategorije depozita ili drugi instrumenti prestanu biti osigurani, djelomično ili u potpunosti, od strane SOD-a nakon prenošenja ove Direktive ili Direktive 2009/14/EZ u nacionalno pravo, države članice mogu dopustiti da depoziti i drugi instrumenti koji imaju početni datum dospijeca budu osigurani do njihova početnog datuma dospijeca ako su plaćeni ili izdani prije 2. srpnja 2014.
2. Države članice osiguravaju da su deponenti obaviješteni o depozitima ili kategorijama depozita ili drugim instrumentima koje SOD više neće osiguravati od 3. srpnja 2015.
3. Dok se prvi put ne postigne ciljna razina, države članice mogu primijeniti pragove iz članka 11. stavka 5. u odnosu na raspoloživa financijska sredstva.
4. Odstupajući od članka 6. stavka 1., države članice koje su, na dan 1. siječnja 2008., predvidjele razinu pokrića između 100 000 EUR i 300 000 EUR, mogu ponovno primijeniti tu višu razinu pokrića do 31. prosinca 2018. U tom se slučaju odgovarajuće prilagođavaju ciljna razina i doprinosi kreditnih institucija.
5. Do 3. srpnja 2019. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću i, prema potrebi, zakonodavni prijedlog u kojem navodi na koji način SOD koji djeluje u Uniji može surađivati putem europskog sustava radi sprečavanja rizika koji proizlaze iz prekograničnih aktivnosti i zaštite depozita od takvih rizika.

6. Do 3. srpnja 2019. Komisija, u suradnji s EBA-om, dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o napretku u provedbi ove Direktive. U tom bi izvješću posebno trebalo razmotriti:

- (a) ciljnu razinu na temelju osiguranih depozita, zajedno s procjenom prikladnosti određenog postotka, uzimajući u obzir propast kreditnih institucija u Uniji u prošlosti;
- (b) utjecaj alternativnih mjera korištenih u skladu s člankom 11. stavkom 3. na zaštitu deponenata i dosljednost s redovnim postupkom likvidacije u bankarskom sektoru;
- (c) utjecaj na raznolikost bankarskih modela;
- (d) prikladnost postojeće razine pokrića za deponente; i
- (e) jesu li se pitanja iz ovog podstavka rješavala na način da se očuva zaštita deponenata.

Do 3. srpnja 2019. EBA obavješćuje Komisiju o modelima izračuna i njihovoj važnosti za poslovni rizik članova. Pri obavješćivanju EBA uzima u obzir profile rizika raznih poslovnih modela.

Članak 20.

Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člancima od 1. do 4., člankom 5. stavkom 1. točkama od (d) do (k), člankom 5. stavcima 2., 3. i 4. člankom 6. stavcima od 2. do 7., člankom 7. stavcima od 4. do 9., člankom 8. stavcima od 1. do 3. i stavcima od 5. do 7. te stavkom 9., člankom 9. stavcima 2. i 3., člancima od 10. do 16., člancima 18. i 19. te Prilogu I. do 3. srpnja 2015. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 8. stavkom 4. do 31. svibnja 2016.

Ako odgovarajuća tijela nakon pomnog ispitivanja utvrde da SOD još nije u mogućnosti uskladiti se s člankom 13. do 3. srpnja 2015., relevantni zakoni i drugi propisi stupaju na snagu do 31. svibnja 2016.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takvo upućivanje. One uključuju i izjavu da se u postojećim zakonima i drugim propisima upućivanja na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju način upućivanja i oblik navedene izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje one donose u području obuhvaćenom ovom Direktivom.

Članak 21.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 94/19/EZ, kako je izmijenjena direktivama navedenima u Prilogu II., stavlja se izvan snage s učinkom od 4. srpnja 2019., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u odnosu na rokove za prijenos u nacionalno pravo i datume primjene direktiva određenih u Prilogu II.

Upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i tumače se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 22.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5. stavak 1. točke (a), (b) i (c), članak 6. stavak 1., članak 7. stavci od 1. do 3., članak 8. stavak 8., članak 9. stavak 1. i članak 17. primjenjuju se od 4. srpnja 2015.

Članak 23.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

PRILOG I.

INFORMATIVNI PREDLOŽAK ZA DEPONENTA

Osnovne informacije o zaštiti depozita

Depozite u [umetnite naziv kreditne institucije] štiti:	[umetnite naziv relevantnog SOD-a] ⁽¹⁾
Ograničenje zaštite:	100 000 EUR po deponentu po kreditnoj instituciji ⁽²⁾ [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR] [Kada je to primjenjivo:] Sljedeći žigovi dio su vaše kreditne institucije [umetnite sve žigove koji su pod istom licencijom]
Ako u istoj kreditnoj instituciji imate više depozita:	Svi su vaši depoziti u istoj kreditnoj instituciji „agregirani”, a ukupan iznos ograničen je na 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR] ⁽²⁾
Ako dijelite račun s drugom(-im) osobom(-ama):	Ograničenje od 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR] primjenjuje se na svakog deponenta zasebno ⁽³⁾
Razdoblje nadoknade u slučaju propasti kreditne institucije:	7 radnih dana ⁽⁴⁾ [zamijenite drugim rokom ako je to primjenjivo]
Valuta nadoknade:	euro [zamijenite drugom valutom kada je to primjenjivo]
Kontakt:	[Umetnite podatke za kontakt odgovarajućeg SOD-a (adresa, telefon, e-pošta itd.)]
Više informacija:	[Umetnite internetsku stranicu relevantnog SOD-a]
Potvrda deponenta o primitku:	

Dodatne informacije (sve ili neke od onih u nastavku)

⁽¹⁾ Sustav odgovoran za zaštitu Vašeg depozita

[Samo kada je to primjenjivo:] Vaš depozit osiguran je ugovornim sustavom koji je službeno priznat kao sustav osiguranja depozita. Ako vaša kreditna institucija postane insolventna, vaši će depoziti biti isplaćeni u iznosu do najviše 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR].

[Samo kada je to primjenjivo:] Vaša kreditna institucija dio je institucionalnog sustava zaštite koji je službeno priznat kao sustav osiguranja depozita. To znači da sve institucije koje su članovi tog sustava uzajamno podupiru jedna drugu kako bi se spriječila insolventnost. U slučaju insolventnosti vaši će depoziti biti isplaćeni u iznosu do najviše 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR].

[Samo kada je to primjenjivo:] Vaš depozit osiguran je zakonskim sustavom osiguranja depozita i ugovornim sustavom osiguranja depozita. Ako vaša kreditna institucija postane insolventna, vaši će depoziti u svakom slučaju biti isplaćeni u iznosu do najviše 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR].

[Samo kada je to primjenjivo:] Vaš depozit osiguran je zakonskim sustavom osiguranja depozita. Osim toga, vaša kreditna institucija dio je institucionalnog sustava zaštite u kojem se svi članovi uzajamno podupiru kako bi izbjegli insolventnost. U slučaju insolventnosti vaši će depoziti biti isplaćeni iz sustava osiguranja depozita u iznosu do najviše 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR].

⁽²⁾ Opće ograničenje zaštite

Ako je depozit nedostupan zato što kreditna institucija ne može ispuniti svoje financijske obveze, deponenti se isplaćuju iz sustava osiguranja depozita. Tom isplatom pokriveno je najviše 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR] po kreditnoj instituciji. To znači da se svi depoziti u istoj kreditnoj instituciji zbrajaju kako bi se odredila razina pokriva. Primjerice, ako deponent na štednom računu ima 90 000 EUR, a na tekućem 20 000 EUR, isplatit će mu se samo 100 000 EUR.

[Samo kada je to primjenjivo:] Ta se metoda primjenjuje također ako kreditna institucija djeluje pod različitim žigovima. [umetnite naziv kreditne institucije u kojoj se drži račun] također posluje pod nazivom [umetnite sve ostale žigove iste kreditne institucije]. To znači da su svi depoziti s jednim ili više navedenih žigova ukupno osigurani do 100 000 EUR.

(³) Ograničenje zaštite za zajedničke račune

U slučaju zajedničkih računa ograničenje od 100 000 EUR primjenjuje se na svakog deponenta.

[Samo kada je to primjenjivo:] Međutim, depoziti na računu na koji pravo imaju dvije ili više osoba, kao članovi poslovnog partnerstva, udruženja ili grupacije slične prirode bez pravne osobnosti, agregiraju se i tretiraju kao sredstva jednog deponenta za potrebe izračunavanja ograničenja od 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR].

U pojedinim slučajevima [umetnite slučajeve definirane u nacionalnom pravu] depoziti su zaštićeni iznad 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR]. Dodatne informacije mogu se dobiti na [umetnite internetsku stranicu odgovarajućeg SOD-a].

(⁴) Nadoknada

Odgovorni sustav osiguranja depozita je [umetnite naziv i adresu, broj telefona, adresu e-pošte i internetsku stranicu]. On će isplatiti vaše depozite (do iznosa od 100 000 EUR [zamijenite odgovarajućim iznosom ako valuta nije EUR]) najkasnije u roku od [umetnite rok isplate kako se zahtijeva prema nacionalnom pravu], a od [31. prosinca 2023.] u roku od [7 radnih dana].

[Dodajte informacije o hitnoj/privremenoj isplati ako iznos odnosno iznosi koje je potrebno isplatiti nisu raspoloživi u roku od 7 radnih dana.]

Ako ne primite isplatu u tim rokovima, trebali biste stupiti u kontakt sa sustavom osiguranja depozita jer vrijeme za potraživanje nadoknade može isteći nakon proteka određenog roka. Dodatne informacije mogu se dobiti na [umetnite internetsku stranicu odgovornog sustava osiguranja depozita].

Druge važne informacije

Svi deponenti koji spadaju u stanovništvo ili poduzeća u načelu su osigurani putem sustava osiguranja depozita. Izuzeća za određene depozite navedena su na internetskim stranicama odgovornog sustava osiguranja depozita. Vaša će vas kreditna institucija na zahtjev također izvijestiti o tome jesu li određeni proizvodi osigurani ili ne. Ako su depoziti osigurani, kreditna institucija to također potvrđuje na izvratku s računa.

PRILOG II.

DIO A

Direktive stavljene izvan snage, zajedno s njihovim naknadnim izmjenama (navedene u članku 21.)

Direktiva 94/19/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

Direktiva 2009/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

DIO B

Rokovi za prijenos u nacionalno zakonodavstvo (navedeni u članku 21.)

Direktiva	Rok za prijenos
94/19/EZ	1.7.1995.
2009/14/EZ	30.6.2009.
2009/14/EZ (članak 1. drugi stavak točka 3. podtočka (i), članak 7. stavci 1.a i 3. i članak 10. stavak 1. Direktive 94/19/EZ kako je izmijenjena Direktivom 2009/14/EZ)	31.12.2010.

PRILOG III.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 94/19/EZ	Direktiva 2009/14/EZ	Ova Direktiva
—	—	Članak 1.
Članak 1. stavak 1.		Članak 2. stavak 1. točka 1.
Članak 1. stavak 2.		Članak 2. stavak 1. točka 3.
Članak 1. stavak 3.	Članak 1. stavak 1.	Članak 2. stavak 1. točka 4.
Članak 1. stavak 4.		Članak 2. stavak 1. točka 7.
Članak 1. stavak 5.		Članak 2. stavak 1. točka 8.
		Članak 2. stavak 1. točka 9-
		Članak 2. stavak 1. točka 10.
		Članak 2. stavak 1. točke od 11. do 18.
		Članak 2. stavak 2.
Članak 1. stavak 1.		Članak 2. stavak 3.
Članak 3. stavak 1.		Članak 3.
Članak 3. stavak 1.		Članak 4. stavak 1.
Članak 3. stavak 2.		Članak 4. stavak 2.
Članak 3. stavak 3.		Članak 4. stavak 3.
		Članak 4. stavak 4.
		Članak 4. stavci 5. i 6.
		Članak 4. stavak 9.
		Članak 4. stavci 10. i 11.
Članak 2.		Članak 5. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 1.		Članak 5. stavak 1. točka (d)
		Članak 5. stavak 1. točka (e)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 10.		Članak 5. stavak 1. točka (f)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 2.		Članak 5. stavak 1. točka (g)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 5.		Članak 5. stavak 1. točka (h)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 6.		Članak 5. stavak 1. točka (i).
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točke 3. i 4.		Članak 5. stavak 1. točka (j)
Članak 7. stavak 2., Prilog I. točka 12.		Članak 5. stavak 1. točka (k)

Direktiva 94/19/EZ	Direktiva 2009/14/EZ	Ova Direktiva
Članak 7. stavak 1.	Članak 1. stavak 3. točka (a)	Članak 6. stavak 1. Članak 6. stavci 2. i 3. Članak 6. stavak 4.
Članak 7. stavak 5.	Članak 1. stavak 3. točka (a)	Članak 6. stavak 5. Članak 6. stavak 6.
Članak 8.	Članak 1. stavak 3. točka (d)	Članak 6. stavak 7. Članak 7. stavci 1., 2. i 3. Članak 7. stavci od 4. do 9.
Članak 10. stavak 1.	Članak 1. stavak 6. točka (a)	Članak 8. stavak 1. Članak 8. stavci od 2. do 6.
Članak 10. stavak 4.		Članak 8. stavak 7.
Članak 10. stavak 5.		Članak 8. stavak 8. Članak 8. stavak 9.
Članak 7. stavak 6.		Članak 9. stavak 1.
Članak 11.		Članak 9. stavak 2. Članak 9. stavak 3. Članci od 10. do 13.
Članak 4. stavak 1.		Članak 14. stavak 1. Članak 14. stavci od 2. do 8.
Članak 6.		Članak 15.
Članak 9. stavak 1.	Članak 1. stavak 5.	Članak 16. stavci 1., 2. i 3.
Članak 9. stavak 2.		Članak 16. stavak 4. Članak 16. stavak 5.
Članak 13.	Članak 1. stavak 4.	Članak 17. Članak 18.

DIREKTIVA 2014/57/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 16. travnja 2014.****o kaznenopravnim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 83. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proseljivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Za integrirano i učinkovito financijsko tržište te veće povjerenje ulagatelja potreban je integritet tržišta. Nesmetano funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i povjerenje javnosti u tržišta preduvjeti su za gospodarski rast i blagostanje. Zlouporaba tržišta šteti integritetu financijskih tržišta i narušava povjerenje javnosti u vrijednosne papire, izvedenice i referentne vrijednosti.
- (2) Direktivom 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ upotpunjen je i ažuriran pravni okvir Unije za zaštitu integriteta tržišta. Njome se također od država članica zahtijevalo da osiguraju da nadležna tijela imaju ovlast utvrđivanja i istraživanja zlouporabe tržišta. Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da izriču kaznenopravne sankcije, Direktivom 2003/6/EZ od država članica također se zahtijevalo da osiguraju mogućnost poduzimanja odgovarajućih administrativnih mjera ili izricanja administrativnih sankcija protiv osoba odgovornih za povrede nacionalnih pravila kojima se navedena Direktiva provodi.
- (3) U izvješću od 25. veljače 2009. Skupine na visokoj razini o financijskom nadzoru u EU-u, pod predsjedanjem Jacquesa de Larosièrea („De Larosièreova skupina“), dana je preporuka da solidan bonitetni okvir i okvir obavljanja djelatnosti u financijskom sektoru moraju biti utemeljeni na snažnim sustavima nadzora i sankcioniranja. Zato De Larosièreova skupina smatra da nadzorna tijela moraju raspolagati dovoljnim ovlastima za djelovanje te da bi osim toga trebali postojati jednakovrijedni, snažni i odvratajući sustavi sankcioniranja svih financijskih kaznenih djela u okviru kojih bi sankcije trebalo djelotvorno izvršavati s ciljem očuvanja integriteta tržišta. De Larosièreova skupina zaključila je da su sustavi sankcioniranja u državama članicama općenito slabi i heterogeni.

⁽¹⁾ SL C 161, 7.6.2012., str. 3.

⁽²⁾ SL C 181, 21.6.2012., str. 64.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 4. veljače 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 14. travnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o trgovanju na temelju povlaštenih informacija i manipuliranju tržištem (zlouporabi tržišta) (SL L 96, 12.4.2003., str. 16.).

- (4) Za zakonodavni okvir u vezi sa zluporabom tržišta koji dobro funkcionira potrebna je djelotvorna provedba. Ocjenjivanje nacionalnih sustava administrativnih sankcija u okviru Direktive 2003/6/EZ pokazalo je da nemaju sva nacionalna nadležna tijela na raspolaganju cjelovit skup ovlasti za osiguravanje odgovarajućih sankcija kao odgovor na zluporabu tržišta. Posebno, nisu sve države članice predvidjele novčane administrativne sankcije za trgovanje na temelju povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem, a države članice imale su sankcije vrlo različitih visina. Stoga je potreban novi zakonodavni akt kako bi se osigurala zajednička minimalna pravila širom Unije.
- (5) Usvajanje administrativnih sankcija u državama članicama dosad se pokazalo kao nedovoljno za osiguravanje pridržavanja pravila o sprečavanju zluporabe tržišta i borbi protiv nje.
- (6) Bitno je da se pridržavanje pravila o zluporabi tržišta ojača pomoću raspoloživosti kaznenopravnih sankcija koje iskazuju jači oblik društvene osude nego što je to slučaj s administrativnim sankcijama. Kvalificiranjem barem ozbiljnih oblika zluporabe tržišta kao kaznenih djela postavljaju se jasne granice za vrste postupaka koji se smatraju posebno neprihvatljivima te se javnosti i potencijalnim počiniteljima šalje poruka da nadležna tijela takve postupke shvaćaju vrlo ozbiljno.
- (7) Nisu sve države članice predvidjele kaznenopravne sankcije za neke oblike ozbiljnih povreda nacionalnog prava kojim se provodi Direktiva 2003/6/EZ. Različitim pristupima država članica ugrožava se ujednačenost uvjeta poslovanja na unutarnjem tržištu i može se dati poticaj osobama da počine djelo zluporabe tržišta u državama članicama koje nisu predvidjele kaznenopravne sankcije za takva djela. Uz to do sada u Uniji nije bilo zajedničkog shvaćanja o tome koja se ponašanja smatraju ozbiljnom povredom pravila o zluporabi tržišta. Stoga bi trebalo utvrditi minimalna pravila za definiranje kaznenih djela koja su počinile fizičke osobe, odgovornost pravnih osoba te relevantne sankcije. Zajednička minimalna pravila također bi omogućila korištenje djelotvornijih metoda istrage i djelotvorniju suradnju unutar države članice i među državama članicama. S obzirom na financijsku krizu, očito je da manipuliranje tržištem potencijalno može nauditi životima milijuna ljudi. Skandal u vezi s kamatnom stopom Liborom, koji se odnosio na ozbiljan slučaj manipulacije referentnim vrijednostima, pokazao je da relevantni problemi i pravne praznine znatno utječu na povjerenje u tržište i da ulagateljima mogu prouzročiti velike gubitke te narušiti realno gospodarstvo. Nedostatak zajedničkih sustava kaznenopravnih sankcija širom Unije omogućava onima koji su odgovorni za zluporabu tržišta da iskorištavaju manje stroge sustave u nekim državama članicama. Izricanje kaznenopravnih sankcija za zluporabu tržišta imat će povećani odvraćajući učinak na moguće kršitelje.
- (8) Uvođenje kaznenopravnih sankcija u svim državama članicama barem za ozbiljna djela zluporabe tržišta stoga je ključno za osiguravanje djelotvorne provedbe politike Unije u području borbe protiv zluporabe tržišta.
- (9) Kako bi područje primjene ove Direktive bilo u skladu s područjem primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, trgovanje vlastitim dionicama u programima otkupa i trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima za stabilizaciju vrijednosnih papira; transakcije, nalozi ili postupci pri provedbi monetarne politike, tečajne politike ili politike upravljanja javnim dugom; aktivnosti u vezi s emisijskim jedinicama poduzete u skladu s klimatskom politikom Unije; i aktivnosti poduzete u provedbi zajedničke poljoprivredne politike Unije i zajedničke ribarstvene politike Unije, trebali bi biti izuzeti od ove Direktive.
- (10) Države članice trebale bi biti obvezne okvalificirati kao kaznena djela barem ozbiljna djela trgovanja na temelju povlaštenih informacija, manipuliranja tržištem te nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija kada su ona počinjena s namjerom.
- (11) Za potrebe ove Direktive, trgovanje na temelju povlaštenih informacija i nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija trebali bi se smatrati ozbiljnima u slučajevima kao što su oni u kojima postoji velik utjecaj na integritet tržišta, stvarnu ili potencijalnu proizašlu dobit ili izbjegnuti gubitak, visinu štete nanesene tržištu, ili ukupnu vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje. Ostale okolnosti koje bi se mogle uzeti u obzir su, primjerice, slučaj kada je kazneno djelo počinjeno u okviru kriminalne organizacije ili kada je osoba ranije već počinila takvo djelo.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zluporabi tržišta (Uredba o zluporabi tržišta) i stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Vijeća i Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (vidjeti str. 1. ovog Službenog lista).

- (12) Za potrebe ove Direktive, manipuliranje tržištem trebalo bi se smatrati ozbiljnim u slučajevima kao što su oni u kojima postoji velik utjecaj na integritet tržišta, stvarnu ili potencijalnu proizašlu dobit ili izbjegnuti gubitak, visinu štete nanesene tržištu, razinu promjene vrijednosti financijskog instrumenta ili promptnog ugovora za robu ili iznos prvotno korištenih sredstava, ili kada je manipuliranje počinila osoba koja je zaposlena u financijskom sektoru ili u nadzornom ili regulatornom tijelu ili ondje radi.
- (13) Zbog negativnog utjecaja pokušaja trgovanja na temelju povlaštenih informacija i pokušaja manipuliranja tržištem na integritet financijskih tržišta i na povjerenje ulagatelja u ta tržišta, ti bi postupci također trebali biti kažnjivi kao kazneno djelo.
- (14) Ovom Direktivom države članice trebalo bi obvezati da u svojim nacionalnim pravima predvide kaznenopravne sankcije u vezi s trgovanjem na temelju povlaštenih informacija, manipuliranjem tržištem i nezakonitim objavljivanjem povlaštenih informacija na koje se ova Direktiva primjenjuje. Ovom Direktivom ne bi se trebale uvesti obveze u vezi s primjenom tih sankcija ili bilo kojeg drugog raspoloživog sustava kaznenog progona na pojedinačne slučajeve.
- (15) Ovom bi se Direktivom od država članica također trebalo tražiti da osiguraju kažnjivost poticanja na počinjenje kaznenog djela i pomaganja u počinjenju kaznenog djela.
- (16) Kako bi sankcije za kaznena djela iz ove Direktive bile učinkovite i odvraćajuće, u njoj bi se trebala odrediti minimalna razina maksimalnog trajanja kazne zatvora.
- (17) Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati uzimajući u obzir pravni okvir uspostavljen Uredbom (EU) br. 596/2014 i njezinim provedbenim mjerama.
- (18) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba europske politike za osiguravanje integriteta financijskih tržišta utvrđene u Uredbi (EU) br. 596/2014, države članice trebale bi proširiti odgovornost za kaznena djela predviđena u ovoj Direktivi na pravne osobe izricanjem kaznenopravnih i nekaznenopravnih sankcija ili drugih mjera koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće, primjerice onih predviđenih u Uredbi (EU) br. 596/2014. Te sankcije ili druge mjere mogu uključivati objavljivanje konačne odluke o sankciji, zajedno s identitetom odgovorne pravne osobe, uzimajući u obzir temeljna prava, načelo proporcionalnosti i rizike za stabilnost financijskih tržišta i istraga koje su u tijeku. Države članice bi, prema potrebi te ako je u nacionalnom pravu predviđena kaznena odgovornost pravnih osoba, tu kaznenu odgovornost trebale u skladu s nacionalnim pravom proširiti na kaznena djela predviđena u ovoj Direktivi. Ovom Direktivom države članice ne bi se trebale spriječiti u objavljivanju konačnih odluka o odgovornosti ili sankcijama.
- (19) Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da tijela kaznenog progona, pravosudna tijela i druga nadležna tijela odgovorna za provođenje istrage ili kazneno gonjenje kaznenih djela predviđenih u ovoj Direktivi imaju mogućnost korištenja djelotvornih istražnih alata. Uzimajući u obzir, između ostalog, načelo proporcionalnosti, korištenje takvih alata u skladu s nacionalnim pravom trebalo bi biti razmjerno prirodi i ozbiljnosti kaznenih djela u vezi s kojima se provodi istraga.
- (20) S obzirom na to da ova Direktiva utvrđuje minimalna pravila, države članice slobodne su donijeti ili održavati stroža pravila kaznenog prava za zlouporabu tržišta.
- (21) Države članice primjerice mogu manipuliranje tržištem koje je počinjeno iz svjesnog ili nesvjesnog nehaja okvalificirati kao kazneno djelo.
- (22) Obvezama iz ove Direktive za predviđanje sankcija za fizičke osobe i za pravne osobe u njihovu nacionalnom pravu države članice ne izuzimaju se iz obveze da u nacionalnom pravu predvide administrativne sankcije i druge mjere za kršenja predviđena u Uredbi (EU) br. 596/2014, osim ako su države članice odlučile, u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014, u svojem nacionalnom pravu predvidjeti samo kaznenopravne sankcije za takva kršenja.

- (23) Područje primjene ove Direktive određuje se tako da dopunjuje i osigurava djelotvornu provedbu Uredbe (EU) br. 596/2014. Budući da bi kaznena djela počinjena s namjerom i barem u ozbiljnim slučajevima trebala biti kažnjiva u skladu s ovom Direktivom, za izricanje sankcija za kršenja Uredbe (EU) br. 596/2014 ne zahtijeva se dokazivanje namjere niti da su okvalificirana kao ozbiljna. Prilikom primjene nacionalnog prava za prenošenje ove Direktive, države članice trebale bi osigurati da izricanje kaznenopravnih sankcija za kaznena djela u skladu s ovom Direktivom i administrativnih sankcija u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014 ne dovede do kršenja načela *ne bis in idem*.
- (24) Ne dovodeći u pitanje opća pravila nacionalnog kaznenog prava u području primjene i izvršavanja kazni u skladu s konkretnim okolnostima svakog pojedinog slučaja, izricanje sankcija trebalo bi biti proporcionalno, uzimajući u obzir ostvarenu dobit ili izbjegnuti gubitak osoba koje se smatraju odgovornima, kao i štetu prouzročenu kaznenim djelom drugim osobama te, prema potrebi, funkcioniranju tržišta ili širem gospodarstvu.
- (25) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest osiguravanje raspoloživosti kaznenopravnih sankcija barem za ozbiljnu zlouporabu tržišta širom Unije, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka ove Direktive on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (26) Jačanje prekograničnih aktivnosti zahtijeva djelotvornu i učinkovitu suradnju između nacionalnih tijela koja su nadležna za istragu i progon u vezi s kaznenim djelima zlouporabe tržišta. Organizacija i nadležnosti tih nacionalnih tijela u različitim državama članicama ne bi smjele biti prepreka njihovoj suradnji.
- (27) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (Povelja), kako su priznata u UEU-u. Ona bi se posebno trebala primjenjivati poštujući pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8.), slobodu izražavanja i informiranja (članak 11.), slobodu poduzetništva (članak 16.), pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje (članak 47.), pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu (članak 48.), načela zakonitosti i razmjernosti kaznenih djela i kazni (članak 49.) i pravo da se ne bude dva puta suđen ili kažnjen u kaznenom postupku za isto kazneno djelo (članak 50.).
- (28) Pri provedbi ove Direktive države članice trebale bi osigurati postupovna prava osumnjičenika ili okrivljenika u kaznenom postupku. Njihovim obvezama u skladu s ovom Direktivom ne dovode se u pitanje njihove obveze u skladu s pravom Unije u području postupovnih prava u kaznenom postupku. Nijednom odredbom ove Direktive ne namjerava se ograničiti sloboda tiska ili sloboda izražavanja u medijima u mjeri u kojoj su one zajamčene u Uniji i državama članicama, posebno u skladu s člankom 11. Povelje i drugim relevantnim odredbama. To bi posebno trebalo naglasiti u odnosu na objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s odredbama o takvom objavljivanju u ovoj Direktivi.
- (29) Ne dovodeći u pitanje članak 4. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Ujedinjena Kraljevina neće sudjelovati u donošenju ove Direktive te ona stoga za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (30) U skladu s člancima 1., 2., 3. i 4. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, Irska je obavijestila o svojoj želji da sudjeluje u donošenju i primjeni ove Direktive.
- (31) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženom UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona stoga za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(32) Europski nadzornik za zaštitu podataka dostavio je mišljenje 10. veljače 2012. ⁽¹⁾,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Direktivom uspostavljaju se minimalna pravila za kaznenopravne sankcije za trgovanje na temelju povlaštenih informacija, za nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija i za manipuliranje tržištem kako bi se osigurao integritet financijskih tržišta u Uniji te povećali zaštita ulagatelja i povjerenje u ta tržišta.

2. Ova Direktiva primjenjuje se na sljedeće:

- (a) financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na uređenom tržištu;
- (b) financijske instrumente kojima se trguje na multilateralnoj trgovinskoj platformi (MTP), koji su uvršteni za trgovanje na MTP-u ili za koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje na MTP-u;
- (c) financijske instrumente kojima se trguje na organiziranoj trgovinskoj platformi (OTP);
- (d) financijske instrumente koji nisu obuhvaćeni točkom (a), (b) ili (c), a čija cijena ili vrijednost ovisi o cijeni ili vrijednosti ili utječe na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz tih točaka, uključujući, ali ne ograničavajući se na, ugovore o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjenja obveza i ugovore za razlike.

Ova Direktiva također se primjenjuje na postupke ili transakcije, uključujući ponude, u vezi s dražbama na dražbovnoj platformi koja je odobrena kao uređeno tržište emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje, uključujući i kada proizvodi na dražbi nisu financijski instrumenti, u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1031/2010 ⁽²⁾. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje se odnose na ponude podnesene u kontekstu dražbe, sve odredbe u ovoj Direktivi koje se odnose na naloge za trgovanje primjenjuju se na takve ponude.

3. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- (a) trgovanje vlastitim dionicama u programima otkupa kada se to trgovanje provodi u skladu s člankom 5. stavcima 1., 2. i 3. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (b) trgovanje vrijednosnim papirima ili povezanim instrumentima, kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) br. 596/2014, za stabilizaciju vrijednosnih papira kada se to trgovanje provodi u skladu s člankom 5. stavcima 4. i 5. te Uredbe;
- (c) transakcije, naloge ili postupke koji se provode u svrhe monetarne politike, tečajne politike ili politike upravljanja javnim dugom u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 596/2014, transakcije, naloge ili postupke provedene u skladu s njezinim člankom 6. stavkom 2., aktivnosti u okviru klimatske politike Unije u skladu s njezinim člankom 6. stavkom 3. ili aktivnosti u okviru zajedničke poljoprivredne politike Unije ili zajedničke ribarstvene politike Unije u skladu s njezinim člankom 6. stavkom 4.

4. Članak 5. primjenjuje se i na:

- (a) promptne ugovore za robu, koji nisu veleprodajni energetske proizvodi, ako transakcija, nalog ili postupak utječe na cijenu ili vrijednost financijskog instrumenta iz stavka 2. ovog članka;

⁽¹⁾ SL C 177, 20.6.2012., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1031/2010 od 12. studenoga 2010. o rasporedu, upravljanju i drugim aspektima dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova prema Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 302, 18.11.2010., str. 1.).

- (b) vrste financijskih instrumenata, uključujući ugovore o izvedenicama ili izvedene instrumente za prijenos kreditnog rizika ako transakcija, nalog, ponuda ili postupak utječe na cijenu ili vrijednost promptnog ugovora za robu kod kojeg cijena ili vrijednost ovise o cijeni ili vrijednosti tih financijskih instrumenata;
- (c) postupak u vezi s referentnim vrijednostima.

5. Ova se Direktiva primjenjuje na sve transakcije, naloge ili postupke u vezi s bilo kojim financijskim instrumentom, kako je naveden u stavcima 2. i 4., bez obzira na to odvija li se ta transakcija, nalog ili postupak na mjestu trgovanja ili ne.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „financijski instrument” znači financijski instrument prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 15. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
2. „promptni ugovor za robu” znači promptni ugovor za robu prema definiciji iz članka 3. stavka 1. točke 15. Uredbe (EU) br. 596/2014;
3. „program otkupa” znači trgovanje vlastitim dionicama u skladu s člancima od 21. do 27. Direktive 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
4. „povlaštene informacije” znači informacije u smislu članka 7. stavaka od 1. do 4. Uredbe (EU) br. 596/2014;
5. „emisijske jedinice” znači emisijske jedinice kako su opisane u Prilogu I. odjeljku C točki 11. Direktive 2014/65/EU;
6. „referentna vrijednost” znači referentna vrijednost prema definiciji iz članka 3. stavka 1. točke 29. Uredbe (EU) br. 596/2014;
7. „prihvaćena tržišna praksa” znači posebna tržišna praksa koju je prihvatilo nadležno tijelo države članice u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 596/2014;
8. „stabilizacija” znači stabilizacija prema definiciji iz članka 3. stavka 2. točke (d) Uredbe (EU) br. 596/2014;
9. „uređeno tržište” znači uređeno tržište prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 21. Direktive 2014/65/EU;
10. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralna trgovinska platforma prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 22. Direktive 2014/65/EU;
11. „organizirana trgovinska platforma” ili „OTP” znači organizirana trgovinska platforma prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 23. Direktive 2014/65/EU;
12. „mjesto trgovanja” znači mjesto trgovanja prema definiciji iz članka 4. stavka 1. točke 24. Direktive 2014/65/EU;

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2011/61/EU i Direktive 2002/92/EZ (vidjeti str. 349. ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u pogledu osnivanja javnih društava s ograničenom odgovornošću i održavanja i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (SL L 315, 14.11.2012., str. 74.).

13. „veleprodajni energetski proizvod” znači veleprodajni energetski proizvod prema definiciji iz članka 2. točke 4. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
14. „izdavatelj” znači izdavatelj financijskog instrumenta prema definiciji iz članka 3. stavka 1. točke 21. Uredbe (EU) br. 596/2014.

Članak 3.

Trgovanje na temelju povlaštenih informacija, preporuka da druga osoba trguje na temelju povlaštenih informacija ili poticanje druge osobe da trguje na temelju povlaštenih informacija

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da trgovanje na temelju povlaštenih informacija, preporuka da druga osoba trguje na temelju povlaštenih informacija ili poticanje druge osobe da trguje na temelju povlaštenih informacija, kako je navedeno u stavcima od 2. do 8., predstavljaju kaznena djela barem u ozbiljnim slučajevima i kada su počinjeni namjerno.

2. Za potrebe ove Direktive, do trgovanja na temelju povlaštenih informacija dolazi kada osoba posjeduje povlaštene informacije i koristi te informacije, izravno ili neizravno, pri stjecanju ili otpuštanju financijskog instrumenta na koji se ta informacija odnosi, za vlastiti račun ili za račun treće osobe.

3. Ovaj članak primjenjuje se na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije zbog činjenice da ta osoba:

- (a) član je u administrativnim, upravljačkim ili nadzornim tijelima izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;
- (b) posjeduje udio u kapitalu izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica;
- (c) ima pristup informacijama tijekom obavljanja posla, profesije ili dužnosti; ili
- (d) sudjeluje u kriminalnim aktivnostima.

Ovaj članak primjenjuje se i na svaku osobu koja je do povlaštenih informacija došla pod okolnostima koje se razlikuju od onih iz prvog podstavka kada je ta osoba svjesna da je riječ o povlaštenim informacijama.

4. Korištenje povlaštenih informacija za otkazivanje ili izmjenu naloga u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi kad je nalog dan prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštenu informaciju također se smatra trgovanjem na temelju povlaštenih informacija.

5. U pogledu dražbi emisijskih jedinica ili drugih proizvoda na dražbi koji se na njima temelje koje se održavaju u skladu s Uredbom (EU) br. 1031/2010, korištenje povlaštenih informacija iz stavka 4. ovog članka obuhvaća i podnošenje, promjenu ili povlačenje ponude za kupnju od strane osobe za vlastiti račun ili za račun treće strane.

6. Za potrebe ove Direktive, preporuka da druga osoba trguje na temelju povlaštenih informacija ili poticanje druge osobe da trguje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i:

- (a) na temelju tih informacija preporučuje da druga osoba stekne ili otpusti financijske instrumente na koje se te informacije odnose, ili potiče tu osobu na takvo stjecanje ili otpuštanje; ili
- (b) na temelju tih informacija preporučuje da druga osoba otkáže ili izmijeni nalog u vezi s financijskim instrumentom na koji se ta informacija odnosi, ili potiče tu osobu na takvo otkazivanje ili izmjenu.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

7. Korištenje preporuka ili poticanja iz stavka 6. predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija kada je osoba koja preporučuje ili potiče svjesna da se to temelji na povlaštenim informacijama.

8. Za potrebe ovog članka, samom činjenicom da osoba posjeduje ili je posjedovala povlaštene informacije ne podrazumijeva se da je ta osoba iskoristila te informacije i da je stoga trgovala na temelju povlaštenih informacija na osnovi nekog stjecanja ili otpuštanja kada se njezino ponašanje može okvalificirati kao legitimno ponašanje u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 596/2014.

Članak 4.

Nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija kako je navedeno u staccima od 2. do 5. predstavlja kazneno djelo barem u ozbiljnim slučajevima i kada je počinjeno s namjerom.

2. Za potrebe ove Direktive, do nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija dolazi kada osoba posjeduje povlaštene informacije i te informacije objavi bilo kojoj drugoj osobi, osim kada je to objavljivanje dio uobičajenog obavljanja posla, profesije ili dužnosti, uključujući i kada se to objavljivanje može okvalificirati kao istraživanje tržišta koje se provodi u skladu s člankom 11. staccima od 1. do 8. Uredbe (EU) br. 596/2014.

3. Ovaj članak primjenjuje se na sve osobe koje se nalaze u situacijama ili okolnostima iz članka 3. stavka 3.

4. Za potrebe ove Direktive, daljnje objavljivanje preporuka ili poticanja drugih iz članka 3. stavka 6. predstavlja nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija u skladu s ovim člankom kada je osoba koja objavljuje preporuku ili poticanje svjesna da se to temeljilo na povlaštenim informacijama.

5. Ovaj članak primjenjuje se u skladu s potrebom zaštite slobode tiska i slobode izražavanja.

Članak 5.

Manipuliranje tržištem

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da manipuliranje tržištem kako je navedeno u stavku 2. predstavlja kazneno djelo barem u ozbiljnim slučajevima i kada je počinjeno s namjerom.

2. Za potrebe ove Direktive manipuliranje tržištem obuhvaća sljedeće aktivnosti:

(a) izvršavanje transakcije, davanje naloga za trgovanje ili bilo koji drugi postupak kojim se:

i. daju neistiniti ili obmanjujući znakovi u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu; ili

ii. cijena jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu održava na neuobičajenoj ili umjetnoj razini;

osim ako su razlozi zbog kojih je osoba koja je izvršila transakciju ili dala nalog za trgovanje legitimni, a ta je transakcija ili nalog za trgovanje u skladu s prihvaćenom tržišnom praksom u dotičnom mjestu trgovanja;

(b) izvršavanje transakcije, davanje naloga za trgovanje ili bilo koja druga aktivnost ili postupak koji utječu na cijenu jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu u kojima se upotrebljavaju fiktivni postupci ili bilo koji drugi oblik obmane ili prijevare;

- (c) širenje informacija preko medija, uključujući internet, ili bilo kojim drugim sredstvom, čime se daju neistiniti ili obmanjujući znakovi u pogledu ponude, potražnje ili cijene financijskog instrumenta ili povezanog promptnog ugovora za robu ili održava cijena jednog ili nekoliko financijskih instrumenata ili povezanog promptnog ugovora za robu na neuobičajenoj ili umjetnoj razini kada osobe koje su proširile informacije stječu, za sebe ili za drugu osobu, prednost ili korist od širenja dotičnih informacija; ili
- (d) proslijeđivanje neistinitih ili obmanjujućih informacija ili davanje neistinitih ili obmanjujućih osnovnih podataka ili bilo koji drugi postupak kojim se manipulira izračunom referentnih vrijednosti.

Članak 6.

Poticanje i pomaganje te pokušaj

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su poticanje i pomaganje u počinjenju kaznenih djela iz članka 3. stavaka od 2. do 5. te članka 4. i 5. kažnjivi kao kazneno djelo.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je pokušaj počinjenja bilo kojeg od kaznenih djela iz članka 3. stavaka od 2. do 5. i stavka 7. te članka 5. kažnjiv kao kazneno djelo.
3. Članak 3. stavak 8. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

Članak 7.

Kaznenopravne sankcije za fizičke osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osiguravale da su kaznena djela iz članka od 3. do 6. kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenopravnim sankcijama.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su kaznena djela iz članka 3. i 5. kažnjiva maksimalnim trajanjem kazne zatvora od najmanje četiri godine.
3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je kazneno djelo iz članka 4. kažnjivo maksimalnim trajanjem kazne zatvora od najmanje dvije godine.

Članak 8.

Odgovornost pravnih osoba

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe mogu biti odgovorne za kaznena djela iz članka od 3. do 6. koja u njihovu korist počini bilo koja osoba, samostalno ili kao član tijela te pravne osobe, koja ima rukovodeći položaj kod te pravne osobe koji se temelji na:
 - (a) ovlasti za zastupanje te pravne osobe;
 - (b) ovlasti za donošenje odluka u ime te pravne osobe; ili
 - (c) ovlasti za provedbu kontrole unutar te pravne osobe.
2. Države članice također poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravne osobe mogu biti odgovorne kada je nedostatak nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. omogućio da njoj podređena osoba u korist te pravne osobe počini kazneno djelo iz članka od 3. do 6.
3. Odgovornost pravnih osoba na temelju stavaka 1. i 2. ne isključuje kazneni postupak protiv fizičkih osoba koje su uključene kao počinitelji, poticatelji ili supočinitelji kaznenih djela iz članka od 3. do 6.

*Članak 9.***Sankcije za pravne osobe**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osiguravale da pravna osoba koja se smatra odgovornom u skladu s člankom 8. podliježe učinkovitim, proporcionalnim i odvratajućim sankcijama, koje uključuju kaznenopravne ili nekaznenopravne novčane kazne te koje mogu uključivati i druge sankcije, kao što su:

- (a) ukidanje prava na javne naknade ili pomoć;
- (b) privremena ili stalna zabrana obavljanja trgovačke djelatnosti;
- (c) stavljanje pod sudski nadzor;
- (d) sudska likvidacija;
- (e) privremeno ili trajno zatvaranje ustanova koje su korištene za počinjenje kaznenog djela.

*Članak 10.***Jurisdikcija**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi ustanovile svoju jurisdikciju za kaznena djela iz članaka od 3. do 6. kada je kazneno djelo počinjeno:

- (a) djelomično ili u cijelosti na njihovom državnom području; ili
- (b) od strane jednog od njihovih državljana, barem u slučajevima u kojima se određeno djelo smatra kaznenim djelom u mjestu počinjenja.

2. Država članica obavješćuje Komisiju kada odluči ustanoviti daljnju jurisdikciju za kaznena djela iz članaka od 3. do 6. koja su počinjena izvan njezinog državnog područja kada:

- (a) počinitelj ima uobičajeno boravište na njezinom državnom području; ili
- (b) kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe koja na njezinom državnom području ima poslovni nastan.

*Članak 11.***Osposobljavanje**

Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i razlike u organizaciji pravosuđa širom Unije, države članice traže od nadležnih za osposobljavanje sudaca, tužitelja, policije, zaposlenih u pravosuđu te osoblja onih nadležnih tijela koja su uključena u kazneni postupak i istražne radnje da osiguraju odgovarajuće osposobljavanje u vezi s ciljevima ove Direktive.

*Članak 12.***Izvješće**

Komisija do 4. srpnja 2018. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o funkcioniranju ove Direktive i, prema potrebi, o potrebi za njezinom izmjenom, uključujući u vezi s tumačenjem ozbiljnih slučajeva kako je navedeno u članku 3. stavku 1., članku 4. stavku 1. i članku 5. stavku 1., visinom sankcija predviđenih u državama članicama i mjerom u kojoj su usvojeni fakultativni elementi iz ove Direktive.

Izvješću Komisije prema potrebi se prilaže zakonodavni prijedlog.

Članak 13.**Prenošenje**

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 3. srpnja 2016. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One te mjere primjenjuju od 3. srpnja 2016. podložno stupanju na snagu Uredbe (EU) br. 596/2014.

Kada države članice donose ove mjere, te mjere sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 14.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 15.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Strasbourgu 16. travnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

DIREKTIVA 2014/59/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 15. svibnja 2014.****o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Financijska kriza pokazala je da na razini Unije postoji značajan nedostatak odgovarajućih instrumenata za djelotvorno rješavanje problema nezdravih ili propadajućih kreditnih institucija i investicijskih društava („institucije”). Takvi su instrumenti posebno potrebni da bi se spriječila insolventnost ili, kada insolventnost nastupi, da bi se smanjile negativne posljedice tako da se očuvaju funkcije predmetne institucije važne za sustav. Tijekom krize ti su izazovi bili bitan čimbenik koji je prisilio države članice na spašavanje institucija novcem poreznih obveznika. Cilj je vjerodostojnog okvira za oporavak i sanaciju u najvećoj mogućoj mjeri izbjeći potrebu za takvim djelovanjem.
- (2) Financijska kriza bila je sustavnih dimenzija u smislu da je imala utjecaj na pristup financiranju velikog dijela kreditnih institucija. Kako bi se izbjegla propast, s posljedicama za ukupno gospodarstvo, na takvu krizu treba odgovoriti mjerama čiji je cilj osigurati pristup financiranju pod jednakim uvjetima za sve kreditne institucije koje su inače solventne. Takve mjere uključivale su potporu središnjih banaka za likvidnost i jamstva država članica za vrijednosne papire izdane od strane solventnih institucija.
- (3) Financijska tržišta Unije u velikoj su mjeri integrirana i međusobno povezana, pri čemu mnoge institucije intenzivno posluju izvan nacionalnih granica. Izgledno je da će propast prekogranične institucije utjecati na stabilnost financijskih tržišta u različitim državama članicama u kojima ona posluje. Nemogućnost država članica da preuzmu kontrolu nad propadajućom institucijom i saniraju je tako da se djelotvorno spriječi širenje štete u sustavu može dovesti u pitanje međusobno povjerenje država članica i vjerodostojnost unutarnjeg tržišta u području financijskih usluga. Stabilnost financijskih tržišta stoga je temeljni uvjet za uspostavu i funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

⁽¹⁾ SL C 39, 12.2.2013., str. 1.

⁽²⁾ SL C 44, 15.2.2013., str. 68.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 6. svibnja 2014.

- (4) Trenutačno ne postoje usklađeni postupci sanacije institucija na razini Unije. U nekim se državama članicama na institucije primjenjuju isti postupci koji se primjenjuju za ostala insolventna poduzeća, koji su u određenim slučajevima prilagođeni za institucije. Postoje znatne sadržajne i postupovne razlike među zakonima i drugim propisima kojima se uređuje insolventnost institucija u državama članicama. Osim toga, financijska je kriza pokazala da redovni postupci u slučaju insolventnosti za poslovne subjekte nisu uvijek primjereni za institucije jer ne jamče uvijek dovoljno brzu intervenciju, nastavak ključnih funkcija institucija i očuvanje financijske stabilnosti.
- (5) Stoga je potreban sustav koji će tijelima pružiti vjerodostojan skup instrumenata za dovoljno ranu i brzu intervenciju u nezdravoj ili propadajućoj instituciji kako bi se osigurao nastavak ključnih financijskih i ekonomskih funkcija institucije, uz istodobno ograničavanje utjecaja propasti institucije na gospodarski i financijski sustav na najmanju moguću mjeru. Sustav bi trebao osigurati da dioničari prvi snose gubitke te da vjerovnici snose gubitke nakon dioničara, pod uvjetom da nijedan vjerovnik ne pretrpi veće gubitke od onih koji bi mu nastali da je institucija likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u skladu s načelom utvrđenim u ovoj Direktivi prema kojem nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj. Nove ovlasti trebale bi omogućiti tijelima, na primjer, održavanje neometanog pristupa depozitima i platnim transakcijama, prodaju održivih udjela institucije, ako je potrebno, te raspodjelu gubitaka na pravedan i predvidljiv način. Ti bi ciljevi trebali doprinijeti sprječavanju destabilizacije financijskih tržišta i smanjivanju troškova za porezne obveznike.
- (6) Preispitivanje regulatornog okvira koje je u tijeku, posebno jačanje zaštitnih slojeva kapitala i likvidnosti te bolji instrumenti za makrobonitetne strategije trebalo bi smanjiti vjerojatnost nastanka budućih kriza i povećati otpornost institucija na gospodarski stres, bilo da je on uzrokovan sistemskim poremećajima bilo događajima koji su specifični za pojedinačnu instituciju. Međutim, nije moguće izraditi regulatorni i nadzorni okvir kojim se može spriječiti da te institucije ikad zapadnu u poteškoće. Stoga bi države članice trebale biti spremne i raspolagati odgovarajućim instrumentima oporavka i sanacije pri rješavanju situacija koje obuhvaćaju kako sistemske krize tako i propast pojedinačnih institucija. Takvi bi instrumenti trebali uključivati mehanizme koji tijelima omogućuju djelotvorno rješavanje problema institucija koje propadaju ili im prijeti propast.
- (7) Pri izvršavanju tih ovlasti i poduzimanju mjera trebale bi se uzeti u obzir okolnosti u kojima dolazi do propasti. Ako problem nastane u pojedinačnoj instituciji, a ostatak financijskog sustava nije zahvaćen, tijela bi trebala bi moći izvršavati svoje sanacijske ovlasti bez posebne brige o učincima širenja. S druge strane, u osjetljivom bi okruženju veću pažnju trebalo pridati izbjegavanju destabilizacije financijskih tržišta.
- (8) Sanacija institucije kojom se osigurava trajnost poslovanja može, kao krajnju mjeru, uključivati državne instrumente financijske stabilizacije, uključujući privremeno javno vlasništvo. Stoga je ključno strukturirati sanacijske ovlasti i aranžmane financiranja za sanaciju tako da porezni obveznici budu korisnici svakog viška koji bi mogao nastati kao posljedica restrukturiranja institucije kojoj tijela osiguraju siguran temelj. Odgovornost i preuzimanje rizika trebalo bi nagraditi.
- (9) Neke su države članice već donijele zakonodavne izmjene kojima se uvode mehanizmi sanacije propadajućih institucija, dok su druge su iskazale svoju namjeru uvođenja takvih mehanizma ako se oni ne usvoje na razini Unije. Nedostatak zajedničkih uvjeta, ovlasti i postupaka sanacije institucija može lako predstavljati prepreku neometanom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i kočiti suradnju između nacionalnih tijela pri rješavanju problema propadajućih prekograničnih grupa institucija. To se posebno odnosi na situaciju u kojoj različiti pristupi znače da nacionalna tijela nemaju jednaku razinu kontrole ili jednaku sposobnost sanacije institucija. Navedene razlike između sustava za sanaciju mogu različito utjecati na troškove financiranja institucija u državama članicama i potencijalno stvoriti poremećaje u tržišnom natjecanju između institucija. Djelotvorni sustavi za sanaciju u svim državama članicama nužni su kako bi se osiguralo da institucije ne mogu biti ograničene u ostvarivanju prava poslovnog nastana u okviru unutarnjeg tržišta financijskom sposobnošću države članice iz koje potječu da upravlja njihovom propašću.
- (10) Te bi se prepreke trebale ukloniti i trebala bi se donijeti pravila kako se ne bi dovele u pitanje odredbe unutarnjeg tržišta. Radi toga bi pravila o sanaciji institucija trebala podlijegati zajedničkim pravilima o minimalnom usklađivanju.

- (11) Kako bi se osigurala usklađenost s postojećim zakonodavstvom Unije u području financijskih usluga i najveća moguća razina financijske stabilnosti u raznim institucijama, sustav za sanaciju trebao bi se primjenjivati na institucije koje podliježu bonitetnim zahtjevima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktivi 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Taj bi se sustav trebao primjenjivati i na financijske holdinge, mješovite financijske holdinge predviđene u Direktivi 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, mješovite holdinge i financijske institucije kada su potonji društva kćeri institucije ili financijskog holdinga, mješovitog financijskog holdinga ili mješovitog holdinga te su obuhvaćeni nadzorom matičnog društva na konsolidiranoj osnovi. Kriza je pokazala da insolventnost subjekta povezanog s grupom može vrlo brzo utjecati na solventnost cijele grupe i time čak imati vlastite systemske posljedice. Stoga bi tijela trebala raspolagati učinkovitim sredstvima djelovanja u pogledu tih subjekata kako bi se spriječilo širenje i osigurao usklađen sanacijski program za cijelu grupu jer bi insolventnost jednog subjekta povezanog s grupom vrlo brzo mogla utjecati na solventnost cijele grupe.
- (12) Kako bi se osigurala dosljednost u regulatornom okviru, središnje druge ugovorne strane, kako su definirane u Uredbi (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, i središnji depozitoriji vrijednosnih papira, kako su definirani u budućoj uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o unapređenju sustava za namiru u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira mogli bi biti obuhvaćeni odvojenom zakonodavnom inicijativom kojom se uspostavlja okvir za oporavak i sanaciju tih subjekata.
- (13) Upotreba instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti predviđenih u ovoj Direktivi može dovesti do narušavanja prava dioničara i vjerovnika. Ovlast tijela da bez suglasnosti dioničara prenesu dionice ili cjelokupnu imovinu institucije ili jedan njezin dio privatnom kupcu posebno utječe na vlasnička prava dioničara. Isto tako, ovlast odlučivanja o tome koje se obveze prenose iz propadajuće institucije na temelju ciljeva kojima se želi osigurati nastavak poslovanja i izbjeći štetni učinci na financijsku stabilnost može utjecati na jednakost postupanja prema vjerovnicima. Sukladno tome, mjere sanacije trebale bi se poduzimati samo kada je to nužno u javnom interesu te bi svako uplitanje u prava dioničara i vjerovnika koje proizlazi iz mjera sanacije trebalo biti u skladu s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (Povelja). Posebno, kada se prema vjerovnicima iste kategorije postupaju drukčije u kontekstu mjera sanacije, takve razlike trebale bi biti opravdane u javnom interesu te biti proporcionalne rizicima koji se njima rješavaju te ne bi trebale dovesti do izravne ni do neizravne diskriminacije na temelju državne pripadnosti.
- (14) Tijela bi trebala uzeti u obzir prirodu posla institucije, njezinu dioničarsku strukturu, pravni oblik, profil rizičnosti, veličinu, pravni status te međusobnu povezanost s drugim institucijama ili s financijskim sustavom općenito, opseg i složenost njezinih aktivnosti, sudjeluje li u institucionalnom sustavu zaštite ili u drugim zadruženim sustavima međusobne solidarnosti, obavlja li investicijske usluge ili aktivnosti te vjerojatnost da bi njezina propast i likvidacija na temelju redovnog postupka u slučaju insolventnosti imali značajan negativan učinak na financijska tržišta, druge institucije, uvjete financiranja ili šire gospodarstvo u okviru planova oporavka i sanacije, kao i da pri upotrebi različitih ovlasti i instrumenata kojima raspolaže osigura primjerenu i razmjernu primjenu sustava te da se administrativno opterećenje u pogledu obveza priprema plana oporavka i sanacije svede na najmanju moguću mjeru. Budući da se u sadržaju i informacijama navedenima u ovoj Direktivi i u njezinom Prilogu utvrđuje minimalni standard za institucije s očitom sistemskom važnosti, tijelima je dopušteno primijeniti na pojedinu instituciju različite ili značajno umanjene zahtjeve u pogledu planiranja oporavka i sanacije te dostave informacija te smanjiti učestalost ažuriranja na rjeđe od svakih godinu dana. Za malu instituciju malog stupnja međusobne povezanosti i složenosti, plan oporavka mogao bi se svesti na neke osnovne informacije o njihovoj strukturi, okidačima za mjere oporavka i mogućnostima oporavka. Ako bi se instituciji moglo dopustiti da postane insolventna, tada bi se plan sanacije mogao smanjiti. Nadalje, sustav bi se trebao primjenjivati tako da ne ugrozi stabilnost financijskih tržišta.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 26.6.2013., str. 1.)

⁽²⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽³⁾ Direktiva 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o dodatnom nadzoru kreditnih institucija, društava za osiguranje i investicijskih društava u financijskom konglomeratu i o izmjeni direktiva Vijeća 73/239/EZ, 79/267/EZ, 92/49/EEZ, 92/96/EEZ, 93/6/EEZ i 93/22/EEZ i direktiva 98/78/EZ i 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 35, 11.2.2003., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 7.2.2012., str. 1.).

Posebno, u situacijama u kojima postoje dalekosežniji problemi ili čak sumnje u otpornost brojnih institucija, od presudne je važnosti da tijela razmotre rizik širenja od mjera koje su poduzete u vezi s bilo kojom pojedinačnom institucijom.

- (15) Kako bi se osigurala potrebna brzina djelovanja, zajamčila neovisnost od gospodarskih subjekata i izbjegla mogućnost sukoba interesa, države članice trebale bi imenovati javna upravna tijela ili tijela kojima su povjerene ovlasti javne uprave koja će izvršavati funkcije i zadaće koje se odnose na sanaciju u skladu s ovom Direktivom. Države članice trebale bi osigurati dodjelu odgovarajućih sredstava tim sanacijskim tijelima. Imenovanjem tijela javne vlasti ne bi se trebala isključiti mogućnost delegiranja na temelju odgovornosti sanacijskog tijela. Međutim, nije potrebno propisati konkretnu vrstu tijela ili više njih koje bi države članice trebale imenovati sanacijskim tijelom. Iako bi usklađivanje tog aspekta moglo olakšati koordinaciju, ono bi predstavljalo znatno uplitanje u ustavne i upravne sustave država članica. Dovoljna razina koordinacije ipak se može postići manje nametljivim zahtjevom: sva nacionalna tijela uključena u sanaciju institucija trebala bi biti zastupljena u sanacijskim kolegijima u kojima bi se trebala odvijati koordinacija na prekograničnoj razini ili na razini Unije. Države članice bi stoga trebale moći slobodno izabrati tijela koja bi trebala biti odgovorna za primjenu instrumenata sanacije i izvršavanje ovlasti utvrđenih ovom Direktivom. Kada država članica imenuje tijelo odgovorno za bonitetni nadzor institucija (nadležno tijelo) kao sanacijsko tijelo, trebalo bi uspostaviti odgovarajuće strukturalne mehanizme kako bi se razdvojilo nadzornu i sanacijsku funkciju. To odvajanje ne bi trebalo spriječiti pristup sanacijske funkcije informacijama dostupnima nadzornoj funkciji.
- (16) U svjetlu posljedica koje bi propast institucije mogla imati na financijski sustav i gospodarstvo države članice te moguće potrebe da se za rješavanje krize koriste javna sredstva, ministarstva financija ili druga nadležna ministarstva u državama članicama trebala bi u ranoj fazi biti uključena u postupak kriznog upravljanja i sanacije.
- (17) Djelotvorna sanacija institucija ili grupa koje posluju u cijeloj Uniji zahtijeva suradnju između nadležnih tijela i sanacijskih tijela u okviru kolegija nadzornih tijela i sanacijskih kolegija u svim fazama obuhvaćenima ovom Direktivom, od pripreme planova oporavka i sanacije do same sanacije institucije. U slučaju neslaganja između nacionalnih tijela oko odluka koje se donose u skladu s ovom Direktivom u pogledu institucija, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA“) osnovano Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebalo bi, kada je tako u ovoj Direktivi navedeno, kao krajnju mjeru imati ulogu posrednika. U određenim slučajevima ovom se Direktivom predviđa obvezujuće posredovanje EBA-e u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010. Takvo obvezujuće posredovanje ne sprječava neobvezujuće posredovanje u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) br. 1093/2010 u drugim slučajevima.
- (18) Odluke koje se donose pri sanaciji institucija ili grupa koje posluju u cijeloj Uniji trebale bi također imati za cilj očuvanje financijske stabilnosti i minimiziranje gospodarskih i socijalnih učinaka u državama članicama u kojima predmetna institucija ili grupa posluje.
- (19) Kako bi mogla učinkovito rješavati probleme propadajućih institucija, tijela bi trebala imati ovlast izricanja pripremnih i preventivnih mjera.
- (20) S obzirom na proširenje odgovornosti i zadaća EBA-e utvrđenih ovom Direktivom, Europski parlament, Vijeće i Komisija trebali bi osigurati da se bez odgode stave na raspolaganje primjerena ljudska i financijska sredstva. U tu bi se svrhu u postupku donošenja, izvršenja i kontrole njezina proračuna kako je navedeno u člancima 63. i 64. Uredbe (EU) br. 1093/2010 trebale uzeti u obzir te zadaće. Europski parlament i Vijeće trebali bi osigurati postizanje najboljih standarda učinkovitosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja van snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

- (21) Od presudne je važnosti da institucije pripreme i redovito ažuriraju planove oporavka kojima se predviđaju mjere koje te institucije trebaju poduzeti za obnavljanje svojeg financijskog položaja nakon značajnog pogoršanja. Takvi bi planovi trebali biti detaljni i utemeljeni na realističnim pretpostavkama primjenjivima u nizu opsežnih i teških scenarija. Međutim, zahtjev za pripremu plana oporavka trebao bi se razmjerno primjenjivati, odražavajući sistemsku važnost institucije ili grupe i njezinu međusobnu povezanost, uključujući putem sustava uzajamnih jamstava,. U skladu s tim propisani sadržaj bi trebao uzimati u obzir prirodu izvora financiranja institucije, uključujući uzajamna jamstva o financiranju ili obvezama, te stupanj potpore koja se očekuje od strane grupe. Od institucija bi se trebalo zahtijevati da svoje planove podnesu nadležnim tijelima radi sveobuhvatne procjene, koja će obuhvatiti i pitanje jesu li planovi cjeloviti i bi li mogli pravovremeno i na izvediv način obnoviti solventnost institucije, čak i u razdobljima velikih financijskih poteškoća.
- (22) U planove oporavka trebale bi se uključiti mjere koje bi uprava institucije mogla poduzeti kada se ispune uvjeti za ranu intervenciju.
- (23) Pri utvrđivanju bi li mjera privatnog sektora mogla u razumnom vremenskom okviru spriječiti propast institucije, relevantno tijelo trebalo bi uzeti u obzir učinkovitost mjera rane intervencije poduzetih u vremenskom okviru unaprijed određenom od strane nadležnog tijela. Kod planova oporavka grupe, pri sastavljanju planova trebalo bi uzeti u obzir mogući utjecaj mjera oporavka na sve države članice u kojima grupa posluje.
- (24) Kada institucija ne predstavi primjeren plan oporavka, nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena zahtijevati da ta institucija poduzme mjere potrebne kako bi se ispravili važni nedostaci plana. Taj zahtjev može utjecati na slobodu poduzetništva zajamčenu člankom 16. Povelje. Međutim, ograničenje tog temeljnog prava je potrebno kako bi se ostvarili ciljevi financijske stabilnosti. Konkretnije, takvo je ograničenje potrebno kako bi se ojačalo poslovanje institucija i spriječio njihov prekomjeran rast ili preuzimanje prekomjernog rizika, a da nisu sposobne riješiti nedostatke i gubitke te kako bi se obnovila njihova kapitalna osnova. To je ograničenje razmjerno jer dopušta preventivne mjere u opsegu u kojem su potrebne kako bi se odgovorilo na nedostatke te je stoga u skladu s člankom 52. Povelje.
- (25) Planiranje sanacije ključan je dio djelotvorne sanacije. Tijela bi trebala imati sve potrebne informacije da bi mogla identificirati i osigurati nastavak ključnih funkcija. Međutim, sadržaj plana sanacije trebao bi biti razmjern sistemskoj važnosti institucije ili grupe.
- (26) S obzirom na to da institucija ima povlašteno znanje o vlastitom načinu funkcioniranja i eventualnim problemima koji iz njega proizlaze, planove sanacije trebala bi sastavljati sanacijska tijela na temelju, među ostalim, informacija koje pružaju dotične institucije.
- (27) Kako bi se poštovalo načelo proporcionalnosti i izbjeglo prekomjerno administrativno opterećenje, nadležnim tijelima i, prema potrebi, sanacijskim tijelima trebalo bi omogućiti da, u ograničenim slučajevima navedenima u ovoj Direktivi, na pojedinačnoj osnovi odobre izuzeće od zahtjeva koji se odnose na pripremu planova oporavka i sanacije. Takvi se slučajevi odnose na institucije povezane sa središnjim tijelom i potpuno ili djelomično izuzete od primjene bonitetnih zahtjeva u nacionalnom pravu u skladu s člankom 21. Direktive 2013/36/EU i institucije koje pripadaju institucionalnom sustavu zaštite u skladu s člankom 113. stavkom 7. Uredbe (EU) br. 575/2013. U svakom pojedinom slučaju odobrenje izuzeća trebalo bi biti podložno uvjetima određenima ovom Direktivom.
- (28) Uzimajući u obzir strukturu kapitala institucija koje su povezane sa središnjim tijelom, za potrebe ove Direktive, te institucije ne bi trebale biti obvezne pojedinačno izraditi zasebne planove oporavka ili sanacije isključivo na temelju činjenice da je središnje tijelo s kojim su povezane pod izravnim nadzorom Europske središnje banke.

- (29) Sanacijska tijela bi, na temelju procjene relevantnih sanacijskih tijela o mogućnosti sanacije, trebala imati ovlast zahtijevati izmjenu strukture i organizacije institucija ili grupa izravno ili neizravno putem nadležnog tijela kako bi se poduzele potrebne i razmjerne mjere za smanjenje ili uklanjanje bitnih prepreka za primjenu instrumenata sanacije i osiguranje mogućnosti sanacije dotičnih subjekata. Nužno je, zbog moguće sistemske naravi svih institucija i radi održavanja financijske stabilnosti, osigurati tijelima mogućnost sanacije bilo koje institucije. Da bi se osiguralo poštovanje prava na slobodu poduzetništva utvrđenog u članku 16. Povelje, sloboda odlučivanja tijela trebala bi se ograničiti na ono što je potrebno kako bi se pojednostavila struktura i poslovanje institucije isključivo s ciljem poboljšanja mogućnosti njezine sanacije. Osim toga sve bi mjere uvedene u tom cilju trebale biti usklađene s pravom Unije. Mjere ne bi smjele dovesti do izravne niti neizravne diskriminacije na temelju državne pripadnosti i trebale bi biti opravdane prevladavajućim razlogom javnog interesa za osiguranjem financijske stabilnosti. Osim toga, djelovanje ne bi smjelo prelaziti ono što je nužno za ostvarenje ciljeva. Pri određivanju mjera koje je potrebno provesti sanacijska bi tijela trebala uzeti u obzir upozorenja i preporuke Europskog odbora za sistemske rizike osnovanog Uredbom (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (30) Predložene mjere za rješavanje ili uklanjanje prepreka mogućnosti sanacije institucije ili grupe ne bi smjele sprječavati institucije u ostvarenju prava poslovnog nastana koji im je zajamčen Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (31) Planovima oporavka i sanacije ne bi se trebao predviđati pristup izvanrednim javnim financijskim potporama ili izložiti porezne obveznike riziku od gubitka.
- (32) Postupanje prema grupama u okviru planiranja oporavka i sanacije predviđeno ovom Direktivom trebalo bi se primjenjivati na sve grupe institucija koje se nadziru na konsolidiranoj osnovi, uključujući grupe čija su poduzeća povezana odnosom u smislu članka 22. stavka 7. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. U planovima oporavka i sanacije trebalo bi uzeti u obzir financijsku, tehničku i poslovnu strukturu relevantne grupe. Ako se pripremaju pojedinačni planovi oporavka i sanacije za institucije koje su dio grupe, relevantna tijela trebala bi nastojati postići usklađenost s planovima oporavka i sanacije za ostatak grupe, koliko god je to moguće.
- (33) Opće bi pravilo trebalo biti da se planovi oporavka i sanacije grupe pripremaju za grupu u cijelosti i njima se identificiraju mjere u vezi s matičnom institucijom kao i svim pojedinačnim društvima kćerima koje su dio grupe. Relevantna tijela koja djeluju unutar sanacijskog kolegija trebala bi učiniti sve u svojoj mogućnosti kako bi postigla zajedničku odluku o procjeni i usvajanju tih planova. Međutim, u određenim slučajevima kada je sastavljen pojedinačni plan oporavka ili sanacije, područje primjene plana oporavka grupe koje je ocijenilo konsolidirajuće nadzorno tijelo ili plan sanacije grupe koje je utvrdilo sanacijsko tijelo za grupu ne bi trebali obuhvaćati one subjekte grupe za koje su zasebne planove ocijenila ili pripremila relevantna tijela.
- (34) U slučaju planova sanacije grupe, pri sastavljanju planova sanacije grupe trebao bi se posebno uzeti u obzir mogući utjecaj sanacijskih mjera u svim državama članicama u kojima grupa posluje. U sastavljanje plana trebala bi biti uključena sanacijska tijela država članica u kojima grupa ima društva kćeri.
- (35) U planove oporavka i sanacije trebali bi se uključiti postupci za informiranje predstavnika zaposlenika i savjetovanje s njima kroz čitavo trajanje postupka oporavka i sanacije, gdje je primjereno. U tom bi se smislu, gdje je primjenjivo, trebali poštovati kolektivni sporazumi ili drugi aranžmani koje osiguravaju socijalni partneri te nacionalno pravo i pravo Unije o uključivanju sindikata i predstavnika zaposlenika u postupke restrukturiranja društva.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike (SL L 331, 15.12.2010., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

- (36) Uzimajući u obzir informacije koje sadrže, povjerljive informacije u planovima oporavka i sanacije trebale bi podlijegati odredbama o povjerljivosti utvrđenima ovom Direktivom.
- (37) Nadležna tijela trebala bi proslijediti planove oporavka i sve njihove izmjene relevantnim sanacijskim tijelima, a potonji bi trebali prvima proslijediti planove sanacije i sve njihove izmjene kako bi svako relevantno sanacijsko tijelo u svakom trenutku imalo sve potrebne informacije.
- (38) Mogućnost da jedan subjekt prekogranične grupe pruži financijsku potporu drugom subjektu iste grupe trenutačno je ograničena nizom odredbi nacionalnog prava u nekim državama članicama. Te su odredbe donesene kako bi se zaštitili vjerovnici i dioničari svakog subjekta. Međutim, te odredbe ne uzimaju u obzir međuovisnost subjekata iste grupe. Stoga je primjereno odrediti uvjete pod kojima se financijska potpora može prenositi između subjekata prekogranične grupe institucija kako bi se osigurala financijska stabilnost grupe u cjelini ne ugrožavajući likvidnost ili solventnost subjekta grupe koji pruža potporu. Međusobna financijska potpora između subjekata grupe trebala bi biti dobrovoljna i podlijegati prikladnim zaštitnim mehanizmima. Primjereno je da države članice ne uvjetuju, izravno ili neizravno, ostvarivanje prava poslovnog nastana postojanjem sporazuma o pružanju financijske potpore. Odredbe ove Direktive koje se odnose na financijsku potporu unutar grupe ne utječu na ugovorno ili zakonski određena uređenja odgovornosti između institucija koje štite institucije sudionice putem međusobnih jamstava i jednakovrijednih rješenja. Kada nadležno tijelo ograničuje ili zabranjuje financijsku potporu unutar grupe, a plan oporavka grupe upućuje na financijsku potporu unutar grupe, takvu zabranu ili ograničenje trebalo bi smatrati bitnom promjenom u svrhu preispitivanja plana oporavka.
- (39) U fazama oporavka i rane intervencije koje su utvrđene ovom Direktivom, dioničari bi trebali imati punu odgovornost i kontrolu nad institucijom, osim kada je nadležno tijelo imenovalo privremenog upravitelja. Oni ne bi trebali zadržati tu odgovornost nakon što se započne sa sanacijom institucije.
- (40) Radi očuvanja financijske stabilnosti važno je da nadležna tijela mogu popraviti pogoršanje financijske i ekonomske situacije institucije prije nego što ta institucija dođe do točke kada tijela nemaju drugog rješenja osim sanacije. U tu svrhu, nadležnim bi tijelima trebale biti dodijeljene ovlasti rane intervencije, uključujući ovlast da imenuju privremenog upravitelja, bilo da zamijeni upravljačko tijelo i više rukovodstvo institucije ili da privremeno s njima surađuje. Zadaća privremenog upravitelja trebala bi biti da izvršava sve ovlasti koje su mu dodijeljene s ciljem promicanja rješenja kako bi se ispravila financijska situacija institucije. Imenovanjem privremenog upravitelja ne bi se smjelo neopravdano utjecati na prava dioničara ili vlasnika ili u postupovne obveze uspostavljene u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom trgovačkih društava te bi se trebalo poštovati međunarodne obveze Unije ili država članica u vezi sa zaštitom ulaganja. Ovlasti rane intervencije trebale bi uključivati ovlasti već predviđene Direktivom 2013/36/EZ za okolnosti osim okolnosti koje se smatraju ranom intervencijom, kao i druge situacije koje se smatraju potrebnima za obnovu financijskog zdravlja institucije.
- (41) Okvirom za sanaciju trebalo bi predvidjeti pravovremeno pokretanje sanacije prije nego što financijska institucija postane insolventna u bilanci i prije nego što sav vlasnički kapital nestane. Sanaciju bi trebalo pokrenuti kada nadležno tijelo, nakon savjetovanja sa sanacijskim tijelom, zaključi da institucija propada ili joj prijeti propast i da bi alternativne mjere navedene u ovoj Direktivi spriječile tu propast u razumnom vremenskom okviru. Iznimno, države članice mogu predvidjeti da, uz nadležno tijelo, zaključak o propadanju ili vjerojatoj propasti institucije može donijeti i sanacijsko tijelo nakon savjetovanja s nadležnim tijelom. Činjenica da određena institucija ne ispunjava zahtjeve za izdavanje odobrenja za rad nije dovoljna da bi se opravdalo pokretanje sanacije, posebno ako je institucija još uvijek solventna ili je vjerojatno da će ostati solventna. Trebalo bi se smatrati da institucija propada ili joj prijeti propadanje kada krši ili će u skoroj budućnosti vjerojatno prekršiti zahtjeve za nastavak odobrenja, kada je imovina institucije manja, ili će u skoroj budućnosti vjerojatno biti manja, od njezinih obveza, kada institucija nije, ili u skoroj budućnosti vjerojatno neće biti, sposobna platiti svoje dugove po dospijeću ili kada institucija zahtijeva izvanredne javne financijske potpore, osim u posebnim okolnostima utvrđenima ovom Direktivom. Potreba za hitnom likvidnosnom pomoći od strane središnje banke ne bi se trebala, sama po sebi, smatrati okolnošću koja dovoljno jasno upućuje na to da institucija nije sposobna platiti svoje obveze po dospijeću, ili da to neće biti u bliskoj budućnosti.

Ako bi za navedeni instrument jamčila država, institucija koja koristi takav instrument bila bi podložna okviru za državne potpore. Da bi se očuvala financijska stabilnost, posebno u slučaju sistemskog manjka likvidnosti, državna jamstva za instrumente likvidnosti koje osiguravaju središnje banke ili državna jamstva za novoizdane obveze za otklanjanje ozbiljnih smetnji u gospodarstvu države članice ne bi smjela pokrenuti okvir za sanaciju pod uvjetom da je ispunjen niz uvjeta. Posebno bi se mjere državnih jamstva trebale odobravati unutar okvira za državne potpore i ne bi smjele biti dio većeg paketa pomoći, a korištenje jamstvenih mjera trebalo bi biti strogo vremenski ograničeno. Trebala bi se zabraniti jamstva država članica za tražbine iz vlasničkog kapitala. Prilikom davanja jamstva, za novoizdane obveze, izuzev vlasničkog kapitala, država članica trebala bi osigurati da institucija za jamstvo plati dovoljnu naknadu. Nadalje, pružanje izvanrednih javnih financijskih potpora ne bi trebalo potaknuti sanaciju kada, kao mjeru opreza, država članica preuzme vlasnički udjel u instituciji, uključujući institucije koje su u javnom vlasništvu, koja je u skladu s njezinim kapitalnim zahtjevima. To, na primjer, može biti slučaj kada se od institucije zahtijeva da prikupi novi kapital zbog ishoda testiranja otpornosti na stres zasnovanog na poznatim scenarijima ili istovrsne vježbe koju provode makrobonitetna tijela, što uključuje zahtjev kojim se namjerava održati financijska stabilnost u kontekstu sistemske krize, no institucija nije u mogućnosti kapital prikupiti privatno na tržištima. Ne bi se trebalo smatrati da institucija propada ili joj prijeti propast isključivo na temelju toga što su izvanredne javne financijske potpore osigurane prije stupanja na snagu ove Direktive. Naposljetku, pristup instrumentima likvidnosti, uključujući hitnu likvidnosnu pomoć središnjih banaka, može predstavljati državne potpore na temelju okvira za državne potpore.

- (42) Kod sanacije grupe s prekograničnim aktivnostima, pri svakoj mjeri sanacije trebalo bi uzeti u obzir mogući učinak sanacije u svim državama članicama u kojima institucija ili grupa posluje.
- (43) Ovlasti sanacijskih tijela također bi se trebale primjenjivati na holdinge kada i holding propada ili mu prijeti propast i institucija koja je društvo kći, bilo u Uniji ili u trećoj zemlji, propada ili joj prijeti propast. Osim toga, bez obzira na to što holding možda i ne propada ili mu ne prijeti propast, ovlasti sanacijskih tijela trebale bi se primjenjivati na holding kada jedna institucija koja je društvo kći, ili više njih, zadovoljavaju uvjete za sanaciju, ili institucija iz treće zemlje zadovoljava uvjete za sanaciju u toj trećoj zemlji, a primjena instrumenata sanaciju i sanacijskih ovlasti na holding potrebna je za sanaciju društva ili društava kćeri ili za sanaciju grupe u cjelini.
- (44) Kada institucija propada ili joj prijeti propast, nacionalna sanacijska tijela trebala bi raspolagati minimalnim usklađenim paketom instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti. Njihova provedba trebala bi podlijegati zajedničkim uvjetima, ciljevima i općim načelima. Kad sanacijsko tijelo odluči provesti sanaciju institucije, redovni postupak u slučaju insolventnosti trebalo bi isključiti, osim kad ga je potrebno kombinirati s upotrebom instrumenata sanacije te na inicijativu sanacijskog tijela. Države članice trebale bi imati mogućnost sanacijskim tijelima dodijeliti ovlasti i instrumente uz one koji su im dodijeljeni na temelju ove Direktive. Korištenje tih dodatnih instrumenata i ovlasti bi, međutim, trebalo biti u skladu s načelima i ciljevima sanacije kako su utvrđeni u ovoj Direktivi. Korištenje takvih instrumenata ili ovlasti posebno ne bi smjelo narušavati djelotvornu sanaciju prekograničnih grupa.
- (45) Kako bi se izbjegla mogućnost moralnog hazarda, svaka bi propadajuća institucija trebala imati mogućnost izlaska s tržišta, bez obzira na njezinu veličinu i povezanost s ostalim institucijama, a da to ne uzrokuje sistemski poremećaj. Propadajuća institucija u načelu bi trebala biti likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Međutim, likvidacijom u redovnom postupku u slučaju insolventnosti moglo bi se ugroziti financijsku stabilnost, prekinuti pružanje ključnih funkcija i utjecati na zaštitu deponenata. U takvom je slučaju vrlo vjerojatno da bi postojao javni interes za provedbu sanacije institucije i primjenu instrumenata sanacije umjesto pribjegavanja redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Stoga bi ciljevi sanacije trebali biti osiguranje nastavka obavljanja ključnih funkcija, izbjegavanje štetnih učinaka na financijsku stabilnost, zaštita javnih sredstava minimiziranjem oslanjanja na izvanredne javne financijske potpore propadajućim institucijama te zaštita osiguranih deponenata, ulagatelja, sredstava klijenata i imovine klijenata.
- (46) Prije primjene instrumenata sanacije trebalo bi uvijek razmotriti mogućnost likvidacije propadajuće institucije u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Trajnost poslovanja propadajuće institucije korištenjem instrumenata sanacije trebalo bi, koliko je to moguće, osigurati privatnim sredstvima. To se može postići prodajom privatnom kupcu ili spajanjem s njim, ili nakon otpisa obveza institucije ili nakon konverzije duga u vlasnički kapital s ciljem dokapitalizacije.

- (47) Prilikom primjene sanacijskih instrumenata i izvršavanja sanacijskih ovlasti, sanacijska tijela trebala bi poduzeti sve prikladne mjere kako bi osigurala da se mjere sanacije poduzimaju u skladu s načelima prema kojima dioničari i vjerovnici snose odgovarajući dio gubitaka, da bi članovi uprave u načelu trebali biti promijenjeni, da se troškovi sanacije institucije svedu na najmanju moguću mjeru i da se prema svim vjerovnicima iste kategorije jednako postupa. Posebno, kada se prema vjerovnicima iste kategorije postupa različito u kontekstu mjera sanacije, takve razlike trebale bi biti opravdane javnim interesom te ne bi trebale dovesti do izravne odnosno neizravne diskriminacije na temelju državne pripadnosti. Kada korištenje instrumenata sanacije uključuje davanje državnih potpora, intervencije bi se trebale procijeniti u skladu s relevantnim odredbama o državnim potporama. Državnim potporama može se smatrati, *inter alia*, kada sanacijski fondovi ili fondovi osiguranja depozita nastupaju kao pomoć sanaciji propadajućih institucija.
- (48) Kod primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, sanacijska tijela trebala bi prema potrebi obavješćivati predstavnike zaposlenika i savjetovati se s njima. Prema potrebi bi se u tom pogledu trebali u potpunosti uzeti u obzir kolektivni sporazumi ili drugi aranžmani koje osiguravaju socijalni partneri.
- (49) Ograničenja prava dioničara i vjerovnika trebala bi biti u skladu s člankom 52. Povelje. Instrumente sanacije trebalo bi stoga primjenjivati samo na one institucije koje propadaju ili im prijete propast, i to samo kad je to potrebno da bi se ostvario cilj financijske stabilnosti u javnom interesu. Instrumente sanacije posebno bi trebalo primijeniti kada se institucija ne može likvidirati u redovnom postupku u slučaju insolventnosti a da se pritom ne destabilizira financijski sustav, a potrebne su mjere za brz prijenos i nastavak sistemski važnih funkcija i ne postoji razumna mogućnost da se primijeni alternativno privatno rješenje, uključujući povećanje udjela kapitala od strane postojećih dioničara ili treće osobe kojim bi se obnovila mogućnost održivosti institucije. Osim toga, kod primjene sanacijskih mjera i izvršavanja sanacijskih ovlasti trebalo bi se voditi računa o načelu proporcionalnosti i posebnostima pravnog oblika institucije.
- (50) Zadiranje u vlasnička prava ne bi smjelo biti nerazmjerno. Pogođeni dioničari i vjerovnici ne bi zbog toga smjeli trpjeti gubitke koji su veći od gubitaka koje bi trpjeli da je institucija likvidirana u trenutku donošenja odluke o sanaciji. U slučaju djelomičnog prijenosa imovine institucije u postupku sanacije na privatnog kupca ili prijelaznu banku, preostali dio institucije u postupku sanacije trebalo bi likvidirati u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Da bi se zaštitili dioničari i vjerovnici koji ostaju u postupku likvidacije institucije, trebalo bi im osigurati pravo na isplatu ili naknadu njihovih tražbina u postupku likvidacije koja ne bi bila manja od isplate odnosno naknade koju bi bili primili da je institucija likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.
- (51) Da bi se zaštitila prava dioničara i vjerovnika, trebale bi se utvrditi jasne obveze u pogledu vrednovanja imovine i obveza institucije u sanaciji te, gdje se to zahtijeva u okviru ove Direktive, u pogledu vrednovanja postupanja prema dioničarima i vjerovnicima koje bi se primijenilo da je institucija likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. S vrednovanjem bi se trebalo moći započeti već u fazi rane intervencije. Prije poduzimanja bilo kakvih mjera sanacije, trebalo bi izvršiti fer i realistično vrednovanje imovine i obveza institucije. Vrednovanje bi trebalo podlijegati pravu na pravni lijek samo zajedno s odlukom o sanaciji. Osim toga, u slučajevima gdje se to ovom Direktivom predviđa, nakon primjene instrumenata sanacije trebala bi se provesti *ex-post* usporedba između načina na koji se s dioničarima i vjerovnicima zapravo postupalo i načina na koji bi se s njima bilo postupalo u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Ako se utvrdi da je dioničarima i vjerovnicima za njihove tražbine isplaćen iznos ili naknada koji su manji od iznosa odnosno naknade koju bi bili primili u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, trebali bi imati pravo na isplatu razlike, gdje se to zahtijeva u okviru ove Direktive. Za razliku od vrednovanja prije mjera sanacije, tu usporedbu bi trebalo bi biti moguće pobijati odvojeno od odluke o sanaciji. Države članice trebale bi imati slobodu izbora u pogledu postupka i načina isplate dioničarima i vjerovnicima razlike u postupanju koja je utvrđena. Ta razlika, ako postoji, trebala bi se isplatiti u okviru aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s ovom Direktivom.
- (52) Važno je iskazati gubitke čim institucija propadne. Vrednovanje imovine i obveza propadajućih institucija trebalo bi biti zasnovano na fer, opreznim i realističnim pretpostavkama u trenutku primjene instrumenata sanacije. Međutim, na vrijednost obveza ne bi trebalo utjecati vrednovanje financijskog stanja institucije. Zbog žurnosti bi sanacijskim tijelima trebalo omogućiti brzo vrednovanje imovine i obveza propadajuće institucije. To bi vrednovanje trebalo biti privremeno i trebalo bi se primjenjivati do provođenja neovisnog vrednovanja. Obvezujućim

tehničkim standardima EBA-e koji se odnose na metodologiju vrednovanja trebalo bi se uspostaviti okvir načela koja će se koristiti u provođenju takvih vrednovanja te omogućiti da sanacijska tijela i neovisni procjenitelji prema potrebi primjenjuju različite posebne metodologije.

- (53) Da bi se održalo povjerenje u tržište i umanjio rizik od širenja potrebne su brze i usklađene mjere. Kada se ocijeni da ustanova propada ili joj prijete propast i ne postoji razumna mogućnost da bi propast institucije u razumnom roku mogle spriječiti alternativne mjere privatnog sektora ili nadzorne mjere, sanacijska tijela ne bi trebala odgađati poduzimanje odgovarajućih i usklađenih mjera sanacije u javnom interesu. Okolnosti u kojima može nastupiti propast institucije, posebno uzimajući u obzir mogućnost da se radi o hitnoj situaciji, trebale bi omogućiti sanacijskim tijelima da poduzmu mjere sanacije bez postojanja obveze da se najprije koriste ovlasti rane intervencije.
- (54) Pri poduzimanju mjera sanacije sanacijska bi tijela trebala uzeti u obzir i slijediti mjere predviđene u planovima sanacije, osim ako sanacijska tijela procijene, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, da će se ciljevi sanacije učinkovitije postići poduzimanjem mjera koje nisu predviđene u planovima sanacije.
- (55) Osim ako je drukčije izričito predviđeno ovom Direktivom, instrumenti sanacije trebali bi se primijeniti prije svake dokapitalizacije sredstvima iz javnog sektora ili ekvivalentnih izvanrednih javnih financijskih potpora instituciji. Time se, međutim, ne bi trebalo onemogućiti korištenje sredstava iz sustava osiguranja depozita ili sanacijskih fondova kako bi se pokrili gubici koje bi inače pretrpjeli osigurani deponenti ili diskrecijski isključeni vjerovnici. U tom bi smislu korištenje izvanrednih javnih financijskih potpora, sanacijskih fondova ili sustava osiguranja depozita, kao pomoć pri sanaciji propadajućih institucija, trebalo biti u skladu s relevantnim odredbama o državnim potporama.
- (56) Problemi na financijskim tržištima u Uniji koji nastaju kao posljedica događanja na razini cijelog sustava mogli bi imati nepovoljan utjecaj na gospodarstvo Unije i građane Unije. Zbog toga bi instrumenti sanacije trebali biti osmišljeni i prikladni da odgovore na široki spektar uglavnom nepredvidljivih scenarija, uzimajući u obzir moguće razlike između pojedinačne institucije koja se nalazi u krizi i šire sistemske bankovne krize.
- (57) Kada Komisija započne postupak odobravanja državnih potpora na temelju članka 107. UFEU-a za vladine instrumente za stabilizaciju navedene u ovoj Direktivi, trebalo bi odvojeno ocijeniti krše li priopćeni vladini instrumenti za stabilizaciju neke od usko povezanih odredbi prava Unije, uključujući one koje se odnose na zahtjev o minimalnom pokriću gubitaka od 8 % sadržan u ovoj Direktivi, kao i postoji li vrlo iznimna sistemska kriza koja bi opravdala pribjegavanje tim alatima u okviru ove Direktive, uz istodobno osiguravanje jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu. U skladu s člancima 107. i 108. UFEU-a, ta bi se procjena trebala izvršiti prije primjene bilo kakvih vladinih instrumenata za stabilizaciju.
- (58) Primjena vladinih instrumenata za stabilizaciju trebala bi biti srednjoročno fiskalno neutralna.
- (59) Instrumenti sanacije trebali bi uključivati prodaju poslovanja ili dionica institucije u sanaciji, osnivanje prijelazne institucije, odvajanje prihodujuće imovine od imovine umanjene vrijednosti ili neprihodujuće imovine propadajuće institucije te *bail-in* dioničara i vjerovnika propadajućih institucije da.
- (60) Kada se instrumenti sanacije koriste za prijenos sistemski važnih usluga ili održivog poslovanja institucije na zdrav subjekt, na primjer kupca iz privatnog sektora ili prijelaznu instituciju, preostali dio institucije trebao bi se likvidirati u odgovarajućem roku uzimajući u obzir potrebu da propadajuća institucija pruža usluge ili potporu kako bi se kupcu ili prijelaznoj instituciji omogućilo da provede poslovanje ili pružanje usluga stečenih prijenosom.

- (61) Instrumentom prodaje poslovanja trebalo bi se tijelima omogućiti da bez suglasnosti dioničara prodaju instituciju ili dijelove njezina poslovanja kupcu ili kupcima. Kod primjene instrumenta prodaje poslovanja tijela bi trebala organizirati stavljanje na tržište te institucije ili dijela njezina poslovanja u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem procesu istodobno nastojeći održati što je moguće višu cijenu. Kada je zbog hitnosti takav proces nemoguć, nadležna tijela trebala bi poduzeti korake za popravljavanje štetnih učinaka na tržišno natjecanje i unutarnje tržište.
- (62) Svi neto prihodi od prijenosa imovine ili obveza institucije u sanaciji kod primjene instrumenta prodaje poslovanja trebali bi koristiti instituciji koja ostaje u postupku likvidacije. Svi neto prihodi od prijenosa dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje izdaje institucija u sanaciji kod primjene instrumenta prodaje poslovanja trebali bi koristiti vlasnicima tih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata. Ti bi se prihodi trebali računati bez troškova nastalih zbog propasti institucije i procesa sanacije.
- (63) Kako bi se izvršila pravovremena prodaja poslovanja i zaštitila financijska stabilnost, procjena kupca kvalificiranog udjela trebala bi se provesti pravovremeno tako da ne odgađa primjenu instrumenta prodaje poslovanja u skladu s ovom Direktivom, odstupajući od vremenskih ograničenja i postupaka utvrđenih Direktivom 2013/36/EU i Direktivom 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾.
- (64) Informacije o prodaji propadajuće institucije i pregovorima s potencijalnim stjecateljima prije primjene instrumenata prodaje poslovanja vjerojatno će biti važne za cijeli sustav. Radi osiguranja financijske stabilnosti važno je da se objavljivanje informacija potrebnih na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014⁽²⁾ može odgoditi na razdoblje koje je potrebno za planiranje i strukturiranje sanacije institucije u skladu s rokovima koji su dopušteni u okviru sustava za sprječavanje zlouporabe tržišta.
- (65) Glavna svrha prijelazne institucije, kao institucije koja je u potpunom ili djelomičnom vlasništvu jednog ili više tijela javne vlasti ili koju kontrolira sanacijsko tijelo, bila bi osigurati nastavak pružanja osnovnih financijskih usluga klijentima propadajuće institucije i nastavak obavljanja osnovnih financijskih aktivnosti. Prijelaznom institucijom trebalo bi se upravljati kao solventnim subjektom s osiguranom trajnošću poslovanja te je vratiti što prije na tržište kada uvjeti za to budu prikladni i unutar roka utvrđenog ovom Direktivom ili je likvidirati ako nije solventna.
- (66) Instrumentom odvajanja imovine trebalo bi se omogućiti nadležnim tijelima da prenesu imovinu, prava ili obveze institucije u sanaciji na odvojeni subjekt za upravljanje. Taj bi se instrument trebao upotrebljavati samo zajedno s drugim instrumentima radi sprječavanja davanja neopravdane konkurentske prednosti propadajućoj instituciji.
- (67) Djelotvornim sustavom sanacije troškovi sanacije propadajuće institucije koje snose porezni obveznici trebali bi se svesti na najmanju moguću mjeru. Njime bi se trebalo osigurati da se sistemske institucije mogu sanirati bez ugrožavanja financijske stabilnosti. To se postiže *bail-in* instrumentom tako što se njime osigurava da dioničari i vjerovnici propadajuće institucije snose odgovarajuće gubitke i preuzmu odgovarajući dio troškova koji proizlaze iz propasti institucije. Stoga se *bail-in* instrumentom dioničarima i vjerovnicima institucija daje snažniji poticaj za praćenje zdravlja institucije tijekom normalnih okolnosti i udovoljava preporuci Odbora za financijsku stabilnost o tome da se zakonske ovlasti za otpis duga i konverziju uvrste u okvir za sanaciju kao dodatna mogućnost zajedno s ostalim instrumentima sanacije.
- (68) Kako bi se osiguralo da sanacijska tijela imaju potrebnu fleksibilnost da u različitim okolnostima gubitke dodijele vjerovnicima, prikladno je da ta tijela mogu primijeniti *bail-in* instrument kako u situaciji u kojoj je cilj sanirati propadajuću instituciju i osigurati trajnost poslovanja ako postoji realna mogućnost da se solventnost institucije može obnoviti tako i u situaciji u kojoj se usluge važne za sustav prenose na prijelaznu instituciju, a ostatak institucije prestaje poslovati te je likvidiran.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća o tržištima financijskih instrumenata i stavljanju izvan snage Direktive 2004/39/EZ i Direktive 2011/61/EU (vidjeti str. 349 ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (vidjeti str. 1 ovog Službenog lista).

- (69) Ako se *bail-in* instrument primjenjuje s ciljem obnavljanja kapitala propadajuće institucije kako bi se omogućilo da posluje kao institucija s trajnim poslovanjem, *bail-in* bi trebao biti popraćen zamjenom uprave, osim kada je zadržavanje uprave prikladno i nužno za postizanje ciljeva sanacije, i naknadnim restrukturiranjem institucije i njezinih aktivnosti na način kojim bi se otklonili razlozi njezine propasti. To restrukturiranje trebalo bi se postići provedbom plana reorganizacije poslovanja. Takvi planovi bi, prema potrebi, trebali biti sukladni s planom restrukturiranja koji institucija mora predati Komisiji prema okviru za državne potpore. Osim mjera za obnovu dugoročne solventnosti institucije predmetni bi plan posebno trebao uključivati mjere kojima se potpora ograničava na najmanju mjeru, a teret se raspodjeljuje, te mjere kojima se ograničava narušavanje tržišnog natjecanja.
- (70) Nije primjereno primijeniti *bail-in* instrument na tražbine u mjeri u kojoj su one osigurane, kolateralizirane ili na neki drugi način zajamčene. Međutim, kako bi se osigurala učinkovitost *bail-in* instrumenta i postizanje njegovih ciljeva, poželjno je da se on može primijeniti na najveći mogući broj neosiguranih obveza propadajuće institucije. Bez obzira na to, primjereno je izuzeti određene vrste neosiguranih obveza iz područja primjene *bail-in* instrumenta. Kako bi se zaštitili vlasnici osiguranih depozita, *bail-in* instrument ne bi se trebao primjenjivati na one depozite koji su zaštićeni na temelju Direktive 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Kako bi se osigurao kontinuitet ključnih funkcija, *bail-in* instrument ne bi se trebao primjenjivati na određene obveze zaposlenika propadajuće institucije ili na komercijalne tražbine koje se odnose na robu i usluge ključne za dnevno funkcioniranje institucije. Kako bi se ispunila mirovinska prava i mirovinske tražbine ili dugovanje mirovinskim fondovima i njihovim korisnicima, *bail-in* instrument ne bi se trebao primjenjivati na obveze koje propadajuća institucija ima prema sustavu mirovinskog osiguranja. Međutim, *bail-in* instrument trebao bi se primjenjivati na obveze za mirovinska davanja koja se mogu pripisati varijabilnim primanjima koja ne proizlaze iz kolektivnih ugovora, kao i na varijabilnu komponentu primitaka osoba koje preuzimaju stvarni rizik. Kako bi se smanjio rizik sistemske zaraze, *bail-in* instrument ne bi se trebao primjenjivati na obveze koje proizlaze iz sudjelovanja u platnim sustavima s preostalim rokom do dospeljećem kraćim od sedam dana ili obveze prema institucijama, isključujući subjekte koji pripadaju istoj grupi, čije je izvornim rokom dospeljećem kraćim od sedam dana.
- (71) S obzirom na to da je zaštita osiguranih deponenata jedan od najvažnijih ciljeva sanacije, osigurani depoziti ne bi smjeli podlijezati primjeni *bail-in* instrumenta. Međutim, sustavom osiguranja depozita trebalo bi se doprinijeti financiranju postupka sanacije pokrivanjem gubitaka u mjeri neto gubitaka koje bi morao podnijeti nakon naknada deponentima u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Izvršavanjem ovlasti za *bail-in* osiguralo bi se da deponenti i dalje imaju pristup svojim depozitima barem do razine pokrića, što je glavni razlog uspostave sustava osiguranja depozita. Nepredviđanje uključivanja takvih sustava u tim slučajevima predstavljalo bi nepoštenu prednost s obzirom na ostale vjerovnike koji bi bili podložni izvršavanju ovlasti sanacijskog tijela.
- (72) Sanacijska tijela trebala bi moći isključiti ili djelomično isključiti obveze u nizu slučajeva, uključujući slučajeve u kojima nije moguće sanirati takve obveze *bail-in* instrumentom u razumnom roku, ako je isključenje strogo potrebno i razmjerno s ciljem nastavka pružanja ključnih funkcija i temeljnih linija poslovanja ili ako bi se primjenom *bail-in* instrumenta na te obveze uzrokovalo uništenje vrijednosti takvih razmjera da bi gubici koje bi snosili drugi vjerovnici bili veći negoli da su te obveze bile isključene iz *bail-ina*. Sanacijska tijela trebala bi moći isključiti ili djelomično isključiti obveze kada je to potrebno kako bi se izbjeglo širenje zaraze i financijske nestabilnosti koje mogu ozbiljno ugroziti gospodarstvo države članice. Prilikom provođenja tih procjena, sanacijska tijela trebala bi u obzir uzeti posljedice potencijalnog *bail-ina* obveza koje proizlaze iz prihvatljivih depozita koje drže fizičke osobe i mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća iznad razine pokrića iz Direktive 2014/49/EU.
- (73) Kada se ta isključenja primjenjuju, razina otpisa ili konverzije ostalih prihvatljivih obveza može se povećati kako bi se ta isključenja uzela u obzir podložno načelu da nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj nego u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Kada se gubici ne mogu prenijeti na druge vjerovnike, aranžmanom financiranja sanacije može se uplatiti doprinos instituciji u sanaciji podložno nizu strogih uvjeta, uključujući zahtjev da su gubici koji ukupno iznose ne manje od 8 % od ukupnih obveza, uključujući regulatorni kapital, već pokriveni, te da su financijska sredstva koja je osigurao sanacijski fond ograničena na manje od 5 % ukupnih obveza, uključujući regulatorni kapital, ili sredstva koja su na raspolaganju sanacijskog fonda i iznos koji se može prikupiti kroz *ex-post* doprinose u razdoblju od tri godine.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (vidjeti str. 149 ovog Službenog lista).

- (74) U izvanrednim okolnostima, ako su obveze isključene i sanacijski je fond iskorišten kako bi se doprinijelo *bail-inu* umjesto tih obveza do dopuštene granice, sanacijsko tijelo trebalo bi moći zatražiti financiranje iz alternativnih izvora financiranja.
- (75) Najmanji iznos doprinosa apsorpciji gubitaka i dokapitalizaciji od 8 % ukupnih obveza uključujući regulatorni kapital ili prema potrebi 20 % rizika ponderirane aktive trebalo bi izračunati na temelju procjene za potrebe sanacije u skladu s ovom Direktivom. Povijesni gubici koje su dioničari već preuzeli smanjenjem regulatornog kapitala prije takve procjene ne bi trebali biti uključeni u navedene postotke.
- (76) Ničim u ovoj Direktivi ne bi se smjelo od država članica zahtijevati da aranžmane financiranja sanacije financiraju sredstvima iz općeg proračuna.
- (77) Osim kada je ovom Direktivom drukčije predviđeno, sanacijska tijela trebala bi primijeniti *bail-in* instrument na način kojim se poštuje jednako postupanje prema vjerovnicima i zakonsko rangiranje tražbina u skladu s primjenjivim pravom za slučaj insolventnosti. Gubici bi se najprije trebali pokriti instrumentima regulatornog kapitala i trebali bi se raspodijeliti dioničarima poništenjem ili prijenosom dionica ili ozbiljnim razvodnjavanjem dionica. Ako ti instrumenti nisu dovoljni, podređeni dug bi se trebao konvertirati ili otpisati. Nadređene obveze bi se trebale konvertirati ili otpisati ako su podređene kategorije potpuno konvertirane ili otpisane.
- (78) Kada postoje izuzeća od obveza, kao na primjer za sustave plaćanja i namire, vjerovnike zaposlenike ili trgovinske vjerovnike, ili povlašteno rangiranje, kao na primjer za depozite fizičkih osoba, mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća, navedena izuzeća trebala bi se primjenjivati u trećim zemljama i unutar Unije. Kako bi se osigurala mogućnost da se u trećim zemljama obveze prema potrebi otpišu ili konvertiraju, priznavanje navedene mogućnosti trebalo bi biti uključeno u ugovorne odredbe koje uređuje pravo trećih zemalja, posebno za one obveze koje su na nižoj razini u hijerarhiji vjerovnika. Takve se ugovorne odredbe ne bi trebale zahtijevati za obveze izuzete od *bail-ina*, depozite fizičkih osoba i mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća ili ako se pravom treće zemlje ili obvezujućim sporazumom sklopljenim s navedenom trećom zemljom sanacijskom tijelu države članice omogućuje da provodi svoje ovlasti otpisa ili konverzije.
- (79) Kako bi se izbjegla mogućnost da institucije strukturiraju svoje obveze na način kojim se sprječava djelotvornost *bail-in* instrumenta, primjereno je utvrditi da institucije u svakom trenutku ispunjavaju minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze izražen kao postotak ukupnih obveza i regulatornog kapitala institucije. Sanacijska tijela trebala bi moći zahtijevati, na pojedinačnoj osnovi, da se taj postotak u cijelosti ili dijelom sastoji od regulatornog kapitala ili posebne vrste obveza.
- (80) Ovom se Direktivom pri određivanju minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze unutar grupe usvaja pristup „odozgo prema dolje”. Tim se pristupom nadalje prepoznaje da se mjere sanacije primjenjuju na razini pojedinačnih pravnih osoba te da je nužno da se kapacitet pokriva gubitaka nalazi u pravnoj osobi unutar grupe unutar koje je gubitak nastao ili joj je dostupan. U tu svrhu, sanacijska tijela trebala bi osigurati da kapacitet pokriva gubitaka unutar grupe bude raspoređen unutar grupe u skladu s razinom rizika sastavnih pravnih osoba. Minimalni zahtjev potreban za svako pojedinačno društvo kćer trebao bi se zasebno ocjenjivati. Nadalje, sanacijska tijela trebala bi osiguravati da se sav kapital i obveze koji se uzimaju u obzir u konsolidiranom minimalnom zahtjevu nalaze u subjektima za koje je vjerojatno da će pretrpjeti gubitke ili su inače u mogućnosti pokriti gubitke. Ovom bi se Direktivom trebalo dopustiti sanacije s višestrukim točkama pristupanja i one s jedinstvenom točkom pristupanja. Minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze trebali bi odražavati strategiju sanacije koja je primjerena za grupu u skladu s planom sanacije. Posebno, minimalni zahtjevi za regulatorni kapital i prihvatljive obveze trebali bi postojati na odgovarajućoj razini u grupi kako bi se odrazio pristup s višestrukim točkama pristupanja ili pristup s jedinstvenom točkom pristupanja sadržan u planu sanacije, imajući na umu da bi mogle iskrsnuti okolnosti u kojima bi se koristio pristup koji se razlikuje od onog sadržanog u planu kako bi se, primjerice, učinkovitije ostvarili ciljevi sanacije. U tom kontekstu, neovisno o tome je li se grupa odlučila na pristup s jedinstvenom točkom pristupanja ili pristup s višestrukim točkama pristupanja, sve institucije i druge pravne osobe u grupi, kada to zahtijevaju sanacijska tijela, trebale bi u svakom trenutku imati pouzdane minimalne zahtjeve za regulatorni kapital i prihvatljive obveze kako bi se izbjegao rizik širenja zaraze ili opsade banaka.

- (81) Države članice trebale bi osigurati da instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i instrumenti dodatnog kapitala potpuno pokriju gubitke u trenutku insolventnosti institucije izdavatelja. U skladu s tim, od sanacijskih bi se tijela trebalo zahtijevati da potpuno otpišu te instrumente ili da ih konvertiraju u instrumente redovnog osnovnog kapitala, u trenutku insolventnosti, a prije poduzimanja bilo koje mjere sanacije. U tom smislu trenutak insolventnosti bi trebao označivati trenutak u kojem relevantno tijelo utvrđuje da institucija zadovoljava uvjete za sanaciju ili trenutak u kojem tijelo zaključi da bi institucija prestala biti solventna ako se ti instrumenti kapitala ne bi otpisali ili konvertirali. Činjenicu da tijela trebaju otpisati ili konvertirati instrumente u okolnostima utvrđenima ovom Direktivom trebalo bi navesti u odredbama koje se primjenjuju na instrument te u svakom prospektu ili dokumentu koji se odnosi na ponudu i koji je u vezi s instrumentima objavljen ili mu je priložen.
- (82) Kako bi se omogućio učinkovit ishod sanacije trebalo bi biti moguće primijeniti *bail-in* instrument prije 1. siječnja 2016.
- (83) Sanacijska bi tijela trebala moći samo djelomično primijeniti *bail-in* instrument kada procjena mogućeg utjecaja na stabilnost financijskog sustava u državama članicama na koje se to odnosi i u ostatku Unije pokaže da bi njegova puna primjena bila u suprotnosti s općim javnim interesima države članice ili Unije u cjelini.
- (84) Sanacijska tijela trebala bi imati sve potrebne zakonske ovlasti koje se u različitim kombinacijama mogu izvršavati prilikom primjene instrumenata sanacije. Te bi ovlasti trebale uključivati ovlast prijenosa dionica, imovine, prava i obveza propadajuće institucije na drugi subjekt, na primjer drugu instituciju ili prijelaznu instituciju, ovlast otpisa ili poništenja dionica, otpisa ili konverzije obveza propadajuće institucije, ovlast zamjene uprave i ovlast izricanja privremenog moratorija na isplatu tražbina. Potrebne su dodatne ovlasti, uključujući ovlast zahtijevanja nastavka pružanja osnovnih usluga od drugih dijelova grupe.
- (85) Nije nužno propisati točna sredstva pomoću kojih bi sanacijska tijela trebala intervenirati u propadajućoj instituciji. Sanacijska tijela trebala bi imati mogućnost izbora između preuzimanja kontrole izravnom intervencijom u instituciji ili pomoću izvršnog naloga. Trebala bi odlučiti u skladu s okolnostima slučaja. Ne čini se nužnim za učinkovitu suradnju između država članica odrediti jedinstven model u ovoj fazi.
- (86) Okvir za sanaciju trebao bi uključivati postupovne zahtjeve kako bi se osiguralo primjereno obavješćivanje o mjerama sanaciju i, podložno ograničenim iznimkama utvrđenima u ovoj Direktivi, njihovo objavljivanje. Međutim, s obzirom na to da postoji vjerojatnost da su informacije dostupne sanacijskim tijelima i njihovim stručnim savjetnicima tijekom postupka sanacije osjetljive prirode, te bi informacije prije objavljivanja odluke o sanaciji trebale podlijegati učinkovitom režimu povjerljivosti. U obzir se mora uzeti činjenica da informacije o sadržaju i detaljima planova oporavka i sanacije te rezultatima bilo kakve procjene tih planova mogu imati dalekosežne posljedice, posebno u dotičnim poduzećima. Za svaku informaciju koja se pruži u vezi s odlukom prije negoli je ona donesena, bilo o tome jesu li uvjeti za sanaciju ispunjeni, o korištenju pojedinog instrumenta ili bilo koje mjere tijekom postupka, mora se pretpostaviti da se odražava na javne i privatne interese koji su mjerama obuhvaćeni. Međutim, za nastanak negativnih posljedica za određenu instituciju mogla bi biti dovoljna informacija o tome da sanacijsko tijelo ispituje navedenu instituciju. Stoga je potrebno osigurati da postoje prikladni mehanizmi za očuvanje povjerljivosti takvih informacija, kao što su sadržaj i detalji planova oporavka i sanacije te rezultati bilo kakve procjene provedene u tom kontekstu.
- (87) Sanacijska tijela trebala bi imati dodatne ovlasti kako bi osigurala djelotvoran prijenos dionica ili dužničkih instrumenata te imovine, prava i obveza. Podložno zaštitnim mehanizmima predviđenima u ovoj Direktivi, te bi ovlasti trebale uključivati ovlast ukidanja prava trećih strana iz prenesenih instrumenata ili imovine te ovlast provedbe ugovora i osiguravanja nastavka poslovanja prema primatelju prenesene imovine i dionica. Međutim, prava zaposlenika da otkážu ugovor o radu ne bi smjela biti ugrožena. Pravo jedne od strana da otkážu ugovor s institucijom u sanaciji ili u njezinim subjektom grupe iz drugih razloga osim sanacije propadajuće institucije također ne bi smjelo biti ugroženo. Sanacijska tijela trebala bi imati dodatnu ovlast da od preostalog dijela

institucije koja se likvidira u redovnom postupku u slučaju insolventnosti zatraži pružanje usluga koje su nužne da bi se omogućilo poslovanje institucije na koju je prenesena imovina i dionice primjenom instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta prijelazne institucije.

- (88) U skladu s člankom 47. Povelje strane na koje se to odnosi imaju pravo na pošteno suđenje i na djelotvoran pravni lijek za mjere koje se na njih utječu. Stoga bi odluke koje donose sanacijska tijela trebale biti podložne pravu na pravni lijek.
- (89) Mjere za upravljanje krizom koje provode nacionalna sanacijska tijela mogu zahtijevati složene ekonomske procjene i veliko diskrecijsko pravo. Nacionalna sanacijska tijela imaju posebna stručna znanja potrebna za donošenje takvih procjena i utvrđivanje prikladnog korištenja diskrecijskim pravom. Stoga je važno osigurati da nacionalni sudovi koriste složene ekonomske procjene koje u tom kontekstu donesu nacionalna sanacijska tijela kao temelj pri preispitivanju navedenih mjera za upravljanje krizom. Međutim, složena narav tih procjena ne bi trebala spriječiti nacionalne sudove da razmotre jesu li dokazi na koje se sanacijsko tijelo oslanja činjenično točni, pouzdani i dosljedni, sadrže li sve relevantne informacije koje bi se trebale uzeti u obzir kako bi se procijenila složena situacija i opravdavaju li zaključke koji se iz njih donose.
- (90) S obzirom na to da se ovom Direktivom žele obuhvatiti iznimno hitne situacije i s obzirom na to da bi suspenzija u odlučivanju sanacijskih tijela mogla onemogućiti nastavak obavljanja ključnih funkcija, nužno je osigurati da podnošenje bilo kojeg pravnog lijeka ne bi smjelo uzrokovati automatsku suspenziju učinaka pobijane odluke te da bi odluka sanacijskog tijela trebala biti odmah izvršiva pod pretpostavkom da bi suspenzija bila suprotna javnom interesu.
- (91) Osim toga, kada je to potrebno kako bi se zaštitile treće strane koje su u dobroj vjeri stekle imovinu, prava i obveze institucije u sanaciji na temelju izvršenja sanacijskih ovlasti tijela i kako bi se osigurala stabilnost financijskih tržišta, pravo na pravni lijek ne bi smjelo utjecati ni na koji sljedeći upravni akt ili transakciju zaključenu na temelju poništene odluke. U takvim slučajevima, pravni lijekovi protiv nezakonitih odluka bi stoga trebali biti ograničeni na dodjelu naknade za štetu koju su pretrpjele pogođene osobe.
- (92) S obzirom na to da se može zahtijevati da se hitno poduzmu mjere za upravljanje krizom zbog ozbiljnih rizika za financijsku stabilnost u državi članici i Uniji, bilo koji postupak u skladu s nacionalnim pravom koji se odnosi na zahtjev za prethodno sudsko odobrenje za mjeru za upravljanje krizom i sudsko razmatranje takvog zahtjeva trebao bi biti žuran. S obzirom na zahtjev za hitno donošenje mjera za upravljanje krizom, sud bi trebao donijeti svoju odluku u roku od 24 sata i države članice trebale bi osigurati da relevantno tijelo može donijeti svoju odluku odmah nakon što sud to odobri. To ne dovodi u pitanje moguće pravo zainteresiranih strana da podnesu zahtjev sudu za ukidanje odluke u ograničenom razdoblju nakon što sanacijsko tijelo poduzme mjere za upravljanje krizom.
- (93) Kako bi se osigurala učinkovita sanacija i izbjegao sukob nadležnosti, redovni postupak u slučaju insolventnosti za propadajuću instituciju ne bi se smio pokretati niti nastaviti dok sanacijsko tijelo izvršava svoje sanacijske ovlasti ili primjenjuje instrumente sanacije, osim na inicijativu sanacijskog tijela ili uz njegovu suglasnost. Korisno je i potrebno suspendirati određene ugovorne obveze na ograničen rok kako bi sanacijsko tijelo imalo vremena primijeniti instrumente sanacije. To se ipak ne bi trebalo odnositi na obveze u pogledu sustava određenih u skladu s Direktivom 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, središnjih drugih ugovornih strana i središnjih banaka. Direktivom 98/26/EZ smanjuje se rizik povezan sa sudjelovanjem u platnim sustavima i sustavima za namiru, posebno smanjenjem smetnji u slučaju insolventnosti sudionika u takvom sustavu. Kako bi se osiguralo da se navedene zaštite prikladno primjenjuju u kriznim situacijama, istodobno zadržavajući prikladnu sigurnost operatera platnih sustava i sustava vrijednosnih papira te ostalih tržišnih sudionika, ovom je Direktivom predviđeno da se mjera prevencije krize ili mjera za upravljanje krizom sama po sebi ne bi trebala smatrati stečajnim postupkom u smislu Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, pod uvjetom da se temeljne obveze prema ugovoru i dalje izvršavaju. Međutim, niti jednom odredbom ove Direktive ne dovodi se u pitanje djelovanje sustava određenog na temelju Direktive 98/26/EZ ili pravo na sigurnost kolaterala zajamčeno člankom 9. Direktive 98/26/EZ.

⁽¹⁾ Direktiva 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira (SL L 166, 11.6.1998., str. 45.).

- (94) Kako bi se osiguralo da sanacijska tijela prilikom prijenosa imovine i obveza na kupca iz privatnog sektora ili prijelaznu instituciju imaju primjeren rok za određivanje ugovora koje je potrebno prenijeti, moglo bi biti prikladno odrediti razmjerna ograničenja za prava drugih ugovornih strana na zatvaranje, ubrzavanje ili otkazivanje financijskih ugovora na neki drugi način prije nego prijenos nastupi. Takvo bi ograničenje bilo potrebno kako bi se nadležnim tijelima omogućila prava slika o bilanci propadajuće institucije bez izmjena vrijednosti i opsega koje bi uključivalo često zastupljeno ostvarivanje prava otkaza. Kako bi se uplitanje u ugovorna prava drugih ugovornih strana svelo na najmanju moguću mjeru, ograničenje prava otkaza trebalo bi se primjenjivati samo u odnosu na mjeru sprječavanja krize ili mjeru za upravljanje krizom, uključujući nastanak svakog događaja izravno povezanog s primjenom te mjere, a prava na otkaz proizašla iz nekog drugog neispunjenja obveza, uključujući neplaćanje ili ostvarenje marži, trebala bi se zadržati.
- (95) Kako bi se očuvala legitimne odredbe tržišta kapitala u slučaju prijenosa dijela, no ne i cijele imovine, prava i obveza propadajuće institucije, prema potrebi, primjereno je uključiti zaštitne mjere radi sprječavanja razdvajanja povezanih obveza, prava i ugovora. Takvo ograničenje odabranih praksi u odnosu na povezane ugovore trebalo bi se proširiti na ugovore s istom drugom ugovornom stranom obuhvaćene sporazumima o osiguranju, ugovorom o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva, sporazumom o prijeboju, sporazumom o konačnom netiranju i sporazumima o strukturiranim financijama. Kada se primjenjuje sigurnosna mjera, sanacijska tijela trebala bi biti obvezna prenijeti sve povezane ugovore u okviru zaštićenog aranžmana ili ih sve ostaviti u preostalom dijelu propadajuće institucije. Tim bi se mjerama trebalo osigurati neometano regulatorno postupanje s izloženosti obuhvaćeno sporazumom o netiranju u smislu Direktive 2013/36/EZ.
- (96) Iako se osiguravanjem istih instrumenata i ovlasti za sanacijska tijela pojednostavljuje usklađeno djelovanje u slučaju propasti prekogranične grupe, čini se da su potrebne dodatne mjere za promicanje suradnje i sprječavanje fragmentiranih nacionalnih odgovora. Sanacijska tijela trebala bi imati obvezu međusobnog savjetovanja i suradnje u sanacijskim kolegijima kod sanacije povezanih subjekata kako bi se postigao dogovor o programu sanacije grupe. Sanacijski kolegiji trebali bi se osnivati imajući u vidu temelje postojećih kolegija nadzornih tijela uključivanjem sanacijskih tijela i nadležnih ministarstava, središnjih banaka, EBA-e i, prema potrebi, tijela odgovornih za sustave osiguranja depozita. U slučaju krize sanacijski kolegij trebalo bi predstavljati forum za razmjenu informacija i usklađivanje mjera sanacije.
- (97) Kod sanacije prekograničnih grupa trebala bi se uspostaviti ravnoteža između potrebe za postupcima koji uzimaju u obzir hitnost situacije i omogućuju učinkovita, pravedna i pravovremena rješenja za cijelu grupu, s jedne strane, i potrebe da se zaštiti financijska stabilnost u svim državama članicama u kojima grupa posluje, s druge strane. Različita sanacijska tijela trebala bi razmjenjivati svoja stajališta u sanacijskom kolegiju. Mjere sanacijske koje predlaže sanacijsko tijelo za grupu trebale bi se pripremati i o njima bi se trebalo raspravljati među različitim sanacijskim tijelima u kontekstu planova sanacije grupe. Sanacijski kolegiji trebali bi predstavljati stajališta sanacijskih tijela svih država članica u kojima grupa posluje kako bi se pojednostavnilo donošenje brzih zajedničkih odluka, kad god je to moguće. Sanacijska tijela za grupu trebala bi uvijek voditi računa o utjecaju mjera sanacije koje poduzimaju na financijsku stabilnost u državama članicama u kojima grupa posluje. To bi se trebalo osigurati tako da sanacijska tijela države članice u kojoj društvo kći ima poslovni nastan imaju mogućnost uložiti prigovor na odluke sanacijskog tijela za grupu koje se odnose ne samo na primjerenost mjera sanacije nego i na razloge potrebe da se zaštiti financijska stabilnost u toj državi članici.
- (98) Sanacijski kolegij ne bi trebalo biti tijelo koje donosi odluke, nego platforma koja nacionalnim tijelima olakšava proces donošenja odluka. Zajedničke odluke trebala bi donositi dotična nacionalna tijela.
- (99) Izrada programa sanacije grupe trebala bi olakšati usklađenu sanaciju koja će vjerojatnije dati najbolje rezultate za sve institucije grupe. Sanacijsko tijelo za grupu trebalo bi predložiti program sanacije grupe i podnijeti ga sanacijskom kolegiju. Nacionalna sanacijska tijela koja se ne slažu s programom ili odluče poduzeti nezavisne mjere sanacije trebala bi objasniti razloge za svoje neslaganje i obavijestiti sanacijsko tijelo za grupu i ostala sanacijska tijela obuhvaćena programom sanacije grupe o razlozima za neslaganje te detaljima bilo kakvih nezavisnih mjera sanacije koje namjeravaju poduzeti. Svako nacionalno tijelo koje odluči odstupiti od programa sanacije grupe trebalo bi primjereno razmotriti mogući utjecaj na financijsku stabilnost u državama članicama gdje se druga sanacijska tijela nalaze te moguće učinke na druge dijelove grupe.

- (100) Kao dio programa sanacije grupe, tijela bi trebala biti pozvana da primijene isti instrument na pravne osobe koje zadovoljavaju uvjete za sanaciju. Sanacijska tijela za grupu trebala bi imati ovlast primijeniti instrument prijelazne institucije na razini grupe (što može uključivati, prema potrebi, sustav podjele tereta) kako bi se cijela grupa stabilizirala. Vlasništvo nad društvima kćerima moglo bi se prenijeti na prijelaznu banku imajući u vidu daljnju prodaju, bilo u paketu bilo pojedinačno, kada nastupe odgovarajući tržišni uvjeti. Osim toga, sanacijsko tijelo za grupu trebalo bi imati ovlast primjene *bail-in* instrumenta na razini matičnog društva.
- (101) Za učinkovitu sanaciju institucija i grupa koje posluju na međunarodnoj razini potrebna je suradnja između sanacijskih tijela Unije, država članica i trećih zemalja. Suradnja će biti olakšana ako se sustavi za sanaciju trećih zemalja temelje na zajedničkim načelima i pristupima na čijem razvoju rade Odbor za financijsku stabilnost i G20. U tu bi svrhu EBA trebala biti ovlaštena razviti i stupiti u neobvezujuće okvirne sporazume o suradnji s tijelima trećih zemalja u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) br. 1093/2010, a nacionalnim bi tijelima trebalo biti dopušteno sklopiti bilateralne sporazume u skladu s okvirnim sporazumima EBA-e. Razvoj tih sporazuma između nacionalnih tijela odgovornih za upravljanje propadanjem globalnih društava trebao bi biti način da se osigura učinkovito planiranje, odlučivanje i koordinacija u pogledu međunarodnih grupa. Općenito, sporazumi bi trebali biti uzajamni. Nacionalna sanacijska tijela trebala bi kao dio europskog sanacijskog kolegija prema potrebi priznati i provesti sanacijske postupke u trećim zemljama u okolnostima utvrđenima ovom Direktivom.
- (102) Suradnja bi se trebala odvijati kako u pogledu društava kćeri grupa iz Unije ili treće zemlje tako i u pogledu podružnica institucija iz Unije ili treće zemlje. Društva kćeri grupa iz treće zemlje poduzeća su s pravnim nastanom u Uniji te stoga u cijelosti podliježu pravu Unije, uključujući instrumente sanacije utvrđene ovom Direktivom. Međutim, potrebno je da države članice zadrže pravo djelovanja u pogledu podružnica institucija sa sjedištem u trećim zemljama kada bi priznavanje i primjena sanacijskih postupaka iz trećih zemalja koji se odnose na podružnicu ugrozila financijsku stabilnost u Uniji ili kada deponenti u Uniji ne bi uživali jednak tretman kao i deponenti iz treće zemlje. Pod tim okolnostima i drugim okolnostima utvrđenima ovom Direktivom, države članice trebale bi nakon savjetovanja s nacionalnim sanacijskim tijelima imati pravo odbiti priznati sanacijski postupak iz treće zemlje u pogledu podružnica institucija trećih zemalja u Uniji.
- (103) Postoje okolnosti u kojima učinkovitost primijenjenih instrumenata sanacije može ovisiti o dostupnosti kratkoročnih sredstava za financiranje institucije ili prijelazne institucije, pružanju jamstava potencijalnim kupcima ili pružanju kapitala prijelaznoj instituciji. Bez obzira na ulogu središnjih banaka u osiguravanju likvidnosti u financijskom sustavu i u kriznim vremenima važno je da države članice uspostave aranžmane financiranja kako se sredstva potrebna za te svrhe ne bi uzimala iz nacionalnih proračuna. Stabilizaciju financijskog sustava trebao bi financirati financijski sektor u cjelini.
- (104) Kao opće pravilo, države članice trebale bi uspostaviti vlastite nacionalne aranžmane financiranja putem fondova pod nadzorom sanacijskih tijela koji će se koristiti za potrebe utvrđene u ovoj Direktivi. Međutim, trebalo bi predvidjeti strogo ograničenu iznimku kojom se državama članicama omogućuje da uspostave vlastite nacionalne aranžmane financiranja putem obveznih doprinosa od institucija koje imaju odobrenje za rad na njihovom državnom području te koje se ne posjeduju preko fondova pod nadzorom njihovih sanacijskih tijela, pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti.
- (105) U načelu bi se doprinosi financijskog sektora trebali prikupiti prije pokretanja postupka sanacije i neovisno o njemu. Kada prethodno financiranje nije dovoljno da se njime pokriju gubitci ili troškovi nastali korištenjem aranžmana financiranja, trebali bi se prikupiti dodatni doprinosi kako bi se snosio dodatni trošak ili gubitak.
- (106) Kako bi se dosegla kritična masa i izbjegli prociklički učinci koji bi nastali da se aranžmani financiranja moraju oslanjati samo na *ex-post* doprinose u sistemskoj krizi, neophodno je da *ex ante* dostupna financijska sredstva nacionalnih aranžmana financiranja dosegnu barem određenu minimalnu ciljanu razinu.

- (107) Kako bi se osigurao pošten izračun doprinosa i omogućili poticaji za poslovanje po modelu koji predstavlja manji rizik, kod doprinosa nacionalnim aranžmanima financiranja trebao bi se uzeti u obzir stupanj kreditnog, likvidnog i tržišnog rizika, a koji snose institucije.
- (108) Osiguravanje učinkovite sanacije propadajućih institucija unutar Unije ključan je element u uspostavi unutarnjeg tržišta. Propast takvih institucija ne utječe samo na financijsku stabilnost tržišta na kojima izravno posluju, nego i na cijelo financijsko tržište Unije. Uspostavom unutarnjeg tržišta financijskih usluga jača se međudjelovanje između različitih nacionalnih financijskih sustava. Institucije posluju izvan granica države članice u kojoj imaju poslovni nastan i međusobno su povezane međubankovnim i drugim tržištima koja su u svojoj biti paneuropska. Osigurati djelotvorno financiranje sanacije tih institucija u svim državama članicama nije samo u interesu država članica u kojima posluju, već općenito i svih država članica kao način da se osiguraju jednaki uvjeti tržišnog natjecanja i poboljša funkcioniranje unutarnjeg financijskog tržišta. Uspostavom Europskog sustava aranžmana financiranja trebalo bi se osigurati da sve institucije koje posluju u Uniji podliježu jednako učinkovitim aranžmanima financiranja sanacije i doprinose stabilnosti unutarnjeg tržišta.
- (109) Kako bi se izgradila otpornost Europskog sustava aranžmana financiranja te u skladu s ciljem koji zahtijeva priljev financijskih sredstava ponajprije od dioničara i vjerovnika institucije u sanaciji, a tek potom iz dotične djelatnosti, a ne iz javnih sredstava, aranžmani financiranja mogu u slučaju potrebe zatražiti zajam od drugih aranžmana financiranja. Jednako tako, trebali bi imati ovlast odobriti zajmove drugim aranžmanima kojima je to potrebno. Takvo pozajmljivanje trebalo bi biti isključivo dobrovoljno. Odluku o davanju zajmova drugim aranžmanima trebao bi donijeti aranžman financiranja koji je zajmodavac, ali bi, zbog potencijalnih fiskalnih posljedica, države članice trebale moći zahtijevati savjetovanje s nadležnim ministarstvom ili njegov suglasnost.
- (110) Iako se aranžmani financiranja uspostavljaju na nacionalnoj razini, u okviru sanacije grupe trebali bi funkcionirati na načelu uzajamnosti, pod uvjetom da se postigne dogovor nacionalnih tijela o sanaciji institucije. Depoziti osigurani sustavima osiguranja depozita ne bi trebali pretrpjeti gubitke u procesu sanacije. Kada mjera sanacije osigurava da deponenti i dalje imaju pristup svojim depozitima, sustavi osiguranja depozita za koje je vezana institucija u sanaciji trebali bi biti dužni isplatiti doprinos ne veći od iznosa osiguranih depozita za iznose gubitaka koje bi trebao snositi da je institucija likvidirana redovnim postupkom u slučaju insolventnosti.
- (111) Iako su osigurani depoziti zaštićeni od gubitaka u sanaciji, ostali prihvatljivi depoziti potencijalno su dostupni za pokrivanje gubitaka. Kako bi se osigurala određena razina zaštite fizičkih osoba, mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koji imaju prihvatljive depozite iznad razine osiguranih depozita, ti depoziti trebali bi imati prednost pred tražbinama redovnih neosiguranih nepovlaštenih vjerovnika prema nacionalnom pravu kojim se uređuje redovni postupak u slučaju insolventnosti. U okviru nacionalnog prava, tražbina sustava osiguranja depozita trebala bi imati veću prednost negoli prethodno navedene kategorije prihvatljivih depozita. Potrebno je uskladiti nacionalna zakonodavstva o insolventnosti u tom području kako bi se smanjila izloženost sanacijskih fondova država članica u okviru načela predviđenog u ovoj Direktivi prema kojem nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj.
- (112) Kada se depoziti prenose na drugu instituciju u okviru sanacije institucije, deponenti ne bi trebali biti osigurani na iznos viši od razine pokrića predviđene Direktivom 2014/49/EU. Stoga bi tražbine u odnosu na depozite koji ostaju u instituciji u postupku sanacije trebale biti ograničene na razliku između prenesenih sredstava i iznosa pokrića predviđenog Direktivom 2014/49/EU. Kada su preneseni depoziti veći od iznosa pokrića, deponent ne bi smio imati tražbine prema sustavu osiguranja depozita u pogledu depozita koji ostaje u instituciji u postupku sanacije.
- (113) Uspostavom aranžmana financiranja za osnivanje Europskog sustava aranžmana financiranja utvrđenog u ovoj Direktivi trebala bi se osigurati koordinacija korištenja sredstava koja su dostupna na nacionalnoj razini za sanaciju.

- (114) Ovlašt za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebalo bi delegirati Komisiji radi preciziranja kriterija za definiranje „ključnih funkcija” i „temeljnih linija poslovanja” za potrebe ove Direktive; okolnosti u kojima je prema ovoj Direktivi potrebno izuzeće obveza od zahtjeva za otpis ili konverziju; vrsta dogovora kojima bi države članice trebale osigurati odgovarajuću zaštitu kod djelomičnih prijenosa, načina na koji bi se trebali prilagođavati doprinosi institucija aranžmanima financiranja sanacije u skladu s njihovim profilom rizičnosti; obveza u vezi s prijavom, računovodstvom, izvješćivanjem te ostalih obveza namijenjenih osiguravanju stvarnog plaćanja *ex ante* doprinosa, te okolnosti i uvjeta pod kojima institucija može biti privremeno izuzeta od plaćanja *ex-post* doprinosa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na razini stručnjaka. Prilikom pripreme i izrade delegiranih akata, Komisija bi trebala osigurati da se relevantni dokumenti Europskom parlamentu i Vijeću šalju istodobno, na vrijeme i na primjeren način.
- (115) U slučajevima predviđenima ovom Direktivom, primjereno je da EBA promiče konvergenciju praksi nacionalnih tijela putem smjernica u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010. U područjima koja nisu obuhvaćena regulatornim ili provedbenim tehničkim standardima EBA može izdavati smjernice i preporuke o primjeni prava Unije na vlastitu inicijativu.
- (116) Europski parlament i Vijeće trebali bi imati na raspolaganju tri mjeseca od datuma obavijesti za podnošenje prigovora na delegirani akt. Europski parlament i Vijeće trebali bi imati mogućnost obavijestiti ostale institucije da ne namjeravaju uložiti prigovore.
- (117) Tehnički standardi u financijskim uslugama trebali bi osigurati dosljednu usklađenost i odgovarajuću zaštitu depozitara, ulagatelja i potrošača u Uniji. Bilo bi učinkovito i primjereno da se u slučajevima navedenima u ovoj Direktivi EBA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, povjeri izrada nacrt regulatornih i provedbenih tehničkih standarda koji ne uključuju odabir politika, a koji bi se potom podnijeli Komisiji.
- (118) Komisija bi, u slučajevima predviđenima u ovoj Direktivi, trebala donijeti nacрте regulatornih tehničkih standarda koje je izradila EBA putem delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a i u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010. Komisija bi, u slučajevima predviđenima u ovoj Direktivi, trebala donijeti nacрте provedbenih tehničkih standarda koje je izradila EBA putem provedbenih akata u skladu s člankom 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.
- (119) Direktivom 2001/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ predviđeno je međusobno priznavanje i provedba, u svim državama članicama, odluka koje se odnose na restrukturiranje i likvidaciju institucija koje imaju podružnice u državama članicama osim onih u kojima imaju sjedište. Tom direktivom osigurava se obrada sve imovine i obveza institucije, bez obzira na to u kojoj se zemlji nalaze, u okviru jedinstvenog postupka u matičnoj državi članici te jednako postupanje s vjerovnicima u državi članici domaćinu kao i s vjerovnicima u matičnoj državi članici. Direktiva 2001/24/EZ bi se radi djelotvorne sanacije trebala primjenjivati u slučaju korištenja instrumenata sanacije kako kod primjene tih instrumenata na institucije tako i kod njihove primjene na druge subjekte obuhvaćene sustavom za sanaciju. Direktivu 2001/24/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (120) Direktive Unije o pravu trgovačkih društava sadrže obvezujuće propise o zaštiti dioničara i vjerovnika institucija koje su obuhvaćene područjem primjene tih direktiva. U okolnostima u kojima sanacijska tijela moraju brzo djelovati ti propisi mogu ometati djelotvornost njihova djelovanja i korištenje instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti od strane sanacijskih tijela te bi se u ovu Direktivu trebala uključiti odgovarajuća odstupanja. Kako bi se dionicima zajamčila najveća razina pravne sigurnosti, ta bi odstupanja trebala biti jasno i usko definirana te bi se smjela koristiti samo u javnom interesu i nakon što su ispunjeni uvjeti za pokretanje sanacije. Korištenje instrumenata sanacije pretpostavlja ispunjavanje ciljeva sanacije i uvjeta za sanaciju utvrđenih ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o restrukturiranju i likvidaciji kreditnih institucija (SL L 125, 5.5.2001., str. 15.).

- (121) Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ sadrži pravila o pravima dioničara da odluče o povećanju ili smanjenju kapitala, o njihovom pravu sudjelovanja u svakom novom izdavanju dionica za ulog u novcu, o zaštiti vjerovnika u slučaju smanjenja kapitala i sazivanju sastanka dioničara u slučaju ozbiljnog gubitka kapitala. Ta pravila mogla bi ometati brzo djelovanje sanacijskih tijela te bi se trebala predvidjeti odgovarajuća odstupanja od njih.
- (122) Direktivom 2011/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ utvrđena su, između ostalog, pravila o odobravanju spajanja od strane glavne skupštine svakog od društava u postupku spajanja, o zahtjevima koji se odnose na nacrt uvjeta spajanja, izvješće uprave i izvješće stručnjaka te o zaštiti vjerovnika. Direktiva Vijeća 82/891/EEZ ⁽³⁾ sadrži slične odredbe o podjeli dioničkih društava. Direktivom 2005/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ predviđene su odgovarajuće odredbe o prekograničnim spajanjima društava kapitala. Trebala bi se predvidjeti odgovarajuća odstupanja od tih direktiva kako bi se omogućilo brzo djelovanje sanacijskih tijela.
- (123) Direktivom 2004/25/EC Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ predviđena je obveza pokretanja obvezne ponude za preuzimanje za sve dionice društva za pravičnu cijenu, u smislu te direktive, ako dioničar izravno ili neizravno, sam ili udružen s drugima, stekne određen postotak dionica tog društva, čime mu je osigurana kontrola nad tim društvom i što je definirano nacionalnim pravom. Svrha odredbe o obveznoj ponudi jest zaštititi manjinske dioničare u slučaju promjene kontrole. Međutim, izgledi za takvu zahtjevu obvezu mogli bi odvratiti moguće ulagatelje od ulaganja u pogođenu instituciju što bi sanacijskim tijelima otežalo korištenje svih njihovih sanacijskih ovlasti. Trebalo bi predvidjeti odgovarajuća odstupanja od odredbe o obveznoj ponudi u mjeri u kojoj je to potrebno za korištenje sanacijskih ovlasti, dok bi se nakon razdoblja sanacije odredba o obveznoj ponudi trebala primjenjivati na sve dioničare koji steknu kontrolu u pogođenoj instituciji.
- (124) Direktivom 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ predviđena su postupovna prava dioničara koja se odnose na glavne skupštine. Direktivom 2007/36/EZ predviđen je, između ostalog, najkraći rok za sazivanje glavnih skupština te sadržaj poziva na glavnu skupštinu. Te odredbe mogle bi ometati brzo djelovanje sanacijskih tijela te bi se trebala predvidjeti odgovarajuća odstupanja od direktive. Prije sanacije možda će biti potrebno brzo povećati kapital kada institucija ne udovoljava zahtjevima ili je vjerojatno da neće udovoljiti zahtjevima Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU, a povećanjem kapitala vjerojatno će se obnoviti financijska situacija i izbjeći situacija u kojoj su ispunjeni granični uvjeti za sanaciju. U tim bi se situacijama trebala dopustiti mogućnost sazivanja glavne skupštine u kratkom roku. Međutim, dioničari bi trebali zadržati ovlasti odlučivanja o produživanju i o skraćivanju roka za sazivanje glavne skupštine. Radi uspostave tog mehanizma trebala bi se predvidjeti odgovarajuća odstupanja od Direktive 2007/36/EZ.
- (125) Kako bi se osiguralo da su sanacijska tijela zastupljena u Europskom sustavu financijskog nadzora osnovanom Uredbom (EU) br. 1092/2010, Uredbom (EU) br. 1093/2010, Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ i Uredbom (EU) br. 1095/2010 (EU) Europskog parlamenta i

⁽¹⁾ Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 54. drugog stavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u pogledu osnivanja javnih društava s ograničenom odgovornošću i održavanja i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (SL L 315, 14.11.2012., str. 74.).

⁽²⁾ Direktiva 2011/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o spajanjima dioničkih društava (SL L 110, 29.4.2011., str. 1.).

⁽³⁾ Šesta direktiva Vijeća 82/891/EEZ od 17. prosinca 1982. na temelju na članka 54. stavka 3. točki (g) Ugovora, koja se odnosi na podjelu dioničkih društava (SL L 378, 31.12.1982., str. 47.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2005/56/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o prekograničnim spajanjima društava kapitala (SL L 310, 25.11.2005., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva 2004/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o ponudama za preuzimanje (SL L 142, 30.4.2004., str. 12.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu (SL L 184, 14.7.2007., str. 17.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 33, 15.12.2010., str. 48.).

Vijeća⁽¹⁾ te kako bi se osiguralo da EBA ima potrebnu stručnost za provođenje zadaća utvrđenih ovom Direktivom, Uredbu (EU) br. 1093/2010 trebalo bi izmijeniti tako da se u pojam nadležnih tijela utvrđen tom uredbom uključi nacionalna sanacijska tijela u smislu ove Direktive. To izjednačavanje sanacijskih tijela s nadležnim tijelima na temelju Uredbe (EU) br. 1093/2010 usklađeno je s funkcijama dodijeljenima EBA-i na temelju članka 25. Uredbe br. 1093/2010 za davanje doprinosa razvoju i usklađivanju planova oporavka i sanacije i aktivno sudjelovanje u tome te nastojanje da se pojednostavi sanacija propadajućih institucija, a posebno prekograničnih grupa.

- (126) Kako bi se osiguralo poštovanje obveza koje proizlaze iz ove Direktive od strane institucija, onih koji stvarno kontroliraju njihovo poslovanje i njihova upravljačkog tijela te kako bi se osiguralo da se prema njima slično postupa u cijeloj Uniji, od država članica bi se trebalo zahtijevati da propišu administrativne sankcije i druge administrativne mjere koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Stoga bi administrativne sankcije i druge administrativne mjere koje utvrde države članice trebale zadovoljavati određene bitne zahtjeve s obzirom na osobe kojima su upućene, kriterije koje treba uzeti u obzir kada se primjenjuje sankcija ili druga administrativna mjera, objavljivanje sankcija ili drugih administrativnih mjera, ključne ovlasti za sankcioniranje i razinu administrativnih novčanih kazni. Podložno strogoj obvezi čuvanja poslovne tajne, EBA bi trebala voditi središnju bazu podataka o svim administrativnim sankcijama i informacijama o pravnim lijekovima koje prijave nadležna tijela i sanacijska tijela.
- (127) Ova Direktiva odnosi se na administrativne sankcije i druge administrativne mjere kako bi obuhvatila sve postupke koji se primjenjuju nakon počinjenja kršenja, a namijenjeni su sprečavanju budućih kršenja, bez obzira na to kvalificiraju li se prema nacionalnom pravu kao sankcija ili kao druga administrativna mjera.
- (128) Iako države članice ništa ne sprječava da utvrde pravila za administrativne sankcije kao i za kaznenopravne sankcije za ista kršenja, države članice ne bi trebale biti obvezne utvrditi pravila za administrativne sankcije u slučaju kršenja ove Uredbe koja već podliježu nacionalnom kaznenom pravu. U skladu s nacionalnim pravom, države članice nisu obvezne izricati i administrativne i kaznenopravne sankcije za isto kažnjivo djelo, ali to mogu učiniti ako im nacionalno pravo to dopušta. Međutim, zadržavanje kaznenopravnih sankcija umjesto administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera za kršenja ove Direktive ne bi trebalo smanjiti ili drukčije utjecati na sposobnost nadležnih tijela da surađuju, pristupaju i razmjenjuju informacije na pravodoban način s nadležnim tijelima u drugim državama članicama za potrebe ove Direktive, uključujući i nakon upućivanja značajnih kršenja nadležnim pravosuđnim tijelima radi progona.
- (129) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima⁽²⁾, države članice obvezale su se, u opravdanim slučajevima, uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje dostaviti jedan ili više dokumenata kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U odnosu na ovu Direktivu zakonodavac smatra da je dostava takvih dokumenata opravdana.
- (130) Ova Direktiva poštuje temeljna prava te prava, slobode i načela koja su posebno priznata u Povelji, a posebno pravo na vlasništvo, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje te pravo na obranu.
- (131) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest usklađivanje pravila i postupaka sanacije institucija, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog učinka propasti bilo koje institucije u cijeloj Uniji on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(1) Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

(2) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (132) Pri donošenju odluka ili mjera u skladu s ovom Direktivom, nadležna tijela i sanacijska tijela trebala bi uvijek uzimati u obzir učinak svojih odluka i mjera na financijsku stabilnost u drugim državama članicama i gospodarsko stanje u drugim državama članicama te bi trebala uzeti u obzir značenje svih društava kćeri ili podružnica za financijski sektor i gospodarstvo države članice u kojoj takvo društvo kćer ili podružnica ima poslovni nastan ili se nalazi, čak i kada su dotično društvo kći ili podružnica manje važni za konsolidiranu grupu.
- (133) Komisija će preispitati opću primjenu ove Direktive i posebno razmotriti, u svjetlu mjera poduzetih na temelju bilo kojeg akta prava Unije o uspostavi mehanizma za sanaciju koji obuhvaća više od jedne države članice, izvršavanje ovlasti EBA-e u okviru ove Direktive za posredovanje između sanacijskog tijela u državi članici koja sudjeluje u mehanizmu i sanacijskog tijela u državi članici koja ne sudjeluje u mehanizmu,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

GLAVA I.

PODRUČJE PRIMJENE, DEFINICIJE I TIJELA

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila i postupci koji se odnose na oporavak i sanaciju sljedećih subjekata:
 - (a) institucija koje imaju poslovni nastan u Uniji;
 - (b) financijskih institucija koje imaju poslovni nastan u Uniji kada je financijska institucija društvo kći kreditne institucije ili investicijskog društva ili društva iz točaka (c) ili (d) i obuhvaćena je nadzorom matičnog društva na konsolidiranoj osnovi u skladu s člancima 6. i 17. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - (c) financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga i mješovitih holdinga koji imaju poslovni nastan u Uniji;
 - (d) matičnih financijskih holdinga u državi članici, matičnih financijskih holdinga u Uniji, matičnih mješovitih financijskih holdinga u državi članici, matičnih mješovitih financijskih holdinga u Uniji;
 - (e) podružnica onih institucija koje imaju poslovni nastan izvan Unije u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u ovoj Direktivi.

Pri utvrđivanju i primjeni zahtjeva u okviru ove Direktive i pri upotrebi različitih instrumenata kojima raspolažu u odnosu na subjekt iz prvog podstavka te podložno posebnim odredbama, sanacijska tijela i nadležna tijela uzimaju u obzir prirodu njegova posla, njegovu dioničarsku strukturu, njegov pravni oblik, profil rizika, veličinu i pravni status, njegovu povezanost s drugim institucijama ili s financijskim sustavom općenito, opseg i složenost njegovih aktivnosti, njegovo sudjelovanje u institucionalnom sustavu zaštite koji udovoljava zahtjevima članka 113. stavka 7. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili u drugim zadružnim sustavima međusobne solidarnosti kako je definirano člankom 113. stavkom 6. te uredbe te podatak o tome obavlja li investicijske usluge ili aktivnosti kako je definirano člankom 4. stavkom 1. točkom 2. Direktive 2014/65/EU.

2. Države članice mogu donijeti ili zadržati stroža pravila ili dodatna pravila u odnosu na pravila utvrđena u ovoj Direktivi i u delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju ove Direktive, pod uvjetom da imaju opću primjenu te nisu u suprotnosti s ovom Direktivom i s delegiranim i provedbenim aktima donesenima na temelju nje.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:
 1. „sanacij” znači primjena instrumenta sanacije ili instrumenta iz članka 37. stavka 9. kako bi se postigao jedan ili više ciljeva sanacije iz članka 31. stavka 2.;
 2. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, ne uključujući subjekte iz članka 2. stavka 5. Direktive 2013/36/EU;
 3. „investicijsko društvo” znači investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 koje podliježe zahtjevu u pogledu inicijalnog kapitala utvrđenom u članku 28. stavku 2. Direktive 2013/36/EU;
 4. „financijska institucija” znači financijska institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 26. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 5. „društvo kćer” znači društvo kćer kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 16. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 6. „matično društvo” znači matično društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 15. podtočki (a) Uredbe (EU) br. 575/2013;
 7. „konsolidirana osnova” znači na osnovi konsolidiranog položaja kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 47. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 8. „institucionalni sustav zaštite” znači aranžman koji ispunjava zahtjeve iz članka 113. stavka 7. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 9. „financijski holding” znači financijski holding kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 20. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 10. „mješoviti financijski holding” znači mješoviti financijski holding kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 21. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 11. „mješoviti holding” znači mješoviti holding kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 22. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 12. „matični financijski holding u državi članici” znači matični financijski holding u državi članici kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 30. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 13. „matični financijski holding u Uniji” znači matični financijski holding iz EU-a kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 31. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 14. „matični mješoviti financijski holding u državi članici” znači matični mješoviti financijski holding u državi članici kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 32. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 15. „matični financijski mješoviti holding u Uniji” znači matični financijski mješoviti holding iz EU-a kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 33. Uredbe (EU) br. 575/2013;
 16. „ciljevi sanacije” znači ciljevi sanacije navedeni u članku 31. stavku 2.;
 17. „podružnica” znači podružnica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 17. Uredbe (EU) br. 575/2013;

18. „sanacijsko tijelo” znači tijelo koje je odredila država članica u skladu s člankom 3.;
19. „instrument sanacije” znači instrument sanacije naveden u članku 37. stavku 3.;
20. „sanacijska ovlast” znači ovlast navedena u člancima od 63. do 72.;
21. „nadležno tijelo” znači nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 40. Uredbe (EU) br. 575/2013, uključujući Europsku središnju banku u pogledu posebnih zadaća koje su joj dodijeljene Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013 ⁽¹⁾;
22. „nadležna ministarstva” znači ministarstva financija ili druga ministarstva država članica koja su odgovorna za ekonomske, financijske i proračunske odluke na nacionalnoj razini u skladu s nacionalnim nadležnostima i koja su određena u skladu s člankom 3. stavkom 5.;
23. „institucija” znači kreditna institucija ili investicijsko društvo;
24. „upravljačko tijelo” znači upravljačko tijelo kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki 7. Direktive 2013/36/EU;
25. „više rukovodstvo” znači više rukovodstvo kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki 9. Direktive 2013/36/EU;
26. „grupa” znači matično društvo i njegova društva kćeri;
27. „prekogranična grupa” znači grupa koja ima grupske subjekte s poslovnim nastanom u više od jedne države članice;
28. „izvanredne javne financijske potpore” znači državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU ili bilo koje druge javne financijske potpore na nadnacionalnoj razini koje bi, da su predviđene na nacionalnoj razini, predstavljale državne potpore koje se dodjeljuju s ciljem očuvanja ili obnavljanja održivosti, likvidnosti ili solventnosti institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili grupe u čijem su sastavu takva institucija ili subjekt;
29. „hitna likvidnosna pomoć” znači osiguravanje novca središnje banke od strane središnje banke, ili bilo koja druga pomoć koja može rezultirati povećanjem novca središnje banke, solventnoj financijskoj instituciji ili grupi solventnih financijskih institucija, a koje su suočene s privremenim problemima likvidnosti i koje bi bez takve pomoći bile dio monetarne politike;
30. „sistemska kriza” znači poremećaj u financijskom sustavu koji može uzrokovati ozbiljne negativne posljedice za unutarnje tržište i realno gospodarstvo. Sve vrste financijskih posrednika, tržišta i infrastrukture mogu potencijalno biti sistemski važni do određene mjere;
31. „subjekt grupe” znači pravna osoba koja je dio grupe;
32. „plan oporavka” znači plan oporavka koji sastavlja i ažurira institucija u skladu s člankom 5.;
33. „plan oporavka grupe” znači plan oporavka grupe koji je sastavljen i koji se ažurira u skladu s člankom 7.;
34. „značajna podružnica” znači podružnica koja bi se smatrala značajnom u državi članici domaćinu u skladu s člankom 51. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU;

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

35. „ključne funkcije” znači aktivnosti, usluge ili djelatnosti čije bi obustavljanje u jednoj ili više država članica vjerojatno dovelo do prekida usluga bitnih za stvarno gospodarstvo ili do poremećaja financijske stabilnosti zbog veličine, tržišnog udjela, vanjske i unutarnje međusobne povezanosti, složenosti ili prekograničnih aktivnosti institucije ili grupe posebno s obzirom na zamjenjivost tih aktivnosti, usluga ili djelatnosti;
36. „temeljne linije poslovanja” znači poslovanje i pripadajuće usluge koje predstavljaju bitne izvore prihoda, dobiti ili vrijednosti franšize institucije ili grupe čiji je institucija sastavni dio;
37. „konsolidirajuće nadzorno tijelo” znači konsolidirajuće nadzorno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 41. Uredbe (EU) br. 575/2013;
38. „regulatorni kapital” znači regulatorni kapital kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 118. Uredbe (EU) br. 575/2013;
39. „uvjeti za sanaciju” znači uvjeti iz članka 32. stavka 1.;
40. „mjera sanacije” znači odluka o pokretanju sanacije institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u skladu s člankom 32. ili 33., primjenu instrumenta sanacije ili izvršavanje jedne ili više sanacijskih ovlasti;
41. „plan sanacije” znači plan sanacije institucije sastavljen u skladu s člankom 10.;
42. „sanacija grupe” znači jedno od sljedećeg:
- (a) poduzimanje mjere sanacije na razini matičnog društva ili institucije koja podliježe konsolidiranom nadzoru, ili
 - (b) koordinacija primjene instrumenata sanacije i provedba sanacijskih ovlasti nadležnih tijela u odnosu na grupске subjekte koji ispunjavaju uvjete za sanaciju;
43. „plan sanacije grupe” znači plan sanacije grupe sastavljen u skladu s člancima 12. i 1.;
44. „sanacijsko tijelo za grupu” znači sanacijsko tijelo u državi članici u kojoj se nalazi konsolidirajuće nadzorno tijelo;
45. „program sanacije grupe” znači plan koji je sastavljen u svrhu sanacije grupe u skladu s člankom 91.;
46. „sanacijski kolegij” znači kolegij uspostavljen u skladu s člankom 80. za izvršavanje zadaća iz članka 88. stavka 1.;
47. „redovni postupak u slučaju insolventnosti” znači svi postupci u slučaju insolventnosti koji dovode do djelomičnog ili potpunog oduzimanja imovine dužnika i imenovanja likvidatora ili upravitelja, koji se prema nacionalnom pravu uobičajeno primjenjuju na institucije bilo da se primjenjuju samo na te institucije ili se općenito primjenjuju na svaku fizičku ili pravnu osobu;
48. „dužnički instrumenti” navedeni u članku 63. stavku 1. točkama (g) i (j) znači obveznice i ostale oblike prenosivog duga, instrumente koji stvaraju ili priznaju dug te instrumente koji daju pravo na stjecanje dužničkih instrumenata;
49. „matična institucija u državi članici” znači matična institucija u državi članici kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 28. Uredbe (EU) br. 575/2013;

50. „matična institucija u Uniji” znači matična institucija iz EU-a kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 29. Uredbe (EU) br. 575/2013;
51. „kapitalni zahtjevi” znači zahtjevi utvrđeni u člancima od 92. do 98. Uredbe (EU) br. 575/2013;
52. „kolegij nadzornih tijela” znači kolegij nadzornih tijela osnovan u skladu s člankom 116. Direktive 2013/36/EU;
53. „okvir Unije za državne potpore” znači okvir utvrđen člancima 107., 108. i 109. UFEU-a te uredbama i svim aktima Unije, uključujući komunikacije i obavijesti sastavljene ili donesene u skladu s člankom 108. stavkom 4. ili člankom 109. UFEU-a;
54. „likvidacija” znači realizacija imovine institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
55. „instrument odvajanja imovine” znači mehanizam za izvršavanje prijenosa imovine, prava ili obveza institucija koje je u sanaciji od strane sanacijskog tijela na subjekt za upravljanje imovinom u skladu s člankom 42.;
56. „subjekt za upravljanje imovinom” znači pravna osoba koja ispunjava zahtjeve iz članka 42. stavka 2.;
57. „*bail-in* instrument” znači mehanizam za izvršavanje ovlasti otpisa i konverzije od strane sanacijskog tijela u odnosu na obveze institucije koja je u sanaciji u skladu s člankom 43.;
58. „instrument prodaje poslovanja” znači mehanizam za provedbu prijenosa, od strane sanacijskog tijela, dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje izdaje institucija u sanaciji, ili imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji na kupca koji nije prijelazna institucija, u skladu s člankom 38.;
59. „prijelazna institucija” znači pravna osoba koja ispunjava zahtjeve utvrđene u članku 40. stavku 2.;
60. „instrument prijelazne institucije” znači mehanizam za prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje izdaje institucija u sanaciji ili imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji na prijelaznu instituciju u skladu s člankom 40.;
61. „vlasnički instrumenti” znači dionice, drugi instrumenti koji daju pravo na vlasništvo, instrumenti koji se mogu konvertirati u dionice ili koji daju pravo stjecanja dionica ili drugih vlasničkih instrumenata te instrumenti koji predstavljaju vlasništvo dionica ili drugi vlasnički instrumenti;
62. „dioničari” znači dioničari ili imatelji drugih vlasničkih instrumenata;
63. „ovlasti za prijenos” znači ovlasti definirane u članku 63. stavku 1. točki (c) ili (d) za prijenos dionica, ostalih vlasničkih instrumenata, dužničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza ili bilo koje kombinacije ovih stavki od institucije u sanaciji na primatelja;
64. „središnja druga ugovorna strana” znači središnja druga ugovorna stranu kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 648/2012;
65. „izvedenica” znači izvedenica kako je definirana u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) br. 648/2012;
66. „ovlasti otpisa i konverzije” znači ovlasti navedene u članku 59. stavku 2. i članku 63. stavku 1. točkama od (e) do (i);

67. „osigurana obveza” znači obveza kod koje je pravo vjerovnika na naplatu ili drugi oblik ispunjenja osigurano teretom, zalogom, založnim pravom ili ugovorom o kolateralu uključujući prava koja proizlaze iz repo transakcija i drugih ugovora o kolateralu s prijenosom vlasništva;
68. „instrumenti redovnog osnovnog kapitala” znači instrumenti kapitala koji ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 28. stavcima od 1. do 4., članku 29. stavcima od 1. do 5. ili članku 31. stavku 1. Uredbe (EU) br. 575/2013;
69. „instrumenti dodatnog osnovnog kapitala” znači instrumenti kapitala koji ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 52. stavku 1. Uredbe (EU) br. 575/2013;
70. „ukupni iznos” znači ukupni iznos do kojeg, prema procjeni sanacijskih tijela, prihvatljive obveze trebaju biti otpisane ili konvertirane, u skladu s člankom 46. stavkom 1.;
71. „prihvatljive obveze” znači obveze i instrumenti kapitala, koji nisu instrumenti redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala ni dopunskog kapitala, institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji nisu isključene iz područja primjene *bail-in* instrumenta na temelju članka 44. stavka 2.;
72. „sustav osiguranja depozita” znači sustav osiguranja depozita koji uvodi i službeno priznaje država članica u skladu s člankom 4. Direktive 2014/49/EU;
73. „instrumenti dopunskog kapitala” znači instrumenti kapitala ili podređeni krediti koji ispunjavaju uvjete utvrđene člankom 63. Uredbe (EU) br. 575/2013;
74. „relevantni instrumenti kapitala” za potrebe glave IV. poglavlja IV. odjeljka 5. i glave V. poglavlja IV. znači instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i instrumenti dopunskog kapitala;
75. „stopa konverzije” znači čimbenik koji određuje broj dionica ili drugih vlasničkih instrumenata u koje će se konvertirati obveze određene kategorije, u odnosu na jedan instrument dotične kategorije ili na određenu jedinicu vrijednosti tražbine duga;
76. „pogođeni vjerovnik” znači vjerovnik čija je tražbina povezana s obvezom koja je umanjena ili konvertirana u dionice ili druge vlasničke instrumente provedbom ovlasti za otpis ili konverziju u skladu s korištenjem *bail-in* instrumenta;
77. „pogođeni imatelj” znači imatelj vlasničkih instrumenata čiji se vlasnički instrumenti poništavaju u skladu s ovlasti navedenom u članku 63. stavku 1. točki (h);
78. „mjerodavno tijelo” znači tijelo države članice određeno u skladu s člankom 61. koje je prema nacionalnom pravu te države odgovorno za utvrđenja iz članka 59. stavka 3.;
79. „relevantna matična institucija” znači matična institucija države članice, matična institucija Unije, financijski holding, mješoviti financijski holding, mješoviti holding, matični financijski holding u državi članici, matični financijski holding u Uniji, mješoviti matični holding u državi članici ili mješoviti matični holding u Uniji, u vezi s kojima se primjenjuje *bail-in* instrument;
80. „primatelj” znači subjekt na koji se prenose dionice, drugi vlasnički instrumenti, dužnički instrumenti, imovina, prava, obveze ili bilo koja kombinacija ovih stavki sa institucije u sanaciji;
81. „radni dan” znači bilo koji dan osim subote, nedjelje ili državnog praznika u dotičnoj državi članici;

82. „pravo otkaza” znači pravo na otkaz ugovora, pravo na prijevremeno ispunjenje, otkaz ili prijeboj obveze ili bilo koja slična odredba kojom se suspendira, mijenja ili gasi neka obveza ugovorne strane ili odredba kojom se sprječava nastanak neke obveze iz ugovora koja bi inače nastala;
83. „institucija u sanaciji” znači institucija, financijska institucija, financijski holding, mješoviti financijski holding, mješoviti holding, matični financijski holding u državi članici, matični financijski holding u Uniji, matični mješoviti financijski holding u zemlji članici ili matični mješoviti holding u Uniji, u vezi s kojim se provodi mjera sanacije;
84. „društvo kćer u Uniji” znači institucija koja ima poslovni nastan u državi članici i koja je društvo kćer institucije treće zemlje ili matičnog društva treće zemlje;
85. „matično društvo u Uniji” znači matična institucija u Uniji, matični financijski holding u Uniji ili matični mješoviti financijski holding u Uniji;
86. „institucija treće zemlje” znači subjekt čija središnjica ima poslovni nastan u trećoj zemlji i koji bi, da ima poslovni nastan u Uniji, bio obuhvaćen definicijom institucije;
87. „matično društvo treće zemlje” znači matično društvo, matični financijski holding ili matični mješoviti financijski holding, koji ima poslovni nastan u trećoj zemlji;
88. „sanacijski postupak u trećoj zemlji” znači postupanje u skladu s pravom treće zemlje za svladavanje propasti institucije treće zemlje ili matičnog društva treće zemlje što je, u smislu ciljeva i predviđenih rezultata, usporedivo sa mjerama sanacije u okviru ove Direktive;
89. „podružnica u Uniji” znači podružnica institucije treće zemlje, koja se nalazi u državi članici;
90. „relevantno tijelo treće zemlje” znači tijelo treće zemlje odgovorno za provođenje funkcija usporedivih s funkcijama sanacijskih ili nadležnih tijela u skladu s ovom Direktivom;
91. „aranžman financiranja grupe” znači aranžman ili aranžmani financiranja sanacijskog tijela za grupu u državi članici;
92. „naizmjenična transakcija” znači transakcija izvršena između dva subjekta grupe za potrebe potpunog ili djelomičnog prijenosa rizika proizašlog iz druge transakcije između jednog od tih subjekata grupe i treće strane;
93. „jamstvo unutar grupe” znači ugovor prema kojem jedan subjekt grupe jamči za obveze drugog subjekta grupe prema trećoj strani;
94. „osigurani depoziti” znači osigurani depoziti kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (5) Direktive 2014/49/EU;
95. „prihvatljivi depoziti” znači prihvatljivi depoziti kako su definirani u članku 2. stavku 1. točki (4) Direktive 2014/49/EU;
96. „pokrivene obveznice” znači instrument iz članka 52. stavka 4. Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

(¹) Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

97. „ugovor o financijskom kolateralu s pravom prijenosa vlasništva” znači ugovor o financijskom kolateralu s pravom prijenosa vlasništva kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
98. „sporazum o netiranju” znači sporazum u okviru kojeg se niz tražbina ili obveza može preoblikovati u jedan neto zahtjev, uključujući sporazume o netiranju putem zatvaranja transakcije prema kojima se prilikom nastanka događaja izvršenja (bez obzira na to kako i kojim propisom je taj događaj definiran) obveze strana ubrzavaju tako da odmah postaju dospjele ili prestaju te su u svakom slučaju pretvorene u jedan neto zahtjev ili su njime zamijenjene, uključujući „odredbe o konačnom netiranju” kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (n) podtočki i. Direktive 2002/47/EZ i „saldiranje” kako je definirano u članku 2. točki (k) Direktive 98/26/EZ;
99. „sporazum o prijebiju” znači sporazum prema kojem se dvije tražbine ili više njih ili dvije obveze ili više njih koje si međusobno duguju institucija u sanaciji i druga ugovorna strana mogu međusobno prebiti;
100. „financijski ugovori” uključuju sljedeće ugovore i sporazume:
- (a) ugovore o vrijednosnim papirima, uključujući:
 - i. ugovore za kupnju, prodaju ili pozajmicu vrijednosnog papira, skupine ili indeksa vrijednosnih papira;
 - ii. opcije na vrijednosni papir, skupinu ili indeks vrijednosnih papira;
 - iii. repo transakcije ili obratne repo transakcije bilo kojeg od tih vrijednosnih papira, skupine ili indeksa vrijednosnih papira;
 - (b) ugovore o robi, uključujući:
 - i. ugovore za kupnju, prodaju ili zajam robe, skupine ili indeksa robe za buduću isporuku;
 - ii. opcije na robu, skupinu ili indeks robe;
 - iii. repo transakcije ili obratne repo transakcije bilo koje od tih roba, skupina ili indeksa robe;
 - (c) terminske ugovore i nestandardizirane terminske ugovore, uključujući ugovore (koji nisu ugovori o robi) za kupnju, prodaju ili prijenos robe ili imovine bilo koje druge vrste, usluge, prava ili udjela po dogovorenoj cijeni na neki budući datum,
 - (d) sporazume o zamjeni, uključujući:
 - i. zamjene i opcije u vezi s kamatnim stopama; sporazume o promptnom ili drugom trgovanju devizama; valutu; indeks vlasničkog kapitala ili vlasnički kapital; dužnički indeks ili dug; indekse robe ili robu; vrijeme; emisije ili inflaciju;
 - ii. ukupni povrat, raspon kredita ili zamjenu kredita;
 - iii. bilo koji sporazum ili transakciju koji su slični sporazumu iz podtočaka i. ili ii. kojima se periodično trguje na tržištima zamjena ili izvedenica;
 - (e) međubankovne sporazume o pozajmljivanju kada je rok zajma tri mjeseca ili manje;
 - (f) okvirne sporazume za bilo koji ugovor ili sporazum iz točaka od (a) do (e).

⁽¹⁾ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu (SL L 168, 27.6.2002., str. 43.).

101. „mjera za sprječavanje krize” znači izvršavanje ovlasti za izravno uklanjanje nedostataka ili prepreka oporavku u skladu s člankom 6. stavkom 6., izvršavanje ovlasti za rješavanje ili uklanjanje prepreka mogućnosti sanacije u skladu s člankom 17 ili 18., primjena mjera rane intervencije u skladu s člankom 27., imenovanje privremenog upravitelja u skladu s člankom 29. ili izvršavanje ovlasti otpisa ili konverzije u skladu s člankom 59.;
102. „mjera za upravljanje krizom” znači mjera sanacije ili imenovanje posebnog upravitelja u skladu s člankom 35. ili osobe u skladu s člankom 51. stavkom 2. ili člankom 72. stavkom 1.;
103. „mogućnost oporavka” znači mogućnost institucije da obnovi svoj financijski položaj nakon znatnog gubitka vrijednosti;
104. „deponent” znači deponent kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki (6) Direktive 2014/49/EU;
105. „ulagatelj” znači ulagatelj u smislu članka 1. točke 4. Direktive 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
106. „imenovano nacionalno makrobonitetno tijelo” znači tijelo kojem je povjerena provedba makrobonitetne politike iz Preporuke B1 Preporuke Europskog odbora za sistemske rizike od 22. prosinca 2011. o makrobonitetnim ovlaštima nacionalnih tijela (ESRB/2011/3);
107. „mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća” znači mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća kako je definirano s obzirom na kriterij godišnjeg prometa iz članka 2. stavka 1. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EC ⁽²⁾;
108. „uređeno tržište” znači uređeno tržište kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 21. Direktive 2014/65/EU.

2. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. kako bi točno odredila kriterije za utvrđivanje aktivnosti, usluga i djelovanja iz prvog podstavka točke 35. s obzirom na definiciju „ključnih funkcija” i kriterije za utvrđivanje poslovanja i povezanih usluga iz prvog podstavka točke 36. s obzirom na definiciju „temeljnih linija poslovanja”.

Članak 3.

Imenovanje tijela odgovornih za sanaciju

1. Svaka država članica imenuje jedno ili, iznimno, više sanacijskih tijela koja su ovlaštena primjenjivati instrumente sanacije i izvršavati sanacijske ovlasti.
2. Sanacijsko tijelo je tijelo javne uprave ili tijela kojima su povjerene ovlasti javne uprave.
3. Sanacijska tijela mogu biti nacionalne središnje banke, nadležna ministarstva ili druga tijela javne uprave ili tijela kojima su povjerene ovlasti javne uprave. Države članice iznimno mogu predvidjeti da su sanacijska tijela nadležna za nadzor za potrebe Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU. Moraju postojati adekvatni strukturni mehanizmi kako bi se osigurala operativna neovisnost i izbjegli sukobi interesa među nadzornim funkcijama u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU ili drugim funkcijama relevantnog tijela i funkcijama sanacijskih tijela u skladu s ovom Direktivom, ne dovodeći u pitanje razmjenu informacija i obveze suradnje u skladu sa zahtjevima stavka 4. Države članice moraju posebno osigurati da između nadležnih tijela, nacionalnih središnjih banaka, nadležnih ministarstava ili drugih tijela postoji operativna neovisnost između sanacijskih funkcija i nadzornih ili drugih funkcija relevantnog tijela.

⁽¹⁾ Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).

⁽²⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Osoblje uključeno u provedbu funkcija sanacijskog tijela u skladu s ovom Direktivom je strukturno odvojeno od osoblja koje je uključeno u provedbu drugih zadaća u skladu s Uredbom (EU) 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU ili s obzirom na druge funkcije relevantnog tijela i podliježe posebnim linijama izvješćivanja.

Za potrebe ovog stavka, države članice ili sanacijsko tijelo donose i objavljuju sva potrebna interna pravila, uključujući pravila o poslovnoj tajni i razmjeni informacija između različitih funkcionalnih područja.

4. Države članice zahtijevaju da tijela koja provode nadzor i sanacijske funkcije te osobe koje u njihovo ime provode te funkcije usko surađuju u pripremi, planiranju i primjeni odluka o sanaciji, i kada su sanacijsko tijelo i nadležno tijelo različiti subjekti i kada te funkcije obnaša isti subjekt.

5. Svaka država članica imenuje jedno ministarstvo za izvršavanje funkcija nadležnog ministarstva u okviru ove Direktive.

6. Ako sanacijsko tijelo u državi članici nije nadležno ministarstvo, ono obavješćuje nadležno ministarstvo o odlukama donesenim u skladu s ovom Direktivom i, osim ako je drukčije utvrđeno nacionalnim pravom, ishoduje njegovo odobrenje prije provedbe odluka koje imaju izravni fiskalni učinak ili sistemske implikacije.

7. Odluke koje donesu nadležna tijela, sanacijska tijela i EBA u skladu s ovom Direktivom uzimaju u obzir mogući učinak te odluke u svim državama članicama u kojima institucija ili grupa upravlja i na najmanju mjeru svode negativne učinke na financijsku stabilnost i negativne gospodarske i socijalne učinke u tim državama članicama. Odluke EBA-e podliježu članku 38. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

8. Države članice osiguravaju da svako sanacijsko tijelo ima stručno znanje, sredstva i operativnu sposobnost za primjenu mjera sanacije te da je sposobno izvršavati ovlasti brzinom i fleksibilnošću potrebnima za ostvarivanje ciljeva sanacije.

9. EBA, u suradnji s nadležnim tijelima i sanacijskim tijelima razvija potrebno stručno znanje, sredstva i operativnu sposobnost te nadgleda provedbu stavka 8. uključujući i putem periodičnih stručnih pregleda.

10. Kada, u skladu sa stavkom 1. država članica imenuje više od jednog tijela za primjenu instrumenata sanacije i izvršavanje sanacijskih ovlasti, EBA-i i Komisiji dostavlja priopćenje s detaljnim obrazloženjem te jasno raspoređuje funkcije i odgovornosti između tih tijela, osigurava adekvatnu koordinaciju među njima i imenuje jedno tijelo za kontakt za potrebe suradnje i koordinacije s relevantnim tijelima drugih država članica.

11. Države članice obavješćuju europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) („EBA”) o nacionalnom tijelu ili tijelima imenovanim sanacijskim tijelima i tijelu za kontakt te, ako je to potrebno, o njihovim posebnim funkcijama i odgovornostima. EBA objavljuje popis tih sanacijskih tijela i tijela za kontakt.

12. Ne dovodeći u pitanje članak 85. države članice mogu, u skladu s nacionalnim pravom, ograničiti odgovornost sanacijskog tijela, nadležnog tijela i njihovog osoblja za radnje i propuste tijekom izvršavanja funkcija u okviru ove Direktive.

GLAVA II.

PRIPREMA

POGLAVLJE I.

Planiranje oporavka i sanacije

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 4.

Pojednostavljene obveze za određene institucije

1. Uzimajući u obzir utjecaj koji bi propast institucije mogla izazvati zbog prirode njenog poslovanja, njene dioničarske strukture, pravnog oblika, profila rizičnosti, veličine i pravnog statusa, međusobne povezanosti s ostalim institucijama ili općenito s financijskim sustavom, područje i složenosti njenog djelovanja, članstvo u institucionalnom sustavu zaštite ili u nekom drugom zadružnom sustavu međusobne solidarnosti prema članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013 i moguće pružanje ulagačkih usluga ili aktivnosti definiranih člankom 4. stavkom 1. točkom 2. Direktive 2014/65/EU da bi se njena propast i kasnija likvidacija u redovnom postupku u slučaju insolventnosti moglo značajno negativno odraziti na financijska tržišta, druge institucije, uvjete financiranja ili na šire gospodarstvo, država članica osigurava da nadležna i sanacijska tijela odrede:

- (a) sadržaj i detalje planova oporavka i sanacije predviđenih člancima 5. do 12.;
 - (b) datum do kojeg će biti izrađeni prvi planovi oporavka i sanacije te učestalost ažuriranja planova oporavka i sanacije koja može biti manja od one predviđene člankom 5. stavkom 2., člankom 7. stavkom 45., člankom 10. stavkom 6. i člankom 13. stavkom 3.;
 - (c) sadržaje i detalje informacija koje se traže od institucija kako je predviđeno člankom 5. stavkom 5., člankom 11. stavkom 1. i člankom 12. stavkom 2. te odjeljcima A i B Priloga.
 - (d) razinu pojedinosti za procjenu mogućnosti sanacije predviđene člancima 15. i 16. te odjeljkom C Priloga.
2. Nadležna tijela i, ako je bitno, sanacijska tijela vrše procjenu iz stavka 1. nakon savjetovanja, prema potrebi, s nacionalnim makrobonitetnim tijelom.
3. Države članice osiguravaju da u slučajevima kada se primjenjuju pojednostavljene obveze, nadležna tijela i, prema potrebi, sanacijska tijela mogu u bilo kojem trenutku odrediti izvršenje pune, nepojednostavljene obveze.
4. Države članice osiguravaju da sama primjena pojednostavljenih obveza ne utječe na ovlasti nadležnog tijela, i prema potrebi, sanacijskog tijela za poduzimanje mjera za sprječavanje krize ili mjera za upravljanje krizom.
5. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 s ciljem određivanja kriterija iz stavka 1. za procjenu, u skladu s tim stavkom, utjecaja propasti institucije na financijsko tržište, druge institucije ili na uvjete financiranja.
6. Uzimajući u obzir, prema potrebi, iskustvo stečeno primjenom smjernica iz stavka 5., EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila kriterije iz stavka 1., za procjenu, utjecaja propasti institucije na financijsko tržište, druge institucije ili na uvjete financiranja, u skladu s tim stavkom.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2017.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. Nadležna tijela i sanacijska tijela obavješćuju EBA-u o načinu na koji su primijenili stavke 1., 8. 9. i 10. na institucije u svojoj nadležnosti. EBA do 31. prosinca 2017. podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji o provedbi stavaka 1., 8., 9. i 10. U tom se izvješću posebno navode razlike u provedbi stavaka 1., 8., 9. i 10., na nacionalnoj razini.

8. Podložno stavcima 3.b i 3.c, države članice osiguravaju da nadležna tijela i, prema potrebi, sanacijska tijela mogu izuzeti od primjene:

(a) zahtjeve iz odjeljaka 2. i 3. ovog poglavlja za institucije povezane sa središnjim tijelom i potpuno ili djelomično izuzetih iz bonitetnih zahtjeva u nacionalnom pravu u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(b) zahtjeve iz odjeljka 2. za institucije koje su članice institucionalnog sustava zaštite.

9. Kada je izuzeće odobreno u skladu sa stavkom 8., države članice:

(a) primjenjuju zahtjeve iz odjeljaka 2. i 3. ovog poglavlja na konsolidiranoj osnovi na središnje tijelo i institucije povezane s njim u okviru značenja članka 10. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(b) zahtijevaju da institucionalni sustav zaštite ispunjava zahtjeve odjeljka 2. u suradnji sa svakim od svojim izuzetih članova.

U tu svrhu, svako upućivanje u odjeljcima 2. i 3. ovog poglavlja na grupu uključuje središnje tijelo i institucije povezane s njim u okviru značenja članka 10. Uredbe (EU) br. 575/2013 i njihova društva kćeri, a svako upućivanje na matična društva ili institucije koje podliježu konsolidiranom nadzoru u skladu s člankom 111. Direktive 2013/36/EU uključuju središnje tijelo.

10. Institucije koje su pod izravnim nadzorom Europske središnje banke u skladu s člankom 6. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1024/2013 ili koje imaju znatan udio u financijskom sustavu države članice izrađuju vlastite planove oporavka u skladu s odjeljkom 2. ovog poglavlja i podliježu individualnim planovima sanacije u skladu s odjeljkom 3.

Za potrebe ovog stavka smatra se da poslovanje institucije čini znatan udio u financijskom sustavu države članice ako je ispunjen bilo koji od sljedećih uvjeta:

(a) ukupna vrijednost njezine imovine prelazi 30 000 000 000 EUR; ili

(b) omjer njezine ukupne imovine i BDP-a države članice u kojoj je društvo ima poslovni nastan prelazi 20 %, osim ako je ukupna vrijednost njegove imovine manja od 5 000 000 000 EUR;

11. EBA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila ujednačene obrasce, predloške i definicije za identifikaciju i prijenos informacija od strane nadležnih tijela i sanacijskih tijela EBA-i za potrebe stavka 7., podložno načelu proporcionalnosti.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Odjeljak 2.

Planiranje oporavka

Članak 5.

Planovi oporavka

1. Države članice osiguravaju da svaka institucija koja nije dio grupe koja podliježe konsolidiranom nadzoru u skladu s člancima 111. i 112. Direktive 2013/36/EU sastavi i primjenjuje plan oporavka kojim utvrđuje mjere koje institucija mora poduzeti radi obnavljanja svojeg financijskog položaja nakon njegovog značajnog pogoršanja. Planovi oporavka smatraju se sustavom korporativnog upravljanja u smislu članka 74. Direktive 2013/36/EU.

2. Nadležna tijela osiguravaju da institucije ažuriraju svoje planove oporavka najmanje jednom godišnje ili nakon promjene u pravnoj ili organizacijskoj strukturi institucije, poslovnoj ili financijskoj situaciji, koja bi mogla bitno utjecati na plan oporavka ili stvoriti potrebu za njegovom promjenom. Nadležna tijela mogu zahtijevati da institucije češće ažuriraju svoje planove oporavka.

3. Planovi oporavka ne pretpostavljaju dostupnost izvanrednih javnih financijskih potpora ili primitak tih potpora.

4. Planovi oporavka uključuju, prema potrebi, analizu kako i kada se institucija može, pod uvjetima koje postavlja plan, prijaviti za uporabu instrumenata središnje banke i određuju onu imovinu koja bi se mogla smatrati kolateralom.

5. Ne dovodeći u pitanje članak 4., države članice osiguravaju da planovi oporavka uključuju informacije navedene u odjeljku A Priloga. Države članice mogu zahtijevati da se u planove oporavka uključe dodatne informacije.

Planovi oporavka također uključuju mjere koje bi institucija mogla poduzeti ako su ispunjeni uvjeti za ranu intervenciju iz članka 27.

6. Države članice zahtijevaju da planovi oporavka uključuju odgovarajuće uvjete i postupke za osiguranje pravovremene provedbe mjera oporavka kao i velik broj mogućnosti oporavka. Države članice zahtijevaju da planovi oporavka razmotre niz scenarija ozbiljnog makroekonomskog i financijskog stresa relevantnih za posebne uvjete institucije uključujući događanja na razini cijelog sustava i poseban stres povezan s pojedinačnim pravnim osobama i grupama.

7. EBA, u bliskoj suradnji s Europskim odborom za sistemske rizike (ESBR), do 3. srpnja 2015., izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se detaljnije određuje niz scenarija koje se trebaju primijeniti za potrebe stavka 6. ovog članka.

8. Države članice mogu predvidjeti da nadležna tijela imaju ovlast zahtijevati od institucije da vodi detaljnu evidenciju o financijskim ugovorima u kojima je dotična institucija ugovorna strana.

9. Upravljačko tijelo institucije iz stavka 1. procjenjuje i odobrava plan oporavka prije no što ga preda nadležnom tijelu.

10. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda detaljnije navodeći, ne dovodeći u pitanje članak 4., informacije koje mora sadržavati plan oporavka iz stavka 5 ovog članka.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 6.

Procjena planova oporavka

1. Države članice zahtijevaju od institucija koje moraju izraditi planove oporavka u skladu s člankom 5. stavkom 1. i člankom 7. stavkom 1. da te planove oporavka podnesu na preispitivanje nadležnom tijelu. Države članice zahtijevaju od institucija da na način prihvatljiv nadležnom tijelu pokažu da ti planovi zadovoljavaju kriterije iz stavka 2.

2. Nadležna tijela, u roku od šest mjeseci od predaje svakog plana i nakon savjetovanja s nadležnim tijelima država članica u kojima su smještene značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za tu podružnicu, preispituju plan i procjenjuju u kojoj mjeri plan ispunjava zahtjeve iz članka 5. i sljedeće kriterije:

- (a) provedba aranžmana predloženih u planu bi vjerojatno održala ili obnovila održivost redovnog poslovanja i financijski položaj institucije ili grupe, uzimajući u obzir pripremne mjere koje je institucija poduzela ili planira poduzeti;
- (b) plan i posebne mogućnosti u okviru plana bi se vjerojatno mogli brzo i učinkovito provesti u situacijama financijskog stresa uz izbjegavanje u najvećoj mogućoj mjeri bilo kakav znatni štetni učinak na financijski sustav, uključujući scenarije koji bi doveli do toga da druge institucije provedu planove oporavka u istom razdoblju.

3. Prilikom procjene primjerenosti planova oporavka, nadležno tijelo uzima u obzir primjerenost strukture kapitala i financiranja institucije ovisno o razini kompleksnosti organizacijske strukture i profila rizika institucije.

4. Nadležno tijelo dostavlja plan oporavka sanacijskom tijelu. Sanacijsko tijelo može ispitati plan oporavka s ciljem utvrđivanja bilo kakvih mjera u planu oporavka koje bi mogle negativno utjecati na mogućnost sanacije institucije te može, po tom pitanju, sastaviti preporuke za nadležno tijelo.

5. Kada nadležno tijelo procijeni da u planu postoje bitni nedostaci ili bitne prepreke provedbi plana, obavješćuje instituciju ili matično društvo grupe o svojoj procjeni i traži da institucija, u roku od dva mjeseca, s mogućnošću produžetka roka za jedan mjesec uz odobrenje tijela, preda izmijenjeni plan koji pokazuje kako će se ti nedostaci ili prepreke riješiti.

Prije nego od institucije zatraži da ponovno preda plan oporavka, nadležno tijelo instituciji daje priliku da iznese svoje mišljenje o tom zahtjevu.

Ako nadležno tijelo smatra da izmijenjenim planom nedostaci i prepreke nisu adekvatno riješeni, može naložiti instituciji da izvrši određene promjene plana.

6. Ako institucija ne preda izmijenjeni plan oporavka ili nadležno tijelo utvrdi da izmijenjeni plan oporavka ne ispravljadekvatno nedostatke ili potencijalne prepreke utvrđene u prvoj procjeni te da nije moguće adekvatno ispraviti nedostatke i prepreke uputom da se izvrše određene promjene plana, nadležno tijelo zahtjeva od institucije da unutar razumnog roka utvrdi promjene koje može uvesti u poslovanje kako bi uklonila nedostatke i prepreke u provedbi plana oporavka.

Ako institucija ne utvrdi takve promjene unutar roka koji je odredilo nadležno tijelo ili ako nadležno tijelo procijeni da mjere koje je predložila institucija ne bi adekvatno uklonile nedostatke ili prepreke, nadležno tijelo može naložiti instituciji poduzimanje bilo kojih mjera koje smatra nužnima i razmjernima, uzimajući u obzir ozbiljnost nedostataka i prepreka i učinak mjera na poslovanje institucije.

Nadležno tijelo može, ne dovodeći u pitanje članak 104. Direktive 2013/36/EU naložiti instituciji da:

- (a) smanji profil rizičnosti institucije, uključujući likvidnosni rizik;
- (b) omogući mjere pravovremene dokapitalizacije;
- (c) preispita strategiju i strukturu institucije;
- (d) promijeni strategiju financiranja s ciljem povećanja otpornosti temeljnih linija poslovanja i ključnih funkcija;
- (e) uvede promjene u upravljačku strukturu institucije.

Popis mjera navedenih u ovom stavku ne sprječava države članice da ovlaste nadležna tijela za poduzimanje dodatnih mjera u okviru nacionalnog prava.

7. Kada nadležno tijelo zahtijeva od institucije da poduzme mjere u skladu sa stavkom 46., njegova odluka o mjerama mora biti obrazložena i razmjerna.

Odluka se instituciji dostavlja pisanim putem i protiv nje postoji pravo na pravni lijek.

8. EBA sastavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju minimalni kriteriji koje nadležno tijelo treba procijeniti za potrebe procjene iz stavka 2. ovog članka i članka 8. stavka 1.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 7.

Planovi oporavka grupe

1. Države članice osiguravaju da matična društva u Uniji izrađuju plan oporavka grupe i predaju ga konsolidirajućem nadzornom tijelu. Planovi oporavka grupe sastoje se od plana oporavka čitave grupe koju vodi matično društvo u Uniji. Plan oporavka grupe utvrđuje mjere čija se provedba zahtijeva na razini matičnog društva u Uniji i svakog društva kćeri pojedinačno.

2. U skladu s člankom 8. nadležna tijela od društava kćeri mogu zahtijevati da izrade i predaju planove oporavka na pojedinačnoj osnovi.

3. Konsolidirajuće nadzorno tijelo, pod uvjetom da su na snazi zahtjevi povjerljivosti utvrđeni ovom Direktivom, predaje planove oporavka grupe:

- (a) relevantnim nadležnim tijelima iz članka 115. i 116. Direktive 2013/36/EU;
- (b) nadležnim tijelima država članica u kojima su smještene značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za tu podružnicu;
- (c) sanacijskom tijelu za grupu; i
- (d) sanacijskim tijelima za podružnicu.

4. Cilj plana oporavka grupe je postizanje stabilnosti grupe kao cjeline ili bilo koje institucije grupe kada se nalazi u kriznoj situaciji, s ciljem rješavanja ili uklanjanja uzroka poremećaja i obnove financijskog položaja grupe ili institucije u pitanju istodobno vodeći računa financijskom položaju drugih subjekata grupe.

Plan oporavka grupe uključuje mehanizme kojima se osigurava koordinacija i dosljednost mjera koje treba poduzeti na razini matičnog društva u Uniji, na razini subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d) kao i mjera koje treba poduzeti na razini društava kćeri i, prema potrebi, u skladu s Direktivom 2013/36/EU na razini značajnih podružnica.

5. Plan oporavka grupe i bilo koji plan sastavljen za pojedino društvo kćer uključuje elemente navedene u članku 5. Prema potrebi, ti planovi uključuju aranžmane za financijsku potporu unutar grupe usvojene na temelju sporazuma o financijskoj potpori unutar grupe koji je postignut u skladu s poglavljem III.

6. Planovi oporavka grupe uključuju raspon mogućnosti oporavka koji navodi mjere za rješavanje scenarija predviđenih člankom 5. stavkom 6.

Za svaku od tih scenarija planom oporavka grupe utvrđuje se postoje li prepreke u provedbi mjera za oporavak unutar grupe, uključujući na razini pojedinačnih subjekata obuhvaćenih planom, i postoje li sadržajne praktične i pravne prepreke za brz prijenos regulatornog kapitala ili otplatu obveza ili imovine unutar grupe.

7. Upravljačko tijelo subjekta koji sastavlja plan oporavka grupe u skladu sa stavkom 1. procjenjuje i odobrava plan oporavka grupe prije no što ga podnese konsolidirajućem nadzornom tijelu.

Članak 8.

Procjena planova oporavka grupe

1. Konsolidirajuće nadzorno nadzorno tijelo, zajedno s nadležnim tijelima za društva kćeri, nakon savjetovanja s nadležnim tijelima iz članka 116. Direktive 2013/36/EU i nadležnim tijelima za značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, preispituje plan oporavka grupe i procjenjuje u kojoj mjeri zadovoljava zahtjeve i kriterije utvrđene u člancima 6. i 7. Ta se procjena vrši u skladu s postupkom utvrđenim člankom 6. i s ovim člankom i uzima u obzir mogući utjecaj mjera oporavka na financijsku stabilnost u svim državama članicama u kojima grupa djeluje.

2. Konsolidirajuće nadzorno tijelo i nadležna tijela za društva kćeri nastoje postići zajedničku odluku o:

(a) preispitivanju i procjeni plana oporavka grupe;

(b) tome hoće li biti izrađen pojedinačni plan oporavka za institucije koje su dio grupe; i

(c) primjeni mjera navedenih u članku 6. stavcima 5.i 6.

Uključene strane teže postizanju zajedničke odluke u roku od četiri mjeseca od datuma na koji konsolidirajuće nadzorno tijelo preda plan oporavka grupe u skladu s člankom 7. stavkom 3.

Na zahtjev nadležnog tijela EBA može pomoći nadležnim tijelima u postizanju zajedničke odluke u skladu s člankom 31. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

3. Ako nadležna tijela u roku od četiri mjeseca od datuma predaje ne donesu zajedničku odluku u o preispitivanju i procjeni plana oporavka grupe ili o bilo kojim mjerama koje matično društvo u Uniji mora poduzeti u skladu s člankom 6. stavcima 5. i 6., konsolidirajuće nadzorno tijelo o tome donosi vlastitu odluku. Konsolidirajuće nadzorno tijelo donosi svoju odluku uzevši u obzir mišljenja i rezerve koje su u roku od četiri mjeseca iznijela druga nadležna tijela. Konsolidirajuće nadzorno tijelo o svojoj odluci obavješćuje matično društvo u Uniji i druga nadležna tijela.

Ako je, na kraju tog četveromjesečnog roka, bilo koje od nadležnih tijela iz stavka 2. uputilo predmet naveden u stavku 7. EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, konsolidirajuće nadzorno tijelo odgađa svoju odluku i čeka odluku koju može donijeti EBA u skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečno razdoblje smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA u roku od mjesec dana ne donese odluku, primjenjuje se odluka konsolidirajućeg nadzornog tijela.

4. Ako nadležna tijela u roku od četiri mjeseca od datuma predaje ne donesu zajedničku odluku o:

(a) tome hoće li za institucije koje su u njegovoj nadležnosti biti izrađen plan oporavka na pojedinačnoj osnovi; ili

(b) primjeni mjera na razini društava kćeri navedenih u članku 6. stavcima 5. i 6.;

svako nadležno tijelo samo odlučuje o tom pitanju.

Ako je, na kraju četveromjesečnog roka, bilo koje od dotičnih nadležnih tijela uputilo predmet naveden u stavku 7. EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, nadležno tijelo za društvo kćeri odgađa svoju odluku i čeka odluku koju može donijeti EBA u skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka nadležnog tijela odgovornog za pojedino društvo kćer.

5. Druga nadležna tijela koja se ne protive u skladu sa stavkom 4. mogu postići zajedničku odluku o planu oporavka grupe kojim su obuhvaćeni subjekti grupe u njihovoj nadležnosti.

6. Zajednička odluka iz stavka 2. ili 5. i odluke koje donose nadležna tijela, u slučaju izostanka zajedničke odluke iz stavaka 3. i 4., smatraju se konačnima i primjenjuju ih nadležna tijela u dotičnim državama članicama.

7. Na zahtjev nadležnog tijela u skladu sa stavkom 3. ili 4., EBA može samo pomoći nadležnim tijelima u postizanju sporazuma u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 s obzirom na procjenu planova oporavka i provedbu mjera iz članka 6. stavka 6. točaka (a), (b) i (d).

Članak 9.

Pokazatelji plana oporavka

1. U svrhu članaka 5. do 8. nadležna tijela zahtijevaju da svaki plan oporavka uključuje okvir pokazatelja koje utvrđuje institucija kojim se određuju okolnosti u kojima mogu biti poduzete odgovarajuće mjere iz plana. O takvim se pokazateljima dogovaraju nadležna tijela prilikom procjenjivanja planova oporavka u skladu s člancima 6. i 8. Pokazatelji mogu biti kvalitativni ili kvantitativni ovisno o financijskom položaju institucije i moguće ih je jednostavno pratiti. Nadležna tijela osiguravaju da institucije provode odgovarajuće mehanizme za redovito praćenje pokazatelja.

Neovisno o prvom podstavku institucija može:

- (a) poduzeti mjere u okviru plana oporavka ako relevantni pokazatelj još nije postignut, ali ako upravljačko tijelo institucije zbog okolnosti to smatra potrebnim; ili
- (b) suzdržati se od poduzimanja takve mjere ako upravljačko tijelo institucije to zbog okolnosti situacije ne smatra potrebnim.

Nadležno se tijelo bez odgode obavješćuje o odluci da se mjere iz plana oporavka poduzimaju ili ne poduzimaju.

2. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se određuje minimalni popis kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja iz stavka 1.

Odjeljak 3.

Planiranje sanacije

Članak 10.

Planovi sanacije

1. Sanacijska tijela, nakon savjetovanja s nadležnim tijelom i nakon savjetovanja sa sanacijskim tijelima u čijoj su nadležnosti sve značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, sastavljaju plan sanacije za svaku instituciju koja nije dio grupe koja podliježe konsolidiranom nadzoru u skladu s člancima 111. i 112. Direktive 2013/36/EU. Planom sanacije osiguravaju se mjere sanacije koje sanacijsko tijelo može poduzeti ako institucija zadovoljava uvjete za sanaciju. Informacije iz stavka 7.a objavljuju se dotičnoj instituciji.
2. Prilikom izrade plana sanacije, sanacijsko tijelo određuje sve bitne prepreke sanaciji i, ako je to nužno i razmjerno, navodi relevantne mjere za rješavanje tih prepreka, u skladu s poglavljem 2. ove glave.
3. Planom sanacije vodi se računa o relevantnim scenarijima uključujući onaj u kojoj bi slučaj propasti mogao biti idiosinkratičan ili bi se mogao dogoditi za vrijeme šire financijske nestabilnosti ili događanja na razini cijelog sustava. Plan sanacije ne pretpostavlja ništa od sljedećeg:
 - (a) bilo kakvu izvanrednu javnu financijsku potporu osim korištenja aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;
 - (b) bilo kakvu hitnu likvidnosnu pomoć središnje banke; ili
 - (c) bilo kakvu likvidnosnu pomoć središnje banke dodijeljenu u okviru nestandardne kolateralizacije, roka dospijeca ili kamatnih uvjeta.
4. Plan sanacije uključuje analizu kako i kada se institucija može, pod uvjetima navedenim u planu, prijaviti za uporabu instrumenata središnje banke i određuje onu imovinu koja bi se mogla smatrati kolateralom.
5. Sanacijska tijela mogu zahtijevati od institucija da im pomognu u izradi i ažuriranju planova.
6. Planovi sanacije se preispituju i prema potrebi ažuriraju najmanje jednom godišnje te nakon svake promjene pravne ili organizacijske strukture institucije ili njezina poslovanja ili financijskog položaja koja bi mogla bitno utjecati na učinkovitost plana ili stvoriti potrebu za revizijom plana sanacije.

Za potrebe preispitivanja ili ažuriranja planova sanacije iz prvog podstavka, institucije i nadležna tijela odmah obavješćuju sanacijska tijela o svakoj promjeni zbog koje je nužna takva revizija ili ažuriranje.

7. Ne dovodeći u pitanje članak 4., plan sanacij navodi mogućnosti primjene instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti za instituciju iz glave IV. Plan uključuje i gdje god je to potrebno i moguće iskazuje u brojkama:

- (a) sažetak ključnih elemenata plana;
- (b) sažetak bitnih promjena institucije koje su se dogodile nakon što su podnesene posljednje informacije o sanaciji;
- (c) prikaz načina na koji bi se ključne funkcije i temeljne linije poslovanja mogle pravno i ekonomski odvojiti od ostalih funkcija do mjere koja je potrebna kako bi se osigurao kontinuitet u slučaju propasti institucije;
- (d) procjena rokova za provedbu svakog važnog aspekta plana;
- (e) detaljni opis procjene mogućnosti sanacije provedene u skladu sa stavkom 2. ovog članka i s člankom 15.;
- (f) opis svih mjera potrebnih u skladu s člankom 17. za rješavanje ili uklanjanje prepreka mogućnostima sanacije utvrđenih procjenom provedenom u skladu s člankom 15.;
- (g) opis postupaka određivanja vrijednosti i utrživosti ključnih funkcija, temeljnih linija poslovanja i imovine institucije;
- (h) detaljan opis aranžmana kojima se osigurava da su informacije potrebne na temelju članka 11. ažurne i u svakom trenutku na raspolaganju sanacijskim tijelima;
- i. objašnjenje sanacijskog tijela o načinima na koje bi se mogle financirati mogućnosti sanacije, a da se pritom ne pretpostavlja ništa od sljedećeg:
 - i. bilo kakva izvanredna javna financijska potpora osim korištenja aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;
 - ii. bilo kakva hitna likvidnosna pomoć središnje banke; ili
 - iii. bilo kakva likvidnosna pomoć središnje banke dodijeljena u okviru nestandardne kolateralizacije, roka dospijea ili kamatnih uvjeta;
- (j) detaljan opis različitih sanacijskih strategija koje bi se mogle primijeniti s obzirom na različite moguće scenarije i primjenjive vremenske okvire;
- (k) opis ključnih međuovisnosti;
- (l) opis mogućnosti očuvanja pristupa isplatama i klirinškim uslugama te ostalim infrastrukturama i procjena prenosi-
vosti pozicije klijenta;
- (m) analiza utjecaja plana na zaposlenike institucije, uključujući procjenu bilo kakvih povezanih troškova i opis pred-
viđenih postupaka za savjetovanje sa zaposlenicima za vrijeme postupka sanacije, uzimajući u obzir nacionalni sustav
za dijalog sa socijalnim partnerima gdje je to primjereno;
- (n) plan komunikacije s medijima i javnošću;

- (o) minimalan zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze potrebne na temelju članka 45. stavka 1. i, prema potrebi, rok za postizanje te razine;
- (p) prema potrebi, minimalan zahtjev za regulatorni kapital i ugovorne *bail-in* instrumente na temelju članka 45. stavka 1. i, prema potrebi, rok za postizanje te razine;
- (q) opis nužnih radnji i sustava za održavanje neprekidnog funkcioniranja operativnih postupaka institucije;
- (r) prema potrebi, svako mišljenje institucije u vezi s planom sanacije.

8. Države članice također osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlasti zahtijevati od institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da vode detaljnu evidenciju o financijskim ugovorima u kojima je ugovorna strana. Sanacijsko tijelo može odrediti rok unutar kojeg institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) treba biti u stanju napraviti takvu evidenciju. Isti vremenski rok primjenjuje se za sve institucije i sve subjekte iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u njegovoj nadležnosti. Sanacijsko tijelo može odlučiti odrediti različite rokove za različite vrste financijskih ugovora iz članka 2. stavka 100. Ovaj stavak ne utječe na ovlasti nadležnog tijela za prikupljanje informacija.

9. EBA, nakon savjetovanja s Europskim odborom za sistemske rizike, sastavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda kojim se pobliže određuje sadržaj plana sanacije.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 11.

Informacije za potrebe planova sanacije i suradnju od strane institucije

1. Države članice osiguravaju da su sanacijska tijela ovlaštena zahtijevati da institucije:

- (a) surađuju u izradi planova sanacije koliko je god potrebno;
- (b) osiguraju, bilo izravno ili putem nadležnog tijela, sve informacije potrebne za izradu i provedbu planova sanacije.

Osim ostalih informacija, nadležna su tijela posebno ovlaštena tražiti informacije i analizu navedenu u odjeljku B Priloga.

2. Nadležna tijela relevantnih država članica surađuju sa sanacijskim tijelima kako bi provjerila jesu li neke ili sve informacije iz stavka 1. već dostupne. Ako su takve informacije dostupne, nadležna ih tijela dostavljaju sanacijskim tijelima.

3. EBA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila postupke i minimalni paket standardnih obrazaca i predložaka za dostavljanje informacija u skladu s ovim člankom.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 12.

Planovi sanacije grupe

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela za grupu, zajedno s sanacijskim tijelima za društva kćeri i nakon savjetovanja s sanacijskim tijelima za značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, izrađuju planove sanacije grupe. Planovi sanacije grupe uključuju plan sanacije grupe kojom u cijelosti upravlja matično društvo u Uniji, bilo sanacijom na razini matičnog društva u Uniji ili podjelom i izdvajanjem te sanacijom društava kćeri. Plan sanacije grupe određuje mjere za sanaciju:

- (a) matičnog društva u Uniji;
 - (b) društava kćeri koja su dio grupe i koja su smještena u Uniji;
 - (c) subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d); i
 - (d) podložno glavi VI., društava kćeri koja su dio grupe i koja su smještena izvan Unije.
2. Plan sanacije grupe sastavlja se na temelju informacija iz članka 11.
3. Plan sanacije grupe:
- (a) navodi mjere sanacije koje treba poduzeti u odnosu na subjekte grupe, putem mjera sanacije s obzirom na subjekte iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d), na matično društvo i institucije kćeri te putem koordiniranih mjera sanacije s obzirom na institucije kćeri, u scenarijima predviđenim člankom 10. stavkom 3.;
 - (b) preispituje razmjer u kojem se instrumenti sanacije i sanacijske ovlasti mogu koordinirano primijeniti i provesti na subjekte grupe s poslovnim nastanom u Uniji, uključujući mjere kojima se trećoj strani olakšava kupnja cjelokupne grupe ili zasebnih linija poslovanja ili aktivnosti koje provodi određen broj subjekata grupe ili pojedinih subjekata grupe te određuje sve moguće prepreke koordiniranoj sanaciji;
 - (c) kada grupa uključuje subjekte zasnovane u trećim zemljama, određuje odgovarajuće mehanizme za suradnju i koordinaciju s relevantnim tijelima tih trećih zemalja i implikacije za sanaciju unutar Unije;
 - (d) određuje mjere, uključujući pravno i gospodarsko odvajanje pojedinih funkcija ili poslovanja, potrebne za olakšanje sanacije grupe kada su ispunjeni uvjeti za sanaciju;
 - (e) navodi sve dodatne mjere koje nisu navedene u ovoj Direktivi, a koje sanacijsko tijelo za grupu namjerava provesti u odnosu na sanaciju grupe;
 - (f) određuje kako bi se mogle financirati mjere sanacije za grupu i, ako bi bio nužan aranžman financiranja, iznosi načela podjele odgovornosti za to financiranje između izvora financiranja u različitim državama članicama. Plan ne pretpostavlja ništa od sljedećeg:
 - i. bilo kakvu izvanrednu javnu financijsku potporu osim korištenja aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;
 - ii. bilo kakvu hitnu likvidnosnu pomoć središnje banke; ili

iii. bilo kakvu likvidnosnu pomoć središnje banke dodijeljenu u okviru nestandardne kolateralizacije, roka dospijeca ili kamatnih uvjeta.

Ta su načela navedena na temelju jednakih i uravnoteženih kriterija i posebno uzimaju u obzir članak 107. stavak 5. te utjecaj na financijsku stabilnost u svim dotičnim državama članicama.

4. Procjena mogućnosti sanacije grupe u okviru članka 16. provodi se istodobno s izradom i ažuriranjem plana sanacije grupe u skladu s ovim člankom. Detaljan opis procjene mogućnosti sanacije koji se provodi u skladu s člankom 16. uključen je u plan sanacije grupe.

5. Plan sanacije grupe nema nerazmjern utjecaj na bilo koju državu članicu.

6. EBA nakon savjetovanja s Europskim odborom za sistemski rizik sastavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuje sadržaj planova sanacije grupe uzimajući u obzir raznolikost poslovnih modela grupa na unutarnjem tržištu.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 13.

Zahtjevi i postupak planova sanacije grupe

1. Matično društvo u Uniji sanacijskom tijelu za grupu predaje informacije koje bi mogle biti potrebne u skladu s člankom 11. Te se informacije tiču matičnog društva u Uniji i, koliko je nužno, svakog subjekta grupe uključujući subjekte iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d).

Sanacijsko tijelo za grupu, pod uvjetom da su na snazi zahtjevi povjerljivosti utvrđeni ovom Direktivom, informacije predviđene u skladu s ovim stavkom šalje:

(a) EBA-i;

(b) sanacijskim tijelima za sanaciju društava kćeri;

(c) sanacijskim tijelima jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu;

(d) relevantnim nadležnim tijelima iz članka 115. i 116. Direktive 2013/36/EU; i

(e) sanacijskim tijelima država članica u kojima subjekti iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d) imaju poslovni nastan.

Informacije koje sanacijsko tijelo za grupu dostavlja sanacijskim tijelima i nadležnim tijelima za društva kćeri, sanacijskim tijelima u čijoj su nadležnosti značajne podružnice i relevantnim nadležnim tijelima iz članka 115. i 116. Direktive 2013/36/EU uključuju barem sve informacije relevantne za društvo kćer ili značajnu podružnicu. Informacije koje se dostavljaju EBA-i uključuju sve informacije koje su relevantne za ulogu EBA-e u odnosu na planove sanacije grupe. Kada se radi o informacijama u vezi s društvima kćeri iz trećih zemalja, sanacijsko tijelo za grupu nije dužno slati te informacije bez suglasnosti relevantnog nadzornog tijela ili sanacijskog tijela iz treće zemlje.

2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela za grupu, djelujući zajedno sa sanacijskim tijelima iz stavka 1. drugog podstavka ovog članka, na sanacijskim kolegijima i nakon savjetovanja s relevantnim nadležnim tijelima, uključujući nadležna tijela država članica u kojima se nalaze značajne podružnice, sastave i provode planove sanacije grupe. Sanacijska tijela za grupu mogu, po vlastitom nahođenju i pod uvjetom da zadovoljavaju zahtjeve povjerljivosti utvrđene člankom 98. ove Direktive, uključiti u sastavljanje i primjenu planova sanacije grupe sanacijska tijela treće zemlje u kojoj grupa ima društva kćeri ili financijske holdinge ili značajne podružnice kao što je navedeno u članku 51. Direktive 2013/36/EU.

3. Države članice osiguravaju da se planovi sanacije grupe preispituju i, prema potrebi, ažuriraju najmanje jednom godišnje te nakon svake promjene pravne ili organizacijske strukture, poslovanja ili financijskog položaja grupe uključujući bilo koji subjekt grupe koja bi mogla bitno utjecati na plan ili stvoriti potrebu za njegovu promjenu.

4. Plan sanacije grupe usvaja se u obliku zajedničke odluke sanacijskog tijela za grupu i sanacijskog tijela za društava kćeri.

Ta sanacijska tijela donose zajedničku odluku u roku od četiri mjeseca od datuma na koji sanacijsko tijelo za grupu proslijedi informacije navedene u stavku 1. drugom podstavku.

Na zahtjev sanacijskog tijela EBA može pomoći sanacijskim tijelima u postizanju zajedničke odluke u skladu s člankom 31. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. Ako sanacijska tijela ne donesu zajedničku odluku u roku od četiri mjeseca, sanacijsko tijelo za grupu donosi vlastitu odluku o planu sanacije grupe. Odluka je detaljno obrazložena i vodi računa o mišljenjima i rezervama drugih sanacijskih tijela. Sanacijsko tijelo za grupu odluku dostavlja matičnom društvu u Uniji.

Podložno stavku 9. ovog članka, ako je na kraju četveromjesečnog roka bilo koje sanacijsko tijelo uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, sanacijsko tijelo za grupu odgađa svoju odluku i čeka bilo kakvu odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka sanacijskog tijela za grupu.

6. Ako sanacijska tijela ne donesu zajedničku odluku u roku od četiri mjeseca, svako sanacijsko tijelo nadležno za društvo kćer donosi vlastitu odluku te izrađuje i primjenjuje plan sanacije za subjekte u njegovoj nadležnosti. Svaka od pojedinih odluka je detaljno obrazložena, navodi razloge neslaganja s predloženim planom sanacije grupe i vodi računa o mišljenjima i ogradama drugih nadležnih tijela i sanacijskih tijela. Svako sanacijsko tijelo o svojoj odluci obavješćuje ostale članove sanacijskog kolegija.

Podložno stavku 9. ovog članka, ako je na kraju četveromjesečnog roka bilo koje sanacijsko tijelo uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, dotično sanacijsko tijelo odgađa svoju odluku i čeka odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka četveromjesečnog roka ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka sanacijskog tijela za društva kćeri.

7. Druga sanacijska tijela koja se ne protive u skladu sa stavkom 6. mogu postići zajedničku odluku o planu sanacije grupe kojim su obuhvaćeni subjekti grupe u njihovoj nadležnosti.

8. Zajedničke odluke iz stavaka 4. ili 7. i odluke koje donose nadležna tijela, ako ne postoji zajednička odluka iz stavka 5. i 6., smatraju se konačnima i primjenjuju ih dotična sanacijska tijela.

9. U skladu sa stavcima 5. i 6. ovog članka, na zahtjev sanacijskog tijela, EBA može pomoći sanacijskim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe br. (EU) br. 1093/2010 osim ako bilo koje dotično sanacijsko tijelo procijeni da predmet oko kojeg postoji nesuglasnost može na bilo koji negativno utjecati na fiskalne odgovornosti njegove države članice.

10. U slučaju donošenja zajedničkih odluka u skladu sa stavcima 4. i 7. i ako sanacijsko tijelo procijeni u okviru stavka 9. da predmet neslaganja koji se tiče planova sanacije grupe negativno utječe na fiskalne odgovornosti njegove države članice, sanacijsko tijelo za grupu pokreće ponovnu procjenu plana sanacije grupe, uključujući minimalne zahtjeve za regulatorni kapital i prihvatljive obveze.

Članak 14.

Dostavljanje planova sanacije nadležnim tijelima

1. Sanacijsko tijelo dostavlja planove sanacije i sve njegove promjene relevantnim nadležnim tijelima.
2. Sanacijsko tijelo za grupu dostavlja planove sanacije grupe i sve njegove promjene relevantnim nadležnim tijelima.

POGLAVLJE II.

Mogućnost sanacije

Članak 15.

Procjena mogućnosti sanacije institucija

1. Države članice osiguravaju da sanacijsko tijelo, nakon što se savjetuje s nadležnim tijelom i sanacijskim tijelima jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, ocjenjuje do koje je mjere moguće sanirati instituciju koja nije dio grupe, pritom ne pretpostavljajući ništa od sljedećeg:

- (a) bilo kakvu izvanrednu javnu financijsku potporu osim korištenja aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;
- (b) bilo kakvu hitnu likvidnosnu pomoć središnje banke;
- (c) bilo kakvu likvidnosnu pomoć središnje banke dodijeljenu u okviru nestandardne kolateralizacije, rokova dospijeca ili kamatnih uvjeta.

Smatra se da je instituciju moguće sanirati ako je izvediva i vjerojatna likvidacija koju sanacijsko tijelo provodi u redovnom postupku u slučaju insolventnosti ili sanacija koju sanacijsko tijelo provodi primjenom različitih instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti izbjegavajući što je više moguće bilo kakav znatni štetni učinak na financijski sustav, uključujući okolnosti šire financijske nestabilnosti ili događanja na razini cijelog sustava države članice u kojoj institucija ima poslovni nastan ili drugih država članica ili Unije te s ciljem osiguravanja kontinuiteta ključnih funkcija koje institucija provodi. Sanacijska tijela pravodobno obavješuju EBA-u svaki put kad se smatra da instituciju nije moguće sanirati.

2. U svrhu procjene mogućnosti sanacije iz stavka 1., sanacijska tijela ispituju barem predmete navedene u odjeljku C Priloga.

3. Procjenu mogućnosti sanacije iz ovog članka vrši sanacijsko tijelo u isto vrijeme i za potrebe izrade i ažuriranja plana sanacije u skladu s člankom 100.

4. Nakon savjetovanja s Europskim odborom za sistemski rizik, EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila predmete i kriterije za procjenu mogućnosti sanacije institucija ili grupa iz stavka 2. ovog članka i članka 16.

EBA Komisiji podnosi navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje nacрта regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 16.

Procjena mogućnosti sanacije grupa

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela za grupu, zajedno sa sanacijskim tijelima za društva kćeri, nakon savjetovanja s konsolidirajućim nadzornim tijelom i nadležnim tijelima za takva društva kćeri, i sanacijskim tijelima nadležna u kojima se nalaze značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, procjenjuju do koje je mjere moguće sanirati grupe, pritom ne pretpostavljajući ništa od sljedećeg:

(a) bilo kakvu izvanrednu javnu financijsku potporu osim korištenja aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;

(b) bilo kakvu hitnu likvidnosnu pomoć središnje banke;

(c) bilo kakvu likvidnosnu pomoć središnje banke dodijeljenu u okviru nestandardne kolateralizacije, roka dospijea ili kamatnih uvjeta.

Smatra se da je grupu moguće sanirati ako je izvediva i vjerojatna likvidacija subjekata grupe koju sanacijsko tijelo provodi u redovnom postupku u slučaju insolventnosti ili sanacija subjekata grupe koju sanacijsko tijelo provodi primjenom instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti na subjekte grupe, pritom izbjegavajući što je više moguće bilo kakav znatni štetni učinak na financijski sustav, uključujući u okolnostima šire financijske nestabilnosti ili događanja na razini cijelog sustava, država članica u kojima subjekti grupe imaju poslovni nastan ili drugih država članica odnosno Unije te s ciljem osiguravanja kontinuiteta ključnih funkcija koje ti subjekti grupe obavljaju kada se pravodobno mogu jednostavno odvojiti bilo drugim načinima. Sanacijska tijela za grupu pravodobno obavješćuju EBA-u svaki put kad se smatra da grupu nije moguće sanirati.

Procjenu mogućnosti sanacije grupe uzimaju u obzir sanacijski kolegiji iz članka 88.

2. U svrhu procjene mogućnosti sanacije grupe, sanacijska tijela razmatraju barem okolnosti i čimbenike navedene u odjeljku C Priloga.

3. Procjenu mogućnosti sanacije grupe iz ovog članka vrši sanacijsko tijelo u istodobno i za potrebe izrade i ažuriranja planova sanacije grupe u skladu s člankom 12. Procjena se vrši prema postupku odlučivanja utvrđenom u članku 13.

Članak 17.

Ovlasti rješavanja ili uklanjanja prepreka mogućnostima sanacije

1. Države članice osiguravaju da kada sanacijsko tijelo, na temelju procjene mogućnosti sanacije institucije provedene u skladu s člancima 15. i 16., i nakon savjetovanja s nadležnim tijelom, utvrdi da postoje značajne prepreke mogućnostima sanacije te institucije, sanacijsko tijelo o tom rezultatu pismenim putem obavješćuje dotičnu instituciju, nadležno tijelo i sanacijska tijela jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice.

2. Zahtjev da sanacijska tijela izrade planove sanacije i da relevantna sanacijska tijela postignu zajedničku odluku o planovima sanacije grupe iz članka 10. stavka 1. odnosno članka 13. stavka 4. suspendira se nakon obavijesti iz stavka 1. ovog članka dok sanacijsko tijelo ne prihvati mjere za uklanjanje značajnih prepreka mogućnostima sanacije u skladu sa stavkom 3. ovog članka ili dok ne donese navedene mjere u skladu sa stavkom 4. ovog članka.

3. U roku od četiri mjeseca od primitka obavijesti u skladu sa stavkom 1., institucija predlaže sanacijskom tijelu moguće mjere za rješavanje ili uklanjanje značajnih prepreka navedenih u obavijesti. Sanacijsko tijelo, nakon savjetovanja s nadležnim tijelom, procjenjuje jesu li te mjere učinkovite za rješavanje ili uklanjanje dotičnih značajnih prepreka.

4. Kada sanacijsko tijelo procijeni da mjere koje je predložila institucija u skladu sa stavkom 3. nisu učinkovite za rješavanje i uklanjanje dotičnih prepreka, ono izravno ili neizravno putem nadležnog tijela, zahtijeva od institucije da poduzme alternativne mjere koje mogu postići taj cilj i pisanim putem o tim mjerama obavješćuje instituciju koja u roku od jednog mjeseca predlaže plan u skladu s tim mjerama.

Pri određivanju alternativnih mjera, sanacijsko tijelo obrazlaže zašto mjere koje je predložila institucija ne bi mogle ukloniti prepreke mogućnostima sanacije i kako su predložene alternativne mjere razmjerne uklanjanju prepreka. Sanacijsko tijelo u obzir uzima prijetnju koju te prepreke mogućnostima sanacije predstavljaju za financijsku stabilnost i učinak mjera na poslovanje institucije, njenu stabilnost i mogućnost doprinosa gospodarstvu.

5. Za potrebe stavka 4. sanacijska tijela su ovlaštena poduzimati bilo koju od sljedećih mjera:

- (a) zahtijevati od institucije reviziju sporazuma o financiranju unutar grupe ili preispitivanje njihova nepostojanja, sastavljanje sporazuma o uslugama, unutar grupe ili s trećim stranama, kako bi se obuhvatilo pružanje ključnih funkcija;
- (b) zahtijevati od institucije da ograniči najveću moguću pojedinačnu i ukupnu izloženost;
- (c) odrediti posebne ili redovne zahtjeve za dostavu dodatnih informacija važnih za sanaciju;
- (d) zahtijevati od institucije da se riješi određene imovine;
- (e) zahtijevati od institucije da ograniči ili ukine posebne postojeće ili predložene aktivnosti;
- (f) ograničiti ili spriječiti razvoj novih ili postojećih linija poslovanja ili prodaju novih ili postojećih proizvoda;
- (g) zahtijevati promjene pravnih ili operativnih struktura institucije ili bilo kojeg subjekta grupe, izravno ili neizravno pod njezinim nadzorom, kako bi se smanjila složenost s ciljem osiguravanja mogućnosti pravnog i operativnog razdvajanja ključnih funkcija od ostalih funkcija primjenom instrumenata sanacije;

- (h) zahtijevati od institucije ili matičnog društva da osnuje matični financijski holding u državi članici ili matični financijski holding u Uniji;
- (i) zahtijevati od institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da izda prihvatljive obveze za ispunjenje zahtjeva iz članka 45.;
- (j) zahtijevati od institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da poduzmu druge korake za ispunjenje minimalnih uvjeta za regulatorni kapital i prihvatljive obveze iz članka 45., uključujući posebno nastojanje da se ponovno dogovore sve prihvatljive obveze, instrument dodatnog osnovnog kapitala ili instrument dopunskog kapitala koje su izdali, s ciljem osiguravanja da se svaka odluka sanacijskog tijela o otpisu ili konverziji te obveze ili instrumenta izvrši na temelju zakonodavstva u čijoj je nadležnosti upravljanje tom obvezom ili instrumentom; i
- (k) kada je institucija društvo kćer mješovitog holdinga, zahtijevati da mješoviti holding osnuje zasebni financijski holding za kontrolu institucije, ako je to potrebno da se olakša sanacija institucije i izbjegne primjena instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti iz glave IV. koji bi imali negativan utjecaj na nefinancijski dio grupe.

6. Odluka donesena u skladu sa stavkom 1. ili 4. ispunjava sljedeće zahtjeve:

- (a) temelji se na razlozima procjene ili rezultata o kojima je riječ;
- (b) određuje kako se tom procjenom ili rezultatom zadovoljava zahtjev razmjerne primjene utvrđen u stavku 4.; i
- (c) podliježe pravu na pravni lijek.

7. Prije određivanja bilo koje mjere iz stavka 4., sanacijsko tijelo, nakon savjetovanja s nadležnim tijelom i, prema potrebi, imenovanim nacionalnim makrobonitetnim tijelom, uzima u obzir mogući utjecaj tih mjera na određenu instituciju, unutarnje tržište za financijske usluge, financijsku stabilnost u drugim državama članicama i u cijeloj Uniji.

8. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se određuju dodatni detalji o mjerama predviđenima stavkom 5. i okolnosti u kojima se svaka pojedina mjera primjenjuje.

Članak 18.

Ovlasti rješavanja ili uklanjanja prepreka mogućnostima sanacije: postupanje prema grupama

1. Sanacijska tijela za grupu zajedno s sanacijskim tijelima za društva kćeri, nakon savjetovanja s kolegijem nadzornih tijela i sanacijskim tijelima jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu, razmatraju unutar sanacijskog kolegija procjenu nužnu prema članku 16. i poduzimaju sve opravdane korake za postizanje zajedničke odluke o primjeni mjera određenih u skladu s člankom 17. stavkom 4. u odnosu na sve institucije koje su dio grupe.

2. Sanacijsko tijelo za grupu u suradnji s konsolidirajućim nadzornim tijelom i EBA-om u skladu s člankom 25. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010, priprema i podnosi izvješće matičnom društvu u Uniji i sanacijskim tijelima za društva kćeri, koji ga dostavljaju društvima kćeri pod njihovim nadzorom i sanacijskim tijelima jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice. Izvješće se priprema nakon savjetovanja s nadzornim tijelima i analizira značajne prepreke učinkovitoj primjeni instrumenata sanacije i izvršavanju sanacijskih ovlasti u odnosu na grupu. Izvješće također razmatra utjecaj na model poslovanja institucije te preporuča sve razmjerne i ciljne mjere koje su, prema mišljenju tijela, potrebne i odgovarajuće za uklanjanje tih prepreka.

3. U roku od četiri mjeseca od datuma primitka izvješća, matično društvo u Uniji može se očitovati i predložiti sanacijskom tijelu za grupu alternativne mjere kako bi se uklonile prepreke navedene u izvješću.

4. Sanacijsko tijelo za grupu o svakoj mjeri koju predloži matično društvo u Uniji obavješćuje konsolidirajuće nadzorno tijelo, EBA-u, sanacijska tijela za društva kćeri i sanacijska tijela jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice u onoj mjeri u kojoj je to važno za značajnu podružnicu. Sanacijska tijela za grupu i sanacijska tijela za društava kćeri, nakon savjetovanja s nadležnim tijelima i sanacijskim tijelima jurisdikcija u kojima se nalaze značajne podružnice, čine sve što je u njihovoj moći da donesu zajedničku odluku unutar sanacijskog kolegija koja se tiče određivanja bitnih prepreka i, ako je to potrebno, procjene mjera koje je predložilo matično društvo u Uniji i mjera koje tijela zatraže u svrhu rješavanja ili uklanjanja prepreka, koje uzimaju u obzir mogući utjecaj mjera u svim državama članicama u kojima grupa djeluje.

5. Zajednička odluka donosi se u roku od četiri mjeseca od podnošenja očitovanja matičnog društva u Uniji ili istekom roka od četiri mjeseca iz stavka 3., ovisno o tome što nastupi ranije. Obrazložena je i navedena u dokumentu koji sanacijsko tijelo za grupu dostavlja matičnom društvu u Uniji.

Na zahtjev sanacijskog tijela EBA može pomoći sanacijskim tijelima u postizanju zajedničke odluke u skladu s člankom 31. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

6. Ako se zajednička odluka ne donese u roku iz stavka 5., sanacijsko tijelo za grupu donosi vlastitu odluku o odgovarajućim mjerama koje treba poduzeti u skladu s člankom 17. stavkom 4. na razini grupe.

Odluka je potpuno obrazložena i vodi računa o mišljenjima i ogradama drugih sanacijskih tijela. Sanacijsko tijelo za grupu odluku dostavlja matičnom društvu u Uniji.

Ako je na kraju četveromjesečnog razdoblja bilo koje sanacijsko tijelo uputilo predmet naveden u stavku 9. ovog članka EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, sanacijsko tijelo za grupu odgađa svoju odluku i čeka bilo kakvu odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka sanacijskog tijela za grupu.

7. U nedostatku zajedničke odluke, sanacijska tijela za društva kćeri donose vlastite odluke o odgovarajućim mjerama koje društva kćeri trebaju pojedinačno donijeti u skladu s člankom 17. stavkom 4. Odluka je potpuno obrazložena i vodi računa o mišljenjima i ogradama drugih sanacijskih tijela. Odluka se dostavlja dotičnom društvu kćeri i sanacijskom tijelu za grupu.

Ako je na kraju četveromjesečnog razdoblja bilo koje sanacijsko tijelo uputilo predmet naveden u stavku 9. ovog članka EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, sanacijsko tijelo za sanaciju društva kćeri odgađa svoju odluku i čeka bilo kakvu odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka četveromjesečnog roka ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka tijela za sanaciju društva kćeri.

8. Zajednička odluka iz stavka 5. i odluke koje donose sanacijska tijela u nedostatku zajedničke odluke iz stavka 6. smatraju se konačnima i primjenjuju ih druga dotična sanacijska tijela.
9. U nedostatku zajedničke odluke o poduzimanju mjera navedenih u članku 17. stavku 5. točkama (g), (h) ili (k), EBA može, na zahtjev sanacijskog tijela u skladu sa stavcima 6. ili 7. ovog članka, pomoći sanacijskim tijelima u postizanju dogovora u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

POGLAVLJE III.

Financijska potpora unutar grupe

Članak 19.

Sporazum o financijskoj potpori unutar grupe

1. Države članice osiguravaju da matična institucija u državi članici, matična institucija u Uniji, ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) i njegova društva kćeri u drugim državama članicama ili trećim zemljama koja su institucije ili financijske institucije obuhvaćene konsolidiranim nadzorom matičnog društva, mogu sklopiti sporazum kako bi osigurala financijsku potporu svakoj drugoj strani sporazuma koja ispunjava uvjete za ranu intervenciju u skladu s člankom 27., pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom poglavlju.
2. Ovo poglavlje ne utječe na aranžmane financiranja unutar grupe, uključujući aranžmane financiranja, i na djelovanje centraliziranih aranžmana financiranja pod uvjetom da nijedna od strana takvih aranžmana ne ispunjava uvjete za ranu intervenciju.
3. Sporazum o financijskoj potpori grupe ne smije biti preduvjet za:
- (a) pružanje financijske potpore grupe bilo kojem subjektu grupe koji ima financijske poteškoće ako tako odluči institucija, na temelju pojedinačnih slučajeva i u skladu s politikom grupe ako to ne predstavlja opasnost za cijelu grupu; ili
 - (b) poslovanje u državi članici.
4. Države članice uklanjaju sve pravne prepreke u nacionalnom pravu za transakcije financijske potpore unutar grupe koje se poduzimaju u skladu s ovim poglavljem pod uvjetom da ništa u ovom poglavlju ne sprečava države članice da nametnu ograničenja na transakcije unutar grupe u vezi s nacionalnim pravom kojim se koriste mogućnosti predviđene Uredbom (EU) br. 575/2013. prenose odredbe Direktive 2013/36/EU ili kojim se zahtijeva odvajanje dijelova grupe ili aktivnosti koje se provode unutar grupe zbog financijske stabilnosti.
5. Sporazum o financijskoj potpori grupe može:
- (a) pokrivati jedno ili više društava kćeri grupe i može osiguravati financijsku potporu matičnih društava njihovim društvima kćeri, društava kćeri njihovim matičnim društvima, između društava kćeri grupe koji su dio sporazuma ili bilo koju kombinaciju tih subjekata;
 - (b) omogućiti financijsku potporu u obliku zajma, pružanja jamstva, pružanja imovine na uporabu kao kolaterala ili bilo koje kombinacije tih oblika financijske potpore u jednoj ili više transakcija, uključujući između korisnika potpore i treće strane.
6. Kada u skladu s uvjetima sporazuma o financijskoj potpori grupe subjekt grupe pristane pružiti financijsku potporu drugom subjektu grupe, sporazum može uključivati recipročan pristanak subjekta grupe koji prima potporu da će pružiti financijsku potporu subjektu grupe koji pruža potporu.

7. U sporazumu o financijskoj potpori grupe se navode načela izračuna naknade za svaku transakciju učinjenu u skladu sa sporazumom. Ta načela sadrže zahtjev da se naknada određuje u vrijeme pružanja financijske potpore. Sporazum, uključujući načela za izračun naknade za pružanje financijske potpore i druge uvjete sporazuma, poštuje sljedeća načela:

- (a) svaka strana mora djelovati slobodno pri sklapanju sporazuma;
- (b) pri sklapanju sporazumu i određivanju naknade za pružanje financijske potpore svaka strana mora djelovati u svojem najboljem interesu pri čemu se u obzir mogu uzeti sve izravne ili neizravne koristi koje strana može steći kao posljedicu pružanja financijske potpore;
- (c) svaka strana koja prima financijsku potporu mora svakoj strani koja pruža financijsku potporu otkriti sve relevantne informacije prije određivanja naknade za pružanje financijske potpore i prije donošenja odluke o pružanju financijske potpore;
- (d) pri određivanju naknade za pružanje financijske potpore u obzir se mogu uzeti informacije koje posjeduje strana koja pruža financijsku potporu na temelju činjenice da je ona dio iste grupe kao strana koja prima financijsku potporu i koje nisu dostupne tržištu; te
- (e) načela izračuna naknade za pružanje financijske potpore nisu obvezna uzeti u obzir bilo koji očekivani privremeni učinak na cijene na tržištu koji proizlazi iz događaja koji su izvan grupe.

8. Sporazum o financijskoj potpori grupe se može sklopiti samo ako u vrijeme predlaganja sporazuma nijedna od strana ne ispunjava uvjete za ranu intervenciju prema mišljenju njihovih odgovarajućih nadležnih tijela.

9. Države članice osiguravaju da sva prava, zahtjevi ili mjere koje proizlaze iz sporazuma o financijskoj potpori grupe mogu provoditi samo strane sporazuma, a ne i treća strana.

Članak 20.

Preispitivanje predloženog sporazuma od strane nadležnih tijela i posredovanje

1. Matična institucija u Uniji podnosi konsolidirajućem nadzornom tijelu zahtjev o odobrenju bilo kojeg sporazuma o financijskoj potpori grupe predloženog u skladu s člankom 19. Zahtjev mora sadržavati tekst predloženog sporazuma i navoditi subjekte grupe koji žele biti strane sporazuma.

2. Konsolidirajuće nadzorno tijelo bez odgađanja prosljeđuje zahtjev nadležnim tijelima svakog društva kćeri koje želi biti strana sporazuma s ciljem postizanja zajedničke odluke.

3. Konsolidirajuće nadzorno tijelo u skladu s postupkom iz stavaka 5. i 6. ovog članka odobrava sklapanje sporazuma ako su uvjeti predloženog sporazuma usklađeni s uvjetima za financijsku potporu iz članka 19.

4. Konsolidirajuća nadzorna tijela mogu u skladu s postupkom iz stavaka 5. i 6. ovog članka zabraniti sklapanje predloženog sporazuma ako se smatra da nije u skladu s uvjetima o financijskoj potpori iz članka 23.

5. Nadležna tijela čine sve što je u njihovoj moći da donesu zajedničku odluku, uzimajući u obzir mogući utjecaj provedbe sporazuma u svim državama članicama u kojima grupa djeluje, uključujući i moguće fiskalne posljedice, o tome jesu li uvjeti predloženog sporazuma u skladu s uvjetima za financijsku potporu iz članka 23., u roku od četiri mjeseca od datuma primitka zahtjeva od konsolidirajućeg nadzornog tijela. Zajednička odluka iznosi se uz detaljno obrazloženje odluke u dokumentu kojeg konsolidirajuće nadzorno tijelo dostavlja podnositelju.

Na zahtjev nadležnog tijela EBA može pomoći nadležnim tijelima u postizanju sporazuma u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

6. Ako nadležna tijela ne donesu zajedničku odluku u roku od četiri mjeseca, konsolidirajuće nadzorno tijelo donosi vlastitu odluku o zahtjevu. Odluka se iznosi u dokumentu uz detaljno obrazloženje, uzimajući u obzir mišljenja i ograde koje su u roku od četiri mjeseca iznijela druga nadležna tijela. Konsolidirajuće nadzorno tijelo dostavlja svoju odluku podnositelju zahtjeva i drugim nadležnim tijelima.

7. Ako je unutar četveromjesečnog razdoblja, bilo koje od dotičnih nadležnih tijela uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, konsolidirajuće nadzorno tijelo odgađa svoju odluku i čeka bilo kakvu odluku koju može donijeti EBA u skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Rok od četiri mjeseca smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka.

Članak 21.

Odobrenje dioničara za predloženi sporazum

1. Države članice zahtijevaju da svaki predloženi sporazum koji je odobrilo nadležno tijelo bude podnesen na odobrenje dioničarima svakog subjekta grupe koji predloži pristupanje sporazumu. U tom slučaju, sporazum je valjan samo u odnosu na one strane čiji su dioničari odobrili sporazum u skladu sa stavkom 2.

2. Sporazum o financijskoj potpori unutar grupe valjan je u odnosu na subjekta grupe samo ako su njegovi dioničari odobrili upravljačkom tijelu tog subjekta grupe da odluči da taj subjekt grupe pruža ili prima financijsku potporu u skladu s uvjetima sporazuma i u skladu s uvjetima iz ovog poglavlja te da odobrenje dioničara nije opozvano.

3. Upravljačko tijelo svakog subjekta koje je strana sporazuma mora na godišnjoj razini izvješćivati dioničare o provedbi sporazuma i o provedbi bilo koje odluke donesene u skladu sa sporazumom.

Članak 22.

Dostavljanje ugovora o financijskoj potpori grupe sanacijskim tijelima

Nadležna tijela moraju odgovarajućem sanacijskom tijelu dostaviti ugovor o financijskoj potpori grupe koji su odobrili i sve njegove izmjene.

Članak 23.

Uvjeti za financijsku potporu unutar grupe

1. Financijska potpora subjekta grupe u skladu s člankom 19. može se pružiti samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) postoji razumna mogućnost da pružena potpora znatno smanji financijske poteškoće subjekta grupe koji primi potporu;

(b) cilj pružanja financijske potpore je očuvanje i obnavljanje financijske stabilnosti grupe u cjelini ili bilo kojeg subjekta grupe te je u interesu subjekta grupe koji pruža potporu;

(c) financijska potpora pruža se pod uvjetima, uključujući naknadu u skladu s člankom 19. stavkom 7.;

- (d) razumno je očekivati na osnovi podataka dostupnih upravljačkom tijelu subjekta grupe koji pruža financijsku potporu u vrijeme kada je donesena odluka o financijskoj potpori, da će subjekt grupe koji prima potporu platiti naknadu za potporu i, ako je potpora dana u obliku zajma, da će vratiti zajam. Ako je potpora dana u obliku jamstva ili u bilo kojem obliku osiguranja, isti uvjeti primjenjuju se na obvezu koja proizlazi za primatelja ako jamstvo ili osiguranje bude provedeno;
- (e) pružanje financijske potpore ne bi ugrozilo likvidnost ili solventnost subjekta grupe koji pruža potporu;
- (f) pružanje financijske potpore ne bi stvorilo prijetnju financijskoj stabilnosti, posebno u državi članici subjekta grupe koji pruža potporu;
- (g) subjekt grupe koji pruža potporu u vrijeme pružanja potpore poštuje zahtjeve Direktive 2013/36/EU u vezi s kapitalom ili likvidnošću te sve zahtjeve određene u skladu s člankom 104. stavkom 2. Direktive 2013/36/EU te pružanje financijske potpore ne uzrokuje da subjekt grupe prekrši te zahtjeve osim ako ga je ovlastilo nadležno tijelo odgovorno za nadzor subjekta koji pruža potporu na pojedinačnoj osnovi.
- (h) subjekt grupe koji pruža potporu u vrijeme pružanja potpore ispunjava zahtjeve o velikoj izloženosti iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU, uključujući svako nacionalno zakonodavstvo koje koristi mogućnosti pružene u njoj, te pružanje financijske potpore ne uzrokuje da subjekt grupe prekrši te zahtjeve osim ako ga je ovlastilo nadležno tijelo odgovorno za nadzor subjekta grupe koji pruža potporu na pojedinačnoj osnovi.
- i. pružanje financijske potpore ne bi ugrozilo mogućnost sanacije subjekta grupe koji pruža potporu.

2. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila uvjete utvrđene u stavku 1. točkama (a), (c), (e) i (i).

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

3. EBA do 3. siječnja 2016. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 radi promicanja konvergencije u praksama kako bi se odredili uvjeti utvrđeni u stavku 1. točkama (b), (d), (f), (f) i (h) ovog članka.

Članak 24.

Odluka o pružanju financijske potpore

Odluku o pružanju financijske potpore unutar grupe u skladu sa sporazumom donosi upravljačko tijelo subjekta grupe koji pruža financijsku potporu. Ta odluka mora biti obrazložena i mora pokazati cilj predložene financijske potpore. U odluci se posebno navodi na koji je način pružanje financijske potpore u skladu s uvjetima iz članka 23. stavka 1. Odluku o prihvaćanju financijske potpore unutar grupe u skladu sa sporazumom donosi upravljačko tijelo subjekta grupe koji prima financijsku potporu.

Članak 25.

Pravo protivljenja nadležnih tijela

1. Prije pružanja potpore u skladu sa sporazumom o financijskoj potpori unutar grupe, upravljačko tijelo subjekta grupe koji namjerava pružiti financijsku potporu o tome obavješćuje:

- (a) svoje nadležno tijelo;

- (b) prema potrebi, ako se razlikuje od tijela iz točaka (a) i (c), konsolidirajuće nadzorno tijelo;
- (c) ako se razlikuje od točaka (a) i (b), nadležno tijelo za subjekt grupe koji prima financijsku potporu; i
- (d) EBA-u.

Obavijest sadržava obrazloženu odluku upravljačkog tijela u skladu s člankom 24. te pojedinosti predložene financijske potpore, uključujući primjerak sporazuma o financijskoj potpori unutar grupe.

2. U roku od pet radnih dana od primitka potpune obavijesti, nadležno tijelo za subjekt grupe koji pruža financijsku potporu može dati pristanak na pružanje financijske potpore ili ga može zabraniti ili ograničiti ako procijeni da uvjeti za financijsku potporu grupe iz članka 23. nisu ispunjeni. Nadležno tijelo mora obrazložiti odluku o zabrani ili ograničenju financijske potpore.

3. O odluci nadležnog tijela o davanju suglasnosti, zabrani ili ograničavanju financijske potpore odmah se obavješćuju:

- (a) konsolidirajuće nadzorno tijelo;
- (b) nadležno tijelo za subjekt grupe koji prima potporu; te
- (c) EBA.

Konsolidirajuće nadzorno tijelo odmah obavješćuje ostale članove kolegija nadzornih tijela i članove sanacijskog kolegija.

4. Ako konsolidirajuće nadzorno tijelo ili nadležno tijelo odgovorno za subjekt grupe koji prima potporu ima prigovor na odluku o zabrani ili ograničenju financijske potpore, mogu u roku od dva dana uputiti predmet EBA-i i zatražiti njezinu pomoć u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. Ako nadležno tijelo ne zabrani ili ne ograniči financijsku potporu unutar roka navedenog u stavku 2. ili da pristanak na takvu potporu prije isteka tog roka, može se pružiti financijska potpora u skladu s uvjetima predstavljenim nadzornom tijelu.

6. Odluka upravljačkog tijela institucije o pružanju financijske potpore šalje se:

- (a) nadležnom tijelu;
- (b) prema potrebi, ako se razlikuje od tijela iz točaka (a) i (c), konsolidirajućem nadzornom tijelu;
- (c) ako se razlikuje od točaka (a) i (b), nadležnom tijelu za subjekt grupe koji prima financijsku potporu i
- (d) EBA-i.

Konsolidirajuće nadzorno tijelo odmah obavješćuje ostale članove kolegija nadzornih tijela i članove sanacijskog kolegija.

7. Ako nadležno tijelo ograniči ili zabrani financijsku potporu unutar grupe u skladu s člankom 2. ovog članka i ako plan oporavka grupe u skladu s člankom 7. stavkom 5. upućuje na financijsku potporu unutar grupe, nadležno tijelo za subjekt grupe u vezi s kojim je potpora ograničena ili zabranjena može zatražiti od konsolidirajućeg nadzornog tijela da pokrene ponovnu procjenu plana oporavka grupe u skladu s člankom 8. ili, ako je plan oporavka izrađen na pojedinačnoj osnovi, zatražiti da subjekt grupe podnese revidirani plan oporavka.

Članak 26.**Objavljivanje**

1. Države članice osiguravaju da subjekti grupe objavljuju informacije o tome jesu li sklopili sporazum o financijskoj potpori u skladu s člankom 19. i da objavljuju opis općih uvjeta takvog sporazuma i nazive subjekata grupe koji su strane sporazuma te da najmanje jednom godišnje ažuriraju te informacije.

Primjenjuju se članci od 431. do 434. Uredbe (EU) br. 575/2013.

2. EBA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila oblik i sadržaj opisa iz stavka 1.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje nacрта provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

GLAVA III.

RANA INTERVENCIJA**Članak 27.****Mjere rane intervencije**

1. Kada institucija prekrši ili će, zbog između ostalog financijskog stanja koje se brzo pogoršava, uključujući pogoršanje likvidnosti, sve veće razine financijske poluge, loših kredita ili koncentracije izloženosti, kako je ocijenjeno na temelju skupa okidača, koji mogu uključivati kapitalni zahtjev institucije plus 1,5 %, u bliskoj budućnosti vjerojatno prekršiti zahtjeve iz Uredbe (EU) br. 575/2013, Direktive 2013/36/EU, glave II Direktive 2014/65/EU ili članaka od 3. do 7., od 14. do 17., 24., 25. i 26. Uredbe (EU) br. 600/2014, države članice osiguravaju, ne dovodeći u pitanje mjere iz članka 104. Direktive 2013/36/EU kada su one primjenjive, da nadležna tijela imaju po potrebi na raspolaganju barem sljedeće mjere,:

- (a) zahtijevati od upravljačkog tijela institucije da provede jedan ili više aranžmana ili mjera iz plana oporavka ili u skladu s člankom 5. stavkom 2. da ažurira plan oporavka ako su okolnosti koje su dovele do rane intervencije različite od pretpostavki iz prvotnog plana oporavka i provede jedan ili više aranžmana ili mjera iz ažuriranog plana u određenom vremenskom okviru i kako bi se osiguralo da se uvjeti iz uvodnog teksta više ne primjenjuju;
- (b) zahtijevati od upravljačkog tijela institucije da razmotri stanje, utvrdi mjere za rješavanje mogućih utvrđenih problema i izradi program djelovanja za rješavanje tih problema kao i vremenski raspored za njegovu provedbu;
- (c) zahtijevati od upravljačkog tijela institucije da sazove skupštinu dioničara institucije, ili je izravno sazvati ako upravljačko tijelo ne ispuni taj zahtjev, te u oba slučaja odrediti dnevni red i zahtijevati da dioničari razmotre donošenje određenih odluka;
- (d) zahtijevati smjenu ili zamjenu jednog ili više članova upravljačkog tijela ili višeg rukovodstva ako se za te osobe ustanovi da nisu u stanju izvršavati svoje dužnosti u skladu s člankom 13. Direktive 2013/36/EU ili člankom 9. Direktive 2014/65/EU;
- (e) zahtijevati od upravljačkog tijela institucije da prema potrebi izradi plan pregovora o restrukturiranju duga s nekima od svojih vjerovnika ili njima svima u skladu s planom oporavka;

- (f) zahtijevati promjene u poslovnoj strategiji institucije;
- (g) zahtijevati promjene pravne ili operativne strukture institucije; te
- (h) prikupljati sve potrebne informacije, uključujući i izravnim nadzorom, te ih prosljeđivati sanacijskom tijelu kako bi se ažurirao plan sanacije i pripremito za moguću sanaciju institucije i za vrednovanje imovine i obveza institucije u skladu s člankom 36.

2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela bez odgode obavješćuju sanacijska tijela nakon što utvrde da su uvjeti iz stavka 1. ispunjeni u vezi s institucijom te da ovlasti sanacijskih tijela uključuju ovlast da zahtijevaju od institucije da kontaktira potencijalne kupce kako bi se pripremili za sanaciju institucije podložno uvjetima utvrđenima u članku 39. stavku 2. i odredbama o povjerljivosti utvrđenima u članku 84.:

3. Za svaku od mjera iz stavka 1. nadležna tijela određuju odgovarajući rok za izvršenje i omogućuju nadležnom tijelu da ocijeni učinkovitost mjere.

4. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kako bi se promicala dosljedna primjena okidača za korištenje mjera iz stavka 1. ovog članka.

5. Uzimajući prema potrebi u obzir iskustvo stečeno u primjeni smjernica iz stavka 4., EBA može izraditi nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi se odredio minimalni skup okidača za korištenje mjera iz stavka 1. ovog članka.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 28.

Smjena višeg rukovodstva i upravljačkog tijela

U slučaju znatnog pogoršanja financijske situacije institucije ili ozbiljnog kršenja zakona i drugih propisa ili statuta institucije ili ozbiljnih upravnih nepravilnosti, te kada ostale mjere poduzete u skladu s člankom 27. nisu dovoljne za ispravljanje tog pogoršanja, države članice osiguravaju da nadležna tijela mogu zahtijevati smjenu višeg rukovodstva ili upravljačkog tijela institucije u cijelosti ili pojedinih članova. Novog više rukovodstvo ili upravljačko tijelo imenuje se u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije te podliježe odobrenju ili suglasnosti nadležnog tijela.

Članak 29.

Privremeni upravitelj

1. Ako nadležno tijelo smatra da zamjena višeg rukovodstva ili upravljačkog tijela kako je navedeno u članku 28. nije dostatna da ispravi situaciju, države članice osiguravaju da nadležna tijela mogu imenovati jednog ili više privremenih upravitelja institucije. Nadležna tijela mogu, primjereno okolnostima, imenovati privremenog upravitelja da privremeno zamijeni upravljačko tijelo institucije ili da privremeno radi s upravljačkim tijelom institucije, o čemu nadležno tijelo donosi odluku u trenutku imenovanja. Ako nadležno tijelo imenuje privremenog upravitelja da radi s upravljačkim tijelom institucije, nadležno tijelo određuje u trenutku takvog imenovanja: ulogu, dužnosti i ovlasti privremenog upravitelja i sve zahtjeve da se upravljačko tijelo institucije savjetuje s privremenim upraviteljem ili dobije njegovu suglasnost prije donošenja konkretnih odluka ili mjera. Od nadležnog tijela zahtijeva se da objavi imenovanje svakog privremenog upravitelja osim kada privremeni upravitelj nema ovlast zastupati instituciju. Države članice također osiguravaju da svaki privremeni upravitelj ima kvalifikacije, sposobnost i znanje potrebne za izvršavanje svojih dužnosti te da nije u sukobu interesa.

2. Nadležno tijelo određuje ovlasti privremenog upravitelja u trenutku imenovanja privremenog upravitelja primjereno okolnostima. Takve ovlasti mogu uključivati neke ili sve ovlasti upravljačkog tijela institucije u skladu sa statutom institucije i nacionalnim pravom, uključujući i ovlast izvršavanja nekih ili svih upravnih dužnosti upravljačkog tijela institucije. Ovlasti privremenog upravitelja u vezi s institucijom u skladu su s važećim pravom trgovačkih društava.

3. Ulogu i funkcije privremenog upravitelja određuje nadležno tijelo u trenutku imenovanja te one mogu uključivati utvrđivanje financijskog položaja institucije, upravljanje poslovanjem ili dijelom poslovanja institucije s ciljem očuvanja ili obnavljanja financijskog položaja institucije i poduzimanja mjera radi obnove zdravog i stabilnog upravljanja poslovanjem institucije. Nadležno tijelo u trenutku imenovanja utvrđuje sva ograničenja uloge i funkcija privremenog upravitelja.

4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju isključivu ovlast imenovati i smjenjivati privremene upravitelje. Nadležno tijelo može smijeniti privremenog upravitelja u bilo kojem trenutku i iz bilo kojeg razloga. Nadležno tijelo može mijenjati uvjete imenovanja privremenog upravitelja u bilo kojem trenutku podložno ovom članku.

5. Nadležno tijelo može zahtijevati da određene radnje privremenog upravitelja podliježu prethodnoj suglasnosti nadležnog tijela. Nadležno tijelo određuje sve takve zahtjeve u trenutku imenovanja privremenog upravitelja ili u trenutku bilo koje promjene uvjeta imenovanja privremenog upravitelja.

U svakom slučaju privremeni upravitelj može izvršavati ovlast sazivanja glavne skupštine dioničara institucije te odrediti dnevni red takvog sastanka samo uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela.

6. Nadležno tijelo može zahtijevati od privremenog upravitelja da sastavi izvješća o financijskom položaju institucije i radnjama izvršenim tijekom njegova imenovanja u intervalima koje odredi nadležno tijelo i na kraju njegova mandata.

7. Imenovanje privremenog upravitelja ne traje dulje od jedne godine. To razdoblje može se iznimno obnoviti ako se i dalje ispunjavaju uvjeti za imenovanje privremenog upravitelja. Nadležno tijelo odgovorno je za utvrđivanje jesu li zadovoljeni uvjeti za zadržavanje privremenog upravitelja i obrazlaganje svake takve odluke dioničarima.

8. Podložno ovom članku, imenovanje privremenog upravitelja ne dovodi u pitanje prava dioničara u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom trgovačkih društava.

9. Države članice mogu, u skladu s nacionalnim pravom, ograničiti odgovornost svakog privremenog upravitelja za radnje ili propuste tijekom obavljanja njegovih dužnosti privremenog upravitelja u skladu sa stavkom 3.

10. Privremeni upravitelj imenovan u skladu s ovim člankom ne smatra se direktorom iz sjene ili *de facto* direktorom prema nacionalnom pravu.

Članak 30.

Usklađivanje mjera za ranu intervenciju i imenovanje privremenog upravitelja za grupe

1. Ako su ispunjeni uvjeti za postavljanje zahtjeva iz članka 27. ili imenovanje privremenog upravitelja u skladu s člankom 29. u vezi s matičnim društvom u Uniji, konsolidirajuće nadzorno tijelo obavješćuje EBA-u i savjetuje se s drugim nadležnim tijelima u okviru kolegija nadzornih tijela.

2. Nakon te obavijesti i savjetovanja konsolidirajuće nadzorno tijelo odlučuje hoće li primijeniti koju od mjera iz članka 27. ili imenovati privremenog upravitelja u okviru članka 29. u vezi s odgovarajućim matičnim društvom u Uniji, uzimajući u obzir učinak tih mjera na subjekte grupe u drugim državama članicama. Konsolidirajuće nadzorno tijelo obavješćuje o svojoj odluci druga nadležna tijela unutar kolegija nadzornih tijela te EBA-u.

3. Ako su ispunjeni uvjeti za postavljanje zahtjeva iz članka 27. ili imenovanje privremenog upravitelja u skladu s člankom 29. u vezi s društvom kćeri matičnog društva u Uniji, nadležno tijelo odgovorno za nadzor na pojedinačnoj osnovi koje namjerava donijeti mjeru u skladu s tim člancima o tome obavješćuje EBA-u i savjetuje se s konsolidirajućim nadzornim tijelom.

Nakon primitka obavijesti konsolidirajuće nadzorno tijelo može procijeniti vjerojatni učinak postavljanja zahtjeva u okviru članka 27. ili imenovanja privremenog upravitelja u skladu s člankom 29. na dotičnu instituciju, grupu ili subjekte grupe u drugim državama članicama. Svoju ocjenu priopćuje nadležnom tijelu u roku od tri dana.

Nakon te obavijesti i savjetovanja nadležno tijelo odlučuje hoće li primijeniti bilo koju od mjera iz članka 27. ili imenovati privremenog upravitelja u okviru članka 29. Pri donošenju odluke se posvećuje dužna pažnja ocjeni konsolidirajućeg nadzornog tijela. Nadležno tijelo obavješćuje o svojoj odluci konsolidirajuće nadzorno tijelo i ostala nadležna tijela unutar kolegija nadzornih tijela te EBA-u.

4. Ako više od jednog nadležnog tijela namjerava imenovati privremenog upravitelja ili primijeniti bilo koju od mjera iz članka 27. na više od jedne institucije u istoj grupi, konsolidirajuće nadzorno tijelo i druga relevantna nadležna tijela razmatraju je li prikladnije imenovati istog privremenog upravitelja za sve dotične subjekte ili koordinirati primjenu svih mjera iz članka 27. na više od jedne institucije kako bi se olakšala rješenja za obnovu financijskog položaja dotične institucije. Procjena ima oblik zajedničke odluke konsolidirajućeg nadzornog tijela i ostalih relevantnih nadležnih tijela. Zajednička odluka donosi se u roku od pet dana nakon datuma obavijesti iz stavka 1. Zajednička odluka obrazlaže se i iznosi u dokumentu koji konsolidirajuće nadzorno tijelo dostavlja matičnom društvu u Uniji.

Na zahtjev nadležnog tijela, EBA može pomagati nadležnim tijelima u postizanju sporazuma u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

U nedostatku zajedničke odluke u roku od pet dana konsolidirajuće nadzorno tijelo i nadležna tijela za društva kćeri mogu donijeti pojedinačne odluke o imenovanju privremenog upravitelja za institucije za koje oni imaju odgovornost i o primjeni bilo koje od mjera iz članka 27.

5. Ako se dotično nadležno tijelo ne slaže s odlukom o kojoj je obaviješteno u skladu sa stavcima 1. ili 3., ili u nedostatku zajedničke odluke u okviru stavka 4., nadležno tijelo može uputiti predmet EBA-i u skladu sa stavkom 6.

6. Na zahtjev bilo kojeg nadležnog tijela, EBA može pomoći nadležnim tijelima koja namjeravaju primijeniti jednu ili više mjera iz članka 27. stavka 1. točke (a) ove Direktive u vezi sa točkama (4), (10), (11) i (19) odjeljka A. Priloga ovoj Direktivi, iz članka 27. stavka 1. točke (e) ove Direktive ili iz članka 27. stavka 1. točke (g) ove Direktive u postizanju sporazuma u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. Odluka svakog nadležnog tijela mora biti obrazložena. U odluci se u obzir uzimaju gledišta i ograde koje su ostala nadležna tijela izrazila tijekom razdoblja savjetovanja iz stavka 1. ili 3. ili razdoblja od pet dana iz stavka 4., kao i mogući učinak odluke na financijsku stabilnost u dotičnim državama članicama. Konsolidirajuće nadzorno tijelo odluku prosljeđuje matičnom društvu u Uniji, a odgovarajuća nadležna tijela prosljeđuju je društvima kćerima.

U slučajevima navedenima u stavku 6. ovog članka, ako je prije kraja razdoblja savjetovanja iz stavaka 1. i 3. ovog članka ili na kraju petodnevnog razdoblja iz stavka 4. ovog članka, bilo koje od dotičnih nadležnih tijela uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010, konsolidirajuće nadzorno tijelo i ostala nadležna tijela odgađaju svoje odluke i čekaju odluku koju donosi EBA u skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe, i donose svoje odluke u skladu s odlukom EBA-e. Rok od pet dana smatra se rokom za mirenje u smislu te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od tri dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka razdoblja od pet dana ili nakon što je donesena zajednička odluka.

8. U nedostatku odluke EBA-e u roku od tri dana primjenjuju se pojedinačne odluke donesene u skladu sa stavkom 1. ili 3., ili stavkom 4. trećim podstavkom.

GLAVA IV.

SANACIJA

POGLAVLJE I.

Ciljevi, uvjeti i opća načela

Članak 31.

Ciljevi sanacije

1. Kod primjenjivanja instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, sanacijska tijela uzimaju u obzir ciljeve sanacije te odabiru instrumente i ovlasti kojima se najbolje ostvaruju ciljevi relevantni u okolnostima pojedinog slučaja.

2. Ciljevi sanacije iz stavka 1. su:

(a) osigurati kontinuitet ključnih funkcija;

(b) izbjeći znatan štetni učinak na financijski sustav, posebno sprječavanjem širenja, uključujući na tržišne infrastrukture, te održavanjem tržišne discipline;

(c) štititi javna sredstva tako da se na najmanju moguću mjeru svede oslanjanje na izvanredne javne financijske potpore;

(d) štititi deponente obuhvaćene Direktivom 2014/49/EU i ulagatelje obuhvaćene Direktivom 97/9/EZ;

(e) zaštititi sredstva i imovinu klijenata.

Pri postizanju navedenih ciljeva sanacijsko tijelo nastoji smanjiti trošak sanacije i izbjeći nepotrebno uništenje vrijednosti osim ako je to potrebno radi ostvarivanja ciljeva sanacije.

3. Podložno različitim odredbama ove Direktive, ciljevi sanacije jednako su važni, a sanacijska ih tijela održavaju u ravnoteži prema naravi i okolnostima pojedinog slučaja.

Članak 32.

Uvjeti za sanaciju

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela poduzmu mjere sanacije u vezi s institucijom iz članka 1. stavka 1. točke (a) samo ako sanacijsko tijelo smatra da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

(a) nadležno tijelo nakon savjetovanja sa sanacijskim tijelom ili, podložno uvjetima utvrđenima u stavku 2., sanacijsko tijelo nakon savjetovanja s nadležnim tijelom utvrdilo je da institucija propada ili će vjerojatno propasti;

(b) uzimajući u obzir vrijeme i druge relevantne okolnosti, nije razumno očekivati da bi druge alternativne mjere privatnog sektora, uključujući mjere institucionalnog sustava zaštite, ili nadzorne mjere, uključujući mjere rane intervencije ili otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala u skladu s člankom 59. stavkom 2., poduzete u pogledu institucije spriječile njenu propast u razumnom vremenskom okviru;

(c) mjera sanacije je nužna u javnom interesu u skladu sa stavkom 5.

2. Države članice mogu predvidjeti da, uz nadležno tijelo, zaključak o propadanju ili vjerojatnoj propasti institucije prema stavku 1. točki (a) može donijeti i sanacijsko tijelo nakon savjetovanja s nadležnim tijelom kada sanacijska tijela prema nacionalnom pravu imaju potrebne alate za izvođenje takvog zaključka, uključujući posebno odgovarajući pristup relevantnim informacijama. Nadležno tijelo bez odgode daje sanacijskom tijelu sve relevantne informacije koje potonje zatraži radi obavljanja svoje procjene.

3. Prethodno donošenje mjere rane intervencije u skladu s člankom 27. nije uvjet za poduzimanje mjere sanacije.

4. Za potrebe stavka 1. točke (a), za instituciju se smatra da propada ili da joj prijeti propast u jednoj ili više sljedećih okolnosti:

(a) institucija krši ili postoje objektivni elementi na temelju kojih se utvrđuje da će institucija uskoro prekršiti zahtjeve za zadržavanje odobrenja za rad na način kojim bi se opravdalo povlačenje ovlaštenja nadležnog tijela, uključujući ali ne ograničujući se na gubitke koje je institucija pretrpjela ili je moguće da će pretrpjeti, a kojima će se istrošiti sva njezin regulatorni kapital ili njegov znatan iznos;

(b) imovina institucije je manja od njezinih obveza ili postoje objektivni elementi na temelju kojih se utvrđuje da će imovina institucije uskoro biti manja od obveza;

(c) institucija nije u mogućnosti podmiriti svoje dugove ili druge obveze pri njihovu dospijeću ili postoje objektivni elementi na temelju kojih se utvrđuje da ih institucija uskoro neće moći ispuniti;

(d) nužna su izvanredne javne financijske potpore osim kada se, kako bi se izbjegla ili otklonila ozbiljna smetnja u gospodarstvu države članice i očuvala financijska stabilnost, te izvanredne javne financijske potpore daju u sljedećim oblicima:

i. državno jamstvo kao podrška sredstvima likvidnosti koja osiguravaju središnje banke u skladu s uvjetima središnjih banaka;

ii. državno jamstvo za novoizdane obveze; ili

iii. ubrizgavanje regulatornog kapitala ili kupnja instrumenata kapitala po cijenama i pod uvjetima kojima se daje prednost instituciji, ako u vrijeme odobrenja javne potpore ne postoje ni okolnosti navedene u točki (a), (b) ili (c) ovog stavka niti okolnosti navedene u članku 59 stavku 3.

U svakom od slučajeva iz prvog podstavka točke (d) podtočaka i., ii. i iii., jamstvo ili istovrsne mjere iz tih točaka ograničeni su na solventne institucije i ovise o konačnom odobrenju na temelju okvira Unije za državne potpore. Riječ je o privremenim mjerama opreza koje su razmjerne otklanjanju posljedica ozbiljne smetnje i ne koriste se radi nadoknade gubitaka koje je subjekt pretrpio ili postoji mogućnost da će ih uskoro pretrpjeti.

Mjere potpore u okviru točke prvog podstavka točke (d) ograničene su na ubrizgavanja potrebna radi rješavanja nedostatka kapitala ustanovljenog u testovima otpornosti na stres, preispitivanjima kvalitete imovine ili jednakovrijednim ocjenama na nacionalnoj razini te na razini Unije ili SSM-a, koje vrše Europska središnja banka, EBA ili nacionalna tijela te ih prema potrebi potvrđuje nadležno tijelo.

EBA do 3. siječnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 o vrstama gore navedenih testova, preispitivanja i drugih radnji koje mogu dovesti do takve potpore.

Komisija do 31. prosinca 2015. preispituje postoji li i dalje potreba da se dopuste mjere potpore u okviru prvog podstavka točke (d) iii. te uvjete koje treba ispuniti u slučaju nastavka i o tome obavješćuje Europski parlament i Vijeće. Uz izvješće se prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.

5. Za potrebe stavka 1. točke (c) ovog članka, smatra se da je mjera sanacije u javnom interesu ako je potrebna da se postigne jedan ili više ciljeva sanacije navedenih u članku 31. i ako je razmjerna njima i ako se likvidacijom subjekta redovnim postupkom u slučaju insolventnosti ne bi postigli ti ciljevi sanacije u jednakoj mjeri.

6. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 za poticanje konvergencije nadzornih i sanacijskih praksi u vezi s tumačenjem različitih okolnosti u kojima se smatra da institucija propada ili da joj prijeti propast.

Članak 33.

Uvjeti za sanaciju u vezi s financijskim institucijama i holdinzima

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu poduzeti mjeru sanacije u vezi s financijskom institucijom iz članka 1. stavka 1. točke (b) ako su ispunjeni uvjeti iz članka 32. stavka 1. s obzirom na financijsku instituciju i s obzirom na matično poduzeće koje podliježe konsolidiranom nadzoru.

2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu poduzeti mjeru sanacije u vezi sa subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) ako su ispunjeni uvjeti iz članka 32. stavka 1. s obzirom na subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) i s obzirom na jedno ili više društava kćeri koja su institucije ili, ako društvo kćer nema poslovni nastan u Uniji, tijelo treće zemlje utvrdilo je da društvo kćer ispunjava uvjete za sanaciju prema pravu te treće zemlje.

3. Ako su institucije kćeri mješovitog holdinga u posrednom ili neposrednom vlasništvu posredničkog financijskog holdinga, države članice osiguravaju da se mjere sanacije za potrebe sanacije grupe donose u odnosu na posrednički financijski holding i ne poduzimaju mjere sanacije za potrebe sanacije grupe u odnosu na mješoviti holding.

4. Podložno stavku 3. ovog članka i odstupajući od odredbi stavka 2., neovisno o činjenici da subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 32. stavku 1., sanacijska tijela mogu poduzeti mjere sanacije u vezi sa subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) kada jedno ili više društava kćeri koje su institucije ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 32. stavcima 1., 4. i 5., a njihova imovina i obveze su takve da njihova propast prijete grupi u cjelini ili se prema insolventnom pravu države članice prema grupi mora postupati u cjelini, a mjere sanacije u odnosu na subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) nužne su za sanaciju takvih društava kćeri koje su institucije ili za sanaciju grupe u cjelini.

Za potrebe stavka 2. i prvog podstavka ovog stavka, pri ocjenjivanju jesu li uvjeti iz članka 32. stavka 1. ispunjeni u vezi s jednom ili više društava kćeri koje su institucije, sanacijsko tijelo za instituciju i sanacijsko tijelo za subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) mogu putem zajedničkog dogovora zanemariti bilo koje prijenose kapitala ili gubitka unutar grupe između subjekata, uključujući korištenje ovlasti otpisa ili konverzije.

Članak 34.

Opća načela sanacije

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela, kod primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, poduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se mjere sanacije poduzimaju u skladu sa sljedećim načelima:

- (a) dioničari institucije u sanaciji snose prve gubitke;
- (b) vjerovnici institucije u sanaciji snose gubitke nakon dioničara u skladu s redoslijedom prvenstva njihovih tražbina u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti osim ako je izričito navedeno drukčije u ovoj Direktivi;
- (c) smjenjuje se upravljačko tijelo i više rukovodstvo institucije u sanaciji, osim u slučajevima kada se smatra da je potpuno ili djelomično zadržavanje upravljačkog tijela ili višeg rukovodstva, ovisno o okolnostima, nužno za postizanje ciljeva sanacije;
- (d) upravljačko tijelo ili više rukovodstvo institucije u sanaciji pruža svu potrebnu pomoć za postizanje ciljeva sanacije;
- (e) fizičke i pravne osobe smatraju se prema građanskom ili kaznenom pravu, u skladu s pravom države članice, odgovornima za propast institucije;
- (f) osim kada je ovom Direktivom predviđeno drukčije, prema vjerovnicima iste kategorije postupa se jednako;
- (g) nijedan vjerovnik ne trpi veće gubitke od onih koje bi pretrpio ako bi institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) bili likvidirani u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u skladu sa zaštitnim mjerama iz članaka 73. do 75.;
- (h) osigurani depoziti u potpunosti su zaštićeni; i
- i. mjere sanacije poduzimaju se u skladu sa zaštitnim mjerama navedenima u ovoj Direktivi.

2. Kada je institucija subjekt grupe, sanacijska tijela, ne dovodeći u pitanje članak 31., primjenjuju instrumente sanacije i izvršavaju sanacijske ovlasti na način koji svodi na najmanju moguću mjeru učinak na ostale subjekte grupe i na grupu u cjelini, kao i negativne učinke na financijsku stabilnost u Uniji te njezinim državama članicama, posebno u državama u kojima grupa djeluje.

3. Kod primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, države članice osiguravaju prema potrebi njihovu usklađenost s okvirom Unije za državne potpore.
4. Ako se instrument prodaje poslovanja, instrument prijelazne institucije ili instrument odvajanja imovine primjenjuje na instituciju ili na iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), smatra se da je za tu instituciju ili za taj subjekt pokrenut stečajni postupak ili slični postupak u slučaju insolventnosti za potrebe članka 5. stavka 1. Direktive Vijeća 2001/23/EZ⁽¹⁾.
5. Kod primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti, sanacijska tijela prema potrebi obavješćuju predstavnike zaposlenika i savjetuju se s njima.
6. Sanacijska tijela primjenjuju instrumente sanacije i izvršavaju sanacijske ovlasti ne dovodeći u pitanje odredbe o predstavnicima zaposlenika u upravljačkim tijelima, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom.

POGLAVLJE II.

Posebna uprava

Članak 35.

Posebna uprava

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju mogućnost imenovanja posebnog upravitelja koji zamjenjuje upravljačko tijelo institucije u sanaciji. Sanacijska tijela objavljuju imenovanje posebnog upravitelja. Države članice također osiguravaju da posebni upravitelj ima kvalifikacije, sposobnost i znanje potrebne za izvršavanje svojih dužnosti.
2. Posebni upravitelj ima sve ovlasti dioničara i upravljačkog tijela institucije. Međutim, posebni upravitelj te ovlasti može izvršavati samo pod nadzorom sanacijskog tijela.
3. Posebni upravitelj ima zakonsku obvezu poduzimanja svih potrebnih mjera za poticanje ostvarenja ciljeva sanacije iz članka 31. i provođenja mjera sanacije u skladu s odlukom sanacijskog tijela. Ta obveza prema potrebi ima prednost u odnosu na sve druge upraviteljske obveze u skladu sa statutom institucije ili nacionalnim pravom, u mjeri u kojoj se razlikuju. Te mjere mogu uključivati povećanje kapitala, reorganizaciju vlasničke strukture institucije ili preuzimanja od strane institucija koje su financijski i organizacijski zdrave u skladu sa instrumentima sanacije iz poglavlja IV.
4. Sanacijska tijela mogu ograničiti djelovanje posebnog upravitelja ili zahtijevati da su određeni oblici djelovanja posebnog upravitelja podložni prethodnoj suglasnosti sanacijskog tijela. Sanacijska tijela u svakom trenutku mogu smijeniti posebnog upravitelja.
5. Države članice zahtijevaju od posebnog upravitelja da sastavi izvješća za sanacijsko tijelo koje ga je imenovalo o gospodarskom i financijskom stanju institucije i radnjama koje je poduzeo prilikom izvršavanja svojih dužnosti i to u redovitim intervalima koje odredi sanacijsko tijelo te na početku i na kraju svojeg mandata.
6. Posebni upravitelj imenuje se na najviše godinu dana. To se razdoblje iznimno može obnoviti ako sanacijsko tijelo utvrdi da su i dalje zadovoljeni uvjeti za imenovanje posebnog upravitelja.
7. Ako dva ili više sanacijskih tijela namjerava imenovati posebnog upravitelja u vezi sa subjektom koji je povezan s grupom, oni razmatraju je li prikladnije imenovati istog posebnog upravitelja za sve dotične subjekte radi olakšavanja provedbe mjera za ponovno uspostavljanje financijskog zdravlja dotičnih subjekata.

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 2001/23/EZ od 12. ožujka 2001. o usklađivanju zakonodavstva država članica u odnosu na zaštitu prava zaposlenika kod prijenosa poduzeća, pogona ili dijelova poduzeća ili pogona (SL L 82, 22.3.2001., str. 151.).

8. U slučaju insolventnosti u kojemu je nacionalnim pravom predviđeno imenovanje insolventne uprave, takva uprava može predstavljati posebnu upravu u skladu s ovim člankom.

POGLAVLJE III.

Vrednovanje

Članak 36.

Vrednovanje za potrebe sanacije

1. Prije poduzimanja mjera sanacije ili korištenja ovlasti za otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala, sanacijska tijela osiguravaju da pošteno, oprezno i realistično vrednovanje imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) provede osoba koja je neovisna od bilo kojeg tijela javne vlasti, uključujući sanacijsko tijelo, i instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d). Podložno stavku 13. ovog članka i članku 85. ako su ispunjeni svi zahtjevi iz ovog članka, vrednovanje se smatra konačnim.

2. Ako nije moguće provesti neovisno vrednovanje u skladu sa stavkom 1., sanacijska tijela mogu provesti privremeno vrednovanje imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), u skladu sa stavkom 9. ovog članka.

3. Cilj vrednovanja je procijeniti vrijednost imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji ispunjavaju uvjete za sanaciju iz članaka 32. i 33.

4. Svrhe vrednovanja su sljedeće:

- (a) pružanje informacija radi utvrđivanja jesu li zadovoljeni uvjeti za sanaciju ili uvjeti za otpis ili konverziju instrumenata kapitala;
- (b) ako su zadovoljeni uvjeti za sanaciju, pružanje informacija radi donošenja odluke o odgovarajućoj mjeri sanacije koju je potrebno poduzeti u pogledu institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (c) ako se primjenjuje ovlast za otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala, pružanje informacija za donošenje odluke o mjeri u kojoj se poduzima poništenje ili razvodnjavanje dionica ili drugih vlasničkih instrumenata te mjera u kojoj se otpisuju i konvertiraju relevantni instrumenti kapitala;
- (d) ako se primjenjuje *bail-in* instrument, pružanje informacija radi donošenja odluke o mjeri u kojoj se otpisuju ili konvertiraju prihvatljive obveze;
- (e) ako se primjenjuje instrument prijelazne institucije ili instrument odvajanja imovine, pružanje informacija radi donošenja odluke o imovini, pravima, obvezama ili dionicama ili drugim vlasničkim instrumentima koje je potrebno prenijeti te radi donošenja odluke o vrijednosti svih naknada koje je potrebno platiti instituciji u sanaciji ili, ovisno o slučaju, vlasnicima dionica ili drugih vlasničkih instrumenata.
- (f) ako se primjenjuje instrument prodaje poslovanja, pružanje informacija radi donošenja odluke o imovini, pravima, obvezama ili dionicama ili ostalim vlasničkim instrumentima koje je potrebno prenijeti i pružanju informacija sanacijskom tijelu kako bi moglo odrediti što čini komercijalne uvjete u smislu članka 38.;
- (g) u svim slučajevima, osigurati da su bilo koji gubici imovine institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u potpunosti utvrđeni u trenutku kada se primjenjuju instrumenti sanacije ili izvršavaju ovlasti za otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala.

5. Ne dovodeći u pitanje okvir Unije za državne potpore, vrednovanje se prema potrebi temelji na opreznim pretpostavkama, uključujući one o stopama neispunjenja obveze i ozbiljnosti gubitaka. U vrednovanju se ne pretpostavlja moguće buduće pružanje izvanrednih javnih financijskih potpora ili hitna likvidnosna pomoć središnje banke ili bilo kakva likvidnosna pomoć središnje banke dodijeljena u okviru nestandardne kolateralizacije, roka dospijeca ili kamatnih uvjeta instituciji ili subjektu iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) od onog trenutka kada se poduzmu mjere sanacije ili se izvrši ovlast za otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala. Nadalje, ako se primjenjuje bilo koji instrument sanacije, vrednovanjem se uzima u obzir činjenica da:

- (a) sanacijsko tijelo i svi aranžmani financiranja koji djeluju u skladu s člankom 101. mogu izvršiti povrat svih razumnih i valjano nastalih izdataka od institucije u sanaciji u skladu s člankom 37. stavkom 7.;
- (b) aranžman financiranja sanacije može zaračunati kamatu ili naknade u pogledu svih kredita ili jamstava osiguranih instituciji u sanaciji, u skladu s člankom 101.

6. Vrednovanje se dopunjuje sljedećim informacijama iz poslovnih knjiga i evidencija institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);

- (a) ažuriranom bilancom i izvješćem o financijskom položaju institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (b) analizom i procjenom računovodstvene vrijednosti imovine;
- (c) popisom nepodmirenih bilančnih i izvanbilančnih obveza prikazanih u poslovnim knjigama i evidencijama institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), s naznakom odgovarajućih kredita i redosljeda prednosti u skladu s mjerodavnim insolventijskim pravom.

7. Prema potrebi, radi donošenja odluka iz stavka 4. točaka (e) i (f), informacije iz stavka 6. točke (b) mogu se nadopuniti analizom i procjenom vrijednosti imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) na temelju tržišne vrijednosti.

8. U vrednovanju se navodi potpodjela vjerovnika u razrede u skladu s razinom prioriteta tražbina prema mjerodavnom insolventijskom pravu i procjeni očekivanog postupanja prema svakom razredu dioničara i vjerovnika da se institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) likvidira u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

Ta procjena ne utječe na primjenu načela prema kojem nijedan vjerovnik neće biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na redovni postupak u slučaju insolventnosti u okviru članka 74.

9. Ako zbog žurnih okolnosti pojedinog slučaja nije moguće ispuniti zahtjeve iz stavaka 6. i 8. ili ako se primjenjuje stavak 2., provodi se privremeno vrednovanje. Pri provedbi privremenog vrednovanja pridržava se zahtjeva iz stavka 3. i, u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo u okolnostima, zahtjeva iz stavaka 1., 6. i 8.

Privremeno vrednovanje iz ovog stavka uključuje zaštitni sloj za dodatne gubitke, uz primjereno opravdanje.

10. Vrednovanje kojim se ne ispunjavaju svi zahtjevi utvrđeni u ovom članku smatra se privremenim dok neovisna osoba ne provede vrednovanje koje je u potpunosti sukladno sa svim zahtjevima utvrđenima u ovom članku. To se *ex post* konačno vrednovanje provodi čim je to izvedivo. Može se provesti ili odvojeno od vrednovanja iz članka 74. ili istodobno s njim i od strane iste neovisne osobe, ali se od njega mora razlikovati.

Svrhe *ex-post* konačnog vrednovanja su sljedeće:

- (a) osigurati da su svi gubici imovine institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u potpunosti evidentirani u poslovnim knjigama institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (b) pružiti informacije za odluku o povratu otpisanih tražbina vjerovnika ili povećanju vrijednosti plaćenih naknada, u skladu sa stavkom 11.

11. U slučaju da je procjena neto vrijednost imovine institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) iz *ex-post* konačnog vrednovanja viša od procjene neto vrijednost imovine institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) iz privremenog vrednovanja, sanacijsko tijelo može:

- (a) izvršavati svoju ovlast povećavanja vrijednosti tražbina vjerovnika ili vlasnika odgovarajućih instrumenata kapitala koja su otpisana u okviru *bail-in* instrumenta;
- (b) uputiti prijelaznu instituciju ili subjekt za upravljanje imovinom da izvrši daljnju uplatu naknada u pogledu imovine, prava i obveza institucije u sanaciji ili, ovisno o slučaju, u pogledu dionica ili vlasničkih instrumenata, vlasnicima dionica ili drugih vlasničkih instrumenata.

12. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., privremeno vrednovanje provedeno u skladu sa stavcima 9. i 10. valjana je osnova na temelju koje sanacijska tijela poduzimaju mjere sanacije, uključujući preuzimanje kontrole nad propadajućom institucijom ili subjektom kako je navedeno u članku 1. stavku 1. točkama (b), (c) ili (d), ili izvršavaju ovlasti za otpis ili konverziju instrumenata kapitala.

13. Vrednovanje je sastavni dio odluke o primjeni instrumenta sanacije ili izvršavanja sanacijske ovlasti ili odluke o izvršavanju otpisa ili ovlasti za konverziju instrumenata kapitala. Samo vrednovanje ne podliježe posebnom pravu na pravni lijek, ali može podlijezati pravnom lijeku zajedno s odlukom u skladu s člankom 85.

14. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila okolnosti u kojima je osoba neovisna i od sanacijskog tijela i od institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) za potrebe stavka 1. ovog članka te za potrebe članka 74.

15. EBA može izraditi nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila sljedeće kriterije za potrebe stavaka 1., 3. i 9. ovog članka te za potrebe članka 74.:

- (a) metodologiju za ocjenjivanje vrijednosti imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (b) odvajanje vrednovanja iz članaka 36. i 74.;
- (c) metodologiju za izračun i uključivanje zaštitnog sloja za dodatne gubitke u privremenom vrednovanju.

16. EBA podnosi Komisiji nacрте regulatornih tehničkih standarda iz stavka 14. do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz stavaka 14. i 15. u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

POGLAVLJE IV.

Instrumenti sanacije

Odjeljak 1.

Opća načela

Članak 37.

Opća načela instrumenata sanacije

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju sve potrebne ovlasti za primjenu instrumenata sanacije na instituciju i na subjekte iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji zadovoljavaju odgovarajuće uvjete za sanaciju.
2. Ako sanacijsko tijelo odluči primijeniti instrument sanacije na instituciju ili na subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) a ta bi mjera sanacije dovela do gubitaka za vjerovnike ili do konverzije njihovih tražbina, sanacijsko tijelo izvršava ovlast otpisa ili konverzije instrumenata kapitala u skladu s člankom 59. neposredno prije ili zajedno s primjenom instrumenta sanacije.
3. Instrumenti sanacije iz stavka 1. su sljedeći:
 - (a) instrument prodaje poslovanja;
 - (b) instrument prijelazne institucije;
 - (c) instrument odvajanja imovine;
 - (d) *bail-in* instrument.
4. Podložno stavku 5., sanacijska tijela mogu primijeniti instrumente sanacije pojedinačno ili u bilo kojoj kombinaciji.
5. Sanacijska tijela mogu primijeniti instrument odvajanja imovine samo zajedno s drugim instrumentom sanacije.
6. Kada se za prijenos samo dijela imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji koriste samo instrumenti sanacije iz stavka 3. točke (a) ili (b) ovog članka, preostala institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) iz kojeg su imovina, prava i obveze preneseni likvidira se u redovnom postupku u slučaju insolventnosti. Ta likvidacija provodi se u razumnom roku uzimajući u obzir potrebu da ta institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) pruža usluge ili potporu u skladu s člankom 65. kako bi primatelju omogućilo da provede aktivnosti i usluge koje je stekao tim prijenosom, te sve ostale razloge zbog kojih je nastavak poslovanja preostale institucije ili članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) potreban kako bi se ostvarili ciljevi sanacije ili poštovala načela iz članka 34.
7. Sanacijsko tijelo i svi aranžmani financiranja koji djeluju u skladu s člankom 101. mogu izvršiti povrat svih razumnih i valjano nastalih izdataka u vezi s korištenjem instrumenata sanacije ili sanacijskih ovlasti ili državnih instrumenata financijske stabilizacije, na jedan ili više sljedećih načina:
 - (a) kao odbitak od svih naknada koje je primatelj platio instituciji u sanaciji ili, ovisno o slučaju, vlasnicima dionica ili drugih vlasničkih instrumenata;

- (b) od institucije u sanaciji kao povlašteni vjerovnik; ili
- (c) od svih prihoda koji su stečeni kao rezultat likvidacije prijelazne institucije ili subjekta za upravljanje imovinom, kao povlašteni vjerovnik.

8. Države članice osiguravaju da se pravila u okviru nacionalnog insolventnog prava koja se odnose na pobožnost i nemogućnost izvršenja pravnih radnji koje su štetne za vjerovnike ne primjenjuju na prijenose imovine, prava ili obveza s institucije u sanaciji na drugi subjekt uporabom instrumenta sanacije ili izvršavanjem sanacijske ovlasti, ili korištenjem državnog instrumenta financijske stabilizacije.

9. Države članice mogu sanacijskim tijelima dodijeliti dodatne instrumente i ovlasti koji se mogu primijeniti ako institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) zadovoljavaju odgovarajuće uvjete za sanaciju pod uvjetom da:

- (a) kad se primjenjuju na prekograničnu grupu, te dodatne ovlasti ne predstavljaju prepreku učinkovitoj sanaciji grupe te da
- (b) su usklađene s ciljevima sanacije i općim načelima koja se odnose na sanaciju i koja su navedena u člancima 31. i 34.

10. U vrlo iznimnoj situaciji sistemske krize sanacijsko tijelo može tražiti financiranje iz alternativnih izvora financiranja korištenjem vladinih instrumenata za stabilizaciju iz članaka od 56. do 58. kad su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) da su dioničari i imatelji drugih vlasničkih instrumenata, imatelji odgovarajućih instrumenata kapitala i ostalih prihvatljivih obveza, putem otpisa, konverzije ili na drugi način, doprinijeli apsorpciji gubitaka i dokapitalizaciji u iznosu od najmanje 8 % ukupnih obveza, uključujući regulatorni kapital institucije u sanaciji, izračunano u trenutku poduzimanja mjere sanacije u skladu s vrednovanjem predviđenim člankom 36.;
- (b) ovisi o prethodnom i završnom odobrenju na temelju okvira Unije za državne potpore.

Odjeljak 2.

Instrument prodaje poslovanja

Članak 38.

Instrument prodaje poslovanja

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast da na kupca koji nije prijelazna institucija prenesu sljedeće:

- (a) dionice ili druge vlasničke instrumente koje je izdala institucija u sanaciji;
- (b) svu ili određene dijelove imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji;

Podložno stavcima 8. i 9. ovog članka te članku 85., za prijenos iz prvog podstavka nije potrebna suglasnost dioničara institucija u sanaciji niti bilo koje treće strane osim kupca, kao ni usklađenost s mogućim postupovnim zahtjevima u okviru prava trgovačkih društava ili prava vrijednosnih papira, osim onih uključenih u članak 39.

2. Prijenos u skladu sa stavkom 1. odvija se pod tržišnim uvjetima, uzimajući u obzir okolnosti te u skladu s okvirom Unije za državne potpore.

3. U skladu sa stavkom 2. ovog članka sanacijska tijela poduzimaju sve razumne korake kako bi osigurala tržišne uvjete prijenosa koji su u skladu s vrednovanjem izvršenim u okviru članka 36. uzimajući u obzir okolnosti slučaja.

4. Podložno članku 37. stavku 7., bilo kakva naknada koju je platio kupac ide u korist:

(a) vlasnika dionica ili vlasničkih instrumenata ako je prodaja poslovanja izvršena prijenosom dionica ili vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji s imatelja takvih dionica ili instrumenata na kupca;

(b) institucije u sanaciji ako je prodaja poslovanja izvršena prijenosom nekih dijelova ili cjelokupne imovine ili obveza institucije u sanaciji na kupca.

5. Kod primjene instrumenta prodaje poslovanja, sanacijsko tijelo može više puta izvršavati ovlast za prijenos kako bi osiguralo dodatne prijenose dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji ili, ovisno o slučaju, imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji.

6. Nakon primjene instrumenta prodaje poslovanja, sanacijsko tijelo može, uz suglasnost kupca, izvršavati ovlast za prijenos u odnosu na imovinu, prava ili obveze prenesene kupcu kako bi vratilo imovinu, prava ili obveze instituciji u sanaciji, ili dionice ili druge vlasničke instrumente vratilo izvornim vlasnicima, a institucija u sanaciji ili izvorni vlasnici obvezni su preuzeti svu takvu imovinu, prava ili obveze, ili dionice, ili druge vlasničke instrumente.

7. Kupac je dužan imati odgovarajuće odobrenje za provedbu poslova koje stječe prijenosom u skladu sa stavkom 1. Nadležna tijela osiguravaju da se zahtjev za odobrenje, zajedno s prijenosom, razmatra pravovremeno.

8. Odstupajući od članaka od 22. do 25. Direktive 2013/36/EU, od zahtjeva za obavješćivanje nadležnih tijela iz članka 26. Direktive 2013/36/EU, od članka 10. stavka 3., članka 11. stavaka 1. i 2., članka 12. i 13. Direktive 2014/65/EU i od zahtjeva za davanje obavijesti iz članka 11. stavka 3. te direktive, ako bi se prijenosom dionica ili drugih vlasničkih instrumenata putem primjene instrumenta prodaje poslovanja dovelo do preuzimanja ili povećanja kvalificiranog udjela u instituciji iz članka 22. stavka 1. Direktive 2013/36/EU ili članka 11. stavka 1. Direktive 2014/65/EU, nadležno tijelo za tu instituciju pravovremeno provodi procjenu koja se tim člancima zahtijeva kako ne bi došlo do odgode primjene instrumenta prodaje poslovanja i kako se ne bi onemogućilo da se mjerama sanacije ostvare relevantni ciljevi sanacije.

9. Države članice osiguravaju da se, ako nadležno tijelo za tu instituciju nije dovršilo procjenu iz stavka 8. od dana prijenosa dionica ili drugih vlasničkih instrumenata u primjeni instrumenta prodaje poslovanja od strane sanacijskog tijela, primjenjuju sljedeće odredbe:

(a) takav prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata stjecatelju ima neodgodivi pravni učinak;

(b) tijekom razdoblja procjene i tijekom razdoblja prodaje iz točke (f), glasačka prava stjecatelja na temelju takvih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata suspendiraju se i dodjeljuju se isključivo sanacijskom tijelu, koje nema obvezu koristiti takva prava glasanja i koje nema nikakvu odgovornost za korištenje ili nekorisćenje bilo kojih takvih prava glasanja;

- (c) tijekom razdoblja procjenjivanja i tijekom razdoblja prodaje iz točke (f), sankcije i ostale mjere za kršenje uvjeta za preuzimanje ili prodaju kvalificiranih udjela o kojima je riječ u člancima 66., 67. i 68. Direktive 2013/36/EU ne primjenjuje se na takav prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata;
- (d) odmah nakon dovršetka procjene nadležnog tijela, nadležno tijelo pisanim putem obavješćuje sanacijsko tijelo i stjecatelja o tome odobrava li nadležno tijelo takav prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata stjecatelju ili se tome protivi, u skladu s člankom 22. stavkom 5. Direktive 2013/36/EU;
- (e) ako nadležno tijelo odobri takav prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata stjecatelju, tada se smatra da glasačka prava na temelju takvih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata u potpunosti pripadaju stjecatelju odmah nakon što sanacijsko tijelo i stjecatelj dobiju obavijest o odobrenju od nadležnog tijela;
- (f) ako se nadležno tijelo protivi takvom prijenosu dionica ili drugih vlasničkih instrumenata stjecatelju, tada:
- i. glasačka prava na temelju takvih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata kako je predviđeno u točki (b) ostaju na snazi;
 - ii. sanacijsko tijelo može zahtijevati od stjecatelja da proda takve dionice ili druge vlasničke instrumente u roku za prodaju koje odredi sanacijsko tijelo uzimajući u obzir prevladavajuće tržišne uvjete; te
 - iii. ako stjecatelj ne dovrši tu prodaju u roku prodaje koje je ustanovilo sanacijsko tijelo, tada nadležno tijelo uz suglasnost sanacijskog tijela može odrediti stjecatelju sankcije i druge mjere za kršenje uvjeta za stjecanje ili prodaju kvalificiranih udjela o kojima se govori u člancima 66., 67. i 68. Direktive 2013/36/EU.
10. Prijenosi nastali instrumentom prodaje poslovanja podliježu zaštitnim mjerama iz u glave IV. poglavlja VII.
11. Za potrebe izvršavanja prava na pružanje usluga ili na osnivanje poslovnog nastana u drugoj državi članici u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU, kupac se smatra pravnim sljednikom institucije u sanaciji i može nastaviti koristiti sva prava koja je koristila institucija u sanaciji u odnosu na prenesenu imovinu, prava ili obveze.
12. Države članice osiguravaju da kupac iz stavka 1. može nastaviti koristiti prava članstva i pristupa platnom sustavu, klirinškom sustavu i sustavu namire, burzama, sustavima za zaštitu ulagatelja te sustavima osiguranja depozita institucije u sanaciji, pod uvjetom da ispunjava kriterije za sudjelovanje u takvim sustavima.

Neovisno o prvom podstavku, države članice osiguravaju da:

- (a) pristup ne može biti uskraćen na temelju toga što kupac ne posjeduje rejting agencije za procjenu kreditnog rejtinga ili ako taj rejting nije u skladu s razinom rejtinga potrebnom za pristup sustavima navedenima u prvom podstavku;
- (b) ako kupac ne ispunjava kriterije članstva ili sudjelovanja za relevantan platni sustav, klirinški sustav ili sustav namire, burzu, sustav za zaštitu ulagatelja i sustav osiguranja depozita, prava iz prvog podstavka ostvaruju se u razdoblju koje određuje sanacijsko tijelo i koje ne smije biti dulje od 24 mjeseca, ali koje se može obnoviti na zahtjev kupca upućen sanacijskom tijelu.

13. Ne dovodeći u pitanje glavu IV. poglavlje VII., dioničari ili vjerovnici institucije u sanaciji i ostale treće strane čija imovina, prava ili obveze nisu preneseni nemaju nikakva prava u odnosu na prenesenu imovinu, prava ili obveze.

Članak 39.

Instrument prodaje poslovanja: postupovni zahtjevi

1. Podložno stavku 3. ovog članka pri primjeni instrumenta prodaje poslovanja na instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) sanacijsko tijelo stavlja na tržište ili dogovara stavljanje na tržište imovine, prava ili obveza, dionica ili drugih vlasničkih instrumenata te institucije koje tijelo namjerava prenijeti. Paketi prava, imovine i obveza na tržište se mogu staviti odvojeno.

2. Ne dovodeći u pitanje okvir Unije za državne potpore, stavljanje na tržište iz stavka 1. prema potrebi se provodi u skladu sa sljedećim kriterijima:

(a) maksimalno transparentno i bez bitno pogrešnog prikazivanja imovine, prava, obveza, dionica ili drugih vlasničkih instrumenata te institucije koju tijelo namjerava prenijeti, uzimajući u obzir okolnosti i posebno potrebu za očuvanjem financijske stabilnosti;

(b) bez davanja neopravdane prednosti ili diskriminacije potencijalnih kupca;

(c) slobodno od sukoba interesa;

(d) bez davanja nepravedne prednosti mogućem kupcu;

(e) uzimajući u obzir potrebu za hitnom provedbom mjere sanacije;

(f) nastojeći povećati što je više moguće prodajnu cijenu obuhvaćenih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza.

Podložno prvom podstavku točki (b), načela iz ovog stavka ne sprečavaju sanacijsko tijelo da nudi prodaju točno određenim potencijalnim kupcima.

Svako objavljivanje stavljanja na tržište institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive koje bi se inače zahtijevalo u skladu s člankom 17. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 596/2014 može se odgoditi u skladu s člankom 17. stavkom 4. ili 5. te uredbe.

3. Sanacijsko tijelo može primijeniti instrument prodaje poslovanja bez ispunjavanja zahtjeva za stavljanje na tržište iz stavka 1. kada utvrdi da bi se ispunjavanjem takvih zahtjeva vjerojatno naštetilo jednom ili više ciljeva sanacije, a posebno ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) ako smatra da postoji bitna prijetnja financijskoj stabilnosti koja proizlazi ili je otežana propadanjem ili vjerojatnom propašću institucije u sanaciji; te

(b) ako smatra da bi se ispunjavanjem tih zahtjeva štetilo učinkovitosti instrumenta prodaje poslovanja u otklanjanju te prijetnje ili postizanju cilja sanacije navedenog u članku 31. stavku 2. točki (b).

4. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima određuje činjenične okolnosti koje predstavljaju stvarnu prijetnju i elemente povezane s djelotvornosti instrumenta prodaje poslovanja iz stavka 3. točaka (a) i (b).

Odjeljak 3.

Instrument prijelazne institucije

Članak 40.

Instrument prijelazne institucije

1. Za primjenu instrumenta prijelazne institucije i uzimajući u obzir potrebu za održavanjem ključnih funkcija u prijelaznoj instituciji, države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlasti da na prijelaznu instituciju prenesu:

(a) dionice ili druge vlasničke instrumente koje je izdala jedna ili više institucija u sanaciji;

(b) sve ili dijelove imovine, prava ili obveza najmanje jedne institucije u sanaciji.

Podložno članku 85., za prijenos iz prvog podstavka nije potrebna prethodna suglasnost dioničara institucija u sanaciji ili bilo koje treće strane osim prijelazne institucije, kao ni usklađenost s mogućim postupovnim zahtjevima iz zakona o trgovačkim društvima ili vrijednosnim papirima.

2. Prijelazna institucija pravna je osoba koja ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

(a) u potpunom je ili djelomičnom vlasništvu jednog ili više tijela javne vlasti, što može uključivati sanacijsko tijelo ili aranžman financiranja sanacije koje sanacijsko tijelo kontrolira;

(b) osnovano je u svrhu primitka i držanja dijela ili svih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji ili dijelova ili cjelokupne imovine, prava i obveza jedne ili više institucija u sanaciji s ciljem održavanja pristupa ključnim funkcijama i prodaje institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).

Primjena *bail-in* instrumenta za potrebe iz članka 43. stavka 2. točke (b) ne umanjuje mogućnost sanacijskog tijela da nadzire prijelaznu instituciju.

3. Kod primjene instrumenta prijelazne institucije sanacijsko tijelo osigurava da ukupna vrijednost obveza prenesenih na prijelaznu instituciju ne prelazi ukupnu vrijednost prava i imovine prenesenih s institucije u sanaciji ili osigurane iz drugih izvora.

4. U skladu s člankom 37. stavkom 7., bilo kakva naknada koju je platila prijelazna institucija ide u korist:

(a) vlasnika dionica ili vlasničkih instrumenata ako je prijenos na prijelaznu instituciju izvršen prijenosom dionica ili vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji sa imatelja takvih dionica ili instrumenata na prijelaznu instituciju;

(b) institucije u sanaciji ako je prijenos na prijelaznu instituciju izvršen prijenosom dijelova ili cjelokupne imovine ili obveza institucije u sanaciji na prijelaznu instituciju.

5. Kod primjene instrumenta prijelazne institucije, sanacijsko tijelo može više puta izvršavati ovlast za prijenos kako bi osiguralo dodatne prijenose dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji ili, ovisno o slučaju, prava ili obveze institucije u sanaciji.

6. Nakon primjene instrumenta prijelazne institucije, sanacijsko tijelo može:

- (a) prenijeti prava, imovinu ili obveze s prijelazne institucije natrag na instituciju u sanaciji ili dionice ili druge vlasničke instrumente izvornim vlasnicima, a institucija u sanaciji ili izvorni vlasnici obvezni su preuzeti svu takvu imovinu, prava ili obveze, ili dionice, ili druge vlasničke instrumente, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz stavka 7.;
- (b) prenijeti dionice ili druge vlasničke instrumente ili imovinu, prava ili obveze iz prijelazne institucije na treću stranu.

7. Sanacijska tijela mogu prenijeti dionice ili druge vlasničke instrumente, imovinu, prava ili obveze natrag s prijelazne institucije u jednom od sljedećih slučajeva:

- (a) mogućnost da se određene dionice ili drugi vlasnički instrumenti, imovina, prava ili obveze prenesu natrag izričito je navedena u instrumentu kojim je izvršen prijenos;
- (b) određene dionice ili drugi vlasnički instrumenti, imovine, prava ili obveze zapravo ne spadaju u kategorije prava, imovine ili obveza iz instrumenta kojim je izvršen prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveze, odnosno ne ispunjavaju uvjete za njihov prijenos.

Takav prijenos natrag može se izvršiti u bilo kojem roku navedenom u instrumentu korištenom u tu svrhu i u skladu je sa svim drugim uvjetima koji su u njemu navedeni.

8. Prijenos između institucije u sanaciji ili izvornih vlasnika dionica ili drugih vlasničkih instrumenata s jedne strane i prijelazne institucije s druge strane podliježe zaštitnim mjerama iz glave IV. poglavlja VII.

9. Za potrebe izvršavanja prava na pružanje usluga ili na osnivanje poslovnog nastana u drugoj državi članici u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU, prijelazna institucija smatra se nastavkom institucije u sanaciji i može nastaviti koristiti sva takva prava koja je koristila institucija u sanaciji u odnosu na prenesenu imovinu, prava ili obveze.

U ostalim slučajevima sanacijska tijela mogu zatražiti da se prijelazna institucija smatra pravnim sljednikom institucije u sanaciji i može nastaviti koristiti sva takva prava koja je koristila institucija u sanaciji u odnosu na prenesenu imovinu, prava ili obveze.

10. Države članice osiguravaju da prijelazna institucija može nastaviti koristiti prava članstva i pristupa platnom sustavu, klirinškom sustavu i sustavu namire, burzama, sustavima za zaštitu ulagatelja te sustavima osiguranja depozita institucije u sanaciji, pod uvjetom da ispunjava kriterije za članstvo i sudjelovanje u njima.

Neovisno o prvom podstavku, države članice osiguravaju sljedeće:

- (a) pristup nije uskraćen na temelju toga što prijelazna institucija ne posjeduje rejting agencije za procjenu kreditnog rejtinga ili ako taj rejting nije u skladu s razinom rejtinga potrebnom za pristupom sustavima iz prvog podstavka;

- (b) ako prijelazna institucija ne ispunjava kriterije članstva ili sudjelovanja za relevantan platni sustav, klirinški sustav ili sustav namire, burzu, sustav za zaštitu ulagatelja ili sustav osiguranja depozita, prava iz prvog podstavka ostvaruju se u razdoblju koje određuje sanacijsko tijelo i koje ne smije biti dulje od 24 mjeseca, ali koje se može obnoviti na zahtjev prijelazne institucije upućen sanacijskom tijelu.

11. Ne dovodeći u pitanje glavu IV. poglavlje VII., dioničari ili vjerovnici institucije u sanaciji i druge treće strane čija se imovina, prava ili obveze ne prenose na prijelaznu instituciju nemaju nikakva prava na ili u vezi s imovinom, pravima ili obvezama koje se prenose na prijelaznu instituciju, njezino upravljačko tijelo ili na višu upravu.

12. Cilj prijelazne institucije ne podrazumijeva nikakvu dužnost ili odgovornost prema dioničarima ili vjerovnicima institucije u sanaciji, a upravljačko tijelo ili više rukovodstvo nemaju nikakvu odgovornost pred tim dioničarima ili vjerovnicima zbog svog djelovanja ili propusta tijekom obavljanja svojih dužnosti, osim ako djelovanje ili propust predstavlja grubu nepažnju ili tešku povredu radne dužnosti u skladu s nacionalnim pravom kojima se izravno utječe na prava takvih dioničara ili vjerovnika.

Države članice mogu dodatno ograničiti obveze prijelazne institucije i njezinog upravljačkog tijela ili višeg rukovodstva u skladu s nacionalnim pravom u vezi s postupanjem i propustima u obavljanju njihovih dužnosti.

Članak 41.

Djelovanje prijelazne institucije

1. Države članice osiguravaju da prijelazna institucija djeluje u skladu sa sljedećim zahtjevima:
 - (a) sanacijsko tijelo odobrava sadržaj osnivačkih akata prijelazne institucije;
 - (b) podložno vlasničkoj strukturi prijelazne institucije, sanacijsko tijelo imenuje ili odobrava upravljačko tijelo prijelazne institucije;
 - (c) sanacijsko tijelo odobrava naknadu članovima upravljačkog tijela i utvrđuje njihove dužnosti;
 - (d) sanacijsko tijelo odobrava strategiju i profil rizičnosti prijelazne institucije;
 - (e) prijelazna institucija ovlaštena je u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU, kad je primjenjivo, a ima i potrebno odobrenje za rad u okviru mjerodavnog nacionalnog prava za provođenje aktivnosti ili usluga koje joj pripadnu prijenosom u skladu s člankom 63. ove Direktive;
 - (f) prijelazna institucija ispunjava zahtjeve Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktiva 2013/36/EU i 2014/65/EU, kad je primjenjivo, i podložna je nadzoru u skladu s njima;
 - (g) djelovanje prijelazne institucije u skladu je s okvirom Unije za državne potpore i sanacijsko tijelo stoga može navesti ograničenja njezinog djelovanja.

Neovisno o odredbama iz prvog podstavka točaka (e) i (f) i kada je to potrebno za postizanje ciljeva sanacije, prijelazna institucija može biti osnovana i dobiti odobrenje za rad bez usklađivanja s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU na kratko razdoblje na početku njezinog poslovanja. U tu svrhu sanacijsko tijelo podnosi takav zahtjev nadležnom tijelu. Ako nadležno tijelo odluči odobriti taj zahtjev, tada navodi razdoblje u kojem je prijelazna institucija izuzeta od ispunjavanja zahtjeva iz tih direktiva.

2. Podložno mogućim ograničenjima nametnutima na temelju propisa Unije ili nacionalnih propisa o tržišnom natjecanju, uprava prijelazne institucije upravlja prijelaznom institucijom s ciljem održavanja pristupa ključnim funkcijama i prodaje institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), njegove imovine, prava ili obveza, jednome ili više kupaca iz privatnog sektora ako su uvjeti odgovarajući i unutar razdoblja navedenog u stavku 4. ovog članka ili, prema potrebi, stavku 6. ovog članka.

3. Sanacijsko tijelo donosi odluku da prijelazna institucija više nije prijelazna institucija u smislu članka 40. stavka 2. u svim sljedećim slučajevima, ovisno o tome koji prije nastupi:

(a) prijelazna institucija spoji se s drugim subjektom;

(b) prijelazna institucija više ne ispunjava zahtjeve iz članka 40. stavka 2.;

(c) prodaja sve ili gotovo sve imovine, prava ili obveza prijelazne institucije trećoj strani;

(d) istekne razdoblje iz stavka 5. ili, prema potrebi, stavka 6.;

(e) imovina prijelazne institucije je potpuno likvidirana i njezine obveze su u potpunosti izvršene.

4. U slučajevima kada sanacijsko tijelo nastoji prodati prijelaznu instituciju ili njezinu imovinu, prava ili obveze, države članice osiguravaju da se prijelazna institucija ili relevantna imovina ili obveze stave na tržište na otvoren i transparentan način te da prodaja ne dovede do njihovog lažnog prikazivanja ili neopravdanog davanja prednosti određenim mogućim kupcima, odnosno do njihove diskriminacije.

Svaka takva prodaja vrši se pod tržišnim uvjetima, uzimajući u obzir okolnosti te u skladu s okvirom Unije za državne potpore.

5. Ako se nije primjenjiv nijedan od ishoda iz stavka 3. točaka (a), (b), (c) i (e), sanacijsko tijelo obustavlja djelovanje prijelazne institucije u što kraćem roku, a u svakom slučaju dvije godine nakon datuma posljednjeg prijenosa s institucije u sanaciji u skladu s instrumentom prijelazne institucije.

6. Sanacijsko tijelo može produljiti razdoblje iz stavka 5. na jedno ili više dodatnih jednogodišnjih razdoblja ako to produljenje:

(a) podupire ishode iz stavka 3. točke (a), (b), (c) ili (e); ili

(b) nužno je za osiguranje kontinuiteta ključnih bankovnih i financijskih usluga;

7. Svaka odluka sanacijskog tijela o produženju razdoblja iz stavka 5. obrazložena je i sadrži detaljnu procjenu situacije, uključujući tržišne uvjete i stanje koji opravdavaju produljenje.

8. Ako djelovanje prijelazne institucije prestane u okolnostima iz stavka 3. točke (c) ili (d), prijelazna institucija likvidira se redovnim postupkom u slučaju insolventnosti.

Podložno članku 37. stavku 7., svi prihodi nastali obustavom djelovanja prijelazne institucije idu u korist dioničarima prijelazne institucije.

9. Ako se prijelazna institucija koristi za prijenos imovine i obveza više od jedne institucije u sanaciji, obveza iz stavka 8. odnosi se na imovinu i obveze prenesene sa svake pojedine institucije u sanaciji, a ne na samu prijelaznu instituciju.

Odjeljak 4.

Instrument odvajanja imovine

Članak 42.

Instrument odvajanja imovine

1. Za primjenu instrumenta odvajanja imovine, države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast da prenesu imovinu, prava ili obveze institucije u sanaciji ili prijelazne institucije na jednog ili više subjekata za upravljanje imovinom.

U skladu s člankom 85., za prijenos iz prvog podstavka nije potrebna suglasnost dioničara institucija u sanaciji ili bilo koje treće strane osim prijelazne institucije, kao ni usklađenost s mogućim postupovnim zahtjevima iz zakona o trgovačkim društvima ili vrijednosnim papirima.

2. Za potrebe instrumenta odvajanja imovine, subjekt za upravljanje imovinom je pravna osoba koja ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

- (a) u potpunom je ili djelomičnom vlasništvu jednog ili više tijela javne vlasti, što može uključivati sanacijsko tijelo ili aranžman financiranja sanacije i pod kontrolom je sanacijskog tijela;
- (b) osnovan je u svrhu primanja neke ili sve imovine, prava ili obveza jedne ili više institucija u sanaciji ili prijelazne institucije.

3. Subjekt za upravljanje imovinom upravlja imovinom koja mu je prenesena s ciljem maksimalnog povećanja njezine vrijednosti putem prodaje ili uredne likvidacije.

4. Države članice osiguravaju da subjekt za upravljanje imovinom djeluje u skladu sa sljedećim odredbama:

- (a) sanacijsko tijelo odobrava sadržaj osnivačkih akata subjekta za upravljanje imovinom;
- (b) podložno vlasničkoj strukturi subjekta za upravljanje imovinom, sanacijsko tijelo imenuje ili odobrava upravljačko tijelo subjekta;
- (c) sanacijsko tijelo odobrava primitke članovima upravljačkog tijela i utvrđuje njihove dužnosti;
- (d) sanacijsko tijelo odobrava strategiju i profil rizičnosti subjekta za upravljanje imovinom.

5. Sanacijska tijela mogu izvršavati ovlast prijenosa imovine, prava ili obveze iz stavka 1. samo ako je:

- (a) situacija na odgovarajućem tržištu za tu imovinu takva da bi njezina prodaja u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti mogla negativno utjecati na jedno ili više financijskih tržišta.
- (b) takav prijenos potreban kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje institucije u sanaciji ili prijelazne institucije; ili
- (c) takav prijenos potreban za postizanje najvećeg prihoda od likvidacije.

6. Kod primjene instrumenta odvajanja imovine, sanacijska tijela utvrđuju iznos za koji se imovina, prava i obveze prenose na subjekta za upravljanje imovinom u skladu s načelima iz članka 36. i okvirom Unije za državne potpore. Ovim stavkom ne sprječava se mogućnost da naknada ima nominalnu ili negativnu vrijednost.

7. Podložno članku 37. stavku 7., bilo kakva naknada koju je isplatio subjekt za upravljanje imovinom u vezi s imovinom, pravima ili obvezama koje su stečene izravno od institucije u sanaciji idu u korist institucije u sanaciji. Naknada se može isplatiti u obliku dužničkog instrumenta koji izdaje subjekt za upravljanje imovinom.

8. U slučaju primjene instrumenta prijelazne institucije, subjekt za upravljanje imovinom nakon primjene instrumenta prijelazne institucije može od prijelazne institucije stjecati imovinu, prava ili obveze.

9. Sanacijska tijela mogu prenijeti imovinu, prava ili obveze s institucije u sanaciji na jednog ili više subjekata za upravljanje imovinom u više navrata i mogu prenijeti imovinu, prava ili obveze jednog ili više subjekata za upravljanje imovinom natrag na instituciju u sanaciji pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz stavka 10.

Institucija u sanaciji obvezna je vratiti svu takvu imovinu, prava ili obveze.

10. Sanacijska tijela mogu prenijeti prava, imovinu ili obveze sa subjekta za upravljanje imovinom natrag na instituciju u sanaciji u nekom od sljedećih slučajeva:

(a) mogućnost da se određena prava, imovina ili obveze prenesu natrag izričito je navedena u instrumentu kojim je izvršen prijenos.;

(b) određena prava, imovina ili obveze zapravo ne spadaju u kategorije prava, imovine ili obveza, odnosno ne ispunjavaju uvjete za njihov prijenos, navedene u instrumentu kojim je izvršen prijenos,

U svakom od slučajeva iz točaka (a) i (b) prijenos natrag može se izvršiti u bilo kojem roku navedenom u instrumentu korištenom u tu svrhu, i u skladu sa svim drugim uvjetima koji su u njemu navedeni.

11. Prijenosi između institucije u sanaciji i subjekta za upravljanje imovinom podliježu zaštitnim mjerama za djelomične prijenose vlasništva iz glave IV. poglavlja VII.

12. Ne dovodeći u pitanje glavu IV. poglavlje VII., dioničari ili vjerovnici institucije u sanaciji i druge treće strane čija se imovina, prava ili obveze ne prenose na subjekt za upravljanje imovinom nemaju nikakva prava u odnosu imovinu, prava ili obveze koje se prenose na subjekt za upravljanje imovinom ili u odnosu na njegovo upravljačko tijelo ili više rukovodstvo.

13. Ciljevi subjekta za upravljanje imovinom ne podrazumijevaju nikakvu dužnost ili odgovornost prema dioničarima ili vjerovnicima institucije u sanaciji, a upravljačko tijelo ili više rukovodstvo nemaju nikakvu odgovornost prema tim dioničarima ili vjerovnicima zbog svog djelovanja ili propusta tijekom obavljanja svojih dužnosti, osim ako djelovanje ili propust predstavlja grubu nepažnju ili tešku povredu radne dužnosti u skladu s nacionalnim pravom, čime se izravno utječe na prava takvih dioničara ili vjerovnika.

Države članice mogu dodatno ograničiti odgovornost subjekta za upravljanje imovinom i njegovog upravljačkog tijela ili višeg rukovodstva u skladu s nacionalnim pravom u vezi s djelovanjem i propustima u obavljanju njihovih dužnosti.

14. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 za promicanje konvergencije nadzornih i sanacijskih praksi u vezi s utvrđivanjem kada bi likvidacija imovine ili obveza u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u skladu sa stavkom 5. ovog članka mogla negativno utjecati na jedno ili više financijskih tržišta.

Odjeljak 5.

Bail-in instrument

Pododjeljak 1.

Cilj i područje primjene bail-in instrumenta

Članak 43.

Bail-in instrument

1. Za primjenu *bail-in* instrumenta države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju sanacijske ovlasti iz članka 63. stavka 1.

2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu primijeniti *bail-in* instrument radi ispunjavanja ciljeva sanacije iz članka 31. u skladu s načelima sanacije navedenima u članku 34. u bilo koju od sljedećih svrha:

(a) dokapitalizacija institucije ili subjekta navedenog u članku 1. stavku 1. točki (b), (c) ili (d) ove Direktive koji ispunjava uvjete za sanaciju u mjeri dostatnoj da bi ponovno mogao ispunjavati uvjete za dobivanje odobrenja za rad (u mjeri u kojoj se ti uvjeti primjenjuju na tog subjekta) i za nastavak obavljanja aktivnosti za koje ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2004/65/EU, u slučajevima u kojima subjekt ima odobrenje u skladu s tim direktivama, i održavanje potrebnog povjerenja tržišta u instituciju ili subjekt;

(b) konverzija u vlasnički kapital ili smanjenja glavnice obveza ili dužničkih instrumenata koji se prenose:

i. na prijelaznu instituciju s ciljem osiguravanja kapitala za tu prijelaznu instituciju; ili

ii. u okviru instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta odvajanja imovine.

3. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu primjenjivati *bail-in* instrument za svrhu iz stavka 2. točke (a) ovog članka samo ako postoji razumna mogućnost da će primjenom tog instrumenta, uz druge relevantne mjere, uključujući mjere koje se provode u skladu s planom reorganizacije poslovanja na temelju članka 52., i uz ostvarivanje odgovarajućih ciljeva sanacije, dotična institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ponovno postati financijski zdrava i dugoročno održiva.

Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu primijeniti bilo koji instrument sanacije iz članka 37. stavka 3. točaka (a), (b) i (c) i *bail-in* instrument iz stavka 2. točke (b) ovog članka u slučaju da uvjet utvrđen prvim podstavkom nije ispunjen.

4. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu primijeniti *bail-in* instrument na sve institucije ili subjekte iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) uz poštovanje pravnog oblika dotične institucije ili subjekta u svakom slučaju ili da mogu promijeniti taj pravni oblik.

Članak 44.

Područje primjene bail-in instrumenta

1. Države članice osiguravaju da se *bail-in* instrument može primjenjivati na sve obveze institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koje nisu isključene iz područja primjene tog instrumenta u skladu sa stavkom 2. ili 3. ovog članka.

2. Sanacijska tijela neće izvršiti ovlasti otpisa ili konverzije u odnosu na sljedeće obveze bez obzira na to podliježu li pravu države članice ili treće zemlje:

- (a) osigurani depoziti;
- (b) osigurane obveze, uključujući pokrivenne obveznice i obveze u vidu financijskih instrumenata koji se rabe za zaštitu od rizika i čine sastavni dio imovine za pokriće te koji su prema nacionalnom pravu osigurani na sličan način kao pokrivenne obveznice;
- (c) sve obveze nastale upravljanjem imovinom i novcem klijenata od strane institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive, uključujući imovinu ili novac klijenata kojima upravlja subjekt za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), kako je navedeno u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ, ili alternativni investicijski fondovi (AIF), kako je navedeno u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, pod uvjetom da je taj klijent zaštićen na temelju mjerodavnog insolventijskog prava;
- (d) sve obveze nastale fiducijarnim odnosom između institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) (u svojstvu fiducijara) i druge osobe (u svojstvu korisnika), pod uvjetom da je taj korisnik zaštićen na temelju mjerodavnog insolventijskog ili građanskog prava;
- (e) obveze prema institucijama, isključujući subjekte koji pripadaju istoj grupi, čije je izvorni rok dospijeća kraći od sedam dana;
- (f) obveze s preostalim rokom do dospijeća kraćim od sedam dana koje se duguju sustavima ili operaterima sustava osmišljenih u skladu s Direktivom 98/26/EZ ili njihovim sudionicima i koje nastaju zbog sudjelovanja u takvim sustavima;
- (g) obveze prema bilo kojoj od sljedećih osoba:
 - i. zaposleniku u pogledu obračunatih a neisplaćenih plaća, mirovinskih davanja ili ostalih fiksnih primanja, osim varijabilne komponente primitaka koja nije uređena zakonom ili kolektivnim ugovorom;
 - ii. komercijalnom ili trgovačkom vjerovniku koje proizlaze iz pružanja robe ili usluga instituciji ili subjektu iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), a koje su ključne za dnevno funkcioniranje poslovanja, uključujući informatičke usluge, komunalne usluge, najam, opskrbu i održavanje prostora;
 - iii. poreznim tijelima i tijelima nadležnim za socijalno osiguranje, pod uvjetom da te obveze imaju prednost na temelju mjerodavnog prava;
 - iv. sustavima osiguranja depozita nastalima doprinosima u skladu s Direktivom 2014/49/EU.

Prvi podstavak točka (g) podtočka i. ne primjenjuje se na varijabilnu komponentu primitaka osoba koje preuzimaju stvarni rizik, kao što je utvrđeno člankom 92. stavkom 2. Direktive 2013/36/EU.

Države članice osiguravaju da sva osigurana imovina povezana s pokrivenim iznosom pokrivenih obveznica ostane jednaka, odijeljena i s dovoljnim sredstvima. Niti taj uvjet niti prvi podstavak točka (b) ne sprečavaju sanacijska tijela da prema potrebi izvršavaju ovlasti u vezi s bilo kojim dijelom osigurane obveze ili obveze za koju je osiguran kolateral koji premašuje vrijednost imovine, zaloga, založnog prava ili kolaterala kojim je osigurana.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

Prvi podstavak točka (a) ne sprečava sanacijska tijela da prema potrebi izvršavaju ovlasti u vezi s bilo kojim iznosom depozita koji premašuje razinu pokrića predviđenu člankom 6. Direktive 2014/49/EU.

Ne dovodeći u pitanje pravila o velikoj izloženosti iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU, države članice osiguravaju da radi mogućnosti sanacije institucija i grupa, sanacijska tijela u skladu s člankom 17. stavkom 5. točkom (b) ove Direktive ograničuju mjeru do koje druge institucije držve prihvatljive obveze za primjenu *bail-in* instrumenta, osim onih obveza kod subjekata koji su dio iste grupe.

3. U iznimnim okolnostima, ako se primjenjuje *bail-in* instrument, sanacijsko tijelo može isključiti ili djelomično isključiti određene obveze iz primjene ovlasti otpisa ili konverzije i to ako:

- (a) nije moguće sanirati tu obvezu *bail-in* instrumentom u razumnom roku unatoč nastojanjima sanacijskog tijela u dobroj vjeri;
- (b) je isključenje strogo nužno i razmjerno s ciljem nastavka obavljanja ključnih funkcija i temeljnih linija poslovanja na način kojim se instituciji u sanaciji omogućava daljnje obavljanje ključnih aktivnosti, pružanje ključnih usluga i provedba ključnih transakcija;
- (c) je isključenje strogo nužno i razmjerno s ciljem izbjegavanja velikog širenja problema, posebno u pogledu prihvatljivih depozita koje drže fizičke osobe i mikropoduzeća, mala i srednja poduzeća, čime bi se ozbiljno narušilo funkcioniranje financijskih tržišta, uključujući infrastrukture financijskih tržišta, na način kojim bi se mogao prouzročiti ozbiljan poremećaj gospodarstva države članice ili gospodarstva Unije; ili
- (d) bi se primjenom *bail-in* instrumenta na te obveze uzrokovalo uništenje vrijednosti takvih razmjera da bi gubici koje bi snosili drugi vjerovnici bili veći negoli da su te obveze bile isključene iz *bail-ina*.

Kada sanacijsko tijelo odluči isključiti ili djelomično isključiti prihvatljivu obvezu ili skupinu prihvatljivih obveza u skladu s ovim stavkom, razina otpisa ili konverzije koja se primjenjuje na ostale prihvatljive obveze može se povećati kako bi se u obzir uzela takva isključenja, pod uvjetom da je razina otpisa i konverzije koja se primjenjuje na ostale prihvatljive obveze u skladu s načelom iz članka 34. stavka 1. točke (g).

4. Ako sanacijsko tijelo odluči isključiti ili djelomično isključiti prihvatljivu obvezu ili skupinu prihvatljivih obveza u skladu s ovim člankom i ako gubici koji bi se snosili tim obvezama nisu u potpunosti preneseni na ostale vjerovnike, aranžmanom financiranja sanacije može se uplatiti doprinos instituciji u sanaciji radi ispunjenja jedne ili obje sljedeće mogućnosti:

- (a) pokrivanja svi gubitaka koji nisu podmireni prihvatljivim obvezama i kako bi se ponovno uspostavila nulta vrijednost neto vrijednosti imovine institucije u sanaciji u skladu s člankom 46. stavkom 1. točkom (a);
- (b) kupovine vlasničkih instrumenta ili instrumenta kapitala institucije u sanaciji radi dokapitalizacije institucije u skladu s člankom 46. stavkom 1. točkom (b).

5. Aranžman financiranja sanacije može se uplatiti doprinos iz stavka 4. samo kada:

- (a) su dioničari i imatelji drugih vlasničkih instrumenata, imatelji odgovarajućih instrumenata kapitala i ostalih prihvatljivih obveza, putem otpisa, konverzije ili na drugi način, doprinijeli apsorpciji gubitaka i dokapitalizaciji u iznosu od najmanje 8 % ukupnih obveza, uključujući regulatorni kapital institucije u sanaciji, izračunato u trenutku poduzimanja mjere sanacije u skladu s vrednovanjem predviđenim člankom 36; i

(b) doprinos aranžmana financiranja sanacije ne premašuje 5 % ukupnih obveza, uključujući regulatorni kapital institucije u sanaciji, izračunan u trenutku poduzimanja mjere sanacije u skladu s procjenom predviđenom člankom 36.

6. Doprinos aranžmana financiranja sanacije iz stavka 4. može se financirati:

(a) iznosom dostupnim aranžmanu financiranja sanacije koji je prikupljen doprinosima institucija i podružnica u Uniji u skladu s člankom 100. stavkom 6. i člankom 103.;

(b) iznosom koji se može prikupiti *ex-post* doprinosima u skladu s člankom 104. u razdoblju od tri godine; i

(c) ako su iznosi iz točaka (a) i (b) ovog stavka nedovoljni, iznosima koji se prikupljaju na temelju alternativnih izvora financiranja u skladu s člankom 105.

7. U izvanrednim okolnostima sanacijsko tijelo može od alternativnih izvora financiranja zatražiti dodatna sredstva nakon što:

(a) se dosegne razina od 5 % utvrđena stavkom 5. točkom (b); i

(b) svim se nepovlaštenim neosiguranim obvezama osim prihvatljivih depozita smanji vrijednost ili se potpuno konvertiraju.

Kao alternativa ili dodatak tome, u slučaju ispunjenja uvjeta utvrđenih u prvom podstavku, aranžmanom financiranja sanacije može se dodijeliti doprinos iz sredstava prikupljenih *ex ante* doprinosima u skladu s člankom 100. stavkom 6. i člankom 103., a koji još uvijek nisu iskorišteni.

8. Odstupajući od stavka 5. točke (a), aranžmanom financiranja sanacije može se također dodijeliti doprinos iz stavka 4. pod uvjetom da:

(a) je doprinos za pokriće gubitaka i dokapitalizaciju iz stavka 5. točke (a) jednak iznosu koji nije manji od 20 % rizika ponderirane imovine institucije koja je u pitanju;

(b) je posredstvom *ex ante* doprinosa (ne uključujući doprinose sustavima osiguranja depozita) prikupljenih u skladu s člankom 100. stavkom 6. i člankom 103., aranžmanu financiranja sanacije dotične države članice stavljen na raspolaganje iznos koji je barem jednak iznosu od 3 % osiguranih depozita svih kreditnih institucija odobrenih na teritoriju te države članice; te da

(c) dotična institucija raspolaže imovinom manjom od 900 milijardi EUR na konsolidiranoj osnovi.

9. Pri donošenju odluke prema stavku 3., sanacijsko tijelo uzima u obzir:

(a) načelo da gubitke prvo snose dioničari, a zatim općenito vjerovnici institucije u sanaciji prema redoslijedu prvenstva;

(b) razinu kapaciteta pokrića gubitaka koju bi zadržala institucija u sanaciji u slučaju isključenja obveze ili skupina obveza; te

(c) potrebu da se zadrže odgovarajuća sredstva za financiranje sanacije.

10. Isključenja u skladu sa stavkom 3. mogu se primjenjivati za potpuno isključenje obveze iz otpisa ili za ograničavanje razine otpisa koja se primjenjuje na tu obvezu.

11. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. kako bi se dodatno utvrdile okolnosti u kojima je isključenje nužno radi postizanja ciljeva navedenih u stavku 3. ovog članka.

12. Prije donošenja odluke o isključenju obveze prema stavku 3.a, sanacijsko tijelo obavješćuje Komisiju. U slučajevima u kojima bi isključenje zahtijevalo doprinos aranžmana financiranja sanacije ili alternativnog izvora financiranja prema stavcima od 4. do 8., Komisija s ciljem zaštite cjelovitosti unutarnjeg tržišta može u roku od 24 sata od primitka takve obavijesti ili u dužem roku na koji pristane sanacijsko tijelo zabraniti ili zatražiti izmjene predloženog isključenja ako uvjeti ovog članka i delegiranih akata nisu ispunjeni. Time se ne dovodi u pitanje primjenu okvira Unije za državne potpore od strane Komisije.

Pododjeljak 2.

Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze

Članak 45.

Primjena minimalnog zahtjeva

1. Države članice osiguravaju da institucije trajno zadovoljavaju minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze. Minimalni zahtjev izračunava se kao iznos regulatornog kapitala i prihvatljivih obveza izražen kao postotak ukupnih obveza i regulatornog kapitala institucije.

Za potrebe prvog podstavka obveze iz izvedenica uključuju se u ukupne obveze na osnovi potpunog priznavanja prava na netiranje druge ugovorne strane na netiranje.

2. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog pojašnjenja kriterija ocjenjivanja iz stavka 6. točaka od (a) do (f) na temelju kojih se za svaku instituciju mora utvrditi minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, uključujući podređeni dug i nadređeni neosigurani dug s preostalim rokom dospjeća od najmanje 12 mjeseci koji podliježu ovlasti *bail-ina* i one dugove koji se smatraju regulatornim kapitalom.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Države članice mogu odrediti dodatne kriterije na temelju kojih se određuje minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze.

3. Neovisno o stavku 1., sanacijsko tijelo izuzima od obveze trajnog ispunjavanja minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze one hipotekarne kreditne institucije koje se financiraju pokrivenim obveznicama, a kojima prema nacionalnom pravu nije dopušteno primati depozite, s obzirom na to da će se:

- (a) te institucije likvidirati nacionalnim postupcima u slučaju insolventnosti ili drugim vrstama postupaka koji će se provoditi u skladu s člankom 38., 40. ili 42. ove Direktive, namijenjenima za te institucije; i
- (b) takvim nacionalnim postupcima u slučaju insolventnosti ili drugim vrstama postupaka osigurati da će vjerovnici, uključujući prema potrebi imatelje pokrivenih obveznica, snositi gubitke na takav način kojim se ispunjavaju ciljevi sanacije.

4. Prihvatljive obveze uključuju se u iznos regulatornog kapitala i prihvatljivih obveza iz stavka 1. samo ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) instrument je izdan i u potpunost plaćen;
- (b) obveza se ne duguje samoj instituciji, nije osigurana od strane same institucije ili sama institucija za nju ne jamči;
- (c) kupnju instrumenta nije niti izravno niti neizravno financirala institucija;
- (d) obveza ima preostali rok do dospjeća od najmanje godine dana;
- (e) obveza ne proizlazi iz izvedenice;
- (f) obveza ne proizlazi iz depozita koji ima prioritet u nacionalnoj insolventnoj hijerarhiji u skladu s člankom 108.

Za potrebe točke (d), ako obveza daje njezinom vlasniku pravo na prijevremeni povrat, ta obveza dospijeva na prvi datum kada takvo pravo stekne.

5. Kada je obveza uređena pravom treće zemlje, sanacijsko tijelo može zatražiti od institucije da dokaže da bi svaka odluka sanacijskog tijela o otpisu ili konverziji te obveze bila izvršiva prema pravu te treće zemlje, uzimajući u obzir uvjete ugovora kojim je obveza uređena, međunarodne sporazume o priznavanju sanacijskog postupka i druga relevantna pitanja. Ako sanacijsko tijelo nije uvjeren da bi svaka odluka bila izvršiva prema pravu te treće zemlje, obveza ne ulazi u izračun minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze.

6. Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze svake institucije u skladu sa stavkom 1. određuje sanacijsko tijelo nakon savjetovanja s nadležnim tijelom na temelju barem sljedećih kriterija:

- (a) potrebe da se osigura mogućnost sanacije institucije primjenom instrumenata sanacije uključujući, prema potrebi, *bail-in* instrument, na način na koji se postižu ciljevi sanacije;
- (b) potrebe da se osigura, u odgovarajućim slučajevima, da institucija ima dostatne prihvatljive obveze da bi u slučaju primjene *bail-in* instrumenta osigurala pokriće gubitaka i ponovnu uspostavu udjela redovnog osnovnog kapitala institucije na razini kojom bi joj se omogućio nastavak ispunjavanja uvjeta na temelju kojih je dobila odobrenje za rad i obavljanje djelatnosti za koje na temelju Uredbe 2013/36/EU ili Direktive 2014/65/EU dobila odobrenje za rad i zadržavanje potrebnog povjerenja tržišta u instituciju ili subjekt;
- (c) potrebe da se osigura, ako je planom sanacije predviđena mogućnost da određene vrste prihvatljivih obveza budu isključene iz *bail-ina* na temelju članka 44. stavka 3. ili da se određene vrste prihvatljivih obveza u potpunosti prenesu na primatelja na temelju djelomičnog prijenosa, da institucija ima dovoljno drugih prihvatljivih obveza kako bi se osigurala mogućnost pokrića gubitaka i ponovna uspostava redovnog osnovnog kapitala institucije na razini kojom bi im se omogućio nastavak ispunjenja uvjeta odobrenja za rad i obavljanje djelatnosti za koje je na temelju Uredbe 2013/36/EU ili Direktive 2014/65/EU dobila odobrenje za rad;
- (d) veličine, poslovnog modela, modela financiranja i profila rizičnosti institucije;
- (e) mjere u kojoj se sustavom osiguranja depozita može doprinijeti financiranju sanacije u skladu s člankom 109.;

(f) mjere u kojoj bi propast institucije naštetila financijskoj stabilnosti, uključujući širenjem na druge institucije, s obzirom na njihovu međusobnu povezanost s ostalim institucijama ili s ostatkom financijskog sustava.

7. Institucije ispunjavaju minimalne zahtjeve utvrđene ovim člankom na pojedinačnoj osnovi.

Sanacijsko tijelo nakon savjetovanja s nadležnim tijelom može odlučiti primijeniti minimalni zahtjev utvrđen ovim člankom na subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).

8. Uz stavak 7., matična društva u Uniji ispunjavaju minimalne zahtjeve utvrđene ovim člankom na konsolidiranoj osnovi.

Minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze matičnog društva u Uniji na konsolidiranoj osnovi određuje sanacijsko tijelo za grupu nakon savjetovanja s konsolidirajućim nadzornim tijelom u skladu sa stavkom 9., barem na temelju kriterija iz stavka 6. i na temelju toga hoće li se društva kćeri grupe iz treće zemlje sanirati zasebno prema planu sanacije.

9. Sanacijsko tijelo za grupu i sanacijsko tijelo nadležno za društva kćeri na pojedinačnoj osnovi čine sve u okviru svojih ovlasti kako bi postigli zajedničku odluku o razini minimalnog zahtjeva koji se primjenjuje na konsolidiranoj razini.

Sanacijsko tijelo za grupu u cijelosti obrazlaže zajedničku odluku i dostavlja je matičnom društvu u Uniji.

Ako se takva odluka ne donese u roku od četiri mjeseca, sanacijsko tijelo za grupu donosi odluku o konsolidiranom minimalnom zahtjevu nakon što uzme u obzir procjenu društava kćeri koju provodi nadležno sanacijsko tijelo. Ako je na kraju četveromjesečnog razdoblja bilo koje od dotičnih sanacijskih tijela uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, sanacijsko tijelo za grupu odgađa svoju odluku i čeka bilo kakvu odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donosi svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečno rok smatra se rokom za mirenje za potrebe te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka sanacijskog tijela za grupu.

Zajednička odluka i odluka koju je donijelo sanacijsko tijelo za grupu zbog izostanka zajedničke odluke obvezujuće su za sanacijsko tijelo u dotičnoj državi članici.

Zajednička odluka i sve odluke donesene zbog izostanka zajedničke odluke redovito se preispituju i prema potrebi ažuriraju.

10. Sanacijsko tijelo određuje minimalni zahtjev koji se primjenjuje na društva kćeri grupe na pojedinačnoj osnovi. Ti se minimalni zahtjevi određuju na razinu prikladnu društvima kćerima, uzimajući u obzir:

(a) kriterije navedene u stavku 6., posebno veličinu, poslovni model i profil rizičnosti društva kćeri, uključujući njegov regulatorni kapital; te

(b) konsolidirani zahtjev koji je određen grupi na temelju stavka 9.

Sanacijsko tijelo za grupu i sanacijsko tijelo nadležno za društva kćeri na pojedinačnoj osnovi čine sve u okviru svojih ovlasti kako bi se postigla zajednička odluka o razini minimalnog zahtjeva koji se treba primijeniti na svako od društava kćeri na pojedinačnoj razini.

Sanacijsko tijelo za društva kćeri i sanacijsko tijelo za grupu u cijelosti obrazlažu zajedničku odluku i dostavljaju je društvima kćerima odnosno matičnoj instituciji u Uniji.

U slučaju izostanka takve zajedničke odluke sanacijskog tijela u roku od četiri mjeseca, odluku donose sanacijska tijela za društva kćeri uz uzimanje u obzir gledišta i ograda koje iznosi sanacijsko tijelo za grupu.

Ako je, na kraju četveromjesečnog roka, sanacijsko tijelo za grupu uputilo predmet EBA-i u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1093/2010, sanacijska tijela nadležna za institucije kćeri odgađaju svoju odluku i čekaju bilo kakvu odluku koju EBA može donijeti skladu s člankom 19. stavkom 3. te uredbe te donose svoju odluku u skladu s odlukom EBA-e. Četveromjesečni rok smatra se rokom za mirenje za potrebe te uredbe. EBA svoju odluku donosi u roku od mjesec dana. Predmet se ne upućuje EBA-i nakon isteka roka od četiri mjeseca ili nakon što je donesena zajednička odluka. Sanacijsko tijelo za grupu ne mora uputiti predmet EBA-i na obvezujuće posredovanje ako je razina koju je odredilo sanacijsko tijelo za društvo kćer unutar jednog postotnog poena konsolidirane razine određene stavkom 9. ovog članka.

Ako EBA ne donese odluku u roku od mjesec dana, primjenjuje se odluka sanacijskih tijela za društva kćeri.

Zajednička odluka i sve odluke koje donesu sanacijska tijela za društva kćeri kada nema zajedničke odluke obvezujuća su za dotična sanacijska tijela.

Zajednička odluka i sve odluke donesene zbog izostanka zajedničke odluke redovito se preispituju i prema potrebi ažuriraju.

11. Sanacijsko tijelo za grupu može u potpunosti izuzeti matičnu instituciju u Uniji-u od primjene pojedinačnog minimalnog zahtjeva ako:

- (a) matična institucija u Uniji na konsolidiranoj osnovi poštuje minimalni zahtjev određen stavkom 8.; i
- (b) je nadležno tijelo za matičnu instituciju u Uniji u potpunosti izuzelo instituciju od primjene pojedinačnih kapitalnih zahtjeva u skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/2013.

12. Sanacijsko tijelo za društvo kćer može u potpunosti izuzeti to društvo od primjene stavka 7. ako:

- (a) i društvo kći i matično društvo podliježu odobrenju i nadzoru iste države članice;
- (b) je društvo kći uključeno u nadzor institucije koja je matično društvo na konsolidiranoj osnovi;
- (c) institucija grupe na najvišoj razini u državi članici društva kćeri, ako se razlikuje od matične institucije u Uniji, na konsolidiranoj osnovi poštuje minimalni zahtjev iz stavka 7.;

- (d) ne postoje tekuće ili predviđene bitne praktične ili pravne prepreke za brzi prijenos regulatornog kapitala ili za otplatu obveza društvu kćeri od strane njegova matičnog društva;
- (e) matično društvo ispunjava zahtjeve nadležnog tijela za bonitetnim upravljanjem društvom kćeri te je izjavilo, uz suglasnost nadležnog tijela, da jamči za obveze koje preuzima društvo kći ili rizici društva kćeri nisu od značaja;
- (f) postupci procjene, mjerenja i kontrole rizika matičnog društva obuhvaćaju društvo kćer;
- (g) matično društvo ima više od 50 % glasačkih prava povezanih s udjelima u kapitalu društva kćeri ili ima pravo imenovati ili razriješiti većinu članova upravljačkog tijela društva kćeri; i
- (h) nadležno tijelo za društvo kćer u potpunosti je izuzelo društvo kćer od primjene pojedinačnih kapitalnih zahtjeva iz članka 7. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

13. Odlukama donesenima u skladu s ovim člankom može se odrediti da se minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze djelomično ispunjava na konsolidiranoj ili pojedinačnoj razini ugovornim *bail-in* instrumentima.

14. Kako bi se smatralo ugovornim *bail-in* instrumentom na temelju stavka 13., sanacijsko tijelo mora utvrditi da instrument:

- (a) sadrži ugovornu odredbu kojom se predviđa da, ako sanacijsko tijelo odluči primijeniti *bail-in* instrument, instrument se otpisuje ili konvertira u potrebnoj mjeri prije otpisa ili konverzije drugih prihvatljivih obveza; i
- (b) podliježe obvezujućem sporazumu, obvezi ili odredbi o podređenosti na temelju kojih se u slučaju redovnog postupka u slučaju insolventnosti nalazi ispod ostalih prihvatljivih obveza te se ne može otplatiti dok nisu namirene ostale nepodmirene prihvatljive obveze.

15. Sanacijska tijela u suradnji sa nadležnim tijelima zahtijevaju i potvrđuju ispunjavanje minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze utvrđenog stavkom 1. od strane institucija, a prema potrebi i ispunjavanje zahtjeva utvrđenog stavkom 13. te donose odluke u skladu s ovim člankom istodobno s izradom i održavanjem planova sanacije.

16. Sanacijska tijela u suradnji s nadležnim tijelima obavješćuju EBA-u o minimalnom zahtjevu za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, a prema potrebi i o zahtjevu utvrđenom stavkom 13., koji su predviđeni za svaku instituciju pod njihovom nadležnošću.

17. EBA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila jedinstvene formate, obrasce i definicije za utvrđivanje i prijenos informacija EBA-i za potrebe stavka 16. od strane sanacijskih tijela u suradnji s nadležnim tijelima.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте provedbenih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

18. Na temelju rezultata izvješća iz stavka 19. Komisija, prema potrebi, do 31. prosinca 2016. podnosi Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog o usklađenoj primjeni minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze. Taj prijedlog prema potrebi uključuje prijedloge o uvođenju odgovarajućeg broja minimalnih razina minimalnog zahtjeva, vodeći računa o različitim poslovnim modelima institucija i grupa. Prijedlog uključuje sve odgovarajuće prilagodbe parametrima minimalnog zahtjeva i, prema potrebi, odgovarajuće izmjene primjene minimalnog zahtjeva na grupe.

19. EBA Komisiji do 31. listopada 2016. podnosi izvješće barem o sljedećem:

- (a) kako se minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze provodio na nacionalnoj razini, a posebno je li bilo razlika u razinama koje su predviđene usporedivim institucijama diljem država članica;
- (b) kako se ovlast propisivanja zahtjeva institucijama za ispunjavanje minimalnog zahtjeva ugovornim *bail-in* instrumentima primjenjivana diljem država članica i je li bilo razlika u tim pristupima;
- (c) utvrđivanju koji poslovni modeli odražavaju ukupne profile rizičnosti institucije;
- (d) prikladnoj razini minimalnog zahtjeva za svaki od poslovnih modela utvrđenih u skladu s točkom (c);
- (e) bi li trebalo odrediti raspon za minimalni zahtjev za svaki poslovni model;
- (f) odgovarajućem prijelaznom razdoblju tijekom kojega institucije moraju osigurati ispunjavanje svih propisanih minimalnih usklađenih razina;
- (g) jesu li zahtjevi utvrđeni člankom 45. dostatni kako bi se osiguralo da svaka institucija ima primjeren kapacitet pokrića gubitaka, a ako nisu, koja su dodatna poboljšanja potrebna kako bi se taj cilj ispunio;
- (h) jesu li potrebne izmjene metodologije izračuna predviđene ovim člankom kako bi se osiguralo da se minimalni zahtjev može rabiti kao primjeren pokazatelj kapaciteta institucije za pokriće gubitaka;
- (i) je li prikladno zasnivati zahtjev na ukupnim obvezama i regulatornom kapitalu, a posebno je li prikladnije koristiti rizikom ponderiranu imovinu institucije kao nazivnik za zahtjev;
- (j) je li pristup ovoga članka u vezi s primjenom minimalnog zahtjeva na grupe prikladan, a posebno osigurava li se dovoljno tim pristupom da se kapacitet pokrića gubitaka u grupi nalazi u subjektima gdje bi gubici mogli nastati ili da je pristupačan tim subjektima;
- (k) jesu li uvjeti za izuzeća od minimalnog zahtjeva prikladni, a posebno bi li takva izuzeća trebala biti dostupna društvima kćerima na prekograničnoj osnovi;
- (l) je li prikladno da sanacijska tijela mogu zatražiti da se minimalni zahtjev ispuni ugovornim *bail-in* instrumentima i je li prikladno dodatno usklađivanje pristupa ugovornim *bail-in* instrumentima;
- (m) jesu li zahtjevi za ugovorne *bail-in* instrumente iz stavka 14. prikladni; i
- (n) je li prikladno da se od institucija i grupa traži da objave svoj minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze ili njihovu razinu regulatornog kapitala i prihvatljivih obveza, a ako jest, učestalost i format takvog objavljivanja.

20. Izvješćem iz stavka 19. pokriva se barem razdoblje od 2. srpnja 2014. do 30. lipnja 2016. i uzima se u obzir najmanje sljedeće:

- (a) učinak minimalnog zahtjeva i sve predložene usklađene razine minimalnog zahtjeva na:
- i. financijska tržišta općenito, a posebno na tržišta neosiguranog duga i izvedenica;
 - ii. poslovne modele i strukture bilanci stanja institucija, posebno na profil i strategiju financiranja institucija te na pravnu i poslovnu strukturu grupa;
 - iii. profitabilnost institucija, posebno na njihov trošak financiranja;
 - iv. prijenos izloženosti na subjekte koji ne podliježu bonitetnom nadzoru,
 - v. financijsku inovaciju;
 - vi. raširenost ugovornih *bail-in* instrumenata i na prirodu i utrživost takvih instrumenata;
 - vii. odnos institucija prema preuzimanju rizika;
 - viii. razinu imovine s teretom institucija;
 - ix. mjere koje institucije poduzimaju kako bi ispunile minimalne zahtjeve, a posebno na mjeru do koje su minimalni zahtjevi ispunjeni razduživanjem imovine, izdavanjem dugoročnog duga i povećanjem kapitala; te
 - x. razinu zajmova kreditnih institucija, uz poseban osvrt na zajmove mikropoduzećima, malim i srednjim poduzećima, lokalnim vlastima, regionalnim vlastima i tijelima iz javnog sektora te na financiranje trgovine, uključujući zajmove u okviru službenih programa osiguranja izvoznih kredita;
- (b) međudjelovanje minimalnih zahtjeva sa kapitalnim zahtjevima, omjerom financijske poluge i zahtjevima za likvidnost utvrđenima Uredbom (EU) br. 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU;
- (c) kapacitet institucija za neovisno prikupljanje kapitala ili financiranja s tržišta kako bi ispunile sve predložene usklađene minimalne zahtjeve;
- (d) usklađenost s minimalnim zahtjevima povezanim s međunarodnim standardima koje su razvili međunarodni forumi.

Pododjeljak 3.

Provedba bail-in instrumenta

Članak 46.

Procjena iznosa bail-ina

1. Države članice osiguravaju da kod primjene *bail-in* instrumenta sanacijska tijela na osnovi vrednovanja koje ispunjava zahtjeve iz članka 36. ocjenjuju zbroj:

- (a) prema potrebi, iznosa za koji se moraju otpisati prihvatljive obveze kako bi se osiguralo da neto vrijednost imovine institucije u sanaciji iznosi nula; te

(b) prema potrebi, iznosa za koji se prihvatljive obveze moraju konvertirati u dionice ili druge vrste instrumenata kapitala kako bi se ponovno uspostavio omjer redovnog osnovnog kapitala jedne od sljedećih institucija:

i. institucije u sanaciji; ili

ii. prijelazne institucije.

2. Procjenom iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se iznos za koji se prihvatljive obveze moraju otpisati ili konvertirati kako bi se ponovno uspostavio omjer redovnog osnovnog kapitala institucije u sanaciji ili, prema potrebi, kako bi se utvrdio omjer prijelazne institucije, uzimajući u obzir sve doprinose kapitala iz aranžmana financiranja sanacije u skladu s člankom 101. stavkom 1. točkom (d) ove Direktive i kako bi se održalo dostatno povjerenje tržišta u instituciju u sanaciji ili prijelaznu instituciju te joj se tijekom razdoblja od najmanje jedne godine omogućio nastavak ispunjenja uvjeta odobrenja za rad i provedbu aktivnosti za koje je rad odobren u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili Direktivom 2014/65/EU.

Ako se sanacijska tijela namjeravaju koristiti instrumentom odvajanja imovine iz stavka 42., kod izračuna iznosa za koji se prihvatljive obveze moraju smanjiti prema potrebi se uzimaju u obzir oprezna procjena potrebe subjekta za upravljanje imovinom za kapitalom.

3. Ako je kapital otpisan u skladu s člancima od 59. do 62. i primjenjuje se *bail-in* u skladu s člankom 43. stavkom 2., a razina otpisa temeljena na prethodnom vrednovanju u skladu s člankom 36. premašuje zahtjeve kada je se uspoređi s konačnim vrednovanjem u skladu s člankom 36. stavkom 10., može se primijeniti mehanizam povećanja vrijednosti kako bi se vjerovnicima i potom dioničarima u potrebnoj mjeri nadoknadila sredstva.

4. Sanacijska tijela uspostavljaju i održavaju aranžmane kojima osiguravaju da se ocjena i vrednovanje temelje na informacijama o imovini i obvezama institucije u sanaciji koje su ažurne i sveobuhvatne koliko je to razumno moguće.

Članak 47.

Postupanje prema dioničarima pri *bail-inu* ili otpisu ili konverziji instrumenata kapitala

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela kod primjene *bail-in* instrumenta iz članka 43. stavka 2. ili otpisa ili konverzije instrumenata kapitala iz članka 59. u odnosu na dioničare imatelje drugih vlasničkih instrumenata donose jednu ili obje sljedeće mjere:

(a) poništavaju postojeće dionice ili druge vlasničke instrumente ili ih prenose na vjerovnike u *bail-inu*;

(b) pod uvjetom da u skladu s vrednovanjem provedenim na temelju članka 36. institucija u sanaciji ima pozitivnu neto vrijednost, razvodnjuju postojeće dioničare i imatelje drugih vlasničkih instrumenata kao posljedica konverzije u dionice ili druge vlasničke instrumente:

i. relevantnih instrumenata kapitala koje je izdala institucija u skladu s ovlasti iz članka 59. stavka 2.; ili

ii. prihvatljivih obveza koje je izdala institucija u sanaciji u skladu s ovlasti iz članka 63. stavka 1. točke (f).

U odnosu na točku (b), prvog podstavka, konverzija se vrši po stopi konverzije kojom se snažno razvodnjuju postojeći dionički udjeli i drugi vlasnički instrumenti.

2. Mjere iz stavka 1. također se odnose na dioničare i imatelje drugih vlasničkih instrumenata kod kojih su predmetne dionice ili drugi vlasnički instrumenti izdani ili dodijeljeni u sljedećim okolnostima:

(a) na temelju konverzije dužničkih instrumenata u dionice ili druge vlasničke instrumente u skladu s ugovorenim uvjetima prvotnih dužničkih instrumenata prilikom nastupa događaja koji je prethodio ili je nastupio istodobno s ocjenom sanacijskog tijela da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ispunjava uvjete za sanaciju;

(b) na temelju konverzije relevantnih instrumenata kapitala u instrumente redovnog osnovnog kapitala u skladu s člankom 60.

3. Kod odlučivanja o mjeri koju će poduzeti u skladu sa stavkom 1., sanacijska tijela u obzir uzimaju u obzir:

(a) vrednovanje provedeno u skladu s člankom 36.;

(b) iznos do kojeg, prema procjeni sanacijskog tijela, stavke redovnog osnovnog kapitala moraju biti smanjene i relevantni instrumenti kapitala opisani ili konvertirani u skladu s člankom 60. stavkom 1.; i

(c) ukupni iznos koji je procijenilo sanacijsko tijelo u skladu s člankom 46.

4. Odstupajući od članaka od 22. do 25. Direktive 2013/36/EU., zahtjeva za obavješćivanje iz članka 26. Direktive 2013/36/EU, članka 10. stavka 3., članka 11. stavaka 1. i 2. i članka 12. i 13. Direktive 2014/65/EU i zahtjeva za obavješćivanje iz članka 11. stavka 3. Direktive 2014/65/EU, ako bi primjena *bail-in* instrumenta ili konverzija instrumenata kapitala dovela do stjecanja ili povećanja kvalificiranog udjela u vrsti institucije iz članka 22. stavka 1. Direktive 2013/36/EU ili članka 11. stavka 1. Direktive 2014/65/EU, nadležna tijela pravovremeno provode procjenu koja se tim člankom zahtijeva kako ne bi došlo do odgode primjene *bail-in* instrumenta ili konverzije instrumenata kapitala i kako se ne bi onemogućilo da se mjerom sanacije ostvare relevantni ciljevi sanacije.

5. Ako nadležno tijelo za tu instituciju nije dovršilo procjenu predviđenu stavkom 4. na datum početka primjene *bail-in* instrumenta ili konverzije instrumenata kapitala, članak 38. stavak 9. primjenjuje se na sva preuzimanja ili povećanja kvalificiranog udjela od strane stjecatelja koja proizlaze iz primjene *bail-in* instrumenta ili konverzije instrumenata kapitala.

6. EBA do 3. srpnja 2016. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 o okolnostima u kojima bi svaka pojedina mjera iz stavka 1. ovog članka bila prikladna, uzimajući u obzir čimbenike navedene u stavku 3. ovog članka.

Članak 48.

Redosljed otpisa i konverzije

1. Države članice osiguravaju da kod primjene *bail-in* instrumenta sanacijska tijela izvršavaju ovlasti otpisa i konverzije, podložno svim izuzećima iz članka 44. stavka 2. i 3., u skladu sa sljedećim zahtjevima:

(a) stavke redovnog osnovnog kapitala smanjuju se u skladu s člankom 60. stavkom 1. točkom (a);

(b) ako i samo ako je ukupno smanjenje u skladu s točkom (a) manje od zbroja iznosa iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c), tijela smanjuju glavicu instrumenata dodatnog osnovnog kapitala u potrebnoj mjeri i u skladu s njihovim mogućnostima;

- (c) ako i samo ako je ukupno smanjenje u skladu s točkama (a) i (b) manje od zbroja iznosa iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c), tijela smanjuju glavnica instrumenata dopunskog kapitala do potrebnoj mjeri i u skladu s njihovim mogućnostima;
- (d) ako i samo ako je ukupno smanjenje dionica ili drugih vlasničkih instrumenata i relevantnih instrumenata kapitala iz točaka (a), (b) i (c) manje od zbroja iznosa iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c), da bi se dosegnoo ukupni iznos iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c), tijela u potrebnoj mjeri smanjuju glavnica podređenog duga koja nije dodatni osnovni kapital ili dopunski kapital u skladu s hijerarhijom tražbina u redovnim postupcima u slučaju insolventnosti, zajedno s otpisom u skladu s točkama (a), (b) i (c);
- (e) ako i samo ako je ukupno smanjenje dionica ili drugih vlasničkih instrumenata, relevantnih instrumenata kapitala i prihvatljivih obveza iz točaka (a), (b), (ba) i (c) ovog stavka manje od zbroja iznosa iz članka 42. stavka 3. točaka (b) i (c), da bi se dosegnoo ukupni iznos iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c), tijela u potrebnoj mjeri smanjuju glavnica ili nepodmireni iznos ostatka prihvatljivih obveza koje nisu depoziti, u skladu s hijerarhijom tražbina u redovnim postupcima u slučaju insolventnosti, uključujući rangiranje depozita iz članka 108., na temelju članka 44., zajedno s otpisom u skladu s točkama (a), (b), (c) i (d) ovog stavka.

2. Kod primjene ovlasti otpisa i konverzije, sanacijska tijela gubitke koje predstavlja zbroj iznosa iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c) ravnomjerno raspodjeljuju među dionicama ili drugim vlasničkim instrumentima i prihvatljivim obvezama iste kategorije smanjenjem glavnice ili nepodmirenog iznosa tih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata i prihvatljivih obveza u visini razmjernoj njihovoj vrijednosti, osim ako je drugačija raspodjela gubitaka među obvezama iste kategorije dopuštena u okolnostima navedenima u članku 44. stavku 3.

Ovim se stavkom ne sprečava povlašteno postupanje s obvezama koje su isključene od *bail-ina* u skladu s člankom 44. stavkom 2. i 3. u odnosu na prihvatljive obveze koje su jednako rangirane u redovnim postupcima u slučaju insolventnosti.

3. Prije primjene otpisa ili konverzije iz stavka 1. točke (e), sanacijska tijela konvertiraju ili smanjuju glavnica instrumenata iz stavka 1. točaka (b), (c) i (d) ako ti instrumenti sadrže sljedeće uvjete i nisu već konvertirani:

(a) uvjeti kojima se predviđa da se glavnica instrumenta smanjuje sa svakim događajem povezanim s financijskim stanjem, solventnosti ili razinama regulatornog kapitala institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);

(b) uvjeti kojima se pri nastupu svakog takvog događaja predviđa konverzija instrumenata u dionice ili druge vlasničke instrumente.

4. Ako je glavnica instrumenta smanjena, ali ne na nulu, u skladu s vrstom uvjeta iz stavka 3. točke (a) prije primjene *bail-ina* u skladu sa stavkom 1. sanacijska tijela primjenjuju ovlasti otpisa i konverzije na preostali iznos te glavnice u skladu sa stavkom 1.

5. Kod odlučivanja o tome hoće li se obveze otpisati ili konvertirati u vlasnički kapital, sanacijska tijela ne konvertiraju glavnica jedne kategorije obveza, dok kategorija obveza koja je podređena toj kategoriji većim dijelom ostaje nekonvertirana u vlasnički kapital ili neotpisana, osim ako je dopušteno drukčije člankom 44. stavcima 2. i 3.

6. Za potrebe ovog članka, EBA do 3. siječnja 2016. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 za svako tumačenje povezano s međusobnim odnosom između odredbi iz ove Direktive i odredbi iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i Direktive 2013/36/EU.

Članak 49.

Izvedenice

1. Države članice osiguravaju da se postupa u skladu s ovim člankom kada sanacijska tijela primjenjuju ovlasti otpisa i konverzije na obveze koje proizlaze iz izvedenica.

2. Sanacijska tijela izvršavaju ovlasti otpisa i konverzije na obveze koje proizlaze iz izvedenica samo pri zatvaranju ili nakon zatvaranja izvedenica. Pokretanjem sanacije sanacijska tijela ovlašćuju se da u tu svrhu otkazu i zatvore bilo koju izvedenicu.

Ako obveza iz izvedenice nije isključena od primjene *bail-in* instrumenta na temelju članka 44. stavka 3., sanacijska tijela nisu obvezna otkazati ili zatvoriti izvedenicu.

3. Ako transakcije s izvedenicama podliježu sporazumu o netiranju, sanacijsko tijelo ili neovisni vrednovatelj u okviru vrednovanja na temelju članka 36. utvrđuju obvezu koja proizlazi iz tih transakcija na neto osnovi u skladu s uvjetima tog sporazuma.

4. Sanacijska tijela utvrđuju vrijednost obveza koje proizlaze iz izvedenica u skladu sa sljedećim:

(a) odgovarajuće metodologije za utvrđivanje vrijednosti kategorija izvedenica, uključujući transakcije koje podliježu sporazumima o netiranju;

(b) načelima za utvrđivanje odgovarajućeg trenutka u kojemu bi se trebala utvrditi vrijednost pozicije u izvedenici te

(c) prikladnim metodologijama za uspoređivanje uništenja vrijednosti koje bi proizašlo iz zatvaranja i *bail-ina* izvedenica s iznosom gubitaka koje bi snosile ugovorne strane izvedenice u *bail-inu*.

5. Nakon savjetovanja s europskim nadzornim tijelom (Europskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržište kapitala) („ESMA”), osnovanim Uredbom (EU) br. 1095/2010, EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kojim se pobliže određuju metodologije i načela iz stavka 4. točaka (a), (b) i (c) o vrednovanju obveza koje proizlaze iz izvedenica.

U vezi s transakcijama s izvedenicama koje podliježu sporazumu o netiranju, EBA uzima u obzir metodologiju za zatvaranje predviđenu sporazumom o netiranju.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 50.

Stopa konverzije duga u vlasnički kapital

1. Države članice osiguravaju da prilikom primjene svojih ovlasti navedenih u članku 59. stavku 3. i članku 63. stavku 1. točki (f) sanacijska tijela mogu primijeniti drukčiju stopu konverzije na različite kategorije instrumenata kapitala i obveza u skladu s jednim načelom ili s oba načela iz stavaka 2. i 3. ovog članka.
2. Stopa konverzije predstavlja odgovarajuću naknadu pogođenom vjerovniku za svaki gubitak koji je nastao zbog izvršenja ovlasti otpisa i konverzije.
3. Kada se primjenjuju različite stope konverzije u skladu sa stavkom 1., stopa konverzije koja se primjenjuje na obveze s pravom prednosti na temelju primjenjiva insolventijskog prava viša je od stope konverzije koja se primjenjuje na podređene obveze.
4. EBA do 3. siječnja 2016. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 o određivanju stopa konverzije.

U tim smjernicama se posebno navodi kako pogođeni vjerovnici mogu na prikladan način dobiti naknadu štete stopom konverzije te se navode relativne stope konverzije koje bi mogle biti prikladne za odražavanje prednosti nadređenih obveza u skladu s mjerodavnim insolventijskim pravom.

Članak 51.

Mjere oporavka i reorganizacije koje se provode uz bail-in

1. Države članice osiguravaju da kada sanacijska tijela primjene *bail-in* instrument radi dokapitalizacije institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u skladu s člankom 43. stavkom 2. točkom (a), donose se aranžmani kako bi se osigurala izrada i provedba plana reorganizacije poslovanja za tu instituciju ili subjekt u skladu s člankom 52.
2. Aranžmanima iz stavka 1. ovog članka može biti obuhvaćeno imenovanje od strane sanacijskog tijela osobe ili osoba imenovanih u skladu s člankom 72. stavkom 1. s ciljem sastavljanja i provedbe plana reorganizacije poslovanja predviđenog člankom 52.

Članak 52.

Plan reorganizacije poslovanja

1. Države članice zahtijevaju da, u roku od jednog mjeseca nakon primjene *bail-in* instrumenta na instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u skladu s člankom 43. stavkom 2. točkom (a), upravljačko tijelo ili osoba ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. sastave plan reorganizacije poslovanja koji je u skladu sa zahtjevima iz stavaka 4. i 5. ovog članka i podnese ga sanacijskom tijelu. Ako je primjenjiv okvir Unije za državne potpore, države članice osiguravaju da je takav plan u skladu s planom restrukturiranja koji institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) mora podnijeti Komisiji u skladu s tim okvirom.
2. Ako se *bail-in* instrument iz članka 43. stavka 2. točke (a) primjenjuje na dva ili više subjekata grupe, plan reorganizacije poslovanja priprema matična institucija u Uniji i njime se pokrivaju sve institucije u grupi u skladu s postupkom navedenim u člancima 7. i 8., a taj će plan biti dostavljen sanacijskom tijelu za grupu. Sanacijsko tijelo za grupu dostavlja plan ostalim sanacijskim tijelima kojih se to tiče te EBA-i.
3. U iznimnim okolnostima i ako je to nužno za postizanje ciljeva sanacije, sanacijsko tijelo može produžiti razdoblje iz stavka 1. na najviše dva mjeseca od primjene *bail-in* instrumenta.

Ako se o planu reorganizacije poslovanja treba obavijestiti u sklopu okvira Unije za državne potpore, sanacijsko tijelo može produljiti razdoblje iz stavka 1. na najviše dva mjeseca od primjene *bail-in* instrumenta ili do roka određenog okvirom Unije za državne potpore, ovisno o tome što nastupi ranije.

4. Planom reorganizacije poslovanja izlažu se mjere kojima se u razumnom vremenskom okviru nastoji obnoviti dugoročna održivost institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili dijela njihova poslovanja. Te se mjere temelje na realističnim pretpostavkama u vezi s gospodarskim i financijskim uvjetima na tržištu pod kojima će institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) poslovati.

U planu reorganizacije poslovanja, između ostalog, uzima se u obzir trenutačno stanje i budući izgledi za financijska tržišta odražavajući pretpostavke o najboljem i najgorem razvoju događaja, uključujući kombinaciju događaja, čime se omogućuje utvrđivanje glavnih slabosti institucije. Pretpostavke se uspoređuju s odgovarajućim referentnim vrijednostima na razini cijelog sektora.

5. Plan reorganizacije poslovanja uključuje barem sljedeće elemente:

(a) detaljnu dijagnozu čimbenika i problema koji su prouzročili propast ili vjerojatnu propast institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) te okolnosti koje su dovele do poteškoća;

(b) opis mjera koje treba donijeti s ciljem obnove dugoročne održivosti institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);

(c) vremenski raspored provedbe tih mjera.

6. Mjere za obnovu dugoročne održivosti institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d); mogu uključivati:

(a) reorganizaciju aktivnosti institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);

(c) promjene u operativnim sustavima i infrastrukturi unutar institucije;

(d) povlačenje iz aktivnosti kojima se stvaraju gubici;

(e) restrukturiranje postojećih aktivnosti koje mogu postati konkurentne;

(f) prodaju imovine ili poslovnih djelatnosti.

7. U roku od mjesec dana od podnošenja plana reorganizacije poslovanja relevantno sanacijsko tijelo procjenjuje vjerojatnost toga da će se planom, ako se provede, obnoviti dugoročna održivost institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d). Procjena se dovršava u dogovoru s relevantnim nadležnim tijelom.

Ako sanacijsko tijelo i nadležno tijelo smatraju da će se planom taj cilj ostvariti, sanacijsko tijelo ga odobrava.

8. Ako sanacijsko tijelo ne smatra da će se planom ostvariti cilj naveden u stavku 7., sanacijsko tijelo u dogovoru s nadležnim tijelom obavješćuje upravljačko tijelo ili osobu ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. o svojim primjedbama i zahtijeva izmjenu plana na način na koji bi se pristupilo rješavanju tih problema.

9. U roku od dva tjedna od datuma primitka obavijesti iz stavka 8. upravljačko tijelo ili osoba ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. podnose izmijenjeni plan sanacijskom tijelu na odobrenje. Sanacijsko tijelo ocjenjuje izmijenjeni plan i u roku od tjedana dana obavješćuje upravljačko tijelo ili osobu ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. o tome smatra li da se u tako izmijenjenom planu uzimaju u obzir primjedbe o kojima su obaviješteni ili su potrebne dodatne izmjene.

10. Upravljačko tijelo ili osoba ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. provode plan reorganizacije kako je dogovoren između sanacijskog tijela i nadležnog tijela te najmanje svakih šest mjeseci izvješćuje sanacijsko tijelo o napretku u provedbi plana.

11. Upravljačko tijelo ili osoba ili osobe imenovane u skladu s člankom 72. stavkom 1. mijenjaju plan ako je prema mišljenju sanacijskog tijela u dogovoru s nadležnim tijelom to potrebno za postizanje cilja iz stavka 4. te svaku takvu izmjenu podnosi sanacijskom tijelu na odobrenje.

12. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi pobliže odredila:

(a) minimalne elemente koje bi plan reorganizacije poslovanja trebao uključivati na temelju stavka 5.; i

(b) minimalni sadržaj izvješća na temelju stavka 10.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

13. EBA do 3. siječnja 2016. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima dodatno razrađuje minimalne kriterije koje plan reorganizacije poslovanja treba zadovoljavati kako bi dobio odobrenje sanacijskog tijela na temelju stavka 7.

14. Uzimajući prema potrebi u obzir iskustvo stečeno u primjeni smjernica iz stavka 13., EBA može izraditi nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno razradili minimalni kriteriji koje plan reorganizacije poslovanja treba zadovoljavati kako bi dobio odobrenje sanacijskog tijela na temelju stavka 7.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Pododjeljak 4.

Bail-in instrument: dodatne odredbe

Članak 53.

Učinak bail-ina

1. Ako sanacijsko tijelo izvršava ovlast iz članka 59. stavka 2 i članka 63. stavka 1. točaka od (e) do (j), države članice osiguravaju da smanjenje glavnice ili nepodmirenog dospjelog iznosa za naplatu, konverzija ili poništenje proizvedu učinke te da su odmah obvezujući za instituciju u sanaciji i pogođene vjerovnike i dioničare.

2. Države članice osiguravaju da je sanacijsko tijelo ovlašteno dovršiti ili zahtijevati dovršavanje svih administrativnih i postupovnih zadaća potrebnih za ostvarivanje izvršenja ovlasti iz članka 59. stavka 2. i članka 63. stavka 1. točaka od (e) do (i), uključujući:

(a) izmjenu svih relevantnih registara;

(b) skidanje ili brisanje dionica ili drugih vlasničkih instrumenata ili dužničkih instrumenata iz burzovne kotacije;

(c) kotaciju ili uvrštavanje novih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata radi trgovanja;

(d) ponovnu kotaciju ili uvrštavanje dužničkih instrumenata koji su otpisani bez zahtjeva za izdavanje prospekta na temelju Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

3. Ako sanacijsko tijelo smanji na nulu glavnice obveze ili nepodmireni iznos obveze ovlašću iz članka 63. stavka 1. točke (e), ta obveza i sve pravne obveze ili tražbine koje u vezi s njom proizlaze i koje nisu obračunane u trenutku izvršavanja ovlasti u svakom slučaju smatraju se izvršenima i ne mogu se dokazivati ni u jednom naknadnom postupku u vezi s institucijom u sanaciji ili bilo kojim subjektom sljednikom u bilo kojoj naknadnoj likvidaciji.

4. Ako sanacijsko tijelo djelomično smanji, ali ne u potpunosti, glavnice obveze ili nepodmireni iznos obveze ovlašću iz članka 63. stavka 1. točke (e):

(a) obveza je sanirana u visini smanjenog iznosa;

(b) relevantan instrument ili sporazum kojim je stvorena prvotna obveza i dalje se primjenjuje u odnosu na preostalu glavnice obveze ili nepodmireni iznos obveze, podložno svim promjenama iznosa kamata koje se plaćaju kako bi se odrazilo smanjenje glavnice i svaka daljnja promjena uvjeta koje bi sanacijsko tijelo moglo donijeti na temelju ovlasti iz članka 63. stavka 1. točke (j).

Članak 54.

Otklanjanje postupovnih prepreka za bail-in

1. Ne dovodeći u pitanje članak 63. stavak 1. točku (i), države članice prema potrebi zahtijevaju od institucija i subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) da uvijek imaju dostatan iznos odobrenog temeljnog kapitala ili drugih instrumenata redovnog osnovnog kapitala kako, u slučaju da sanacijsko tijelo izvršava ovlasti iz članka 63. stavka 1. točaka (e) i (f) u vezi s institucijom ili subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili s njihovim društvima kćerima, institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), ne bi bila spriječeni izdati dovoljno novih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata kako bi osigurali da se konverzija obveza u dionice ili druge vlasničke instrumente može djelotvorno provesti.

2. Sanacijska tijela ocjenjuju je li prikladno postaviti zahtjev iz stavka 1. u slučaju određene institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u kontekstu razvoja i održavanja plana sanacije za tu instituciju ili grupu, uzimajući posebno u obzir mjere sanacije razmatrane u tom planu. Ako je u planu sanacije navedena moguća primjena *bail-in* instrumenta, tijela provjeravaju jesu li odobreni temeljni kapital ili drugi instrumenti redovnog osnovnog kapitala dovoljni za pokrivanje zbroja iznosa iz članka 47. stavka 3. točaka (b) i (c).

⁽¹⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja u trgovanje te o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

3. Države članice osiguravaju da nema postupovnih prepreka za konverziju obveza u dionice ili druge vlasničke instrumente koji postoje na temelju svojih osnivačkih instrumenata ili statuta, uključujući prava prvokupa za dioničare ili zahtjeve za suglasnost dioničara za povećanje kapitala.

4. Ovim člankom ne dovode se u pitanje izmjene direktiva 82/891/EEZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU i Direktive 2012/30/EU navedene u glavi X. ove Direktive.

Članak 55.

Ugovorno priznanje bail-ina

1. Države članice zahtijevaju od institucija i subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) da u ugovorne unesu odredbu kojom vjerovnik ili strana sporazuma kojim se stvara obveza priznaje da obveza može biti podložna ovlastima otpisa i konverzije i pristaje biti obvezana svim smanjenjima glavnice ili nepodmirenog iznosa, konverzijom ili poništenjem koje proizvodi učinke izvršenjem tih ovlasti od strane sanacijskog tijela., pod uvjetom da takva obveza:

(a) nije isključena na temelju članka 44. stavka 2.;

(b) nije depozit iz članka 108. točke (a);

(c) je uređena pravom treće zemlje; i

(d) je izdana ili preuzeta nakon datuma na koji država članica primjenjuje odredbe donesene radi prenošenja ovog odjeljka.

Prvi podstavak ne primjenjuje se ako sanacijsko tijelo države članice utvrdi da obveze ili instrumenti iz prvog podstavka mogu biti podložni ovlasti sanacijskog tijela države članice za otpis i konverziju na temelju prava treće zemlje ili na temelju obvezujućeg sporazuma sklopljenog s tom trećom zemljom.

Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu zahtijevati od institucija i subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) da dostave tijelima pravno mišljenje u vezi s pravnom izvršivošću i djelotvornošću takvog uvjeta.

2. Ako institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) među ugovorne odredbe kojima se uređuje relevantna obveza ne uključi uvjet koji se zahtijeva u skladu sa stavkom 1., ta povreda ne sprečava sanacijsko tijelo da izvrši ovlasti otpisa duga i konverzije u vezi s tom obvezom.

3. EBA izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi dodatno utvrdila popis obveza na koje se primjenjuje izuzeće iz stavka 1. i sadržaj zahtijevane odredbe iz tog stavka, uzimajući u obzir različite poslovne modele banaka.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 56.**Državni instrumenti financijske stabilizacije**

1. Države članice mogu osigurati izvanredne javne financijske potpore putem dodatnih instrumenata financijske stabilizacije u skladu sa stavkom 3. ovog članka, člankom 37. stavkom 10. i u skladu s okvirom Unije za državne potpore u svrhu sudjelovanja u sanaciji institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), uključujući izravnom intervencijom kako bi se izbjegla njihova likvidacija, s ciljem ispunjavanja ciljeva za sanaciju iz članka 31. stavka 2. u vezi s državom članicom ili Unijom u cjelini. Takva se mjera provodi pod vodstvom nadležnog ministarstva ili vlade u bliskoj suradnji s sanacijskim tijelom.

2. Za primjenu državnih instrumenata financijske stabilizacije države članice osiguravaju da nadležna ministarstva ili vlade imaju relevantne sanacijske ovlasti iz članka od 63. do 72. i osiguravaju primjenu članka 66., 68., 83. i 117.

3. Državni instrumenti financijske stabilizacije rabe se kao zadnja mogućnost nakon što se u najvećoj mogućoj izvedivoj mjeri procijene i iskoriste ostali instrumenti sanacije istodobno čuvajući financijsku stabilnost, kao što je odredilo nadležno ministarstvo ili vlada nakon savjetovanja sa sanacijskim tijelom.

4. Prilikom primjene državnih instrumenata financijske stabilnosti države članice osiguravaju da njihova nadležna ministarstva ili vlade i sanacijsko tijelo primjenjuju instrumente samo ako su ispunjeni svi uvjeti iz članka 32. stavka 1. te ako je ispunjen i jedan od sljedećih uvjeta:

(a) ako nadležno ministarstvo ili vlada i sanacijsko tijelo nakon savjetovanja sa središnjom bankom i nadležnim tijelom utvrde da primjena instrumenata sanacije ne bi bila dovoljna za izbjegavanje znatnih nepovoljnih učinaka na financijski sustav;

(b) ako nadležno ministarstvo ili vlada i sanacijsko tijelo utvrde da primjena instrumenata sanacije ne bi bila dovoljna za zaštitu javnog interesa u slučajevima u kojima je institucija od središnje banke već dobila hitnu likvidnosnu pomoć;

(c) u pogledu instrumenta privremenog javnog vlasništva, ako nadležno ministarstvo ili vlada nakon savjetovanja s nadležnim tijelom i sanacijskim tijelom utvrde da primjena instrumenata sanacije ne bi bila dovoljna za zaštitu javnog interesa u slučajevima u kojima je institucija od instrumenta potpore za vlasnički kapital već dobila javnu potporu za vlasnički kapital.

5. Instrumentima financijske stabilizacije obuhvaćeno je sljedeće:

(a) instrument javnih potpora za vlasnički kapital iz članka 57.;

(b) instrument privremenog javnog vlasništva iz članka 58.

Članak 57.**Instrument javnih potpora za vlasnički kapital**

1. Poštujući nacionalno pravo trgovačkih društava, države članice mogu sudjelovati u dokapitalizaciji institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive osiguravanjem kapitala potonjima u zamjenu za sljedeće instrumente, podložno zahtjevima Uredbe (EU) br. 575/2013:

(a) instrumente redovnog osnovnog kapitala;

(b) instrumente dodatnog osnovnog kapitala ili instrumente dopunskog kapitala.

2. U onoj mjeri u kojoj im to omogućava njihov dionički udjel u instituciji ili subjektu iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) države članice osiguravaju da se takvim institucijama ili subjektima na koje se u skladu s ovim člankom odnosi instrument javnih potpora za vlasnički kapital upravlja na trgovinskoj i profesionalnoj osnovi.

3. Ako država članica osigurava instrument javnih potpora za vlasnički kapital u skladu s ovim člankom, ona osigurava da se njezin udio u instituciji ili subjektu iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) prenese na privatni sektor čim to trgovinske i financijske okolnosti dopuste.

Članak 58.

Instrument privremenog javnog vlasništva

1. Države članice mogu instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) prenijeti u privremeno javno vlasništvo.

2. U tu svrhu država članica može izdati jedan ili više naloga za prijenos dionica u kojima je primatelj prijena:

(a) osoba koju je imenovala država članica; ili

(b) društvo u potpunom vlasništvu države članice.

3. Države članice osiguravaju da se institucijama ili subjektima iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koje su podložne primjeni instrumenta privremenog javnog vlasništva u skladu s ovim člankom upravlja na trgovinskoj i profesionalnoj osnovi i da se prenesu na privatni sektor čim to trgovinske i financijske okolnosti dopuste.

POGLAVLJE V.

Otpis instrumenata kapitala

Članak 59.

Zahtjev za otpis ili konverziju instrumenata kapitala

1. Ovlast otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala može se izvršiti:

(a) neovisno o mjeri sanacij; ili

(b) u kombinaciji s provedbom mjere sanacije, ako su ispunjeni uvjeti za sanaciju navedeni u člancima 32. i 33.

2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala u dionice ili druge vlasničke instrumente institucija i subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d).

3. Države članice zahtijevaju da sanacijska tijela izvršavaju ovlast otpisa ili konverzije, u skladu s člankom 60. i bez odgode, u vezi s relevantnim instrumentima kapitala koje je izdala institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ako nastupi jedna ili više sljedećih okolnosti:

(a) ako je utvrđeno da su uvjeti za sanaciju iz članaka 32. i 33. ispunjeni, prije negoli su poduzete bilo kakve mjere sanacije;

(b) ako mjerodavno tijelo utvrdi da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) više neće biti održivi ako se ne izvrši ta ovlast u vezi s relevantnim instrumentima kapitala;

- (c) ako su u slučaju relevantnih instrumenata kapitala koje je izdalo društvo kći ti instrumenti kapitala u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva priznati na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi, mjerodavno tijelo države članice konsolidirajućeg nadzornog tijela i mjerodavno tijelo države članice u kojoj se nalazi društvo kćer zajednički utvrđuju u obliku zajedničke odluke u skladu s člankom 92. stavkom 3. i 4. utvrdi da grupa više neće biti održiva ako se izvrši ovlast otpisa ili konverzije u vezi s tim instrumentima;
- (d) ako su u slučaju relevantnih instrumenata kapitala koji se izdaju na razini matičnog poduzeća ti instrumenti kapitala u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva priznati na pojedinačnoj osnovi na razini matičnog poduzeća ili na konsolidiranoj osnovi te mjerodavno tijelo države članice konsolidirajućeg nadzornog tijela utvrdi da grupa više neće biti održiva ako se ne izvrši ovlast otpisa u vezi s tim instrumentima;
- (e) ako institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) zatraži izvanredne javne financijske potpore, osim u slučaju nastupanja bilo kojih okolnosti iz članka 32. stavka 4. točke (d) podtočke iii.

4. Za potrebe stavka 3., smatra se da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili grupa više neće biti održivi samo ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

- (a) institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) propada ili će vjerojatno propasti;
- (b) uzimajući u obzir vrijeme i druge relevantne okolnosti, nije razumno očekivati da bi se bilo kojom mjerom, uključujući alternativne mjere privatnog sektora ili nadzorne mjere (uključujući mjere rane intervencije), osim otpisa ili konverzije instrumenata kapitala, neovisno ili u kombinaciji sa mjerama sanacije, spriječilo propast te institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u razumnom vremenskom roku.

5. Za potrebe stavka 4. točke (a) ovog članka smatra se da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) propada ili mu prijeti propast ako nastupi jedna ili više okolnosti iz članka 32. stavka 4.

6. Za potrebe stavka 4. točke (a), smatra se da grupa propada ili da joj prijeti propast ako grupa ne ispunjava ili postoje objektivni elementi na temelju kojih se utvrđuje da grupa u bliskoj budućnosti neće ispunjavati svoje konsolidirane bonitetne zahtjeve na način koji bi opravdao mjere nadležnog tijela uključujući, ali ne i jedino zbog toga što je grupa pretrpjela ili je moguće da će pretrpjeti gubitke kojima će se istrošiti sav njezin regulatorni kapital ili njegov znatan iznos.

7. Relevantni instrument kapitala koji je izdalo društvo kći neće se otpisati u znatnijoj mjeri ili konvertirati po nepovoljnijim uvjetima na temelju stavka 3. točke (c) negoli jednako rangirani instrumenti kapitala na razini matičnog poduzeća koji su otpisani ili konvertirani.

8. Ako mjerodavno tijelo utvrdi okolnosti iz stavka 3. ovog članka, odmah o tome obavješćuje sanacijsko tijelo nadležno za dotičnu instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), ako se ne radi o istom tijelu.

9. Prije nego što utvrdi okolnosti iz stavka 3. točke (c) ovog članka u vezi s društvom kćeri koje izdaje relevantne instrumente kapitala koji su priznati u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva na pojedinačnoj i konsolidiranoj osnovi, mjerodavno tijelo ispunjava zahtjeve za obavješćivanje i savjetovanje iz članka 62.

10. Prije nego što izvrše ovlast otpisa ili konverzije instrumenata kapitala, sanacijska tijela osiguravaju da se vrednovanje imovine i obveza institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) provodi u skladu s člankom 36. To je vrednovanje temelj izračuna otpisa koji se treba primijeniti na relevantne instrumente kapitala kako bi se pokrili gubici i izračuna razine konverzije koja se treba primijeniti na relevantne instrumente kapitala kako bi se dokapitalizirala institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).

Članak 60.

Odredbe kojima se uređuje otpis ili konverzija instrumenata kapitala

1. Prilikom ispunjavanja zahtjeva iz članka 59. sanacijska tijela izvršavaju ovlast otpisa ili konverzije u skladu s redoslijedom prvenstva tražbina u redovnim postupcima u slučaju insolventnosti na način kojim se postižu sljedeći rezultati:

- (a) stavke redovnog osnovnog kapitala prvo se smanjuju razmjerno gubicima i do mjere njihova kapaciteta te sanacijsko tijelo poduzima jednu ili obje mjere iz članka 47. stavka 1. u pogledu imatelja instrumenata redovnog osnovnog kapitala;
- (b) glavnica instrumenata dodatnog osnovnog kapitala otpisuje se ili konvertira u instrumente redovnog osnovnog kapitala ili oboje, i to do mjere potrebne za postizanje ciljeva sanacije iz članka 31. ili do mjere kapaciteta relevantnih instrumenata kapitala, ovisno o tome što je manje;
- (c) glavnica instrumenata dopunskog kapitala otpisuje se ili konvertira u instrumente redovnog osnovnog kapitala ili oboje, i to do mjere potrebne za postizanje ciljeva sanacije iz članka 31. ili do mjere kapaciteta relevantnih instrumenata kapitala, ovisno o tome što je manje.

2. Ako se glavnica relevantnih instrumenata kapitala otpisuje:

- (a) smanjenje navedene glavnice je trajno, podložno svakom povećanju vrijednosti u skladu s mehanizmom nadoknade iz članka 46. stavka 3.;
- (b) imatelju relevantnog instrumenta kapitala ne ostaje nikakva obveza u okviru otpisanog iznosa tog instrumenta ili u vezi s njim, osim već obračunatih obveza i obveza u vezi sa naknadom štete do koje može doći zbog pravnog lijeka kojim se pobija zakonitost izvršavanja ovlasti otpisa;
- (c) ne isplaćuje se nikakva naknada nijednom imatelju relevantnih instrumenata kapitala osim one u skladu sa stavkom 3.

Točkom (b) ne sprečava se dostupnost instrumenata redovnog osnovnog kapitala imatelju relevantnih instrumenata kapitala u skladu sa stavkom 3.

3. Kako bi se postigao učinak konverzije relevantnih instrumenata kapitala na temelju stavka 1. točke (b) ovog članka, sanacijska tijela mogu od institucija ili subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) zatražiti da izdaju instrumente redovnog osnovnog kapitala vlasnicima relevantnih instrumenata kapitala. Relevantni instrumenti kapitala mogu se konvertirati samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) te instrumente redovnog osnovnog kapitala izdaje institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili matično društvo institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) uz pristanak sanacijskog tijela institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili, prema potrebi, sanacijskog tijela za matično društvo;

(b) ti instrumenti redovnog osnovnog kapitala izdaju se prije nego što ta institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) izda dionice ili vlasničke instrumente u svrhu osiguravanja regulatornog kapitala od strane države ili državnog subjekta;

(c) ti instrumenti redovnog osnovnog kapitala dodjeljuju se i prenose bez odgode nakon izvršenja ovlasti otpisa ili konverzije;

(d) stopa konverzije kojom se određuje broj instrumenata redovnog osnovnog kapitala koji su osigurani za svaki relevantni instrument kapitala u skladu je s načelima iz članka 50. i smjericama koje je razradila EBA u skladu s člankom 50. stavkom 4.

4. U svrhu osiguranja instrumenata redovnog osnovnog kapitala u skladu sa stavkom 3. sanacijska tijela mogu zatražiti od institucija i subjekata iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) da uvijek imaju potrebno prethodno odobrenje za izdavanje relevantnog broja instrumenata redovnog osnovnog kapitala.

5. Kada institucija ispunjava uvjete za sanaciju i sanacijsko tijelo odluči primijeniti instrument sanacije na tu instituciju, sanacijsko tijelo prije uporabe instrumenta sanacije ispunjava zahtjev iz članka 59. stavka 3.

Članak 61.

Tijela nadležna za utvrđivanje

1. Države članice osiguravaju da su tijela nadležna za utvrđivanje okolnosti iz članka 59. stavka 3. tijela određena ovim člankom.

2. Svaka država članica u nacionalnom pravu određuje mjerodavno tijelo nadležno za utvrđivanje okolnosti iz članka 59. Mjerodavno tijelo može biti ili nadležno tijelo ili sanacijsko tijelo, u skladu s člankom 32.

3. Ako su relevantni instrumenti kapitala u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva priznati na pojedinačnoj osnovi u skladu s člankom 92. Uredbe (EU) br. 575/2013, tijelo nadležno za utvrđivanje iz članka 59. stavka 3. ove Direktive mjerodavno je tijelo države članice u kojoj su institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) odobreni u skladu s glavom III. Direktive 2013/36/EU.

4. Ako relevantne instrumente kapitalna izdaje institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji je društvo kći te ako ti instrumenti služe u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva na pojedinačnoj i na konsolidiranoj osnovi, tijelo nadležno za utvrđivanje okolnosti iz članka 59. stavka 3. je sljedeće:

(a) mjerodavno tijelo države članice u kojoj institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive koji je izdao te instrumente ima poslovni nastan u skladu s glavom III. Direktive 2013/36/EU nadležno je za utvrđivanje okolnosti iz članka 59. stavka 3. točke (b) ove Direktive;

- (b) mjerodavno tijelo države članice konsolidirajućeg nadzornog tijela i mjerodavno tijelo države članice u kojoj institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive koji je izdao te instrumente ima poslovni nastan u skladu s glavom III. Direktive 2013/36/EU nadležni su za zajedničko utvrđivanje okolnosti u obliku zajedničke odluke iz članka 59. stavka 3. točke (c) ove Direktive.

Članak 62.

Konsolidirana primjena: postupak utvrđivanja

1. Države članice osiguravaju da, prije utvrđivanja okolnosti iz članka 59. stavka 3. točke (b), (c), (d) ili (e) u vezi s društvom kćeri koje izdaje relevantne instrumente kapitala koji su priznati u svrhu ispunjavanja kapitalnih zahtjeva na individualnoj i konsolidiranoj osnovi, mjerodavna tijela ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

(a) mjerodavno tijelo koje razmatra utvrđivanje okolnosti iz članka 59. stavka 3. točke (b), (c), (d) ili (e) bez odgode obavješćuje konsolidirajuće nadzorno tijelo i, ako se ne radi o istom tijelu, mjerodavno tijelo u državi članici gdje je smješteno konsolidirajuće nadzorno tijelo;

(b) mjerodavno tijelo koje razmatra utvrđivanje okolnosti iz članka 59. stavka 3. točke (c) bez odgode obavješćuje nadležno tijelo odgovorno za svaku instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koje je izdalo relevantne instrumente kapitala u vezi s kojim se mora izvršiti ovlast otpisa ili konverzije ako se te okolnosti utvrde, i ako se ne radi o istom tijelu, mjerodavna tijela u državama članicama u kojima su ta nadležna tijela i konsolidirajuće nadzorno tijelo smješteni.

2. Prilikom utvrđivanja okolnosti iz članka 59. stavka 3. točke (c), (d), ili (e) u slučaju sanacije institucije ili grupe s prekograničnom aktivnošću, mjerodavna tijela uzimaju u obzir potencijalni učinak sanacije u svim državama članicama u kojima institucija ili grupa djeluju.

3. Obavijesti sastavljenoj na temelju stavka 1. mjerodavno tijelo prilaže obrazloženje razloga zbog kojih razmatra utvrđivanje dotičnih okolnosti.

4. Ako je obavijest sastavljena na temelju stavka 1., mjerodavno tijelo nakon savjetovanja s obaviještenim tijelima ocjenjuje sljedeće:

(a) je li dostupna alternativna mjera ovlasti za otpis duga ili konverziju u skladu s člankom 59. stavkom 3.;

(b) ako je takva alternativna mjera dostupna, može li se ona izvedivo primijeniti;

(c) ako se takva alternativna mjera može izvedivo primijeniti, postoje li realni izgledi da bi se njome u odgovarajućem vremenskom okviru odgovorilo na okolnosti iz članka 59. stavka 3. koje bi inače trebalo utvrđivati.

5. Za potrebe stavka 4. ovog članka alternativne mjere znači mjere rane intervencije iz članka 27. ove Direktive, mjere iz članka 104. stavka 1. Direktive 2013/36/EZ ili prijenos sredstava ili kapitala iz matičnog društva.

6. Ako na temelju stavka 4. mjerodavno tijelo nakon savjetovanja s obaviještenim tijelima ocijeni da je dostupna jedna alternativna mjera ili više njih, da se mogu izvedivo primijeniti i da bi se njima postigao rezultat iz točke (c) tog stavka, ono osigurava primjenu tih mjera.

7. Ako u slučaju iz točke (a) stavka 1. i na temelju stavka 4. ovog članka mjerodavno tijelo nakon savjetovanja s obaviještenim tijelima ocijeni da nije dostupna nijedna alternativna mjera kojom bi se postigao rezultat iz stavka 4. točke (c), mjerodavno tijelo odlučuje je li prikladno razmatranje o utvrđivanju okolnosti iz članka 59. stavka 3.

8. Ako mjerodavno tijelo odluči utvrđivati okolnosti iz članka 59. stavkom 1. točkom (c), odmah obavješćuje mjerodavna tijela država članica u kojima se nalaze društva kćeri na koje se utječe i okolnosti se utvrđuju u obliku zajedničke odluke sukladno članku 92. stavcima 3. i 4. Ako takve zajedničke odluke nema, ne utvrđuju se okolnosti iz članka 59. stavkom 3. točkom (c).

9. Sanacijska tijela država članica u kojima se nalaze društva kćeri na koje se utječe žurno provode odluku o otpisu ili konverziji instrumenata kapitala donesenu u skladu s ovim člankom, uz dužno poštovanje hitnosti okolnosti.

POGLAVLJE VI.

Sanacijske ovlasti

Članak 63.

Opće ovlasti

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju sve potrebne ovlasti za primjenu instrumenata sanacije na institucije i subjekte iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) i (d) koji zadovoljavaju odgovarajuće uvjete za sanaciju. Posebno, sanacijska tijela imaju sljedeće sanacijske ovlasti koje mogu izvršavati pojedinačno ili u bilo kojoj kombinaciji:

- (a) ovlast da od bilo koje osobe zahtijevaju davanje svih informacija koje su sanacijskom tijelu potrebne za odlučivanje o mjeri sanacije i njenu pripremu, uključujući ažuriranja i dopune informacijama navedenih u planovima sanacije te uključujući zahtjev da se informacije prikupe u okviru izravnog nadzora;
- (b) ovlast za preuzimanje nadzora nad institucijom u sanaciji i izvršavanje svih prava i ovlasti koje imaju dioničari, ostali vlasnici i upravljačko tijelo institucije u sanaciji;
- (c) ovlast za prijenos dionica i drugih vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji;
- (d) ovlast prijena prava, imovine ili obveza institucije u sanaciji na drugi subjekt, uz suglasnost tog subjekta;
- (e) ovlast za smanjivanje, uključujući smanjivanje na nulu, glavnice ili preostalog nepodmirenog dospjelog iznosa u vezi s prihvatljivim obvezama institucije u sanaciji;
- (f) ovlast za konverziju prihvatljivih obveza institucije u sanaciji u obične dionice ili druge vlasničke instrumente te institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d), relevantne matične institucije ili prijelazne institucije na koje se prenose imovina, prava ili obveze institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (g) ovlast za poništenje dužničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji, osim osiguranih obveza koje podliježu članku 44. stavku 2.;
- (h) ovlast za smanjivanje, uključujući smanjivanje na nulu, nominalnog iznosa dionica ili drugih vlasničkih instrumenata institucije u sanaciji i za poništenje tih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata;
- (i) ovlast zahtijevanja od institucije u sanaciji ili relevantne matične institucije da izda nove dionice, druge vlasničke instrumente ili druge instrumente kapitala, uključujući povlaštene dionice i uvjetovane zamjenjive instrumente;

- (j) ovlast da mijenja ili prepravlja dospjeće dužničkih instrumenata i ostalih prihvatljivih obveza koje je izdala institucija u sanaciji ili da mijenja iznos kamata koje se plaćaju u okviru tih instrumenata i ostalih prihvatljivih obveza ili datum na koji kamata postaje naplativa, uključujući privremenu suspenziju plaćanja, osim osiguranih obveza koje podliježu članku 38. stavku 2.;
- (k) ovlast za zatvaranje i otkaz financijskih ugovora ili ugovora o izvedenicama za potrebe primjene članka 49.;
- (l) ovlast da razriješi ili zamijeni upravljačko tijelo i više rukovodstvo institucije u sanaciji;
- (m) ovlast zahtijevanja od nadležnog tijela da pravodobno procijeni kupca kvalificiranog udjela odstupajući od vremenskih rokova utvrđenih u članku 22. Direktive 2013/36/EU i u članku 12. Direktive 2014/65/EU.

2. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da prilikom uporabe instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti sanacijska tijela nisu podložna nijednom od sljedećih zahtjeva koji bi se inače primjenjivali na osnovi nacionalnog prava, ugovora ili na drugoj osnovi:

- (a) podložno članku 3. stavku 6. i članku 85. stavku 1., zahtjevima za dobivanje odobrenja ili suglasnosti od bilo koje javne ili privatne osobe, uključujući dioničare ili vjerovnike institucije u sanaciji;
- (b) prije izvršavanja ovlasti, postupovnim zahtjevima o obavješćivanju bilo koje osobe uključujući sve zahtjeve za objavu obavijesti ili prospekta ili za dostavu ili prijavu isprava bilo kojem drugom tijelu.

Države članice posebno osiguravaju da sanacijska tijela mogu izvršavati ovlasti u skladu s ovim člankom neovisno o bilo kakvom ograničenju prijenosa ili zahtjevu za suglasnost na prijenos dotičnih financijskih instrumenata, prava, imovine ili obveza koji bi se inače primjenjivali.

Prvim podstavkom točkom (b) ne dovode se u pitanje zahtjevi iz članaka 81. i 83. niti zahtjevi u vezi s obavješćivanjem u skladu s okvirom Unije za državne potpore.

3. Države članice osiguravaju da, u mjeri u kojoj se bilo koja od ovlasti popisanih u stavku 1. ovog članka ne može primijeniti na subjekt obuhvaćen područjem primjene članka 1. stavka 1. ove Direktive što proizlazi iz njegova posebnog pravnog oblika, sanacijska tijela imaju što sličnije ovlasti pa i u smislu njihova učinka.

4. Države članice osiguravaju da se, kad sanacijska tijela izvršavaju ovlasti u skladu sa stavkom 3., zaštitne mjere iz ove Direktive, ili zaštitne mjere koje proizvode isti učinak, primjenjuju na pogođene osobe, uključujući dioničare, vjerovnike i druge ugovorne strane.

Članak 64.

Dodatne ovlasti

- 1. Države članice osiguravaju da prilikom izvršavanja sanacijske ovlasti sanacijska tijela imaju ovlast:
 - (a) podložno članku 78., osigurati da prijenos ima učinak oslobođen ikakvih obveza ili tereta koji utječu na prenesene financijske instrumente, prava, imovinu ili obveze; u tu se svrhu ni jedno od prava na prijebroj u skladu s ovom Direktivom ne smatra obvezom ili teretom;

- (b) ukinuti prava za stjecanje dodatnih dionica ili drugih vlasničkih instrumenata;
- (c) zahtijevati od nadležnog tijela da prekine ili suspendira uvrštavanje radi trgovanja na uređenom tržištu ili službenu kotaciju financijskih instrumenata u skladu s Direktivom 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
- (d) osigurati da se prema društvu primatelju, u pogledu svih prava, obveza ili mjera koje poduzima institucija u sanaciji, postupa kao da je institucija u sanaciji, uključujući, podložno člancima 38. i 40. i sva prava ili obveze povezane sa sudjelovanjem u tržišnoj infrastrukturi;
- (e) zahtijevati od institucije u sanaciji ili društva primatelja da jedno drugomu pružaju informacije i pomoć; i
- (f) poništiti ili izmijeniti uvjete ugovora u kojemu je institucija u sanaciji jedna od strana ili zamijeniti primatelja kao stranu.

2. Sanacijska tijela izvršavaju ovlasti iz stavka 1. kada sanacijsko tijelo smatra da je to prikladno kako bi se osigurala učinkovitost mjere sanacije ili kako bi se ostvario jedan cilj sanacije ili više njih.

3. Države članice osiguravaju da prilikom izvršenja sanacijske ovlasti sanacijska tijela imaju ovlast da omoguće aranžmane o nastavku poslovanja koji su potrebni za osiguravanje učinkovitosti mjere sanacije i toga da prema potrebi društvo primatelj može upravljati prenesenim poslovima. Takvim su aranžmanima o nastavku poslovanja pogotovo obuhvaćeni:

- (a) kontinuitet ugovora koje je sklopila institucija u sanaciji, tako da društvo primatelj prihvaća prava i obveze institucije u sanaciji u vezi s bilo kojim financijskim instrumentom, pravom, imovinom ili obvezom koji su preneseni te zamijeni instituciju u sanaciji, bilo izričito ili posredno, u svim relevantnim ugovornim dokumentima;
- (b) zamjena institucije u sanaciji primateljem u svim pravnim postupcima u vezi sa svim financijskim instrumentima, pravima, imovinom ili obvezama koje su prenesene.

4. Ovlasti iz stavka 1. točke (d) i stavka 3. točke (b) ne utječu na:

- (a) pravo zaposlenika institucije u sanaciji da otkáže ugovor o radu;
- (b) podložno člancima 69., 70. i 71., bilo koje pravo ugovorne strane na izvršavanje prava u okviru ugovora, uključujući pravo na otkaz ugovora, ako na to ima pravo u skladu s uvjetima ugovora na temelju činjenja ili propusta institucije u sanaciji prije relevantnog prijenosa ili na temelju činjenja ili propusta primatelja nakon relevantnog prijenosa.

Članak 65.

Ovlast zahtijevanja osiguravanja usluga i prostora

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast zahtijevati od institucije u sanaciji, ili bilo kojeg njezinog subjekta grupe, da osiguraju sve usluge ili prostore koji su potrebni primatelju kako bi učinkovito upravljao poslovnim djelatnostima koje su na njega prenesene.

Prvi podstavak primjenjuje se i ako je za instituciju u sanaciji ili relevantni subjekt grupe pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. svibnja 2001. o uvrštenju vrijednosnih papira u službenu kotaciju burze te o informacijama koje treba objaviti o tim vrijednosnim papirima (SL L 184, 6.7.2001., str. 1.).

2. Države članice osiguravaju da njihova sanacijska tijela imaju ovlasti za provođenje obveza koje su u skladu sa stavkom 1. subjektima grupe osnovanima na njihovu državnom području odredila sanacijska tijela iz drugih država članica.
3. Usluge i prostori iz stavaka 1. i 2. ograničeni su na operativne usluge i prostore i ne uključuju nikakvu vrstu financijske potpore.
4. Usluge i prostori osigurani u skladu sa stavcima 1. i 2. pružaju se pod sljedećim uvjetima:
 - (a) ako su usluge i prostori pruženi instituciji u sanaciji neposredno prije poduzimanja mjere sanacije na temelju sporazuma i za trajanja tog sporazuma, pod jednakim uvjetima;
 - (b) ako sporazum ne postoji ili ako je sporazum istekao, pod razumnim uvjetima.
5. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se određuje minimalni popis usluga ili prostora koji su potrebni primatelju kako bi učinkovito upravljao poslovnim djelatnostima koje su na njega prenesene.

Članak 66.

Ovlast za provedbu mjera za upravljanje u kriznim situacijama ili mjera za sprečavanje krize od drugih država članica

1. Države članice osiguravaju da, ako prijenos dionica, drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza obuhvaća imovinu koja se nalazi u državi članici koja nije država u kojoj je sanacijsko tijelo ili prava ili obveze u skladu s pravom države članice koja nije država u kojoj je sanacijsko tijelo, prijenos ima učinak u toj drugoj državi članici ili je u skladu s pravom te druge države članice.
2. Države članice sanacijskom tijelu koje je izvršilo prijenos ili ga namjerava izvršiti daju svu razumnu pomoć kako bi se osiguralo da su dionice ili drugi vlasnički instrumenti ili imovina, prava ili obveze prenesene na primatelja u skladu s bilo kojim primjenjivim zahtjevima nacionalnog prava.
3. Države članice osiguravaju da dioničari, vjerovnici i treće strane na koje utječe prijenos dionica, drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza iz stavka 1. nemaju pravo spriječiti, pobijati ili poništiti prijenos prema bilo kojoj odredbi prava države članice u kojoj se imovina nalazi ili prava koje se primjenjuje na dionice, druge vlasničke instrumente, prava ili obveze.
4. Ako sanacijsko tijelo države članice (država članica A) izvršava ovlasti otpisa ili konverzije, uključujući i u odnosu na instrumente kapitala u skladu s člankom 59., te prihvatljive obveze ili relevantni instrumenti kapitala institucije u sanaciji obuhvaćaju sljedeće:
 - (a) instrumente ili obveze na koje se primjenjuje pravo države članice koja nije država sanacijskog tijela koje je izvršilo ovlasti otpisa ili konverzije (država članica B);
 - (b) obveze koje se duguju vjerovnicima iz države članice B.

Država članica B osigurava smanjenje glavnice tih obveza ili instrumenata ili konverziju obveza ili instrumenata, u skladu s izvršenjem ovlasti otpisa ili konverzije sanacijskog tijela države članice A.

5. Države članice osiguravaju da vjerovnici koji su pogođeni izvršenjem ovlasti otpisa ili konverzije iz stavka 4. nemaju pravo pobijati smanjenje glavnice instrumenta ili obveze ili njezinu konverziju, ovisno o slučaju, u skladu sa svim odredbama prava države članice B.

6. Svaka država članica osigurava da se sljedeće utvrdi u skladu sa pravom države članice sanacijskog tijela:

- (a) pravo dioničara, vjerovnika i trećih strana da, u skladu s člankom 85., putem pravnog lijeka pobijaju prijenos dionica, drugih vlasničkih instrumenata, imovine, prava ili obveza iz stavka 1. ovog članka;
- (b) pravo vjerovnika da, u skladu s člankom 85., putem pravnog lijeka pobijaju smanjenje glavnice ili konverziju instrumenta ili obveze obuhvaćene stavkom 4. točkama (a) ili (b) ovog članka;
- (c) zaštitne mjere za djelomične prijenose, navedene u poglavlju VII., u vezi s imovinom, pravima ili obvezama iz stavka 1.

Članak 67.

Ovlast u odnosu na imovinu, prava, obveze, dionice i druge vlasničke instrumente koji se nalaze u trećim zemljama

1. Države članice osiguravaju da, u slučajevima kad mjera sanacije uključuje mjeru poduzetu u vezi s imovinom koja se nalazi u trećoj zemlji ili u vezi s dionicama, drugim vlasničkim instrumentima, pravima ili obvezama koje uređuje pravo treće zemlje, sanacijska tijela mogu zahtijevati:

- (a) da upravitelj, stečajni upravitelj ili druga osoba koja izvršava kontrolu institucije u sanaciji i primatelj poduzimaju sve potrebne korake kako bi se osiguralo da prijenos, otpis, konverzija ili mjera postanu pravovaljani;
- (b) da upravitelj, stečajni upravitelj ili druga osoba koja izvršava kontrolu institucije u sanaciji upravlja dionicama, drugim vlasničkim instrumentima, imovinom ili pravima ili ispunjava obveze u ime primatelja dok prijenos, otpis, konverzija ili mjera ne postanu pravovaljani;
- (c) da se opravdani troškovi koji su primatelju valjano nastali pri obavljanju bilo koje radnje iz točaka (a) i (b) ovog stavka nadoknade na bilo koji od načina navedenih u članku 37. stavku 7.

2. Ako sanacijsko tijelo procijeni da je, unatoč svim potrebnim koracima koje je poduzeo upravitelj, stečajni upravitelj ili druga osoba u skladu sa stavkom 1. točkom (a), mala vjerojatnost da će prijenos, konverzija ili mjera imati učinak u vezi s određenom imovinom koja se nalazi u trećoj zemlji ili određenim dionicama, drugim vlasničkim instrumentima, pravima ili obvezama koje uređuje pravo treće zemlje, sanacijsko tijelo ne nastavlja s prijenosom, otpisom, konverzijom ili mjerom. Ako je već zatražilo prijenos, otpis, konverziju ili mjeru, to se traženje smatra nevažećim u odnosu na imovinu, dionicu, vlasničke instrumente, prava ili obveze o kojima je riječ.

Članak 68.

Isključenje određenih ugovornih uvjeta pri ranoj intervenciji i sanaciji

1. Mjera za sprečavanje krize ili mjera za upravljanje krizom poduzeta u odnosu na subjekt u skladu s ovom Direktivom, uključujući nastanak bilo kojeg događaja izravno povezanog s primjenom te mjere, ne smatra se samo po sebi, prema ugovoru koji je sklopio subjekt, kao događaj izvršenja u smislu Direktive 2002/47/EZ ili kao postupak u slučaju insolventnosti u smislu Direktive 98/26/EZ, pod uvjetom da se bitne obveze iz ugovora, uključujući obveze plaćanja i isporuke te pružanje kolaterala, i dalje izvršavaju.

Osim toga, mjera za sprečavanje krize ili mjera za upravljanje krizom ne smatra se sama po sebi kao događaj izvršenja ili postupak u slučaju insolventnosti prema ugovoru koji sklopi:

(a) društvo kći, koji uključuje ugovorne obveze za koje jamči ili ih na drugi način osigurava matično društvo ili bilo koji subjekt grupe; ili

(b) bilo koji subjekt iste grupe, kada ugovor uključuje odredbe o unakrsnom kolateralnom jamstvu.

2. Ako se sukladno članku 94. priznaju sanacijski postupci trećih zemalja ili ako sanacijsko tijelo tako odluči, taj postupak predstavlja za potrebe ovog članka mjeru za upravljanje krizom.

3. Pod uvjetom da se bitne obveze prema ugovoru, uključujući obveze plaćanja i isporuke te pružanje kolaterala, i dalje izvršavaju, mjera za sprečavanje krize ili mjera za upravljanje krizom, uključujući nastanak bilo kojeg događaja izravno povezanog s primjenom te mjere, samo po sebi ne omogućuje da bilo tko:

(a) ostvaruje bilo kakva prava otkaza, suspenzije, izmjene, netiranja ili prijebaja, uključujući u odnosu na ugovor kojeg je sklopilo:

i. društvo kći, prema kojem za obveze jamči ili ih na kakav drugi način osigurava subjekt grupe,

ii. bilo koji subjekt grupe, koji uključuju odredbe o unakrsnom kolateralnom jamstvu;

(b) stekne posjed, izvršava kontrolu ili prisilno naplati bilo koje založno pravo nad bilo kojom imovinom institucije ili subjekta o kojem je riječ iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili bilo kojeg subjekta grupe u odnosu na ugovor koji uključuje odredbe o unakrsnom kolateralnom jamstvu;

(c) utječe na prava iz ugovora institucije ili subjekta o kojem je riječ iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili bilo kojeg subjekta grupe u odnosu na ugovor koji uključuje odredbe o unakrsnom kolateralnom jamstvu.

4. Ovaj članak ne utječe na pravo pojedine osobe da poduzme mjeru iz stavka 3. ako to pravo nastaje na temelju događaja koji nije mjera za sprečavanje krize, mjera za upravljanje u kriznim situacijama ili nastanak svakog događaja izravno povezanog s primjenom te mjere.

5. Suspenzija ili ograničenje prema članku 69., 70. ili 71. ne predstavlja neizvršenje ugovorne obveze za potrebe stavaka 1. i 2. ovog članka.

6. Odredbe sadržane u ovom članku smatraju se prevladavajućim obveznim odredbama u smislu članka 9. Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Članak 69.

Ovlast za suspenziju određenih obveza

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast suspendirati bilo koju obvezu plaćanja ili isporuke u skladu s bilo kojim ugovorom u kojemu je institucija u sanaciji jedna od strana od trenutka objave pisane obavijesti o suspenziji u skladu s člankom 83. stavkom 4. do ponoći u državi članici sanacijskog tijela nadležnog za instituciju u sanaciji na kraju radnoga dana nakon te objave.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL L 177, 4.7.2008., str. 6.).

2. Ako bi obveza plaćanja ili isporuke dospijevala tijekom razdoblja suspenzije, obveza plaćanja ili isporuke dospijeva odmah nakon isteka razdoblja suspenzije.
3. Ako su obveze plaćanja ili isporuke institucije u sanaciji prema ugovoru suspendirane u skladu sa stavkom 1., obveze plaćanja ili isporuke drugih ugovornih strana institucije u sanaciji prema tom ugovoru suspendiraju se za isto razdoblje.
4. Bilo koja suspenzija u skladu sa stavkom 1. ne primjenjuje se na:
 - (a) prihvatljive depozite;
 - (b) obveze plaćanja i isporuke koje se duguju sustavima ili operaterima sustava određenima u svrhu Direktive 98/26/EZ, središnjim drugim ugovornim stranama i središnjim bankama;
 - (c) prihvatljive tražbine za potrebe Direktive 97/9/EZ.
5. Pri izvršavanju ovlasti prema ovom članku sanacijska tijela uzimaju u obzir učinak koji bi izvršavanje te ovlasti moglo imati na uredno funkcioniranje financijskih tržišta.

Članak 70.

Ovlast za ograničenje prisilne naplate založnih prava

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast ograničiti osigurane vjerovnike institucije u sanaciji u prisilnoj naplati založnih prava povezanih s bilo kojom imovinom te institucije u sanaciji od trenutka objave pisane obavijesti o odgodi u skladu s člankom 83. stavkom 4. do ponoći u državi članici sanacijskog tijela institucije u sanaciji na kraju radnoga dana nakon te objave.
2. Sanacijska tijela ne izvršavaju ovlast iz stavka 1. u vezi sa svakim založnim pravom koje pripada sustavima ili operaterima sustava određenima za potrebe Direktive 98/26/EZ, središnjim drugim ugovornim stranama i središnjim bankama u vezi s imovinom za koju institucija u sanaciji jamči ili je osigurava maržom ili kolateralom.
3. Kada se primjenjuje članak 80., sanacijska tijela osiguravaju da su bilo koja ograničenja nametnuta u skladu s ovlasti iz stavka 1. ovog članka usklađena za sve subjekte grupe u odnosu na koje je poduzeta mjera sanacije.
4. Pri izvršavanju ovlasti prema ovom članku sanacijska tijela uzimaju u obzir učinak koji bi izvršavanje te ovlasti moglo imati na uredno funkcioniranje financijskih tržišta.

Članak 71.

Ovlast za privremenu suspenziju prava otkaza

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast suspendirati prava otkaza svih strana u ugovornom odnosu s institucijom u sanaciji od trenutka objave pisane obavijesti u skladu s člankom 83. stavkom 4. do ponoći u državi članici sanacijskog tijela institucije u sanaciji na kraju radnoga dana nakon te objave, pod uvjetom da se obveze plaćanja i isporuke te pružanje kolaterala, i dalje izvršavaju.
2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlast suspendirati prava otkaza svih strana u ugovornom odnosu s društvom kćeri institucije u sanaciji kad:
 - (a) institucija u sanaciji jamči ili na drugi način osigurava obveze prema tom ugovoru;

- (b) se prava otkaza prema tom ugovoru temelje isključivo na postupku u slučaju insolventnosti ili financijskom stanju institucije u sanaciji; i
- (c) u slučaju da je ovlast za prijenos izvršena ili se može izvršiti u odnosu na instituciju u sanaciji:
- i. sva imovina i obveze društva kćeri povezane s tim ugovorom prenesene su ili se mogu prenijeti primatelju te ih je on preuzeo ili ih može preuzeti; ili
 - ii. sanacijsko tijelo na bilo koji drugi način pruža odgovarajuću zaštitu za te obveze.

Suspenzija proizvodi učinke od trenutka objave pisane obavijesti u skladu s člankom 83. stavkom 4. do ponoći u državi članici u kojoj društvo kći institucije u sanaciji ima poslovni nastan radnoga dana nakon te objave.

3. Bilo koja suspenzija prema stavku 1. ili 2. ne primjenjuje se na sustave ili operatere sustava određene za potrebe Direktive 98/26/EZ, središnje druge ugovorne strane ili središnje banke.

4. Osoba može ostvariti pravo otkaza u skladu s ugovorom prije završetka razdoblja iz stavka 1. ili 2. ako ta osoba primi obavijest od sanacijskog tijela da prava i obveze obuhvaćene ugovorom:

- (a) ne prenose se na drugi subjekt; ili
- (b) ne podliježu otpisu ili konverziji pri primjeni *bail-in* instrumenta u skladu s člankom 43. stavkom 2. točkom (a).

5. Ako sanacijsko tijelo izvršava ovlast iz stavka 1. ili 2. ovog članka o suspenziji prava otkaza, i ako nije dana pisana obavijest sukladno stavku 4. ovog članka, ta se prava mogu ostvariti nakon što istekne razdoblje suspenzije, podložno članku 68., na sljedeći način:

- (a) ako su prava i obveze obuhvaćene ugovorom prenesene na drugi subjekt, druga ugovorna strana može iskoristiti pravo otkaza u skladu s odredbama tog ugovora samo pri nastanku bilo kojeg trajnog ili naknadnog događaja izvršenja od strane subjekta primatelja;
- (b) ako prava i obveze koji su obuhvaćeni ugovorom ostanu instituciji u sanaciji te ako sanacijsko tijelo u vezi s tom institucijom nije primijenilo *bail-in* instrument u skladu s člankom 43. stavkom 2. točkom (a), na taj ugovor druga ugovorna strana može izvršiti prava otkaza u skladu s uvjetima tog ugovora nakon isteka suspenzije iz stavka 1.

6. Pri izvršavanju ovlasti prema ovom članku sanacijska tijela uzimaju u obzir učinak koji bi izvršavanje te ovlasti moglo imati na uredno funkcioniranje financijskih tržišta.

7. Nadležna tijela ili sanacijska tijela mogu zahtijevati od institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da vodi detaljnu evidenciju o financijskim ugovorima.

Na zahtjev nadležnog tijela ili sanacijskog tijela trgovinski repozitorij dostavlja potrebne informacije nadležnim tijelima ili sanacijskim tijelima kako bi im omogućio da ispune svoje pojedinačne dužnosti i ovlasti u skladu s člankom 81. Uredbe (EU) br. 648/2012.

8. EBA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda u kojem se pobliže određuju sljedeći elementi za potrebe stavka 7.:

- (a) minimalni skup informacija o financijskim ugovorima koje mora sadržavati detaljna evidencija; i
- (b) okolnosti pod kojima treba nametnuti zahtjev.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 72.

Izvršavanje sanacijskih ovlasti

1. Države članice osiguravaju da su sanacijska tijela, kako bi mogla poduzeti mjeru sanacije, u mogućnosti izvršavati kontrolu nad institucijom u sanaciji, kako bi:

- (a) upravljali i vodili aktivnosti i usluge institucije u sanaciji sa svim ovlastima njezinih dioničara i upravljačkog tijela; i
- (b) upravljali i raspolagali imovinom i vlasništvom institucije u sanaciji.

Kontrolu iz prvog podstavka može izvršavati sanacijsko tijelo izravno ili putem osoba ili osobe koje je ono imenovalo. Države članice osiguravaju da se glasačka prava dodijeljena na temelju dionica ili drugih vlasničkih instrumenata institucije u sanaciji ne mogu ostvarivati tijekom razdoblja sanacije.

2. Podložno članku 85. stavku 1., države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu poduzeti mjeru sanacije izvršnim rješenjem u skladu s nacionalnim upravnim nadležnostima i postupcima, bez provođenja kontrole nad institucijom u sanaciji.

3. Sanacijska tijela odlučuju u svakom pojedinom slučaju je li prikladno provesti mjeru sanacije na načine iz stavka 1. ili 2., uzimajući u obzir ciljeve sanacije i opća načela koji se odnose na sanaciju, posebne okolnosti dotične institucije u sanaciji i potrebu osiguravanja učinkovite sanacij prekograničnih grupa.

4. Sanacijska tijela ne smatraju se direktorima iz sjene ili *de facto* direktorima prema nacionalnom pravu.

POGLAVLJE VI.

Zaštitne mjere

Članak 73.

Postupanje prema dioničarima i vjerovnicima u slučaju djelomičnih prijenosa i primjene bail-in instrumenta

Nakon primjene jednog ili više instrumenata sanacije, posebno za potrebe članka 75., države članice osiguravaju sljedeće:

- (a) osim u slučaju kad se primjenjuje točka (b), ako sanacijska tijela prenesu samo dijelove prava, imovine i obveza institucije u sanaciji, dioničari i oni vjerovnici čije tražbine nisu prenesene dobivaju kao namirenje svojih tražbina barem onoliko koliko bi dobili da je institucija u sanaciji likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u vrijeme kad je donesena odluka iz članka 82.;

- (b) ako sanacijska tijela koriste *bail-in* instrument, dioničari i vjerovnici čije tražbine su otpisane ili konvertirane u vlasnički kapital ne trpe veće gubitke nego što bi trpjeli da je institucija u sanacij likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti u vrijeme kad je donesena odluka iz članka 82.

Članak 74.

Vrednovanje razlike u postupanju

1. Za potrebe procjene bi li se s dioničarima i vjerovnicima bolje postupalo da je za instituciju u sanaciji pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti, uključujući u svrhu članka 73., ali ne ograničujući se na to, države članice osiguravaju da vrednovanje provede neovisna osoba što prije nakon provedbe mjere ili mjera sanacije. To vrednovanje razlikuje se od vrednovanja provedenog u skladu s člankom 36.

2. Vrednovanjem iz stavka 1. utvrđuje se sljedeće:

(a) način na koji bi se postupalo s dioničarima i vjerovnicima ili relevantnim sustavima osiguranja depozita, da je za instituciju u sanaciji u odnosu na koju je izvršena mjera sanacije ili više njih pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti u vrijeme kad je donesena odluka iz članka 82.;

(b) konkretan način na koji se postupalo s dioničarima i vjerovnicima pri sanaciji institucije u sanaciji; i

(c) postoji li razlika između postupanja iz točke (a) i postupanja iz točke (b).

3. Pri vrednovanju se:

(a) pretpostavlja da bi za instituciju u sanaciji u odnosu na koju je izvršena mjera sanacije ili više njih bio pokrenut redovni postupak u slučaju insolventnosti u vrijeme kad je donesena odluka iz članka 82.;

(b) pretpostavlja da mjera sanacije ili više njih nisu bile poduzete;

(c) ne uzima u obzir pružanje izvanrednih javnih financijskih potpora instituciji u sanaciji.

4. EBA može izraditi nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuje metodologija za provođenje vrednovanja iz ovog članka, i to konkretno metodologija ocjenjivanja načina na koji bi se postupalo s dioničarima i vjerovnicima da je za instituciji u sanaciji proveden redovni postupak u slučaju insolventnosti u vrijeme kad je donesena odluka iz članka 82.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 75.

Zaštitne mjere za dioničare i vjerovnike

Države članice osiguravaju da ako se vrednovanjem izvršenim u skladu s člankom 74. utvrdi da je bilo koji dioničar ili vjerovnik iz članka 73. ili sustav osiguranja depozita u skladu s člankom 109. stavkom 1. pretrpio veće gubitke nego što bi ih pretrpio prilikom likvidacije u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, ima pravo na plaćanje razlike iz aranžmana financiranja sanacije.

Članak 76.

Zaštitne mjere za druge ugovorne strane u djelomičnim prijenosima

1. Države članice osiguravaju da se zaštitne mjere određene u stavku 2. primjenjuju u sljedećim okolnostima:
 - (a) sanacijsko tijelo prenosi neke dijelove, ali ne i svu imovinu, prava ili obveze institucije u sanaciji na drugi subjekt ili, pri izvršavanju instrumenta sanacije, s prijelazne institucije ili subjekta za upravljanje imovinom na drugu osobu;
 - (b) sanacijsko tijelo izvršava ovlasti iz članka 64. stavka 1. točke (f).
 2. Države članice osiguravaju odgovarajuću zaštitu sljedećih sporazuma i ugovornih strana u sljedećim sporazumima:
 - (a) sporazumi o osiguranju prema kojima osoba preko jamstva ima stvarni ili uvjetovani interes u imovini ili pravima koji su podložni prijenosu, neovisno o tome je li taj interes osiguran specifičnom imovinom ili pravima ili preko promjenjive naknade ili sličnog sporazuma;
 - (b) ugovor o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva prema kojima se kolateral za osiguravanje ili pokrivanje ispunjenja određenih obveza daje prijenosom potpunog vlasništva nad imovinom s davatelja kolaterala na primatelja kolaterala pod uvjetima kojima se omogućava primatelju kolaterala da prenese imovinu ako se te navedene obveze ispune;
 - (c) sporazumi o prijebodu prema kojima se dvije tražbine ili više njih ili dvije obveze ili više njih koje si međusobno duguju institucija u sanaciji i druga ugovorna strana mogu međusobno prebiti;
 - (d) sporazumi o netiranju;
 - (e) pokrivene obveznice;
 - (f) strukturirani financijski sporazumi, uključujući sekuritizacije i instrumente koji se rabe za zaštitu od rizika i čine sastavni dio imovine za pokriće te koji su prema nacionalnom pravu osigurani na sličan način kao pokrivene obveznice, na temelju kojih jedna strana iz dogovora, ili povjerenik, predstavnik ili kandidat, dobiva i drži jamstva.
- Oblik zaštite koji je prikladan za razrede sporazuma iz točaka od (a) do (f) ovog stavka dodatno se određuje u člancima od 77. do 80. te je podložan ograničenjima iz članka od 68. do 71.
3. Zahtjev iz stavka 2. primjenjuje se neovisno o broju ugovornih strana uključenih u sporazume i neovisno o tome:
 - (a) nastaju li sporazumi na temelju ugovora, fiducije ili na neki drugi način, ili automatski na temelju zakona;
 - (b) nastaju li sporazumi na temelju prava druge države članice ili treće zemlje ili se na njih primjenjuje pravo druge države članice ili treće zemlje u cijelosti ili djelomično.
 4. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 115. kojima se dodatno određuju kategorije sporazuma iz područja primjene stavka 2. točaka od (a) do (f) ovog članka.

*Članak 77.***Zaštita ugovora o financijskom kolateralu te sporazuma o prijeboju i netiranju**

1. Države članice osiguravaju odgovarajuću zaštitu za ugovore o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva i sporazume o prijeboju i netiranju kako bi spriječile prijenos nekih, ali ne svih, prava i obveza koje su zaštićene ugovorom o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva, sporazumom o prijeboju i sporazumom o netiranju između institucije u sanaciji i druge osobe i kako bi spriječile promjenu ili prestanak prava i obveza koje su zaštićene takvim ugovorom o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva, sporazumom o prijeboju ili sporazumom o netiranju, uporabom dodatnih ovlasti.

U svrhu prvog podstavka, smatra se da su prava i obveze zaštićeni takvim sporazumom ako strane sporazuma imaju pravo na prijeboj ili netiranje tih prava i obveza.

2. Neovisno o stavku 1., kada je to potrebno da bi se osigurala dostupnost osiguranih depozita, sanacijsko tijelo može:
- (a) prenijeti osigurane depozite koji su dijelom bilo kojeg od ugovora spomenutih u stavku 1. bez prenošenja druge imovine, prava ili obveza koji su dijelom istoga ugovora; i
 - (b) prenijeti, izmijeniti ili likvidirati imovinu, prava ili obveze bez prenošenja osiguranih depozita.

*Članak 78.***Zaštita sporazuma o osiguranju**

1. Države članice osiguravaju odgovarajuću zaštitu obveza koje su osigurane u okviru sporazuma o osiguranju kako bi se spriječilo jedno od sljedećeg:

- (a) prijenos imovine kojom je obveza osigurana, osim ako se ta obveza i korist iz osiguranja također prenose;
- (b) prijenos osigurane obveze, osim ako se prenosi i korist iz osiguranja;
- (c) prijenos koristi iz osiguranja, osim ako se prenosi i osigurana obveza; ili
- (d) promjena ili otkaz sporazuma o osiguranju korištenjem dodatnih ovlasti, ako je učinak te promjene ili otkaza takav da obveza više nije osigurana.

2. Neovisno o stavku 1., kada je to potrebno da bi se osigurala dostupnost osiguranih depozita, sanacijsko tijelo može:
- (a) prenijeti osigurane depozite koji su dijelom bilo kojeg od sporazuma spomenutih u stavku 1. bez prenošenja druge imovine, prava ili obveza koji su dijelom istoga sporazuma; i
 - (b) prenijeti, izmijeniti ili likvidirati imovinu, prava ili obveze bez prenošenja osiguranih depozita.

*Članak 79.***Zaštita strukturiranih financijskih sporazuma i pokrivenih obveznica**

1. Države članice osiguravaju odgovarajuću zaštitu strukturiranih financijskih sporazuma, uključujući sporazume iz članka 78. stavka 2. točaka (e) i (f), kako bi spriječile nešto od sljedećeg:

- (a) prijenos nekih, ali ne svih, dijelova imovine, prava i obveza, koji su sastavni dio strukturiranog financijskog sporazuma, uključujući sporazume iz članka 76. stavka 2. točaka (e) i (f), u kojemu je institucija u sanaciji jedna od strana;

(b) likvidaciju ili izmjenu, uporabom dodatnih ovlasti, imovine, prava i obveza koji su sastavni dio strukturiranog financijskog sporazuma, uključujući sporazume iz članka 76. stavka 2. točaka (e) i (f), u kojemu je institucija u sanaciji jedna od strana.

2. Neovisno o stavku 1., kada je to potrebno da bi se osigurala dostupnost osiguranih depozita, sanacijsko tijelo može:

(a) prenijeti osigurane depozite koji su dijelom bilo kojeg od sporazuma spomenutih u stavku 1. bez prenošenja druge imovine, prava ili obveza koji su dijelom istoga sporazuma; i

(b) prenijeti, izmijeniti ili likvidirati imovinu, prava ili obveze bez prenošenja osiguranih depozita.

Članak 80.

Djelomični prijenosi: zaštita sustava trgovanja, kliringa i namire

1. Države članice osiguravaju da se primjenom instrumenta sanacije ne utječe na rad i pravila sustava koji su obuhvaćeni Direktivom 98/26/EZ, ako sanacijsko tijelo:

(a) prenese neke, ali ne sve, dijelove imovine, prava ili obveze institucije u sanaciji, na drugi subjekt; ili

(b) koristi ovlasti iz članka 64. kako bi poništilo ili izmijenilo uvjete ugovora u kojemu je institucija u sanaciji jedna od strana ili kako bi zamijenilo primatelja kao stranu.

2. Posebno, prijenosom, poništenjem ili izmjenom iz stavka 1. ovog članka ne opoziva se nalog za prijenos u suprotnosti s člankom 5. Direktive 98/26/EZ; i ne mijenja se niti uskraćuje izvršivost naloga za prijenos i saldiranja kako se zahtijeva člancima 3. i 5. te direktive, korištenje fondova, vrijednosnih papira ili kreditnih ustanova kako se zahtijeva njezinim člankom 4. ili zaštite kolateralnog osiguranja kako se zahtijeva njezinim člankom 9.

POGLAVLJE VIII.

Postupovne obveze

Članak 81.

Zahtjevi u vezi s obavješćivanjem

1. Države članice zahtijevaju od upravljačkog tijela institucije ili svakog subjekta iz točaka članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da obavijesti nadležno tijelo ako smatraju da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) propada ili će vjerojatno propasti u smislu članka 32. stavka 4.

2. Nadležna tijela obavješćuju relevantna sanacijska tijela o svim primljenim obavijestima u skladu sa stavkom 1. ovog članka i o svim mjerama za sprečavanje krize ili svim mjerama iz članka 104. Direktive 2013/36/EU koje zahtijevaju da institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive poduzme.

3. Ako nadležno tijelo ili sanacijsko tijelo utvrdi da su u vezi s institucijom ili subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ispunjeni uvjeti iz članka 32. stavka 1. točaka (a) i (b), ono o utvrđenome bez odgode izvješćuje sljedeća tijela, ako su to različita tijela:

(a) sanacijsko tijelo za tu instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).;

(b) nadležno tijelo za tu instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).;

- (c) nadležno tijelo za svaku podružnicu te institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).;
- (d) sanacijsko tijelo za svaku podružnicu te institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).;
- (e) središnju banku;
- (f) sustav osiguranja depozita kojemu je pridružena kreditna institucija ako je to potrebno radi omogućivanja obavljanja funkcije sustava osiguranja depozita;
- (g) tijelo zaduženo za aranžmane financiranja sanacije ako je to potrebno radi omogućivanja obavljanja funkcije aranžmana financiranja sanacije;
- (h) prema potrebi, sanacijsko tijelo za grupu;
- (i) nadležno ministarstvo;
- (j) ako institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ove Direktive podliježe nadzoru na konsolidiranoj osnovi u skladu s glavom VII. poglavljem 3. Direktive 2013/36/EU, konsolidirajuće nadzorno tijelo; i
- (k) ESRB i imenovano nacionalno makrobonitetno tijelo.

4. Ako se pri prijenosu informacija na koje se upućuje u članku 3. stavcima (f) i (g) ne jamči odgovarajuća razina povjerljivosti, nadležno tijelo ili sanacijsko tijelo određuju zamjenske postupke komunikacije kojima se postižu isti ciljevi uz jamčenje odgovarajuće razine povjerljivosti.

Članak 82.

Odluka sanacijskog tijela

1. Nakon što primi priopćenje nadležnog tijela u skladu sa člankom 81. stavkom 3, ili na vlastitu inicijativu, sanacijsko tijelo utvrđuje, u skladu s člankom 32. stavkom 1. i člankom 33., jesu li uvjeti iz tog stavka ispunjeni u odnosu na dotičnu instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).

2. Odluka o tome treba li se ili ne treba poduzeti mjera sanacije u odnosu na instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d). sadržava sljedeće informacije:

- (a) razloge za tu odluku, uključujući rezultat utvrđivanja o tome ispunjava li institucija uvjete za sanaciju;
- (b) mjeru koju sanacijsko tijelo namjerava poduzeti, uključujući prema potrebi rezultat utvrđivanja o prijavi za likvidaciju, o imenovanju upravitelja ili o svakoj drugoj mjeri u okviru mjerodavnog redovnog postupka u slučaju insolventnosti ili, u skladu s člankom 37. stavkom 9., prema nacionalnom pravu.

3. EBA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi se odredili postupci i sadržaji u vezi sa sljedećim zahtjevima:

- (a) obavijesti iz članka 81. stavaka 1., 2. i 3.,

(b) obavijest o suspenziji iz članka 83.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 83.

Postupovne obveze sanacijskih tijela

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela po poduzimanju mjere sanacije ispunjavaju zahtjeve iz stavaka 2., 3. i 4., čim je to objektivno moguće.

2. Sanacijsko tijelo obavješćuje instituciju u sanaciji i sljedeća tijela, ako su to različita tijela:

(a) nadležno tijelo za tu instituciju u sanaciji;

(b) nadležno tijelo za svaku podružnicu te institucije u sanaciji;

(c) središnju banku,

(d) sustav osiguranja depozita kojemu je pridružena ta kreditna institucija u sanaciji;

(e) tijelo zaduženo za aranžmane financiranja sanacije;

(f) prema potrebi, sanacijsko tijelo za grupu;

(g) nadležno ministarstvo;

(h) ako je institucija u sanaciji podložna nadzoru na konsolidiranoj osnovi u skladu s poglavljem 3. glave VII. Direktive 2013/36/EU, konsolidirajuće nadzorno tijelo;

(i) imenovano nacionalno makrobonitetno tijelo i ESRB;

(j) Komisiju, Europsku središnju banku, ESMA-u, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) („EIOPA”) osnovano Uredbom br. 1094/2010 i EBA-u;

(k) ako je institucija u sanaciji institucija kako je definirana u članku 2. točki (b) Direktive 98/26/EZ, operatere sustava u kojima ona sudjeluje.

3. Obavijest iz stavka 2. uključuje primjerak svih odluka ili instrumenata u skladu s kojima se izvršavaju relevantne ovlasti te se u njoj navodi datum od kojega mjera ili mjere sanacije imaju učinak.

4. Sanacijsko tijelo objavljuje ili osigurava objavljivanje ili primjerka odluke ili instrumenta u skladu s kojim se mjera sanacije poduzima ili pisanu obavijest sa sažetkom učinaka mjere sanacije i pogotovo učinaka na male ulagače te, prema potrebi, uvjete i razdoblje suspenzije ili ograničenja iz članaka 69., 70. i 71., na sljedeće načine:

(a) na svojoj službenoj internetskoj stranici;

- (b) na internetskoj stranici nadležnog tijela, ako ono nije sanacijsko tijelo, te na internetskoj stranici EBA-e;
 - (c) na internetskoj stranici institucije u sanaciji;
 - (d) ako su dionice ili drugi vlasnički instrumenti ili dužnički instrumenti institucije u sanaciji prihvaćeni radi trgovanja na uređenom tržištu, sredstva koja se upotrebljavaju za objavljivanje propisanih informacija u vezi s tom institucijom u sanaciji u skladu s člankom 21. stavkom 1. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
5. Ako dionice, vlasnički instrumenti ili dužnički instrumenti nisu prihvaćeni radi trgovanja na uređenom tržištu, sanacijsko tijelo osigurava da se dokumenti koji pružaju dokaze o instrumentima iz stavka 4. pošalju dioničarima i vjerovnicima institucije u sanaciji koji su poznati preko registara ili baza podataka institucije u sanaciji dostupnih sanacijskom tijelu.

Članak 84.

Povjerljivost

1. Zahtjevi o profesionalnoj tajni obvezujući su za sljedeće osobe:
 - (a) sanacijska tijela;
 - (b) nadležna tijela i EBA-u;
 - (c) nadležna ministarstva;
 - (d) posebne upravitelje ili privremene upravitelje imenovane u skladu s ovom Direktivom;
 - (e) potencijalne stjecatelje s kojima kontaktiraju nadležna tijela ili kojima se obrate sanacijska tijela, neovisno o tome je li to kontaktiranje ili obraćanje izvedeno kao priprema za uporabu instrumenta prodaje poslovanja i neovisno o tome je li to obraćanje rezultiralo kupnjom;
 - (f) revizore, računovođe, pravne i stručne savjetnike, procjenitelje i ostale stručnjake koje izravno ili neizravno angažiraju sanacijska tijela, nadležna tijela, nadležna ministarstva ili potencijalni stjecatelji iz točke (e);
 - (g) tijela koja upravljaju sustavima osiguranja depozita;
 - (h) tijela koja upravljaju sustavima za zaštitu ulagatelja
 - (i) tijelo zaduženo za aranžmane financiranja sanacije;
 - (j) središnje banke i ostala tijela uključena u postupak sanacije;
 - (k) prijelaznu instituciju ili subjekt za upravljanje imovinom;
 - (l) sve ostale osobe koje izravno ili neizravno, trajno ili povremeno pružaju ili su pružale usluge osobama iz točaka od (a) do (k);

⁽¹⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

(m) više rukovodstvo, članove upravljačkog tijela te zaposlenike tijela ili subjekata iz točaka od (a) do (k) prije, tijekom ili poslije njihova imenovanja.

2. S ciljem osiguravanja da se poštuju zahtjevi o povjerljivosti utvrđeni u stavku 1. i 3., osobe iz stavka 1. točaka (a), (b), (c), (g), (h), (j) i (k) osiguravaju da su na snazi interna pravila, uključujući pravila kojima se osigurava tajnost informacija koje su poznate isključivo osobama izravno uključenim u postupak sanacije.

3. Ne dovodeći u pitanje obuhvat zahtjeva iz stavka 1., osobama iz tog stavka zabranjuje se otkrivanje povjerljivih informacija koje dobiju tijekom obavljanja svojih profesionalnih aktivnosti ili od nadležnog tijela ili sanacijskog tijela u odnosu na njegove dužnosti u okviru ove Direktive, bilo kojoj osobi ili tijelu, osim ako su pri izvršavanju njihovih dužnosti u okviru ove Direktive u sažetom ili zbirnom obliku pa pojedine institucije ili subjekte iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) nije moguće prepoznati, ili uz izričitu prethodnu suglasnost sanacijskog tijela ili institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji je pružio te informacije.

Države članice osiguravaju da osobe iz stavka 1. ne otkriju povjerljive informacije te da se procijene mogući učinci otkrivanja informacija na javni interes kad je riječ o financijskoj, monetarnoj ili gospodarskoj politici, i na komercijalne interese fizičkih i pravnih osoba, na svrhu nadzora te na istrage i revizije.

Postupak za provjeru učinaka otkrivanja informacija uključuje posebnu procjenu učinaka svakog otkrivanja sadržaja i pojedinosti o planu oporavka i sanacije kako je navedeno u člancima 5., 7., 10., 11. i 12. i rezultata svake procjene izvršene na temelju članka 6., 8. i 15.

Svaka osoba ili subjekt iz stavka 1. podložan je građanskoj odgovornosti u slučaju kršenja zahtjeva ovoga članka, u skladu s nacionalnim pravom.

4. Ovim člankom ne sprečava se:

(a) da zaposlenici ili stručnjaci tijela ili subjekata iz stavka 1. točaka od (a) do (j) razmjenjuju informacije među sobom unutar svakog pojedinog tijela ili subjekta; ili

(b) da sanacijska tijela ili nadležna tijela, uključujući njihove zaposlenike i stručnjake, razmjenjuju informacije među sobom i s drugim sanacijskim tijelima Unije, drugim nadležnim tijelima Unije, nadležnim ministarstvima, središnjim bankama, sustavima osiguranja depozita, sustavima za zaštitu ulagatelja, tijelima odgovornima za redovne postupke u slučaju insolventnosti, tijelima odgovornima za održavanje stabilnosti financijskog sustava u državama članicama korištenjem makrobonitetnih pravila, osobama odgovornima za provođenje zakonskih revizija financijskih izvještaja, EBA-om ili, podložno članku 98., s tijelima trećih zemalja koja izvršavaju istovrsne dužnosti onima sanacijskih tijela ili, podložno strogim zahtjevima povjerljivosti, potencijalnog stjecatelja za potrebe planiranja ili provođenja mjere sanacije.

5. Neovisno o bilo kojoj drugoj odredbi ovog članka, države članice mogu dopustiti razmjenu informacija s bilo kojim od sljedećih:

(a) podložno strogim zahtjevima povjerljivosti, s bilo kojom drugom osobom kada je to potrebno za potrebe planiranja ili provođenja mjere sanacije;

(b) parlamentarnim istražnim odborima u svojoj državi članici, revizorskim sudovima u svojim državi članici i drugim subjektima nadležnim za istrage u svojoj državi članici, pod odgovarajućim uvjetima; i

(c) nacionalnim tijelima odgovornima za nadzor nad bilo čim od sljedećeg: platnim sustavima, tijelima odgovornima za redovne postupke u slučaju insolventnosti, tijelima kojima je povjerena javna dužnost nadzora nad drugim subjektima financijskog sektora, tijelima odgovornima za nadzor financijskih tržišta i društava za osiguranje i inspektorima koji djeluju u njihovo ime, tijelima država članica odgovornima za očuvanje stabilnosti financijskog sustava u državama članicama primjenom makrobonitetnih pravila, tijelima odgovornima za zaštitu stabilnosti financijskog sustava i osobama odgovornima za provođenje zakonskih revizija.

6. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje nacionalno pravo u vezi s otkrivanjem informacija za potrebe sudskih postupaka u kaznenim ili građanskim predmetima.

7. EBA do 3. srpnja 2015. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kako bi se pobliže odredilo kako se informacije daju u sažetom i zbirnom obliku u svrhu stavka 3.

POGLAVLJE IX.

Pravo na pravni lijek i isključivanje drugih radnji

Članak 85.

Prethodna suglasnost suda i prava na pobijanje odluka

1. Države članice mogu zahtijevati da odluka o poduzimanju mjere za sprečavanje krize ili mjere za upravljanje krizom bude podložna prethodnoj suglasnosti suda, pod uvjetom da kad je riječ o odluci o poduzimanju mjere za upravljanje u kriznim situacijama, prema nacionalnom pravu, postupak povezan sa zahtjevom za suglasnost i razmatranje suda budu žurni.

2. Države članice u nacionalnom pravu omogućuju pravo na pravni lijek protiv odluke o poduzimanju mjere za sprečavanje krize ili odluke za izvršavanje svake ovlasti, osim mjere za upravljanje krizom, u okviru ove Direktive.

3. Države članice osiguravaju da sve osobe na koje utječe odluka o poduzimanju mjere za upravljanje krizom imaju pravo na pravni lijek protiv te odluke. Države članice osiguravaju da je ta kontrola žurna i da se nacionalni sudovi služe složenim ekonomskim procjenama činjenica koje je izvršilo sanacijsko tijelo kao osnovom za vlastitu procjenu.

4. Pravo na pravni lijek iz stavka 3. podložno je sljedećim odredbama:

(a) podnošenje pravnog lijeka nema za posljedicu automatsku suspenziju učinaka pobijane odluke;

(b) odluka sanacijskog tijela odmah je provediva i dovodi do oborive pretpostavke da bi suspenzija njezina provođenja bila suprotna javnom interesu.

Ako je potrebno zaštititi interes trećih strana koje su u dobroj vjeri stekle dionice, druge vlasničke instrumente, ili imovinu, prava ili obveze institucije u sanaciji na temelju uporabe instrumenata sanacije ili izvršenja sanacijskih ovlasti sanacijskog tijela, poništenje odluke sanacijskog tijela ne utječe na naknadne administrativne radnje ili transakcije koje je dotično sanacijsko tijelo izvršilo, a koje su se temeljile na poništenoj odluci. U tom slučaju, pravni lijekovi za protupravnu odluku ili radnju sanacijskih tijela ograničavaju se na naknadu gubitka koji je podnositelj zahtjeva pretrpio kao posljedicu odluke ili radnje.

Članak 86.

Ograničenja drugih postupaka

1. Ne dovodeći u pitanje članak 82.a stavak 2. točku (b), države članice osiguravaju da se za instituciju u postupku sanacije ili instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d). za koji je utvrđeno da zadovoljava uvjete za sanaciju ne pokreće redovni postupak u slučaju insolventnosti osim na inicijativu sanacijskog tijela i da odluka kojom se za instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) pokreće redovni postupak u slučaju insolventnosti donosi samo uz suglasnost sanacijskog tijela.

2. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da se:
- (a) nadležna tijela i sanacijska tijela bez odgode obavješćuju o svakom zahtjevu za pokretanje redovnog postupka u slučaju insolventnosti u vezi s određenom institucijom ili subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) bez obzira na to je li institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) u postupku sanacije ili da je odluka objavljena u skladu s člankom 83. stavcima 4. i 5.;
 - (b) o zahtjevu može odlučiti samo ako je obavješćivanje iz točke (a) izvršeno te ako se dogodi jedno od sljedećeg:
 - i. sanacijsko tijelo obavijestilo je tijela odgovorna za redovne postupke u slučaju insolventnosti da ne namjerava poduzimati nikakve mjere sanacije u vezi s tom institucijom ili subjektom iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
 - ii. isteklo je razdoblje od sedam dana od dana obavješćivanja iz točke (a).
3. Ne dovodeći u pitanje nijedno ograničenje u provedbi založnog prava u skladu s člankom 70., države članice osiguravaju da, ako je to potrebno radi djelotvorne primjene instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti, sanacijska tijela mogu od suda zatražiti da na primjereni rok obustavi, u skladu s ciljem koji se želi postići, svaku sudsku mjeru ili sudski postupak u kojima je institucija u sanaciji strana ili postaje strana.

GLAVA V.

SANACIJAA PREKOGRANIČNIH GRUPA

Članak 87.

Opća načela u vezi s odlučivanjem kojim je obuhvaćeno više od jedne države članice

Države članice osiguravaju da pri donošenju odluka ili poduzimanju mjera u skladu s ovom Direktivom koje mogu imati učinak u jednoj državi članici ili u više njih njihova tijela uzimaju u obzir sljedeća opća načela:

- (a) nužnost učinkovitog odlučivanja i zadržavanja sanacijskih troškova na što nižoj razini pri poduzimanju mjere sanacije;
- (b) pravodobno donošenje odluka i poduzimanje mjera, s dužnom žurnošću kad je to potrebno;
- (c) sanacijska tijela, nadležna tijela i druga tijela međusobno surađuju kako bi se osiguralo da se odluke donose i mjere poduzimaju usklađeno i učinkovito;
- (d) jasno utvrđivanje uloga i dužnosti relevantnih tijela u svakoj državi članici;
- (e) posvećivanje dužne pozornosti interesima država članica u kojima matična društava u Uniji, imaju poslovni nastan, a posebno učinku svake odluke ili mjere ili propuštanja na financijsku stabilnost, fiskalne resurse, sanacijski fond, sustav osiguranja depozita ili sustav za zaštitu ulagatelja tih država članica;
- (f) posvećivanje dužne pozornosti interesima svake pojedine države članice u kojoj društvo kćer ima poslovni nastan, a posebno učinku svake odluke ili mjere ili propuštanja na financijsku stabilnost, fiskalne resurse, sanacijski fond, sustav osiguranja depozita ili sustav za zaštitu ulagatelja tih država članica;
- (g) posvećivanje dužne pozornosti interesima svake države članice u kojoj se nalaze značajne podružnice, a posebno učinku svake odluke ili mjere ili propuštanja na financijsku stabilnost tih država članica;

- (h) posvećivanje dužne pozornosti ciljevima usklađivanja interesa raznih uključenih država članica i izbjegavanja nepravdnog prejudiciranja ili nepravdne zaštite interesa pojedinih država članica, uključujući izbjegavanje nepravdne raspodjele opterećenja među državama članicama;
- (i) svaka obveza u okviru ove Direktive da se savjetuje s određenim tijelom prije donošenja bilo koje odluke ili mjere podrazumijeva najmanje obvezu da se s tim tijelom savjetuje o onim dijelovima predložene odluke ili mjere koja imaju ili će vjerojatno imati:
- i. utjecaj na matično društvo u Uniji, društvo kćer ili podružnicu; i
 - ii. učinak na stabilnost države članice u kojoj matično društvo u Uniji, društvo kći ili podružnica imaju poslovni nastan ili se nalaze;
- (j) sanacijska tijela pri poduzimanju mjera sanacije uzimaju u obzir i slijede planove sanacije iz članka 13., osim ako sanacijska tijela procijene, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, da će se ciljevi sanacije učinkovitije postići poduzimanjem mjera koje nisu predviđene u planovima sanacije;
- (k) zahtjev za transparentnost kad god će predložena odluka ili mjera vjerojatno imati posljedice na financijsku stabilnost, fiskalne resurse, sanacijski fond, sustav osiguranja depozita ili sustav za zaštitu ulagatelja svake relevantne države članice; i
- (l) prihvaćanje da je vjerojatnost da se postigne rezultat kojim se smanjuje ukupni trošak sanacije veća zahvaljujući usklađenosti i suradnji.

Članak 88.

Sanacijski kolegiji

1. Sanacijska tijela za grupu osnivaju sanacijske kolegije za izvršavanje zadaća iz članaka 12., 13., 16., 18., 45., 91. i 92. te prema potrebi za osiguranje suradnje i koordinacije sa sanacijskim tijelima trećih zemalja.

Sanacijski kolegiji posebno pružaju okvir sanacijskom tijelu za grupu, ostalim sanacijskim tijelima te prema potrebi nadležnim tijelima i dotičnim konsolidirajućim nadzornim tijelima radi izvršavanja sljedećih zadaća:

- (a) razmjene informacija relevantnih za razvoj planova sanacije grupe, za primjenu pripremnih i preventivnih ovlasti na grupe te za sanacije grupe;
- (b) razrade planova sanacije grupe u skladu s člancima 12. i 13.;
- (c) procjene mogućnosti sanacije u skladu s člankom 16.;
- (d) izvršavanja ovlasti radi rješavanja ili uklanjanja prepreka za mogućnost sanacije grupa u skladu s člankom 18.;
- (e) odlučivanja o potrebi uspostave programa sanacije grupe kako je navedeno u članku 91. ili 92.;
- (f) postizanja sporazuma o programu sanacije grupe predloženom u skladu s člankom 91. ili 92.;
- (g) koordiniranja javne komunikacije o strategijama i programima sanacija grupe;
- (h) koordiniranja upotrebe aranžmana financiranja uspostavljenih glavom VII;

- (i) postavljanja minimalnih zahtjeva za grupe na konsolidiranoj i supsidijarnoj razini prema članku 45.

Osim toga, sanacijski kolegiji mogu služiti kao forumi za raspravu o svim pitanjima povezanim sa sanacijom prekograničnih grupa.

2. Članovi sanacijskog kolegija su sljedeća tijela:

- (a) sanacijsko tijelo za grupu;
- (b) sanacijska tijela svake države članice u kojoj društvo kći obuhvaćeno konsolidiranim nadzorom ima poslovni nastan;
- (c) sanacijska tijela države članice u kojoj matično društvo jedne ili više institucija grupe, odnosno subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (d), ima poslovni nastan;
- (d) sanacijska tijela država članica u kojima se nalaze značajne podružnice;
- (e) konsolidirajuće nadzorno tijelo i nadležna tijela država članica u kojima je sanacijsko tijelo član sanacijskog kolegija; ako nadležno tijelo države članice nije središnja banka države članice, nadležno tijelo može odlučiti da uz njega sudjeluje predstavnik središnje banke države članice;
- (f) nadležna ministarstva, ako sanacijska tijela koja su članovi sanacijskog kolegija nisu nadležna ministarstva;
- (g) tijelo odgovorno za sustav osiguranja depozita države članice, ako je sanacijsko tijelo te države članice član sanacijskog kolegija;
- (h) EBA, podložno stavku 4.

3. Sanacijska tijela trećih zemalja, ako matično društvo ili institucija s poslovnim nastanom u Uniji ima instituciju kćer ili podružnicu koja bi se smatrala značajnom da se nalazi u Uniji, mogu na svoj zahtjev biti pozvana da sudjeluju u sanacijskom kolegiju kao promatrači, pod uvjetom da, prema mišljenju sanacijskog tijela za grupu, podliježu zahtjevima o povjerljivosti, jednakima onima utvrđenima u članku 98.

4. EBA doprinosi promicanju učinkovitog, djelotvornog i dosljednog rada sanacijskih kolegija i nadzora nad njima uzimajući u obzir međunarodne standarde. EBA-u se u tu svrhu poziva na prisustvovanje sastancima sanacijskog kolegija. EBA nema nikakva glasačka prava u slučaju bilo kakvo glasovanja u okviru sanacijskih kolegija.

5. Sanacijsko tijelo za grupu preuzima ulogu predsjedavajućeg sanacijskog kolegija. Ono u toj funkciji:

- (a) utvrđuje pisane dogovore i postupke za rad sanacijskog kolegija nakon savjetovanja s ostalim članovima sanacijskog kolegija;
- (b) koordinira sve aktivnosti sanacijskog kolegija;
- (c) saziva sve njegove sastanke i predsjedava njima te sve članove sanacijskog kolegija prije organizacije sastanaka sanacijskog kolegija redovito i u cijelosti obavješćuje o glavnim pitanjima o kojima će se raspravljati i o točkama koje treba razmotriti;
- (d) obavješćuje članove sanacijskog kolegija o svim planiranim sastancima kako bi mogli zatražiti da sudjeluju na njima;

- (e) odlučuje koje članove i promatrače pozvati da prisustvuju pojedinom sastanku sanacijskog kolegija na temelju određenih potreba, uzimajući u obzir relevantnost pitanja o kojem će se raspravljati za te članove i promatrače, a posebno mogući učinak na financijsku stabilnost dotičnih država članica;
- (f) sve članove kolegija redovito i pravodobno obavješćuje o odlukama i ishodima tih sastanaka.

Članovi koji sudjeluju u sanacijskom kolegiju usko surađuju.

Neovisno o točki (e), sanacijska tijela imaju pravo sudjelovanja u sastancima sanacijskog kolegija kad god su na dnevnom redu pitanja podložna zajedničkom odlučivanju ili povezana sa subjektom grupe koji se nalazi u njihovoj državi članici.

6. Sanacijska tijela za grupu nisu obvezna uspostaviti sanacijski kolegij ako druge grupe ili kolegiji izvršavaju iste funkcije ili obavljaju iste zadatke navedene u ovom članku i u skladu su sa svim uvjetima i postupcima, uključujući one koji se odnose na članstvo i sudjelovanje u sanacijskim kolegijima, utvrđenima u ovom članku i u članku 90. U tom slučaju sva upućivanja na sanacijski kolegij u ovoj Direktivi tumače se kao upućivanja na te druge grupe ili kolegije.

7. Uzimajući u obzir međunarodne standarde, EBA priprema nacрте regulatornih tehničkih standarda s ciljem pobližeg određivanja operativnog funkcioniranja sanacijskih kolegija za obavljanje zadaća navedenih u stavku 1.

EBA podnosi Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 89.

Europski sanacijski kolegiji

1. Ako institucija treće zemlje ili matično društvo treće zemlje ima društva kćeri u Uniji s poslovnim nastanom u dvjema državama članicama ili više njih, ili dvije podružnice u Uniji ili više njih koje dvije države članice ili više njih smatraju značajnima, sanacijska tijela država članica u kojima ta društva kćeri u Uniji imaju poslovni nastan ili u kojima se nalaze te značajne podružnice uspostavljaju europski sanacijski kolegij.

2. Europski sanacijski kolegij izvršava funkcije i obavlja zadatke navedene u članku 88. u odnosu na institucije kćeri i na podružnice u mjeri u kojoj su te zadaće relevantne za njih.

3. Ako društva kćeri u Uniji drži financijski holding ili ako su značajne podružnice dio financijskog holdinga s poslovnim nastanom unutar Unije u skladu s trećim podstavkom članka 127. stavka 3. Direktive 2013/36/EU, europskim sanacijskim kolegijem predsjedava sanacijsko tijelo države članice u kojoj je konsolidirajuće nadzorno tijelo smješteno u svrhu konsolidiranog nadzora prema toj direktivi.

Ako se prvi podstavak ne primjenjuje, članovi europskog sanacijskog kolegija imenuju i dogovaraju se oko predsjedavajućeg.

4. Države članice uzajamnim dogovorom svih relevantnih strana mogu odustati od zahtjeva za osnivanje europskog sanacijskog kolegija ako druge grupe ili kolegiji, uključujući sanacijski kolegij osnovan prema članku 88., izvršavaju iste funkcije ili obavljaju iste zadatke navedene u ovom članku i u skladu su sa svim uvjetima i postupcima, uključujući one koji se odnose na članstvo i sudjelovanje u sanacijskim kolegijima, utvrđenima u ovom članku i u članku 90. U tom slučaju sva upućivanja na sanacijski kolegij u ovoj Direktivi tumače se kao upućivanja na te druge grupe ili kolegije.

5. Podložno stavcima 3. i 4. ovog članka, europski sanacijski kolegij u ostalim stvarima djeluje u skladu s člankom 88.

Članak 90.

Razmjena informacija

1. Podložno članku 84., sanacijska tijela i nadležna tijela jedna drugima na zahtjev pružaju sve informacije relevantne za izvršavanje zadaća drugog tijela u skladu s ovom Direktivom.
2. Sanacijsko tijelo za grupu koordinira tijek svih relevantnih informacija između sanacijskih tijela. Sanacijsko tijelo za grupu posebno pruža sanacijskim tijelima drugih država članica pravodobno sve relevantne informacije radi olakšavanja obavljanja zadaća iz članka 88. stavka 1. drugog podstavka točaka od (b) do (i).
3. Po primitku zahtjeva za informacije koje je dostavilo sanacijsko tijelo treće zemlje, sanacijsko tijelo traži suglasnost sanacijskog tijela treće zemlje za prosljeđivanje te informacije, osim ako se sanacijsko tijelo treće zemlje već suglasilo s prosljeđivanjem tih informacija.

Sanacijska tijela nisu dužna prenositi informacije koje im je pružilo sanacijsko tijelo treće zemlje ako se sanacijsko tijelo treće zemlje nije suglasilo na prosljeđivanje tih informacija.

4. Sanacijska tijela razmjenjuju informacije s nadležnim ministarstvom kad se one odnose na odluku ili pitanje o kojem je potrebno obavijestiti nadležno ministarstvo, savjetovati s njime ili ishoditi njegovu suglasnost ili koje može imati posljedice na javna sredstva.

Članak 91.

Sanacija grupe koja obuhvaća društvo kćer grupe

1. Ako sanacijsko tijelo odluči da institucija ili bilo koji subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) koji je društvo kći u grupi ispunjava uvjete iz članka 32. ili 33., to tijelo bez odgode prenosi sljedeće informacije sanacijskom tijelu za grupu, konsolidirajućem nadzornom tijelu, ako nije riječ o istom tijelu, i članovima sanacijskog kolegija za dotičnu grupu:
 - (a) odluku da ta institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ispunjava uvjete iz članka 32. ili 33.;
 - (b) mjere sanacije ili insolventijske mjere koje sanacijsko tijelo smatra primjerenima za tu instituciju ili taj subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d).
2. Nakon zaprimanja obavijesti iz stavka 1. sanacijsko tijelo za grupu, nakon savjetovanja s drugim članovima relevantnog sanacijskog kolegija, procjenjuje vjerojatni učinak mjera sanacije ili drugih mjera o kojima je obaviješteno u skladu s točkom (b) stavka 1. na grupu i na subjekte grupe u drugim državama članicama, a posebno bi li zbog mjera sanacije ili drugih mjera bilo vjerojatno da se uvjeti za sanaciju zadovolje u odnosu na subjekt grupe u drugoj državi članici.
3. Ako sanacijsko tijelo za grupu nakon savjetovanja s drugim članovima sanacijskog kolegija procijeni da zbog mjera sanacije ili drugih mjera o kojima je obaviješteno u skladu s stavkom 1. točkom (b) ispunjenje uvjeta utvrđenih u članku 32. ili 33. u odnosu na subjekt grupe u drugoj državi članici ne bi bilo vjerojatno, sanacijsko tijelo nadležno za tu instituciju ili taj subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) može poduzeti mjere sanacije ili druge mjere o kojima je obavijestilo u skladu s stavkom 1. točkom (b) ovog članka.

4. Ako sanacijsko tijelo za grupu nakon savjetovanja s drugim članovima sanacijskog kolegija procijeni da bi zbog mjera sanacije ili drugih mjera o kojima je obaviješteno u skladu s stavkom 1. točkom (b) ovog članka zadovoljenje uvjeta utvrđenih u članku 32. ili 33. u odnosu na subjekt grupe u drugoj državi članici bilo vjerojatno, sanacijsko tijelo za grupu najkasnije 24 sata nakon zaprimanja obavijesti iz stavka 1. predlaže program sanacije grupe i podnosi ga sanacijskom kolegiju. To 24-satno razdoblje može se produljiti uz suglasnost sanacijskog tijela koje je dostavilo obavijest iz stavka 1. ovog članka.

5. Ako sanacijsko tijelo za grupu ne donese procjenu u roku od 24 sata, ili duljem razdoblju koje je dogovoreno, od primitka obavijesti prema stavku 1., sanacijsko tijelo koje je sastavilo obavijest iz stavka 1. može poduzeti mjere sanacije ili druge mjere o kojima je obavijestilo u skladu s točkom (b) tog stavka.

6. U programu sanacije grupe iz stavka 4. se:

(a) uzimaju u obzir i slijede planovi sanacije na koje se upućuje u članku 13. osim ako sanacijska tijela procijene, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, da će se ciljevi sanacije učinkovitije postići poduzimanjem mjera koje nisu predviđene planovima sanacije;

(b) navode mjere sanacije koje bi trebala poduzeti relevantna sanacijska tijela u odnosu na matično društvo u Uniji ili posebne subjekte grupe s ciljem ostvarivanja ciljeva sanacije i načela iz članaka 31. i 34.;

(c) pojašnjava kako bi se te mjere sanacije trebale koordinirati;

(d) uspostavlja plan financiranja, kojim se uzimaju u obzir plan sanacije grupe, načela za podjelu odgovornosti koja su uspostavljena u skladu s člankom 12. stavkom 3. točkom (f) i uzajamnost kako je navedeno u članku 107.

7. Podložno stavku 8., program sanacije grupe usvaja se u obliku zajedničke odluke sanacijskog tijela za grupu i sanacijskih tijela odgovornih za društva kćeri koja su obuhvaćena programom sanacije grupe.

Na zahtjev sanacijskog tijela EBA može pomoći sanacijskim tijelima u postizanju zajedničke odluke u skladu s člankom 31. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

8. Ako se bilo koje sanacijsko tijelo ne slaže sa programom sanacije grupe koji je predložilo sanacijsko tijelo za grupu ili od njega odstupa ili smatra da mora poduzeti neovisne mjere sanacije ili aktivnosti koje nisu predložene u programu u odnosu na instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) zbog financijske stabilnosti, ono detaljno navodi razloge neslaganja ili razloge odstupanja od programa sanacije grupe, obavješćuje sanacijsko tijelo za grupu i druga sanacijska tijela koja su obuhvaćena programom sanacije grupe o tim razlozima i izvješćuje ih o mjerama ili aktivnostima koje će poduzeti. Pri navođenju razloga svoga neslaganja to sanacijsko tijelo uzima u obzir planove sanacije kako se na njih upućuje u članku 13., mogući učinak na financijsku stabilnost u dotičnim državama članicama te mogući učinak aktivnosti i mjera na druge dijelove grupe.

9. Sanacijska tijela koja se nisu protivila u skladu sa stavkom 8. mogu donijeti zajedničku odluku o programu sanaciju grupe kojim su obuhvaćeni subjekti grupe u njihovoj državi članici.

10. Zajednička odluka iz stavaka 7. ili 9. i odluke koje donose sanacijska tijela, ako ne postoji zajednička odluka iz stavka 8., smatraju se konačnima i primjenjuju ih sanacijska tijela u dotičnim državama članicama.

11. Tijela bez odgode provode sve mjere iz ovoga članka uzimajući u obzir žurnost situacije.
12. U svakom slučaju u kojem se ne provede program sanacije grupe, a sanacijska tijela poduzmu mjere sanacije u odnosu na bilo koji subjekt grupe, ta sanacijska tijela usko surađuju sa sanacijskim kolegijem s ciljem postizanja koordinirane sanacijske strategije za sve subjekte grupe koji propadaju ili će vjerojatno propasti.
13. Sanacijska tijela koja poduzmu bilo koju mjeru sanacije u odnosu na bilo koji subjekt grupe redovito i u potpunosti obavješćuju članove sanacijskog kolegija o tim mjerama i njihovom trenutačnom napretku.

Članak 92.

Sanacij grupa

1. Ako sanacijsko tijelo za grupu odluči da matično društvo u Uniji za koje je nadležno ispunjava uvjete iz članka 32. ili 33., bez odgode dostavlja informacije iz članka 91. stavka 1. točaka (a) i (b) konsolidirajućem nadzornom tijelu, ako je to različito tijelo, i drugim članovima sanacijskog kolegija za dotičnu grupu.

Mjere sanacije ili insolventijske mjere za potrebe članka 91. stavka 1. točke (b) mogu obuhvaćati provedbu programa sanacije grupe sastavljenog u skladu s člankom 91. stavkom 6. u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

- (a) mjere sanacije ili druge mjere na razini matičnog društva o kojima je dana obavijest u skladu s člankom 91. stavkom 1.točkom (b) čine vjerojatnim ispunjavanje uvjeta utvrđenih u članku 32. ili 33. u odnosu na subjekt grupe u drugoj državi članici;
- (b) mjere sanacije ili druge mjere samo na razini matičnog društva nisu dostatne da bi se stanje stabiliziralo ili nije vjerojatno da bi se njima ostvario optimalni ishod;
- (c) jedno društvo kći ili više njih ispunjava uvjete iz članka 32. ili 33. u skladu s rezultatom utvrđivanja sanacijskih tijela odgovornih za ta društva kćeri; ili
- (d) od mjera sanacije ili drugih mjera na razini matičnog društva koristi će imati društva kćeri grupe na način kojim se program sanacije grupe čini prikladnim.

2. Ako mjere koje predlaže sanacijsko tijelo za grupu prema stavku 1. ne obuhvaćaju program sanacije grupe, sanacijsko tijelo za grupu donosi svoju odluku nakon savjetovanja s članovima sanacijskog kolegija.

U odluci sanacijskog tijela za grupu uzima se u obzir:

- (a) planovi sanacije kako su navedeni u članku 13. te se slijede ti planovi, osim ako sanacijska tijela procijene, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, da će se ciljevi sanacije učinkovitije postići poduzimanjem mjera koje nisu predviđene planovima sanacije;
- (b) financijska stabilnost dotičnih država članica.

3. Ako mjere koje predlaže sanacijsko tijelo za grupu prema stavku 1. obuhvaća program sanacije grupe, taj program sanacije grupe usvaja se u obliku zajedničke odluke sanacijskog tijela za grupu i sanacijskih tijela nadležnih za društva kćeri koja su obuhvaćena programom sanacije grupe.

Na zahtjev sanacijskog tijela EBA može pomoći sanacijskim tijelima u postizanju zajedničke odluke u skladu s člankom 31. točkom (c) Uredbe (EU) br. 1093/2010.

4. Ako se bilo koje sanacijsko tijelo ne slaže sa programom sanacije grupe koji je predložilo sanacijsko tijelo za grupu ili od njega dostupi ili smatra da mora poduzeti neovisne mjere sanacije ili mjere koje nisu predložene u programu u odnosu na instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) zbog financijske stabilnosti, ono detaljno navodi razloge neslaganja ili razloge odstupanja od programa sanacije grupe, obavješćuje sanacijsko tijelo za grupu i druga sanacijska tijela koja su obuhvaćena programom sanacije grupe o tim razlozima i izvješćuje ih o aktivnostima ili mjerama koje namjerava poduzeti. Pri navođenju razloga svoga neslaganja to sanacijsko tijelo uzima u obzir planove sanacije kako se na njih upućuje u članku 13., mogući učinak na financijsku stabilnost u dotičnim državama članicama te mogući učinak aktivnosti i mjera na druge dijelove grupe.

5. Sanacijska tijela koja se nisu protivila s programom sanacije grupe u skladu sa stavkom 4. mogu donijeti zajedničku odluku o programu sanacije grupe kojim su obuhvaćeni subjekti grupe u njihovoj državi članici.

6. Zajednička odluka iz stavka 3. ili 5. i odluke koje donose sanacijska tijela, ako ne postoji zajednička odluka iz stavka 4., smatraju se konačnima i primjenjuju ih sanacijska tijela u dotičnim državama članicama.

7. Tijela bez odgode provode sve mjere iz ovoga članka uzimajući u obzir žurnost situacije.

U svakom slučaju u kojem se ne provede program za sanaciju grupe, a sanacijska tijela poduzmu mjeru sanacije u odnosu na bilo koji subjekt grupe, ta sanacijska tijela usko surađuju sa sanacijskim kolegijem s ciljem postizanja koordinirane sanacijske strategije za sve zahvaćene subjekte grupe.

Sanacijska tijela koja poduzmu mjeru sanacije u odnosu na bilo koji subjekt grupe redovito i u potpunosti obavješćuju članove sanacijskog kolegija o tim mjerama i njihovom trenutačnom napretku.

GLAVA VI.

ODNOSI S TREĆIM ZEMLJAMA

Članak 93.

Sporazumi s trećim zemljama

1. U skladu s člankom 218. UFEU-a Komisija Vijeću može podnijeti prijedloge za pregovore o sporazumima s jednom ili više trećih zemalja u vezi s načinima suradnje sanacijskih tijela i relevantnih tijela trećih zemalja, među ostalim, za potrebe razmjene informacija u vezi s planiranjem oporavka i sanacije u odnosu na institucije, financijske institucije, matična društava i institucije trećih zemalja kad je riječ o sljedećim situacijama:

- (a) u slučajevima kad matično društvo treće zemlje ima institucije kćeri ili podružnice, a te se podružnice smatraju značajnima u dvjema državama članicama ili u više njih;
- (b) u slučajevima kad matično društvo s poslovnim nastanom u državi članici i koje ima društvo kćer ili značajnu podružnicu u najmanje jednoj drugoj državi članici ima jednu ili više institucija kćeri u trećoj zemlji;
- (c) u slučajevima kad institucija s poslovnim nastanom u državi članici i koja ima matično društvo, društvo kćer ili značajnu podružnicu u najmanje jednoj drugoj državi članici ima jednu podružnicu ili više podružnica u jednoj trećoj zemlji ili u više njih;

2. Sporazumima iz stavka 1. posebno se osigurava uspostavljanje postupaka i dogovora o suradnji između sanacijskih tijela i relevantnih tijela trećih zemalja radi izvršavanja nekih ili svih zadaća te u provedbi nekih ili svih ovlasti iz članka 97.

3. Sporazumi iz stavka 1. ne sadrže odredbe u odnosu na pojedinačne institucije, financijske institucije, matična društva ili institucije trećih zemalja.

4. Države članice mogu sklapati bilateralne sporazume s trećom zemljom u vezi s pitanjima iz stavaka 1. i 2. do stupanja na snagu sporazuma iz stavka 1. s dotičnom trećom zemljom u mjeri u kojoj ti bilateralni sporazumi nisu u neskladu s ovom glavom.

Članak 94.

Priznavanje i provedba sanacijskih postupaka treće zemlje

1. Ovaj članak primjenjuje se u odnosu na sanacijske postupke treće zemlje osim ako s relevantnom trećom zemljom stupi na snagu međunarodni sporazum naveden u članku 93. stavku 1. te do njegova stupanja na snagu. On se također primjenjuje nakon stupanja na snagu međunarodnog sporazuma navedenog u članku 93. stavku 1. s relevantnom trećom zemljom u mjeri u kojoj priznavanje i provedba sanacijskih postupaka treće zemlje nisu obuhvaćeni tim sporazumom.

2. Kada je u skladu s člankom 89. uspostavljen europski sanacijski kolegij, on donosi zajedničku odluku o tome hoće li se priznati, osim kako je predviđeno u članku 95., sanacijski postupci trećih zemalja u odnosu na instituciju ili matično društvo iz treće zemlje koje:

- (a) ima društva kćeri u Uniji s poslovnim nastanom u dvjema državama članicama ili u više njih, ili podružnice u Uniji koje se nalaze u dvjema državama članicama ili u više njih i koje te države članice smatraju značajnima; ili
- (b) ima imovinu, prava ili obveze smještene u dvjema državama članicama ili u više njih ili na koje se primjenjuje pravo tih država članica.

Ako se donese zajednička odluka o priznavanju sanacijskih postupaka treće zemlje, pojedina nacionalna sanacijska tijela traže provedbu priznatih sanacijskih postupaka treće zemlje u skladu s nacionalnim pravom.

3. U nedostatku zajedničke odluke sanacijskih tijela koja sudjeluju u radu europskog sanacijskog kolegija ili u slučaju nepostojanja europskog sanacijskog kolegija, svako dotično sanacijsko tijelo donosi vlastitu odluku o tome hoće li priznati i provesti, osim u skladu s odredbama članka 95., sanacijske postupke treće zemlje u odnosu na instituciju ili matično društvo treće zemlje.

U odluci se posvećuje dužna pozornost interesima svake pojedine države članice u kojoj institucija ili matično društvo treće zemlje djeluje te posebno mogućem učinku priznavanja i provedbe sanacijskih postupaka treće zemlje na druge dijelove grupe i na financijsku stabilnost u tim državama članicama.

4. Države članice osiguravaju da su sanacijska tijela ovlaštena barem za sljedeće:

(a) izvršavanje sanacijskih ovlasti u odnosu na sljedeće:

- i. imovinu institucije iz treće zemlje ili matičnog društva koja se nalazi u njihovoj državi članici ili se na nju primjenjuje pravo njihove države članice;

ii. prava ili obveze institucije treće zemlje koje su uknjižene na podružnicu u Uniji u njihovoj državi članici ili se na njih odnosi pravo njihove države članice ili ako su tražbine u vezi s takvim pravima i obvezama izvršiva u njihovoj državi članici.

- (b) provedbu, uključujući zahtijevanje druge osobe da provede, prijenosa dionica ili vlasničkih instrumenata u društvu kćeri u Uniji s poslovnim nastanom u državi članici koja ih imenuje;
- (c) izvršavanje ovlasti iz članka 69., 70. ili 71. u odnosu na prava bilo koje strane na ugovor sa subjektom iz stavka 2. ovog članka ako su takve ovlasti potrebne kako bi se proveo sanacijski postupak treće zemlje; i
- (d) poništiti bilo koje ugovorno prava na otkaz, likvidaciju ili prijevremeno dospijeće ugovora ili utjecati na ugovorna prava subjekata iz stavka 2. i drugih grupa ako takvo pravo proizlazi iz mjere sanacije koju u odnosu na instituciju treće zemlje, matično društvo takvih subjekata ili druge subjekte grupe, poduzima sanacijsko tijelo treće zemlje ili je na neki drugi način u skladu s pravnim ili regulatornim zahtjevima s obzirom na sanacijske sporazume u toj zemlji, pod uvjetom da se i dalje izvršavaju bitne obveze u iz ugovora, uključujući obveze plaćanja i isporuke te pružanje kolateralna.

5. Sanacijska tijela mogu, kada je to potrebno u javnom interesu poduzeti mjere sanacije u odnosu na matično društvo ako relevantno tijelo treće zemlje odredi da institucija koja je osnovana u toj trećoj zemlji zadovoljava uvjete za sanaciju u skladu s pravom te treće zemlje. Države članice u tu svrhu osiguravaju da su sanacijska tijela ovlaštena upotrijebiti sve sanacijske ovlasti u odnosu na to matično društvo, a primjenjuje se članak 68.

6. Priznavanje i provedba sanacijskih postupaka treće zemlje ne dovodi u pitanje redovni postupak u slučaju insolventnosti u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom, prema potrebi, u skladu s ovom Direktivom.

Članak 95.

Pravo na odbijanje priznavanja ili provedbe sanacijskog postupka treće zemlje

Sanacijsko tijelo, nakon savjetovanja s drugim sanacijskim tijelima kada je europski sanacijski kolegij osnovan u skladu s člankom 89., može odbiti priznavanje ili provedbu sanacijskog postupka treće zemlje u skladu s člankom 94. stavkom 2. ako smatra:

- (a) da bi sanacijski postupak u trećoj zemlji imao nepovoljan učinak na financijsku stabilnost u državi članici u kojoj se nalazi sanacijsko tijelo ili da bi postupak mogao imati nepovoljan učinak na financijsku stabilnost neke druge države članice;
- (b) da je nužna nezavisna mjera sanacije u skladu s člankom 96. u odnosu na podružnicu u Uniji kako bi se postigao jedan cilj sanacije ili više njih;
- (c) da vjerovnici, posebno uključujući deponente koji se nalaze ili im se plaća u državi članici, ne bi imali jednak tretman kao vjerovnici iz treće zemlje i deponenti sa sličnim zakonskim pravima u okviru sanacijskog postupka matične treće zemlje;
- (d) da bi priznavanje ili provedba sanacijskog postupka treće zemlje imala znatne fiskalne posljedice za državu članicu; ili
- (e) da bi učinci takvog priznavanja ili takve provedbe bili u suprotnosti s nacionalnim pravom.

Članak 96.**Sanacija podružnica u Uniji**

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela imaju ovlasti potrebne za djelovanje u odnosu na podružnicu u Uniji koja ne podliježe nijednom sanacijskom postupku treće zemlje ili podliježe sanacijskom postupku treće zemlje te se primjenjuje jedna od okolnosti iz članka 95.

Države članice osiguravaju da se članak 68. primjenjuje na izvršavanje takvih ovlasti.

2. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela mogu izvršavati ovlasti iz stavka 1. ako sanacijsko tijelo smatra da je mjera potrebna u javnom interesu te da je ispunjen jedan ili više sljedećih uvjeta:

- (a) podružnica u Uniji više ne ispunjava ili vjerojatno neće ispunjavati uvjete koje propisuje nacionalno pravo za njezino odobrenje za rad i poslovanje unutar te države članice i nema izgleda da bilo koja mjera iz privatnog sektora, nadzornih tijela ili dotične treće zemlje ponovno uspostavi sukladnost podružnice s tim uvjetima ili spriječi njezinu propast u razumnom vremenskom okviru;
- (b) institucija treće zemlje, prema mišljenju sanacijskog tijela, nije u mogućnosti ili ne želi ili vjerojatno neće biti u mogućnosti podmiriti svoje obveze vjerovnicima u Uniji ili obveze koje su nastale ili su knjižene u podružnici, kako dospijevaju, a sanacijsko tijelo je uvjeren da u odnosu na tu instituciju u trećoj zemlji nije pokrenut ili da neće biti pokrenut sanacijski ili postupak u slučaju insolventnosti u trećoj zemlji u razumnom vremenskom okviru;
- (c) relevantno tijelo treće zemlje pokrenulo je sanacijski postupak treće zemlje u odnosu na instituciju treće zemlje ili je sanacijsko tijelo obavijestilo o svojoj namjeri da pokrene takav postupak.

3. Ako sanacijsko tijelo poduzme nezavisnu mjeru u odnosu na podružnicu u Uniji, uzima u obzir ciljeve sanacije i mjeru poduzima u skladu sa sljedećim načelima i zahtjevima u mjeri u kojoj su relevantni:

- (a) načela iz članka 34.;
- (b) zahtjevi koji se odnose na primjenu instrumenata sanacije iz glave IV. poglavlja III.

Članak 97.**Suradnja s nadležnim tijelima trećih zemalja**

1. Ovaj članak primjenjuje se u odnosu na suradnju s trećom zemljom osim ako s relevantnom trećom zemljom stupi na snagu međunarodni sporazum naveden u članku 93. stavku 1. te do njegova stupanja na snagu. On se također primjenjuje nakon stupanja na snagu međunarodnog sporazuma s relevantnom trećom zemljom predviđenog člankom 93. stavkom 1. u mjeri u kojoj predmet ovog članka nije obuhvaćen tim sporazumom.

2. EBA može sklapati neobvezujuće okvirne sporazume o suradnji sa sljedećim relevantnim tijelima trećih zemalja:

- (a) u slučaju kada društvo kći u Uniji ima poslovni nastan u dvije države članice ili više njih, s relevantnim nadležnim tijelima treće zemlje u kojoj matično društvo ili društvo iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d) ima poslovni nastan;
- (b) u slučaju kada institucija treće zemlje ima podružnice u Uniji u dvjema državama članicama ili više njih, s relevantnim tijelom treće zemlje u kojoj ta institucija ima poslovni nastan;

(c) u slučaju kada matično društvo ili društvo iz članka 1. stavka 1. točaka (c) i (d) s poslovnim nastanom u državi članici koje ima instituciju kćer ili značajnu podružnicu u drugoj državi članici također ima instituciju kćer iz treće zemlje ili više njih, s relevantnim tijelima treće zemlje u kojoj te institucije kćeri imaju poslovni nastan;

(d) u slučaju kada institucija s institucijom kćeri ili značajnom podružnicom u drugoj državi članici ima jednu ili više podružnica u jednoj ili više trećih zemalja, s relevantnim tijelima trećih zemalja u kojima se te podružnice nalaze.

Sporazumi iz ovog stavka nisu propisani u odnosu na specifične institucije. Oni ne nameću pravne obveze državama članicama.

3. Okvirnim sporazumima o suradnji iz stavka 2. utvrđuju se postupci i dogovori između uključenih tijela za razmjenu potrebnih informacija i suradnju u obavljanju nekih od ili svih sljedećih zadaća te izvršavanju nekih od ili svih sljedećih ovlasti u odnosu na institucije iz točaka (a) do (d) stavka 2. ili grupe koje obuhvaćaju takve institucije:

(a) razvoj planova sanacije u skladu s člancima 10. i 13. te sličnih zahtjeva u skladu s pravom relevantnih trećih zemalja;

(b) procjena mogućnosti sanacije takvih institucija i grupa u skladu s člankom 15. i 16. te sličnih zahtjeva u skladu s pravom relevantnih trećih zemalja;

(c) primjena ovlasti rješavanja ili uklanjanja prepreka mogućnosti sanacije u skladu s člancima 17. i 18. te svih sličnih ovlasti u skladu s pravom relevantnih trećih zemalja;

(d) primjena mjera rane intervencije u skladu s člankom 27. te sličnih ovlasti u skladu s pravom relevantnih trećih zemalja;

(e) primjena instrumenata sanacije i izvršavanje sanacijskih ovlasti te sličnih ovlasti koje mogu izvršavati tijela relevantnih trećih zemalja.

4. Nadležna tijela ili sanacijska tijela prema potrebi sklapaju neobvezujuće sporazume o suradnji u skladu s okvirnim sporazumom EBA-e s relevantnim tijelima trećih zemalja iz stavka 2.

Ovaj članak ne sprečava države članice ili njihova nadležna tijela da sklapaju bilateralne ili multilateralne sporazume s trećim zemljama u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. U sporazume o suradnji sklopljene između sanacijskih tijela država članica i trećih zemalja u skladu s ovim stavkom moguće je uključiti odredbe o sljedećim pitanjima:

(a) razmjenu informacija nužnih za pripremu i održavanje planova sanacije;

(b) savjetovanju i suradnji u razvoju planova sanacije uključujući načela izvršavanja ovlasti iz članaka 94. i 96. te sličnih ovlasti u skladu s pravom relevantnih trećih zemalja;

(c) razmjenu informacija nužnih za primjenu instrumenata sanacije i izvršavanje sanacijskih ovlasti te sličnih ovlasti koje mogu izvršavati tijela relevantnih trećih zemalja;

- (d) ranom upozoravanju strana ili savjetovanju sa stranama sporazuma o suradnji prije poduzimanja bilo kakvih značajnih mjera u skladu s ovom Direktivom ili pravom relevantne treće zemlje koji utječu na instituciju ili grupu na koju se sporazum odnosi;
 - (e) koordinaciji javne komunikacije u slučaju zajedničkih mjera sanacije;
 - (f) postupcima i mehanizmima za razmjenu informacija i suradnju u skladu s točkama (a) do (e) prema potrebi također uspostavom i radom skupina za upravljanje krizama.
6. Država članica obavješćuje EBA-u o svakom dogovoru o suradnji koji su sklopila sanacijska tijela i nadležna tijela u skladu s ovim člankom.

Članak 98.

Razmjena povjerljivih informacija

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela, nadležna tijela i nadležna ministarstva razmjenjuju povjerljive informacije, uključujući planove oporavka, s relevantnim tijelima trećih država samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) ta tijela trećih zemalja podliježu zahtjevima i standardima profesionalne tajne koja se, prema mišljenju svih dotičnih tijela, smatraju barem jednakima onima koje propisuje članak 84.

U mjeri u kojoj se razmjena informacija odnosi na osobne podatke, postupanje s takvim osobnim podacima i njihov prijenos nadležnim tijelima treće zemlje uređeni su mjerodavnim pravom Unije o zaštiti podataka i nacionalnim pravom o zaštiti podataka.

- (b) informacija je potrebna za izvršavanje sanacijskih zadaća relevantnih tijela trećih zemalja u skladu s nacionalnim pravom koje su usporedive s onima iz ove Direktive te se, podložno točki (a) ovoga stavka, ne koristi u druge svrhe.

2. Ako je povjerljiva informacija iz druge države članice, sanacijska tijela, nadležna tijela i nadležna ministarstva otkrivaju tu informaciju relevantnim tijelima treće zemlje samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- (a) relevantno tijelo države članice iz koje je potekla informacija (tijelo koje je izvor informacije) slaže se s otkrivanjem informacije;
- (b) informacija se otkriva samo u svrhe koje je dozvolilo tijelo koje je izvor informacije.

3. Za potrebe ovog članka informacija se smatra povjerljivom ako se na nju odnose zahtjevi za povjerljivošću u skladu s pravom Unije.

GLAVA VII.

ARANŽMANI FINANCIRANJA

Članak 99.

Europski sustav aranžmana financiranja

Uspostavlja se Europski sustav aranžmana financiranja koji se sastoji od:

- (a) nacionalnih aranžmana financiranja uspostavljenih u skladu s člankom 100.;
- (b) pozajmljivanja između nacionalnih aranžmana financiranja u skladu s člankom 106.;

(c) uzajamnosti nacionalnih aranžmana financiranja u slučaju sanacije grupe u skladu s člankom 107.

Članak 100.

Zahtjev za uspostavljanje aranžmana financiranja sanacije

1. Države članice uspostavljaju jedan aranžman financiranja ili više njih kako bi se osiguralo da sanacijsko tijelo učinkovito primjenjuje instrumente sanacije i sanacijske ovlasti.

Države članice osiguravaju da upotrebu financijskih aranžmana može pokrenuti imenovano tijelo javne vlasti ili tijelo kojemu su povjerene ovlasti javne uprave.

Aranžmani financiranja upotrebljavaju se samo u skladu s ciljevima sanacije i načelima iz članka 31. i 34.

2. Države članice mogu za potrebe svojeg sustava osiguranja depozita koristiti istu upravnu strukturu kao za svoje aranžmane financiranja.

3. Države članice osiguravaju da aranžmani financiranja imaju odgovarajuća financijska sredstva.

4. Za potrebe stavka 3., aranžmani financiranja posebno imaju ovlast:

(a) prikupljanja *ex ante* doprinosa kako je navedeno u članku 103. radi dostizanja ciljane razine iz članka 102.;

(b) prikupljanja *ex-post* izvanrednih doprinosa kako je navedeno u članku 104. ako doprinosi navedeni pod (a) nisu dostatni, te

(c) ugovaranja pozajmljivanja i ostalim oblicima potpore kako je navedeno u članku 105.

5. Osim ako je to dopušteno stavkom 6., svaka država članica uspostavlja svoje nacionalne aranžmane financiranja preko fonda čiju upotrebu može pokrenuti njezino sanacijsko tijelo, u svrhe utvrđene u članku 101. stavku 1.

6. Neovisno o stavku 5. ovog članka, država članica može, kako bi ispunila svoje obveze iz stavka 1. ovog članka, uspostaviti nacionalne aranžmane financiranja preko obveznih doprinosa institucija koje na njezinu državnom području imaju odobrenje za rad, čiji se doprinosi temelje na kriterijima iz članka 103. stavka 7. i kojima se ne upravlja preko fonda pod nadzorom njezina sanacijskog tijela, pod uvjetom da su svi sljedeći uvjeti ispunjeni:

(a) iznos prikupljen doprinosima u najmanju je ruku jednak iznosu koji je potrebno prikupiti na temelju članka 102.;

(b) sanacijsko tijelo države članice ima pravo na iznos koji je jednak iznosu takvih doprinosa, koji država članica sanacijskom tijelu stavlja na raspolaganje odmah po njegovu zahtjevu isključivo u svrhe iz članka 101.;

(c) država članica obavijesti Komisiju da se želi koristiti ovlastima kako bi strukturirala svoje aranžmane financiranja u skladu s ovim stavkom;

(d) država članica obavijesti Komisiju najmanje jednom godišnje o iznosu iz točke (b); i

(e) osim ako je u ovom stavku drukčije utvrđeno, aranžman financiranja bude u skladu s člancima od 99. do 102., člankom 103. stavcima od 1. do 4. i stavkom 6. te člancima od 104. do 109.

Za potrebe ovog stavka, raspoloživa financijska sredstva koja se uzimaju u obzir kako bi se dostigla razina iz članka 102. mogu uključivati obvezne doprinose bilo kojeg programa obveznih doprinosa koje je država članica uspostavila bilo kada od 17. lipnja 2010. do 2. srpnja 2014. od institucija na svojem državnom području radi pokrivanja troškova povezanih sa sistemskim rizikom te propašću i sanacijom institucija, pod uvjetom da se država članica pridržava ove glave. Doprinosi sustavima osiguranja depozita ne računaju se za potrebe postizanja ciljane razine za aranžmane financiranja sanacije iz članka 102.

Članak 101.

Upotreba aranžmana financiranja sanacije

1. Sanacijsko tijelo može upotrebljavati aranžmane financiranja uspostavljene u skladu s člankom 100. samo u mjeri u kojoj je potrebno da bi se osigurala učinkovita primjena instrumenata sanacije u sljedeće svrhe:

- (a) za osiguranje imovine ili obveza institucije u sanaciji, njezinih društava kćeri, prijelazne institucije ili subjekta za upravljanje imovinom;
- (b) za odobrenje zajmova instituciji u sanaciji, njezinim društvima kćerima, prijelaznim institucijama ili subjektu za upravljanje imovinom;
- (c) za kupnju imovine institucije u sanaciji;
- (d) za davanje doprinosa prijelaznoj instituciji i subjektu za upravljanje imovinom;
- (e) za plaćanje odštete dioničarima ili vjerovnicima u skladu s člankom 75.;
- (f) za plaćanje doprinosa instituciji u sanaciji umjesto otpisa ili konverzije obveza određenih vjerovnika kada se primjenjuje *bail-in* instrument i kada tijelo za rješavanje odluči isključiti određene vjerovnike iz područja primjene *bail-ina* u skladu s člankom 44. stavcima od 3. do 8.;
- (g) za pozajmljivanje drugim aranžmanima financiranja na dobrovoljnoj osnovi u skladu s člankom 106.;
- (h) za poduzimanje bilo koje kombinacije mjera iz točaka od (a) do (g).

Aranžmani financiranja se u kontekstu instrumenta prodaje poslovanja mogu koristiti i za poduzimanje mjera iz prvog podstavka koje se odnose na kupca.

2. Aranžmani financiranja sanacije ne koriste se izravno za nadoknađivanje gubitaka institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili za dokapitalizaciju takve institucije ili takvog subjekta. U slučaju da korištenje aranžmana financiranja sanacije za potrebe iz stavka 1. ovog članka neizravno dovede do toga da se dio gubitaka institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) prenese na aranžman financiranja sanacije, primjenjuju se načela za korištenje aranžmana financiranja sanacije utvrđena u članku 44.

Članak 102.

Ciljna razina

1. Države članice osiguravaju da do 31. prosinca 2024. dostupna financijska sredstva njihovih aranžmana financiranja dosegnu najmanje 1 % iznosa osiguranih depozita svih institucija s odobrenjem za rad na njihovu državnom području. Države članice mogu postaviti ciljne razine u slučaju prekoračenja tog iznosa.

2. Tijekom početnog razdoblja iz stavka 1. doprinosi aranžmanima financiranja prikupljeni u skladu s člankom 103. vremenski se raspodjeljuju što je moguće ravnomjernije dok se ne postigne ciljna razina, no uzimajući u obzir fazu poslovnog ciklusa i utjecaj koji prociklički doprinosi mogu imati na financijski položaj institucija koje daju doprinos.

Države članice mogu produljiti početno razdoblje za najviše četiri godine u slučaju da su aranžmani financiranja obavili ukupne isplate u iznosu većem od 0,5 % osiguranih depozita svih institucija s odobrenjem za rad na njihovu državnom području koji su osigurani u skladu s Direktivom 2014/49/EU.

3. Ako se nakon početnog razdoblja iz stavka 1. dostupna financijska sredstva smanje na iznos manji od ciljne razine navedene u tom stavku, redovni doprinosi prikupljeni u skladu s člankom 103. nastavljaju se prikupljati dok se ne ostvari ciljna razina. Nakon što se ciljna razina dosegne prvi put ako su dostupna financijska sredstva naknadno smanjena na manje od dvije trećine ciljne razine, ti doprinosi postavlja se na razinu koja omogućuje dostizanje ciljne razine u roku od šest godina.

Redovni doprinos uzima u obzir fazu poslovnog ciklusa i utjecaj koji prociklički doprinosi mogu imati na određivanje godišnjih doprinosa u kontekstu ovog stavka.

4. EBA do 31. listopada 2016. podnosi Komisiji izvješće s preporukama o odgovarajućoj referentnoj točki za određivanje ciljne razine za aranžmane financiranja sanacije, te posebno o tome predstavljaju li ukupne obveze prikladniji temelj od osiguranih depozita.

5. Na temelju rezultata izvješća iz stavka 6. Komisija, prema potrebi, do 31. prosinca 2016. podnosi Europskom parlamentu i Vijeću zakonodavni prijedlog o temelju za ciljnu razinu za aranžmane financiranja sanacije.

Članak 103.

Ex ante doprinosi

1. Kako bi se ostvarila ciljna razina navedena u članku 102., države članice osiguravaju da se doprinosi prikupljaju najmanje na godišnjoj razini od institucija s odobrenjem za rad na njihovom državnom području uključujući podružnice u Uniji.

2. Doprinos svake institucije razmjernan je iznosu njezinih obveza (isključujući regulatorni kapital) umanjenom za osigurane depozite u odnosu na ukupne obveze (isključujući regulatorni kapital) umanjene za osigurane depozite svih institucija s odobrenjem za rad na državnom području države članice.

Ti doprinosi usklađuju se razmjerno profilu rizičnosti institucija u skladu s kriterijima usvojenima u skladu sa stavkom 7.

3. Dostupna financijska sredstva koja se uzimaju u obzir kako bi se ostvarila ciljna razina navedena u članku 102. mogu uključivati neopozive obveze plaćanja koja su u potpunosti osigurana kolateralima niskog rizika i neopterećena pravima bilo koje treće osobe, stoje na raspolaganju i izdvojena su isključivo za uporabu od strane sanacijskih tijela za potrebe navedene u članku 101. stavku 1. Udio neopozivih obveza plaćanja ne premašuje 30 % ukupnog iznosa doprinosa prikupljenih u skladu s ovim člankom.

4. Države članice osiguravaju da je obveza plaćanja doprinosa navedenih u ovom članku izvršiva prema nacionalnom pravu te da su dospjeli doprinosi u cijelosti plaćeni.

Države članice uspostavljaju odgovarajuće regulatorne i računovodstvene obveze, obveze izvješćivanjem i druge obveze kako bi osigurale da su dospjeli doprinosi u cijelosti plaćeni. Države članice osiguravaju mjere kako bi se pravilno provjerilo jesu li doprinosi ispravno plaćeni. Države članice osiguravaju mjere za sprečavanje utaje, izbjegavanja i zloporabe.

5. Iznosi prikupljeni u skladu s ovim člankom upotrebljavaju se isključivo u svrhe iz članka 101. stavka 1.
6. Podložno člancima 37., 38., 40., 41. i 42., iznosi primljeni od institucije u sanaciji ili prijelazne institucije, kamate i drugi prihodi od ulaganja te svi drugi prihodi mogu ići u korist aranžmana financiranja.
7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. radi pobližeg određivanja pojma prilagođavanja doprinosa razmjerno profilu rizičnosti institucije kako je navedeno u stavku 2. uzimajući u obzir sve sljedeće okolnosti:
 - (a) izloženost institucije riziku, uključujući važnost njezinih aktivnosti trgovanja, njezina izvanbilančna izlaganja riziku i njezin stupanj zaduženosti;
 - (b) stabilnost i raznolikost izvora financiranja društva i neopterećenu imovinu s visokim stupnjem likvidnosti;
 - (c) financijsko stanje institucije;
 - (d) vjerojatnost da će institucija krenuti u sanaciju;
 - (e) razinu do koje je institucija prethodno imala koristi od izvanrednih javnih financijskih potpora;
 - (f) složenost strukture institucije i mogućnost njezine sanacije;
 - (g) važnost institucije za stabilnost financijskog sustava ili ekonomije jedne države članice ili više država članica ili Unije;
 - (h) činjenicu da je institucija dio institucionalnog sustava zaštite.
8. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. radi pobližeg određivanja:
 - (a) obveza u vezi s prijavom, računovodstvom, izvješćivanjem te ostalih obveza iz stavka 4. kojima se osigurava stvarno plaćanje doprinosa;
 - (b) mjera iz stavka 4. kako bi osigurala da se pravilno provjeri jesu li doprinosi ispravno plaćeni;

Članak 104.

Izvanredni ex-post doprinosi

1. Ako dostupna financijska sredstva nisu dovoljna za pokrivanje gubitaka, troškova ili drugih rashoda nastalih uporabom aranžmana financiranja, države članice osiguravaju da se izvanredni ex-post doprinosi prikupljaju od institucija s odobrenjem za rad na njihovim državnim područjima kako bi se pokrili dodatni iznosi. Ti se izvanredni ex-post doprinosi raspodjeljuju među institucijama u skladu s pravilima utvrđenima u članku 103. stavku 2.

Izvanredni *ex-post* doprinosi ne prelaze iznos koji je triput veći od godišnjeg iznosa doprinosa utvrđenog u skladu s člankom 103.

2. Članak 103. stavci od 4. do 8. primjenjuju se na doprinose prikupljene u skladu s ovim člankom.
3. Sanacijsko tijelo može djelomično ili u cijelosti odgoditi plaćanje izvanrednih *ex-post* doprinosa institucije aranžmanu financiranja sanacije ako bi plaćanje tih doprinosa ugrozilo likvidnost ili solventnost institucije. Takva odgoda odobrava se za razdoblje od najdulje 6 mjeseci, no može se obnoviti na zahtjev institucije. Doprinosi odgođeni u skladu s ovim stavkom plaćaju se kasnije, u trenutku kada takvo plaćanje više ne ugrožava likvidnost ili solventnost institucije.
4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 115. kako bi pobliže odredila okolnosti i uvjete pod kojima se plaćanje doprinosa pojedine institucije može odgoditi u skladu sa stavkom 3. ovog članka.

Članak 105.

Alternativna sredstva financiranja

Države članice osiguravaju da aranžmani financiranja pod njihovom nadležnošću imaju mogućnost ugovaranja pozajmica ili drugih oblika potpore od institucija, financijskih institucija ili ostalih trećih strana u slučaju da iznosi prikupljeni u skladu s člankom 103. nisu dovoljni za pokrivanje gubitaka, troškova ili drugih rashoda nastalih upotrebom aranžmana financiranja, a izvanredni *ex-post* doprinosi iz članka 104. nisu odmah dostupni ili dovoljni.

Članak 106.

Pozajmljivanje između aranžmana financiranja

1. Države članice osiguravaju da aranžmani financiranja pod njihovom nadležnošću mogu zatražiti zajam od svih drugih aranžmana financiranja unutar Unije u slučaju:
 - (a) da iznosi prikupljeni u skladu s člankom 103. nisu dovoljni za pokrivanje gubitaka, troškova ili drugih rashoda nastalih uporabom aranžmana financiranja;
 - (b) da izvanredni *ex-post* doprinosi predviđeni u članku 104. nisu odmah dostupni; i
 - (c) da alternativna sredstva financiranja predviđena u članku 105. nisu odmah dostupna pod razumnim uvjetima.
2. Države članice osiguravaju da su aranžmani financiranja pod njihovom nadležnošću mogu ovlašteno pozajmljivati drugim aranžmanima financiranja unutar Unije u okolnostima navedenima u stavku 1.
3. Nakon zahtjeva iz stavka 1., svaki od drugih aranžmana financiranja u Uniji odlučuje hoće li pozajmiti aranžmanu financiranja koji je podnio zahtjev. Države članice mogu zatražiti da se ta odluka donese nakon savjetovanja s nadležnim ministarstvom ili s vladom, ili uz njihovu suglasnost. Odluka se donosi žurno.
4. O kamatnoj stopi, razdoblju otplate i drugim uvjetima zajmova dogovaraju se aranžman financiranja koji pozajmljuje i drugi aranžmani financiranja koji su odlučili da će sudjelovati. Zajmovi svakog aranžmana financiranja koji sudjeluje imaju istu kamatnu stopu, isto razdoblje otplate i iste druge uvjete osim ako se svi aranžmani financiranja koji sudjeluju dogovore drukčije.

5. Iznos koji pozajmljuje svaki aranžman financiranja sanacije koji sudjeluje razmjern je iznosu osiguranih depozita u državi članici tog aranžmana financiranja sanacije, uzimajući u obzir zbroj osiguranih depozita u državama članicama aranžmana financiranja sanacije koji sudjeluju. Te stope doprinosa mogu se mijenjati sporazumom svih aranžmana financiranja koji sudjeluju.

6. Nepodmireni zajam aranžmanu financiranja sanacije druge države članice u skladu s ovim člankom smatra se imovinom aranžmana financiranja sanacije koji je dao zajam i može se računati prema ciljnoj razini za taj aranžman financiranja.

Članak 107.

Uzajamna potpora nacionalnih aranžmana financiranja u slučaju sanacije grupe

1. Države članice osiguravaju da u slučaju sanacije grupe kako je navedeno u članku 91. ili članku 92. nacionalni aranžman financiranja svake institucije koja je dio grupe doprinese financiranju sanacije grupe u skladu s ovim člankom.

2. Za potrebe stavka 1., sanacijsko tijelo za grupu, nakon savjetovanja sa sanacijskim tijelima za institucije koje su dio grupe, predlaže, ako je potrebno prije poduzimanja bilo kakve mjere sanacije, plan financiranja kao dio programa sanacije grupe predviđenog člancima 891. i 92.

Plan financiranja dogovara se u skladu s postupkom donošenja odluka iz članaka 91. i 92.

3. Plan financiranja uključuje:

(a) vrednovanje u skladu s člankom 36. s obzirom na pogođene subjekte grupe;

(b) gubitke koje iskazuje svaki pogođeni subjekt grupe u trenutku izvršavanja instrumenata sanacije;

(c) za svaki pogođeni subjekt grupe, gubitke koje bi imala svaka kategorija dioničara i vjerovnika;

(d) bilo koji doprinos koji bi sustavi osiguranja depozita morali dati u skladu s člankom 109. stavkom 1.;

(e) ukupni doprinos aranžmana financiranja sanacije te svrhu i oblik doprinosa;

(f) temelj za izračunavanje iznosa kojim svaki nacionalni aranžman financiranja države članice u kojoj se nalaze pogođeni subjekti grupe treba doprinijeti financiranju sanacije grupe kako bi se izradio ukupni doprinos iz točke (e);

(g) iznos kojim nacionalni aranžman financiranja svakog pogođenog subjekta grupe treba doprinijeti financiranju sanacije grupe te oblik tih doprinosa;

(h) iznos zajma koji će aranžmani financiranja države članice u kojoj se pogođeni subjekti grupe nalaze ugovoriti s institucijama, financijskim institucijama i ostalim trećim stranama, u skladu s člankom 105.;

(i) vremenski okvir za korištenje aranžmana financiranja država članica u kojima se nalaze pogođeni subjekti grupe, koji bi se trebao moći produljiti prema potrebi.

4. Osnovica za raspodjelu doprinosa iz stavka 3. točke (bc) usklađen je sa stavkom 5. ovog članka i s načelima iz plana sanacije grupe u skladu s člankom 12. stavkom 3. točkom (f), osim ako je u planu financiranja dogovoreno drukčije.
5. Osim ako je u planu financiranja dogovoreno drukčije, temelj za izračunavanje doprinosa svakog nacionalnog aranžmana financiranja uzima u obzir posebno:
- (a) udio rizikom ponderirane imovine grupe koju posjeduju institucije i subjekti iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) s poslovnim nastanom u državi članici tog aranžmana financiranja sanacije;
 - (b) udio imovine grupe koju posjeduju institucije i subjekti iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) s poslovnim nastanom u državi članici tog aranžmana financiranja sanacije;
 - (c) udio gubitaka, koji su doveli do potrebe za sanacijom grupe, koji je proizišao iz subjekata grupe pod nadzorom nadležnih tijela u državi članici tog aranžmana financiranja sanacije; te
 - (d) udio sredstava aranžmana financiranja grupe za koje se, u skladu s planom financiranja, očekuje da će biti upotrijebljeni kako bi izravno donijeli korist subjektima grupe s poslovnim nastanom u državi članici tog aranžmana financiranja sanacije.
6. Države članice unaprijed uspostavljaju pravila i postupke kako bi osigurale da svaki nacionalni aranžman financiranja može odmah uplatiti svoj doprinos financiranju sanacije grupe, ne dovodeći u pitanje stavak 2.
7. Za potrebe ovog članka, države članice osiguravaju da aranžmani financiranja grupe imaju mogućnost, pod uvjetima utvrđenima u članku 105., ugovaranja pozajmljivanja i drugih oblika potpore od institucija, financijskih institucija ili ostalih trećih strana.
8. Države članice osiguravaju da nacionalni aranžmani financiranja u njihovoj nadležnosti mogu jamčiti sva pozajmljivanja koja ugovore aranžmani financiranja grupe u skladu sa stavkom 7.
9. Države članice osiguravaju da se korist od svih prihoda ili prednosti koje su posljedica upotrebe aranžmana financiranja grupe dodjeljuju nacionalnim aranžmanima financiranja u skladu s njihovim doprinosima financiranju sanacije kako je utvrđeno u stavku 2.

Članak 108.

Rangiranje depozita u insolventijskoj hijerarhiji

Države članice osiguravaju da u nacionalnom pravu kojim se uređuje redovni postupak u slučaju insolventnosti:

- (a) sljedeći imaju isti red prvenstva, a koji je viši od reda prvenstva predviđenog za tražbine običnih neosiguranih nepovlaštenih vjerovnika:
 - i. onaj dio prihvatljivih depozita fizičkih osoba, mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koji premašuje razinu pokrića predviđenu člankom 6. Direktive 2014/49/EU;
 - ii. depoziti fizičkih osoba, mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća koji bi bili prihvatljivi depoziti da nisu bili položeni preko podružnica koje se nalaze izvan Unije institucija s poslovnim nastanom u Uniji;

(b) sljedeći imaju isti red prvenstva, a koji je viši od reda prvenstva predviđenog u točki (a):

i. osigurani depoziti;

ii. sustavi osiguranja depozita s prijelazom prava i obveza osiguranih deponentata u slučaju insolventnosti.

Članak 109.

Korištenje sustava osiguranja depozita u kontekstu sanacije

1. Države članice osiguravaju da je, ako sanacijska tijela poduzmu mjere sanacije i pod uvjetom da ta mjera osigurava da deponenti i dalje imaju pristup svojim depozitima, sustav osiguranja depozita kojemu institucija pripada odgovoran za:

(a) ako se primjenjuje *bail-in* instrument, iznos koji bi se osiguranim deponentima bio otpisao kako bi se nadoknadili gubitci u instituciji u skladu s člankom 46. stavkom 1. točkom (a) da su osigurani depoziti bili uključeni u opseg *bail-ina* i otpisani do jednakog iznosa kao i vjerovnici i istim redoslijedom prioriteta u skladu s nacionalnim pravom kojim se uređuje redovni postupak u slučaju insolventnosti; ili

(b) ako se primjenjuje jedan instrument sanacije ili više njih, a nije riječ o *bail-in* instrumentu, iznos gubitaka koje bi osigurani deponenti bili pretrpjeli da su osiguranih deponenti pretrpjeli gubitke razmjerne gubitcima koje su imali vjerovnici s istim redoslijedom prioriteta u skladu s nacionalnim pravom kojim se uređuje redovni postupak u slučaju insolventnosti.

U svim slučajevima odgovornost sustava osiguranja depozita nije veća od iznosa gubitaka koje bi trebalo snositi da je institucija likvidirana u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

Ako se primjenjuje *bail-in* instrument, sustav osiguranja depozita ne mora davati nikakav doprinos u odnosu na troškove dokapitalizacije institucije ili prijelazne institucije u skladu s člankom 46. stavkom 1. točkom (b).

Ako je vrednovanjem u skladu s člankom 74. utvrđeno da je doprinos sustava osiguranja depozita sanaciji bio veći od neto gubitaka koji bi bili nastali likvidacijom institucije u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, sustav osiguranja depozita ima pravo na isplatu razlike od strane aranžmana financiranja sanacije u skladu s člankom 75.

2. Države članice osiguravaju da se iznos do kojeg je sustav osiguranja depozita odgovoran u skladu sa stavkom 1. ovog članka određuje u skladu s uvjetima iz članka 36. stavka.

3. Doprinos iz sustava osiguranja depozita za potrebe stavka 1. isplaćuje se u gotovini.

4. Ako se prihvatljivi depoziti kod institucije u sanaciji prenesu na drugi subjekt instrumentom prodaje poslovanja ili instrumentom prijelazne institucije, deponenti u skladu s Direktivom 2014/49/EU nemaju tražbinu prema sustavu osiguranja depozita u pogledu nijednog dijela svojih depozita u instituciji u sanaciji koja nisu prenesena, pod uvjetom da je iznos prenesenih sredstava jednak ili veći od ukupnog iznosa pokriva predviđenog u članku 6. Direktive 2014/49/EU.

5. Neovisno o stavcima 1. do 4., ako se dostupna financijska sredstva sustava osiguranja depozita koriste u skladu s time i naknadno su smanjena na manje od dvije trećine ciljne razine tog sustava osiguranja depozita, redovni doprinos tom sustavu osiguranja depozita postavlja se na razinu koja omogućuje postizanje ciljne razine u roku od šest godina.

U svim slučajevima odgovornost sustava osiguranja depozita nije veća od iznosa koji je jednak iznosu od 50 % njegove ciljane razine u skladu s člankom 10. Direktive 2014/49/EU. Države članice mogu, uzimajući u obzir posebnosti svojih nacionalnih bankarskih sektora, odrediti postotak koji je viši od 50 %.

U svim okolnostima sudjelovanje sustava osiguranja depozita u skladu s ovom Direktivom nije veće od gubitaka koji bi nastali u likvidaciji u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.

GLAVA VIII.

SANKCIJE

Članak 110.

Administrativne sankcije i druge administrativne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide i izriču kaznenopravne sankcije, države članice utvrđuju pravila o administrativnim sankcijama i drugim administrativnim mjerama koje se primjenjuju u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredbi kojima se prenosi ova Direktiva, te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu primjenu. Ako države članice odluče da neće utvrditi pravila za administrativne sankcije za kršenja koja podliježu nacionalnom kaznenom pravu, obavješćuju Komisiju o relevantnim odredbama kaznenog prava. Administrativne sankcije i druge administrativne mjere moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Države članice osiguravaju da, ako se obveze iz prvog stavka primjenjuju na institucije, financijske institucije i matična društva u Uniji, u slučaju kršenja mogu se, podložno uvjetima utvrđenim nacionalnim pravom, primijeniti administrativne sankcije na članove upravljačkog tijela i druge fizičke osobe koje su u skladu s nacionalnim pravom odgovorne za kršenje.

3. Ovlasti izricanja administrativnih sankcija iz ove Direktive daju se sanacijskim tijelima ili, ako su različita, nadležnim tijelima, ovisno o vrsti kršenja. Sanacijska tijela i nadležna tijela imaju sve ovlasti za prikupljanje informacija i sve istražne ovlasti koje su potrebne za izvršavanje njihovih funkcija. Pri izvršavanju svojih ovlasti izricanja sankcija sanacijska tijela i nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da administrativne sankcije ili druge administrativne mjere daju željene rezultate te usklađuju svoje djelovanje kada je riječ o prekograničnim slučajevima.

4. Sanacijska tijela i nadležna tijela izvršavaju svoje administrativne ovlasti za izricanje sankcija u skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom na bilo koji od sljedećih načina:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) vlastitom odgovornošću putem delegiranja takvim tijelima;
- (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

Članak 111.

Posebne odredbe

1. Države članice osiguravaju da njihovi zakoni i drugi propisi predviđaju sankcije i druge administrativne mjere barem u odnosu na sljedeće situacije:

- (a) nesastavljanje, neodržavanje i neažuriranje planova oporavka i planova oporavka grupe, čime se krši članak 5. ili članak 7.;

- (b) neobavješćivanje nadležnog tijela o namjeri pružanja financijske potpore grupi, čime se krši članak 25.,
- (c) nepružanje svih informacija potrebnih za izradu planova sanacije, čime se krši članak 11.;
- (d) propust upravljačkog tijela institucije ili svakog subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) da obavijesti nadležno tijelo kada institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) propada ili bi mogao propasti, čime se krši članak 81. stavak 1.
2. Države članice osiguravaju da u slučajevima iz stavka 1. administrativne sankcije i druge administrativne mjere koje je moguće primijeniti uključuju najmanje sljedeće:
- (a) javnu izjavu u kojoj je navedena fizička osoba, institucija, financijska institucija, matično društvo u Uniji ili druga pravna osoba koja je odgovorna te vrsta kršenja;
- (b) naredbu kojom se traži od odgovorne fizičke ili pravne osobe da prekine postupanje i da više ne ponavlja takvo postupanje;
- (c) privremenu zabranu za svakog člana upravljačkog tijela ili višeg rukovodstva institucije ili subjekta iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili za bilo koju drugu fizičku osobu, koju se smatra odgovornom, da obavlja funkcije u institucijama ili subjektima iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d);
- (d) u slučaju pravne osobe, administrativne novčane kazne u iznosu do 10 % ukupnog godišnjeg neto prometa te pravne osobe u prethodnoj poslovnoj godini; Ako je pravna osoba društvo kći matičnog društva, relevantni promet je promet koji proizlazi iz konsolidiranih financijskih izvještaja krajnjeg matičnog poduzeća u prethodnoj poslovnoj godini;
- (e) u slučaju fizičke osobe, administrativne novčane kazne u iznosu do 5 000 000 EUR, ili u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, istovjetna vrijednost u nacionalnoj valuti 2. srpnja 2014.;
- (f) administrativne novčane kazne u visini do dvostrukog iznosa koristi dobivene kršenjem, ako je takvu korist moguće utvrditi.

Članak 112.

Objavljivanje administrativnih sankcija

1. Države članice osiguravaju da sanacijska tijela i nadležna tijela na svojoj službenoj internetskoj stranici objave barem sve administrativne sankcije koje su izrekle zbog kršenja nacionalnih odredbi kojima se prenosi ova Direktiva, kada protiv takvih sankcija nije podnesen pravni lijek ili je pravo na pravni lijek iskorišteno. Takvo objavljivanje obavlja se bez odgode, nakon što je fizička ili pravna osoba obaviještena o toj sankciji, uključujući podatke o vrsti i prirodi kršenja te identitet fizičke ili pravne osobe kojoj je sankcija izrečena.

Ako države članice dozvole objavljivanje sankcija protiv kojih je moguće podnošenje pravnog lijeka, sanacijska tijela i nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama bez odgode objavljuju obavijest o statusu tog pravnog lijeka i njegovom ishodu.

2. Sanacijska tijela i nadležna tijela objavljuju sankcije koje su izrekla anonimno, na način koji je u skladu s nacionalnim pravom, u sljedećim situacijama:

- (a) ako je sankcija izrečena fizičkoj osobi i objavljivanje osobnih podataka se pokazalo nerazmjernim na temelju obvezne prethodne procjene proporcionalnosti takvog objavljivanja;

- (b) ako bi objavljivanje ugrozilo stabilnost financijskog tržišta ili kaznenu istragu u tijeku;
- (c) ako bi objavljivanje prouzročilo, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi, nerazmjernu štetu institucijama ili subjektima iz članka 1. stavka 1. točke (b), (c) ili (d) ili uključenim fizičkim osobama.

Umjesto toga, u takvim se slučajevima objavljivanje podataka o kojima je riječ može dogoditi na razumno razdoblje ako se može predvidjeti da će u tom razdoblju prestati postojati razlozi za anonimno objavljivanje.

3. Sanacijska tijela i nadležna tijela osiguravaju da svako objavljivanje u skladu s ovim člankom ostane na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina. Osobni podaci sadržani u objavljivanju ostaju na službenoj internetskoj stranici sanacijskih tijela ili nadležnih tijela samo onoliko dugo koliko je to potrebno u skladu s mjerodavnim propisima o zaštiti podataka.

4. EBA do 3. srpnja 2016. podnosi izvješće Komisiji o objavljivanju anonimnih sankcija država članica kako je predviđeno stavkom 2. te posebno o tome postoje li u tom pogledu znatna odstupanja među državama članicama. To izvješće također sadrži podatke o svim važnim odstupanjima u trajanju objavljivanja sankcija u skladu s nacionalnim pravom država članica za objavljivanje sankcija.

Članak 113.

Održavanje središnje baze podataka koje provodi EBA

1. Podložno obvezi čuvanja poslovne tajne iz članka 84., sanacijska tijela i nadležna tijela obavješćuju EBA-u o svim administrativnim sankcijama koje su izrekla u skladu s člankom 111. te o statusu pravnog lijeka i njegovom ishodu. EBA održava središnju bazu podataka o sankcijama o kojima je obaviještena isključivo u svrhu razmjene informacija između sanacijskih tijela koje su dostupne samo sanacijskim tijelima te se ažuriraju na temelju informacija koje daju sanacijska tijela. EBA održava središnju bazu podataka o sankcijama o kojima je obaviještena isključivo u svrhu razmjene informacija između nadležnih tijela koje su dostupne samo nadležnim tijelima te se ažuriraju na temelju informacija koje daju nadležna tijela.

2. EBA održava internetsku stranicu s poveznicama na svako objavljivanje sankcija sanacijskog tijela i svako objavljivanje sankcija nadležnog tijela u skladu s člankom 112. te navodi razdoblje za koje svaka država članica objavljuje sankcije.

Članak 114.

Učinkovita primjena sankcija i izvršavanje ovlasti izricanja sankcija nadležnih tijela i sanacijskih tijela

Države članice osiguravaju da kod određivanja vrste administrativnih sankcija ili drugih administrativnih mjera i razine administrativnih novčanih kazni nadležna tijela i sanacijska tijela uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti odgovorne fizičke ili pravne osobe;
- (c) financijsku snagu odgovorne fizičke ili pravne osobe, uzetu kao ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak odgovorne fizičke osobe;
- (d) iznos ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka odgovorne fizičke ili pravne osobe, ako ih je moguće utvrditi;

- (e) gubitke koje su zbog kršenja imale treće osobe, ako ih je moguće utvrditi;
- (f) razinu suradnje odgovorne fizičke ili pravne osobe s nadležnim tijelima i sanacijskim tijelima;
- (g) prethodna kršenja od strane odgovorne fizičke ili pravne osobe.
- (h) moguće sistemske posljedice kršenja.

GLAVA IX.

OVLASTI IZVRŠAVANJA

Članak 115.

Izvršavanje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. drugog stavka, članka 44. stavka 11., članka 76. stavka 4., članka 103. stavaka 7. i 8. i članka 104. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 2. srpnja 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. drugog stavka, članka 44. stavka 11., članka 76. stavka 4., članka 103. stavaka 7. i 8. i članka 104. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dana nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dana naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. drugog stavka, članka 44. stavka 11., članka 76. stavka 4., članka 103. stavaka 7. i 8. ili članka 104. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.
6. Komisija ne donosi delegirane akte kada zbog razdoblja stanke Europski parlament za nadzor ima manje od pet mjeseci uključujući sva produljenja.

GLAVA X.

IZMJENE DIREKTIVA 82/891/EEZ, 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU I 2013/36/EU TE UREDBI (EU) br. 1093/2010 I (EU) br. 648/2012

Članak 116.

Izmjena Direktive 82/891/EEZ

Članak 1. stavak 4. Direktive 82/891/EEZ zamjenjuje se sljedećim:

- „4. Primjenjuje se članak 1. stavci 2., 3. i 4. Direktive 2011/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2011/35/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o spajanjima dioničkih društava (SL L 110, 29.4.2011., str. 1).“

Članak 117.

Izmjene Direktive 2001/24/EZ

Direktiva 2001/24/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) U članku 1. dodaju se sljedeći stavci:

„3. Ova se Direktiva također primjenjuje na investicijska društva kako su definirana u članku 4. stavku 1. točki 2. Uredbe(EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*) i njihove podružnice osnovane u državama članicama izuzev onih u kojima imaju sjedišta.

4. U slučaju primjene instrumenata sanacije i izvršavanja sanacijskih ovlasti iz Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**) ova Direktiva također se primjenjuje na financijske institucije, društva i matična društva koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2014/59/EU.

5. Članci 4. i 7. ove Direktive ne primjenjuju se u slučajevima kada se primjenjuje članak 83. Direktive 2014/59/EU.

6. Članak 33. ove Direktive ne primjenjuje se u slučajevima kada se primjenjuje članak 84. Direktive 2014/59/EU.

(*) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

(**) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014, str. 190).“;

(2) Članak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive:

— „matična država članica“ znači matična država članica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 43. Uredbe (EU) br. 575/2013;

— „država članica domaćin“ znači država članica domaćin kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 44. Uredbe (EU) br. 575/2013;

— „podružnica“ znači podružnica kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 17. Uredbe (EU) br. 575/2013;

— „nadležno tijelo“ znači nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 40. Uredbe (EU) br. 575/2013 ili sanacijsko tijelo u smislu članka 2. stavka 1. točke 18. Direktive 2014/59/EU u pogledu mjera reorganizacije koje se poduzimaju u skladu s tom direktivom;

- „upravitelj” znači svaka osoba ili tijelo imenovano od strane upravnih ili pravosudnih tijela, a zadaća mu je upravljanje mjerama reorganizacije;
- „upravna ili pravosudna tijela” znači ona upravna ili pravosudna tijela države članice u čijoj su nadležnosti mjere reorganizacije ili likvidacijski postupci;
- „mjere reorganizacije” znači one mjere čija je svrha očuvati ili obnoviti financijsko stanje neke kreditne institucije ili investicijskog društva kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 2. Uredbe (EU) br. 575/2013, a mogle bi utjecati na ranije stečena prava trećih strana, uključujući mjere koje obuhvaćaju mogućnost suspenzije plaćanja, suspenzije mjera izvršenja ili smanjenje tražbina; te mjere uključuju primjenu instrumenata sanacije i izvršavanje sanacijskih ovlasti u skladu s Direktivom 2014/59/EU;
- „likvidator” znači svaka osoba ili svako tijelo imenovano od strane upravnih ili pravosudnih tijela, a zadaća mu je upravljanje postupkom likvidacije;
- „postupak likvidacije” znači ukupni postupci pokrenuti i nadzirani od strane upravnih ili pravosudnih tijela države članice s ciljem unovčenja imovine pod nadzorom tih tijela, uključujući i slučajeve u kojima je postupak priveden kraju nagodbom ili drugom sličnom mjerom;
- „uređeno tržište” znači uređeno tržište kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 22. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*);
- „instrument” znači financijski instrument kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 50. podtočki (b) Uredbe (EU) br. 575/2013.

(*) Direktiva (EU) 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349).;

(3) Članak 25. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 25.

Sporazumi o netiranju

Ne dovodeći u pitanje članke 68. i članka 71. Direktive 2014/59/EU, sporazume o netiranju uređuje isključivo ugovorno pravo kojim se uređuju takvi sporazumi.”;

(4) Članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

Repo ugovori

Ne dovodeći u pitanje članke 68. i članka 71. Direktive 2014/59/EU i članak 24. ove Direktive, repo ugovore uređuje isključivo ugovorno pravo kojim se uređuju takvi sporazumi.”;

Članak 118.

Izmjena Direktive 2002/47/EZ

Direktiva 2002/47/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) U članku 1. dodaje se sljedeći stavak:

„6. Članci od 4. do 7. ove Direktive ne primjenjuju se ni na kakva ograničenja u provedbi ugovora o financijskom kolateralu niti ograničenja učinka ugovora o financijskom kolateralu u vrijednosnim papirima, odredbe o konačnom netiranju ili prijeboju određena na temelju glave IV. poglavlja V. ili VI. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili na bilo kakvo takvo ograničenje određeno na temelju sličnih ovlasti u pravu države članice radi olakšavanja uredne sanacije bilo kojeg subjekta iz stavka 2. točke (c) podtočke iv. i točke (d) koji podliježe zaštitnim mjerama koje su najmanje jednakovrijedne mjerama navedenima u glavi IV. poglavlju VII. Direktive 2014/59/EU.

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“;

(2) Članak 9.a zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 9.a

Direktive 2008/48/EZ i 2014/59/EU

Ovom Direktivom ne dovode se u pitanje direktive 2008/48/EZ i 2014/59/EU.“.

Članak 119.

Izmjena Direktive 2004/25/EZ

U članku 4. stavku 5. Direktive 2004/25/EZ dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice osiguravaju da se članak 5. stavak 1. ove Direktive ne primjenjuje u slučaju upotrebe instrumenata sanacije te sanacijskih ovlasti i mehanizama predviđenih u glavi IV. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“.

Članak 120.

Izmjena Direktive 2005/56/EZ

U članku 3. Direktive 2005/56/EEZ dodaje se sljedeći stavak:

„4. Države članice osiguravaju da se ova Direktiva ne primjenjuje na društvo ili društva koja podliježu upotrebi instrumenata sanacije te sanacijskih ovlasti i mehanizama predviđenih u glavi IV. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“.

Članak 121.

Izmjene Direktive 2007/36/EZ

Direktiva 2007/36/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 1. dodaje se sljedeći stavak:

„4. Države članice osiguravaju da se ova Direktiva ne primjenjuje u slučaju upotrebe instrumenata sanacije te sanacijskih ovlasti i mehanizama predviđenih u glavi IV. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“;

(2) u članku 5. dodaju se sljedeći stavci:

„5. Države članice osiguravaju da za potrebe Direktive 2014/59/EU glavna skupština može dvotrećinskom većinom važećih glasova odlučiti ili izmijeniti statut kako bi propisala da se glavna skupština koja se sastaje radi odluke o povećanju kapitala saziva unutar kraćeg roka od onog utvrđenog u stavku 1. ovog članka pod uvjetom da se ta skupština ne održava unutar deset kalendarskih dana od dana saziva te da su ispunjeni uvjeti iz članka 27. i 29. Direktive 2014/59/EU i da je povećanje kapitala nužno za izbjegavanje uvjeta za sanaciju iz članka 32. i 33. te direktive.

6. Za potrebe stavka 5., ne primjenjuje se obveza svake države članice da odredi jedinstveni rok u članku 6. stavku 3., obveza osiguravanja pravovremene dostupnosti izmijenjenog dnevnog reda u članku 6. stavku 4. i obveza svake države članice da odredi jedinstveni datum utvrđivanja stanja u knjizi dioničara u članku 7. stavku 3.“.

Članak 122.

Izmjena Direktive 2011/35/EU

U članku 1. Direktive 2011/35/EU dodaje se sljedeći stavak:

„4. Države članice osiguravaju da se ova Direktiva ne primjenjuje na društvo ili društva koja podliježu upotrebi instrumenata sanacije te sanacijskih ovlasti i mehanizama predviđenih u glavi IV. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“.

Članak 123.

Izmjena Direktive 2012/30/EU

U članku 45. Direktive 2012/30/EU dodaje se sljedeći stavak:

„3. Države članice osiguravaju da se članak 10., članak 19. stavak 1., članak 29. stavci 1.i 2. i 3., članak 31. stavak 2. prvi podstavak, članci od 33. do 36. i članci 40., 41. i 42. ove Direktive ne primjenjuju u slučaju upotrebe instrumenata sanacije te sanacijskih ovlasti i mehanizama predviđenih u glavi IV. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“.

Članak 124.

Izmjena Direktive 2013/36/EU

U članku 74. Direktive 2013/36/EU stavak 4. briše se.

Članak 125.

Izmjena Uredbe (EU) br. 1093/2010

Uredba (EU) br. 1093/2010 mijenja se kako slijedi:

(1) U članku 4., točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„(2) „nadležno tijelo” znači:

- i. nadležno tijelo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 40. Uredbe (EU) br. 575/2013 i u smislu direktiva 2007/64/EZ i 2009/110/EZ;
- ii. s obzirom na direktive 2002/65/EZ i 2005/60/EZ, tijela nadležna za osiguravanje usklađenosti kreditnih i financijskih institucija sa zahtjevima iz tih direktiva;
- iii. s obzirom na Direktivu 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), imenovano tijelo kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (18) te direktive;
- iv. s obzirom na Direktivu 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**), sanacijsko tijelo kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki 18. te direktive.

(*) Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149).

(**) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).“;

(2) U članku 40. stavku 6. dodaje se sljedeći podstavak:

„Za potrebe djelovanja unutar područja primjene Direktive 2014/59/EU, člana Odbora nadzornih tijela iz stavka 1. točke (b) može u svakoj državi članici prema potrebi pratiti predstavnik sanacijskog tijela, koji nema pravo glasa.”.

Članak 126.

Izmjena Uredbe (EU) br. 648/2012

U članku 81. stavku 3. Uredbe (EU) br. 648/2012 dodaje se sljedeća točka:

„(k) sanacijska tijela imenovana u skladu s člankom 3. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EZ i direktiva 2001/24/EEZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EZ i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190).”.

GLAVA XI.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 127.

sanacijski odbor EBA-e

EBA osniva stalni interni odbor u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) br. 1093/2010 u svrhu pripreme odluka EBA-e koje se donose u skladu s njezinim člankom 44., uključujući odluke o nacrtima regulatornih tehničkih standarda i nacrtima provedbenih tehničkih standarda koji se odnose na zadaće povjerene sanacijskim tijelima kako je predviđeno u ovoj Direktivi. U skladu s njezinim člankom 38. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1093/2010, EBA posebno osigurava da niti jedna odluka iz tog članka na bilo koji način ne narušava financijske odgovornosti država članica. Taj interni odbor čine sanacijska tijela iz članka 3. ove Direktive.

Za potrebe ove Direktive EBA surađuje s EIOPA-om i ESMA-om unutar okvira Zajedničkog odbora europskih nadzornih tijela uspostavljenog člankom 54. Uredbe (EU) br. 1093/2010, Uredbe (EU) br. 1094/2010 i Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Za potrebe ove Direktive EBA osigurava strukturnu podjelu između sanacijskog odbora i drugih funkcija navedenih u Uredbi (EU) br. 1093/2010. Sanacijski odbor promiče razvoj i koordinaciju planova sanacije i razvija metode za sanaciju propadajućih financijskih institucija.

Članak 128.

Suradnja s EBA-om

Nadležna tijela i sanacijska tijela surađuju s EBA-om za potrebe ove Direktive u skladu s Uredbom (EU) br. 1093/2010.

Nadležna tijela i sanacijska tijela osiguravaju EBA-i bez odlaganja sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njenih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 129.**Preispitivanje**

Komisija preispituje provedbu ove Direktive te o tome podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 1. lipnja 2018. Procjenjuje posebno sljedeće:

- (a) na temelju izvješća EBA-e iz članka 4. stavka 7., potrebu za eventualnim izmjenama u vezi s umanjivanjem razlika na nacionalnoj razini;
- (b) na temelju izvješća EBA-e iz članka 45. stavka 19., potrebu za eventualnim izmjenama u vezi s umanjivanjem razlika na nacionalnoj razini.
- (c) funkcioniranje i učinkovitost uloge dodijeljene EBA-i u ovoj Direktivi, uključujući posredovanje.

Ako je potrebno, uz to se izvješće prilaže zakonodavni prijedlog.

Neovisno o preispitivanju iz prvog podstavka, Komisija do 3. srpnja 2017. posebno preispituje primjenu članaka 13., 18. i 45. u odnosu na ovlasti EBA-e za provedbu obvezujućeg posredovanja kako bi se uzeo u obzir budući razvoj u pravu o financijskim uslugama. To izvješće i prema potrebi svi priloženi prijedlozi dostavljaju se Europskom parlamentu i Vijeću.

Članak 130.**Prenošenje**

1. Države članice donose i objavljuju zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 31. prosinca 2014. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Države članice te mjere primjenjuju od 1. siječnja 2015.

Međutim, države članice primjenjuju odredbe donesene radi usklađivanja s glavom IV. poglavljem IV. odjeljkom 5. najkasnije od 1. siječnja 2016.

2. Kada države članice donose mjere iz stavka 1., te mjere sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice.

3. Države članice Komisiji i EBA-i dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 131.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 124. stupa na snagu 1. siječnja 2015.

*Članak 132.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. svibnja 2014.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

D. KOURKOULAS

PRILOG

ODJELJAK A

Informacije koje je potrebno uključiti u planove oporavka

Plan oporavka sadržava sljedeće informacije:

- (1) sažetak ključnih elemenata plana i sažetak ukupne mogućnosti oporavka;
- (2) sažetak značajnih promjena u instituciji od podnošenja posljednjeg plana oporavka;
- (3) plan komuniciranja i objave uz opis na koji način društvo namjerava rješavati moguće negativne reakcije tržišta;
- (4) raspon mjera u vezi s kapitalom i likvidnošću potrebnih za održavanje ili obnavljanje održivosti i financijskog položaja institucije;
- (5) procjenu vremenskog okvira za provedbu svakog važnog aspekta plana;
- (6) detaljan opis svih bitnih prepreka učinkovitoj i pravovremenoj provedbi plana, uključujući uzimanje u obzir utjecaja na ostatak grupe, potrošače i druge ugovorne strane;
- (7) identificiranje ključnih funkcija;
- (8) podroban opis postupaka određivanja vrijednosti i utrživosti temeljnih linija poslovanja, aktivnosti i imovine institucije;
- (9) podroban opis kako je planiranje oporavka uključeno u korporativnu strukturu upravljanja institucije te politike i postupke kojima se određuje odobravanje plana oporavka te utvrđivanje osoba koje su u organizaciji odgovorne za pripremu i provedbu plana;
- (10) mehanizme i mjere za očuvanje ili obnovu regulatornog kapitala institucije;
- (11) mehanizme i mjere kojima se osigurava da institucija ima odgovarajući pristup izvorima financiranja za nepredviđene događaje, uključujući moguće izvore likvidnosti, procjenu raspoloživih kolaterala i procjenu mogućnosti prijenosa likvidnosti između subjekata grupe i poslovanja, da bi se osiguralo da može nastaviti s poslovanjem i ispuniti svoje obveze u trenutku njihova dospijeca;
- (12) mehanizme i mjere za smanjivanje rizika i financijske poluge;
- (13) mehanizme i mjere za restrukturiranje obveza;
- (14) mehanizme i mjere za restrukturiranje linija poslovanja;
- (15) mehanizme i mjere potrebne za održavanje stalnog pristupa infrastrukturi financijskih tržišta;
- (16) mehanizme i mjere potrebne za održavanje neprekinutog rada operativnih procesa institucije, uključujući infrastrukturu i informatičke usluge;
- (17) pripremni mehanizmi za olakšavanje prodaje imovine ili linija poslovanja u vremenskom okviru prikladnom za obnavljanje financijskog zdravlja;
- (18) druge mjere i strategije uprave za obnavljanje financijskog zdravlja i očekivani financijski utjecaj tih mjera ili strategija;

- (19) pripremne mjere koje je institucija poduzela ili planove koje je potrebno poduzeti radi olakšavanja provedbe plana oporavka, uključujući one koji su nužni da bi se omogućila pravovremena dokapitalizacija institucije.
- (20) okvir pokazatelja kojim se određuju mjesta na kojima se mogu poduzeti odgovarajuće mjere iz plana.

ODJELJAK B

Informacije koje sanacijska tijela mogu zahtijevati od institucija radi izrade i održavanja planova sanacije

Sanacijska tijela mogu radi izrade i održavanja planova sanacije od institucija zahtijevati sljedeće informacije:

- (1) detaljan popis organizacijske strukture institucije uključujući popis svih pravnih osoba;
- (2) identificiranje neposrednih vlasnika te postotak dionica s pravom glasa i bez tog prava svake pravne osobe;
- (3) mjesto, nadležnost prema osnivanju društva, licence i ključne članove uprave za svaku pravnu osobu;
- (4) raspored ključnih aktivnosti institucije i temeljnih linija poslovanja uključujući važnu aktivnu i pasivnu povezanu s takvim aktivnostima i poslovanjem uz navođenje pravnih osoba;
- (5) detaljan opis sastavnih dijelova institucije i obveza svih njezinih pravnih osoba, razdvajajući, barem po vrsti i iznosu kratkoročnog i dugoročnog duga, osigurane, neosigurane i podređene obveze;
- (6) pojedinosti o onim obvezama institucije koje su prihvatljive obveze;
- (7) identificiranje postupaka potrebnih kako bi se odredilo kome je institucija založila kolateral, osoba koja drži kolateral i područje nadležnosti u kojem se kolateral nalazi;
- (8) opis izvanbilančnih izlaganja riziku institucije i njezinih pravnih osoba, uključujući raspored njezinih ključnih aktivnosti i temeljnih linija poslovanja;
- (9) važne zaštite institucije od rizika, uključujući raspored po pravnim osobama;
- (10) identificiranje glavnih ili ključnih ugovornih strana institucije te analizu utjecaja propasti glavnih ugovornih strana na financijsku situaciju institucije;
- (11) svaki sustav u okviru kojega institucija provodi znatan broj trgovinskih aktivnosti ili trgovinske aktivnosti velike vrijednosti, uključujući raspored po pravnim osobama, ključnim aktivnostima i temeljnim linijama poslovanja institucije;
- (12) svaki platni sustav, klirinški sustav ili sustav namire čiji je institucija član, izravno ili neizravno, uključujući raspored po pravnim osobama, ključnim aktivnostima i temeljnim linijama poslovanja institucije;
- (13) detaljan popis i opis ključnih upravljačkih informacijskih sustava, uključujući sustave za upravljanje rizikom, računovodstvo te financijsko i regulatorno izvješćivanje koje institucija upotrebljava, uključujući raspored po pravnim osobama, ključnim aktivnostima i temeljnim linijama poslovanja institucije;
- (14) utvrđivanje vlasnika sustava navedenih pod točkom (13), uz njih povezanih sporazuma o razini usluga te svih softvera i sustava ili dozvola, uključujući raspored po pravnim osobama, ključnim aktivnostima i temeljnim linijama poslovanja institucije;

- (15) identificiranje i raspored pravnih osoba te međusobne veze i odnosi ovisnosti između različitih pravnih osoba kao što su:
- zajedničko ili dijeljeno osoblje, prostori i sustavi;
 - aranžmani u vezi s kapitalom, financiranjem ili likvidnošću;
 - postojeća ili potencijalna kreditna izloženost;
 - sporazumi o unakrsnom jamstvu, dogovori o unakrsnom kolateralnom jamstvu, odredbe o unakrsnoj odgovornosti kod neplaćanja i sporazumi o unakrsnom netiranju između povezanih društava;
 - prijenosi rizika i dogovori o naizmjeničnom trgovanju; sporazumi o razini usluga;
- (16) nadležno i sanacijsko tijelo za svaku pravnu osobu;
- (17) član upravljačkog tijela odgovornog za pružanje informacija potrebnih za pripremu plana sanacije institucije te, ako se ne radi o istoj osobi, odgovorna osoba za različite pravne osobe, ključne aktivnosti i temeljne linije poslovanja institucije;
- (18) opis programa kojima institucija raspolaže kako bi osigurala da u slučaju sanacije sanacijsko tijelo ima sve potrebne informacije, o kojima će odlučiti sanacijsko tijelo, za primjenu instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti;
- (19) sve sporazume koje su institucija i njezine pravne osobe sklopili s trećim stranama do čijeg bi raskidanja moglo doći zbog odluke tijela da primjeni neki instrument sanacije te bi li posljedice raskidanja mogle utjecati na primjenu tog instrumenta sanacije;
- (20) opis mogućih izvora likvidnosti za potporu sanaciji;
- (21) informacije o imovini s teretom, likvidnoj imovini, izvanbilančnim aktivnostima, strategijama zaštite od rizika i praksama knjiženja.

ODJELJAK C

Elementi koje sanacijsko tijelo treba uzeti u obzir prilikom procjene mogućnosti sanacije neke institucije ili grupe

Prilikom procjene mogućnosti sanacije institucije ili grupe sanacijsko tijelo uzima u obzir sljedeće:

Prilikom procjene mogućnosti sanacije grupe, smatra se da upućivanja na neku instituciju uključuju bilo koju instituciju ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točke (c) ili (d) unutar grupe:

- (1) u kojoj mjeri institucija može rasporediti temeljne linije poslovanja i ključne aktivnosti po pravnim osobama;
- (2) u kojoj su mjeri pravne i korporativne strukture usklađene s temeljnim linijama poslovanja i ključnim aktivnostima;
- (3) u kojoj mjeri postoje aranžmani kojima se osigurava nužno osoblje, infrastruktura, financiranje, likvidnost i kapital za potporu temeljnih linija poslovanja i ključnih aktivnosti te njihovo održavanje;
- (4) u kojoj su mjeri sporazumi o uslugama koje institucija održava u potpunosti provedivi u slučaju sanacije institucije;
- (5) u kojoj je mjeri upravljačka struktura institucije prikladna za upravljanje i osiguravanje usklađenosti s unutarnjim politikama institucije u odnosu na njihove sporazume o razini usluga;

- (6) u kojoj mjeri institucija ima postupak za prijenos usluga koje pruža u skladu sa sporazumima o razini usluga trećim stranama u slučaju podjele ključnih funkcija ili temeljnih linija poslovanja;
- (7) u kojoj mjeri postoje planovi i mjere za nepredviđene događaje kojima se osigurava kontinuitet pristupa platnim sustavima i sustavima namire;
- (8) prikladnost upravljačkih informacijskih sustava u osiguravanju toga da sanacijska tijela mogu prikupiti točne i potpune informacije u vezi s temeljnim linijama poslovanja i glavnim aktivnostima radi olakšavanja brzog donošenja odluka;
- (9) sposobnost upravljačkih informacijskih sustava da pruže informacije nužne za djelotvornu sanaciju institucije u svakom trenutku, čak i u slučaju uvjeta koji se brzo mijenjaju;
- (10) u kojoj mjeri institucija testirala svoje upravljačke informacijske sustave u stresnim scenarijima koje je definiralo sanacijsko tijelo;
- (11) u kojoj mjeri institucija ili grupa mogu osigurati kontinuitet svojih upravljačkih informacijskih sustava kako za zahvaćenu instituciju tako i za novu instituciju u slučaju da su ključne aktivnosti i temeljne linije poslovanja odvojeni od ostatka aktivnosti i poslovanja;
- (12) u kojoj mjeri institucija ili grupa uspostavile odgovarajuće postupke kako bi osigurale da sanacijskim tijelima pruže informacije potrebne za utvrđivanje deponenata i iznosa osiguranih sustavima osiguranja depozita;
- (13) ako grupa upotrebljava jamstva unutar grupe, u kojoj mjeri ta jamstva pružena po tržišnim uvjetima te u kojoj mjeri sustavi upravljanja rizikom u vezi s tim jamstvima otporni;
- (14) ako grupa provodi naizmjenične transakcije, u kojoj mjeri te transakcije provode po tržišnim uvjetima te u kojoj mjeri sustavi upravljanja rizikom u vezi s tim transakcijama otporni;
- (15) u kojoj mjeri upotreba jamstava unutar grupe ili naizmjeničnih transakcija knjiženja povećava mogućnost širenja unutar grupe;
- (16) u kojoj mjeri pravna struktura grupe ometa primjenu instrumenata sanacije zbog broja pravnih osoba, složenosti strukture grupe ili poteškoća u usklađivanju poslovanja po pravnim subjektima;
- (17) iznos i vrstu prihvatljivih obveza institucije;
- (18) ako procjena obuhvaća mješovite holdinge, u kojoj mjeri sanacija subjekata grupe koji su institucije ili financijske institucije mogla imati negativan učinak na nefinancijski dio grupe;
- (19) postojanje i otpornost sporazuma o razini usluga;
- (20) imaju li tijela treće zemlje instrumente sanacije potrebne za podupiranje mjera sanacije koje poduzimaju sanacijska tijela Unije te mogućnost za koordinirano djelovanje nadležnih tijela Unije i treće zemlje;
- (21) izvedivost upotrebe instrumenata sanacije na način kojim se zadovoljavaju ciljevi sanacije, s obzirom na raspoložive instrumente i strukturu institucije;
- (22) u kojoj mjeri grupa dopušta sanacijskom tijelu sanaciju cijele grupe ili bilo kojeg njezinog subjekta ili više njih ne stvarajući znatan izravan ili neizravan nepovoljan učinak na financijski sustav, povjerenje u tržište ili gospodarstvo te s ciljem maksimalnog povećanja vrijednosti grupe kao cjeline;

-
- (23) programi i načini za olakšavanje sanacije u slučaju grupa koje imaju društva kćeri na područjima različite nadležnosti;
 - (24) vjerodostojnost upotrebe instrumenata sanacije na način kojim se ispunjavaju ciljevi sanacije, s obzirom na mogući učinak na vjerovnike, ugovorne strane, klijente i zaposlenike te moguće mjere nadležnih tijela trećih zemalja;
 - (25) u kojoj mjeri se utjecaj sanacije institucije na financijski sustav i na povjerenje u financijsko tržište može na odgovarajući način vrednovati;
 - (26) u kojoj mjeri bi sanacija institucije mogla imati znatan izravan ili neizravan negativan učinak na financijski sustav, povjerenje u tržište ili gospodarstvo;
 - (27) u kojoj mjeri bi se širenje na druge institucije ili na financijska tržišta moglo obuzdati primjenom instrumenata sanacije i sanacijskih ovlasti;
 - (28) u kojoj mjeri bi sanacija institucije mogla imati znatan utjecaj na funkcioniranje platnih sustava i sustava namire.
-

DIREKTIVA 2014/65/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 15. svibnja 2014.****o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU****(preinačena)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon dostavljanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ nekoliko je puta bitno izmijenjena ⁽⁵⁾. Budući da se trebaju provesti daljnje izmjene, trebalo bi je preinačiti radi jasnoće.
- (2) Direktivom Vijeća 93/22/EEZ ⁽⁶⁾ pokušali su se uspostaviti uvjeti prema kojima ovlaštena investicijska društva i banke mogu pružati određene usluge ili osnivati podružnice u drugim državama članicama na temelju odobrenja za rad i nadzora matične zemlje. U tu svrhu tom se Direktivom pokušalo uskladiti uvjete za odobrenje za rad i za poslovanje investicijskih društava, uključujući i pravila poslovnog ponašanja. Tom je Direktivom predviđeno i ujednačavanje nekih od uvjeta kojim se uređuje poslovanje uređenih tržišta.
- (3) Posljednjih godina sve je više aktivnih ulagatelja na financijskim tržištima, a izbor usluga i instrumenata koji im se nudi postaje sve opsežniji i kompleksniji. S obzirom na ovakav razvoj, pravnim okvirom Unije trebala bi se obuhvatiti široka paleta aktivnosti usmjerenih ulagateljima. Zato je potrebno osigurati neophodan stupanj usklađivanja koji će ulagateljima nuditi visoki stupanj zaštite, a investicijskim društvima omogućiti pružanje usluga u cijeloj Uniji kao unutarnjem tržištu, na temelju nadzora matične zemlje. Direktiva 93/22/EEZ je stoga zamijenjena Direktivom 2004/39/EZ.
- (4) Financijska kriza otkrila je slabosti u funkcioniranju i transparentnosti financijskih tržišta. S razvojem financijskih tržišta otkrila se potreba za jačanjem okvira za uređenje tržišta financijskih instrumenata, uključujući i kada se trgovanje na takvim tržištima odvija izvan mjesta izvršenja (OTC), kako bi se povećala transparentnost, bolje zaštitili ulagatelji, ojačalo povjerenje, razmotrila neregulirana područja i osiguralo da su nadzornicima zajamčene odgovarajuće ovlasti za izvršenje svojih zadataka.

⁽¹⁾ SL C 161, 7.6.2012., str. 3.

⁽²⁾ SL C 191, 29.6.2012., str. 80.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 15. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 13. svibnja 2014.

⁽⁴⁾ Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Vijeća 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/22/EEZ (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.).

⁽⁵⁾ Vidjeti Prilog III., dio A.

⁽⁶⁾ Direktiva Vijeća 93/22/EEZ od 10. svibnja 1993. o investicijskim uslugama u području vrijednosnih papira (SL L 141, 11.6.1993., str. 27.).

- (5) Regulatorna tijela na međunarodnoj razini slažu se u tome da su slabosti u korporacijskom upravljanju u brojnim financijskim institucijama, uključujući i nedostatak djelotvornog unutarnjeg nadzora, doprinijele financijskoj krizi. Prekomjerno i nepromišljeno preuzimanje rizika može dovesti do propasti pojedinih financijskih institucija i sustavnih problema u državama članicama i u svijetu. Nepravilno ponašanje društava koja pružaju usluge klijentima može izazvati štetu ulagatelju i gubitak njegovog povjerenja. Kako bi se spriječio potencijalno štetan učinak tih slabosti u sustavu korporativnog upravljanja, Direktiva 2004/39/EZ trebala bi se nadopuniti detaljnijim načelima i minimalnim standardima. Ta načela i standardi trebali bi se primjenjivati uzimajući u obzir vrstu, opseg i složenost investicijskih društava.
- (6) Skupina na visokoj razini za financijski nadzor u EU pozvala je Uniju da izradi usklađeniji skup financijskih propisa. U kontekstu buduće europske nadzorne strukture na sjednici Europskog vijeća 18. i 19. lipnja 2009. naglasila se potreba za uspostavljanjem jedinstvenih europskih pravila koja bi se primjenjivala na sve financijske institucije na unutarnjem tržištu.
- (7) Direktiva 2004/39/EZ bi stoga sada trebala biti djelomično preinačena u ovu Direktivu i djelomično zamijenjena Uredbom (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Oba pravna instrumenta trebala bi stvoriti pravni okvir koji bi uređio zahtjeve primjenjive na investicijska društva, uređena tržišta, pružatelje usluga dostave podataka i društva iz trećih zemalja koja pružaju investicijske usluge ili aktivnosti u Uniji. Stoga bi se ova Direktiva trebala čitati zajedno s navedenom Uredbom. Direktiva bi trebala sadržavati odredbe kojima se uređuje odobrenje za poslovanje, stjecanje kvalificiranog udjela, korištenje slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, uvjeti poslovanja investicijskih društava kako bi se osigurala zaštita ulagatelja, ovlasti nadzornih tijela matičnih država članica i država članica domaćina te sustav nametanja sankcija. Budući da je glavni cilj i predmet ove Direktive usklađivanje nacionalnih odredbi u vezi s navedenim područjima, ona bi se trebala temeljiti na članku 53. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Oblik direktive je primjeren kako bi se, prema potrebi, omogućilo usklađivanje provedbenih odredbi koje su obuhvaćene ovom Direktivom s postojećim posebnostima određenog tržišta i pravnim sustavom u svakoj državi članici.
- (8) Primjereno je u popis financijskih instrumenata uvrstiti robne i druge izvedenice koje su formirane i kojima se trguje na takav način da je za njih potrebno uspostaviti regulativu usporedivu s tradicionalnim financijskim instrumentima.
- (9) Područje primjene financijskih instrumenata uključivat će fizički namirene energetske ugovore kojima se trguje na organiziranoj trgovinskoj platformi (OTP), osim onih koji su već uređeni prema Uredbi br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Poduzeto je nekoliko mjera kako bi se ublažio utjecaj takvog uključivanja na društva koja trguju takvim proizvodima. U skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ danas su takva društva izuzeta od zahtjeva za vlastitim sredstvima, a to će izuzeće biti predmet revidiranja u skladu s člankom 493. stavkom 1. te Uredbe prije njegovog isteka najkasnije na kraju 2017. Budući da su ti ugovori financijski instrumenti, zahtjevi za zakonodavstvo o financijskim tržištima bi se primjenjivali od početka, stoga bi se ograničenja pozicija, izvješćivanje o transakcijama i uvjeti u vezi sa zlouporabom tržišta primjenjivali od datuma početka primjene ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014. Ipak, predviđeno je razdoblje od 42 mjeseca za primjenu obveza poravnanja i maržnih zahtjeva navedenih u Uredbi (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾.
- (10) Trebalo bi ograničiti ograničenje područja primjene u vezi s robnim izvedenicama kojima se trguje na OTP-u i koje su fizički namirene kako bi se izbjegli nedostaci u propisima koji mogu dovesti do regulatorne arbitraže. Stoga je nužno predvidjeti delegirani akt kojim bi se dodatno pojasnilo značenje izraza „mora biti fizički namiren” uzimajući u obzir barem kriterij ostvarive i postojeće obveze da se fizički isporuči, što ne može biti poništeno i bez prava na namiru u gotovini ili na kompenzacijske transakcije osim u slučajevima više sile, neispravnosti ili druge opravdane nemogućnosti provedbe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (Vidjeti str. 84. ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (SL L 326, 8.12.2011., str. 1.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27.7.2012., str. 1.).

- (11) Na promptnim sekundarnim tržištima emisijskih jedinica pojavio se niz prijevornih praksi, što bi moglo ugroziti povjerenje u trgovanje emisijskim jedinicama utvrđeno Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, te se poduzimaju mjere za jačanje sustava registracije emisijskih jedinica i uvjeta za otvaranje računa za trgovanje emisijskim jedinicama. U cilju jačanja integriteta i zaštite učinkovitog funkcioniranja takvih tržišta, uključujući i sveobuhvatni nadzor nad trgovanjem, primjereno je dopuniti mjere poduzete u okviru Direktive 2003/87/EZ prenošenjem emisijskih jedinica u potpunosti u područje primjene ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, razvrstavajući ih kao financijske instrumente.
- (12) Svrha je ove Direktive obuhvatiti poduzeća čija je redovita djelatnost ili poslovanje pružanje investicijskih usluga i/ili obavljanje investicijskih aktivnosti na profesionalnoj osnovi. Područje primjene ove Direktive stoga se ne bi trebalo odnositi na osobe koje obavljaju neku drugu profesionalnu aktivnost.
- (13) Potrebno je uspostaviti sveobuhvatni regulatorni sustav kojim se uređuje izvršavanje transakcija financijskim instrumentima bez obzira na načine trgovanja koji se primjenjuju za zaključivanje transakcija, kako bi se osigurala visoka kvaliteta izvršavanja transakcija ulagatelja te održao integritet i sveukupna učinkovitost financijskog sustava. Potrebno je stvoriti okvir koji je koherentan i osjetljiv na rizike za uređenje najvažnijih vrsta sustava izvršavanja naloga koji su trenutačno zastupljeni na europskom financijskom tržištu. Potrebno je voditi računa o pojavi nove generacije sustava organiziranog trgovanja, osim uređenih tržišta, koji trebaju podlijegati obvezama čiji je zadatak očuvati učinkovitost i uredno funkcioniranje financijskih tržišta te osigurati da takvi sustavi organiziranog trgovanja ne iskorištavaju regulatorne nedostatke.
- (14) Sva mjesta trgovanja, odnosno uređena tržišta, multilateralne trgovinske platforma (MTP) i OTP-ovi, trebala bi utvrditi transparentna i nediskriminirajuća pravila kojima se uređuje pristup sustavu. Međutim, dok bi uređena tržišta i MTP-ovi i dalje trebali podlijegati sličnim zahtjevima u pogledu toga koga smiju primiti kao člana ili sudionika, OTP-ovi bi trebali moći odrediti i ograničiti pristup, između ostalog, na temelju uloge i obveza koje oni imaju u odnosu na svoje klijente. U tom smislu, mjesta trgovanja trebala bi biti u mogućnosti utvrditi parametre za upravljanje sustavom kao takvim, poput minimalnog razdoblja latencije pod uvjetom da se to čini otvoreno i transparentno i da ne uključuje diskriminaciju operatera platforme.
- (15) Središnja druga ugovorna strana (CCP) definirana je Uredbom (EU) br. 648/2012 kao pravna osoba koja posreduje između drugih ugovornih strana u ugovorima kojima se trguje na jednom ili više financijskih tržišta te postaje kupac svakom prodavatelju i prodavatelj svakom kupcu. CCP-ovi nisu obuhvaćeni pojmom OTP kako je definirano ovom Direktivom.
- (16) Osobe koje imaju pristup uređenim tržištima ili MTP-ovima nazivaju se članovi ili sudionici. Oba su pojma međusobno zamjenjiva. Ti pojmovi ne uključuju korisnike koji mjestima trgovanja pristupaju samo izravnim elektroničkim pristupom.
- (17) Sistematski internalizatori trebali bi se definirati kao investicijska društva koja na organiziran, učestao, sustavan i pouzdan način trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata izvan uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a. Kako bi se osigurala objektivna i djelotvorna primjena ove definicije na investicijska društva, svako bilateralno trgovanje s klijentima trebalo bi se uzeti u obzir, a za utvrđivanje investicijskih društava od kojih se zahtijeva da se registriraju kao sistematski internalizatori trebalo bi definirati kriterije. Dok su mjesta trgovanja platforme na kojima su višestruki interesi trećih strana za kupnju i prodaju međusobno povezani, sistematskom internalizatoru ne bi smjelo biti dopušteno spajati interese trećih strana za kupnju i prodaju na funkcionalno isti način kao mjestima trgovanja.
- (18) Osobe koje upravljaju vlastitom imovinom i poduzećima, koje ne pružaju investicijske usluge niti obavljaju investicijske aktivnosti osim trgovanja za vlastiti račun financijskim instrumentima koji nisu robne izvedenice, emisijske jedinice ili njihove izvedenice, ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Direktive osim ako su održavatelji tržišta, članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a ili ako imaju izravan elektronički pristup mjestu trgovanja, primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja ili trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta (Uredba o zlouporabi tržišta) te o stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (Vidjeti str. 1. ovog Službenog lista).

- (19) Priopćenje ministara financija skupine G20 i guvernera središnjih banaka od 15. travnja 2011. navodi da bi sudionici na tržištima robnih izvedenica trebali podlijevati odgovarajućim propisima i nadzoru te da stoga treba izmijeniti neka izuzeća iz Direktive 2004/39/EZ.
- (20) Osobe koje trguju za vlastiti račun, uključujući održavatelje tržišta robnih izvedenica, emisijskih jedinica ili njihovih izvedenica, izuzev osoba koje trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata, ili koje pružaju investicijske usluge u odnosu na robne izvedenice, emisijske jedinice ili njihove izvedenice korisnicima ili dobavljačima iz njihove redovne djelatnosti ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Direktive, pod uvjetom da je ta aktivnost pomoćna aktivnost njihovoj redovnoj djelatnosti na razini grupe te da redovna djelatnost nije pružanje investicijskih usluga u smislu ove Direktive niti obavljanje bankovne djelatnosti u smislu Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a niti održavanje tržišta robnih izvedenica, te da te osobe ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja. Tehnički kriteriji za određivanje kada je djelatnost pomoćna takvim redovnim djelatnostima trebali bi se razjasniti u regulatornim tehničkim standardima, uzimajući u obzir kriterije navedene u ovoj Direktivi.

Ti bi kriteriji trebali osigurati da su nefinancijska društva koja trguju financijskim instrumentima nerazmjerno u usporedbi s razinom ulaganja u redovnu djelatnost obuhvaćena područjem primjene ove Direktive. U tu svrhu ti bi kriteriji u obzir trebali uzeti barem potrebu da pomoćne aktivnosti predstavljaju manji dio aktivnosti na razini grupe i opseg njihove djelatnosti trgovanja u usporedbi s ukupnom tržišnom aktivnosti trgovanja u tom razredu imovine. Kada regulatorna tijela, u skladu s pravom Unije ili nacionalnim zakonima i drugim propisima ili mjesta trgovanja, predviđaju obvezu pružanja likvidnosti na mjestu trgovanja, primjereno bi bilo da se transakcije koje se zaključuju kako bi se ispunila takva obveza isključe iz procjene je li aktivnost pomoćna ili nije.

- (21) Za potrebe ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014 kojima se uređuju i OTC izvedenice i izvedenice kojima se trguje na burzi u smislu Uredbe (EU) br. 600/2014, aktivnosti koje se smatraju objektivno mjerljivima kao one koje smanjuju rizike izravno povezane s komercijalnim aktivnostima ili aktivnostima financiranja riznice i transakcije unutar grupe trebalo bi razmatrati sukladno Uredbi (EU) br. 648/2012.
- (22) Osobe koje trguju robnim izvedenicama, emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama također mogu trgovati drugim financijskim instrumentima u sklopu njihovog upravljanja rizikom povezanog s njihovim poslovnim aktivnostima i financiranjem kako bi se zaštitile od rizika, kao što su valutni rizici. Stoga je važno pojasniti da se izuzeća primjenjuju kumulativno. Na primjer, izuzeće iz članka 2. stavka 1. točke j. može se koristiti zajedno s izuzećem iz članka 2. stavka 1. točke d.
- (23) Međutim, kako bi se izbjegla moguća zlouporaba izuzeća, održavatelji tržišta financijskih instrumenata osim održavatelja tržišta robnih izvedenica, emisijskih jedinica ili njihovih izvedenica, pod uvjetom da je ta aktivnost održavanja tržišta pomoćna aktivnosti njihovoj redovnoj djelatnosti na razini grupe i pod uvjetom da ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja, trebali bi biti obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive i ne bi trebali koristiti bilo koje izuzeće. Osobe koje trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata ili primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja financijskim instrumentima također bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Direktive i ne bi trebale koristiti bilo koje izuzeće.
- (24) Trgovanje za vlastiti račun kada se izvršavaju nalozi klijenata trebalo bi obuhvaćati društva koja izvršavaju naloge različitih klijenata trgujući za vlastiti račun uparivanjem naloga („back to back trading”); u tom slučaju ona bi se trebala smatrati nalogodavcem i trebala bi podlijevati odredbama ove Direktive koja obuhvaća izvršavanje naloga za račun klijenata i trgovanje za vlastiti račun.
- (25) Izvršavanje naloga u okviru poslovanja s financijskim instrumentima kao pomoćna aktivnost između dvije osobe čija redovna djelatnost na razini grupe ne podrazumijeva pružanje investicijskih usluga u smislu ove Direktive niti bankovnih djelatnosti u smislu Direktive 2013/36/EZ ne bi se trebalo smatrati trgovanjem za vlastiti račun kada se izvršavaju nalozi klijenata.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljaju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (26) Trebalo bi se podrazumijevati da se upućivanja na osobe u tekstu odnose i na fizičke i na pravne osobe.
- (27) Poduzeća za osiguranje ili životno osiguranje čije aktivnosti podliježu odgovarajućem nadzoru nadležnih tijela za bonitetni nadzor i Direktivi 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ trebala bi biti isključena iz područja primjene ove Direktive kad obavljaju aktivnosti iz te Direktive.
- (28) Osobe koje ne pružaju usluge trećim stranama nego se njihova djelatnost sastoji u pružanju investicijskih usluga isključivo svojim matičnim društvima, svojim društvima kćerima i drugim društvima kćerima svojih matičnih društava, ne bi trebale biti obuhvaćene ovom Direktivom.
- (29) Neka lokalna energetska komunalna poduzeća i neki operateri industrijskih postrojenja obuhvaćeni Sustavom EU-a za trgovanje emisijama povezuju i povjeravaju nekonsolidiranim društvima kćerima svoje trgovinske aktivnosti za zaštitu od komercijalnih rizika. Ti zajednički pothvati ne pružaju nikakve druge usluge i imaju točno istu funkciju kao osobe iz uvodne izjave 28. Kako bi se osigurali jednaki uvjeti, iz područja primjene ove Direktive također bi trebalo biti moguće isključiti zajedničke pothvate lokalnih energetskih komunalnih poduzeća ili operatera iz članka 3. točke (f) Direktive 2003/87/EZ koji ne pružaju nikakve druge usluge osim investicijskih usluga za lokalna energetska komunalna poduzeća ili operatere iz članka 3. točke (f) Direktive 2003/87/EZ i pod uvjetom da će ta lokalna energetska komunalna poduzeća ili ti operateri biti izuzeti na temelju članka 2. stavka 1. točke (j) ako sami provode te investicijske usluge. Ipak, kako bi osigurale primjerene zaštitne mehanizme te adekvatnu zaštitu investitora, države članice koje odluče izuzeti takve zajedničke pothvate trebale bi ih podvrgnuti zahtjevima koji su barem analogni onima navedenim u ovoj Direktivi, osobito u fazi izdavanja odobrenja za rad, pri procjeni njihovog ugleda i iskustva te primjerenosti dioničara, prilikom pregleda uvjeta za početno odobrenje za rad i stalnog nadzora kao i pri ispunjavanju poslovnih obveza.
- (30) Osobe koje u okviru svoje djelatnosti pružaju investicijske usluge samo povremeno također bi trebale biti isključene iz područja primjene ove Direktive, pod uvjetom da je ta djelatnost uređena i da relevantnim propisima nije zabranjeno povremeno pružanje investicijskih usluga.
- (31) Osobe čije se investicijske usluge sastoje isključivo od upravljanja programima sudjelovanja zaposlenika te stoga ne pružaju investicijske usluge trećim stranama, ne bi trebale biti obuhvaćene ovom Direktivom.
- (32) Iz područja primjene ove Direktive potrebno je isključiti središnje banke i druga tijela koja obavljaju slične poslove te javna tijela zadužena za upravljanje ili koja posreduju pri upravljanju javnim dugom, što uključuje i investiranje javnog duga, uz iznimku tijela koja su u cijelosti ili djelomično u državnom vlasništvu, čija je uloga komercijalne prirode ili vezana uz stjecanje udjela.
- (33) Kako bi se razjasnio sustav izuzeća za Europski sustav središnjih banaka (ESSB), druga nacionalna tijela koja vrše slične funkcije i tijela koja posreduju pri upravljanju javnim dugom, primjereno je ograničiti takva izuzeća na tijela i institucije koje vrše svoju funkciju u skladu s pravom jedne države članice ili u skladu s pravom Unije, kao i na međunarodna tijela čiji su članovi dvije države članice ili više njih koje imaju svrhu mobiliziranja sredstava financiranja i pružanja financijske pomoći u korist svojih članova koji se nalaze u ozbiljnim financijskim problemima ili im oni prijete, kao što je Europski instrument za financijsku stabilnost.
- (34) Iz područja primjene ove Direktive potrebno je izuzeti društva za zajednička ulaganja i mirovinske fondove, bez obzira na to jesu li usklađeni na razini Unije, kao i njihove depozitare ili upravljačka tijela, s obzirom na to da podliježu specifičnim pravilima izravno prilagođenima njihovim aktivnostima.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

- (35) Potrebno je isključiti iz područja primjene ove Direktive operatere sustava prijenosa kako su definirani u članku 2. stavku 4. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili članku 2. stavku 4. Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ kada izvršavaju svoje zadaće prema tim direktivama, prema Uredbi (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ ili Uredbi (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ ili prema mrežnim kodeksima ili smjernicama koje su usvojene u skladu s tim zakonodavnim aktima. U skladu s tim zakonodavnim aktima, operateri sustava prijenosa imaju određene obveze i odgovornosti te podliježu određenom certificiranju i nadzoru određenih nadležnih tijela iz sektora. Operateri sustava prijenosa također bi mogli koristiti takvo izuzeće kada koriste druge osobe koje kao pružatelji usluga za njihov račun izvršavaju njihove zadaće u skladu s tim zakonodavnim aktima ili mrežnim kodeksima ili smjernicama usvojenima u skladu s tim uredbama. Operateri sustava prijenosa ne bi trebali biti u mogućnosti koristiti takvo izuzeće kada pružaju investicijske usluge ili aktivnosti u vezi s financijskim instrumentima, uključujući i upravljanje platformama za sekundarno trgovanje pravima financijskog prijenosa.
- (36) Da bi osobe mogle koristiti izuzeća iz ove Direktive, one moraju trajno ispunjavati uvjete navedene za te iznimke. Posebno ako osoba pruža investicijske usluge ili obavlja investicijske aktivnosti, a izuzeta je iz ove Direktive jer su pritom usluge ili aktivnosti pomoćne uz redovnu djelatnost na razini grupe, za tu osobu više ne bi trebale vrijediti iznimke koje se odnose na pomoćne usluge, ako pružanje tih usluga ili aktivnosti više nije samo pomoćna djelatnost uz redovnu djelatnost.
- (37) Osobe koje pružaju investicijske usluge i/ili obavljaju investicijske aktivnosti obuhvaćene ovom Direktivom trebale bi podlijegati odobrenju za rad svojih matičnih država članica radi zaštite ulagatelja i stabilnosti financijskog sustava.
- (38) Kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad prema Direktivi 2013/36/EU ne bi trebalo dodatno odobrenje za pružanje investicijskih usluga ili obavljanje investicijskih aktivnosti prema ovoj Direktivi. Ako kreditna institucija odluči pružati investicijske usluge ili obavljati investicijske aktivnosti, prije izdavanja odobrenja za rad na temelju Direktive 2013/36/EU, nadležna tijela trebala bi provjeriti poštuje li ona relevantne odredbe ove Direktive.
- (39) Strukturirani depoziti pojavili su se kao oblik investicijskog proizvoda, međutim još uvijek nisu obuhvaćeni nikakvim zakonodavnim aktom za zaštitu ulagatelja na razini Unije, dok su druga strukturirana ulaganja obuhvaćena takvim zakonodavnim aktima. Stoga je primjereno ojačati povjerenje ulagatelja i ujednačiti regulatorni postupak koji se tiče distribucije različitih paketa investicijskih proizvoda namijenjenih malim ulagateljima kako bi se osigurala odgovarajuća razina zaštite ulagatelja u cijeloj Uniji. Zbog toga je primjereno uključiti strukturirane depozite u područje primjene ove Direktive. U tom pogledu, nužno je pojasniti da s obzirom na to da su strukturirani depoziti oblik investicijskog proizvoda oni ne obuhvaćaju depozite koji su povezani isključivo s kamatnim stopama, poput Euribora ili Libora, bez obzira na to jesu li kamatne stope već zadane ili su fiksne ili promjenjive. Takvi bi depoziti stoga trebali biti isključeni iz područja primjene ove Direktive.
- (40) Primjena ove Direktive za investicijska društva i kreditne institucije kad strukturne depozite prodaju klijentima ili ih savjetuju u vezi s njima strukturnim depozitima trebala bi podrazumijevati i situaciju kao da isti djeluju kao posrednici za te proizvode koje izdaju kreditne institucije koje mogu uzimati depozite u skladu s Direktivom 2013/36/EU.
- (41) Središnji depozitoriji vrijednosnih papira (CSD-ovi) sistemski su važne institucije za financijska tržišta koja osiguravaju početno upisivanje vrijednosnih papira, održavanje računa s izdanim vrijednosnim papirima i namiru gotovo svih trgovanja vrijednosnim papirima. CSD-ovi trebaju biti posebno uređeni pravom Unije i podlijegati, osobito, odobrenju za rad i određenim uvjetima poslovanja. Ipak, CSD-ovi mogu osim osnovnih usluga navedenih u drugom zakonodavstvu Unije, pružati investicijske usluge i aktivnosti koje su uređene ovom Direktivom.

⁽¹⁾ Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.).

⁽²⁾ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2011., str. 94.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 (SL L 211, 14.8.2011., str. 15.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2005. o uvjetima za pristup mrežama za prijenos prirodnog plina i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 1775/2003 (SL L 211, 14.8.2011., str. 36.).

Kako bi se osiguralo da svi subjekti koji pružaju investicijske usluge i aktivnosti podliježu istom zakonodavnom okviru, primjereno je osigurati da CSD-ovi ne podliježu zahtjevima ove Direktive koji se odnose na odobrenje na rad i određene uvjete poslovanja, nego da zakonodavstvo Unije koje uređuje CDS-ove kao takve osigura da oni podliježu odredbama ove Direktive kada pružaju investicijske usluge ili obavljaju investicijske aktivnosti uz usluge navedene u tom zakonodavstvu Unije.

- (42) Kako bi se pojačala zaštita ulagatelja u Uniji, primjereno je ograničiti uvjete po kojima države članice mogu isključiti iz primjene ove Direktive osobe koje pružaju investicijske usluge klijentima koji, zbog toga, nisu zaštićeni ovom Direktivom. Posebno je primjereno tražiti od država članica da primjenjuju na te osobe zahtjeve koji su barem analogni onima navedenim u ovoj Direktivi, osobito u fazi izdavanja odobrenja za rad, procjeni njihovog ugleda i iskustva te primjerenosti dioničara, prilikom pregleda uvjeta za početno odobrenje za rad i stalnog nadzora kao i pri ispunjavanju poslovnih obveza.

Osim toga, osobe isključene iz područja primjene ove Direktive trebale bi biti obuhvaćene sustavom za zaštitu ulagatelja prepoznatim u skladu s Direktivom 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili osiguranjem od profesionalne odgovornosti koje osigurava jednaku zaštitu klijentima u slučajevima obuhvaćenima tom Direktivom.

- (43) Ako investicijsko društvo neredovito pruža jednu ili više investicijskih usluga ili obavlja jednu ili više investicijskih aktivnosti koje nisu obuhvaćene njegovim odobrenjem za rad, ne bi mu trebalo biti potrebno dodatno odobrenje za rad na temelju ove Direktive.
- (44) Za potrebe ove Direktive, djelatnost zaprimanja i prijenosa naloga trebala bi obuhvatiti i uspostavljanje kontakta između jednog ili više ulagatelja, što omogućava zaključivanje transakcije između tih ulagatelja.
- (45) Investicijska društva i kreditne institucije koje distribuiraju financijske instrumente koje same izdaju trebale bi podlijegati ovoj Direktivi kada pružaju investicijske savjete svojim klijentima. Kako bi se uklonila nesigurnost i pojačala zaštita ulagatelja, primjereno je primijeniti ovu Direktivu onda kada investicijska društva i kreditne institucije na primarnom tržištu distribuiraju financijske instrumente koje su same izdale bez pružanja savjeta. U tu svrhu bi se definicija usluge izvršavanja naloga za račun klijenata trebala proširiti.
- (46) Načela uzajamnog priznavanja i nadzora koji vrši matična država članica zahtijevaju da nadležna tijela država članica ne izdaju ili oduzimaju odobrenje za rad ako okolnosti kao što je sadržaj poslovnog plana, geografska distribucija ili aktivnosti koje se stvarno obavljaju ili jasno ukazuju na to da je investicijsko društvo izabralo pravni sustav jedne države članice kako bi izbjeglo strože norme koje su na snazi u drugoj državi članici na čijem državnom području namjerava obavljati ili obavlja pretežni dio poslovanja. Investicijsko društvo koje je pravna osoba trebalo bi dobiti odobrenje za rad u državi članici u kojoj ima sjedište. Investicijsko društvo koje nije pravna osoba trebalo bi dobiti odobrenje za rad u državi članici u kojoj se nalazi njegova središnja uprava. Osim toga, država članica trebala bi tražiti da središnja uprava jednog investicijskog društva uvijek bude u njegovoj matičnoj državi članici i da ondje stvarno i posluje.
- (47) U Direktivi 2007/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ predviđeni su detaljni kriteriji za bonitetnu procjenu namjeravanog stjecanja u investicijskom društvu i za postupak njihove primjene. Kako bi se pružila pravna sigurnost, jasnoća i predvidljivost postupka procjene i njegovih rezultata, primjereno je potvrditi kriterije i postupak bonitetne procjene koji su navedeni u toj Direktivi.

⁽¹⁾ Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).

⁽²⁾ Direktiva 2007/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 92/49/EEZ i Direktiva 2002/83/EZ, 2004/39/EZ, 2005/68/EZ i 2006/48/EZ o postupovnim pravilima i kriterijima za ocjenjivanje bonitetne procjene stjecanja i povećanja udjela u financijskom sektoru (SL L 247, 21.9.2007., str. 1.).

Posebno, nadležna tijela trebala bi procijeniti primjerenost namjeravanog stjecatelja i financijsku stabilnost namjeravanog stjecanja na temelju sljedećih kriterija: ugled namjeravanog stjecatelja; ugled i iskustvo svake osobe koja će upravljati poslovanjem investicijskog društva kao rezultat namjeravanog stjecanja; financijske stabilnosti namjeravanog stjecatelja, hoće li investicijsko društvo moći ispunjavati bonitetne zahtjeve koji se temelje na ovoj Direktivi i na drugim direktivama, posebno na Direktivama 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i 2013/36/EZ; postoje li opravdani razlozi za sumnju da je u okviru članka 1. Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ došlo do pranja novca ili financiranja terorista ili se pokušalo s tim aktivnostima, ili da bi namjeravano stjecanje moglo povećati rizik s tim u vezi.

- (48) Investicijsko društvo kojemu je izdano odobrenje za rad u njegovoj matičnoj državi članici trebalo bi biti ovlašteno pružati investicijske usluge ili obavljati investicijske aktivnosti u cijeloj Uniji, bez traženja zasebnog odobrenja za rad od nadležnog tijela države članice u kojoj želi pružati te usluge ili obavljati te aktivnosti.
- (49) S obzirom na to da su određena investicijska društva izuzeta od određenih obveza predviđenih Direktivom 2013/36/EZ, trebalo bi ih obvezati na to da raspoložu minimalnim kapitalom ili da imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti ili kombinaciju tih dviju opcija. Kod usklađivanja ovih iznosa trebalo bi se voditi računa o usklađivanjima u okviru Direktive 2002/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Taj poseban postupak u svrhu adekvatnosti kapitala ne bi trebao dovoditi u pitanje odluke o odgovarajućem postupanju s tim društvima u okviru budućih promjena zakonodavstva Unije o adekvatnosti kapitala.
- (50) Budući da bi trebalo ograničiti područje primjene propisa o bonitetnom nadzoru na one subjekte koji na temelju činjenice da vode knjigu trgovanja na profesionalnoj osnovi predstavljaju izvor rizika druge ugovorne strane za druge tržišne sudionike, subjekte koji trguju za vlastiti račun financijskim instrumentima osim robnim izvedenicama, emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama” trebalo bi isključiti iz područja primjene ove Direktive pod uvjetom da oni nisu održavatelji tržišta, da ne trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata, da nisu članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a, da nemaju izravan elektronički pristup mjestu trgovanja i da ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja.
- (51) Radi zaštite prava vlasništva ulagatelja i drugih sličnih prava u odnosu na vrijednosne papire i prava ulagatelja u odnosu na sredstva koja je povjerio društvu, ta prava trebala bi se jasno razgraničiti od prava samog investicijskog društva. Ovo načelo, međutim, ne bi trebalo spriječiti društvo u trgovanju u vlastito ime, a za račun ulagatelja, ako to zahtijeva priroda transakcije, a ulagatelj je suglasan, primjerice kod pozajmljivanja vrijednosnih papira.
- (52) Zahtjevi koji se tiču zaštite imovine klijenta ključni su instrument za zaštitu klijenata pri pružanju usluga i obavljanju aktivnosti. Ti zahtjevi mogu se izuzeti kada se potpuno vlasništvo nad sredstvima i financijskim instrumentom prenese na investicijsko društvo kako bi se pokrile sadašnje ili buduće, stvarne, moguće ili očekivane obveze. Te široke mogućnosti izuzeća mogu izazvati nesigurnost i ugroziti djelotvornost zahtjeva koji se tiču zaštite imovine klijenta. Stoga, barem kada se radi o imovini malog ulagatelja, primjereno je ograničiti mogućnost investicijskih društava da sklapa ugovore o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva kako je definirano u Direktivi 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ radi osiguravanja ili pokrivanja njihovih obveza na drugačiji način.
- (53) Potrebno je osnažiti ulogu upravljačkih tijela investicijskih društava, uređenih tržišta i pružatelja usluga dostave podataka osiguranjem dobrog i pažljivog upravljanja, promicanja integriteta tržišta i interesa ulagatelja. Upravljačko tijelo investicijskog društva, uređenih tržišta i pružatelja usluga dostave podataka trebalo bi stalno posvećivati dovoljno vremena i zajedno posjedovati odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo kako bi moglo razumjeti

⁽¹⁾ Direktiva 2002/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2002. o dopunskom nadzoru kreditnih institucija, društava za osiguranje i investicijskih društava u financijskom konglomeratu i o izmjeni Direktiva Vijeća 73/239/EEZ, 79/267/EEZ, 92/49/EEZ, 92/96/EEZ, 93/6/EEZ i 93/22/EEZ i Direktiva 98/78/EZ i 2000/12/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 35, 11.2.2003., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL L 309, 25.11.2005., str. 15).

⁽³⁾ Direktiva 2002/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. prosinca 2002. o posredovanju pri osiguranju (SL L 9, 15.1.2003., str. 3.).

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o tržištima financijskih instrumenata (SL L 168, 27.6.2002., str. 43).

aktivnosti društva uključujući glavne rizike. Kako bi se izbjeglo grupno razmišljanje, a olakšala neovisna mišljenja i kritička preispitivanja, upravljačka tijela institucija trebala bi stoga biti dovoljno različita, što se tiče starosti, spola, geografskog podrijetla, obrazovanja i struke kako bi se prikazala različita stajališta i iskustva. U tom bi se kontekstu na zastupanje zaposlenika u upravljačkom tijelu, unošenjem ključne perspektive i istinskog znanja o unutarnjem funkcioniranju društava, moglo gledati kao na pozitivan način povećanja raznolikosti. Stoga bi raznolikost trebala biti jedan od kriterija za sastav upravljačkih tijela. Raznolikost bi također trebala općenito govoreći biti zastupljenija u politikama zapošljavanja društava. Ta bi politika, na primjer, trebala ohrabriti institucije na odabir kandidata s lista najboljih kandidata uključujući oba spola. U interesu usklađenog pristupa korporativnom upravljanju poželjno je uskladiti zahtjeve za investicijska društva što je više moguće s onima uključenim u Direktivu 2013/36/EU.

- (54) Kako bi upravljačko tijelo imalo djelotvoran nadzor i kontrolu nad aktivnostima investicijskih društava, uređenih tržišta i pružatelja usluga dostave podataka ono bi trebalo biti odgovorno za sveukupnu strategiju društva, uzimajući u obzir njegovo poslovanje i profil rizičnosti. Upravljačko tijelo trebalo bi preuzeti jasnu odgovornost tijekom poslovnog ciklusa društva, u područjima identifikacije i definiranja strateških ciljeva društva, strategije rizika i unutarnjeg upravljanja društvom, odobravanja njegove unutarnje organizacije, uključujući kriterije za odabir i osposobljavanje osoblja, djelotvornog nadzora viših rukovoditelja, određivanja općih politika kojima se uređuju pružanje usluga i obavljanje aktivnosti, uključujući i primitke od rada prodajnog osoblja i odobrenja novih proizvoda za distribuciju klijentima. Povremeno praćenje i procjena strateških ciljeva društava, njihove unutarnje organizacije i politika pružanja usluga i obavljanja aktivnosti trebali bi osigurati da se društvom stalno dobro i pažljivo upravlja, što je u interesu integriteta tržišta i zaštite ulagatelja. Istodobno obnašanje prevelikog broja direktorskih pozicija spriječilo bi člana upravljačkog tijela da provodi odgovarajuće vrijeme u obavljanju svoje nadzorne uloge.

Stoga je potrebno ograničiti broj direktorskih pozicija koje član upravljačkog tijela jedne institucije istodobno može imati u različitim subjektima. Ipak, direktorske pozicije u organizacijama koje nemaju dominantno komercijalne ciljeve, kao što su neprofitne ili dobrotvorne organizacije, ne bi trebalo uzeti u obzir u svrhu primjene takvog ograničenja.

- (55) U državama članicama koriste se različite upravljačke strukture. U većini slučajeva koristi se struktura jedinstvene ili dvojne uprave. Definicije korištene u ovoj Direktivi nastoje obuhvatiti sve postojeće strukture bez zagovaranja neke posebne strukture. One su isključivo funkcionalne u svrhu postavljanja pravila s određenim ishodom bez obzira na nacionalno pravo trgovačkih društava koje se primjenjuje na instituciju u svakoj državi članici. Definicije stoga ne bi trebale utjecati na općenitu podjelu nadležnosti u skladu s nacionalnim pravom trgovačkih društava.
- (56) Sve veći opseg aktivnosti koje mnoga investicijska društva istodobno obavljaju povećao je mogućnost sukoba interesa između različitih aktivnosti i interesa klijenata. Stoga je potrebno predvidjeti pravila kojima će se osigurati da se ovi sukobi ne odraze negativno na interese klijenata. Društva su dužna poduzeti učinkovite korake kako bi utvrdila te spriječila sukobe interesa ili njima upravljala te kako bi, što je više moguće, ublažila mogući utjecaj tih rizika. Ako ipak ostane neki zaostali rizik nauštrb interesa klijenta, klijentu bi prije sklapanja posla za njegov račun trebalo jasno otkriti općenitu prirodu i/ili izvor sukoba interesa te koraka poduzetih radi ublažavanja tih rizika.
- (57) Direktivom Komisije 2006/73/EZ ⁽¹⁾ omogućava se državama članicama da u kontekstu organizacijskih zahtjeva za investicijska društva traže snimanje telefonskih razgovora ili evidentiranje elektroničke komunikacije koji se tiču naloga klijenata. Snimanje telefonskih razgovora ili evidentiranje elektroničke komunikacije koji se odnos na naloge klijenata u skladu je s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije (Povelja) i opravdano je kako bi se ojačala zaštita ulagatelja, poboljšao nadzor tržišta i povećala pravna sigurnost u interesu investicijskih društava i njihovih klijenata. Važnost takvih snimaka također se spominje u tehničkim savjetima Komisiji koji je 29. srpnja 2010. izdao Odbor europskih regulatora za vrijednosne papire. Takvi bi zapisi trebali osigurati postojanje dokaza za dokazivanje uvjeta bilo kakvih naloga zadanih od strane klijenata i njihove povezanosti s transakcijama koje su izvršila investicijska društva te kako bi se otkrilo bilo kakvo ponašanje koje bi moglo biti relevantno u smislu zlouporabe tržišta, uključujući kada društva trguju za vlastiti račun.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s organizacijskim zahtjevima i uvjetima poslovanja investicijskih društava i pojmovima definiranim za potrebe te Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 26).

U tu svrhu zapisi su potrebni za sve razgovore koji uključuju predstavnike društva kada trguju ili namjeravaju trgovati za vlastiti račun. Kada klijenti naloge priopćavaju drugim kanalima osim telefona, takva bi komunikacija trebala biti na trajnom mediju kao što su pošta, faks, elektronička pošta, dokumentiranje naloga klijenta sačinjeno na sastanku. Na primjer, sadržaj relevantnog razgovora u četiri oka s klijentom mogao bi biti zabilježen tako da se vodi pisani zapisnik ili bilješke. Takvi bi se nalozi trebali smatrati jednakovrijednima onima zaprimljenim telefonom. Ako se rade zapisnici razgovora s klijentom u četiri oka, države članice bi trebale osigurati primjerene mehanizme zaštite kako bi osigurale da za klijenta ne nastane šteta zbog netočnog zapisnika kojim je zabilježen razgovor među stranama. Takvi mehanizmi zaštite ne bi trebali podrazumijevati nikakvu pretpostavku postojanja odgovornosti na strani klijenta.

Kako bi osigurali pravnu sigurnost s obzirom na područje primjene obveze, potrebno ju je primijeniti na svu opremu koju društvo osigurava ili čije korištenje dopušta investicijsko društvo te zahtijevati da investicijska društva poduzmu razumne korake kako bi osigurala da se za transakcije na koristi oprema koja je u privatnom vlasništvu. Ti bi zapisi trebali biti dostupni nadležnim tijelima u ispunjavanju njihovih nadzornih zadaća te u izvršenju provedbenih mjera u okviru ove Direktive te u okviru Uredbe (EU) br. 600/2014, Uredbe (EU) br. 596/2014 i Direktive 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ kako bi pomogli nadležnim tijelima odrediti ponašanja koja nisu u skladu s pravnim okvirom kojim se uređuje aktivnost investicijskih društava. Ti bi zapisi također trebali biti dostupni investicijskim društvima i klijentima kako bi pokazali razvoj njihovog odnosa s obzirom na naloge koje šalju klijenti i transakcije koje vrše društva. Zbog toga je primjereno da se u ovoj Direktivi predvide načela općeg režima koji se odnosi na snimanje telefonskih razgovora ili evidentiranja elektroničke komunikacije koja se odnosi na naloge klijenata.

- (58) U skladu sa zaključcima Vijeća o jačanju europskog financijskog nadzora donesenim u lipnju 2009. i da bi doprinijela uspostavi jedinstvenog regulatornog okvira za financijska tržišta Unije, pomogla u daljnjem razvoju jednakih uvjeta za države članice i sudionike na tržištu, povećala zaštitu ulagatelja i poboljšala nadzor i provedbu, Unija se obvezala, kada je primjereno, svesti na najmanju mjeru diskrecijska prava država članica u vezi sa zakonodavstvom Unije o financijskim uslugama. Osim uvođenja u ovu Direktivu zajedničkog sustava za snimanje telefonskih razgovora ili evidentiranje elektroničke komunikacije koje se tiče naloga klijenta, primjereno je smanjiti mogućnost nadležnih tijela da u pojedinim slučajevima delegiraju nadzorne zadaće, ograničavaju diskrecijska prava u zahtjevima koji se primjenjuju na vezane zastupnike i na izvješćivanje iz podružnica.
- (59) U proteklom desetljeću upotreba tehnologije za trgovanje bitno se razvila i sada je u velikoj mjeri koriste sudionici na tržištu. Veliki broj sudionika na tržištu sada koristi algoritamsko trgovanje u kojem računalni algoritam automatski odredi aspekte naloga s minimalnim posredovanjem čovjeka ili bez njega. Rizici koji proizlaze iz algoritamskog trgovanja trebali bi biti uređeni. Ipak, korištenje algoritama u obradi izvršenih transakcija nakon trgovanja ne predstavlja algoritamsko trgovanje. Investicijsko društvo koje algoritamsko trgovanje koristi u sklopu strategije održavanja tržišta trebalo bi neprekidno provoditi to održavanje tržišta tijekom određenog omjera sati trgovanja u mjestu trgovanja. Regulatorni tehnički standardi trebali bi pojasniti što predstavlja određeni omjer sati trgovanja u mjestu trgovanja tako da osigura da je taj određeni omjer znatan u usporedbi s ukupnim satima trgovanja, uzimajući u obzir likvidnost, visinu i vrstu određenog tržišta i karakteristike financijskih instrumenta kojim se trguje.
- (60) Investicijska društva koja algoritamsko trgovanje koriste u sklopu strategije održavanja tržišta trebala bi imati odgovarajuće sustave i kontrolu tih aktivnosti. Takvu aktivnost trebalo bi tumačiti na način koji je specifičan za njezin kontekst i svrhu. Definicija takve aktivnosti je stoga neovisna o definicijama kao što je ona za „aktivnosti održavanja tržišta” iz Uredbe (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (61) Poseban podskup algoritamskog trgovanja jest visokofrekventno algoritamsko trgovanje u kojem sustav za trgovanje velikom brzinom analizira podatke ili signale s tržišta i potom, kao odgovor na tu analizu, šalje ili ažurira veliku količinu naloga u vrlo kratkom vremenu. Visokofrekventno algoritamsko trgovanje može, osobito, sadržavati elemente kao što su kreiranje, generiranje, usmjeravanje ili izvršenje naloga koje određuje sustav bez ljudske intervencije za pojedinačne transakcije ili naloge, kratak vremenski okvir za utvrđivanje i likvidaciju pozicija, veliki dnevni promet portfelja, visoki omjer naloga i trgovine u danu i zaključenje dana trgovanja na ili blizu neutralne pozicije. Visokofrekventno algoritamsko trgovanje, između ostalog, karakteriziraju visoke stope poruka u danu koje predstavljaju naloge, ponude i otkazivanja. U utvrđivanju onoga što predstavlja visoke stope poruka u danu u

⁽¹⁾ Direktiva 2014/57/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kaznenim sankcijama za zlouporabu tržišta (Direktiva o zlouporabi tržišta) (Vidjeti str. 179. ovog Službenog lista).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 236/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o kratkoj prodaji i određenim aspektima kreditnih izvedenica na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza (SL L 86, 24.3.2012., str. 1).

obzir treba uzeti identitet klijenta koji stoji iza aktivnosti, duljinu razdoblja promatranja, usporedbu s ukupnom aktivnošću tržišta tijekom tog razdoblja i relativnu koncentraciju ili fragmentaciju aktivnosti. Visokofrekventno algoritamsko trgovanje obično obavljaju trgovci koji koriste vlastiti kapital za trgovanje. Ono nije strategija samo po sebi, već obično podrazumijeva upotrebu sofisticirane tehnologije za provedbu tradicionalnijih strategija trgovanja poput održavanja tržišta ili arbitraže.

- (62) Tehnički napredak omogućio je visokofrekventno trgovanje i razvoj poslovnih modela. Visokofrekventno trgovanje olakšano je kolokacijom platformi sudionika na tržištu u neposrednoj blizini sustava za usklađivanje transakcija na mjestu trgovanja. Kako bi se osigurali uredni i korektni uvjeti trgovanja, nužno je zahtijevati od mjesta trgovanja da pružaju takve kolokacijske usluge bez diskriminiranja, korektno i transparentno. Upotrebom tehnologije za trgovanje povećala se brzina, sposobnost i složenost trgovanja ulagatelja. Također je omogućila sudionicima na tržištu da svojim klijentima olakšaju izravan elektronički pristup tržištima upotrebom njihovih trgovinskih platformi, izravnim pristupom tržištu ili sponzoriranim pristupom. Tehnologija za trgovanje donijela je općenito koristi tržištu i sudionicima na tržištu, na primjer veće sudjelovanje na tržištima, povećanu likvidnost, manji raspon cijena, smanjenu kratkoročnu volatilnost cijena i način postizanja boljeg izvršenja naloga za klijente. Ipak, ta tehnologija dovodi do potencijalnih rizika, npr. povećani rizik od preopterećenja sustava mjesta trgovanja zbog velikog volumena naloga, rizik da algoritamsko trgovanje stvara duplicirane ili neispravne naloge ili da ne funkcionira učinkovito te tako doprinese stvaranju neuredno tržište.

Osim toga, postoji i rizik preosjetljivosti algoritamskih sustava za trgovanje na događaje na tržištu koji mogu pogoršati volatilnost cijena ako već postoji problem na tržištu. Konačno, ako se tehnike algoritamskog trgovanja ili visokofrekventnog algoritamskog trgovanja ne upotrebljavaju ispravno, u pogledu njih, kao i u pogledu svakog drugog oblika trgovanja, može doći do određenih ponašanja, koja su zabranjena Uredbom (EU) br. 596/2014. Visokofrekventno trgovanje može također, zbog toga što osobama koje trguju visokofrekventno daje prednost u odnosu na informacije” potaknuti ulagatelje da odaberu izvršavati transakcije na mjestima trgovanja na kojima mogu izbjeći interakciju s osobama koje trguju visokofrekventno. Primjereno je tehnike visokofrekventnog algoritamskog trgovanja koje se zasnivaju na određenim značajkama podvrgnuti posebnoj regulatornoj kontroli. Dok su to pretežno tehnike koje se zasnivaju na trgovanju za vlastiti račun, takva kontrola trebala bi se također primjenjivati ako je izvršenje tehnike strukturirano tako da se izbjegava izvršenje za vlastiti račun.

- (63) Ti potencijalni rizici od povećane upotrebe tehnologije najbolje se mogu ublažiti kombinacijom mjera i posebnih oblika kontrole rizika usmjerenih na društva koja koriste tehnike algoritamskog ili visokofrekventnog algoritamskog trgovanja koja pružaju izravan elektronički pristup i druge mjere usmjerene na operatere mjesta trgovanja kojima takva društva imaju pristup. Kako bi se ojačala otpornost tržišta s obzirom na tehnološki razvoj te bi mjere trebale odražavati i nadopunjavati tehničke smjernice koje je izdalo europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) („ESMA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ u veljači 2012. o sustavima i kontrolama u okruženju automatiziranog trgovanja za trgovinske platforme, investicijska društva i nadležna tijela (ESMA/2012/122). Poželjno je osigurati da sva društva koja se bave visokofrekventnim algoritamskim trgovanjem imaju odobrenja za rad. Takvim odobrenjem za rad bi se trebalo osigurati da ta društva podliježu organizacijskim zahtjevima prema Direktivi i da ih se nadzire na odgovarajući način. Ipak, ne bi trebalo zahtijevati da subjekti koji imaju odobrenje za rad i pod nadzorom su u skladu sa pravom Unije kojim se uređuje financijski sektor i koji su izuzeti iz ove Direktive, ali koji koriste tehnike algoritamskog trgovanja ili visokofrekventnog algoritamskog trgovanja trebaju imati odobrenje za rad u skladu s ovom Direktivom i trebali bi biti podvrgnuti samo mjerama i nadzoru s ciljem rješavanja određenog rizika koji proizlazi iz tih vrsta trgovanja. U tom bi pogledu ESMA trebala imati važnu koordinacijsku ulogu određivanjem odgovarajućih pomaka cijene kako bi se osiguralo uredno tržište na razini Unije.
- (64) I investicijska društva i mjesta trgovanja trebala bi osigurati jake mjere kako tehnike algoritamskog trgovanja ili visokofrekventnog algoritamskog trgovanja ne bi stvorili neuredno tržište i kako se ne bi mogle koristiti za zlouporabu. Mjesta trgovanja također bi trebala osigurati da su im sustavi trgovanja otporni i ispitani na odgovarajući način kako bi se suočili s povećanim tokovima naloga ili tenzijama na tržištu i da imaju uspostavljene sustave za prekid trgovanja u svim mjestima trgovanja tako da je moguće privremeno zaustaviti trgovanje ili ga ograničiti ako dođe do iznenadnih neočekivanih kretanja cijena.
- (65) Također je nužno osigurati da su strukture naknada mjesta trgovanja transparentne, nediskriminirajuće i korektno i da nisu strukturirane tako da se njima promiču neuredni tržišni uvjeti. Stoga je potrebno dopustiti mjestima

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

trgovanja da prilagode svoje naknade za povučene naloge u skladu s vremenskim trajanjem u kojem je nalog zadržan te da prilagode naknade za svaki financijski instrument na koji se primjenjuju. Države članice bi također trebale omogućiti mjestima trgovanja da uvedu više naknade za izdavanje naloga koji se kasnije povuku ili za sudionike koji daju veći omjer povučenih naloga i za one koji posluju sa tehnikom visokofrekventnog algoritamskog trgovanja kako bi se odrazilo dodatno opterećenje na kapacitet sustava bez nužnih koristi za druge sudionike na tržištu.

- (66) Uz mjere u vezi s tehnikama algoritamskog trgovanja i visokofrekventnog algoritamskog trgovanja, primjereno je da investicijska društva svojim klijentima zabrane pružanje izravnog elektroničkog pristupa tržištima ako takav pristup ne podliježe pravilnim sustavima i nadzoru. Bez obzira na oblike pruženog izravnog pristupa, društva koja pružaju takav pristup trebala bi ocijeniti i pregledati primjerenost klijenata koji koriste tu uslugu i osigurati uvođenje kontrole rizika za korištenje usluge te zadržavanje odgovornosti tih društava za trgovanja koja predaju njihovi klijenti korištenjem njihovih sustava ili kodeksa trgovanja. Primjereno je da detaljni organizacijski zahtjevi koji se tiču tih novih oblika trgovanja budu detaljnije propisani u regulatornim tehničkim standardima. Time bi se trebala osigurati mogućnost izmjene zahtjeva kada je potrebno da bi se razmislile dodatne inovacije i razvoji u tom području.
- (67) Kako bi osigurali učinkoviti nadzor te omogućili nadležnim tijelima pravovremeno poduzimanje odgovarajućih mjera protiv nevažećih ili nezakonitih algoritamskih strategija potrebno je označiti sve naloge koje generira algoritamsko trgovanje. Označavanjem bi se nadležnim tijelima omogućilo određivanje i razlikovanje naloga koji proizlaze iz različitih algoritama te učinkovitu rekonstrukciju i procjenu strategija koje koriste korisnici algoritamskog trgovanja. To bi trebalo ublažiti rizik od nedvosmislenog dodjeljivanja naloga algoritamskoj strategiji ili trgovcu. Označavanje nadležnim tijelima omogućuje učinkovito i djelotvorno djelovanje protiv strategija algoritamskog trgovanja koje djeluju malverzacijski ili predstavljaju rizike za pravilno funkcioniranje tržišta.
- (68) Kako bi osigurali očuvanje integriteta tržišta u svjetlu tehnoloških razvoja na financijskim tržištima, ESMA bi redovno trebala tražiti ulazne podatke od nacionalnih stručnjaka o razvoju u vezi s tehnologijom trgovanja uključujući visokofrekventno trgovanje i nove prakse koje bi mogle predstavljati zlouporabu tržišta, kako bi odredila i promicala učinkovite strategije za sprječavanje i rješavanje takvih zlouporaba.
- (69) Trenutno u Uniji djeluju brojna mjesta trgovanja, među kojima postoje i oni koji trguju istim financijskim instrumentima. Kako bi se razmotrili mogući rizici za interese ulagatelja, nužno je formalizirati i dodatno koordinirati postupke povezane s posljedicama trgovanja na drugim mjestima trgovanja ako jedno investicijsko društvo ili tržišni operater koji posluje na mjestu trgovanja odluči suspendirati ili isključiti financijski instrument iz trgovanja. Radi pravne sigurnosti i primjerenog razmatranja sukoba interesa kada se odlučuje o suspenziji ili isključenju financijskog instrumenata iz trgovanja, trebalo bi osigurati da ako jedno investicijsko društvo ili tržišni operater koji posluje u mjestu trgovanja prestane s trgovanjem zbog toga što nije usklađen s njihovim propisima, drugi slijede tu odluku ako je tako odlučilo njihovo nadležno tijelo osim ako nastavak trgovanja nije opravdan iznimnim okolnostima. Osim toga, potrebno je formalizirati i poboljšati razmjenu informacija i suradnju među nadležnim tijelima u vezi sa suspenzijom ili isključenjem financijskog instrumenta iz trgovanja u mjestu trgovanja. Te bi mjere trebale biti obuhvaćene na način da sprečavaju da mjesta trgovanja koriste informacije prenesene u kontekstu suspenzije ili isključenja financijskih instrumenata iz trgovanja za komercijalnu namjenu.
- (70) Sve je više ulagatelja aktivno na financijskim tržištima, a na raspolaganju im je složeniji, raznolikiji niz usluga i instrumenata; s obzirom na to, nužno je predvidjeti određeni stupanj usklađivanja kako bi se ulagateljima ponudila visoka razina zaštite u cijeloj Europskoj uniji. Kada je donesena Direktiva 2004/39/EZ, sve veća ovisnost ulagatelja o osobnim preporukama zahtijevala je uvrštenje investicijskog savjetovanja u investicijske usluge koje podliježu odobrenju za rad i posebnim obvezama poslovnog ponašanja. Stalna važnost osobnih preporuka klijentima i sve složenije usluge i instrumenti zahtijevaju povećanje obveza poslovnog ponašanja kako bi se povećala zaštita ulagatelja.
- (71) Države članice trebale bi osigurati da investicijska društva djeluju u skladu s najboljim interesima svojih klijenata te da mogu poštovati svoje obveze iz ove Direktive. Sukladno tomu, investicijska bi društva trebala razumjeti karakteristike ponuđenih ili preporučenih financijskih instrumenata te uspostaviti i pregledati učinkovite politike i mehanizme kako bi odredila kategorije klijenata kojima treba pružiti proizvode i usluge. Države članice bi trebale

osigurati da investicijska društva koja proizvode financijske instrumente osiguraju da su ti proizvodi proizvedeni kako bi zadovoljili utvrđeno ciljno tržište krajnjih klijenata unutar relevantne kategorije klijenata, poduzeti razumne korake kako bi osigurale potrebnu distribuciju financijskih instrumenata na utvrđenom ciljnom tržištu i periodičan pregled utvrđivanja ciljnog tržišta te karakteristike proizvoda koje nude. Investicijska društva koja klijentima nude ili preporučuju financijske instrumente koje oni ne proizvode također bi trebala imati odgovarajuće mehanizme za postizanje i razumijevanje relevantnih informacija u vezi s postupkom odobrenja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljno tržište i karakteristike proizvoda koji nude ili preporučuju. Ta bi se obveza trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje bilo kakvu procjenu prikladnosti ili primjerenosti koju će kasnije provoditi investicijsko društvo u pružanju investicijskih usluga svakom klijentu na temelju njihovih osobnih potreba, karakteristika i ciljeva.

Kako bi osigurala da će financijski instrumenti biti ponuđeni ili preporučeni samo kada je to u interesu klijenta, investicijska društva koja nude ili preporučuju proizvod koji su proizvela društva koja ne podliježu zahtjevima za upravljanje proizvodima iz ove Direktive ili društva trećih zemalja također bi trebala imati odgovarajuće mehanizme za dobivanje dostatnih informacija o financijskim proizvodima.

- (72) Kako bi se ulagateljima pružile sve važne informacije, primjereno je tražiti od investicijskih društava koja nude investicijsko savjetovanje da otkriju trošak savjetovanja, razjasne na čemu se temelje njihovi savjeti, posebnu paletu proizvoda koju razmatraju prilikom davanja osobnih preporuka klijentima, pružaju li investicijsko savjetovanje neovisno i daju li klijentima periodične procjene o primjerenosti financijskih instrumenata koji su im preporučeni. Također je primjereno tražiti od investicijskih društava da objasne svojim klijentima razloge za dane savjete.
- (73) Kako bi se dodatno utvrdio regulatorni okvir za investicijsko savjetovanje, a istodobno ostavila mogućnost izbora investicijskim društvima i klijentima, primjereno je utvrditi uvjete za pružanje te usluge kada društva obavijeste klijente da se usluga pruža neovisno. Kad se savjet daje neovisno, prije davanja osobne preporuke trebala bi se procijeniti dostatna paleta različitih proizvoda ponuditelja proizvoda. Savjetnik ne treba nužno procijeniti investicijske proizvode dostupne na tržištu koje nude svi ponuditelji proizvoda ili izdavatelji, no paleta financijskih instrumenata ne bi trebala biti ograničena na financijske instrumente koje izdaju ili nude subjekti usko povezani s investicijskim društvom ili koji imaju bilo kakve druge pravne ili ekonomske veze, kao što su ugovorne veze, koje su toliko bliske da bi mogle ugroziti neovisnost pruženog savjeta.
- (74) Kako bi se povećala zaštita ulagatelja i jasnoća u pogledu usluge koju klijenti primaju, također je primjereno dodatno ograničiti mogućnost društava da pružaju usluge neovisnog investicijskog savjetovanja te usluge upravljanja portfeljem kako bi prihvatila ili zadržala naknade, provizije ili bilo kakve novčane ili koristi u naturi od trećih strana, a posebno od izdavatelja ili ponuditelja proizvoda. To podrazumijeva da sve naknade, provizije ili bilo kakve novčane koristi koje je treća strana platila ili pružila moraju u potpunosti biti vraćene klijentima što je prije moguće nakon primitka tih plaćanja od strane društva, a društvo ne bi smjelo moći kompenzirati bilo kakva plaćanja treće strane od naknada koje klijent duguje društvu. Klijent treba točno, a prema potrebi, i periodično biti obaviješten o svim naknadama, provizijama i koristima koje je društvo primilo u vezi s investicijskom uslugom koja je pružena i prenesena klijentu. Društva koja pružaju neovisna savjetovanja i upravljanje portfeljem također bi trebala uspostaviti politiku, kao dio organizacijskih zahtjeva, kako bi osigurali da su uplate primljene od treće stranu dodijeljene i prenesene klijentima. Samo bi manje nenovčane koristi trebale biti dopuštene, pod uvjetom da su jasno otkrivene klijentu, da mogu poboljšati kvalitetu pružene usluge i da se ne može smatrati da bi narušile mogućnost investicijskih društava da djeluju u najboljem interesu klijenata.
- (75) Kada pruža uslugu neovisnog investicijskog savjetovanja te uslugu upravljanja portfeljem, naknade, provizije, nenovčane koristi koje je osoba platila ili pružila u korist klijenta trebale bi biti dopuštene samo u onoj mjeri u kojoj je osoba svjesna da su takva plaćanja izvršena u njegovu korist te da su iznos i učestalost bilo kakvog plaćanja dogovoreni između klijenta i investicijskog društva te da ih nije odredila treća strana. Slučajevi koji bi zadovoljili ovaj uvjet podrazumijevaju kada klijent plaća račun društva izravno ili ga je platila treća neovisna strana koja nema veze s investicijskim društvom vezano uz investicijsku uslugu pruženu klijentu i djeluje samo po uputama klijenta te slučajevi kada klijent dogovara naknadu za uslugu koju pruža investicijsko društvo i plaća tu naknadu. Općenito to bi bili slučajevi za računovođe ili pravnike koji postupaju u skladu s jasnim uputama o plaćanju dobivenima od klijenta ili ako osoba djeluje kao veza za plaćanje.

- (76) Ova Direktiva predviđa uvjete i postupke u skladu s kojima bi države članice trebale postupati kod planiranja uvođenja dodatnih zahtjeva. Takvi zahtjevi mogu uključivati zabranu ili daljnje ograničenje ponude ili prihvaćanja naknada, provizija ili novčanih ili nenovčanih koristi koje je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga klijentima.
- (77) Za dodatnu zaštitu potrošača također je primjereno osigurati da investicijska društva ne plaćaju ni procjenjuju rad vlastitog osoblja na način koji će biti u sukobu s obvezom društva da djeluje u najboljem interesu svojih klijenata, na primjer putem primitaka od rada, prodajnih ciljeva ili na neki drugi način koji potiče preporučivanje ili prodaju jednog određenog financijskog instrumenta kada bi drugi proizvod mogao bolje zadovoljiti potrebe klijenta.
- (78) Kada je dovoljno informacija u vezi s troškovima i povezanim izdacima ili rizicima koji se odnose na financijski instrument pruženo u skladu s drugim pravom Unije, te informacije treba smatrati primjerenima za svrhu pružanja informacija klijentima u skladu s ovom Direktivom. Međutim, investicijska društva ili kreditne institucije koje distribuiraju taj financijski instrument trebale bi dodatno informirati svoje klijente o svim drugim troškovima i povezanim izdacima koji se odnose na pružanje investicijskih usluga povezanih s tim financijskim instrumentom.
- (79) S obzirom na složenost investicijskih proizvoda i stalne inovacije u njihovoj izradi, također je važno osigurati da osoblje koja pruža savjete o investicijskim proizvodima ili ih prodaje malim ulagateljima posjeduje odgovarajuću razinu znanja i kompetencija u vezi s proizvodima koji se nude. Investicijska društva trebala bi omogućiti svojem osoblju dovoljno vremena i resursa za postizanje tog znanja i kompetencija te da ih primijene prilikom pružanja usluga klijentima.
- (80) Investicijskim društvima dopušteno je pružanje investicijskih usluga koje se sastoje samo od izvršavanja i/ili zaprimanja te prijenosa naloga klijenata bez prikupljanja podataka koji se tiču znanja i iskustva klijenta da bi se procijenila primjerenost usluge ili financijskih instrumenta klijentu. S obzirom na to da te usluge uključuju i znatno smanjenje zaštite klijenata, primjereno je poboljšati uvjete pružanja tih usluga. Posebno je primjereno isključiti mogućnost pružanja tih usluga zajedno s pomoćnom uslugom koja se sastoji od davanja kredita ili zajmova ulagateljima kako bi im se dopustilo da izvrše transakciju u koju je uključeno investicijsko društvo, s obzirom na to da se time povećava složenost transakcije i otežava razumijevanje uključenih rizika. Također je primjereno bolje definirati kriterije odabira financijskih instrumenata na koje bi se te usluge trebale odnositi kako bi se isključili određeni financijski instrumenti, uključujući one u koje je ugrađena izvedenica ili su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje uključenih rizika, udjele u poduzećima koja nisu poduzeća za zajedničko ulaganje u prenosive vrijednosne papire (UCITS) i strukturne UCITS-e iz članka 36. stavka 1. podstavka 2. Uredbe Komisije (EU) br. 583/2010⁽¹⁾. Obrada nekih UCITS-a kao složenih proizvoda ne bi trebala dovesti u pitanje buduće pravo Unije kojim se definira područje primjene i pravila koja se primjenjuju na takve proizvode.
- (81) Praksa međusektorske prodaje uobičajena je strategija pružatelja financijskih usluga malim ulagateljima u cijeloj Uniji. Oni mogu pogodovati malim ulagateljima, ali mogu također predstaviti prakse u kojima interes klijenta nije uzet u obzir na odgovarajući način. Na primjer, određeni oblici međusektorske prodaje, posebno praksa vezanja u kojoj se dvije financijske usluge ili više njih prodaju zajedno u paketu, a najmanje jedna od tih usluga nije dostupna odvojeno, može narušiti tržišno natjecanje i negativno utjecati na mobilnost klijenata i njihovu sposobnost izbora na temelju obaviještenosti. Primjer prakse vezanja može biti nužno otvaranje tekućih računa kada se investicijska usluga pruža malom ulagatelju. Dok prakse objedinjavanja usluga u kojima se dvije financijske usluge ili više njih prodaju zajedno u paketu, ali se svaka od njih može kupiti odvojeno, mogu narušiti tržišno natjecanje i negativno utjecati na mobilnost korisnika usluge i sposobnost klijenta da izaberu na temelju obaviještenosti, one barem klijentu prepuštaju odabir pa stoga mogu predstavljati manji rizik neispunjavanja obveza koja investicijska društva imaju u skladu s ovom Direktivom. Upotreba takvih praksi trebala bi se pomno procijeniti kako bi se promicalo tržišno natjecanje i izbor potrošača.
- (82) Pri pružanju investicijskog savjetovanja, investicijsko društvo treba u pisanoj izjavi o primjerenosti navesti kao dani savjet ispunjava sklonosti, potrebe i druge karakteristike malog ulagatelja. Izjava bi trebala biti dostavljena na trajnom mediju, uključujući i elektronički oblik. Odgovornost da napravi procjenu primjerenosti i klijentu preda točno izvješće o primjerenosti leži na investicijskom društvu tebi trebalo imati primjerene zaštitne mehanizme

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 582/2010 od 1. srpnja 2010. o provedbi Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s ključnim informacijama za ulagatelje i uvjetima koje je potrebno ispuniti prilikom dostavljanja ključnih informacija ulagateljima ili prospekta na trajnom mediju koji nije papir ili putem internetske stranice (SL L 176, 10.7.2010., str. 1.).

kako bi se osiguralo da klijent, kao posljedicu netočno i nekorektno predstavljenog izvješća, ne izgubi osobnu preporuku uključujući i način na koji je pružena preporuka primjerena za klijenta i koje su mane preporučenog djelovanja.

- (83) Prilikom određivanja što je pravodobno dostavljanje informacija prije roka navedenog u ovoj Direktivi, investicijsko bi društvo trebalo povesti računa, s obzirom na hitnost situacije i vrijeme koje je potrebno klijentu da usvoji i reagira na posebne dostavljene informacije, o vremenskom razdoblju koje je potrebno klijentu da pročita i shvati informacije prije nego što donese odluku o ulaganju. Klijentu će vjerojatno trebati više vremena da pregleda dobivene informacije o složenom ili nepoznatom proizvodu ili usluzi, ili o proizvodu ili usluzi s kojom klijent nema iskustva od klijenta koji razmatra jednostavniji ili poznatiji proizvod ili uslugu ili ako klijent već ima relevantno iskustvo.
- (84) Niti jedna odredba ove Direktive ne bi trebala obvezivati investicijska društva da dostavljaju sve tražene informacije o investicijskom društvu, financijskim instrumentima, troškovima i povezanim izdacima ili u vezi sa zaštitom financijskih instrumenata klijenata ili sredstava klijenata, bez odgode i istodobno, uz uvjet da ispunjavaju opću obvezu dostavljanja relevantnih informacija pravodobno prije roka navedenog u ovoj Direktivi. Ako su informacije priopćene klijentu pravodobno prije pružanja usluge, niti jedna odredba ove Direktive ne bi trebala obvezivati društva da ih pružaju bilo posebno ili da budu sastavni dio sporazuma s klijentima.
- (85) Trebalo bi se smatrati da je usluga pružena na inicijativu klijenta, osim ako je klijent zatražio takvu uslugu kao reakciju na priopćenje investicijskog društva upućeno njemu osobno ili za račun društva, koje sadrži poziv ili ima namjeru utjecati na klijenta u vezi s određenim financijskim instrumentom ili određenom transakcijom. Smatra se da je usluga pružena na inicijativu klijenta čak i ako ju je klijent zatražio na temelju obavijesti kojom se promiče ili nudi neki financijski instrument na vrlo općenit način i koja je upućena javnosti ili većoj skupini ili kategoriji klijenata ili potencijalnih klijenata.
- (86) Jedan od ciljeva ove Direktive jest zaštita ulagatelja. Mjere za zaštitu ulagatelja trebale bi biti prilagođene specifičnostima svake kategorije ulagatelja (mali ulagatelji, profesionalni ulagatelji, kvalificirani nalogodavatelji). Međutim, da bi se poboljšao regulatorni okvir koji se primjenjuje na pružanje usluga bez obzira na kategorije klijenata, primjereno je pojasniti da se na odnos sa svakim klijentom primjenjuju načela poštenog, korektnog djelovanja i djelovanja u skladu s pravilima struke te obveza davanja istinitih i jasnih informacija koje klijente ne dovode u zabludu.
- (87) Ulaganja koja uključuju ugovore o osiguranju često su kupcima dostupna kao potencijalne alternative ili zamjene za financijske instrumente iz ove Direktive. Kako bi mali ulagatelji imali trajnu zaštitu te kako bi se osigurali jednaki uvjeti među različitim proizvodima, važno je da investicijski proizvodi koji se temelje na ulaganju podliježu odgovarajućim zahtjevima. Budući da bi zahtjeve za zaštitu ulagatelja u ovoj Direktivi trebalo primjenjivati jednako za ona ulaganja koja su u okviru ugovora o osiguranju, zbog različitih tržišnih struktura i karakteristika proizvoda primjerenije je da su detaljni zahtjevi navedeni u aktualnog revidiranoj Direktivi 2002/92/EZ nego da ih se navodi u ovoj Direktivi. Buduće pravo Unije kojim se uređuju aktivnosti posrednika u osiguranju i društava za osiguranje trebala bi stoga primjereno osigurati sukladan regulatorni pristup u vezi s distribucijom različitih financijskih proizvoda koji zadovoljavaju potrebe sličnih ulagatelja te stoga podižu izazove za zaštitu usporedivih ulagatelje. Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) („EIOPA”) osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i ESMA bi trebale zajedno raditi kako bi se postigla što veća sukladnost u provedbi poslovnih standarda za te investicijske proizvode. Ti novi zahtjevi za investicijske proizvode koji se temelje na osiguranju trebali bi biti utvrđeni Direktivom 2002/92/EZ.
- (88) Kako bi uskladili propise u vezi sa sukobima interesa, općim načelima i informacijama kupcima te kako bi dopustili državama članicama uvođenje ograničenja na primitke od rada posrednika u osiguranju, trebalo bi izmijeniti Direktivu 2002/92/EZ.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

- (89) Investicijski proizvodi koji se temelje na osiguranju, a koji ne nude mogućnosti ulaganja i depozite isključivo izložene kamatnim stopama trebali bi biti isključeni iz područja primjene ove Direktive. S obzirom na njihove posebnosti i ciljeve, pojedinačni i strukovni mirovinski proizvodi čija je primarna svrha ulagatelju u mirovini osigurati dohodak, trebali bi biti isključeni iz područja primjene ove Direktive.
- (90) Odstupajući od načela da matična država članica izdaje odobrenje za rad, provodi nadzor i provodi obveze vezano uz poslovanje podružnice, nadležno tijelo države članice domaćina može preuzeti odgovornost za provedbu određenih obveza utvrđenih u Direktivi u vezi s poslovima koji se obavljaju putem podružnice na državnom području na kojem je podružnica smještena, budući da je to nadležno tijelo najbliže podružnici i u boljem je položaju da otkrije i intervenira u slučaju kršenja propisa koji uređuju poslovanje podružnice.
- (91) Potrebno je obvezati investicijsko društvo na „najpovoljnije izvršenje” kako bi se osiguralo izvršavanje naloga klijenata pod uvjetima koji su za klijente najpovoljniji. Ta bi se obveza trebala primjenjivati kada društvo prema klijentu ima ugovornu obvezu ili obvezu u okviru posredovanja.
- (92) S obzirom da je sada u Uniji dostupna široka paleta mjesta izvršenja, potrebno je malim ulagateljima poboljšati okvir za najbolje izvršenje. Prilikom primjenjivanja okvira za najpovoljnije izvršenje trebao bi se razmotriti napredak u tehnologiji za praćenje najpovoljnijeg izvršenja u skladu s člankom 27. stavkom 1. drugim i trećim podstavkom.
- (93) Za potrebe određivanja najpovoljnijeg izvršenja u slučaju naloga malih ulagatelja, troškovi povezani s izvršavanjem naloga trebali bi uključivati provizije ili naknade koje investicijsko društvo zaračunava klijentu u ograničene svrhe, u slučajevima kada je više od jednog mjesta navedenog u politici izvršavanja naloga društva u stanju izvršiti neki posebni nalog. U takvim slučajevima, potrebno je povesti računa o provizijama i troškovima društva pri izvršavanju naloga na svakom prikladnom mjestu izvršenja, kako bi se ocijenili i usporedili rezultati za klijenta koji bi se postigli izvršavanjem naloga na svakom takvom mjestu. Međutim, namjera nije zahtijevati od društva da usporedi rezultate koje bi za klijenta ostvario na temelju njegove vlastite politike izvršavanja naloga i njegovih provizija i naknada, s rezultatima koje bi možda ostvarilo za istog klijenta bilo koje drugo investicijsko društvo na temelju drukčije politike izvršavanja naloga ili drukčije strukture provizija ili naknada. Niti je namjera da se traži od društva da usporedi razlike u svojim provizijama koje se pripisuju razlikama u vrsti usluga koje društvo pruža klijentima.
- (94) Odredbe ove Direktive koje predviđaju da bi troškovi izvršavanja naloga trebali uključivati provizije i naknade koje investicijsko društvo zaračunava klijentu za pružanje investicijske usluge, ne bi se smjele primjenjivati u svrhu određivanja koja bi se mjesta izvršenja trebala uključiti u politiku izvršavanja naloga društva za potrebe članka 27. stavka 5. ove Direktive.
- (95) Trebalo bi smatrati da investicijsko društvo strukturira ili zaračunava svoje provizije na način koji nepošteno pravi razliku između mjesta izvršenja, ako zaračunava različite provizije ili raspon cijene klijentima za izvršenje naloga na različnim mjestima izvršenja, a ta razlika ne odražava stvarne razlike u trošku koji ima društvo za izvršavanje na tim mjestima.
- (96) Kako bi se poboljšali uvjeti po kojima investicijska društva ispunjavaju svoje obveze izvršavanja naloga po uvjetima koji su najpovoljniji za klijenta u skladu s ovom Direktivom, primjereno je tražiti da za financijske instrumente koji podliježu obvezi trgovanja u člancima 23. i 28. Uredbe (EU) br. 600/2014. da svako mjesto trgovanja ili sistemski internalizator, a za svaki drugi financijski instrument da svako mjesto izvršenja javnosti stavi na raspolaganje podatke koji se odnose na kvalitetu izvršavanja transakcija u svakom mjestu.
- (97) Informacije koje investicijska društva daju klijentima o njihovim politikama izvršenja često su općenite i standardne te ne omogućavaju klijentima da razumiju na koji način će se izvršiti nalog i da provjere ispunjava li društvo obvezu izvršavanja naloga pod uvjetima koji su za klijenta najpovoljniji. Kako bi se povećala zaštita ulagatelja, primjereno je precizirati načela koja se tiču informacija o politikama izvršavanja koje investicijska društva daju svojim klijentima i tražiti od investicijskih društava da objave na godišnjoj razini za svaki razred financijskih instrumenata prvih pet mjesta izvršenja u kojima su prethodne godine izvršili naloge klijenata te uzeti u obzir te informacije i informacije koje objavljuju mjesta izvršenja o kvaliteti izvršenja u svojim politikama najpovoljnijeg izvršenja naloga.

- (98) Prilikom ulaska u poslovni odnos s klijentom, investicijsko društvo može od klijenta ili potencijalnog klijenta, istodobno kada traži suglasnost za politiku izvršavanja naloga, zatražiti i suglasnost za mogućnost izvršavanja njegovih naloga izvan mjesta trgovanja.
- (99) Osobe koje pružaju investicijske usluge za račun više od jednog investicijskog društva ne bi se trebale smatrati vezanim zastupnicima nego investicijskim društvima ako odgovaraju definiciji iz ove Direktive, uz iznimku određenih osoba koje mogu biti izuzete.
- (100) Ova Direktiva ne bi trebala dovesti u pitanje pravo vezanih zastupnika da obavljaju djelatnosti obuhvaćene drugim direktivama i srodne djelatnosti povezane s financijskim uslugama ili proizvode koji nisu obuhvaćeni ovom Direktivom, čak i za račun dijelova iste financijske grupe.
- (101) Uvjeti za provođenje poslovanja izvan poslovnih prostorija investicijskih društava (prodaja od vrata do vrata) ne bi trebali biti obuhvaćeni ovom Direktivom.
- (102) Nadležna tijela država članica ne bi trebala registrirati ili bi trebala povući registraciju ako aktivnosti koje se stvarno obavljaju jasno ukazuju na to da je vezani zastupnik odabrao pravni sustav jedne države članice kako bi izbjegao strože norme koje su na snazi u drugoj državi članici na čijem području namjerava obavljati ili obavlja pretežni dio poslovanja.
- (103) Za potrebe ove Direktive trebalo bi se smatrati da kvalificirani nalogodavatelji nastupaju u svojstvu klijenata.
- (104) Financijska kriza pokazala je da klijenti koji nisu mali ulagatelji imaju ograničenu sposobnost razumijevanja rizika povezanog sa svojim ulaganjima. Ako je s jedne strane potrebno potvrditi da se pravila poslovnog ponašanja primjenjuju na one ulagatelje kojima je zaštita najpotrebnija, s druge strane primjereno je bolje korigirati zahtjeve koji su primjenjivi na različite kategorije klijenata. U tom smislu, primjereno je proširiti zahtjeve za informiranjem i obavještanjem na odnos s kvalificiranim nalogodavateljem. Posebno, relevantni zahtjevi trebali bi se odnositi na zaštitu financijskih instrumenata i fondova klijenta kao i na zahtjeve za informiranje i obavještanjem koji se tiču složenijih financijskih instrumenata i transakcija. Kako bi se bolje odredila klasifikacija općina i tijela lokalnih samouprava, primjereno je jasno ih izuzeti s popisa kvalificiranih nalogodavatelja i ulagatelja koji se smatraju profesionalnim ulagateljima, omogućavajući tim klijentima, na zahtjev, da se s njima postupa kao s profesionalnim ulagateljima.
- (105) Kod transakcija izvršenih između kvalificiranih nalogodavatelja obveza objavljivanja limitiranog naloga klijenta trebala bi se primijeniti samo ako nalogodavatelj šalje limitirani nalog na izvršenje izričito investicijskom društvu.
- (106) Države članice trebale bi osigurati poštovanje prava na zaštitu osobnih podataka u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ kojima je uređena obrada osobnih podataka pri primjeni ove Direktive. Obrada osobnih podataka koju vrši Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u primjeni ove Direktive podliježe Uredbi (EU) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (107) Sva investicijska društva trebala bi imati iste mogućnosti učlanjivanja i pristupa uređenim tržištima u cijeloj Uniji. Bez obzira na to kako su transakcije u državama članicama trenutno organizirane, važno je ukinuti tehnička i pravna ograničenja za pristup uređenim tržištima.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Uredba 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

- (108) Radi lakšeg zaključivanja prekograničnih transakcija, primjereno je investicijskim društvima omogućiti pristup sustavima poravnanja i namire u cijeloj Uniji, bez obzira na to jesu li transakcije zaključene preko uređenih tržišta u dotičnoj državi članici. Investicijska društva koja žele izravno sudjelovati u sustavima namire drugih država članica trebala bi ispuniti potrebne operativne i poslovne zahtjeve za članstvo i bonitetne mjere radi očuvanja nesmetanog i urednog funkcioniranja financijskih tržišta.
- (109) Pružanje usluga društava iz trećih zemalja u Uniji podliježe nacionalnim propisima i zahtjevima. Društva koja su dobila odobrenje za poslovanje u skladu s njima ne uživaju slobodu pružanja usluga i pravo poslovnog nastana u drugim državama članicama osim one u kojoj imaju poslovni nastan. Ako država članica smatra da se primjerena razina zaštite za njezine male ulagatelje ili male ulagatelje koji su tražili da se prema njima postupi kao prema profesionalnim klijentima može postići osnivanjem podružnice društva treće zemlje, primjereno je uvesti minimalni zajednički regulatorni okvir na razini Unije poštujući zahtjeve koji se primjenjuju na te podružnice te u skladu s načelom da prema tim društvima trećih zemalja ne bi trebalo postupiti pogodnije nego prema društvima iz Unije.
- (110) Prilikom provedbe odredbi ove Direktive, države članice u obzir bi trebale uzeti preporuke radne skupine za financijsko djelovanje o nadležnostima koje imaju nedostatke u borbi protiv strateškog pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma i za koje se mogu primijeniti protumjere ili o nadležnostima koje imaju nedostatke u borbi protiv strateškog pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma koje nisu daleko odmakle u rješavanju nedostataka ili se nisu ispunile razvijeni plan djelovanja s FATF-om da bi riješile te nedostatke.
- (111) Odredba ove Direktive kojom se uređuje pružanje investicijskih usluga ili aktivnosti društava iz trećih zemalja u Uniji ne bi trebala utjecati na mogućnost da osobe s poslovnim nastanom u Uniji dobivaju investicijske usluge od društva iz treće zemlje isključivo na svoju inicijativu. Kada društvo iz treće zemlje pruža usluge isključivo na inicijativu osobe s poslovnim nastanom u Uniji, ne bi se trebalo smatrati da su usluge pružene na području Unije. U slučaju da društvo iz treće zemlje vrbuje klijente ili potencijalne klijente u Uniji ili promiče ili reklamira investicijske usluge ili aktivnosti zajedno s pomoćnim uslugama u Uniji, to se ne bi trebalo smatrati kao pružanjem usluga isključivo na inicijativu klijenta.
- (112) Odobrenje za upravljanje uređenim tržištem trebalo bi obuhvatiti sve aktivnosti koje su izravno povezane s objavljivanjem, obradom, izvršavanjem i potvrdom naloga te izvješćivanjem o njima od točke u kojoj je te naloge zaprimilo uređeno tržište do točke s koje se prenose dalje radi zaključivanja, kao i aktivnosti povezane s uvrštenjem financijskih instrumenata za trgovanje. Ovdje trebaju biti uključene i transakcije zaključene preko imenovanih održavatelja tržišta koje je imenovalo uređeno tržište, a koje se obavljaju u okviru sustava uređenih tržišta prema propisima koji uređuju te sustave. Ne treba se smatrati da su sve transakcije koje su zaključili članovi ili sudionici uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a zaključene u okviru sustava uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a. Transakcije koje članovi ili sudionici zaključuju na bilateralnoj osnovi, a koje ne ispunjavaju sve obveze ove Direktive utvrđene za uređena tržišta, MTP ili OTP, trebale bi se smatrati transakcijama zaključenima izvan uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a za potrebe definicije sistematskog internalizatora. U tom bi se slučaju trebala primijeniti obveza investicijskih društava o objavljivanju obvezujućih ponuda ako su ispunjeni uvjeti iz ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014.
- (113) S obzirom na važnost pružanja likvidnosti za uredno i učinkovito funkcioniranje tržišta, investicijska društva koja se bave algoritamskim trgovanjem kako bi provodila strategiju održavanja tržišta trebala bi imati pisane sporazume s mjestima trgovanja u kojima su razjašnjene njihove obveze za osiguravanje likvidnosti tržišta.
- (114) Ništa u ovoj Direktivi ne bi trebalo obvezivati nadležna tijela da odobre ili ispituju sadržaj pisanog sporazuma između uređenog tržišta i investicijskog društva koji je obavezan pri sudjelovanju u sustavu održavanja tržišta. Ipak, ih se u tome ne sprečava sve dok se takvo odobrenje ili pregled temelji samo na usklađenosti uređenih tržišta s njihovim obvezama iz članka 50.

- (115) Pružanje usluga davanja temeljnih podataka tržišta koji su ključni kako bi korisnici mogli dobiti željeni pregled aktivnosti trgovanja na financijskim tržištima Unije, a nadležna tijela točne i sveobuhvatne informacije o bitnim transakcijama, trebalo bi podlijegati odobrenju i reguliranju kako bi se osigurala nužna razina kvalitete.
- (116) Uvođenje ovlaštenih sustava objavljivanja (APA-e) trebalo bi poboljšati kvalitetu informacija o transparentnosti trgovanja koje se objavljuju izvan mjesta izvršenja (OTC) i znatno doprinijeti osiguranju da se takvi podaci objavljuju na način koji će olakšati njihovo objedinjavanje s podacima koje objavljuju mjesta trgovanja.
- (117) Kad je uspostavljena struktura tržišta koja omogućava natjecanje između više mjesta trgovanja, nužno je da djelotvoran i sveobuhvatan konsolidirani sustav objave bude u funkciji što je prije moguće. Uvođenje komercijalnog rješenja za konsolidirani sustav objave vlasničkih financijskih instrumenata i financijskih instrumenata poput vlasničkih trebalo bi doprinijeti stvaranju ujedinenijeg europskog tržišta i olakšati sudionicima na tržištu pristup konsolidiranim informacijama o transparentnosti trgovanja koje su dostupne. Predviđeno rješenje temelji se na izdavanju odobrenja za rad pružateljima koji rade prema predodređenim i kontroliranim parametrima koji konkuriraju jedni drugima kako bi se osigurala tehnički visoko sofisticirana i inovativna rješenja koja će služiti tržištu u najvećoj mjeri i kako bi se osigurala dostupnost dosljednih i točnih tržišnih podataka. Zahtijevanjem da svi pružatelji konsolidiranih podataka o trgovanju (CTP-ovi) konsolidiraju podatke od svih APA-a i mjesta trgovanja osigurat će se da se tržišno natjecanje odvija na temelju kvalitete usluge klijentima, a ne veličine obuhvaćenih podataka. Bez obzira na to, primjereno je osigurati uspostavu konsolidirane objave putem postupka javne nabave ako predviđeni mehanizam ne dovede do pravovremene isporuke djelotvorne i sveobuhvatne konsolidirane objave za vlasničke financijske instrumente i financijske instrumente poput vlasničkih.
- (118) Smatra se da je teže provesti konsolidirani sustav objave za nevlasničke financijske instrumente nego isti takav sustav za vlasničke financijske instrumente; potencijalni pružatelji trebali bi imati mogućnost stjecanja iskustva s potonjim prije nego što ga izrade. Kako bi se olakšala pravilna uspostava konsolidiranog sustava objave za nevlasničke financijske instrumente, primjereno je predvidjeti produžen rok primjene nacionalnih mjera kojima se prenose relevantne odredbe. Bez obzira na to, primjereno je osigurati uspostavu konsolidirane objave putem postupka javne nabave ako predviđeni mehanizam ne dovede do pravovremene isporuke djelotvorne i sveobuhvatne konsolidirane objave za nevlasničke financijske instrumente.
- (119) Pri određivanju, s obzirom na nevlasničke financijske instrumente, mjesta trgovanja i APA-a koje treba uključiti u informacije nakon trgovanja koje se dijele putem CTP-ova, ESMA bi trebala osigurati da će cilj uspostave integriranog tržišta Unije tih financijskih instrumenata biti postignut i osigurati nediskriminatorni tretman APA i mjesta trgovanja.
- (120) Pravom Unije o zahtjevima za vlastitim sredstvima trebali bi se utvrditi minimalni kapitalni zahtjevi koje bi uređena tržišta trebala ispuniti kako bi mogla dobiti odobrenje za rad. Pritom bi trebalo voditi računa o posebnosti rizika povezanih s takvim tržištima.
- (121) Operateri uređenog tržišta trebali bi moći upravljati MTP-om i OTP-om u skladu s relevantnim odredbama ove Direktive.
- (122) Odredbe ove Direktive o uvrštenju financijskih instrumenata za trgovanje po pravilima koja se primjenjuju na uređenom tržištu ne bi trebale dovoditi u pitanje primjenu Direktive 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktive 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Ne bi trebalo sprečavati uređeno tržište da prema izdavateljima financijskih instrumenata koje namjerava uvrstiti za trgovanje postavi strože uvjete od onih predviđenih u ovoj Direktivi.

⁽¹⁾ Direktiva 2001/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. svibnja 2001. o uvrštenju vrijednosnih papira u službenu kotaciju burze te o informacijama koje treba objaviti o tim vrijednosnim papirima (SL L 184, 6.7.2001., str. 1.)

⁽²⁾ Direktiva 2003/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnica ili prilikom uvrštavanja u trgovanje (SL L 345, 31.12.2003., str. 64.).

- (123) Države članice trebale bi imati mogućnost imenovanja različitih nadležnih tijela za provođenje široke lepeze obveza utvrđenih u ovoj Direktivi. Ta nadležna tijela trebala bi biti javne prirode kako bi se jamčila njihova neovisnost od gospodarskih subjekata i izbjegao sukob interesa. Države članice trebale bi u skladu s nacionalnim pravom osigurati primjereno financiranje nadležnog tijela. Imenovanjem javnih tijela ne bi se trebala isključiti mogućnost delegiranja na temelju odgovornosti nadležnih tijela.
- (124) Kako bi se osigurala učinkovita i pravovremena komunikacija među nadležnim tijelima o suspenzijama, ukidanjima, prekidima, neurednim uvjetima trgovanja i okolnostima koje mogu upućivati na zlouporabu tržišta, potrebni su učinkovita komunikacija i postupak koordinacije među nacionalnim nadležnim tijelima, što će se postići sporazumima koje je razvila ESMA.
- (125) Na sastanku na vrhu skupine G20 održanom u Pittsburghu 25. rujna 2009. dogovoreno je da se poboljša uređenje, funkcioniranje i transparentnost financijskih tržišta i tržišta robe kako bi se razmotrila prekomjerna volatilnost cijena robe. U Komunikaciji Komisije od 28. listopada 2009. o boljem funkcioniranju lanca opskrbe hranom u Europi i u onoj od 2. veljače 2011. o rješavanju izazova na tržištima robe i sirovina iznesene su mjere koje se trebaju usvojiti u kontekstu revizije Direktive 2004/39/EZ. U rujnu 2011. Međunarodna organizacija nadzornih tijela za vrijednosne papire objavila je načela za uređenje tržišta robnih izvedenica i nadzor nad njim. Ta su načela podržana na sastanku na vrhu skupine G20 u Cannesu 4. studenog 2011. na kojemu se tražilo da regulatori tržišta imaju službene ovlasti upravljanja pozicijama, uključujući ovlasti postavljanja ex ante ograničenja kad je to primjereno.
- (126) Ovlasti koje su na raspolaganju nadležnim tijelima trebale bi biti nadopunjene izričitim ovlastima za dobivanje informacija od svake osobe koje se tiču veličina i svrha pozicije u ugovorima o izvedenicama koji se odnose na robu i zahtijevanja da osoba poduzme mjere kako bi se smanjila veličina pozicije u ugovorima o izvedenicama.
- (127) Ujednačeni propisi za ograničenja pozicija potrebni su kako bi se osigurala veća koordinacija i dosljednost u primjeni sporazuma G20, posebno za ugovore kojima se trguje diljem Unije. Stoga bi nadležnim tijelima trebalo dodijeliti izričite ovlasti kako bi se uspostavila ograničenja, na temelju metodologije koju je odredila ESMA, o pozicijama koje jedna osoba može imati, na razini grupe, u ugovoru o izvedenicama s obzirom na robu u svakom trenutku kako bi se spriječila zlouporaba tržišta, uključujući zauzimanje značajne pozicije na tržištu („cornering”) te kako bi se podržalo uredno određivanje cijena i postavljanje uvjeta namire uključujući sprečavanje pozicija koje narušavaju tržište. Takva bi ograničenja trebala promicati integritet tržišta izvedenica i temeljnu robu ne dovodeći u pitanje otkrivanje cijena na tržištu za temeljnu robu te se ne bi trebala primjenjivati na pozicije koje objektivno smanjuju rizike koji se izravno odnose na komercijalne aktivnosti povezane s robom. Također bi trebalo pojasniti razliku između promptnih ugovora za robu i ugovora o robnim izvedenicama. Kako bi se postigli ujednačeni propisi, primjereno je da ESMA nadzire provedbu ograničenja pozicija, a da nadležna tijela uspostave sporazume o suradnji uključujući međusobnu razmjenu relevantnih podataka te omogućavanje nadzora i provedbe tih ograničenja.
- (128) Sva mjesta koja nude trgovanje robnim izvedenicama trebala bi imati odgovarajuće kontrole upravljanja pozicijama, koje osiguravaju potrebne ovlasti barem za nadzor i pristup informacijama o pozicijama robnih izvedenica, za zahtijevanje smanjenja ili prekida takvih pozicija te za zahtijevanje ponovnog osiguranja likvidnosti tržišta kako bi se ublažili učinci velike ili dominantne pozicije. ESMA bi trebala održavati i objavljivati popis sa sažecima svih ograničenja pozicija i kontrola upravljana pozicijama koje su na snazi. Ta ograničenja i mehanizmi trebali bi se primjenjivati dosljedno uzimajući u obzir posebnosti tržišta u pitanju. Trebali bi biti takvi da jasno daju do znanja kako se primjenjuju i koji su relevantni kvantitativni pragovi koji predstavljaju ograničenje ili koji mogu potaknuti druge obveze.
- (129) Mjesta trgovanja trebala bi objavljivati zbirne tjedne analize pozicija različitih kategorija osoba za različite ugovore o robnim izvedenicama, emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama kojima se trguje na njihovim na njihovim platformama. Sveobuhvatna i detaljna analiza pozicija različitih osoba trebala bi nadležnom tijelu biti dostupna najmanje na dnevnoj bazi. Sporazum o izvješćivanju prema ovoj Direktivi trebao bi uzeti u obzir, prema potrebi, zahtjeve povezane s izvješćivanjem koji su određeni člankom 8. Uredbe (EU) br. 1227/2011.

- (130) Dok metodologija korištena za izračunavanje ograničenja pozicija ne bi trebala stvarati prepreke razvoju novih robnih izvedenica, ESMA bi trebala, kod određivanja metodologije izračuna osigurati, da se razvoj novih robnih izvedenica ne može koristiti za zaobilaženje propisa o ograničenjima pozicija.
- (131) Ograničenja pozicija trebala bi biti utvrđena za svaki pojedinačni ugovor o robnim izvedenicama. Kako bi se izbjeglo zaobilaženje propisa o ograničenju pozicija razvojem ugovora o novim robnim izvedenicama koji je u tijeku, ESMA bi trebala osigurati da metodologija izračuna sprječava bilo kakvo zaobilaženje uzimajući u obzir ukupno otvoreno zanimanje za druge robne izvedenice s istom temeljnom robom.
- (132) Poželjno je olakšati malim ili srednjim poduzećima pristup kapitalu i olakšati daljnji razvoj specijalističkih tržišta čiji je cilj pobrinuti se za potrebe malih i srednjih izdavatelja. Ta tržišta za koja se obično u ovoj Direktivi upotrebljava izraz MTP poznata su kao rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća, rastuća tržišta i mlada tržišta. Stvaranje novog podrazreda rastućih tržišta malih i srednjih poduzeća unutar razreda MTP-a i registracija tih tržišta trebali bi poboljšati njihovu vidljivost i profil i pomoći razvoju zajedničkih regulatornih standarda Unije za ta tržišta. Pažnju bi trebalo usmjeriti na to kako bi budući propisi dodatno trebali učvrstiti i promicati korištenje ovog tržišta kako bi postalo privlačno ulagateljima te kako bi osigurali smanjenje administrativnog opterećenja i dodatne poticaje malim i srednjim poduzećima za pristup tržištima kapitala na rastućim tržištima malih i srednjih poduzeća.
- (133) Zahtjevi koji se primjenjuju na tu novu kategoriju tržišta trebaju omogućiti dovoljno fleksibilnosti kako bi se mogao uzeti u obzir sadašnji niz uspješnih modela tržišta koji postoje u Europi. Njima bi se također trebala uspostaviti prava ravnoteža između održavanja visoke razine zaštite ulagatelja, koja je nužna za jačanje povjerenja ulagatelja u izdavatelje na tim tržištima, uz smanjenja nepotrebnih administrativnih opterećenja za izdavatelje na tim tržištima. Predlaže se da se u delegiranim aktima ili tehničkim standardima dodatno propiše više pojedinosti o zahtjevima za rastuće tržište malih i srednjih poduzeća, npr. ona koja se odnose na kriterije uvrštavanja za trgovanje na takvom tržištu.
- (134) S obzirom na važnost da ti zahtjevi na utjecu negativno na postojeća uspješna tržišta, trebalo bi omogućiti operaterima na tržištima koji su usmjereni na male i srednje izdavatelje da nastave upravljati takvim tržištem u skladu sa zahtjevima u okviru ove Direktive bez zahtijevanja da se registriraju kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća. Izdavatelj koji je malo ili srednje poduzeće ne bi trebao imati obvezu podnošenja zahtjeva da bi njegovi financijski instrumenti bili prihvaćeni za trgovanje na rastućim tržištima malih i srednjih poduzeća.
- (135) Kako bi mala i srednja poduzeća imala koristi od ove nove kategorije tržišta, najmanje 50 % izdavatelja čijim se financijskim instrumentima trguje na rastućim tržištima malih i srednjih poduzeća trebala bi biti mala i srednja poduzeća. Ta bi se procjena trebala raditi na godišnjoj osnovi. Taj kriterij od najmanje 50 % izdavatelja trebao bi biti proveden na fleksibilan način. Privremena nemogućnost ispunjavanja kriterija ne bi trebala značiti da će se mjesto trgovanja odmah morati deregistrirati ili da će mu biti odbijena registracija kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća ako postoje razumni izgledi za postizanja najmanje 50 % kriterija od sljedeće godine. Uzimajući u obzir procjenu određivanja je li izdavatelj malo i srednje poduzeće ona bi se trebala temeljiti na tržišnoj kapitalizaciji od protekle tri kalendarske godine. To bi trebalo osigurati neometani prijelaz tim izdavateljima sa tih specijaliziranih tržišta na glavna tržišta.
- (136) Bilo koji povjerljivi podaci koje mjesto za kontakt jedne države članice primi putem mjesta za kontakt druge države članice ne smiju se promatrati kao isključivo domaći podaci.
- (137) Potrebno je osnažiti usklađenost ovlasti koje su na raspolaganju nadležnim tijelima kako bi se stvorile pretpostavke za isti intenzitet u provođenju Direktive na cijelom integriranom financijskom tržištu. Zajednički minimalni skup ovlasti praćen odgovarajućim sredstvima trebao bi jamčiti učinkovitost nadzora. Ova bi Direktiva stoga trebala predviđati minimalni skup nadzornih i istražnih ovlasti koje bi trebalo povjeriti nadležnim tijelima država članica u skladu s nacionalnim pravom. Te ovlasti bi trebalo provoditi, kada nacionalno pravo to traži, primjenom na nadležna sudska tijela. Prilikom provedbe svojih ovlasti prema ovoj Direktivi nadležna tijela bi trebala djelovati objektivno i nepristrano te ostati nezavisna u donošenju svojih odluka.
- (138) Iako ova Direktiva utvrđuje minimalni skup ovlasti koje bi nadležna tijela trebala imati, te ovlasti se provode unutar cjelovitog sustava nacionalnog prava koji jamči poštovanje temeljnih prava, uključujući prava na privatnost. Za provedbu tih ovlasti, koje mogu dovesti do ozbiljnog uplitanja u pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog

života, doma i komunikacije, država članica bi trebala imati ustrojenu primjerenu i učinkovitu zaštitu protiv svake zlouporabe, na primjer, u obliku potrebe za prethodnim ovlaštenjem sudskih tijela predmetne države članice. Države članice bi trebale dopustiti mogućnost da nadležna tijela primjenu takve ometajuće ovlasti do razmjera nužnog za pravilnu istragu ozbiljnih slučajeva kada nema jednakovrijednih sredstava za učinkovito postizanje istog ishoda.

- (139) Nijednom mjerom koju poduzmu nadležno tijelo ili ESMA tijekom obavljanja svojih dužnosti ne bi smjelo doći do izravne ili neizravne diskriminacije prema bilo kojoj državi članici ili skupini država članica kao mjestom pružanja investicijskih usluga i obavljanja investicijskih aktivnosti u bilo kojoj valuti.
- (140) S obzirom na znatan utjecaj i udio na tržištu koji imaju različiti MTP-ovi, primjereno je osigurati da se uspostave odgovarajući mehanizmi za suradnju između nadležnog tijela MTP-a i nadležnog tijela na čijem području MTP pruža usluge. Takva mjera trebala bi se proširiti na OTP-ove kako bi se očekivali slični razvoji.
- (141) Kako bi se osigurala usklađenost investicijskih društava, tržišnih operatera koji imaju odobrenje za upravljanje MTP-om ili OTP-om, uređenih tržišta, APA-a, CTP-ova ili ovlaštenih mehanizama izvješćivanja (ARM-ovi), onih koji stvarno kontroliraju svoje poslovanje te članova investicijskih društava i upravljačkog tijela uređenih tržišta s obvezama koje proizlaze iz ove Direktive i iz Uredbe (EU) br. 600/2014 kao i da bi se osiguralo da podliježu sličnom tretmanu u cijeloj Uniji, od država članica trebalo bi se tražiti da predvide sankcije i mjere koje su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Administrativnim sankcijama i mjerama koje su navele države članice trebali bi se zadovoljiti određeni temeljni zahtjevi koji se odnose na one kojima su namijenjene, kriteriji koji se trebaju uzeti u obzir kada se primjenjuje sankcija ili mjera, objavljivanje, ključne ovlasti izricanja sankcija i razine administrativnih novčanih kazni.
- (142) Posebno, nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena za izricanje novčanih kazni koje su dovoljno visoke da ponište koristi koje se mogu očekivati i koje će biti odvraćajuće čak i većim institucijama i njihovim rukovoditeljima.
- (143) Također je potrebno da nadležna tijela u skladu s nacionalnim pravom i Poveljom imaju mogućnost pristupa prostorima fizičkih i pravnih osoba. Pristup tim prostorijama potreban je kada postoji osnovana sumnja da postoje dokumenti i drugi podaci povezani s predmetom inspekcije ili istraživanja koji mogu biti važni za dokazivanje slučaja kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014. Pristup je osim toga potreban u sljedećim slučajevima: osoba kojoj je prethodno već poslan zahtjev za informacijama ne postupi u skladu s takvim zahtjevom u cijelosti ili djelomično; ili ako se opravdano smatra da se ni u slučaju dostavljanja zahtjeva ne bi postupilo u skladu s njim odnosno da bi se dokumenti ili informacije na koje se zahtjev odnosi bili uklonjeni, promijenjeni ili uništeni. Ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosuđnog tijela predmetne države članice, ta bi se ovlast za pristup prostoru trebala koristiti nakon što se zaprimi to prethodno sudsko odobrenje.
- (144) Postojeći zapisi telefonskih razgovora i zapisi prijenosa podataka investicijskih društava koje izvršavaju i dokumentiraju izvršenje transakcija te postojeći zapisi telefonskih podataka i zapisi prijenosa podataka telekomunikacijskih operatera čine ključni, a ponekad i jedini dokaz temeljem kojeg se može otkriti i dokazati postojanje zlouporabe tržišta te provjeriti usklađenost društava sa zahtjevima vezanima za zaštitu ulagatelja i drugim zahtjevima navedenim u ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014. Nadležna tijela bi stoga trebala moći zatražiti postojeće zapise telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i zapise prijenosa podataka koji su u posjedu investicijskog društva ili kreditne institucije. Pristup podacima i telefonskim zapisima potreban je za otkrivanje i kažnjavanje zlouporabe tržišta ili kršenja zahtjeva navedenih u ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014.

Kako bi se osigurali jednaki uvjeti u Uniji vezano za pristup telefonskim zapisima i postojećim zapisima prijenosa podataka koji su u posjedu telekomunikacijskog operatera ili postojećih zapisa telefonskih razgovora i podataka koji su u posjedu investicijskog društva, nadležna tijela trebala bi u skladu s nacionalnim pravom biti u mogućnosti zahtijevati postojeće telefonske zapise i zapise prijenosa podataka koji su u posjedu telekomunikacijskog operatera u mjeri u kojoj je dopušteno nacionalnim pravom te postojeće zapise telefonskih razgovora kao i prijenosa podataka koji su u posjedu investicijskog društva u onim slučajevima kada postoji opravdana sumnja da takvi zapisi povezani s predmetom istrage mogu biti značajni za dokazivanje ponašanja koje je zabranjeno prema Uredbi (EU) br. 596/2014 ili kršenja zahtjeva navedenih u ovoj Direktivi ili u Uredbi (EU) br. 600/2014. Pristup telefonskim zapisima i zapisima prijenosa podataka koji su u posjedu telekomunikacijskog operatera ne bi trebao uključivati sadržaj glasovne komunikacije telefonom.

- (145) Kako bi se osigurala dosljedna primjena sankcija u cijeloj Uniji, pri određivanju vrste administrativnih sankcija ili mjera, te razine administrativnih novčanih kazni, od država članica bi trebalo zahtijevati da osiguraju da nadležna tijela uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti.
- (146) Kako bi se osiguralo da odluke koje su donijela nadležna tijela imaju odvratajući učinak na najširu javnost, one bi se u pravilu trebale objavljivati. Objavljivanje odluka je također važan alat nadležnim tijelima za obavještanje sudionika na tržištu o tome kakvo se ponašanje smatra kršenjem ove Direktive i promicanje općenito prihvatljivog ponašanja među sudionicima na tržištu. Ako takvo objavljivanje uzrokuje nerazmjernu štetu uključenim osobama, ugrožava stabilnost financijskih tržišta ili istrage u tijeku, nadležno tijelo bi trebalo objaviti sankcije i mjere na anonimnoj osnovi i na način koji je u skladu s nacionalnim pravom ili odgoditi objavljivanje.

Nadležna tijela trebala bi imati mogućnost da ne objavljuju sankcije u slučaju kada se anonimno ili odgođeno objavljivanje smatra nedovoljnim da bi se osiguralo da stabilnost financijskog tržišta neće biti ugrožena. Nadležna tijela ne bi trebala biti dužna objaviti ni mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi ako bi njihova objava bila nerazmjerna. Potrebno je osigurati mehanizam za izvješćivanje ESMA-e o neobjavljenim sankcijama kako bi ih nadležna tijela mogla uzeti u obzir prilikom nadzora koji su u tijeku. Ova Direktiva ne zahtijeva, ali ne bi trebali niti spriječiti objavu kaznenih sankcija izrečenih zbog kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014.

- (147) Kako bi se uočila moguća kršenja, nadležna tijela trebala bi imati potrebne istražne ovlasti i trebala bi uspostaviti djelotvorne i pouzdane mehanizme za poticanje prijave mogućih ili postojećih kršenja, uključujući zaštitu zaposlenika koji prijave kršenja u svojoj vlastitoj instituciji. Ti mehanizmi ne bi trebali dovoditi u pitanje odgovarajuću zaštitu optuženih osoba. Trebalo bi uspostaviti odgovarajuće postupke kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita okrivljenika, posebno u vezi s pravom zaštite osobnih podataka te osobe i postupke kojima se osigurava pravo okrivljenika na obranu i da bude saslušan prije donošenja odluke koja se na njega odnosi te pravo da zatraži učinkovito pravno sredstvo pred sudom protiv odluke koja se na njega odnosi.
- (148) Ova bi se Direktiva trebala odnositi na sankcije i mjere kako bi obuhvatila sve postupke koji se primjenjuju nakon kršenja, a namijenjeni su sprečavanju budućih kršenja, bez obzira na definiranje sankcije ili mjere prema nacionalnom pravu.
- (149) Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje odredbe u pravu država članica koje se odnose na kaznene sankcije.
- (150) Iako ništa ne sprečava države članice od tog da utvrde pravila za administrativne i kaznene sankcije za ista kršenja, države članice ne bi trebale biti obvezne utvrditi pravila za administrativne sankcije u slučaju kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014 koja su podložna nacionalnom kaznenom pravu. U skladu s nacionalnim pravom, države članice nisu obvezne nametnuti i administrativne i kaznenopravne sankcije za isto kršenje, ali bi to trebale biti u mogućnosti učiniti ako nacionalno pravo to dopušta. No, održavanje kaznenih sankcija umjesto administrativnih sankcija za kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014 ne bi trebalo umanjiti ili na drugi način utjecati na sposobnost nadležnih tijela da surađuju, pristupaju i razmjenjuju informacije na pravodoban način s nadležnim tijelima u drugim državama članicama za potrebe ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014, uključujući i nakon prosljeđivanja odgovarajućih kršenja nadležnim sudskim tijelima radi kaznenog progona.
- (151) Radi zaštite klijenata, ne dovodeći u pitanje pravo potrošača na pokretanje sudskog postupka, svrsishodno je da države članice osiguraju da javna ili privatna tijela osnovana radi izvansudskog rješavanja sporova na međusobno surađuju u rješavanju prekograničnih sporova, vodeći računa o Preporuci Komisije 98/257/EZ ⁽¹⁾ i Preporuci Komisije 2001/310/EZ ⁽²⁾. Trebalo bi potaknuti države članice da prilikom provođenja odredbi za pritužbe i pravnu zaštitu kod izvansudskog rješavanja sporova koriste postojeće prekogranične sustave suradnje, a osobito Mrežu za pritužbe u sektoru financijskih usluga (FIN-Net).

⁽¹⁾ Preporuka Komisije 98/257/EZ od 30. ožujka 1998. o načelima primjenjivim na tijela odgovorna za izvansudsku nagodbu kod potrošačkih sporova (SL L 115, 17.4.1998., str. 31.).

⁽²⁾ Preporuka Komisije 2001/310/EZ od 30. ožujka 1998. o načelima primjenjivim na tijela odgovorna za izvansudsku nagodbu kod potrošačkih sporova (SL L 109, 19.4.2001., str. 56.).

- (152) Svaka razmjena ili prijenos podataka između nadležnih tijela, drugih tijela te fizičkih i pravnih osoba trebala bi biti u skladu s pravilima za prijenos osobnih podataka trećim zemljama kako je utvrđeno u Direktivi 95/46/EZ. Svaka razmjena ili prijenos osobnih podataka koju ESMA obavi s trećim zemljama trebala bi biti u skladu s pravilima o prijenosu osobnih podataka kao što je navedeno u Uredbi (EZ) br. 45/2001.
- (153) Potrebno je ojačati odredbe o razmjeni podataka između nacionalnih nadležnih tijela i osnažiti njihove dužnosti međusobne pomoći i suradnje. S obzirom na sve jaču prekograničnu aktivnost, nadležna tijela država članica trebala bi međusobno razmjenjivati podatke potrebne za provođenje svojih zadaća kako bi se osigurala djelotvorna provedba ove Direktive, uključujući i situacije kada postoje kršenja ili se u njih sumnja, a mogu biti od važnosti za nadležna tijela u dvije državne članice ili više njih. Prilikom razmjene podataka potrebno je strogo čuvanje poslovnih tajni kako bi se osigurao nesmetani prijenos tih podataka i zaštita pojedinačnih prava.
- (154) Kada poslovanje mjesta trgovanja koje je uspostavilo mehanizme u državi članici domaćinu postane od iznimne važnosti za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i za zaštitu potrošača u toj državi članici domaćinu, među mogućim mjerama suradnje između nadležnih tijela matičnih država članica i država članica domaćina treba odabrati odgovarajući oblik mjera proporcionalne suradnje, razmjerne potrebama suradnje u prekograničnom nadzoru, posebno one koje proizlaze iz vrste i razmjera utjecaja na tržište vrijednosnih papira i na zaštitu ulagatelja u državi članici domaćinu, kao što su ad hoc ili povremene razmjene informacija, savjetovanje ili pomoć.
- (155) Kako bi se postigli ciljevi navedeni u ovoj Direktivi, ovlast donošenja akata u skladu s člankom 290. UFEU-a trebala bi se delegirati na Komisiju u odnosu na pojedinosti koje se tiču izuzeća, pojašnjenja definicija, kriterija za procjenu namjeravanog stjecanja investicijskog društva, organizacijskih zahtjeva za investicijska društva, APA-e i CTP-ove, upravljanja sukobom interesa, obveza poslovnog ponašanja u pružanju investicijskih usluga, izvršenja naloga po najpovoljnijim uvjetima za klijenta, postupanja s nalogima klijenata, transakcija s kvalificiranim nalogodavateljima, okolnosti koje pokreću zahtjeve za informacijama za investicijska društva ili tržišne operatore koji upravljaju MTP-om ili OTP-om i operatore uređenog tržišta, okolnosti koje predstavljaju značajnu štetu interesima ulagatelja i urednom funkcioniranju tržišta za potrebe suspenzije i isključenja financijskih instrumenata iz trgovanja na MTP-u, OTP-u ili uređenom tržištu, rastućem tržištu malih i srednjih poduzeća pragova iznad kojih se primjenjuje obveza izvješćivanja o pozicijama i kriterija prema kojima bi se djelovanje mjesta trgovanja u državi članici domaćinu moglo smatrati od bitne važnosti za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja. Od posebne je važnosti da Komisija u okviru svojeg rada na pripremama održava odgovarajuće savjetovanje, uključujući i ono na stručnoj razini. Komisija bi pri pripremi i sastavljanju delegiranih akata trebala osigurati istodoban, pravodoban i odgovarajući prijenos relevantnih dokumenata Europskom parlamentu i Vijeću.
- (156) Tehnički standardi u financijskim uslugama trebali bi ulagateljima, uključujući i one koji ulažu u strukturne depozite, i potrošačima diljem Unije osigurati dosljednu usklađenost te odgovarajuću zaštitu. Bilo bi korisno i primjereno povjeriti ESMA-i, kao visokospecijaliziranom stručnom tijelu, sastavljanje nacrt regulatornih i izvedbenih tehničkih standarda koji nisu povezani s političkim odlukama, a koji bi se potom podnijeli Komisiji. Kako bi se osigurala stalna zaštita ulagatelja i potrošača u sektoru financijskih usluga, ESMA bi trebala obavljati svoje zadaće, u mjeri u kojoj je to moguće, blisko surađujući s europskim nadzornim tijelom (Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo) („EBA”) osnovanim Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ te EIOPA-om.
- (157) Komisija bi trebala usvojiti nacrt regulatornih tehničkih standarda koji sastavi ESMA o izuzećima u vezi s aktivnostima koje se smatraju pomoćnim redovnoj djelatnosti, o informacijama koje treba osigurati i o nekim zahtjevima u okviru postupaka za izdavanje i odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad za investicijska društva, o stjecanju kvalificiranog udjela, o algoritamskom trgovanju, o obvezama izvršenja naloga po najpovoljnijim uvjetima za klijente, o suspenziji i isključenju financijskih instrumenata od trgovanja na uređenom tržištu, MTP-u ili OTP-u, o slobodi pružanja investicijskih usluga i obavljanja aktivnosti, o osnivanju podružnice, o otpornosti sustava, sustavu za prekid trgovanja i elektroničkom trgovanju, o pomacima cijene, o usklađivanju satova poslovanja, o uvrštenju financijskih instrumenata za trgovanje, o ograničenjima pozicija i nadzoru upravljanja pozicijama u robnim izvedenicama, o postupcima izdavanja i odbijanja zahtjeva za odobrenje za rad

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

pružatelja usluga dostave podataka, o organizacijskim zahtjevima za APA-e, CTP-ove i ARM-ove te o suradnji među nadležnim tijelima. Komisija bi trebala donijeti nacrt regulatornih tehničkih standarda putem delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a i u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

- (158) Komisija bi također trebala dobiti ovlasti za usvajanje provedbenih tehničkih standarda putem provedbenih akata u skladu s člankom 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010 ESMA-i bi se trebala povjeriti izrada nacrta provedbenih tehničkih standarda za podnošenje Komisiji o postupcima za izdavanje ili odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad investicijskim društvima, o stjecanju kvalificiranog udjela, o trgovanju i zaključivanju transakcija na MTP-ima i OTP-ima, o suspenziji i isključenju financijskih instrumenata iz trgovanja, o slobodi pružanja investicijskih usluga i obavljanja aktivnosti, o osnivanju podružnica, o izvješćivanju o pozicijama prema kategorijama držatelja pozicija, o postupcima za izdavanje ili odbijanje zahtjeva za odobrenje za rad, o postupcima i oblicima dostave informacija u pogledu objave odluka, o obvezi surađivanja, o suradnji među nadležnim tijelima, o razmjeni informacija i o savjetovanju prije izdavanja odobrenja za rad investicijskom društvu.
- (159) Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala predati izvješće u kojem se procjenjuje funkcioniranje OTP-ova, mehanizama rastućih tržišta malih i srednjih poduzeća, učinak zahtjeva o automatskom i visokofrekventnom trgovanju, iskustvo s mehanizmom za zabranu određenih proizvoda ili praksi i učinak mjera koja se odnose na tržišta robnih izvedenica.
- (160) Do 1. siječnja 2018. Komisija bi trebala sastaviti izvješće o procjeni mogućeg utjecaja na cijenu energije i funkcioniranje energetskeg tržišta po isteku prijelaznog razdoblja predviđenog za primjenu obveze poravnania i zahtjeva za iznosom nadoknade navedenima u Uredbi (EU) br. 648/2012. Prema potrebi, Komisija bi trebala predati zakonodavni prijedlog za uspostavu ili izmjenu relevantnog prava, uključujući i specifično zakonodavstvo iz sektora kao što je Uredba (EU) br. 1227/2011.
- (161) Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ dopušta državama članicama da odobre da upravitelji alternativnih investicijskih fondova (AIFM) pružaju određene investicijske usluge uz zajedničko upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (AIF), uključujući upravljanje portfeljima ulaganja, savjete o ulaganju, pohranu i administriranje u vezi s dionicama ili udjelima subjekata za zajedničko ulaganje, kao i primanje i prijenos naloga u vezi s financijskim instrumentima. Budući da su zahtjevi kojima se uređuje pružanje tih usluga usklađeni unutar Unije, AIFM-ovi kojima su matična nadležna tijela odobrila pružanje tih usluga ne bi trebali podlijezati dodatnom odobrenju za rad u državi članici domaćinu niti bilo kakvih drugim mjerama koje imaju isti učinak.
- (162) U okviru važećeg pravnog okvira, AIFM-ovi kojima je odobreno pružanje tih investicijskih usluga i koji ih namjeravaju pružati u državama članicama osim njihove matične države članice trebale bi poštovati dodatne nacionalne zahtjeve, uključujući uspostavljanje zasebnog pravnog subjekta. Kako bi uklonili prepreke u prekograničnom pružanju usklađenih investicijskih usluga te osigurali jednake uvjete među subjektima koji pružaju iste investicijske usluge u okviru istih pravnih zahtjeva, AIFM koji ima odobrenje za rad pružati te usluge trebao bi moći pružati ih na prekograničnoj razini, u skladu s odgovarajućim zahtjevima za obavješćivanje, prema odobrenju za rad koje mu jamče nadležna tijela matičnih država članica.
- (163) Direktivu 2011/61/EU stoga bi trebalo izmijeniti na odgovarajući način.
- (164) S obzirom na to da cilj ove Direktive, a to je stvaranje integriranog financijskog tržišta u kojem su ulagatelji djelotvorno zaštićeni, a učinkovitost i integritet ukupnog tržišta osigurani, zahtijeva uspostavljanje zajedničkih regulatornih zahtjeva za investicijska društva, bez obzira na to gdje su u Uniji dobili odobrenje za rad, i kojima se uređuje funkcioniranje uređenih tržišta i drugih sustava trgovanja kako bi se spriječilo da

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1).

netransparentnost ili smetnje na jednom tržištu umanje učinkovitost funkcioniranja europskog financijskog sustava u cjelini, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinka ove Direktive može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti iz navedenog članka, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (165) S obzirom na povećanje broja zadata dodijeljenih ESMA-i ovom Direktivom i Uredbom (EO) br. 600/2014, Europski parlament, Vijeće i Komisija trebali bi bez odgode osigurati raspoloživost odgovarajućih a ljudskih potencijala i financijskih resursa.
- (166) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela Povelje, osobito pravo na zaštitu podataka, sloboda poduzetništva, pravo na zaštitu potrošača, pravo na učinkovit pravni lijek i na pravično suđenje, pravo da se za isto kazneno djelo ne sudi ili kažnjava dvaput i ona se mora provesti u skladu s tim pravima i načelima.
- (167) Izvršeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 i on je dostavio mišljenje 10. veljače 2012. ⁽¹⁾.
- (168) U skladu sa Zajedničkom političkom deklaracijom država članica i Komisije o obrazloženjima od 28. rujna 2011. ⁽²⁾, u opravdanim slučajevima države članice pridružuju se obavještavanju o svojim mjerama za prijenos s pomoću jednoga ili više dokumenata, kojima se objašnjava odnos između dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos. Uzimajući u obzir ovu Direktivu zakonodavac drži da je prijenos takvih dokumenata opravdan.
- (169) Obvezu prijenosa ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju sadržajnu izmjenu u usporedbi s prethodnim direktivama. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredbi postoji prema ranijim direktivama
- (170) Ova Direktiva ne bi trebala dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prijenos u nacionalno pravo i datume primjene direktiva iz Priloga III. dijela B,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

GLAVA I.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na investicijska društva, tržišne operatere, pružatelje usluga dostave podataka i društva iz trećih zemalja koja pružaju investicijske usluge ili obavljaju investicijske aktivnosti osnivanjem podružnice u Uniji.
2. Ovom se Direktivom utvrđuju zahtjevi vezani za sljedeće:
 - (a) odobrenje za rad i uvjete poslovanja investicijskih društava;
 - (b) pružanje investicijskih usluga i obavljanje aktivnosti od strane društava iz trećih zemalja osnivanjem podružnice;

⁽¹⁾ OJ C 147, 25.5.2012., str. 1.

⁽²⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (c) odobrenje za rad i poslovanje uređenih tržišta;
- (d) odobrenje za rad i poslovanje pružatelja usluga dostave podataka; te
- (e) nadzor, suradnju i provedbu nadležnih tijela.

3. Sljedeće odredbe primjenjuju se i na kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad na temelju Direktive 2013/36/EU kada pružaju jednu ili više investicijskih usluga i/ili obavljaju investicijske aktivnosti:

- (a) članak 2. stavak 2., članak 9. stavak 3., članci 14. i 16. do 20.;
- (b) poglavlje II. glave II., osim drugog podstavka članka 29. stavka 2.;
- (c) poglavlje III. glave II., osim članka 34. stavaka 2. i 3. i članka 35. stavaka 2. do 6. i stavka 9.;
- (d) članci 67. do 75. i članci 80., 85. i 86.

4. Sljedeće odredbe primjenjuju se i na investicijska društva i kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2013/36/EU i kada prodaju ili savjetuju klijente u vezi sa strukturiranim depozitima:

- (a) članak 9. stavak 3., članak 14. i članak 16. stavci 2., 3. i 6.;
- (b) članci 23. do 26., članak 28. i članak 29., osim njegovog stavka 2. drugog podstavka, te članak 30.; i
- (c) članci 67. do 75.

5. Članak 17. stavci 1. do 6. također se primjenjuju na članove ili sudionike uređenih tržišta i MTP-a od kojih se ne zahtijeva da imaju odobrenje za rad na temelju ove Direktive u skladu s člankom 2. stavkom 1. točkama (a), (e), (i) i (j).

6. Članci 57. i 58. također se primjenjuju na osobe izuzete u skladu s člankom 2.

7. Svi multilateralni sustavi financijskih instrumenata posluju bilo u skladu s odredbama glave II. s obzirom na MTP-ove ili OTP-ove ili glave III. s obzirom na uređena tržišta.

Sva investicijska društva koje na organiziran, učestao i sustavan način te u znatnoj mjeri trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata izvan uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a djeluju u skladu s glavom III. Uredbe (EU) br. 600/2014.

Ne dovodeći u pitanje članke 23. i 28. Uredbe (EU) br. 600/2014, sve transakcije financijskim instrumentima iz prvog i drugog podstavka koji nisu zaključene na multilateralnim sustavima ili sistematskim internalizatorima moraju biti usklađene s odgovarajućim odredbama glave III. Uredbe (EU) br. 600/2014.

Članak 2.

Izuzeća

1. Ova se Direktiva ne primjenjuje na:

- (a) društva za osiguranje ili društva koja se bave reosiguranjem ili retrocesijom iz Direktive 2009/138/EZ kad obavljaju aktivnosti navedene u toj Direktivi;
- (b) osobe koje pružaju investicijske usluge isključivo svojim matičnim društvima, svojim društvima kćerima ili drugim društvima kćerima svojih matičnih društava;
- (c) osobe koje pružaju investicijske usluge povremeno u sklopu obavljanja svoje redovite djelatnosti i ako je ta djelatnost uređena zakonskim ili drugim propisima ili etičkim kodeksom za tu određenu djelatnost, koji ne isključuju pružanje takvih usluga;
- (d) osobe koje za vlastiti račun trguju financijskim instrumentima koji nisu robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice i koje ne pružaju druge investicijske usluge niti obavljaju bilo koje druge investicijske aktivnosti u financijskim instrumentima koji nisu robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice, osim ako su te osobe:

i. održavatelji tržišta;

ii. članovi ili sudionici uređenog tržišta ili MTP-a ili imaju izravan elektronički pristup mjestu trgovanja;

iii. primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja; ili

iv. trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata.

Osobe koje su izuzete u skladu s točkama (a), (i) ili (j) ne trebaju ispunjavati uvjete utvrđene u ovoj točki kako bi bile izuzete.

- (e) operateri s obvezama usklađivanja iz Direktive 2003/87/EZ koji kada trguju emisijskim jedinicama ne izvršavaju naloge klijenata i koji ne pružaju investicijske usluge ili obavljaju druge investicijske aktivnosti osim trgovanja za vlastiti račun, pod uvjetom da te osobe ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja;
- (f) osobe koje pružaju takve investicijske usluge koje se sastoje isključivo od upravljanja programima sudjelovanja zaposlenika;
- (g) osobe koje pružaju investicijske usluge koje se sastoje od upravljanja programima sudjelovanja zaposlenika i pružanja investicijskih usluga samo svojim matičnim društvima, svojim društvima kćerima ili drugim društvima kćerima svojih matičnih društava;
- (h) članovi Europskog sustava središnjih banaka i drugih nacionalnih tijela koja obavljaju slične funkcije u Uniji, druga javna tijela zadužena za upravljanje ili koja posreduju pri upravljanju javnim dugom u Uniji i međunarodne financijske institucije koje su osnovale dvije ili više država članica koje imaju svrhu mobiliziranja sredstava financiranja i pružanja financijske pomoći u korist svojih članova koji se nalaze u ozbiljnim financijskim problemima ili im oni prijete;

- (i) subjekti za zajednička ulaganja i mirovinski fondovi, bez obzira na to jesu li usklađeni na razini Unije, te njihovi depozitari i upravljačka tijela;
- (j) osobe:
 - i. koje trguju za vlastiti račun, uključujući održavatelje tržišta, u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama, izuzev osoba koje trguju za vlastiti račun kada izvršavaju naloge klijenata; ili
 - ii. pružaju, osim trgovanja za vlastiti račun, investicijske usluge u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama korisnicima ili dobavljačima iz svoje redovne djelatnosti;

pod uvjetom da je:

- u svim tim slučajevima zasebno i na zbirnoj osnovi to pomoćna aktivnost njihovoj redovnoj djelatnosti gledano na razini grupe i da njihova redovna djelatnost nije pružanje investicijskih usluga u smislu ove Direktive ili bankovna djelatnost prema Direktivi 2013/36/EZ, ili održavanje tržišta u odnosu na robne izvedenice,
 - te da te osobe ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja, i
 - te osobe na godišnjoj razini obavješćuju nadležno tijelo o tome da se koriste izuzećem i na zahtjev izvješćuju nadležna tijela o temeljima prema kojima oni smatraju da je njihova aktivnost u skladu s točkama i. i ii. pomoćna uz redovnu djelatnost,
- (k) osobe koje pružaju investicijsko savjetovanje u okviru obavljanja neke druge redovite djelatnosti koja nije obuhvaćena ovom Direktivom, pod uvjetom da se takvo savjetovanje ne naplaćuje;
 - (l) udruženja koja su osnovali danski ili finski mirovinski fondovi čija je jedina svrha upravljanje imovinom mirovinskih fondova koji su članovi tih udruženja;
 - (m) „agenti di cambio” čija su djelatnost i funkcije uređene člankom 201. Talijanske zakonodavne uredbe br. 58 od 24. veljače 1998.;
 - (n) operateri sustava prijenosa kao što je definirano u članku 2. stavku 4. Direktive 2009/72/EZ ili članku 2. stavku 4. Direktive 2009/73/EZ kada izvršavaju svoje zadaće prema tim direktivama ili prema Uredbi (EZ) br. 714/2009 ili prema Uredbi (EZ) br. 715/2009 ili prema mrežnim kodeksima ili smjernicama koje su usvojene u skladu s tim uredbama, sve osobe koje djeluju kao operateri u njihovo ime koje izvršavaju svoju zadaću u okviru tih pravnih akata ili mrežnih kodeksa ili smjernica usvojenih u skladu s tim uredbama, i bilo koji operater ili upravitelj mehanizma za energetska ravnotežu ili transportne mreže ili sustava koji održava ravnotežu između isporuke i korištenja energije pri izvršavanju tih zadaća.

Ova se iznimka primjenjuje samo na osobe koje sudjeluju u aktivnostima iz ove točke samo u slučaju kad obavljaju investicijske aktivnosti ili pružaju investicijske usluge u vezi s robnim izvedenicama kako bi obavljale te aktivnosti. Ova se iznimka ne primjenjuje na djelovanje sekundarnog tržišta, uključujući platformu za sekundarno trgovanje pravima financijskog prijenosa.

- (o) CSD-ovi koji su kao takvi uređeni propisima Unije, u mjeri u kojoj su uređeni tim propisima Unije.

2. Prava iz ove Direktive ne primjenjuju se na pružanje usluga u svojstvu druge ugovorne strane u transakcijama koje obavljaju javna tijela koja se bave javnim dugom, ili članovi Europskog sustava središnjih banaka koji obavljaju zadaće utvrđene u UFEU-u i Protokolu br. 4 uz Statut Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke ili obavljaju slične funkcije prema nacionalnim propisima.

3. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 89. kako bi se razjasnio stavak 1. točka (c) kad se aktivnost obavlja povremeno.

4. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja, u svrhu stavka 1. točke (j), kriterija za utvrđivanje kada se aktivnost treba smatrati pomoćnom uz redovnu djelatnost na razini grupe.

Ti kriteriji uzimaju u obzir najmanje sljedeće elemente:

(a) potrebu da pomoćne aktivnosti predstavljaju manji dio aktivnosti na razini grupe;

(b) obujam aktivnosti trgovanja u odnosu na ukupnu tržišnu aktivnost trgovanja u tom razredu imovine;

Prilikom utvrđivanja u kojoj mjeri pomoćne aktivnosti predstavljaju manji dio aktivnosti na razini grupe, ESMA može odrediti da se u obzir treba uzeti kapital koji se koristi za obavljanje pomoćnih aktivnosti u odnosu na kapital koji se koristi za obavljanje redovne djelatnosti. Međutim, taj čimbenik ni u kojem slučaju nije dostatan kako bi se dokazalo da je aktivnost pomoćna uz redovnu djelatnost grupe.

Aktivnosti iz ovog stavka razmatraju se na razini grupe.

Elementi iz drugog i trećeg podstavka isključuju:

(a) transakcije unutar grupe navedene u članku 3. Uredbe (EU) br. 648/2012 koje služe likvidnosti na razini cijele grupe i/ili za potrebe upravljanja rizikom;

(b) transakcije u izvedenicama koje je moguće objektivno izmjeriti koje smanjuju rizike koji su izravno povezani s poslovnim aktivnostima ili aktivnostima financiranja državne blagajne;

(c) transakcije u robnim izvedenicama i emisijskim jedinicama zaključene kako bi se ispunile obveze pružanja likvidnosti na mjestu trgovanja, kada takve obveze zahtijevaju regulatorna tijela u skladu s propisima Unije ili s nacionalnim zakonima i drugim propisima, ili od strane mjesta trgovanja.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 3.

Fakultativna izuzeća

1. Države članice mogu odlučiti ne primjenjivati ovu Direktivu na osobe kojima su one matična država članica, uz uvjet da te osobe imaju odobrenje za rad u pogledu tih aktivnosti i da su one uređene na nacionalnoj razini te ako te osobe:

(a) nisu ovlaštene držati sredstva klijenata i vrijednosne papire klijenata i ni u jednom se trenutku ne smiju nalaziti u položaju dužnika prema svojim klijentima;

- (b) nisu ovlaštene pružati investicijske usluge, osim zaprimanja i prijenosa naloga za prenosive vrijednosne papire i udjele u subjektima za zajednička ulaganja i/ili investicijsko savjetovanje vezano uz te financijske instrumente; i
- (c) prilikom pružanja tih usluga, naloge smiju prenositi samo na:
- i. investicijska društva koja imaju odobrenje za rad prema ovoj Direktivi;
 - ii. kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad prema Direktivi 2013/36/EU;
 - iii. podružnice investicijskih društava ili kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u trećim zemljama i koje podliježu odredbama o bonitetnom nadzoru koje su po mišljenju nadležnih tijela barem jednako stroge kao one iz ove Direktive, Uredbe (EU) br. 575/2013 ili Direktive 2013/36/EU;
 - iv. subjekte za zajednička ulaganja koji po zakonima jedne države članice imaju odobrenje prodavati svoje udjele javnosti i direktorima takvih društava;
 - v. investicijska društva s fiksnim kapitalom kako je definirano u članku 17. stavku 7. Direktive 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a čiji su vrijednosni papiri uvršteni ili se njima trguje na uređenom tržištu u državi članici, ili
- (d) pružaju investicijske usluge isključivo u robi, emisijskim jedinicama i/ili njihovim izvedenicama isključivo u svrhu zaštite od komercijalnog rizika svojih klijenata, ako su ti klijenti isključivo lokalna elektroenergetska poduzeća kako su definirana u članku 2. stavku 35. Direktive 2009/72/EZ i/ili poduzeća za prirodni plin kako su definirana u članku 2. stavku 1. Direktive 2009/73/EZ, i pod uvjetom da ti klijenti zajedno drže 100 % kapitala ili prava glasa tih osoba, izvršavaju zajednički nadzor i izuzeti prema članku 2. stavku 1. točki (j) ove Direktive ako sami obavljaju te investicijske usluge; ili
- (e) pružaju investicijske usluge isključivo u emisijskim jedinicama i/ili njihovim izvedenicama isključivo u svrhu zaštite od komercijalnog rizika svojih klijenata, ako su ti klijenti isključivo operateri kako su definirani u članku 3. točki (f) Direktive 2003/87/EZ, i pod uvjetom da ti klijenti zajedno drže 100 % kapitala ili prava glasa tih osoba, izvršavaju zajednički nadzor i izuzeti su iz članka 2. stavka 1. točke (j) ove Direktive ako sami obavljaju navedene investicijske usluge.
2. Propisima država članica za osobe iz stavka 1. predviđaju se zahtjevi koji su barem analogni sljedećim zahtjevima prema ovoj Direktivi:
- (a) uvjeti i postupci za izdavanje odobrenja za rad i kontinuiran nadzor kao što je utvrđeno u članku 5. stavcima 1. i 3., člancima 7. do 10., 21., 22. i 23. i odgovarajući delegirani akti koje je donijela Komisija u skladu s člankom 89.;
 - (b) obveze poslovnog ponašanja kao što je utvrđeno u članku 24. stavcima 1., 3., 4., 5., 7. i 10., članku 25. stavcima 2., 5. i 6., i, ako nacionalni propisi dopuštaju tim osobama imenovanje vezanih zastupnika, članku 29. i odgovarajućim provedbenim mjerama;

⁽¹⁾ Direktiva 2012/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih osoba, države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u pogledu osnivanja javnih društava s ograničenom odgovornošću i održavanja i promjene njihovog kapitala, a s ciljem ujednačavanja tih zaštitnih mjera (SL L 315, 14.11.2012., str. 74.).

- (c) organizacijski zahtjevi utvrđeni u prvom, šestom i sedmom podstavku članka 16. stavka 3., te u članku 16. stavku 6. i članku 16. stavku 7. i odgovarajućim delegiranim aktima koje je Komisija usvojila u skladu s člankom 89.

Države članice zahtijevaju od osoba koje su izuzete od primjene ove Direktive na temelju stavka 1. ovog članka da budu obuhvaćene sustavom za zaštitu ulagatelja prepoznatim u skladu s Direktivom 97/9/EZ. Države članice mogu investicijskim društvima omogućiti da ne budu obuhvaćena takvim sustavom pod uvjetom da imaju osiguranje od profesionalne odgovornosti ako je uzimajući u obzir veličinu, profil rizičnosti te pravnu prirodu osobe izuzete u skladu sa stavkom 1. ovog članka, njihovim klijentima zajamčena jednaka zaštita.

Odstupajući od drugog podstavka ovog stavka, države članice koje već imaju takve zakone ili druge propise prije 2. srpnja 2014. mogu do 3. srpnja 2019. zahtijevati da, u slučaju kad osobe izuzete od primjene ove Direktive na temelju stavka 1. ovog članka pružaju investicijske usluge zaprimanja i prijenosa naloga i/ili pružanja investicijskog savjetovanja u udjele u subjektima za zajednička ulaganja i djeluju kao posrednik s društvom za upravljanje kako je definirano u Direktivi 2009/65/EZ, te osobe budu solidarno odgovorne s društvom za upravljanje za sve štete nastale zbog aktivnosti klijenta u vezi s tim uslugama.

3. Osobe koje su sukladno stavku 1. izuzete iz ove Direktive ne smiju imati koristi od slobode pružanja usluga ili obavljanja aktivnosti niti osnivanja podružnica prema člancima 34. i 35.

4. Države članice obavještavaju Komisiju i ESMA-u o tome koriste li mogućnost u skladu s ovim člankom i osiguravaju da je u svakom odobrenju za rad izdanom u skladu sa stavkom 1. navedeno je li ono izdano u skladu s ovim člankom.

5. Države članice priopćavaju ESMA-i odredbe nacionalnog prava koje su analogne zahtjevima iz ove Direktive navedenim u stavku 2.

Članak 4.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „investicijsko društvo” znači svaka pravna osoba čija je redovna djelatnost ili poslovanje pružanje jedne ili više investicijskih usluga trećim stranama i/ili obavljanje jedne ili više investicijskih aktivnosti na profesionalnoj osnovi.

Države članice mogu u definiciju investicijskog društva uključiti poduzeća koja nisu pravne osobe pod uvjetom da:

- (a) njihov pravni status osigurava razinu zaštite interesa trećih strana jednaku onoj koju pruža pravna osoba; i
- (b) podliježu jednakom bonitetnom nadzoru koji je primjeren za njihov pravni oblik.

Međutim, ako fizička osoba pruža usluge koje uključuju držanje sredstava ili prenosivih vrijednosnih papira trećih strana, ona se može smatrati investicijskim društvom za potrebe ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014 samo ako, ne dovodeći u pitanje druge zahtjeve koje postavljaju ova Direktiva, Uredba (EU) br. 600/2014 i Direktiva 2013/36/EU, ta osoba poštuje sljedeće uvjete:

- (a) vlasnička prava trećih strana u odnosu na instrumente i sredstva moraju biti zaštićena, posebno u slučaju insolventnosti društva ili njegovih vlasnika, pljenidbe, kompenzacije ili nekih drugih radnji koje su poduzeli vjerovnici društva, ili vlasnika društva;

- (b) društvo mora biti podložno pravilima koja su utvrđena za praćenje solventnosti društva i vlasnika;
 - (c) reviziju godišnjih financijskih izvještaja mora napraviti jedna ili više osoba ovlaštena za reviziju financijskih izvještaja prema nacionalnom pravu;
 - (d) ako društvo ima samo jednog vlasnika, ta osoba mora poduzeti mjere za zaštitu ulagatelja u slučaju prestanka poslovanja društva nakon smrti vlasnika, nastupa nesposobnosti ili u nekom sličnom slučaju.
2. „investicijske usluge i aktivnosti” znači sve usluge i aktivnosti utvrđene u odjeljku A Priloga I. koje se odnose ne bilo koje instrumente navedene u odjeljku C Priloga I.

Komisija u skladu s člankom 89. donosi delegirane akte kojima se utvrđuju:

- (a) ugovori o izvedenicama navedeni u odjeljku C točki 6. Priloga I. koji imaju obilježja veleprodajnih energetske proizvoda koji se moraju fizički namiriti i „ugovori o energetskim izvedenicama iz odjeljka C točke 6.”;
 - (b) ugovori o izvedenicama navedeni u odjeljku C točki 7. Priloga I. koji imaju obilježja drugih izvedenih financijskih instrumenata;
 - (c) ugovori o izvedenicama navedeni u odjeljku C.10 Priloga I. koji imaju obilježja drugih izvedenih financijskih instrumenata, uzimajući u obzir, između ostalog, trguje li se njima na uređenim tržištima, MTP-u ili OTP-u;
3. „pomoćne usluge” znači sve usluge navedene u odjeljku B Priloga I.;
4. „investicijsko savjetovanje” znači davanje osobnih preporuka klijentu bilo na zahtjev klijenta ili na inicijativu investicijskog društva u pogledu jedne transakcije ili više njih koje se odnose na financijske instrumente;
5. „izvršavanje naloga za račun klijenta” znači djelovanje s ciljem sklapanja ugovora za kupnju ili prodaju jednog financijskog instrumenta ili više njih za račun klijenta i uključuje sklapanje ugovora za prodaju financijskih instrumenata koje je izdalo investicijsko društvo ili kreditna institucija u trenutku njihovog izdavanja;
6. „trgovanje za vlastiti račun” znači trgovanje uz korištenje vlastitog kapitala koje dovodi do zaključenja transakcije s jednim financijskim instrumentom ili više njih;
7. „održavatelj tržišta” znači osoba koja neprekidno djeluje na financijskim tržištima spremna trgovati za vlastiti račun tako da kupuje i prodaje financijske instrumente uz korištenje vlastitog kapitala po cijenama koje ona utvrđuje;
8. „upravljanje portfeljem” znači upravljanje portfeljem na temelju ovlaštenja klijenta na individualnoj i diskrecijskog osnovi pri čemu takav portfelj uključuje jedan financijski instrument ili više njih;
9. „klijent” znači svaka fizička ili pravna osoba kojoj investicijsko društvo pruža investicijske i/ili pomoćne usluge;
10. „profesionalni ulagatelj” znači klijent koji je ispunio kriterije utvrđene u Prilogu II.;
11. „mali ulagatelj” znači klijent koji nije profesionalni ulagatelj;

12. „rastuće tržište malih i srednjih poduzeća” znači MTP koji je registriran kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća u skladu s člankom 33.;
13. „mala i srednja poduzeća” za potrebe ove Direktive znači društva koja su na temelju kotacije na kraju godine za prethodne tri kalendarske godine imala prosječnu tržišnu kapitalizaciju manju od 200 000 000 EUR;
14. „limitirani nalog” znači nalog za kupnju ili prodaju određene količine financijskog instrumenta po određenoj cijeni ili po povoljnijoj cijeni;
15. „financijski instrument” znači instrumenti utvrđeni u odjeljku C Priloga I.;
16. „ugovori o energetske izvedenicama iz odjeljka C točke 6.” znači opcije, budućnosnice, zamjene i sve druge ugovore o izvedenicama navedene u odjeljku C točki 6. Priloga I. koji se odnose na ugljen ili naftu kojima se trguje na OTP-u i moraju se fizički namiriti;
17. „instrumenti tržišta novca” znači vrste instrumenata kojima se uobičajeno trguje na tržištima novca, kao što su trezorski zapisi, certifikati o depozitu i komercijalni zapisi, osim instrumenata plaćanja;
18. „tržišni operater” znači osoba ili osobe koje vode i/ili upravljaju poslovanjem uređenog tržišta te može biti i samo uređeno tržište;
19. „multilateralni sustav” znači svaki sustav ili platforma uutar kojih je omogućena interakcija više trgovinskih interesa trećih strana za kupnju ili prodaju financijskih instrumenata;
20. „sistematski internalizator” znači investicijsko društvo koje na organiziran, učestao i sustavan način te u znatnoj mjeri trguje za vlastiti račun kada izvršava naloge klijenata izvan uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a, bez upravljanja multilateralnim sustavom;

Učestao i sustavan način mjeri se brojem OTC trgovanja financijskim instrumentima koje za vlastiti račun ostvari investicijsko društvo kada izvršava naloge klijenata. Znatna mjera izračunava se bilo obujmom OTC trgovanja koje investicijsko društvo ostvari u odnosu na ukupno trgovanje tog financijskog društva pojedinim financijskim instrumentom, bilo obujmom OTC trgovanja koje investicijsko društvo ostvari u odnosu na ukupno trgovanje pojedinim financijskim instrumentom u Uniji. Definicija sistematskog internalizatora primjenjuje se samo ako su prekoračene unaprijed određene granice za učestao i sustavan način i one za znatnu mjeru ili ako investicijsko društvo odluči odabrati da se na njega primjenjuje režim sistematskog internalizatora;
21. „uređeno tržište” znači multilateralni sustav kojim upravlja i/ili kojeg vodi tržišni operater, a spaja ili olakšava spajanje višestrukih interesa trećih strana za kupnju i prodaju financijskih instrumenata – u okviru sustava i u skladu s njegovim nediskrecijskim pravilima – na način koji dovodi do sklapanja ugovora u vezi s financijskim instrumentima koji su uvršteni za trgovanje prema njegovim pravilima i/ili sustavima, i koje posjeduje odobrenje za rad i funkcionira redovito i u skladu s glavom III. ove Direktive;
22. „multilateralna trgovinska platforma” ili „MTP” znači multilateralna trgovinska platforma kojom upravlja investicijsko društvo ili tržišni operater i koji spaja višestruke interese trećih strana za kupnju i prodaju financijskih instrumenata – u okviru sustava i u skladu s nediskrecijskim pravilima – na način koji dovodi do sklapanja ugovora prema u skladu s glavom II. ove Direktive;
23. „organizirana trgovinska platforma” ili „OTP” znači svaki multilateralni sustav koji nije uređeno tržište ili MTP i u kojem višestruki interesi trećih strana za kupnju i prodaju obveznica, strukturiranih financijskih proizvoda, emisijskih jedinica ili izvedenica mogu biti u interakciji unutar sustava na način koji dovodi do sklapanja ugovora u skladu s glavom II. ove Direktive;

24. „mjesto trgovanja” znači svako uređeno tržište, MTP ili OTP;
25. „likvidno tržište” znači tržište za financijski instrument ili razred financijskih instrumenata, na kojem neprekidno postoje spremni i voljni kupci i prodavači, a koje se ocjenjuje u skladu sa sljedećim kriterijima uzimajući u obzir specifične tržišne strukture određenog financijskog instrumenta ili određenog razreda financijskih instrumenata:
- (a) prosječna učestalost i obujam transakcija pod nizom tržišnih uvjeta, uzimajući u obzir prirodu i životni ciklus proizvoda unutar određenog razreda financijskih instrumenata;
 - (b) broj i vrstu sudionika na tržištu, uključujući omjer sudionika na tržištu i financijskih instrumenata kojima se trguje za pojedini proizvod;
 - (c) prosječnu veličinu raspona cijena, ako je dostupna;
26. „nadležno tijelo” znači tijelo koje svaka država članica imenuje u skladu s člankom 67., osim ako je drukčije utvrđeno u ovoj Direktivi;
27. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;
28. „društvo za upravljanje UCITS-om” znači društvo za upravljanje prema definiciji iz članka 2. stavka 1. točke (b) Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
29. „vezani zastupnik” znači fizička ili pravna osoba koja pod punom i bezuvjetnom odgovornošću samo jednog investicijskog društva za čiji račun nastupa promiče investicijske usluge i/ili pomoćne usluge klijentima ili potencijalnim klijentima, zaprima i prenosi upute ili naloge klijenata povezane s financijskim uslugama ili financijskim instrumentima, prodaje financijske instrumente ili pruža usluge savjetovanja klijentima ili potencijalnim klijentima vezano za te financijske instrumente ili usluge;
30. „podružnica” znači mjesto poslovanja različito od središnje uprave, dio je investicijskog društva koji nema vlastitu pravnu osobnost, pruža investicijske usluge i/ili obavlja investicijske aktivnosti, a može obavljati i pomoćne usluge za koje investicijsko društvo ima odobrenje za rad; svako mjesto poslovanja koje je investicijsko društvo sa sjedištem u drugoj državi članici osnovalo u istoj državi članici smatra se jednom podružnicom;
31. „kvalificirani udjel” znači izravni ili neizravni udjel u investicijskom društvu koji predstavlja 10 % ili više udjela u kapitalu ili u glasačkim pravima kako je utvrđeno u članku 9. i 10. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, uzimajući u obzir uvjete grupiranja tih prava navedenih u članku 12. stavku 4. i 5. te Direktive, ili koji omogućava ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje investicijskim društvom u kojemu postoji takav udjel;
32. „matično društvo” znači matično društvo u smislu članaka 2. stavka 9. i članka 22. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁽²⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s podacima o izdavateljima čije su vrijednosnice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

⁽³⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

33. „društvo kći” znači društvo u smislu članka 2. stavka 10. i 22. Direktive 2013/34/EU, uključujući društvo kći društva kćeri krajnjeg matičnog društva;
34. „grupa” znači grupa kako je definirana člankom 2. točkom 11. Direktive 2013/34/EU;
35. „uska povezanost” znači situacija u kojoj su dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba povezane na sljedeći način:
- (a) sudjelovanje u obliku vlasništva nad 20 % ili više prava glasa ili kapitala u jednom društvu, izravno ili putem kontrole;
 - (b) „kontrola” što znači odnos između matičnog društva i društva kćeri u svim slučajevima predviđenima u članku 22. stavcima 1. i 2. Direktive 2013/34/EU, ili sličan odnos između fizičke ili pravne osobe i društva, društva kćeri drugog društva kćeri koje se također smatra društvom kćeri matičnog društva koje je na čelu tih društava;
 - (c) trajna veza dvaju ili svih njih s istom osobom kroz odnos kontrole.
36. „upravljačko tijelo” znači tijelo ili tijela investicijskog društva, tržišnog operatera ili društva za pružanje usluga dostave podataka imenovano u skladu s nacionalnim pravom koje raspolaže ovlastima za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg smjera poslovanja subjekta te koje nadgleda i nadzire donošenje odluka uprave, uključujući osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem subjekta.
- Ako se ova Direktiva odnosi na upravljačko tijelo i ako su, u skladu s nacionalnim pravom, upravljačke i nadzorne funkcije upravljačkog tijela dodijeljene različitim tijelima ili različitim članovima unutar istog tijela, država članica određuje odgovorna tijela ili članove upravljačkog tijela u skladu sa svojim nacionalnim pravom, osim ako je ovom Direktivom drukčije određeno.
37. „više rukovodstvo” podrazumijeva fizičke osobe koje obavljaju izvršne funkcije u investicijskom društvu, tržišnom operateru ili društvu za pružanje usluga dostave podataka i koje su odgovorne upravljačkom tijelu za svakodnevno upravljanje subjektom, uključujući provedbu politika koje se odnose na usluge i proizvode koje društvo ili njegovo osoblje prodaje klijentima;
38. „trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga” znači transakcija kod koje se posrednik stavlja između kupca i prodavatelja tako da tijekom izvršenja transakcije nikada ne izlaže tržišnom riziku, pri čemu se izvršenje za obje strane događa istodobno, a transakcija je zaključena po cijeni pri kojoj posrednik ne ostvaruje ni dobit ni gubitak, osim unaprijed dogovorene provizije ili naknade za transakciju;
39. „algoritamsko trgovanje” znači trgovanje financijskim instrumentima u kojem računalni algoritam automatski određuje pojedinačne parametre naloga, npr. treba li postaviti početne uvjete za nalog, trenutak zadavanja naloga, cijena ili količina u nalogu ili kako upravljati nalogom nakon njegovog zadavanja, uz ograničenu ljudsku intervenciju ili bez nje. Ovom definicijom nisu obuhvaćeni sustavi koji se koriste samo za usmjeravanje naloga na jedno mjesto trgovanja ili na više njih ili za obradu naloga bez određivanja parametara trgovanja ili za potvrdu naloga ili obradu izvršenih transakcija nakon trgovanja;
40. „tehnika visokofrekventnog algoritamskog trgovanja” znači tehnika algoritamskog trgovanju koju obilježava:
- (a) infrastruktura namijenjena tome da se na najmanju moguću mjeru skрати mrežnu i druge vrste latentnosti, uključujući najmanje jednu od sljedećih mogućnosti za algoritamski unos naloga: kolokaciju, držanje datoteka na poslužitelju u neposrednoj blizini ili izravni elektronički pristup velike brzine;

- (b) sustavno određivanje početnih uvjeta, generiranja, usmjeravanja ili izvršenja naloga bez ljudske intervencije za pojedinačne transakcije ili naloge; i
- (c) visoke dnevne stope poruka koje predstavljaju naloge, ponude i otkazivanja.
41. „izravan elektronički pristup” znači mehanizam u kojem član ili klijent mjesta trgovanja ili njegov sudionik dozvoljava osobi da koristi njegovu oznaku u trgovinskom sustavu tako da osoba može prenijeti elektronički nalog povezan s financijskim instrumentom izravno mjestu trgovanja i obuhvaća mehanizam koji podrazumijeva da se osoba koristi infrastrukturom člana ili sudionika ili klijenta, ili bilo koji sustav povezivanja koji član ili sudionik ili klijent osigurava za prijenos naloga (izravan pristup tržištu) i taj mehanizam ako se navedena osoba ne koristi tom infrastrukturom (sponzorirani pristup);
42. „međusektorska prodaja” znači ponuda investicijskih usluga zajedno s drugom uslugom ili proizvodom kao dio paketa ili kao uvjet za isti ugovor ili paket;
43. „strukturirani depozit” znači depozit kako je definiran člankom 2. stavkom 1. točkom 3. Direktive 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ koji u potpunosti dopijeva na naplatu po dopijeću pod uvjetima pod kojima se sve kamate ili premije isplaćuju ili podliježu riziku u skladu s formulom koje uključuje čimbenike kao što su:
- (a) indeks ili kombinacija indeksa, isključujući depozite s promjenjivom kamatnom stopom čiji je povrat izravno povezan s indeksom kamatne stope poput Euribora ili Libora;
- (b) financijski instrument ili kombinaciju financijskih instrumenata;
- (c) roba ili kombinacija robe ili druga materijalna ili nematerijalna nezamjenjiva imovina; ili
- (d) devizni tečaj ili kombinaciju deviznih tečajeva;
44. „prenosivi vrijednosni papiri” znači one vrste vrijednosnih papira koji su prenosivi na tržištu kapitala, osim instrumenata plaćanja, kao što su:
- (a) dionice i drugi vrijednosni papiri istog značaja koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvima ili drugim subjektima, te potvrde o deponiranim dionicama;
- (b) obveznice i drugi oblici sekuritiziranog duga, uključujući i potvrde o deponiranim takvim vrijednosnim papirima;
- (c) svi ostali vrijednosni papiri koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vrijednosnih papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vrijednosnih papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe ili drugih indeksa ili mjernih veličina;
45. „potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima” znači vrijednosni papiri koji su prenosivi na tržištu kapitala i koji predstavljaju vrijednosne papire inozemnog izdavatelja koji mogu biti uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i kojima je moguće trgovati neovisno o vrijednosnim papirima inozemnog izdavatelja;

⁽¹⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavu osiguranja depozita (Vidjeti str. 149. ovog Službenog lista).

46. „fond čijim se udjelima trguje na burzi” znači fond čijom se najmanje jednom jedinicom ili razredom dionica trguje tijekom dana na najmanje jednom mjestu trgovanja i s najmanje jednim održavateljem tržišta koji poduzima mjere kako bi osigurao da se cijena njegovih jedinica ili dionica na mjestu trgovanja bitno ne razlikuje od njegove neto vrijednosti imovine i, prema potrebi, od njegove indikativne neto vrijednosti imovine;
47. „certifikati” znači certifikati definirani u članku 2. stavku 1. točki (27) Uredbe (EU) br. 600/2014;
48. „strukturirani financijski proizvodi” znači strukturirani financijski proizvodi definirani u članku 2. stavku 1. točki (28) Uredbe (EU) br. 600/2014;
49. „izvedenice” znači izvedenice definirane u članku 2. stavku 1. točki (29) Uredbe (EU) br. 600/2014;
50. „robne izvedenice” znači robne izvedenice definirane u članku 2. stavku 1. točki (30) Uredbe (EU) br. 600/2014;
51. „središnja druga ugovorna strana” znači središnja druga ugovorna strana definirana u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) br. 648/2012;
52. „ovlašteni sustav objavljivanja” ili „APA” znači osoba koja je na temelju odredbi ove Direktive ovlaštena pružati usluge objavljivanja izvješća o trgovanju za račun investicijskih društava u skladu s člancima 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014.
53. „pružatelj konsolidiranih podataka o trgovanju” ili „CTP” znači osoba koja je ovom Direktivom ovlaštena pružati usluge prikupljanja izvješća o trgovanju financijskim instrumentima navedenim u člancima 6., 7., 10., 12., 13., 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014 od uređenih tržišta, MTP-a, OTP-a i APA-a i konsolidirati ih u kontinuirane elektroničke tijekove podataka o cijeni i volumenu u realnom vremenu po financijskom instrumentu;
54. „ovlašteni mehanizam izvješćivanja” ili „ARM” znači osoba koja je ovom Direktivom ovlaštena pružati usluge dostavljanja podataka o transakcijama nadležnim tijelima ili ESMA-i za račun investicijskih društava;
55. „Matična država članica” znači:
- (a) u slučaju investicijskih društava:
 - i. ako je investicijsko društvo fizička osoba, država članica u kojoj se nalazi njegova središnja uprava,
 - ii. ako je investicijsko društvo pravna osoba, država članica u kojoj se nalazi njegovo registrirano sjedište,
 - iii. ako investicijsko društvo prema svojem nacionalnom pravu nema registrirano sjedište, država članica u kojoj se nalazi njegova središnja uprava,
 - (b) u slučaju uređenog tržišta, država članica u kojoj je registrirano uređeno tržište ili, ako prema zakonu države članice nema registrirano sjedište, država članica u kojoj se nalazi središnja uprava uređenog tržišta;
 - (c) u slučaju APA-e, CTP-a ili ARM-a:
 - i. ako je APA, CTP ili ARM fizička osoba, država članica u kojoj se nalazi njegova središnja uprava,

- ii. ako je APA, ARM ili CTP pravna osoba, država članica u kojoj se nalazi njegovo registrirano sjedište,
 - iii. ako APA, ARM ili CTP prema svojem nacionalnom pravu nema registrirano sjedište, država članica u kojoj se nalazi njegova središnja uprava.
56. „Država članica domaćin” znači država članica, različita od matične države članice, u kojoj investicijsko društvo ima podružnicu ili pruža investicijske usluge i/ili obavlja investicijske aktivnosti, ili država članica u kojoj uređeno tržište pruža odgovarajuće mehanizme kako bi se članovima s udaljenim pristupom ili sudionicima s poslovnim nastanom u toj istoj državi članici olakšao pristup trgovanju u njegovom sustavu;
57. „društvo iz treće zemlje” znači društvo koje bi bilo kreditna institucija koja pruža investicijske usluge ili obavlja investicijske aktivnosti ili investicijsko društvo da se njegova središnja uprava ili registrirano sjedište nalazi u Uniji;
58. „veleprodajni energetske proizvodi” znači veleprodajni energetske proizvodi kako su definirani člankom 2. točkom 4. Uredbe (EU) br. 1227/2011;
59. „poljoprivredne robne izvedenice” znači ugovori o izvedenicama koji se odnose na proizvode nabrojane u članku 1. Uredbe (EZ) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i njezinom Prilogu I. dijelovima od I. do XX. i XXIV/1;
60. „izdavatelj državnih vrijednosnih papira” znači jedan od sljedećih subjekata koji izdaje dužničke instrumente:
- i. Unija;
 - ii. država članica, uključujući i vladin odjel, agenciju ili subjekt posebne namjene te države članice;
 - iii. u slučaju federalne države članice, član federacije;
 - iv. subjekt posebne namjene za nekoliko država članica;
 - v. međunarodna financijska institucija koju su osnovale dvije ili više država članica, a koja ima za cilj osigurati financiranje i pružiti financijsku pomoć svojim članovima kojima prijete ozbiljne financijske poteškoće ili koje kroz njih prolaze; ili
 - vi. Europska investicijska banka;
61. „državni dužnički vrijednosni papiri” znači dužnički instrument koji izdaje izdavatelj državnih vrijednosnih papira;
62. „trajni medij” znači svako sredstvo koje:
- (a) omogućuje klijentu pohranjivanje informacija koje su mu osobno upućene tako da mu budu dostupne za buduću uporabu u razdoblju koje odgovara namjeni tih informacija; te
 - (b) omogućuje neizmijenjenu reprodukciju pohranjenih informacija;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

63. „pružatelj usluga dostave podataka” znači APA, CTP ili ARM.

2. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. o mjerama za određivanje nekih tehničkih elemenata definicija navedenih u stavku 2. kako bi se one uskladile s razvojem tržišta, tehnološkim razvojem i iskustvom u pogledu ponašanja koja su zabranjena prema Uredbi (EU) br. 596/2014 te kako bi se osigurala ujednačena primjena ove Direktive.

GLAVA II.

ODOBRENJE ZA RAD I UVJETI POSLOVANJA INVESTICIJSKIH DRUŠTAVA

POGLAVLJE I.

Uvjeti i postupci za izdavanje odobrenja za rad

Članak 5.

Zahtjevi za izdavanje odobrenja za rad

1. Svaka država članica zahtijeva da pružanje investicijskih usluga i/ili obavljanje investicijskih aktivnosti u okviru redovite djelatnosti ili poslovanja podliježe prethodnom odobrenju za rad u skladu s ovim poglavljem. Odobrenje za rad izdaje nadležno tijelo matične države članice imenovano u skladu s člankom 67.

2. Odstupajući od stavka 1., države članice odobravaju svakom tržišnom operateru da upravlja MTP-om ili OTP-om, pod uvjetom da se prethodno provjeri njihova usklađenost s ovim poglavljem.

3. Države članice vode registar svih investicijskih društava. Registar je javno dostupan i sadržava podatke o uslugama i/ili aktivnostima za koje investicijsko društvo ima odobrenje za rad. Popis se redovito ažurira. O svakom odobrenju za rad obavještava se ESMA.

ESMA uspostavlja popis svih investicijskih društava u Uniji. Taj popis sadržava informacije o uslugama ili aktivnostima za koje je investicijsko društvo dobilo odobrenje za rad i redovito se ažurira. ESMA navedeni popis objavljuje na svojoj internetskoj stranici i odgovorna je za njegovo ažuriranje.

Kada nadležno tijelo oduzme odobrenje za rad u skladu s člankom 8. točkama (b), (c) i (d), oduzimanje odobrenja objavljuje se na popisu u razdoblju od pet godina.

4. Svaka država članica zahtijeva:

- (a) da investicijsko društvo koje je pravna osoba ima svoju središnju upravu u istoj državi članici u kojoj se nalazi njegovo registrirano sjedište;
- (b) da investicijsko društvo koje nije pravna osoba ili investicijsko društvo koje je pravna osoba, ali prema svojem nacionalnom pravu nema registrirano sjedište, ima svoju središnju upravu u onoj državi članici u kojoj stvarno posluje.

Članak 6.

Područje primjene odobrenja za rad

1. Matična država članica osigurava da su u odobrenju za rad utvrđene investicijske usluge ili aktivnosti koje je investicijsko društvo ovlašteno pružati. Odobrenje za rad može obuhvaćati jednu ili više pomoćnih usluga navedenih u odjeljku B Priloga I. Ono se ni u kojem slučaju ne izdaje samo za pružanje pomoćnih usluga.

2. Investicijsko društvo koje zatraži proširenje odobrenja za rad kako bi proširilo svoje poslovanje na dodatne investicijske usluge ili aktivnosti ili pomoćne usluge koje nisu bile predviđene u vrijeme izdavanje prvobitnog odobrenja za rad podnosi zahtjev za proširenje odobrenja za rad.

3. Odobrenje za rad vrijedi u cijeloj Uniji i omogućuje investicijskom društvu pružanje usluga ili obavljanje aktivnosti za koje je dobilo odobrenje za rad u cijeloj Uniji, putem prava poslovnog nastana, uključujući putem podružnice, ili putem slobode pružanja usluga.

Članak 7.

Postupci za izdavanje odobrenja za rad ili odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad

1. Nadležno tijelo ne izdaje odobrenje za rad sve dok nije u potpunosti uvjereno da podnositelj ispunjava sve zahtjeve prema odredbama donesenima na temelju ove Direktive.

2. Investicijsko društvo pruža sve podatke, uključujući svoj poslovni plan u kojemu se između ostalog navode predviđene vrste poslovanja i organizacijska struktura, što je potrebno kako bi se nadležno tijelo moglo uvjeriti da je investicijsko društvo u vrijeme prvobitnog odobrenja za rad poduzelo sve potrebne korake kako bi udovoljilo obvezama iz ovog poglavlja.

3. Podnositelja zahtjeva obavješćuje se u roku od šest mjeseci od zaprimanja potpunog zahtjeva o tome je li mu izdano odobrenje za rad.

4. ESMA sastavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuje:

(a) informacije koje se trebaju pružiti nadležnim tijelima prema stavku 2. ovog članka uključujući poslovni plan;

(b) zahtjevi koji se odnose na upravljanje investicijskim društvima prema članku 9. stavku 6. i informacije za obavijesti prema članku 9. stavku 5.;

(c) zahtjevi koji se odnose na dioničare ili članove s kvalificiranim udjelima, kao i prepreke koje mogu onemogućiti djelotvorno obavljanje nadzornih funkcija nadležnih tijela, prema članku 10. stavcima 1. i 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5. ESMA sastavlja nacرت provedbenih tehničkih standarda kako bi se razradili jedinstveni formati, predlošci i postupci za obavješćavanje ili pružanje informacija predviđeni stavkom 2. ovog članka i člankom 9. stavkom 5.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacرت provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 8.

Oduzimanje odobrenja za rad

Nadležno tijelo može oduzeti odobrenje za rad koje je izdalo investicijskom društvu u slučaju da investicijsko društvo:

(a) ne započne s radom u roku od 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja za rad ili tijekom prethodnih šest mjeseci ne pruža investicijske usluge niti obavlja investicijske aktivnosti, osim ako je dotična država članica donijela propise prema kojima odobrenje za rad u tom slučaju prestaje važiti;

- (b) ako je administratoru dodijeljeno odobrenje za rad na temelju lažnih izjava ili na drugi nepravilan način;
- (c) prestane ispunjavati uvjete po kojima je odobrenje za rad izdano, poput usklađenosti s uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 575/2013;
- (d) ozbiljno je i sustavno kršilo odredbe donesene sukladno ovoj Direktivi i Uredbi (EU) br. 600/2014 kojima se uređuju uvjeti poslovanja investicijskih društava;
- (e) potpada pod jedan od slučajeva u kojima je oduzimanje predviđeno nacionalnim pravom vezano za pitanja koja su izvan područja primjene ove Direktive.

O svakom oduzimanju odobrenja za rad obavještava se ESMA.

Članak 9.

Upravljačko tijelo

1. Nadležna tijela koja izdaju odobrenja za rad u skladu s člankom 5. osiguravaju da investicijska društva i njihova upravljačka tijela poštuju članak 88. i članak 91. Direktive 2013/36/EU.

ESMA i EBA zajednički donose smjernice za elemente koji su navedeni u članku 91. stavku 12. Direktive 2013/36/EU.

2. Pri izdavanju odobrenja za rad u skladu s člankom 5. nadležna tijela mogu ovlastiti članove upravljačkog tijela da zadrže jednu funkciju neizravnog direktora više nego što je dopušteno u skladu s člankom 91. stavkom 3. Direktive 2013/36/EU. Nadležna tijela redovito obavještavaju ESMA-u o takvim odobrenjima.

EBA i ESMA koordiniraju prikupljanje informacija iz prvog podstavka ovog stavka i u skladu s člankom 91. stavkom 6. Direktive 2013/36/EU u vezi s investicijskim društvima.

3. Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo investicijskog društva definira, nadgleda i da je odgovorno za provedbu sustava upravljanja kojima se osigurava učinkovito i pažljivo upravljanje investicijskim društvom, uključujući podjelu dužnosti u organizaciji i sprječavanje sukoba interesa, i to na način kojim se promiču integritet tržišta i interesi klijenata.

Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz članka 88. stavka 1. Direktive 2013/36/EU, ti mehanizmi također osiguravaju da upravljačko tijelo definira, odobrava i nadgleda:

- (a) organizaciju društva za pružanje investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga, uključujući vještine, znanje i stručnost koji se zahtijevaju od osoblja, resurse, postupke i mehanizme društva za pružanje usluga i obavljanje aktivnosti, uzimajući u obzir prirodu, opseg i složenost svojeg poslovanja i sve zahtjeve koje društvo mora poštovati;
- (b) politiku koja se odnosi na usluge, aktivnosti, proizvode i poslovanje koje se nudi i pruža, u skladu s tolerancijom rizika za društvo i karakteristikama i potrebama klijenata društva kojima će se te usluge ponuditi ili pružiti, uključujući provođenje primjerenog testiranja otpornosti na stres, prema potrebi;
- (c) politiku primitaka od rada osoba uključenih u pružanje usluga klijentima čiji je cilj poticanje odgovornog poslovnog ponašanja, korektnog postupanja prema klijentima, kao i izbjegavanje sukoba interesa u odnosima s klijentima.

Upravljačko tijelo prati i periodično procjenjuje primjerenost i provedbu strateških ciljeva društva prilikom pružanja investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga, učinkovitost sustava upravljanja investicijskog društva i primjerenost politika koje se odnose na pružanje usluga klijentima te poduzima odgovarajuće korake za rješavanje mogućih nedostataka.

Članovi upravljačkog tijela imaju odgovarajući pristup informacijama i dokumentima koji su potrebni za nadgledanje i praćenje odlučivanja upravljačkog tijela.

4. Nadležno tijelo odbija izdati odobrenje za rad ako nije uvjereno da članovi upravljačkog tijela investicijskog društva imaju dobar ugled, posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva te posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih funkcija u investicijskom društvu ili ako postoje objektivni i očiti dokazivi razlozi za pretpostavku da upravljačko tijelo društva može predstavljati prijetnju djelotvornom, dobrom i pažljivom upravljanju te odgovarajućem razmatranju interesa svojih klijenata i integriteta tržišta.

5. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava da obavijeste nadležno tijelo o svim članovima upravljačkog tijela i o svim promjenama u članstvu, kao i o informacijama koje su potrebne za procjenu je li društvo usklađeno sa stavcima 1., 2. i 3.

6. Države članice zahtijevaju da najmanje dvije osobe koje ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavku 1. stvarno vode poslovanje investicijskog društva podnositelja.

Odstupajući od prvoga podstavka, države članice mogu izdati odobrenje za rad investicijskim društvima koja su fizičke osobe ili investicijskim društvima koja su pravne osobe kojima upravlja samo jedna fizička osoba u skladu s njihovim statutom i nacionalnim pravom. Neovisno o tome, države članice zahtijevaju da:

- (a) postoje alternativni mehanizmi kojima se osigurava dobro i pažljivo upravljanje takvim investicijskim društvima i odgovarajuće razmatranje interesa klijenata i integriteta tržišta;
- (b) dotične fizičke osobe imaju dobar ugled, posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva te posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih obveza.

Članak 10.

Dioničari i članovi s kvalificiranim udjelima

1. Nadležna tijela ne izdaju investicijskom društvu odobrenje za rad za pružanje investicijskih usluga ili obavljanje investicijskih aktivnosti dok mu ono ne dostavi imena dioničara ili članova, fizičkih osoba ili pravnih osoba koje izravno ili neizravno imaju kvalificirane udjele, kao i visinu tih udjela.

Nadležna tijela odbijaju izdati odobrenje za rad ako, vodeći računa o potrebi da se osigura dobro i pažljivo upravljanje investicijskim društvom, nadležno tijelo nije zadovoljno primjerenošću dioničara ili članova koji imaju kvalificirane udjele.

Ako između investicijskog društva ili neke druge fizičke ili pravne osobe postoji uska povezanost, nadležno tijelo izdaje odobrenje za rad samo ako ta povezanost ne sprečava djelotvorno obavljanje nadzorne funkcije nadležnog tijela.

2. Nadležno tijelo odbija izdati odobrenje za rad ako zakoni i drugi propisi treće zemlje koji vrijede za jednu ili više fizičkih ili pravnih osoba s kojima je društvo usko povezano, ili poteškoće u njihovom provođenju sprečavaju nadležno tijelo u učinkovitom obavljanju svoje nadzorne funkcije.

3. Države članice zahtijevaju da, ako postoji vjerojatnost da utjecaj osoba iz prvoga podstavka stavka 1. može štetiti dobrom i pažljivom upravljanju investicijskim društvom, nadležno tijelo poduzme odgovarajuće mjere kako bi se takva situacija okončala.

Takve mjere mogu uključivati zahtjeve za izdavanje sudskih naloga ili izricanje sankcija protiv direktora i osoba odgovornih za upravljanje, ili suspenziju ostvarivanja glasačkih prava sadržanih u dionicama koje imaju dotični dioničari ili članovi.

Članak 11.

Obavijest o namjeravanom stjecanju

1. Države članice zahtijevaju od svake fizičke i pravne osobe ili takvih osoba koje djeluju zajedno („namjeravani stjecatelj”), koje su odlučile steći, izravno ili neizravno, kvalificirani udjel u investicijskom društvu ili dodatno povećati, izravno ili neizravno, takav kvalificirani udjel u investicijskom društvu, što bi rezultiralo time da udjel glasačkih prava ili kapitala koji imaju dostigne ili prijeđe 20 %, 30 % ili 50 % ili da investicijsko društvo postane njihovo društvo kći („namjeravano stjecanje”), da prvo pisanim putem obavijeste nadležna tijela investicijskog društva u kojem pokušavaju steći ili povećati kvalificirani udjel, navodeći visinu namjeravanog udjela i relevantne podatke, kao što je navedeno u članku 13. stavku 4.

Države članice zahtijevaju od svake fizičke ili pravne osobe koja je odlučila otpustiti, izravno ili neizravno, kvalificirani udjel investicijskog društva da prvo pisanim putem obavijesti nadležna tijela, navodeći visinu namjeravanog udjela. Ta osoba također obavještava nadležna tijela ako je odlučila smanjiti svoj kvalificirani udjel tako da udjel glasačkih prava ili kapitala koji ima padne ispod 20 %, 30 % ili 50 % ili tako da investicijsko društvo prestane biti njezino društvo kći.

Države članice ne trebaju primijeniti prag od 30 % ako u skladu s člankom 9. stavkom 3. točkom (a) Direktive 2004/109/EZ primjenjuju prag od jedne trećine.

Pri određivanju jesu li ispunjeni kriteriji za kvalificirani udjel iz članka 10. i ovog članka države članice ne uzimaju u obzir glasačka prava ili dionice koje investicijska društva ili kreditne institucije mogu imati zbog pružanja usluge ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa prema točki 6. odjeljka A Priloga I., pod uvjetom da se, u jednu ruku, ta prava ne ostvaruju ili upotrebljavaju na drugi način za miješanje u upravljanje izdavatelja i, u drugu ruku, da se ne otpuste u roku od jedne godine od stjecanja.

2. Relevantna nadležna tijela međusobno se savjetuju kada provode procjenu utvrđenu člankom 13. stavkom 1. („procjena”) ako je namjeravani stjecatelj jedan od sljedećih:

- (a) kreditna institucija, društvo za životno osiguranje, društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, investicijsko društvo ili društvo za upravljanje UCITS-om kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici ili u sektoru različitom od onoga u kojem se predlaže stjecanje;
- (b) matično društvo kreditne institucije, društvo za životno osiguranje, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, investicijskog društva ili društva za upravljanje UCITS-om kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici ili u sektoru različitom od onoga u kojem se predlaže stjecanje; ili
- (c) fizička ili pravna osoba koja kontrolira kreditnu instituciju, društvo za životno osiguranje, društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, investicijsko društvo ili društvo za upravljanje UCITS-om kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici ili u sektoru različitom od onoga u kojem se predlaže stjecanje;

Nadležna tijela si međusobno, bez nepotrebne odgode, pružaju sve informacije koje su neophodne ili relevantne za ocjenu. U tom pogledu nadležna tijela na zahtjev dostavljaju jedna drugima sve relevantne informacije i priopćavaju na vlastitu inicijativu sve nužne informacije. Odluka nadležnog tijela koje je izdalo odobrenje za rad investicijskom društvu u kojem se predlaže stjecanje pokazuje stajališta ili rezervu koju je izrazilo nadležno tijelo odgovorno za namjeravanog stjecatelja.

3. Države članice zahtijevaju da, ako investicijsko društvo sazna da će stjecanje ili otpuštanje udjela u njegovom kapitalu izazvati prelazak ili pad ispod praga propisanog u prvom podstavku stavka 1., investicijsko društvo o tome bez odgode obavijesti nadležno tijelo.

Investicijsko društvo najmanje jednom godišnje nadležnom tijelu dostavlja imena dioničara i članova koji imaju kvalificirane udjele, te visinu udjela kako je iskazano, na primjer, u podacima na godišnjim skupštinama dioničara ili članova, ili kao posljedica usklađenosti s odredbama koje se primjenjuju na društva čiji su prenosivi vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu.

4. Države članice zahtijevaju da nadležna tijela poduzmu mjere slične onima navedenim u članku 10. stavku 3. s obzirom na osobe koje ne poštuju obvezu prethodnog pružanja podataka o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela. Ako su udjeli stečeni unatoč protivljenju nadležnog tijela, države članice, bez obzira na druge sankcije koje će biti donesene, propisuju ograničavanje glasačkih prava ili proglašavaju ništavost glasovanja ili predviđaju mogućnost poništavanja.

Članak 12.

Razdoblje procjene

1. Nadležna tijela bez odgađanja i u svakom slučaju u roku od dva radna dana nakon primanja obavijesti koja se zahtijeva u skladu s prvim podstavkom članka 11. stavka 1., kao i nakon mogućeg naknadnog primanja informacija iz stavka 2. ovog članka, pisano potvrđuju primitak namjeravanom stjecatelju.

Nadležna tijela imaju najviše šest radnih dana od dana pisane potvrde primanja obavijesti i svih dokumenata koje države članice zahtijevaju kao prilog obavijesti na temelju popisa navedenog u članku 13. stavku 4. („razdoblje procjene“) za izvršavanje procjene.

Nadležna tijela obavještavaju namjeravanog stjecatelja o datumu isteka razdoblja procjene u trenutku primitka potvrde.

2. Nadležna tijela mogu prema potrebi tijekom razdoblja procjene, najkasnije na 50. radni dan razdoblja procjene, zatražiti dodatne informacije koje su potrebne da bi se procjena završila. Taj zahtjev podnosi se pisanim putem i u njemu se detaljno navodi koje su dodatne informacije potrebne.

Razdoblje procjene prekida se od dana kada nadležna tijela zatraže informacije do primitka odgovora namjeravanog stjecatelja na taj zahtjev. Taj prekid ne može trajati dulje od 20 radnih dana. O svakom dodatnom zahtjevu nadležnog tijela za dopunjavanje ili razjašnjavanje informacija odlučuju nadležna tijela, ali to ne smije rezultirati prekidom razdoblja procjene.

3. Nadležna tijela mogu produžiti prekid naveden u drugom podstavku stavka 2. do 30 radnih dana ako je namjeravani stjecatelj jedan od sljedećih:

(a) fizička ili pravna osoba koja se nalazi izvan Unije ili čije je poslovanje uređeno zakonodavstvom države izvan Unije;

(b) fizička ili pravna osoba koja ne podliježe nadzoru prema ovoj Direktivi ili direktivama 2009/65/EZ, 2009/138/EZ ili 2013/36/EU.

4. Ako se nadležna tijela nakon završetka procjene odluče usprotiviti namjeravanom stjecanju, ona u roku od dva radna dana, ne prelazeći razdoblje procjene, o tome pismeno obavještavaju namjeravanog stjecatelja te mu obrazlažu tu odluku. Ovisno o nacionalnom pravu, primjerena izjava o razlozima za tu odluku se može staviti na raspolaganje javnosti na zahtjev predloženog stjecatelja. To ne sprječava državu članicu da dopusti nadležnom tijelu takvu objavu bez zahtjeva namjeravanog stjecatelja.

5. Ako se nadležna tijela pismeno ne usprotive namjeravanom stjecanju u razdoblju procjene, ono se smatra odobrenim.

6. Nadležna tijela mogu odrediti krajnji rok za zaključenje namjeravanog stjecanja i produžiti ga ako je primjereno.

7. Države članice ne smiju nametati strože zahtjeve za obavještavanje nadležnih tijela ili njihovo odobrenje izravnih ili neizravnih stjecanja glasačkih prava ili kapitala od onih navedenih u ovoj Direktivi.

8. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za utvrđivanje iscrpnog popisa podataka iz članka 13. stavku 4. koji će namjeravani stjecatelji uključiti u svoju obavijest, ne dovodeći u pitanje stavak 2 ovog članka.

ESMA dostavlja Komisiji navedeni nacrt regulatornih tehničkih standarda do 1. siječnja 2014.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

9. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se razradili jedinstveni formati, obrasci i postupci za načine savjetovanja između relevantnih nadležnih tijela kao što je navedeno u članku 11. stavku 2.

ESMA dostavlja Komisiji taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 1. siječnja 2014.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 13.

Procjena

1. Pri procjenjivanju obavijesti navedene u članku 11. stavku 1. i informacija iz članka 12. stavka 2. nadležna tijela, kako bi osigurala dobro i pažljivo upravljanje investicijskim društvom u kojem se stjecanje predlaže i imajući u obziru vjerojatni utjecaj namjeravanog stjecatelja na investicijsko društvo, procjenjuju primjerenost namjeravanog stjecatelja i financijsku stabilnost namjeravanog stjecanja na temelju sljedećih kriterija:

(a) ugleda namjeravanog stjecatelja;

(b) ugleda i iskustva svake osobe koja će upravljati poslovanjem investicijskog društva kao rezultat namjeravanog stjecanja;

(c) financijske stabilnosti namjeravanog stjecatelja, osobito u odnosu na vrstu poslovanja koja se obavlja i planira u investicijskim društvu u kojem se stjecanje predlaže;

- (d) hoće li investicijsko društvo moći ispunjavati i nastaviti ispunjavati bonitetne zahtjeve koji se temelje na ovoj Direktivi i, prema potrebi, na drugim direktivama, posebno na direktivama 2002/87/EZ i 2013/36/EZ, te ima li grupa čiji će dio postati strukturu koja omogućava djelotvoran nadzor i razmjenu informacija između nadležnih tijela i podjelu odgovornosti između nadležnih tijela;
- (e) postoje li opravdani razlozi za sumnju da je u vezi s namjeravanim stjecanjem u okviru članka 1. Direktive 2005/60/EZ došlo do pranja novca ili financiranja terorista ili pokušaja počinjenja tih aktivnosti, ili da bi namjeravano stjecanje moglo povećati rizik od toga.

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kojima se usklađuju kriteriji utvrđeni u prvom podstavku ovog stavka.

2. Nadležna tijela mogu se usprotiviti namjeravanom stjecanju samo ako postoje opravdani razlozi za to na temelju kriterija utvrđenih u stavku 1. ili ako su podaci koje je dao namjeravani stjecatelj nepotpuni.

3. Države članice ne određuju prethodne uvjete u odnosu na razinu udjela koji se mora steći i ne dopuštaju svojim nadležnim tijelima da analiziraju namjeravano stjecanje u smislu gospodarskih potreba tržišta.

4. Države članice objavljuju popis s informacijama koje su potrebne za procjenjivanje i koje se moraju dati nadležnim tijelima u trenutku obavijesti navedene u članku 11. stavku 1. Opseg zahtijevanih informacija mora biti razmjern i prilagođen prirodi namjeravanog stjecatelja i namjeravanog stjecanja. Države članice ne smiju tražiti informacije koje nisu važne za bonitetnu ocjenu.

5. Neovisno o članaku 12. staccima 1., 2. i 3., kada je nadležno tijelo obaviješteno o dva ili više prijedloga stjecanja ili povećanja kvalificiranih udjela u istom investicijskom društvu, ono s namjeravanim stjecateljem bez diskriminacije.

Članak 14.

Članstvo u ovlaštenom sustavu za zaštitu ulagatelja

Nadležno tijelo provjerava je li subjekt prilikom traženja zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad kao investicijsko društvo ispunio zahtjeve iz Direktive 97/9/EZ.

Obveza iz prvog stavka ispunjava se u vezi sa strukturiranim depozitima ako je strukturirani depozit izdala kreditna institucija koja je članica sustava osiguranja depozita priznatog u okviru Direktive 2014/49/EU.

Članak 15.

Temeljni kapital

Države članice osiguravaju da nadležna tijela ne izdaju odobrenje za rad ako investicijsko društvo ne raspolaže dovoljnim temeljnim kapitalom u skladu sa zahtjevima postavljenima u Uredbi (EU) br. 575/2013, ovisno o vrsti dotičnih investicijskih usluga ili aktivnosti.

Članak 16.

Organizacijski zahtjevi

1. Matična država članica zahtijeva da investicijsko društvo poštuje organizacijske zahtjeve iz stavaka 2. do 10. ovog članka i iz članka 17.

2. Investicijsko društvo utvrđuje odgovarajuće politike i postupke koji su dostatni kako bi se osiguralo da društvo, uključujući rukovoditelje, zaposlenike i vezane zastupnike, poštuje obveze utvrđene u ovoj Direktivi i odgovarajuća pravila koja uređuju osobne transakcije ovih osoba.

3. Investicijsko društvo dužno je imati djelotvorne organizacijske i administrativne mjere za donošenje opravdanih koraka kako sukob interesa u smislu članka 23. ne bi štetio interesima klijenata.

Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente za prodaju klijentima održava, vodi i preispituje postupak za odobrenje svakog financijskog instrumenta i značajne prilagodbe postojećih financijskih instrumenata prije nego li se stave na tržište ili distribuiraju klijentima.

Postupak odobrenja proizvoda navodi utvrđeno ciljano tržište krajnjih klijenata unutar odgovarajuće kategorije klijenata za svaki financijski instrument i osigurava da su utvrđeni svi relevantni rizici za takvo utvrđeno ciljano tržište te da je predviđena strategija distribucije usklađena s utvrđenim ciljanim tržištem.

Investicijsko društvo također redovito preispituje financijske instrumente koje ono nudi ili prodaje, uzimajući u obzir svaki događaj koji bi mogao značajno utjecati na potencijalni rizik utvrđenog ciljanog tržišta, kako bi se barem procijenilo je li financijski instrument i dalje prilagođen potrebama utvrđenog ciljanog tržišta i je li namjeravana strategija distribucije i dalje prikladna.

Investicijsko društvo koje proizvodi financijske instrumente stavlja na raspolaganje svim distributerima sve odgovarajuće informacije o financijskom instrumentu i postupku odobrenja proizvoda, uključujući utvrđeno ciljano tržište financijskog proizvoda.

Ako investicijsko društvo nudi ili preporučuje financijske instrumente koje ne proizvodi, ono mora imati uspostavljene primjerene mjere za dobivanje informacija navedenih u petom podstavku te razumjeti značajke i utvrđeno ciljano tržište svakog financijskog instrumenta.

Politike, postupci i dogovori iz ovog stavka ne dovode u pitanje sve ostale zahtjeve iz ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014, uključujući one koji se odnose na objavljivanje, primjerenost ili prikladnost, utvrđivanje i upravljanje sukobima interesa te dodatne poticaje.

4. Investicijsko društvo poduzima odgovarajuće korake da bi se osiguralo neprekidno i redovito obavljanje investicijskih usluga i aktivnosti. U tu svrhu investicijsko društvo koristi odgovarajuće i proporcionalne sustave, sredstva i postupke.

5. Kada se oslanja na treće strane za izvršavanje poslovnih procesa koji su nužni za neprekidno i zadovoljavajuće pružanje usluga klijentima i neprekidno i zadovoljavajuće obavljanje investicijskih aktivnosti, investicijsko društvo osigurava poduzimanje odgovarajućih koraka kako bi se izbjegao nepotrebni dodatni operativni rizik. Značajni poslovni procesi ne mogu se izdvojiti na način koji bi značajno otežao kvalitetno provođenje unutarnje kontrole i sposobnost osoba ovlaštenih za provođenje nadzora da prate poštuju li društvo svoje obveze.

Investicijsko društvo dužno je imati odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke, mehanizme unutarnje kontrole, djelotvorne postupke procjene rizika te djelotvorne mjere nadzora i zaštite sustava za obradu podataka.

Ne dovodeći u pitanje sposobnost nadležnih tijela da zatraže pristup komunikaciji u skladu s ovom Direktivom i Uredbom (EU) br. 600/2014, investicijsko društvo mora imati uspostavljene dobre sigurnosne mehanizme kojima se jamči sigurnost i ovjera prijenosa podataka, smanjuje rizik netočnosti podataka i neovlaštenog pristupa te sprečava odavanje informacija, održavajući u svakom trenutku povjerljivost podataka.

6. Investicijsko društvo brine se da se o svim uslugama, aktivnostima i transakcijama koje obavlja vodi evidencija koja je dostatna da nadležnom tijelu omogućí da ispuni svoje dužnosti nadzora i izvrši provedbene mjere propisane ovom Direktivom, Uredbom (EU) br. 600/2014, Direktivom 2014/57/EU i Uredbom (EU) br. 596/2014, a posebno da se utvrdi je li investicijsko društvo ispunilo sve obveze uključujući one u pogledu klijenata ili potencijalnih klijenata i integriteta tržišta.

7. Evidencije obuhvaćaju snimanje telefonskih razgovora ili elektroničku komunikaciju koja se odnosi najmanje na transakcije zaključene trgovanjem za vlastiti račun i pružanje usluga koje se odnose na postupanje s nalogima klijenata, a koje se odnose na zaprimanje, prijenos i izvršavanje naloga klijenata.

Takvi telefonski razgovori i elektronička komunikacija također uključuju one namijenjene tome da ostvare transakcije zaključene trgovanjem za vlastiti račun i pružanje usluga koje se odnose na postupanje s nalogima klijenata, a koje se odnose na zaprimanje, prijenos i izvršavanje naloga klijenata, čak i ako ti razgovori ili komunikacija ne dovedu do zaključivanja tih transakcija ili do pružanja usluga koje se odnose na postupanje s nalogima klijenata.

U tu svrhu, investicijsko društvo poduzima sve razumne korake za bilježenje relevantnih telefonskih razgovora i elektroničke komunikacije vođene, poslano ili zaprimljeno opremom koju investicijsko društvo osigurava zaposleniku ili ugovaratelju ili čiju je uporabu od strane zaposlenika ili ugovaratelja investicijsko društvo prihvatilo ili dopustilo.

Investicijsko društvo obavještava nove i postojeće klijente da će telefonska komunikacija ili razgovori između investicijskog društva i njegovih klijenata koji su doveli ili mogu dovesti do transakcija biti zabilježeni.

Takva obavijest može se pružiti jednom, prije pružanja investicijskih usluga novim i postojećim klijentima.

Investicijsko društvo ne pruža telefonski investicijske usluge i aktivnosti klijentima koje nisu unaprijed obavijestili o bilježenju njihove telefonske komunikacije ili razgovora ako se takve investicijske usluge i aktivnosti odnose na primitak, prijenos i izvršavanje naloga klijenta.

Klijenti naloge mogu predati drugim kanalima, međutim, takva se komunikacija mora odvijati putem trajnih medija kao što su pošta, faks, elektronička pošta ili dokumentacija naloga klijenta sačinjena na sastanku. Osobito, sadržaj relevantnog razgovora u četiri oka s klijentom može biti zabilježen tako da se vodi pisani zapisnik ili bilješke. Takvi se nalozi smatraju jednakovrijednima onima zaprimljenim telefonom.

Investicijsko društvo poduzima sve razumne korake kako bi spriječilo da zaposlenik ili ugovaratelj ostvari, uputi ili zaprimi relevantne telefonske razgovore i elektroničku komunikaciju opremom u privatnom vlasništvu koju investicijsko društvo ne može zabilježiti ili kopirati.

Evidencija koja se čuva u skladu s ovim stavkom daje se na zahtjev uključenim klijentima i čuva pet godina te, ako to zahtijevaju nadležna tijela, do sedam godina.

8. Kada investicijsko društvo drži financijske instrumente koji pripadaju klijentima, ono donosi odgovarajuće mjere radi zaštite prava vlasništva klijenta, posebno u slučaju insolventnosti investicijskog društva, i sprečavanja korištenja financijskih instrumenata klijenta za vlastiti račun, osim u slučaju izričite suglasnosti klijenta.

9. Kada investicijsko društvo drži sredstva koja pripadaju klijentima, ono poduzima odgovarajuće mjere radi zaštite prava klijenata i, osim u slučaju kreditnih institucija, radi sprečavanja korištenja sredstava klijenta za vlastiti račun.

10. Investicijsko društvo ne sklapa ugovore o financijskom kolateralu s prijenosom prava vlasništva, s malim ulagateljima u svrhu osiguranja ili pokriva sadašnjih ili budućih, stvarnih, uvjetnih ili mogućih obveza klijenata.

11. Ne dovodeći u pitanje mogućnost da nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva ima izravan pristup tim evidencijama, u slučaju podružnica investicijskih društava nadležno tijelo države članice u kojoj je smještena podružnica odgovorno je za provođenje obveze iz stavaka 6. i 7. u vezi s transakcijama koje obavlja podružnica.

Države članice mogu, u iznimnim okolnostima, uvesti zahtjeve za investicijska društva u pogledu dodatne zaštite imovine klijenta uz odredbe utvrđene u stavcima 8., 9. i 10. te odgovarajućim delegiranim aktima iz stavka 12.. Takvi zahtjevi moraju biti objektivno opravdani i proporcionalni kako bi, ako investicijska društva štite imovinu i novčana sredstva klijenta, obuhvatili posebne rizike u vezi sa zaštitom ulagatelja ili integritetom tržišta koji su od posebne važnosti u okolnostima tržišne strukture te države članice.

Države članice obavještavaju Komisiju o svim zahtjevima koje namjeravaju uvesti u skladu s ovim stavkom bez nepotrebne odgode i najmanje dva mjeseca prije datuma koji je predviđen za stupanje na snagu tih zahtjeva. Obavijest uključuje opravdanje za navedene zahtjeve. Svi takvi dodatni zahtjevi ne ograničavaju niti na drugi način utječu na prava investicijskih društava u skladu s člancima 34. i 35.

Komisija u roku od dva mjeseca od obavijesti iz trećeg podstavka dostavlja mišljenje o proporcionalnosti i obrazloženju dodatnih zahtjeva.

Države članice mogu zadržati dodatne zahtjeve ako su o njima obavijestile Komisiju u skladu s člankom 4. Direktive 2006/73/EZ prije 2. srpnja 2014. i pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u tom članku.

Komisija državama članicama dostavlja i na svojoj internetskoj stranici objavljuje dodatne zahtjeve uvedene u skladu s ovim stavkom.

12. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. radi određivanja konkretnih organizacijskih zahtjeva navedenih u stavcima 2. do 10. ovoga članka koji se trebaju nametnuti investicijskim društvima i podružnicama društava u trećim zemljama koja imaju odobrenja za rad u skladu s člankom 41., a koja pružaju različite investicijske usluge i/ili obavljaju aktivnosti, pomoćnu djelatnost ili kombinaciju istih.

Članak 17.

Algoritamsko trgovanje

1. Investicijsko društvo koje se bavi algoritamskim trgovanjem uspostavlja djelotvorne sustave i kontrolu rizika primjerene za aktivnosti kojima se bavi kako bi osiguralo da su njegovi sustavi trgovanja otporni i imaju dovoljno kapaciteta, da podliježu odgovarajućim pragovima i ograničenjima trgovanja te da sprečavaju da se šalju neispravni nalozi ili da sustavi rade tako da stvaraju neuredno tržište ili mu doprinose. Takvo društvo također uspostavlja djelotvorne sustave i kontrolu rizika kako bi osiguralo da se sustavi za trgovanje ne upotrebljavaju u svrhu koja je suprotna Uredbi (EU) br. 596/2014 ili pravilima mjesta trgovanja s kojim je povezano. Investicijsko društvo uspostavlja djelotvorne mehanizme kontinuiteta poslovanja kako bi se nosilo sa svakim prekidom sustava za trgovanje i osigurava da su sustavi u potpunosti ispitani i da ih se pravilno nadzire kako bi se osiguralo da ispunjavaju zahtjeve u ovom stavku.

2. Investicijsko društvo koje se bavi algoritamskim trgovanjem u državi članici o tome obavještava nadležna tijela matične države članice i mjesta trgovanja na kojem investicijsko društvo sudjeluje u algoritamskom trgovanju kao član ili sudionik mjesta trgovanja.

Nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva može zahtijevati da investicijsko društvo, na redovitoj ili ad hoc osnovi, dostavlja svom matičnom nadležnom tijelu opis vrste strategija algoritamskog trgovanja, pojedinosti parametara trgovanja ili limita kojima je sustav podložan, glavne načine ispunjavanja obveza i nadzora rizika koje je ono uspostavilo kako bi osiguralo ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. te daje pojedinosti ispitivanja svojih sustava. Nadležno tijelo matične državne članice investicijskog društva može u svakom trenutku zatražiti dodatne informacije od investicijskog društva u vezi s algoritamskim trgovanjem i sustavima koji se za to trgovanje koriste.

Nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva, na zahtjev nadležnog tijela mjesta trgovanja na kojem investicijsko društvo kao član ili sudionik mjesta trgovanja sudjeluje u algoritamskom trgovanju i bez nepotrebne dogode, dostavlja informacije iz prethodnog podstavka koje je zaprimilo od investicijskog društva koje se bavi algoritamskim trgovanjem.

Investicijsko društvo brine se da se u vezi s pitanjima iz ovog stavka vodi evidencija te osigurava da je ta evidencija dostatna da nadležnom tijelu omogući nadzor nad usklađenošću sa zahtjevima ove Direktive.

Investicijsko društvo koje se bavi tehnikom visokofrekventnog algoritamskog trgovanja tehnika pohranjuje u odobrenom obrascu točnu i vremenski sljedivu evidenciju svih svojih zadanih naloga, uključujući otkazivanja naloga, izvršene naloge i kotacije na mjestima trgovanja i na zahtjev ih stavlja na raspolaganje nadležnim tijelima.

3. Investicijsko društvo koje se bavi algoritamskim trgovanjem kako bi provodilo strategiju održavanja tržišta, uzimajući u obzir likvidnost, opseg i svojstva specifičnog tržišta te značajke instrumenta kojim se trguje:

- (a) održava tržište neprekidno tijekom određenog dijela vremena trgovanja mjesta trgovanja, osim u iznimnim okolnostima, što rezultira pružanjem likvidnosti na redovitoj i predvidivoj osnovi za mjesto trgovanja;
- (b) sklapa obvezujući pisani ugovor s mjestom trgovanja u kojemu se navode barem obveze investicijskog društva u skladu s točkom (a); i
- (c) uspostavlja djelotvorne sustave i kontrole radi osiguravanja da u svako doba ispunjava svoje obveze iz ugovora navedene u točki (b).

4. Za potrebe ovog članka i članka 48. ove Direktive, investicijsko društvo koje se bavi algoritamskim trgovanjem smatra se da provodi strategiju održavanja tržišta ako njegova strategija kao člana ili sudionika jednog ili više mjesta trgovanja pri trgovanju za vlastiti račun uključuje objavu obvezujućih istodobnih ponuda kupnje i prodaje usporedive veličine i konkurentnih cijena koje se odnose na jedan ili više financijskih instrumenata na jednom mjestu trgovanja ili na različitim mjestima trgovanja, što rezultira osiguravanjem likvidnosti na redovitoj i učestaloj osnovi čitavom tržištu.

5. Investicijsko društvo koje pruža izravan elektronički pristup mjestu trgovanja uspostavlja djelotvorne sustave i oblike kontrole kojima se osiguravaju odgovarajuća procjena i kontrola primjerenosti klijenata koji koriste uslugu, da klijenti koji koriste uslugu ne mogu premašiti unaprijed postavljene odgovarajuće pragove trgovanja i kreditne pragove, da se trgovanje klijenata koji koriste uslugu pravilno nadzire i da odgovarajuće oblici kontrole rizika sprečavaju trgovanje koje bi moglo izazvati rizike samom investicijskom društvu ili koje bi moglo stvoriti neuredno tržište ili mu doprinijeti, ili koje bi moglo biti bilo suprotno Uredbi (EU) br. 596/2014 ili pravilima mjesta trgovanja. Izravan elektronički pristup bez takvih kontrola je zabranjen.

Investicijsko društvo koje pruža izravan elektronički pristup odgovorno je za osiguravanje da klijenti tu uslugu koriste u skladu sa zahtjevima ove Direktive i pravilima mjesta trgovanja. Investicijska društva prate transakcije kako bi uočila kršenja tih pravila, neuredne uvjete trgovanja ili ponašanje koje može predstavljati zlouporabu tržišta te o kojemu treba obavijestiti nadležno tijelo. Investicijsko društvo osigurava da između investicijskog društva i klijenta postoji obvezujući pisani ugovor o temeljnim pravima i obvezama koje proizlaze iz pružanja te usluge i da prema ugovoru investicijsko društvo preuzima odgovornost u okviru ove Direktive.

Investicijsko društvo koje pruža izravan elektronički pristup mjestu trgovanja mora o tome obavijestiti nadležna tijela matične države članice te mjesta trgovanja na kojemu investicijsko društvo pruža odgovarajući izravan elektronički pristup.

Nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva može zahtijevati da investicijsko društvo, na redovitoj ili ad hoc osnovi, dostavi opis sustava i kontrola iz prvog podstavka i dokaze o tome da su navedeni bili primijenjeni.

Nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva na zahtjev nadležnog tijela mjesta trgovanja s obzirom na koje investicijsko društvo pruža izravan elektronički pristup bez nepotrebne odgode dostavlja informacije iz četvrtog podstavka koje je zaprimilo od investicijskog društva.

Investicijsko društvo brine se da se u vezi s gore navedenim pitanjima iz ovog stavka vodi evidencija te osigurava da je ta evidencija dostatna da nadležnom tijelu omogući nadzor nad usklađenošću sa zahtjevima ove Direktive.

6. Investicijsko društvo koje djeluje kao klirinški član drugim osobama uspostavlja djelotvorne sustave i oblike kontrole kako bi osiguralo da se usluge poravnanja primjenjuju samo na osobe koje su podobne i ispunjavaju jasne kriterije te da su im nametnuti odgovarajući zahtjevi kako bi se smanjili rizici za investicijsko društvo i tržište. Investicijsko društvo osigurava da između investicijskog društva i osobe postoji obvezujući pisani ugovor o temeljnim pravima i obvezama koje proizlaze iz pružanja te usluge.

7. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se odredilo:

- (a) pojedinosti organizacijskih zahtjeva navedenih u stavcima 1. do 6. koji se trebaju nametnuti investicijskim društvima koja pružaju različite investicijske usluge i/ili aktivnosti, pomoćnu djelatnosti ili kombinaciju istih, pri čemu pojedinosti u vezi s organizacijskim zahtjevima utvrđenim u stavku 5. utvrđuju posebne zahtjeve za izravan pristup tržištu i sponzorirani pristup tako da se osigura da kontrole koje se primjenjuju na sponzorirani pristup budu najmanje istovjetne onima koje se primjenjuju na izravan pristup tržištu.
- (b) okolnosti u kojima bi investicijsko društvo bilo obvezno stupiti u ugovor o održavanju tržišta naveden u točki (b) stavka 3. i sadržaj takvih ugovora, uključujući udio vremena trgovanja mjesta trgovanja utvrđen u stavku 3.;
- (c) situacije koje predstavljaju iznimne okolnosti iz stavka 3., uključujući okolnosti iznimne volatilnosti, politička i makroekonomska pitanja, sistemska i operativna pitanja te okolnosti koje su u suprotnosti sa sposobnosti investicijskog društva da održi prakse razboritog upravljanja rizikom utvrđene u stavku 1.;
- (d) sadržaj i oblik odobrenog obrasca iz stavka 2. petog podstavka i vremensko razdoblje tijekom kojeg investicijsko društvo mora imati pohranjenu takvu evidenciju.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 18.

Trgovanje i zaključivanje transakcija na MTP-u i OTP-u

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om, osim ispunjavanja organizacijskih zahtjeva iz članka 16., uspostave transparentna pravila i postupke za korektno i uredno trgovanje te da uspostave objektivne kriterije za učinkovito izvršavanje naloga. Oni moraju imati mjere za ispravno vođenje tehničkog poslovanja sustava, uključujući uspostavljanje djelotvornih sigurnosnih mjera za eventualne poremećaje u sustavu.

2. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om uspostave transparentna pravila u vezi s kriterijima utvrđivanja financijskih instrumenata kojima se može trgovati u okviru njihovih sustava.

Prema potrebi, države članice zahtijevaju od investicijskih društava i tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om ili OTP-om da pruže dostatne javno dostupne podatke, ili da se uvjere da postoji pristup tim podacima, kako bi korisnici mogli donijeti odluku o ulaganju, uzimajući u obzir vrstu korisnika i instrumenata kojima se trguje.

3. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om uspostave, objavljuju, održavaju i provode transparentna i nediskriminirajuća pravila na temelju objektivnih kriterija kojima se uređuje pristup njihovom sustavu.

4. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om imaju mehanizme za jasno prepoznavanje i svladavanje mogućih negativnih posljedica na djelovanje MTP-a ili OTP-a ili na njegove vlasnike ili sudionike i korisnike koje bi sukob interesa između interesa MTP-a, OTP-a, njihovih vlasnika ili investicijskog društva ili tržišnog operatera koji upravlja MTP-om ili OTP-om mogao imati na dobro funkcioniranje MTP-a ili OTP-a.

5. Države članice zahtijevaju da se investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om pridržavaju članka 48. i 49. te da u tu svrhu uspostave sve potrebne djelotvorne sustave, postupke i mjere.

6. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om jasno obavijeste svoje članove ili sudionike o obvezama u vezi s namirama transakcija koje su izvršene u okviru tog sustava. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om uspostave potrebne mjere kako bi se olakšala djelotvorna namira transakcija zaključenih u okviru sustava tog MTP-a ili OTP-a.

7. Države članice zahtijevaju da MTP-ovi i OTP-ovi imaju najmanje tri značajno aktivna člana ili korisnika, od kojih svaki ima mogućnost interakcije s ostalima u vezi s formiranjem cijena.

8. Ako se prenosivim vrijednosnim papirom uvrštenim za trgovanje na uređenom tržištu trguje i na MTP-u ili OTP-u bez suglasnosti izdavatelja, izdavatelj time ne podliježe nikakvoj obvezi početnog, stalnog ili ad hoc objavu financijskih podataka prema tom MTP-u ili OTP-u.

9. Države članice zahtijevaju da svako investicijsko društvo i tržišni operater koji upravlja MTP-om ili OTP-om odmah postupi po napatku svojeg nadležnog tijela u skladu s člankom 69. stavkom 2. o suspenziji ili isključenju financijskih instrumenata iz trgovanja.

10. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om ili OTP-om da nadležnom tijelu daju detaljan opis funkcioniranja MTP-a ili OTP-a, uključujući, ne dovodeći u pitanje članak 20. stavke 1., 4. i 5. članka 20., sve poveznice s uređenim tržištem ili njegovim sudjelovanjem, MTP-om, OTP-om ili sistematskim internalizatorom u vlasništvu istog investicijskog društva ili tržišnog operatera te popis njihovih članova, sudionika i/ili korisnika. Nadležna tijela te informacije na zahtjev dostavljaju ESMA-i. O svakom odobrenju za rad izdanom investicijskom društvu ili tržišnom operateru za registraciju MTP-a ili OTP-a obavještava se ESMA. ESMA utvrđuje popis svih MTP-ova i OTP-ova u Uniji. Popis sadrži informacije o uslugama koje pruža MTP ili OTP i jedinstvenu identifikacijsku oznaku za MTP i OTP koja se koristi u izvješćima u skladu s člancima 6., 10. i 26. Uredbe (EU) br. 600/2014. Popis se redovito ažurira. ESMA taj popis objavljuje na svojoj internetskoj stranici i odgovorna je za njegovo ažuriranje.

11. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se odredili sadržaj i oblik opisa i obavijesti iz stavka 10.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 19.

Posebni zahtjevi za MTP-e

1. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava i tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om da, osim ispunjavanja zahtjeva utvrđenih u člancima 16. i 18., uspostave i provode nediskrecijska pravila za izvršenje naloga u sustavu.
2. Države članice zahtijevaju da pravila iz članka 18. stavka 3. o pristupu MTP-u ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 53. stavku 3.
3. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om uspostave potrebne mjere da:
 - (a) budu primjereno opremljena kako bi upravljala rizicima kojima su izložena, kako bi provodila primjerene mjere i sustave za utvrđivanje svih značajnih rizika u poslovanju i kako bi uspostavila djelotvorne mjere za ublažavanje tih rizika;
 - (b) imaju djelotvorne mjere koje olakšavaju nesmetano i pravovremeno zaključivanje transakcija koje se izvršavaju u okviru njihovih sustava; i
 - (c) imaju, i u vrijeme izdavanja odobrenja za rad i neprekidno, dovoljna financijska sredstva kako bi se olakšalo uredno funkcioniranje, pri čemu treba voditi računa o vrsti i opsegu zaključenih transakcija na tržištu te rasponu i stupnju rizika kojima je izloženo.
4. Države članice osiguravaju da se članci 24. i 25., članak 27. stavci 1., 2. i 4. do 10. te članak 28. ne primjenjuju na transakcije zaključene prema pravilima MTP-a između njegovih članova ili sudionika i MTP-a i njegovih članova ili sudionika u pogledu korištenja MTP-a. Međutim, članovi ili sudionici MTP-a ispunjavaju obveze iz članaka 24., 25., 27. i 28. u pogledu svojih klijenata kada, postupajući za njihov račun, izvršavaju njihove naloge u okviru sustava MTP-a.
5. Države članice ne dopuštaju investicijskim društvima ili tržišnim operaterima koji upravljaju MTP-om da izvršavaju naloge klijenata uz korištenje vlastitog kapitala ili da trguju za vlastiti račun uparivanjem naloga.

Članak 20.

Posebni zahtjevi za OTP-e

1. Države članice zahtijevaju da investicijsko društvo i tržišni operater koji upravlja OTP-om uspostavi mehanizme za sprečavanje izvršenja naloga klijenata na OTP-u uz korištenje vlastitog kapitala investicijskog društva ili tržišnog operatera koji upravlja OTP-om ili bilo kojeg subjekta koji je dio iste grupe ili pravne osobe kao investicijsko društvo ili tržišni operater.
2. Države članice dopuštaju investicijskim društvima ili tržišnim operaterima koji upravljaju OTP-om da trguju za vlastiti račun uparivanjem naloga obveznicama, strukturiranim financijskim proizvodima, emisijskim jedinicama i određenim izvedenicama, samo kada je klijent pristao na to.

Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om ne koristi se trgovanjem za vlastiti račun uparivanjem naloga za izvršavanje naloga klijenata u OTP-u izvedenicama koje se odnose na razred izvedenica za koji je proglašeno da podliježe obvezi poravnanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om utvrđuje postupke za osiguranje usklađenosti s definicijom „trgovanja za vlastiti račun uparivanjem naloga iz članka 4. stavka 1. točke (38).

3. Države članice dopuštaju investicijskom društvu ili tržišnom operateru koji upravlja OTP-om da trguju za vlastiti račun i bez uparivanja naloga samo u pogledu državnih dužničkih vrijednosnih papira za koje ne postoji likvidno tržište.

4. Države članice ne dopuštaju da se upravljanje OTP-om i sistematskim internalizatorom odvijaju unutar istog pravnog subjekta. OTP se ne povezuje sa sistematskim internalizatorom na način kojim bi se omogućilo povezivanje naloga u OTP-u i naloga ili ponuda u sistematskom internalizatoru. OTP se ne povezuje s drugim OTP-om na način koji bi omogućio povezivanje naloga na različitim OTP-ima.

5. Države članice ne sprječavaju investicijsko društvo ili tržišnog operatera koji upravlja OTP-om da angažira drugo investicijsko društvo za provođenje održavanja tržišta na OTP-u na neovisnoj osnovi.

Za potrebe ovog članka, smatra se da investicijsko društvo ne provodi održavanje tržišta na OTP-u na neovisnoj osnovi ako je usko povezano s investicijskim društvom ili tržišnim operaterom koji upravlja OTP-om.

6. Države članice zahtijevaju da se izvršavanje naloga na OTP-u provodi na diskrecijskoj osnovi.

Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om koristi se pravom diskrecije samo u jednoj od sljedećih okolnosti ili u njih obje:

(a) prilikom odlučivanja o davanju ili povlačenju naloga na OTP-u kojim upravlja;

(b) kod donošenja odluke o neuparivanju određenog naloga klijenta s nalogima koji su dostupni u sustavu u određenom trenutku, pod uvjetom da se time poštuju posebne upute primljene od klijenata te obveze u skladu s člankom 27.

Kod sustava koji uparuje naloge klijenta investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om može odlučiti hoće li, kada i koliko naloga od njih dva ili više upariti u okviru sustava. U skladu s člankom 1. stavcima 1., 2., 4. i 5. i ne dovodeći u pitanje stavak 3. s obzirom na sustav koji organizira transakcije na nevlasničkim tržištima, investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja OTP-om može olakšati pregovore između klijenata kako bi dva ili više potencijalno podudarnih trgovačkih interesa spojilo u transakciju.

Tom se obvezom ne dovode u pitanje članaci 18. i 27.

7. Nadležno tijelo može zahtijevati, kada investicijsko društvo ili tržišni operater zatraži odobrenje za upravljanje OTP-om ili na ad hoc osnovi, detaljno objašnjenje zašto sustav ne odgovara uređenom tržištu, MTP-u ili sistemskom internalizatoru i ne može poslovati kao jedan od tih, detaljan opis o tome kako će se primjenjivati pravo diskrecije, osobito kada se nalog OTP-u može povući, te kada i kako se dva ili više naloga klijenata uparuju unutar OTP-a. Osim toga, investicijsko društvo ili tržišni operater OTP-a nadležnom tijelu dostavlja informacije koje objašnjavaju njegovo korištenje trgovanjem za vlastiti račun uparivanjem naloga. Nadležno tijelo nadzire investicijsko društvo ili tržišnog operatera pri trgovanju za vlastiti račun uparivanjem naloga kako bi se osiguralo da se uklapa u definiciju o takvom trgovanju i da trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga ne dovodi do sukoba interesa između investicijskog društva ili tržišnog operatera i njegovih klijenata.

8. Države članice osiguravaju da se članci 24., 25., 27. i 28. primjenjuju na transakcije zaključene na OTP-u.

POGLAVLJE II.

Uvjeti poslovanja investicijskih društava

Odjeljak 1.

Opće odredbe

Članak 21.

Redovita provjera uvjeta za početno odobrenje za rad

1. Države članice zahtijevaju da investicijsko društvo kojem je izdano odobrenje za rad na njihovom području stalno ispunjava uvjete za početno odobrenje za rad utvrđene u poglavlju I.
2. Države članice zahtijevaju od nadležnih tijela da uspostave odgovarajuće metode praćenja poštuju li investicijska društva svoje obveze iz stavka 1. Od investicijskih se društava zahtijeva da obavijeste nadležna tijela o svim bitnim promjenama uvjeta za početno odobrenje za rad.

ESMA može sastaviti smjernice za metode praćenja navedene u ovom stavku.

Članak 22.

Opće obveze u vezi s kontinuiranim nadzorom

Države članice osiguravaju da nadležna tijela prate aktivnosti investicijskih društava kako bi se provjerila usklađenost s uvjetima poslovanja navedenim u ovoj Direktivi. Države članice osiguravaju postojanje odgovarajućih mjera koje bi omogućile nadležnim tijelima da dobiju podatke potrebne za provjeru usklađenosti investicijskih društava s tim obvezama.

Članak 23.

Sukob interesa

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva poduzmu sve prikladne korake za utvrđivanje i sprječavanje ili upravljanje sukobima interesa između njih, uključujući i njihove rukovoditelje, zaposlenike i vezane zastupnike i svaku osobu izravno ili neizravno povezanu s njima putem kontrole, i njihovih klijenata, ili između klijenata, koji se pojavljuju tijekom pružanja investicijskih ili pomoćnih usluga ili kombinacije istih, uključujući one koji su uzrokovani primanjem dodatnih poticaja od trećih strana ili vlastitim strukturama primitaka od rada investicijskih društava i ostalim strukturama poticaja.
2. Ako organizacijske ili administrativne mjere koje su investicijska društva poduzela u skladu s člankom 16. stavkom 3. radi sprječavanja toga da sukob interesa šteti interesima njihovih klijenata nisu dovoljne kako bi se u razumnoj mjeri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese klijenata, investicijska društva klijentu jasno otkrivaju vrstu i/ili izvore sukoba interesa i korake poduzete kako bi se ti rizici ublažili prije sklapanja posla u njegovo ime.
3. Objava iz stavka 2.:
 - (a) izvršava se na trajnom mediju; i
 - (b) uključuje dovoljno podataka, vodeći računa o vrsti klijenta, kako bi se klijentu omogućilo da donese informiranu odluku u vezi s uslugom u okviru koje se pojavljuje sukob interesa.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 89. kako bi:
 - (a) utvrdila mjere za koje je razumno očekivati da bi ih investicijska društva poduzela za utvrđivanje, sprečavanje, upravljanje i otkrivanje sukoba interesa prilikom obavljanja različitih investicijskih i pomoćnih usluga ili kombinacije istih;
 - (b) uspostavila odgovarajuće kriterije za utvrđivanje vrsta sukoba interesa čije postojanje može naštetiti interesima klijenata ili potencijalnih klijenata investicijskog društva.

Odjeljak 2.

Odredbe o osiguravanju zaštite ulagatelja

Članak 24.

Opća načela i informacije za klijente

1. Države članice zahtijevaju da prilikom pružanja investicijskih usluga ili, ako je potrebno, pomoćnih usluga klijentima, investicijsko društvo postupi korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u najboljem interesu klijenata, a posebno poštujući načela utvrđena u ovom članku i članku 25.
2. Investicijska društva koja proizvode financijske instrumente za prodaju klijentima osiguravaju da su ti financijski instrumenti namijenjeni ispunjavanju potreba utvrđenog ciljanog tržišta krajnjih klijenata u okviru odgovarajuće kategorije klijenata, da je strategija za distribuciju financijskih instrumenata u skladu s utvrđenim ciljanim tržištem i da investicijsko društvo poduzima razumne korake kako bi osiguralo da je financijski instrument usmjeren utvrđenom ciljanom tržištu.

Investicijsko društvo poznaje financijske instrumente koje nudi ili preporučuje, procjenjuje sukladnost financijskih instrumenata s potrebama klijenata kojima pruža investicijske usluge, također uzimajući u obzir utvrđeno ciljno tržište krajnjih klijenata definirane u skladu s člankom 16. stavkom 3.a, te osigurava da se financijski instrumenti nude ili preporučuju samo ako je to u interesu klijenta.

3. Svi podaci, uključujući promidžbene sadržaje koje društvo šalje klijentima ili potencijalnim klijentima, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovesti u zabludu. Promidžbeni sadržaji moraju biti jasno prepoznatljivi kao takvi.

4. Klijentima ili potencijalnim klijentima pravovremeno se pružaju odgovarajuće informacije u odnosu na investicijsko društvo i njegove usluge, financijske instrumente i predložene strategije ulaganja, mjesto izvršenja i sve troškove i povezana davanja. Te informacije uključuju sljedeće:

- (a) kada se pruža investicijsko savjetovanje, investicijsko društvo pravovremeno prije pružanja investicijskog savjetovanja klijenta obavještava o tome:

- i. pruža li se savjetovanje na neovisnoj osnovi ili ne;
- ii. temelji li se savjetovanje na široj ili ograničenijoj analizi različitih vrsta financijskih instrumenata i, posebno, je li taj je raspon ograničen na financijske instrumente koje izdaju ili osiguravaju subjekti usko povezani s investicijskim društvom ili na bilo koje druge zakonske ili gospodarske odnose, poput ugovornih odnosa, koji bi mogli predstavljati rizik narušavanja neovisnog temelja pruženih savjeta,
- iii. hoće li investicijsko društvo pružiti klijentu periodičnu procjenu primjerenosti financijskih instrumenata koji su tom klijentu preporučeni;

- (b) informacije o financijskim instrumentima i predloženim strategijama ulaganjama moraju uključivati odgovarajuće upute i upozorenja o rizicima vezanima uz ulaganja u ove instrumente i uz ove strategije ulaganja te je li financijski instrument namijenjen malim ili profesionalnim ulagateljima, uzimajući u obzir utvrđeno ciljano tržište u skladu sa stavkom 2.;
- (c) informacije o svim troškovima i povezanim izdacima moraju uključivati podatke o investicijskim i pomoćnim uslugama, uključujući i troškove savjetovanja, ako je potrebno, trošak financijskog instrumenta preporučenog ili prodanog klijentu i koji su načini plaćanja, što obuhvaća i sva plaćanja treće strane.

Informacije o svim troškovima i naknadama, uključujući troškove i naknade u vezi s investicijskom uslugom i financijskim instrumentom, koji nisu prouzročeni pojavom povezanog tržišnog rizika dodaju se kako bi se klijentima omogućilo razumijevanje ukupnog troška, kao i kumulativni učinak na povrat ulaganja, te se, ako klijent tako zahtijeva, pruža pregled raščlanjen po stavkama. Prema potrebi, takve informacije pružaju se klijentu redovito, najmanje jednom godišnje, tijekom vijeka trajanja ulaganja.

5. Informacije iz stavaka 4. i 9. daju se u razumljivom obliku tako da klijenti ili potencijalni klijenti mogu u razumnim okvirima shvatiti vrstu i rizike investicijskih usluga i specifičnih vrsta financijskih instrumenata koji im se nude te tako donijeti odluke o ulaganjima na temelju informacija. Države članice mogu dopustiti da se te informacije daju u standardiziranom obliku.

6. Ako se investicijska usluga nudi kao dio financijskog proizvoda koji je već uređen drugim propisima iz prava Unije o kreditnim institucijama i potrošačkim kreditima u vezi sa zahtjevima davanja podataka, ova usluga ne podliježe dodatno obvezama utvrđenima u stavcima 3., 4. i 5.

7. Ako investicijsko društvo obavijesti klijenta da je investicijsko savjetovanje pruženo neovisno, investicijsko društvo:

(a) ocjenjuje dovoljno velik niz financijskih instrumenata raspoloživih na tržištu koji moraju biti dovoljno diversificirani u vezi sa svojom vrstom i izdaviteljima ili pružateljima proizvoda kako bi se osiguralo da se investicijski ciljevi klijenta mogu primjereno ostvariti te ne smije biti ograničen na financijske instrumente koje izdaju ili pružaju:

i. samo investicijsko društvo ili subjekti s bliskim vezama s investicijskim društvom; ili

ii. drugi subjekti koji s investicijskim društvom imaju takve bliske pravne ili gospodarske odnose, poput ugovornih odnosa, koji bi mogli predstavljati rizik od narušavanja neovisnog temelja pruženih savjeta;

(b) ne prihvaća niti zadržava naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga klijentima. Manje nenovčane koristi koje mogu povećati kvalitetu usluge pružene klijentu te su po veličini i prirodi takve da se smatra da ne ometaju usklađenost s obvezom investicijskog društva da djeluje u najboljem interesu klijenta treba jasno objaviti te se one isključuju iz ove točke.

8. Kada pruža uslugu upravljanja portfeljem, investicijsko društvo ne prihvaća ili ne zadržava naknade, provizije ili novčanu ili nenovčanu korist koju je platila ili dala treća strana ili osoba za račun treće osobe u vezi s pružanjem usluga klijentima. Manje nenovčane koristi koje mogu povećati kvalitetu usluge pružene klijentu te su po veličini i prirodi takve da se smatra da ne ometaju usklađenost s obvezom investicijskog društva da djeluje u najboljem interesu klijenta jasno se objavljuju te se one isključuju iz ovog stavka.

9. Države članice osiguravaju da se ne smatra da investicijska društva ispunjavaju svoje obveze iz članka 23. ili stavka 1. ovog članka ako bilo kojoj osobi osim klijenta ili osobe koja djeluje za račun klijenta plaćaju naknadu ili proviziju odnosno iste primaju, ili ako pružaju bilo kakve nenovčane koristi u vezi s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga odnosno ako ih primaju od bilo koje strane osim klijenta ili osobe koja djeluje za račun klijenta, osim u slučaju da je plaćanje ili korist:

(a) osmišljeno kako bi poboljšalo kvalitete dotične usluge koja se pruža klijentu; i

(b) ne ometa investicijsko društvo prilikom ispunjavanja obveze da djeluju korektno, pravedno i u skladu s pravilima struke u skladu s najboljim interesima svojih klijenata.

Klijentu se prije pružanja odgovarajuće investicijske ili pomoćne usluge mora jasno priopćiti postojanje, karakteristike i iznos plaćanja ili koristi iz prvog podstavka ili, kada nije moguće utvrditi iznos, način izračunavanja takvog iznosa, na cjelovit, točan i razumljiv način. Prema potrebi, investicijsko društvo također obavještava klijenta o mehanizmima za prijenos naknade, provizije, novčane ili nenovčane koristi klijentu primljene u vezi s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga.

Plaćanje ili korist koja omogućuje ili je potrebna za pružanje investicijskih usluga, kao što su troškovi skrbništva, naknade za namiru i zamjenu, zakonodavne pristojbe ili pravni troškovi, a koji po svojim karakteristikama ne mogu dovesti do sukoba s obvezama investicijskog društva da djeluje korektno, pravedno, u skladu s pravilima struke te u skladu s najboljim interesima klijenata ne podliježe zahtjevima utvrđenim u prvom podstavku.

10. Investicijsko društvo koje pruža investicijske usluge klijentima osigurava da ono ne plaća ili procjenjuje rad vlastitog osoblja na način koji je u sukobu s obvezom društva da djeluje u najboljem interesu svojih klijenata. Osobito, društvo ne bi trebalo imati nikakve mehanizme putem kojih bi primicima od rada, prodajnim ciljevima ili na neki drugi način moglo potaknuti osoblje da malom ulagatelju preporuči određeni financijski instrument ako bi investicijsko društvo moglo ponuditi drugi financijski instrument koji bi bolje zadovoljio potrebe klijenta.

11. Kada se investicijska usluga nudi zajedno s drugom uslugom ili proizvodom kao dio paketa ili kao uvjet za isti ugovor ili paket, investicijsko društvo obavještava klijenta je li moguće kupiti različite dijelove odvojeno i daje za svaki dio zasebnu evidenciju troškova i naknada.

Ako je vjerojatno da će se rizici koji proizlaze iz takvog ugovora ili paketa ponuđenog malom ulagatelju razlikovati od rizika povezanih sa zasebnim komponentama, investicijsko društvo osigurava odgovarajući opis različitih komponenata ugovora ili paketa i način na koji njihovo uzajamno djelovanje utječe na rizik.

ESMA, u suradnji s EBA-om i EIOPA-om do 3. siječnja 2016. priprema i periodično ažurira smjernice za procjenu i nadzor međusektorske prodaje navodeći posebno situacije u kojima međusektorska prodaja ne ispunjava obveze iz stavka 1.

12. Države članice mogu u iznimnim slučajevima investicijskim društvima nametnuti dodatne obveze glede pitanja obuhvaćenih ovim člankom. Takvi zahtjevi moraju biti objektivno opravdani i razmjerni kako bi obuhvatili posebne rizike u vezi sa zaštitom ulagatelja ili integritetom tržišta koji su od posebne važnosti u okolnostima tržišne strukture te države članice.

Države članice bez odgode obavještavaju Komisiju o svim zahtjevima koje namjeravaju uvesti u skladu s ovim stavkom bez nepotrebne odgode i najmanje dva mjeseca prije datuma koji je predviđen za stupanje na snagu tih zahtjeva. Obavijest uključuje opravdanje za navedene zahtjeve. Svi takvi dodatni zahtjevi ne ograničavaju niti na drugi način utječu na prava investicijskih društava u skladu s člancima 34. i 35. ove Direktive.

Komisija u roku od dva mjeseca od obavijesti iz drugog podstavka dostavlja mišljenje o proporcionalnosti i obrazloženju dodatnih zahtjeva.

Komisija državama članicama dostavlja i na svojoj internetskoj stranici objavljuje dodatne zahtjeve uvedene u skladu s ovim stavkom.

Države članice mogu zadržati dodatne zahtjeve o kojima su obavijestile Komisiju u skladu s člankom 4. Direktive 2006/73/EZ prije 2. srpnja 2014., pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u tom članku.

13. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. radi osiguravanja da investicijska društva poštuju načela utvrđena u ovom članku prilikom pružanja investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima, uključujući

- (a) uvjete koje informacije moraju ispunjavati da bi bile korektne, jasne i nedvosmislene,
- (b) pojedinosti o sadržaju i obliku informacija za klijente u vezi s kategorizacijom klijenata, investicijskih društava i njihovih usluga, financijske instrumente, troškove i naknade,
- (c) kriterije za procjenu niza financijskih instrumenata dostupnih na tržištu,
- (d) kriterije za procjenu usklađenosti društava koja primaju dodatne poticaje s obvezom da djeluju korektno, pravedno i u skladu s pravilima struke u najboljem interesu klijenta.

Pri određivanju zahtjeva za informacije o financijskim instrumentima vezano za stavak 4. točku (b), prema potrebi se uključuju informacije o strukturi proizvoda, uzimajući u obzir sve relevantne standardizirane informacije koje se zahtijevaju u skladu s pravom Unije.

14. Delegirani akti iz stavka 13. uzimaju u obzir sljedeće:

- (a) prirodu ponuđenih ili pruženih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima, uzimajući u obzir vrstu, predmet, veličinu i učestalost transakcija;
- (b) prirodu i opseg ponuđenih ili razmatranih proizvoda uključujući različite vrste financijskih instrumenata;
- (c) je li klijent ili potencijalni klijent mali ulagatelj ili profesionalni ulagatelj ili je klasificiran, u slučaju stavaka 4. i 5., kao kvalificirani nalogodavatelj.

Članak 25.

Procjena primjerenosti i prikladnosti i izvješćivanje klijenata

1. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava da osiguraju i pokažu nadležnim tijelima, na njihov zahtjev, da fizičke osobe koje pružaju investicijsko savjetovanje ili informacije o financijskim instrumentima te investicijskim ili pomoćnim uslugama klijentima za račun investicijskog društva posjeduju neophodno znanje i kompetencije da ispune svoje obveze u okviru članka 24. i ovog članka. Države članice objavljuju kriterije za ocjenu znanja i kompetencija.

2. Kod investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem investicijsko društvo prikuplja potrebne podatke o znanju i iskustvu klijenta ili potencijalnog klijenta u području investicija o određenim vrstama proizvoda ili usluga, o njegovom financijskom stanju, uključujući sposobnost da podnosi gubitke njegove investicijske ciljeve uključujući toleranciju na rizik kako bi investicijsko društvo moglo preporučiti investicijske usluge i financijske instrumente koji su primjereni klijentu ili potencijalnom klijentu te prije svega u skladu s njegovom tolerancijom na rizik i sposobnosti da podnosi gubitke.

Države članice osiguravaju da ako investicijsko društvo pruža investicijsko savjetovanje pri kojem preporučuje paket usluga ili proizvoda objedinjenih u skladu s člankom 24. stavkom 11., cjelokupni objedinjeni paket bude primjeren za klijenta.

3. Države članice osiguravaju da investicijska društva, kada pružaju investicijske usluge različite od onih iz stavka 2., od klijenta ili potencijalnog klijenta zatraže podatke o njegovom znanju i iskustvu u području investicija o određenim vrstama ponuđenih ili zatraženih proizvoda ili usluga kako bi investicijsko društvo moglo procijeniti jesu li određene investicijske usluge ili proizvod primjereni za klijenta. Ako je objedinjavanje usluga ili proizvoda predviđeno u skladu s člankom 24. stavkom 11., pri procjeni bi trebalo razmotriti je li cjelokupni objedinjeni paket prikladan.

Ako investicijsko društvo smatra na osnovi podataka koje je dobilo na temelju prvog podstavka da neki proizvod ili usluga nisu primjereni za klijenta ili potencijalnog klijenta, investicijsko društvo o tome upozorava klijenta ili potencijalnog klijenta. To se upozorenje može dati u standardiziranom obliku.

Kada klijenti ili potencijalni klijenti ne pružaju informacije iz prvog podstavka ili kada daju nedovoljno informacija o svom znanju i iskustvu, investicijsko društvo ih upozorava da investicijsko društvo nije u mogućnosti određivati je li određena usluga ili proizvod prikladan za njih. To se upozorenje može dati u standardiziranom obliku.

4. Države članice dopuštaju investicijskim društvima da prilikom pružanja investicijskih usluga koje se sastoje samo od izvršavanja ili zaprimanja i prijenosa naloga klijenta s pomoćnim uslugama ili bez njih, isključujući pomoćne usluge davanja kredita ili zajmova navedene u odjeljku B točki 1. Priloga 1. koji se ne sastoje od postojećih kreditnih limita zajmova, tekućih računa i prekoračenja po računima klijenta, pružaju svojim klijentima investicijske usluge i bez prikupljanja podataka ili davanja procjene iz stavka 3. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) usluge se odnose na jedan od sljedećih financijskih instrumenata:

- i. dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili na istovjetnom tržištu treće zemlje ili na MTP-u ako se radi o dionicama trgovačkih društava, a isključujući dionice subjekata za zajednička ulaganja koji nisu UCITS i dionice u koje je ugrađena izvedenica,
- ii. obveznice ili druge oblike sekuritiziranog duga uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili na istovjetnom tržištu treće zemlje ili na MTP-u, isključujući one u koje je ugrađena izvedenica ili su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje uključenih rizika,
- iii. instrumente tržišta novca, isključujući one u koje je ugrađena izvedenica ili su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje uključenih rizika;
- iv. dionice ili udjele UCITS-a, isključujući strukturirane UCITS-e iz članka 36. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 583/2010,

v. strukturirane depozite, isključujući one koji su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje rizika povrata ili trošak prodaje proizvoda prije dospijeca,

vi. druge nekompleksne financijske instrumente u svrhu ovog podstavka.

U svrhu ove točke, ako su zahtjevi i postupci utvrđeni u članku 4. stavku 1. podstavcima 3. i 4. Direktive 2003/71/EZ ispunjeni, tržište treće zemlje smatra se istovjetnim uređenom tržištu.

(b) usluga se pruža na inicijativu klijenta ili potencijalnog klijenta;

(c) klijent ili potencijalni klijent jasno je upozoren kako prilikom pružanja navedenih usluga investicijsko društvo nije dužno obaviti procjenu jesu li financijski instrumenti ili pružene ili ponuđene usluge primjerene za klijenta, te da klijent stoga ne uživa zaštitu po relevantnim pravilima poslovnog ponašanja. Takvo se upozorenje može dati u standardiziranom obliku;

(d) investicijsko društvo ispunjava obveze iz članka 23.

5. Investicijsko društvo uspostavlja evidenciju koja sadrži dokument ili dokumente sklopljene između investicijskog društva i klijenta, s utvrđenim pravima i obvezama stranaka i ostalim uvjetima po kojima investicijsko društvo pruža usluge klijentu. Prava i obveze ugovornih stranaka mogu biti sastavni dio drugih dokumenata ili propisa.

6. Investicijsko društvo klijentu na trajnom mediju daje primjerena izvješća o uslugama koje društvo pruža svojim klijentima. Ta izvješća uključuju periodično obavještanje klijenta, uzimajući u obzir vrstu i složenost financijskih instrumenata i vrstu usluge koja se pruža klijentu te uključuju, prema potrebi, troškove vezane za transakcije i usluge poduzete za račun klijenta.

Pri pružanju investicijskog savjetovanja, a prije nego što se transakcija izvrši, investicijsko društvo klijentu daje izjavu na trajnom mediju o primjerenosti u kojoj se navode dani savjeti te kako oni ispunjavaju sklonosti, ciljeve i druge značajke malog ulagatelja.

Ako se ugovor o kupnji ili prodaji financijskog instrumenta zaključi komunikacijom na daljinu koja sprječava prethodnu isporuku izjave o primjerenosti, investicijsko društvo može osigurati pisanu izjavu o primjerenosti na trajnom mediju odmah nakon što se klijent obveže bilo kakvim ugovorom, pod uvjetom da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

(a) klijent je pristao primiti izjavu o primjerenosti bez nepotrebne odgode nakon izvršenja transakcije; i

(b) investicijsko društvo dalo je klijentu mogućnost odgode transakcije kako bi unaprijed primio izjavu o primjerenosti.

Ako investicijsko društvo pruža upravljanje portfeljem ili je klijenta obavijestilo o tome da će provesti periodičnu procjenu primjerenosti, periodično izvješće sadrži ažuriranu izjavu o tome kako ulaganje ispunjava sklonosti i ciljeve klijenta te druge značajke malih ulagatelja.

7. Ako ugovor o kreditu koji se odnosi na stambenu nekretninu na koju se primjenjuju odredbe koje se odnose na procjenu kreditne sposobnosti potrošača utvrđene u Direktivi 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća (1) kao preduvjet predviđa pružanje navedenom potrošaču investicijske usluge u odnosu na hipotekarne obveznice izdane u svrhu osiguranja financiranja i s uvjetima istovjetnim ugovorima o kreditu koji se odnose na stambene nekretnine, a kako bi se zajam mogao platiti, refinancirati ili isplatiti, ta usluga ne podliježe obvezama navedenim u ovom članku.

8. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. o mjerama kojima se osigurava da investicijska društva poštuju načela utvrđena u stavcima 2. do 6. ovog članka prilikom pružanja investicijskih ili pomoćnih usluga svojim klijentima, uključujući informacije koje se dobivaju prilikom procjene primjerenosti ili prikladnosti usluga i financijskih instrumenata za svoje klijente, kriterije za procjenu nekompleksnih financijskih instrumenata za potrebe stavka 4. točke (a) podtočke vi., sadržaj i format evidencija te ugovora o pružanju usluga klijentima te periodičnih izvješća klijentima o pruženim uslugama. U tim delegiranim aktima u obzir se uzima sljedeće:

(a) priroda ponuđenih ili pruženih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima, imajući u vidu vrstu, predmet, veličinu i učestalost transakcija;

(b) priroda i opseg ponuđenih ili razmatranih proizvoda, uključujući različite vrste financijskih instrumenata;

(c) je li klijent ili potencijalni klijent mali ulagatelj ili profesionalni ulagatelj ili je u slučaju stavka 6. razvrstan, kao kvalificirani nalogodavatelj.

9. ESMA do 3. siječnja 2016. donosi smjernice kojima se određuju kriteriji za procjenu znanja i kompetencija koji se zahtijevaju na temelju stavka 1.

10. ESMA sastavlja do 3. siječnja 2016. i periodično ažurira smjernice za procjenu:

(a) financijskih instrumenata koji su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje uključenih rizika u skladu sa stavkom 4. točkom (a) podtočkama ii. i iii.;

(b) strukturiranih depozita koji su strukturirani na način da klijentima otežavaju razumijevanje rizik povrata ili trošak otkazivanja proizvoda prije dospijeca u skladu sa stavkom 4. točkom (a) podtočkom v.

11. ESMA može razviti smjernice za procjenu financijskih instrumenata koji su razvrstani kao nekompleksni u smislu stavka 4. točke (a) podtočke vi. i periodično ih ažurirati, uzimajući u obzir delegirane akte usvojene u skladu sa stavkom 8.

Članak 26.

Pružanje usluga putem drugog investicijskog društva

Države članice dopuštaju investicijskom društvu koje prima upute za pružanje investicijskih usluga ili pomoćnih usluga za račun klijenta putem drugog investicijskog društva, da se osloni na podatke koje mu je ovo drugo investicijsko društvo prenijelo. Ono investicijsko društvo koje prenosi upute i dalje je odgovorno za cjelovitost i točnost prenesenih podataka.

(1) Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).

Investicijsko društvo koje je na ovaj način dobilo nalog za obavljanje usluga za račun klijenta može se osloniti i na sve preporuke u pogledu usluga ili transakcija koje je drugo investicijsko društvo dalo klijentu. Investicijsko društvo koje prenosi upute i dalje je odgovorno za primjerenost preporuka ili savjeta danih klijentu.

Investicijsko društvo koje prima upute ili naloge klijenta preko drugog investicijskog društva ostaje odgovorno za zaključivanje usluge ili transakcije na temelju takvih podataka ili preporuka, u skladu s relevantnim odredbama iz ove glave.

Članak 27.

Obveza izvršavanja naloga po uvjetima najpovoljnijima za klijenta

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva prilikom izvršavanja naloga poduzmu sve razumne korake za postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za klijente, uzimajući u obzir cijene, troškove, brzinu, vjerojatnost izvršenja i namire, veličinu, vrstu te sve druge okolnosti relevantne za izvršavanje naloga. Međutim, ako klijent da izričitu uputu, investicijsko društvo izvršava nalog u skladu s tom izričitom uputom.

Ako investicijsko društvo izvršava nalog za račun malog ulagatelja, najpovoljniji mogući ishod se određuje s obzirom na ukupnu vrijednost koju čini cijena financijskog instrumenta i troškovi povezani s izvršenjem, a koji uključuju sve troškove koje snosi klijent i koji su izravno povezani s izvršavanjem naloga, uključujući provizije mjesta izvršenja, provizije poravnanja i namire te sve ostale naknade koje se plaćaju trećim osobama koje su uključene u izvršavanje naloga.

Za potrebe postizanja najboljeg mogućeg ishoda u skladu s prvim podstavkom kada postoji više od jednog mjesta na kojima bi se mogao izvršiti nalog s financijskim instrumentom, investicijsko društvo u svrhu procjene i usporedbe ishoda za klijenta koji bi se postigli izvršavanjem naloga na svakom od mjesta izvršenja koje je u mogućnosti izvršiti takav nalog prema popisu iz politike izvršavanja naloga investicijskog društva, mora uzeti u obzir vlastite provizije i troškove izvršavanja naloga na svakom od prikladnih mjesta izvršenja.

2. Investicijsko društvo ne prima nikakve naknade, popuste ili nenovčane koristi za usmjeravanje naloga određenom mjestu trgovanja ili mjestu izvršenja koje bi kršilo zahtjeve o sukobu interesa ili primanju dodatnih poticaja predviđenih u stavku 1. ovog članka, članku 16. stavku 3. te člancima 23. i 24.

3. Države članice zahtijevaju da za financijske instrumente koji podliježu obvezi trgovanja iz članaka 23. i 28. Uredbe (EU) br. 600/2014 svako mjesto trgovanja i sistematski internalizator, a za druge financijske instrumente svako mjesto izvršenja, bez naknade stave na raspolaganje javnosti podatke o kvaliteti izvršenja transakcija na tom mjestu najmanje jednom godišnje i da nakon izvršenja transakcije za račun klijenta investicijsko društvo klijenta obavijesti gdje je nalog izvršen. Periodična izvješća uključuju pojedinosti o cijeni, troškovima, brzini i vjerojatnosti izvršenja pojedinačnih financijskih instrumenata.

4. Države članice zahtijevaju da investicijska društva uspostave i primjenjuju djelotvorne mjere za usklađenje sa stavkom 1. Osobito, države članice zahtijevaju da investicijska društva uspostave i primjenjuju politiku izvršavanja naloga koja im omogućuju postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda za naloge svojih klijenata u skladu sa stavkom 1.

5. Za svaki pojedini razred financijskih instrumenata, politika izvršavanja naloga uključuje podatke o različitim mjestima na kojima investicijsko društvo izvršava naloge klijenata i čimbenike koji utječu na izbor mjesta izvršenja. Ona minimalno uključuje mjesta izvršenja koja omogućuju investicijskom društvu trajno postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda prilikom izvršavanja naloga klijenta.

Države članice zahtijevaju da investicijska društva pružaju odgovarajuće podatke klijentima o svojoj politici izvršavanja naloga. Ti podaci objašnjavaju jasno, s dovoljno pojedinosti i tako da ih klijenti mogu lako shvatiti kako će društvo izvršiti nalog klijenta. Države članice zahtijevaju da investicijska društva dobiju prethodnu suglasnost svojih klijenata za politiku izvršavanja naloga.

Ako je politikom izvršavanja naloga predviđena mogućnost da se nalozi klijenta izvršavaju izvan mjesta trgovanja, države članice zahtijevaju da investicijska društva posebno obavijeste klijente o toj mogućnosti. Države članice zahtijevaju da investicijska društva, prije nego što krenu u izvršavanje naloga izvan mjesta trgovanja, ishode prethodnu izričitu suglasnost klijenata. Investicijska društva mogu ishoditi takvu suglasnost u okviru općeg ugovora ili tražiti suglasnost za svaku transakciju posebno.

6. Države članice zahtijevaju da investicijska društva koja izvršavaju naloge klijenata sažimaju i objavljuju jednom godišnje za svaki razred financijskih instrumenata pet najboljih mjesta izvršenja u smislu volumena trgovanja na kojima su izvršavali naloge klijenata u prethodnoj godini i podatke o ostvarenoj kvaliteti izvršenja.

7. Države članice zahtijevaju da investicijska društva koja izvršavaju naloge klijenata prate učinkovitost svojih mjera i politika izvršavanja naloga, kako bi se utvrdili i ispravili mogući nedostaci. Posebno, redovito procjenjuju osiguravaju li mjesta izvršenja iz politike izvršavanja naloga najpovoljniji mogući ishod za klijenta ili je potrebno izmijeniti mjere izvršavanja naloga, uzimajući u obzir, između ostalog, informacije objavljene u stavcima 3. i 6. Države članice zahtijevaju da investicijska društva obavijeste klijente s kojima imaju kontinuirani odnos o svim bitnim izmjenama svojih mjera izvršavanja naloga ili politike izvršavanja naloga.

8. Države članice zahtijevaju da investicijska društva budu u mogućnosti klijentima na njihov zahtjev dokazati da su izvršila njihove naloge u skladu s politikom izvršavanja naloga toga društva te nadležnom tijelu na njegov zahtjev dokazati usklađenosti s ovim člankom.

9. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. vezano za:

(a) kriterije prema kojima se određuje relativna važnost različitih čimbenika koji se u skladu sa stavkom 1. mogu uzeti u obzir prilikom utvrđivanja najpovoljnijeg mogućeg ishoda, uzimajući u obzir veličinu i vrstu naloga i je li klijent mali ulagatelj ili profesionalni ulagatelj;

(b) čimbenike koje investicijsko društvo može uzeti u obzir prilikom preispitivanja svojih mjera izvršavanja naloga i okolnosti u kojima promjene takvih mjera mogu biti primjerene. Posebno čimbenika za određivanje koja mjesta trgovanja omogućuju investicijskim društvima trajno postizanje najpovoljnijeg mogućeg ishoda u izvršavanju naloga klijenta;

(c) vrste i opseg podataka o politici izvršavanja naloga koji se pružaju klijentima prema stavku 5.

10. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

(a) specifičnog sadržaja, oblika i periodičnosti podataka o kvaliteti izvršenja koji se trebaju objaviti u skladu sa stavkom 3., uzimajući u obzir vrstu mjesta izvršenja i financijskog instrumenta o kojem je riječ;

(b) sadržaja i oblika informacija koje trebaju objaviti investicijska društva u skladu sa stavkom 6.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji je dodijeljena ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 28.**Odredbe o postupanju s nalogom klijenta**

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva ovlaštena za izvršavanje naloga za račun klijenata primjenjuju postupke i mjere koje jamče brzo, korektno i ažurno izvršavanje naloga klijenata u odnosu na naloge drugih klijenata ili trgovinske interese investicijskog društva.

Ovi postupci ili mjere omogućavaju investicijskom društvu izvršavanje inače usporedivih naloga klijenta prema vremenu prihvaćanja naloga.

2. Države članice zahtijevaju da investicijska društva, u slučaju limitiranog naloga klijenta za dionice koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili kojima se trguje na mjestu trgovanja koji se po prevladavajućim tržišnim uvjetima ne može odmah izvršiti osim ako klijent nije izričito dao drukčiju uputu, poduzmu mjere kako bi se olakšalo najbrže moguće izvršavanje tog naloga tako da se odmah javno objavi limitirani nalog klijenta na način koji je lako dostupan drugim sudionicima na tržištu. Države članice mogu odlučiti da investicijska društva ispune ovu obvezu prijenosom limitiranog naloga klijenta na mjesto trgovanja. Države članice osiguravaju da se nadležna tijela mogu osloboditi od obveze objavljivanja limitiranog naloga ako prelazi uobičajenu veličinu tržišta kao što je određeno člankom 4. Uredbe (EU) br. 600/2014.

3. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. radi određivanja:

- (a) uvjeta i vrste postupaka i mjera koje rezultiraju brzim, korektnim i ažurnim izvršenjem naloga klijenata i situacije u kojima, ili vrste transakcija kod kojih investicijsko društvo može u razumnoj mjeri odstupati od brzog izvršavanja kako bi se postigli povoljniji uvjeti za klijenta;
- (b) različitih metoda prema kojima se može smatrati da je investicijsko društvo ispunilo svoju obvezu objavljivanja limitiranog naloga klijenta na tržištu koji ne može biti izvršen odmah.

Članak 29.**Obveze investicijskih društava kod imenovanja vezanih zastupnika**

1. Države članice dopuštaju investicijskom društvu imenovanje vezanih zastupnika u svrhu promicanja usluga investicijskog društva, traženja poslova ili zaprimanja i prijenosa naloga klijenata ili potencijalnih klijenata, plasiranja financijskih instrumenata i savjetovanja u vezi s financijskim instrumentima i uslugama koje investicijska društva nude.

2. Države članice zahtijevaju da ako investicijsko društvo odluči imenovati vezanog zastupnika ono i dalje bude u punoj mjeri i bezuvjetno odgovorno za sve radnje ili propuste tog vezanog zastupnika kada on djeluje za račun investicijskog društva. Države članice zahtijevaju da investicijsko društvo osigura da vezani zastupnik prilikom stupanja u vezu s klijentom ili potencijalnim klijentom ili prije stupanja u posao s njim obznani svojstvo u kojem nastupa za račun investicijskog društva koje zastupa.

Države članice mogu u skladu s člankom 16. stavcima 6., 8. i 9. vezanim zastupnicima registriranima na svom području dopustiti da drže novac i/ili financijske instrumente klijenta za račun i uz punu odgovornost investicijskog društva koje zastupaju na svom području ili, u slučaju prekograničnog poslovanja, na području države članice koja dopušta vezanom zastupniku držanje novca klijenta.

Države članice zahtijevaju da investicijska društva prate poslove svojih vezanih zastupnika kako bi se osiguralo daljnje usklađenje s ovom Direktivom, kada djeluju preko vezanih zastupnika.

3. Vezani zastupnici registrirani su u javnim registrima u državi članici u kojoj su osnovani. ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici reference ili hiperpoveznice za javne registre koje u skladu s ovim člankom uspostavljaju države članice koje odluče dopustiti investicijskim društvima da imenuju vezanog zastupnika.

Države članice osiguravaju da vezani zastupnici budu uvršteni u javni registar samo ako je utvrđeno da imaju dovoljno dobar ugled i posjeduju odgovarajuće opće, poslovno i stručno znanje i kompetencije, kako bi klijentima ili potencijalnim klijentima mogli isporučiti investicijske ili pomoćne usluge i točno priopćiti sve relevantne podatke o ponuđenim uslugama.

Države članice mogu, uz odgovarajuću kontrolu, investicijskom društvu dati mogućnost provjere ima li vezani zastupnik kojega su imenovali dovoljno dobar ugled i posjeduje li znanje i sposobnosti kako je to navedeno u drugom podstavku.

Navedeni registar redovito se ažurira. Dostupan je javnosti.

4. Države članice zahtijevaju da investicijska društva koja imenuju vezane zastupnike poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se izbjeglo da poslovi vezanog zastupnika koji ne spadaju u područje primjene ove Direktive imaju negativan učinak na poslove koje vezani zastupnik poduzima za račun investicijskog društva.

Države članice mogu nadležnim tijelima dopustiti suradnju s investicijskim društvima, kreditnim institucijama, njihovim udruženjima i drugim subjektima kod registriranja vezanih zastupnika i praćenja usklađenosti sa zahtjevima iz stavka 3. Posebno, vezanog zastupnika može registrirati investicijsko društvo, kreditna institucija ili njihova udruženja i drugi subjekti pod nadzorom nadležnog tijela.

5. Države članice zahtijevaju da investicijska društva imenuju samo vezane zastupnike koji su upisani u javni registar iz stavka 3.

6. Države članice mogu donijeti ili zadržati odredbe strože od onih koje su utvrđene u ovom članku ili dodati daljnje zahtjeve za vezane zastupnike registrirane u okviru njihove nadležnosti.

Članak 30.

Transakcije izvršene s kvalificiranim nalagodavateljima

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja imaju odobrenje za izvršavanje naloga za račun klijenata i/ili za trgovanje za vlastiti račun i/ili zaprimanja i prijenosa naloga, mogu uspostaviti ili sklopiti transakcije s kvalificiranim nalagodavateljima bez pridržavanja obveza iz članka 24. osim stavaka 4. i 5., članka 25., osim stavka 6., članka 27. te članka 28. stavka 1. u odnosu na te transakcije ili pomoćne usluge izravno vezane za te transakcije.

Države članice osiguravaju da u odnosu s kvalificiranim nalagodavateljima investicijska društva djeluju pošteno, pravedno i u skladu s pravilima struke te da komuniciraju pošteno, jasno i na način koji ne dovodi u zabludu, uzimajući u obzir vrstu kvalificiranog nalagodavatelja i njegovog poslovanja.

2. Države članice kao kvalificirane nalagodavatelje u smislu ovog članka priznaju investicijska društva, kreditne institucije, društva za osiguranje, UCITS-e i njihova društva za upravljanje, mirovinske fondove i njihova društva za upravljanje, druge financijske institucije kojima je izdano odobrenje za rad ili su uređene u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom države članice, nacionalne vlade i njihove urede uključujući javna tijela za upravljanje javnim dugom, središnje banke i nadnacionalne organizacije.

Činjenica da je jedan subjekt klasificiran kao kvalificirani nalagodavatelj prema prvom podstavku ne dovodi u pitanje pravo takvih subjekata da paušalno ili za svaku transakciju posebno zatraže da se prema njima postupa kao prema klijentima čije poslovanje s investicijskim društvom podliježe člancima 24., 25., 27. i 28.

3. Države članice mogu kao kvalificirane nalogodavatelje priznati i druga društva koja ispunjavaju unaprijed zadane razmjerne zahtjeve, uključujući kvantitativne pragove. U slučaju transakcije u kojoj su potencijalni nalogodavatelji pod različitim pravnim poretkom, investicijsko društvo vodi računa o statusu drugog društva kako je uređeno pravom ili mjerama države članice u kojoj je društvo osnovano.

Države članice osiguravaju da investicijsko društvo prilikom sklapanja transakcija s takvim društvima u skladu sa stavkom 1. dobije izričitu potvrdu od potencijalnog nalogodavatelja o suglasnosti da se prema njemu postupa kao prema kvalificiranom nalogodavatelju. Države članice dopuštaju investicijskim društvima da ishode ovu potvrdu u obliku općeg ugovora ili za svaku transakciju posebno.

4. Države članice kao kvalificirane nalogodavatelje mogu priznati pravne osobe iz trećih zemalja koje su istovjetne s kategorijama pravnih osoba navedenima u stavku 2.

Države članice mogu također priznati kao kvalificirane nalogodavatelje društva iz trećih zemalja, kao što su ona navedena u stavku 3., pod istim uvjetima i prema istim zahtjevima koji su utvrđeni u stavku 3.

5. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kako bi pobliže odredila:

(a) postupke za traženje da se prema njima postupa kao prema klijentima prema stavku 2.;

(b) postupke za ishođenje izričite potvrde od mogućih nalogodavatelja prema stavku 3.;

(c) unaprijed zadani razmjerni zahtjevi, uključujući kvantitativne pragove, po kojima se društvo smatra kvalificiranim nalogodavateljem prema stavku 3.

Odjeljak 3.

Tržišna transparentnost i integritet

Članak 31.

Praćenje usklađenosti s pravilima MTP-a ili OTP-a i drugih pravnih obveza

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om uspostave i održavaju djelotvorne mjere i postupke, relevantne za MTP ili OTP, za redovito praćenje usklađenosti njihovih članova ili sudionika ili korisnika s njihovim pravilima. Investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om prate poslano naloge, uključujući otkazivanja i transakcije koje su izvršili njihovi članovi ili sudionici ili korisnici u okviru njihovih sustava radi uočavanja kršenja tih pravila, neurednih uvjeta trgovanja ili postupanja koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014 ili poremećaje u sustavu povezane s financijskim instrumentom te koriste potrebne resurse kako bi osigurala da je takvo praćenje učinkovito.

2. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava i tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om ili OTP-om da odmah obavijeste svoje nadležno tijelo o značajnim kršenjima njihovih pravila, neurednim uvjetima trgovanja ili postupanju koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014 ili poremećaje u sustavu povezane s financijskim instrumentom

Nadležna tijela investicijskih društava i tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om ili OTP-om obavješćuju ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica o podacima iz prvog podstavka.

U vezi s postupanjem koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014, nadležno tijelo mora biti uvjeren da je takva zlouporaba provedena ili se provodi prije nego što ono obavijesti nadležno tijelo druge države članice i ESMA-u.

3. Države članice također zahtijevaju da investicijska društva i tržišni operateri koji upravljaju MTP-om ili OTP-om bez odgode dostave relevantne podatke iz stavka 2. tijelu nadležnom za istražne radnje i progon u slučaju zlouporabe tržišta, te da mu pruže punu potporu u istražnim radnjama i progono u slučaju zlouporabe tržišta koja se dogodila na njihovim sustavima ili putem njihovih sustava.

4. Komisija je u skladu s člankom 89. ovlaštena donositi delegirane akte kojima se određuju okolnosti koje pokreću zahtjeve za informacijama iz stavka 2. ovog članka.

Članak 32.

Suspenzija i isključenje financijskih instrumenata iz trgovanja na MTP-u ili OTP-u

1. Ne dovodeći u pitanje pravo nadležnog tijela iz članka 69. stavka 2. da zatraži suspenziju ili isključenje instrumenta iz trgovanja, operater MTP-a ili OTP-a može suspendirati ili isključiti iz trgovanja financijski instrument koji više nije u skladu s pravilima MTP-a ili OTP-a, osim ako postoji vjerojatnost da bi takva suspenzija ili isključenje mogla uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

2. Države članice zahtijevaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja MTP-om ili OTP-om koji suspendira ili isključuje iz trgovanja financijski instrument također suspendira ili isključuje izvedenice iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I koje su povezane s tim financijskim instrumentom ako je to potrebno kako bi se podržali ciljevi suspenzije ili isključenja pripadajućeg financijskog instrumenta. Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja MTP-om ili OTP-om javno objavljuje svoju odluku o suspenziji ili isključenju financijskog instrumenta i svake povezane izvedenice te svoje nadležno tijelo obavještava o relevantnoj odluci.

Nadležno tijelo, u čijoj je nadležnosti suspenzija ili isključenje, zahtijeva da uređena tržišta, drugi MTP-ovi, OTP-ovi i sistemski internalizatori, koji su u njegovoj nadležnosti i trguju istim financijskim instrumentom ili izvedenicama iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. ovoj Direktivi koji su povezani s tim financijskim instrumentom, također suspendiraju ili isključe taj financijski instrument ili izvedenice iz trgovanja, ako je suspenzija ili isključenje posljedica zlouporabe tržišta, ponude za preuzimanjem ili neobjave povlaštenih informacija o izdavatelju financijskog instrumenta zbog kršenja članaka 7. i 17. Uredbe (EU) br. 596/2014 osim kada takva suspenzija ili isključenje može uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

Nadležno tijelo odmah javno objavljuje i obavještava ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica o takvoj odluci.

Obaviještena nadležna tijela država članica zahtijevaju da uređena tržišta, drugi MTP-ovi, OTP-ovi i sistemski internalizatori, koji su u njegovoj nadležnosti i trguju istim financijskim instrumentom ili izvedenicama iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. koji su povezani s tim financijskim instrumentom, također suspendiraju ili isključe taj financijski instrument ili izvedenice iz trgovanja, ako je suspenzija ili isključenje posljedica zlouporabe tržišta, ponude za preuzimanjem ili neobjave povlaštenih informacija o izdavatelju financijskog instrumenta zbog kršenja članaka 7. i 17. Uredbe (EU) br. 596/2014 osim kada to može uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

Svako obaviješteno nadležno tijelo svoju odluku šalje ESMA-i i drugim nadležnim tijelima, uključujući i objašnjenje ako je odlučeno da se ne provede suspenzija ili isključenje financijskog instrumenta ili izvedenica iz trgovanja, prema točkama 4. do 10. odjeljka C Priloga I koji su povezani s financijskim instrumentom.

Ovaj se stavak primjenjuje i kada je ukinuta suspenzija trgovanja financijskog instrumenta ili izvedenica iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I ove Direktive koje su povezane s tim financijskim instrumentom.

Postupak obavješćivanja iz ovog stavka također se primjenjuje u slučaju kada nadležno tijelo donese odluku o suspenziji ili isključenju iz trgovanja financijskog instrumenta ili izvedenica iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I koje su povezane s tim financijskim instrumentom u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkama (m) i (n).

Kako bi se osiguralo da je obveza suspenzije ili isključenja iz trgovanja takve izvedenice razmjerno primijenjena, ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi nadalje utvrdila slučajeve u kojima veza između izvedenice iz Priloga I. odjeljka C točaka od 4. do 10. koja je povezana s financijskim instrumentom koji je suspendiran ili isključen iz trgovanja i originalnog financijskog instrumenta podrazumijeva da i izvedenica također treba biti suspendirana ili isključena iz trgovanja, radi postizanja cilja suspenzije ili isključenja povezanog financijskog instrumenta.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se odredili oblik i vrijeme priopćenja i objava iz stavka 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. za navođenje posebnih situacija koje predstavljaju znatnu štetu interesima ulagatelja i urednom funkcioniranju tržišta iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

Odjeljak 4.

Rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća

Članak 33.

Rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća

1. Države članice osiguravaju da operater MTP-a može matičnom nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za registraciju MTP-a kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća.

2. Države članice osiguravaju da matično nadležno tijelo može registrirati MTP kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća ako nadležno tijelo zaprimi zahtjev iz stavka 1. te se uvjeri da su zahtjevi iz stavka 3. vezano uz MTP ispunjeni.

3. Države članice osiguravaju da MTP-ovi podliježe učinkovitim pravilima, sustavima i postupcima koji osiguravaju sukladnost sa sljedećim:

(a) najmanje 50 % izdavatelja čijim se financijskim instrumentima može trgovati na MTP-u jesu mala ili srednja poduzeća u vrijeme kada je MTP registriran kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća i u svakoj kalendarskoj godini nakon toga;

- (b) utvrđeni su odgovarajući kriteriji za prvobitno i daljnje uvrštavanje financijskih instrumenata izdavatelja za trgovanje na tržištu;
- (c) kod prvotnog uvrštavanja financijskih instrumenata za trgovanje na tržištu objavljuje se dovoljno informacija kako bi se ulagateljima omogućilo donošenje informirane odluke o tome da li ulagati u financijske instrumente ili ne, bilo u obliku odgovarajućeg dokumenta o uvrštenju, bilo u obliku prospekta ako su zahtjevi utvrđeni u Direktivi 2003/71/EZ primjenjivi u pogledu javne ponude vezane uz prvotno uvrštenje za trgovanje financijskim instrumentima na MTP-u;
- (d) izdavatelj na tržištu ili druga osoba za njegov račun dostavlja odgovarajuće redovite financijske izvještaje, primjerice revidirane godišnje izvještaje;
- (e) izdavatelji na tržištu kako je definirano člankom 3. stavkom 1. točkom 21. Uredbe (EU) br. 596/2014, osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti definirane člankom 3. stavkom 1. točkom 25. Uredbe (EU) br. 596/2014 te osobe usko povezane s njima definirane člankom 3. stavkom 1. točkom 26. Uredbe (EU) br. 596/2014 ispunjavaju relevantne zahtjeve koji se na njih primjenjuju u okviru Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (f) regulatorne informacije o izdavateljima na tržištu pohranjene su i proširene javnosti;
- (g) uspostavljeni su učinkoviti sustavi i kontrole u svrhu sprečavanja i otkrivanja zlouporabe tržišta na tom tržištu u skladu sa zahtjevima Uredbe (EU) br. 596/2014.

4. Kriterijima iz stavka 3. se ne dovode u pitanje druge obveze koje investicijsko društvo ili tržišni operater koji vodi MTP mora ispunjavati u skladu s tom Direktivom, a koje se odnose na djelovanje MTP-ova. Njima se također ne sprečava investicijsko društvo ili operatera koji vodi MTP da uvede dodatne zahtjeve uz one koji su navedeni u tom stavku.

5. Države članice osiguravaju da matično nadležno tijelo može deregistrirati MTP kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća u sljedećim slučajevima:

- (a) investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja tržištem prijavljuje se za svoju deregistraciju;
- (b) zahtjevi iz stavka 3. u vezi s MTP-om više nisu ispunjeni.

6. Države članice zahtijevaju da ako matično nadležno tijelo registrira ili deregistrira MTP kao rastuće tržište malih i srednjih poduzeća u skladu s ovim člankom, bez odgode o tome obavijesti ESMA-u. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje i ažurira popis rastućih tržišta malih i srednjih poduzeća.

7. Države članice zahtijevaju da ako je financijski instrument izdavatelja uvršten za trgovanje na jednom rastućem tržištu malih i srednjih poduzeća, on se također može uvrstiti za trgovanje na drugom rastućem tržištu malih i srednjih poduzeća samo kada je izdavatelj obaviješten i kada se ne usprotivi. Ipak, u tom slučaju izdavatelj ne podliježe obvezama vezanim uz korporativno upravljanje za početno, stalno ili ad hoc objavljivanje podataka prema tom rastućem tržištu malih i srednjih poduzeća.

8. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. koji dodatno utvrđuju zahtjeve iz stavka 3. ovog članka. U mjerama se uzima u obzir potreba da se zahtjevima zadrže visoke razine zaštite ulagatelja kako bi se promicalo povjerenje ulagatelja u ta tržišta smanjujući pritom administrativna opterećenja za izdavatelje na tržištu i da se ne događaju deregistracije niti da se odbijaju registracije kao posljedica vremenske pogreške prilikom ispunjenja uvjeta iz stavka 3. točke (a) ovog članka.

POGLAVLJE III.

Prava investicijskih društava

Članak 34.

Sloboda pružanja investicijskih usluga i aktivnosti

1. Države članice osiguravaju da investicijska društva kojima je izdano odobrenje za rad i koja su subjekt nadzora nadležnog tijela druge države članice u skladu s ovom Direktivom, kao i kreditne institucije u skladu s Direktivom 2013/36/EU, mogu slobodno pružati investicijske usluge i/ili aktivnosti i pomoćne usluge na njihovom području, pod uvjetom da su takve usluge i aktivnosti obuhvaćene odobrenjem za rad. Pomoćne usluge mogu se pružati samo zajedno uz investicijske usluge i/ili aktivnosti.

Države članice ne nameću dodatne zahtjeve tim investicijskim društvima ili kreditnim institucijama u vezi s pitanjima koja su obuhvaćena ovom Direktivom.

2. Investicijsko društvo koje želi prvi put pružati usluge ili obavljati aktivnosti na području druge države članice ili želi promijeniti asortiman usluga ili aktivnosti koje pruža ili obavlja, nadležnim tijelima svoje matične države članice dostavlja sljedeće podatke:

(a) državu članicu u kojoj namjerava poslovati;

(b) poslovni plan u kojem se navode osobito investicijske usluge i/ili aktivnosti i pomoćne usluge koje namjerava pružati na državnom području te države članice te namjerava li koristiti vezane zastupnike na području države članice u kojoj namjerava pružati usluge. Ako investicijsko društvo namjerava koristiti vezane zastupnike, investicijsko društvo dostavlja nadležnom tijelu matične države članice identitet tih vezanih zastupnika.

Ako investicijsko društvo namjerava koristiti vezane zastupnike s poslovnim nastanom u njoj matičnoj državi članici, na državnom području države članice u kojoj namjerava pružati usluge nadležno tijelo matične države članice investicijskog društva u roku od mjesec dana nakon što je zaprimilo podatke obavješćuje nadležno tijelo države članice domaćina koje je određeno kao kontaktno mjesto u smislu članka 79. stavka 1. o identitetu vezanog zastupnika kojeg investicijsko društvo namjerava koristiti za pružanje investicijskih usluga i aktivnosti u toj državi članici. Država članica domaćin objavljuje ove podatke. ESMA može zatražiti pristup tim podacima u skladu s postupkom i pod uvjetima utvrđenim člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. Nadležno tijelo matične države članice u roku od mjesec dana nakon što je zaprimilo podatke te podatke proslijeđuje nadležnom tijelu države članice domaćina koje je određeno kao kontaktno mjesto u smislu članka 79. stavka 1. Investicijsko društvo tada može početi s pružanjem investicijskih usluga i aktivnosti u državi članici domaćinu.

4. Ako dođe do promjena u podacima dostavljenima u skladu sa stavkom 2., investicijsko društvo o tim promjenama pismeno obavješćuje nadležno tijelo matične države članice najmanje mjesec dana prije provedbe promjene. Nadležno tijelo matične države članice obavješćuje o toj promjeni nadležno tijelo države članice domaćina.

5. Kreditne institucije koje žele pružati investicijske usluge ili aktivnosti kao i pomoćne usluge u skladu s člankom 1. kroz vezane zastupnike obavješćuje nadležno tijelo matične države članice o identitetu tih vezanih zastupnika.

Ako kreditna institucija namjerava koristiti vezane zastupnike uspostavljene u njoj matičnoj državi članici na državnom području države članice u kojoj namjerava pružati usluge, nadležno tijelo matične države članice kreditne institucije u roku od mjesec dana nakon što je zaprimilo podatke obavještava nadležno tijelo države članice domaćina koje je određeno kao kontaktno mjesto u smislu članka 79. stavka 1. o identitetu vezanih zastupnika koje kreditna institucija namjerava koristiti za pružanje usluga u toj državi članici. Država članica domaćin objavljuje ove podatke.

6. Države članice, bez postavljanja ikakvih dodatnih zakonskih ili administrativnih zahtjeva, investicijskim društvima i tržišnim operaterima koji upravljaju MTP-om ili OTP-om iz drugih država članica dopuštaju da uspostave odgovarajuće mehanizme na njihovom području kako bi se olakšao pristup njihovim sustavima i trgovanje na tim tržištima korisnicima s udaljenim pristupom, članovima ili sudionicima osnovanim na njihovom području.

7. Investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja MTP-om ili OTP-om dužni su nadležnom tijelu matične države članice dostaviti ime države članice u kojoj namjeravaju imati takve mehanizme. Nadležno tijelo matične države članice dužno je u roku od mjesec dana ove podatke dostaviti nadležnom tijelu države članice u kojoj MTP ili OTP namjerava imati takve mehanizme.

Nadležno tijelo matične države članice MTP-a na zahtjev nadležnog tijela države članice domaćina MTP-a, i uz odgodu u razumnom roku, dostavlja identitet članova ili sudionika MTP-a osnovanih u toj državi članici.

8. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje podataka koji se moraju dostaviti u skladu sa stavcima 2., 4., 5. i 7.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji je dodijeljena ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

9. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda u svrhu uspostave standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za prijenos podataka u skladu sa stavcima 3., 4., 5. i 7.

ESMA dostavlja Komisiji taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 31. prosinca 2016.

Dodjeljuje se ovlast Komisiji za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 35.

Osnivanje podružnice

1. Države članice osiguravaju da se investicijske usluge i/ili aktivnosti, a isto tako i pomoćne usluge, mogu na njihovom području pružiti u skladu s ovom Direktivom i Direktivom 2013/36/EU temeljem prava poslovnog nastana, bilo osnivanjem podružnice bilo korištenjem vezanih zastupnika s poslovnim nastanom u državi članici izvan matične države članice, pod uvjetom da su te usluge i aktivnosti obuhvaćene odobrenjem za rad kojeg su investicijsko društvo ili kreditna institucija dobili u matičnoj državi članici. Pomoćne usluge mogu se pružati samo zajedno uz investicijske usluge i/ili aktivnosti.

Države članice ne nameću nikakve dodatne zahtjeve osim onih dopuštenih po stavku 8. u vezi s organizacijom i poslovanjem podružnice s obzirom na pitanja koja su obuhvaćena ovom Direktivom.

2. Države članice zahtijevaju da investicijsko društvo koje želi osnovati podružnicu na području druge države članice ili koje želi koristiti vezane zastupnike s poslovnim nastanom u drugoj državi članici u kojoj ono nema osnovanu podružnicu, najprije obavijesti nadležna tijela svoje matične države članice te im dostavi sljedeće podatke:

(a) države članice unutar čijeg državnog područja želi osnovati podružnicu ili države članice u kojima nije osnovalo podružnicu ali planira koristiti vezane zastupnike koji tamo imaju poslovni nastan;

- (b) poslovni plan u kojem se, među ostalim, navode investicijske usluge i/ili aktivnosti, kao i pomoćne usluge koje namjerava obavljati;
- (c) ako je osnovana, organizacijsku strukturu podružnice, te podatak namjerava li podružnica koristiti vezane zastupnike te identitet tih vezanih zastupnika
- (d) ako se koriste vezani zastupnici u državi članici u kojoj investicijsko društvo nema osnovanu podružnicu, opis planirane uporabe vezanog zastupnika i organizacijsku strukturu, uključujući linije izvješćivanja koje navodi kako se zastupnici uklapaju u korporativnu strukturu investicijskog društva;
- (e) adresa u državi članici domaćinu na kojoj je moguće dobiti dokumente;
- (f) imena osoba odgovornih za upravljanje podružnicom ili vezanog zastupnika.

Ako investicijsko društvo koristi vezanog zastupnika osnovanog u državi članici izvan matične države članice, taj vezani zastupnik je izjednačen s podružnicom, ako je ona osnovana, i u svakom slučaju podliježe odredbama ove Direktive koje uređuju podružnice.

3. Osim ako nadležno tijelo matične države članice nema razloga sumnjati u primjerenost administrativne strukture ili financijskog stanja u investicijskom društvu s obzirom na predviđene aktivnosti, dužno je u roku od tri mjeseca od zaprimanja svih podataka dostaviti te podatke nadležnom tijelu države članice domaćina koje je određeno kao kontaktno mjesto u skladu s člankom 79. stavkom 1., i na odgovarajući način o tome obavijestiti investicijsko društvo.

4. Osim podataka navedenih u stavku 2., nadležno tijelo matične države članice dostavlja nadležnom tijelu države članice domaćina pojedinosti o priznatom sustavu za zaštitu ulagatelja, čiji je član investicijsko društvo u skladu s Direktivom 97/9/EZ. U slučaju da dođe do promjene u podacima, nadležno tijelo matične države članice na odgovarajući način obavješćuje nadležno tijelo države članice domaćina.

5. Ako nadležno tijelo matične države članice odbija dostaviti podatke nadležnom tijelu države članice domaćina, dužno je dotičnom investicijskom društvu navesti razloge odbijanja u roku od tri mjeseca od zaprimanja svih podataka.

6. Po zaprimanju podataka od nadležnog tijela države članice domaćina, ili ako takvi podaci nisu stigli najkasnije dva mjeseca od dana kada je nadležno tijelo matične države članice prenijelo podatke, podružnica se može osnovati i može započeti s radom.

7. Kreditne institucije koje žele koristiti vezanog zastupnika s poslovnim nastanom u državi članici izvan matične države članice za pružanje investicijskih usluga i/ili aktivnosti te pomoćnih usluga u skladu s ovom Direktivom obavješćuju nadležno tijelo matične države članice i pružaju mu informacije iz stavka 2.

Osim ako nadležno tijelo matične države članice nema razloga sumnjati u primjerenost administrativne strukture ili financijskog stanja kreditne institucije s obzirom na predviđene aktivnosti, dužno je u roku od tri mjeseca od zaprimanja podataka dostaviti te podatke nadležnom tijelu države članice domaćina koje je određeno kao kontaktno mjesto u skladu s člankom 79. stavkom 1., i na odgovarajući način o tome obavijestiti kreditnu instituciju.

Ako nadležno tijelo matične države članice odbije dostaviti podatke nadležnom tijelu države članice domaćina, dužno je dotičnoj kreditnoj instituciji navesti razloge odbijanja u roku od tri mjeseca od zaprimanja podataka.

Po zaprimanju podataka od nadležnog tijela države članice domaćina, ili ako takvi podaci nisu stigli najkasnije dva mjeseca od dana kada je nadležno tijelo matične države članice prenijelo podatke, vezani zastupnik može početi s radom. Taj vezani zastupnik podliježe odredbama ove Direktive koje uređuju podružnice.

8. Nadležno tijelo države članice u kojoj je smještena podružnica preuzima odgovornost da osigura da usluge koje pruža podružnica na njezinom državnom području budu u skladu s obvezama utvrđenima u člancima 24., 25., 27. i 28. ove Direktive te člancima od 14. do 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 i mjerama donesenima po istim člancima od strane države članice domaćina ako je to dopušteno u skladu s člankom 24. stavkom 12..

Nadležno tijelo države članice u kojoj je smještena podružnica ovlašteno je razmotriti ustrojstvo podružnice i zatražiti izmjene koje su nužne kako bi se nadležnom tijelu omogućilo da provede obveze iz članaka 24., 25., 27. i 28. ove Direktive i članaka od 14. do 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 te mjere donesene po istim člancima, u vezi s uslugama i/ili aktivnostima koje podružnica pruža na njezinom državnom području.

9. Svaka država članica osigurava da, ako je jedno investicijsko društvo koje ima odobrenje za rad u drugoj državi članici osnovalo podružnicu na njezinom državnom području, nadležno tijelo matične države članice tog investicijskog društva može u okviru obavljanja svojih ovlasti i, nakon obavješćivanja nadležnog tijela države članice domaćina, izvršiti izravni nadzor te podružnice.

10. Ako dođe do promjena u podacima dostavljenima u skladu sa stavkom 2., investicijsko društvo o tim promjenama pisanim putem obavješćuje nadležno tijelo matične države članice najmanje mjesec dana prije provedbe promjene. O toj promjeni nadležno tijelo matične države članice obavješćuje i nadležno tijelo države članice domaćina.

11. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje podataka koji se moraju dostaviti u skladu sa stavicama 2., 4., 7. i 10.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

12. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda u svrhu uspostave standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za prijenos podataka u skladu sa stavicama 3., 4., 7. i 10.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 36.

Pristup uređenim tržištima

1. Države članice zahtijevaju da investicijska društva iz drugih država članica, koja imaju odobrenje za izvršavanje naloga klijenta ili za trgovanje za vlastiti račun, imaju pravo članstva ili imaju pristup uređenim tržištima osnovanima na njihovom državnom području na jedan od sljedećih načina:

(a) izravno, osnivanjem podružnica u državi članici domaćinu;

(b) postojanjem članom s udaljenim pristupom ili ostvarivanjem udaljenog pristupa uređenom tržištu, bez obveze poslovnog nastana u matičnoj državi članici uređenog tržišta kada postupak trgovanja i tržišni sustavi ne zahtijevaju fizičku nazočnost kod zaključivanja transakcija na tržištu.

2. Investicijskim društvima koja ostvaruju pravo iz stavka 1. države članice ne nameću nikakve dodatne regulatorne ili administrativne zahtjeve vezano za pitanja obuhvaćena ovom Direktivom.

Članak 37.

Pristup središnjoj drugoj ugovornoj strani, sustavima poravnanja i namire i pravo određivanja sustava namire

1. Ne dovodeći u pitanje glave III., IV. i V. Uredbe (EU) br. 648/2012, države članice zahtijevaju da investicijska društva iz drugih država članica imaju pravo izravnog i neizravnog pristupa središnjoj drugoj ugovornoj strani i sustavima poravnanja i namire na njihovom području radi zaključivanja ili organiziranja zaključivanja transakcija financijskim instrumentima.

Države članice zahtijevaju da se na izravan ili neizravan pristup investicijskih društava putem ovih sustava primjenjuju isti nediskriminirajući, transparentni i objektivni kriteriji koji se primjenjuju i na lokalne članove ili sudionike. Države članice ne ograničavaju uporabu sustava poravnanja i namire transakcija financijskim instrumentima izvršenih na mjestu trgovanja na njihovom području.

2. Države članice zahtijevaju da uređena tržišta na njihovom području svim svojim članovima ili sudionicima ostave pravo da sami odaberu sustav namire transakcija financijskim instrumentima izvršenih na tom uređenom tržištu, pod sljedećim uvjetima:

(a) ako je riječ o povezanosti i dogovorima između odabranih sustava namire i svih drugih sustava koji su potrebni radi osiguranja učinkovite i ekonomične namire dotične transakcije;

(b) ako se ishodi suglasnost tijela nadležnog za nadzor uređenog tržišta da su tehnički uvjeti za namiru transakcija zaključenih na uređenom tržištu putem sustava namire, koji je različit od onog odabranog za uređeno tržište, takvi da omogućuju nesmetano i uredno funkcioniranje financijskih tržišta.

Procjena nadležnog tijela uređenog tržišta ne dovodi u pitanje nadležnosti nacionalne središnje banke kao nadzornika za sustave namire niti drugih tijela nadležnih za nadzor takvih sustava. Nadležno tijelo uzima u obzir nadzor koji su već provela ta tijela kako bi se izbjeglo nepotrebno udvostručavanje kontrole.

Članak 38.

Odredbe o središnjoj drugoj ugovornoj strani i sustavima poravnanja i namire za MTP

1. Države članice ne sprečavaju investicijska društva i tržišne operatere koji upravljaju MTP-om u sklapanju odgovarajućih dogovora sa središnjom drugom ugovornom stranom ili klirinškom kućom i sustavom namire druge države članice u svrhu poravnanja i/ili namire pojedinačnih ili svih transakcija koje su sklopili članovi ili sudionici na tržištu u okviru njihovih sustava.

2. Nadležno tijelo investicijskih društava ili tržišnih operatera koji upravljaju MTP-om ne može se protiviti korištenju središnje druge ugovorne strane, klirinške kuće i/ili sustava namire u drugoj državi članici, osim ako to nije neophodno radi održavanja urednog funkcioniranja tog MTP-a, uzimajući u obzir uvjete za sustave namire utvrđene u članku 37. stavku 2.

Kako bi se izbjeglo nepotrebno udvostručavanje kontrole, nadležno tijelo uzima u obzir nadzor nad sustavom poravnanja i namire koji su već provele središnje banke kao nadzornici za sustave poravnanja i namire, ili neka druga tijela nadležna za nadzor takvih sustava.

POGLAVLJE IV.

Pružanje investicijskih usluga i aktivnosti društava iz trećih zemalja

Odjeljak 1.

Pružanje usluga ili obavljanje aktivnosti putem osnivanja podružnice

Članak 39.

Osnivanje podružnice

1. Država članica može zahtijevati da društvo iz treće zemlje koje njezinom državnom području namjerava pružati investicijske usluge ili obavljati investicijske aktivnosti zajedno sa ili bez pomoćnih usluga malim ulagateljima ili profesionalnim ulagateljima u smislu odjeljka II. Priloga II. na osnuje podružnicu u toj državi članici.

2. Ako država članica zahtijeva da društvo iz treće zemlje koje namjerava pružati investicijske usluge ili obavljati investicijske aktivnosti zajedno s pomoćnim uslugama ili bez njih na njezinom državnom području osnivanjem podružnice, podružnica mora dobiti prethodno odobrenje za rad od nadležnih tijela te države članice u skladu sa sljedećim uvjetima:

- (a) pružanje usluga za koje društvo iz treće zemlje traži odobrenje za rad podliježe odobrenju i nadzoru u trećoj zemlji u kojoj je društvo osnovano te društvu koje traži odobrenje za rad je propisno izdano odobrenje za rad, pri čemu nadležno tijelo uzima u obzir svaku preporuku FATF-e u smislu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma;
- (b) sporazumi o suradnji, koji uključuju odredbe o razmjeni informacija za potrebe očuvanja integriteta tržišta i zaštite ulagatelja, uspostavljeni su između nadležnih tijela u državi članici u kojoj se podružnica treba osnovati i nadležnih nadzornih tijela treće zemlje u kojoj je društvo osnovano;
- (c) Podružnica ima dovoljno temeljnog kapitala;
- (d) imenovana je jedna ili više osoba odgovornih za upravljanje podružnicom te ispunjavaju uvjete iz članka 9. stavka 1.;
- (e) treća zemlja u kojoj je društvo iz treće zemlje osnovano sklopila je sporazum s državom članicom u kojoj se podružnica treba osnovati, te je u potpunosti u skladu sa standardima utvrđenim u članku 26. Model-konvencije OECD-a o porezu na dohodak i imovinu te osigurava djelotvornu razmjenu informacija u poreznim stvarima, uključujući, ako postoje, multilateralne porezne sporazume;
- (f) društvo pripada sustavu za zaštitu ulagatelja koje je ovlašteno ili prepoznato u skladu s Direktivom 97/9/EZ.

3. Društvo iz treće zemlje iz stavka 1. podnosi svoj zahtjev nadležnom tijelu države članice u kojoj namjerava osnovati podružnicu.

Članak 40.

Obveza pružanja informacija

Društvo iz treće zemlje koje namjerava dobiti odobrenje za pružanje investicijskih usluga ili obavljanje investicijskih aktivnosti sa ili bez pomoćnih usluga na području neke države članice putem podružnice dostavlja nadležnom tijelu te države članice sljedeće:

- (a) naziv tijela odgovornog za njegov nadzor u dotičnoj trećoj zemlji; ako je za nadzor odgovorno više tijela, daju se detalji o njihovim područjima nadležnosti;

- (b) sve relevantne pojedinosti o društvu (naziv, pravni oblik, sjedište i adresu, članove upravljačkog tijela, relevantne dioničare) te poslovni plan u kojem se navode investicijske usluge i/ili aktivnosti kao i pomoćne usluge koje se namjeravaju pružiti te organizacijsku strukturu podružnice, uključujući opis svih izdvajanja važnih poslovnih procesa trećim stranama;
- (c) imena osoba odgovornih za upravljanje podružnicom i relevantne dokumente koji dokazuju usklađenost s uvjetima iz članka 9. stavka 1;
- (d) informacije o temeljnom kapitalu koji je na raspolaganju podružnici.

Članak 41.

Izdavanje odobrenja za rad

1. Nadležno tijelo države članice u kojoj je društvo iz treće zemlje osnovalo ili namjerava osnovati svoju podružnicu izdaje odobrenje za rad samo ako se nadležno tijelo uvjerilo da:

- (a) uvjeti iz članka 39. ispunjeni su; i
- (b) podružnica društva iz treće zemlje biti će u mogućnosti pridržavati se odredbi iz stavka 2.

Nadležno tijelo izvješćuje društvo iz treće zemlje o tome je li mu izdano odobrenje za rad u roku od šest mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva.

2. Podružnica društva iz treće zemlje kojoj je izdano odobrenje za rad u skladu sa stavkom 1. ispunjava obveze utvrđene člancima 16. do 20., 23., 24., 25. i 27., člankom 28. stavkom 1. te člancima 30., 31., i 32. ove Direktive te člancima 3. do 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 i mjerama donesenim po istim člancima te podliježe nadzoru nadležnog tijela u državi članici u kojoj joj je izdano odobrenje za rad.

Države članice ne nameću nikakve dodatne zahtjeve u vezi s organizacijom i poslovanjem podružnice s obzirom na pitanja koja su obuhvaćena ovom Direktivom i ne stavljaju društva iz trećih zemalja u povoljniji položaj nego društva iz Unije.

Članak 42.

Pružanje usluga na isključivu inicijativu klijenta

Države članice osiguravaju da kada na isključivu inicijativu malog ili profesionalnog ulagatelja u smislu odjeljka I. Priloga II. koji ima poslovni nastan u Uniji ili se nalazi u Uniji, započne pružanje investicijske usluge ili aktivnosti od strane društva iz treće zemlje, zahtjev za odobrenje za rad iz članka 39. ne primjenjuje se na pružanje te usluge ili aktivnosti od strane društva iz treće zemlje toj osobi uključujući odnos koji je u posebnoj vezi s pružanjem te usluge ili aktivnosti. Inicijative tih klijenata ne daju društvu iz treće zemlje pravo da tome pojedincu oglašava osim putem podružnice, ako je ona potrebna u skladu s nacionalnim pravom, nove razrede investicijskih proizvoda ili usluga.

Odjeljak 2.

Oduzimanje odobrenja za rad

Članak 43.

Oduzimanje odobrenja za rad

Nadležno tijelo koje je izdalo odobrenje za rad u skladu s člankom 41. može oduzeti odobrenje za rad izdano društvu iz treće zemlje ako to društvo:

- (a) ne započne s radom u roku od 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja za rad ili tijekom prethodnih šest mjeseci ne pruža investicijske usluge niti obavlja investicijske aktivnosti, osim ako dotična država članica nije donijela propise po kojima odobrenje za rad u tom slučaju prestaje važiti;
- (b) ako je administratoru dodijeljeno odobrenje za rad na temelju lažnih izjava ili na drugi nepravilan način;
- (c) više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
- (d) ozbiljno je i sustavno kršilo odredbe donesene sukladno ovoj Direktivi kojima se uređuju uvjeti poslovanja investicijskih društava i koje se primjenjuju na društva iz trećih zemalja;
- (e) potpada pod jedan od slučajeva u kojima je oduzimanje predviđeno nacionalnim pravom vezano za pitanja koja su izvan područja primjene ove Direktive.

GLAVA III.

UREĐENA TRŽIŠTA

Članak 44.

Odobrenje za rad i mjerodavno pravo

1. Države članice izdaju odobrenje za rad kao uređenom tržištu samo onim sustavima koji su usklađeni s ovom glavom.

Odobrenje za rad za uređeno tržište izdaje se samo ako se nadležno tijelo uvjerilo da i tržišni operater i sustavi uređenih tržišta ispunjavaju najmanje zahtjeve koji su postavljeni u ovoj glavi.

Ako je uređeno tržište pravna osoba koju vodi ili kojom upravlja tržišni operater različit od samog uređenog tržišta, države članice utvrđuju na koji će se način različite obveze koje se postavljaju tržišnom operateru po ovoj Direktivi rasporediti između uređenog tržišta i tržišnog operatera.

Tržišni operater dostavlja sve podatke, uključujući i poslovni plan kojim se, među ostalim, predviđaju vrste poslovanja i organizacijska struktura, potrebne kako bi se nadležnim tijelima omogućila provjera je li uređeno tržište u vrijeme prvobitnog odobrenja za rad ispunilo sve potrebne uvjete za ispunjenje obveza iz ove glave.

2. Države članice zahtijevaju da tržišni operater obavlja zadaće vezane uz organizaciju i poslovanje uređenog tržišta pod nadzorom nadležnog tijela. Države članice osiguravaju da nadležna tijela redovito provjeravaju usklađenost uređenog tržišta s ovom glavom. Nadalje, osiguravaju da nadležna tijela prate ispunjavaju li uređena tržišta u svakom trenutku uvjete iz prvobitnog odobrenja za rad utvrđene u ovoj glavi.

3. Države članice osiguravaju da je tržišni operater odgovoran da osigura da uređeno tržište kojim on upravlja ispunjava uvjete utvrđene u ovoj glavi.

Države članice nadalje osiguravaju da je tržišni operater ovlašten ostvarivati ona prava koja se odnose na uređeno tržište kojim on upravlja na temelju ove Direktive.

4. Ne dovodeći u pitanje relevantne odredbe Uredbe(EU) br. 596/2014 ili Direktive 2014/57/EU, javno pravo koje uređuje trgovanje koje se odvija u okviru sustava uređenog tržišta podliježe jest ono matične države članice uređenog tržišta.

5. Nadležno tijelo može oduzeti odobrenje za rad izdano uređenom tržištu ako uređeno tržište:
- (a) ne započne s radom u roku od 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja za rad ili nije poslovalo tijekom prethodnih šest mjeseci, osim ako dotična država članica nije donijela propise po kojima odobrenje za rad u tom slučaju prestaje važiti;
 - (b) ako mu je dodijeljeno odobrenje za rad na temelju lažnih izjava ili na drugi nepravilan način;
 - (c) više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
 - (d) ozbiljno je i sustavno kršilo odredbe donesene na temelju ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014;
 - (e) spada pod neki od slučajeva u kojima je nacionalnim pravom predviđeno oduzimanje odobrenja za rad.
6. O svakom oduzimanju odobrenja za rad obavještava se ESMA.

Članak 45.

Zahtjevi za upravljačko tijelo tržišnog operatera

1. Države članice zahtijevaju da svi članovi upravljačkog tijela tržišnog operatera stalno imaju dobar ugled, posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva te posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih obveza. Ukupni sastav upravljačkog tijela odražava prikladan raspon iskustava.
2. Članovi upravljačkog tijela moraju, osobito, udovoljavati sljedećim zahtjevima:
 - (a) Svi članovi upravljačkog tijela posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih zadataka u tržišnom operateru. U određivanju broja direktorskih funkcija koje član upravljačkog tijela može u svakom pravnom subjektu istodobno obnašati uzimaju se u obzir pojedinačne okolnosti i priroda, opseg te složenost aktivnosti tržišnog operatera.

Osim ako ne predstavljaju državu članicu, članovi upravljačkog tijela tržišnih operatera koji su bitni u pogledu veličine, unutarnje organizacije te prirode, opsega i složenosti svojih aktivnosti istodobno ne spajaju više od jedne od sljedećih kombinacija:

- i. jedna funkcija izvršnog direktora i dvije funkcije neizvršnog direktora;
- ii. četiri funkcije neizvršnog direktora.

Funkcije izvršnog ili neizvršnog direktora u istoj grupi ili poduzećima u kojima tržišni operater posjeduje kvalificirani udjel smatraju se jednom direktorskom funkcijom.

Nadležna tijela mogu ovlastiti članove upravljačkog tijela da zadrže jednu funkciju neizvršnog direktora. Nadležna tijela redovito obavještavaju ESMA-u o takvim odobrenjima.

Direktorske funkcije koje se ne bave pretežito poslovnim ciljevima izuzet će se iz ograničenja broja direktorskih funkcija koje član upravljačkog tijela može obavljati.

- (b) Upravljačko tijelo mora posjedovati odgovarajuće zajedničko znanje, vještine i iskustvo kako bi bilo u mogućnosti razumjeti aktivnosti tržišnog operatera, kao i glavne rizike.
- (c) Svaki član upravljačkog tijela djeluje pošteno, savjesno i neovisno kako bi djelotvorno procijenio i suprotstavio se odlukama višeg rukovodstva i nadgledao i pratio donošenje odluka.

3. Investicijska društva moraju uložiti odgovarajuće ljudske i financijske resurse u obuku i osposobljavanje članova upravljačkog tijela.

4. Države članice osiguravaju da tržišni operateri koji su značajni u smislu veličine, unutarnje organizacije i prirode, područja djelovanja i složenosti njihovih aktivnosti uspostave odbor za imenovanje koji se sastoji od članova upravljačkog tijela koje ne obavlja izvršne djelatnosti u dotičnom tržišnom operateru.

Odbor za imenovanja obavlja sljedeće zadatke:

- (a) identificira i preporučuje, za odobrenje upravljačkog tijela ili odobrenje godišnjih skupština, kandidata za popunjavanje radnih mjesta upravljačkog tijela. U tom slučaju, odbor za imenovanje procjenjuje ravnotežu znanja, vještina, raznolikosti i iskustva upravljačkog tijela. Nadalje, odbor priprema opis uloga i mogućnosti za određeni zadatak, te ocjenjuje očekivano vrijeme. Nadalje, odbor za imenovanje odlučuje o cilju za zastupanje nedovoljno zastupljenog spola u upravljačkom tijelu te priprema politiku o tome kako povećati broj predstavnika nedovoljno zastupljenog spola u upravljačkom tijelu radi ispunjavanja cilja;
- (b) redovito, i najmanje jednom godišnje, ocjenjuje strukturu, veličinu, sastav i uspješnost upravljačkog tijela, te daje preporuke upravljačkom tijelu s obzirom na bilo kakve promjene;
- (c) redovito, i najmanje jednom godišnje, ocjenjuje znanje, vještine i iskustvo pojedinih članova upravljačkog tijela i upravljačkog tijela kao cjeline, te sukladno tome izvješćuje upravljačko tijelo;
- (d) redovito preispituje politiku upravljačkog tijela za odabir i imenovanje višeg rukovodstva i daje preporuke upravljačkom tijelu.

U obavljanju svojih dužnosti, odbor za imenovanje, u mjeri u kojoj je to moguće i na trajnoj osnovi, uzima u obzir potrebu za osiguravanjem da donošenje odluka upravljačkog tijela nije pod utjecajem nijednog pojedinca ili male grupe pojedinaca na način koji šteti interesima tržišnog operatera kao cjeline.

U obavljanju svojih dužnosti, odbor za imenovanje može koristiti sve oblike izvora koje procijeni primjerenima, uključujući vanjsko savjetovanje.

Kada, prema nacionalnom pravu, upravljačko tijelo nema nadležnost u postupku izbora i imenovanja svih svojih članova, ovaj stavak se ne primjenjuje.

5. Države članice ili nadležna tijela od tržišnih operatera i njihovih odbora za imenovanje zahtijevaju da pri izboru članova upravljačkog tijela koriste širok izbor kvaliteta i kompetencija i da u tu svrhu uspostave politiku kojom se promiče raznolikost upravljačkog tijela.

6. Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo tržišnog operatera definira i nadgleda provedbu sustava upravljanja koji osiguravaju učinkovito i pažljivo upravljanje organizacijom, uključujući podjelu zadaća u organizaciji i sprečavanje sukoba interesa, te na način koji promiče integritet tržišta.

Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo prati i redovito ocjenjuje učinkovitost sustava upravljanja tržišnim operaterom, te da poduzima odgovarajuće mjere za ispravljanje bilo kakvih nedostataka.

Članovi upravljačkog tijela imaju odgovarajući pristup informacijama i dokumentima koji su potrebni za nadgledanje i praćenje odlučivanja uprave.

7. Nadležno tijelo odbija dati odobrenje za rad ako nije uvjereno da članovi upravljačkog tijela tržišnog operatera imaju dobar ugled, posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva te posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih funkcija ili ako postoje objektivni i očiti razlozi za pretpostavku da upravljačko tijelo tržišnog operatera može predstavljati prijetnju dobrom i pažljivom upravljanju i na djelotvoran način te odgovarajućem razmatranju integriteta tržišta.

Države članice osiguravaju da se u postupku izdavanja odobrenja za rad uređenom tržištu smatra da su osoba ili osobe koje stvarno vode poslovanje i operacije uređenog tržišta s već izdanim odobrenjem za rad u skladu s ovom Direktivom ispunile uvjete utvrđene u stavku 1.

8. Države članice zahtijevaju da tržišni operater obavijesti nadležno tijelo tko su članovi upravljačkog tijela i o svim promjenama u članstvu, kao i o podacima koji su potrebni za procjenu je li tržišni operater usklađen sa stavcima 1. do 5.

9. ESMA izdaje smjernice za sljedeće:

- (a) pojam dovoljnog vremena koji član upravljačkog tijela posvećuje obavljanju svojih funkcija u odnosu na pojedinačne okolnosti i prirodu, opseg i složenost aktivnosti tržišnog operatera;
- (b) pojam odgovarajućeg zajedničkog znanja, vještina i iskustva upravljačkog tijela, kao što se navodi u stavku 2. točki (b);
- (c) pojmove otvorenosti, poštenja i neovisnosti članova upravljačkog tijela, kao što se navodi u stavku 2. točki (c);
- (d) pojam odgovarajućih ljudskih i financijskih resursa namijenjenih za uvođenje i osposobljavanje članova upravljačkog tijela, kao što se navodi u stavku 3.;
- (e) pojam raznolikosti koju treba uzimati u obzir prilikom odabira članova upravljačkog tijela, kao što se navodi u stavku 5.

ESMA izdaje smjernice do 3. siječnja 2016.

Članak 46.

Zahtjevi koje moraju ispuniti osobe sa značajnim utjecajem na upravljanje uređenim tržištem

1. Države članice zahtijevaju da osobe koje su u mogućnosti izravno ili neizravno vršiti značajan utjecaj na upravljanje uređenim tržištem ispunjavaju određene kriterije.

2. Države članice zahtijevaju da operater uređenog tržišta poduzme sljedeće:
 - (a) dostavi nadležnom tijelu i objavi podatke o vlasničkoj strukturi uređenog tržišta i/ili tržišnog operatera, a posebno o identitetu i visini udjela svih osoba koje mogu vršiti značajan utjecaj na upravljanje uređenim tržištem;
 - (b) obavijesti nadležno tijelo i objavi svaku promjenu u vlasničkoj strukturi koja dovodi do promjene osoba koje imaju značajan utjecaj na upravljanje uređenim tržištem.
3. Nadležno tijelo odbija dati suglasnost na predložene promjene kvalificiranih udjela uređenog tržišta i/ili tržišnog operatera ako postoje objektivni i opravdani razlozi za pretpostavku da one predstavljaju prijetnju dobrom i pažljivom upravljanju uređenim tržištem.

Članak 47.

Organizacijski zahtjevi

1. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište:
 - (a) ima mjere pomoću kojih se jasno uočavaju i prevladavaju potencijalne negativne posljedice na poslovanje uređenog tržišta ili njegove članove ili sudionike, sukob interesa između interesa uređenog tržišta, njegovih vlasnika ili tržišnog operatera i urednog funkcioniranja uređenog tržišta, posebno ako takav sukob interesa može štetiti ispunjavanju zadaća koje je nadležno tijelo prenijelo na uređeno tržište;
 - (b) budu primjereno opremljena kako bi upravljala rizicima kojima su izložena, kako bi provodila primjerene mjere i sustave za utvrđivanje svih značajnih rizika u poslovanju i kako bi uspostavila djelotvorne mjere za ublažavanje tih rizika;
 - (c) ima mjere za ispravno vođenje poslovanja sustava u tehničkom smislu, uključujući uspostavljanje djelotvornih sigurnosnih mjera za eventualne poremećaje u sustavu;
 - (d) ima transparentna i nediskrecijska pravila i postupke koji omogućuju korektno i uredno trgovanje i utvrđuju objektivne kriterije za djelotvorno izvršavanje naloga;
 - (e) imaju djelotvorne mjere koje olakšavaju nesmetano i pravovremeno zaključivanje transakcija koje se izvršavaju u okviru njihovih sustava;
 - (f) imaju, i u vrijeme izdavanja odobrenja za rad i neprekidno, dovoljna financijska sredstva kako bi se olakšalo uredno funkcioniranje, pri čemu treba voditi računa o vrsti i opsegu zaključenih transakcija na tržištu te rasponu i stupnju rizika kojima je izloženo.
2. Države članice ne dopuštaju tržišnim operaterima da izvršavaju naloge klijenata uz korištenje vlastitog kapitala ili da trguju za vlastiti račun uparivanjem naloga na bilo kojem uređenom tržištu na kojem djeluju.

Članak 48.

Otpornost sustava, sustav za prekid trgovanja i elektroničko trgovanje

1. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište ima uspostavljene učinkovite sustave, postupke i mehanizme kako bi se osiguralo da su njegovi sustavi trgovanja otporni, da imaju dovoljno kapaciteta za obradu velikog broja naloga i poruka, da su u mogućnosti osigurati uredno trgovanje u uvjetima tržišnog stresa, da su u potpunosti ispitani kako bi se osiguralo da su takvi uvjeti ispunjeni te da podliježu djelotvornim mehanizmima kontinuiteta poslovanja kako bi se osigurao kontinuitet njegovih usluga u slučaju prekida njegovog sustava za trgovanje.

2. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište ima uspostavljene:
 - (a) pisane sporazume sa svim investicijskim društvima koja provode strategije održavanja tržišta na uređenom tržištu;
 - (b) planove koji osiguravaju da dovoljan broj investicijskih društava sudjeluje u takvim sporazumima koji od njih zahtijevaju da objavljuju obvezujuće ponude po konkurentnim cijenama s ciljem osiguravanja likvidnosti tržišta na redovnoj i predvidivoj osnovi, pri čemu takav zahtjev odgovara naravi i opsegu trgovanja na tom uređenom tržištu.
3. Pisani sporazum iz stavka 2. navodi najmanje:
 - (a) obveze investicijskog društva u odnosu na osiguravanje likvidnosti i, ako je primjenjivo, sve druge obveze koje proizlaze iz sudjelovanja u sustavu iz stavka 2. točke (b);
 - (b) sve poticaje u smislu popustâ ili drugih olakšica ponuđenih od uređenog tržišta investicijskom društvu kako bi se omogućila likvidnost tržišta na redovnoj i predvidljivoj osnovi i, ako je primjenjivo, sva druga prava koja pripadaju investicijskom društvu kao rezultat sudjelovanja u sustavu iz stavka 2. točke (b).

Uređeno tržište nadzire i provodi poštovanje zahtjeva iz takvih obvezujućih pisanih sporazuma od strane investicijskih društava. Uređeno tržište obavještava nadležno tijelo o sadržaju obvezujućeg pisanog sporazuma i prema zahtjevu nudi sve daljnje informacije koje su nadležnom tijelu potrebne da se uvjeri da se poštuje uređeno tržište iz ovog stavka.

4. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište ima uspostavljene učinkovite sustave, postupke i mehanizme za odbacivanje naloga koji premašuju unaprijed određeni prag volumena i cijena ili su očito neispravni.
5. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište može privremeno zaustaviti ili ograničiti trgovanje ako postoji znatno kretanje cijena financijskog instrumenta na tom tržištu ili na povezanom tržištu u kratkom razdoblju te da, u iznimnim slučajevima, može otkazati, izmijeniti ili ispraviti svaku transakciju. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište osigura da su parametri za zaustavljanje trgovanja prilagođeni na način da se u obzir uzima likvidnost različitih razreda i podrazreda imovine, priroda tržišnog modela i vrsta korisnika te da je to dovoljno da se izbjegnju znatni poremećaji u urednosti trgovanja.

Države članice osiguravaju da uređeno tržište izvješćuje nadležno tijelo o parametrima za zaustavljanje trgovanja i svim bitnim promjenama tih parametara na dosljedan i usporediv način, a da nadležno tijelo o tome obavještava ESMA-u. Države članice zahtijevaju da kad uređeno tržište koje je bitno u smislu likvidnosti tog financijskog instrumenta zaustavi trgovanje u bilo kojoj državi članici, to mjesto trgovanja ima uspostavljene neophodne sustave i postupke radi osiguravanja da će obavijestiti nadležna tijela kako bi ona koordinirala odgovor na razini tržišta i odlučila je li primjereno zaustaviti trgovanje na drugim mjestima u kojima se trguje tim financijskim instrumentom dok se trgovanje ne nastavi na izvornom tržištu.

6. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište ima uspostavljene učinkovite sustave, postupke i mehanizme, uključujući zahtjev da članovi ili sudionici vrše odgovarajuća testiranja algoritama i omogućće okruženje za olakšavanje takvih testiranja, kako bi osiguralo da algoritamski sustavi trgovanja ne mogu prouzročiti ili doprinijeti neurednim uvjetima trgovanja na tržištu i kako bi se upravljalo neurednim tržišnim uvjetima koji se pojave u takvim algoritamskim sustavima trgovanja, uključujući sustave kojima se ograničava omjer neizvršenih naloga i transakcija koje je član ili sudionik mogao unijeti u sustav, da je u mogućnosti usporiti tijek naloga ako postoji rizik dosizanja maksimalnog kapaciteta sustava i utvrditi i provoditi minimalni pomak cijene koji je dopušten na tržištu.

7. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište koje omogućava izravni elektronički pristup ima uspostavljene učinkovite sustave, postupke i mehanizme kako bi osiguralo da je članovima ili sudionicima dopušteno pružanje takvih usluga samo ako predstavljaju investicijsko društvo kojemu je izdano odobrenje za rad po ovoj Direktivi ili kreditne institucije

kojima je izdano odobrenje za rad prema Direktivi 2013/36/EU, da su utvrđeni i da se primjenjuju odgovarajući kriteriji u pogledu primjerenosti osoba kojima se može odobriti taj pristup te da član ili sudionik zadržava odgovornost za naloge i transakcije izvršene koristeći tu uslugu u odnosu na zahtjeve iz ove Direktive.

Države članice također zahtijevaju da uređeno tržište uspostavi odgovarajuće standarde u pogledu kontrola rizika i pragova trgovanja kroz takav pristup te da je u mogućnosti razlikovati te, ako je potrebno, prekinuti naloge ili trgovanje osobe koja koristi izravan elektronički pristup odvojeno od drugih naloga ili trgovanja člana ili sudionika.

Uređeno tržište ima sklopljene sporazume za suspendiranje ili isključivanje pružanja izravnog elektroničkog pristupa od stane člana ili sudionika klijentu u slučaju neusklađenosti s ovim stavkom.

8. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište osigura da su njegova pravila o kolokacijskim uslugama transparentna, korektna i nediskriminirajuća.

9. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište osigura da su njezine strukture naknada, uključujući naknade za izvršenje i za pomoćne usluge te sve popuste transparentne, korektne i nediskriminirajuće te da ne stvaraju poticaj za postavljanje, izmjenu ili povlačenje naloga ili izvršenje transakcija na način kojim se doprinosi neurednim uvjetima trgovanja ili zlouporabi tržišta. Države članice prije svega zahtijevaju da uređeno tržište nameće obveze održavanja tržišta u pojedinačne dionice ili prikladne košarice dionica u zamjenu za popuste koje se dodjeljuju.

Države članice dopuštaju uređenom tržištu da prilagodi svoje naknade za povučene naloge u skladu s vremenskim trajanjem u kojem je nalog zadržan te da prilagode naknade za svaki financijski instrument na koji se primjenjuju.

Države članice mogu dopustiti da uređeno tržište nameće više naknade za davanje naloga koji se potom povlači nego za nalog koji je izvršen te da nameću više naknade za sudionike koji daju veći omjer povučenih naloga od izvršenih te za one koji posluju s tehnikom visokofrekventnog algoritamskog trgovanja kako bi se odrazilo dodatno opterećenje na kapacitet sustava.

10. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište ima mogućnost identificiranja, pomoću označavanja članova ili sudionika, naloga koje generira algoritamsko trgovanje, različitih algoritama korištenih za stvaranje naloga i relevantnih osoba koje pokreću te naloge. Te je podatke potrebno staviti na raspolaganje nadležnim tijelima na zahtjev.

11. Države članice osiguravaju da na zahtjev nadležnog tijela matične države članice uređena tržišta stave na raspolaganje nadležnom tijelu podatke vezane uz knjigu naloga ili mu daju pristup knjizi naloga kako bi moglo pratiti trgovanje.

12. ESMA sastavlja nacrt regulatornih standarda za određivanje:

(a) zahtjeva koji osiguravaju da su sustavi uređenih tržišta otporni i da imaju dovoljan kapacitet;

(b) omjera iz stavka 6., uzimajući u obzir čimbenike poput vrijednosti neizvršenih naloga u odnosu na vrijednost izvršenih transakcija;

(c) kontrole u vezi s izravnim elektroničkim pristupom tako da se osigura da kontrole koje se primjenjuju na sponzorirani pristup budu najmanje istovjetne onima koje se primjenjuju na izravan pristup tržištu;

(d) zahtjeva koji osiguravaju da su kolokacijske usluge i strukture naknada korektne i nediskriminirajuće i da strukture naknada ne stvaraju poticaj za neuredne uvjete trgovanja ili zlouporabu tržišta;

- (e) utvrđenja kada je uređeno tržište bitno u smislu likvidnosti u tom financijskom instrumentu;
- (f) zahtjeva koji osiguravaju da su sustavi održavanja tržišta korektni i nediskriminirajući i kako bi se uspostavile minimalne obveze održavanja tržišta koje uređena tržišta moraju odrediti pri izradi sustava održavanja tržišta te uvjeti pod kojima zahtjev za uspostavljanjem sustava održavanja tržišta nije primjeren, uzimajući u obzir narav i opseg trgovanja na tom uređenom tržištu, uključujući omogućuje li uređeno tržište uspostavljanje algoritamskog trgovanja putem svog sustava;
- (g) zahtjeva koji osiguravaju odgovarajuće testiranje algoritama radi osiguravanja da sustavi algoritamskog trgovanja, uključujući visokofrekventno algoritamsko trgovanje ne mogu stvoriti neuredne uvjete trgovanja na tržištu niti im doprinijeti.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji je dodijeljena ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz ovog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

13. ESMA do 3. siječnja 2016. sastavlja smjernice za odgovarajuću kalibraciju zaustavljanja trgovanja, na temelju stavka 5. uzimajući u obzir čimbenike iz tog stavka.

Članak 49.

Pomaci cijene

1. Države članice zahtijevaju da uređena tržišta usvoje režime pomaka cijene za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate ili druge slične financijske instrumente i sve ostale financijske instrumente za koje su regulatorni tehnički standardi izrađeni u skladu sa stavkom 4.

2. Režimi pomaka cijene navedeni u stavku 1. moraju:

(a) biti prilagođeni kako bi odražavali profil likvidnosti financijskog instrumenta u različitim tržištima te prosječnu razliku između kupovne i prodajne cijene, uzimajući u obzir poželjnost omogućavanja razumno stabilnih cijena bez nepotrebnih ograničenja kojima se rasponi cijena dodatno sužavaju;

(b) biti primjereno prilagođeni za svaki financijski instrument.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja minimalnih pomaka cijene ili režima pomaka cijene za dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, fondove čijim se udjelima trguje na burzi, certifikate ili druge slične financijske instrumente ako je to potrebno radi osiguravanja urednog funkcioniranja tržišta u skladu s čimbenicima u stavku 2. i cijenom, rasponima cijena i dubinom likvidnosti financijskih instrumenata.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA može sastaviti nacrt regulatornih tehničkih standarda radi određivanja minimalnih pomaka cijene ili režima pomaka cijene za posebne financijske instrumente koji nisu navedeni u stavku 3. ako je to potrebno radi osiguravanja urednog funkcioniranja tržišta u skladu s čimbenicima u stavku 2. i cijenom, rasponom cijena i dubinom likvidnosti financijskih instrumenata.

ESMA Komisiji dostavlja sve takve nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 50.

Usklađivanje satova poslovanja

1. Države članice zahtijevaju da sva mjesta trgovanja i njihovi članovi ili sudionici usklade satove poslovanja koje koriste za bilježenje datuma i vremena svih događaja o kojima se izvješćuje.

2. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje razine točnosti do koje se satovi trebaju uskladiti u skladu s međunarodnim standardima.

ESMA Komisiji dostavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 51.

Uvrštenje financijskih instrumenata za trgovanje

1. Države članice zahtijevaju da uređena tržišta imaju jasna i transparentna pravila u vezi uvrštenja financijskih instrumenata za trgovanje.

Ovim se pravilima osigurava da se svim financijskim instrumentima uvrštenim za trgovanje na uređenom tržištu može trgovati korektno, uredno i djelotvorno, a u slučaju prenosivih vrijednosnih papira da su oni slobodno prenosivi.

2. U slučaju izvedenica, pravilima iz stavka 1. osobito se osigurava da su izvedeni financijski instrumenti oblikovani na način koji omogućuje uredno formiranje njihove cijene, kao i postojanje djelotvornih uvjeta namire.

3. Dodatno uz obveze iz stavka 1. i 2., države članice zahtijevaju da uređeno tržište uspostavi i održava djelotvorne mjere za provjeru ispunjavaju li izdavatelji prenosivih vrijednosnih papira koji su uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu obveze prema pravu Unije u vezi s početnim, stalnim ili ad hoc obvezama objavljivanja.

Države članice osiguravaju da uređeno tržište uspostavi potrebne mjere koje njegovim članovima ili sudionicima omogućavaju pristup podacima koji su javno objavljeni prema pravu Unije.

4. Države članice osiguravaju da uređena tržišta uspostave potrebne mjere radi redovite provjere usklađenosti sa zahtjevima za uvrštenje financijskih instrumenata za trgovanje.

5. Prenosivi vrijednosni papir koji je uvršten za trgovanje na uređenom tržištu može se potom uvrstiti za trgovanje na drugim uređenim tržištima, čak i bez suglasnosti izdavatelja i u skladu s relevantnim odredbama Direktive 2003/71/EZ. Uređeno tržište obavješćuje izdavatelja da se njegovim vrijednosnim papirima trguje na tom uređenom tržištu. Izdavatelj nije dužan pružiti podatke po stavku 3. izravno bilo kojem uređenom tržištu koje je njegove vrijednosne papire uvrstilo za trgovanje bez njegove suglasnosti.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda koji:

- (a) utvrđuju karakteristike različitih vrsta financijskih instrumenata o kojima uređeno tržište treba voditi računa prilikom provjere je li financijski instrument izdan na način sukladan uvjetima utvrđenima u drugom podstavku stavka 1. za uvrštenje za trgovanje na različitim segmentima tržišta kojima upravlja;
- (b) preciziraju mjere koje uređeno tržište treba provesti kako bi se smatralo da je ispunilo obvezu provjere poštuje li izdavatelj prenosivog vrijednosnog papira svoje obveze u skladu s pravom Unije u vezi s početnim, stalnim ili ad hoc obvezama objave;
- (c) preciziraju mjere koje uređeno tržište mora uspostaviti u skladu sa stavkom 3. kako bi članovima ili sudionicima olakšalo pristup podacima objavljenima pod uvjetima utvrđenima pravom Unije.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 52.

Suspenzija i isključenje financijskih instrumenata iz trgovanja na uređenom tržištu

1. Ne dovodeći u pitanje pravo nadležnog tijela iz članka 69. stavka 2. da zatraži suspenziju ili isključenje financijskog instrumenta iz trgovanja, tržišni operator može suspendirati ili isključiti iz trgovanja financijski instrument koji više nije u skladu s pravilima uređenog tržišta, osim ako postoji vjerojatnost da bi takva suspenzija ili isključenje mogli uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

2. Države članice zahtijevaju da tržišni operator koji suspendira ili isključi iz trgovanja financijski instrument također suspendira ili isključi izvedenice iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. ovoj Direktivi koje su povezane s tim financijskim instrumentom ako je potrebno kako bi se podržali ciljevi suspenzije ili isključenja temeljnog financijskog instrumenta. Tržišni operator javno objavljuje svoju odluku o suspenziji ili isključenju financijskog instrumenta i svake povezane izvedenice te svoje nadležno tijelo obavještava o relevantnoj odluci.

Nadležno tijelo, u čijoj je nadležnosti suspenzija ili isključenje, zahtijeva da uređena tržišta, drugi MTP-ovi, OTP-ovi i sistemski internalizatori, koji su u njegovoj nadležnosti i trguju istim financijskim instrumentom ili izvedenicama iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. ovoj Direktivi koji su povezani s tim financijskim instrumentom, također suspendiraju ili isključe taj financijski instrument ili izvedenice iz trgovanja, ako je suspenzija ili isključenje posljedica zlouporabe tržišta, ponude za preuzimanjem ili neobjave povlaštenih informacija o izdavatelju financijskog instrumenta zbog kršenja članaka 7. i 17. Uredbe (EU) br. 596/2014 osim kada takva suspenzija ili isključenje može uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

Svako obaviješteno nadležno tijelo svoju odluku šalje ESMA-i i drugim nadležnim tijelima, uključujući i objašnjenje ako je odlučeno da se ne provede suspenzija ili isključenje iz trgovanja financijskog instrumenta ili izvedenica točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. koji su povezani s financijskim instrumentom.

Nadležno tijelo odmah javno objavljuje i obavješćuje ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica o takvoj odluci.

Obaviještena nadležna tijela zahtijevaju da uređena tržišta, drugi MTP-ovi, OTP-ovi i sistemski internalizatori, koji su u njegovoj nadležnosti i trguju istim financijskim instrumentom ili izvedenicama iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I ovoj Direktivi koji su povezani s tim financijskim instrumentom, također suspendiraju ili isključe taj financijski instrument ili izvedenice iz trgovanja, ako je suspenzija ili isključenje posljedica zlouporabe tržišta, ponude za preuzimanjem ili neobjave povlaštenih informacija o izdavatelju financijskog instrumenta zbog kršenja članaka 7. i 17. Uredbe (EU) br. 596/2014 osim kada takva suspenzija ili isključenje može uzrokovati značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta.

Ovaj se stavak primjenjuje i kada je ukinuta suspenzija trgovanja financijskog instrumenta ili izvedenica iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I koje su povezane s tim financijskim instrumentom.

Postupak obavješćivanja iz ovog stavka također se primjenjuje u slučaju kada nadležno tijelo donese odluku o suspenziji ili isključenju iz trgovanja financijskog instrumenta ili izvedenica iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. koje su povezane s tim financijskim instrumentom u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkama (m) i (n).

Kako bi se osiguralo da je obveza suspenzije ili isključenja iz trgovanja takve izvedenice razmjerno primijenjena, ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi nadalje utvrdila slučajeve u kojima veza između izvedenice koja je povezana s financijskim instrumentom koji je suspendiran ili isključen iz trgovanja i izvornog financijskog instrumenta podrazumijeva da i izvedenica treba biti suspendirana ili isključena iz trgovanja, radi postizanja cilja suspenzije ili isključenja povezanog financijskog instrumenta. ESMA Komisiji dostavlja nacрте regulatornih tehničkih standarda do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se odredili oblik i vrijeme priopćenja i objava iz stavka 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kako bi se naveo popis okolnosti koje predstavljaju značajnu štetu interesima ulagatelja ili urednom funkcioniranju tržišta iz stavaka 1. i 2.

Članak 53.

Pristup uređenom tržištu

1. Države članice zahtijevaju da uređeno tržište uspostavi, provodi i održava transparentna i nediskriminirajuća pravila na temelju objektivnih kriterija kojima se uređuje pristup uređenom tržištu ili članstvo na uređenom tržištu.

2. Pravilima iz stavka 1. uređuju se obveze članova ili sudionika koje proizlaze iz:

(a) ustrojstva i upravljanja uređenim tržištem;

(b) pravila za transakcije koje se izvršavaju na tržištu;

(c) pravila struke kojih se trebaju pridržavati zaposlenici investicijskih društava ili kreditnih institucija koje posluju na tržištu;

(d) uvjeta utvrđenih za članove ili sudionike osim investicijskih društava i kreditnih institucija prema stavku 3.;

(e) pravila i postupaka za poravnanje i namiru transakcija zaključenih na uređenom tržištu.

3. Uređena tržišta mogu prihvatiti kao članove ili sudionike investicijska društva, kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad na temelju Direktive 2013/36/EU, a i druge osobe koje:

(a) imaju dobar ugled;

(b) imaju dovoljno stručnog znanja, osposobljenosti i iskustva za trgovanje;

(c) imaju odgovarajući organizacijski ustroj, ako je to primjenjivo;

(d) imaju dovoljno sredstava za aktivnost koju će obavljati, uzimajući u obzir različite financijske mjere koje je uređeno tržište eventualno uspostavilo kako bi bila zajamčena odgovarajuća namira transakcija.

4. Države članice osiguravaju da za transakcije zaključene na uređenom tržištu članovi i sudionici nisu obvezni međusobno primjenjivati odredbe utvrđene u člancima 24., 25., 27. i 28. Međutim, članovi ili sudionici uređenog tržišta primjenjuju obveze utvrđene u člancima 24., 25., 27. i 28. na klijente kada izvršavaju naloge na uređenom tržištu za račun klijenata.

5. Države članice osiguravaju da pravila za pristup članstvu u uređenom tržištu ili za sudjelovanje na uređenom tržištu predviđaju izravno sudjelovanje ili sudjelovanje s udaljenim pristupom investicijskih društava i kreditnih institucija.

6. Države članice, bez postavljanja ikakvih dodatnih zakonskih ili drugih propisa, dopuštaju uređenim tržištima iz drugih država članica da na njihovom području uspostave odgovarajuće mehanizme kako bi se članovima s udaljenim pristupom ili sudionicima osnovanim na njihovom području olakšao pristup tim tržištima i trgovanju na njima.

Uređeno tržište obavješćuje nadležno tijelo svoje matične države o imenu države članice u kojoj namjerava imati takve mehanizme. Nadležno tijelo matične države članice dužno je u roku od mjesec dana ove podatke dostaviti državi članici u kojoj uređeno tržište namjerava imati takve mehanizme. ESMA može zatražiti pristup tim podacima u skladu s postupkom i pod uvjetima utvrđenim člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Nadležno tijelo matične države članice na zahtjev nadležnog tijela države članice domaćina dostavlja, bez odgode, imena članova ili sudionika uređenog tržišta osnovanih u toj državi članici.

7. Države članice zahtijevaju da tržišni operater nadležnom tijelu uređenog tržišta redovito dostavlja popis članova i sudionika uređenog tržišta.

Članak 54.

Praćenje usklađenosti s pravilima uređenog tržišta i drugih pravnih obveza

1. Države članice zahtijevaju da uređena tržišta uspostave i održavaju djelotvorne mjere i postupke, uključujući potrebne izvore za redovito praćenje usklađenosti članova ili sudionika s njihovim pravilima. Uređena tržišta prate poslani naloge, uključujući otkazivanja i transakcije koje obavljaju njihovi članovi ili sudionici unutar svojih sustava radi identificiranja kršenja tih pravila, nepravilnih uvjeta trgovanja ili postupanja koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014 ili poremećaje u sustavu povezane s financijskim instrumentom.

2. Države članice zahtijevaju od tržišnih operatera uređenih tržišta da odmah obavijeste svoja nadležna tijela o značajnim kršenjima njihovih pravila, nepravilnim uvjetima trgovanja ili postupanju koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014 ili poremećaje u sustavu povezane s financijskim instrumentom.

Nadležna tijela uređenih tržišta priopćuju ESMA-i i nadležnim tijelima drugih država članica informacije iz prvog podstavka.

U vezi s postupanjem koje može ukazivati na ponašanje koje je zabranjeno na temelju Uredbe (EU) br. 596/2014, nadležno tijelo se uvjerava da se takvo ponašanje provodi ili se provodilo prije nego što ono obavijesti nadležno tijelo druge države članice i ESMA-u.

3. Države članice zahtijevaju i da tržišni operater bez odgode dostavi potrebne informacije tijelu koje je nadležno za istražne radnje i progon u slučaju zlouporabe tržišta, te da mu pruži punu potporu u istražnim radnjama i progonu u slučaju zlouporabe tržišta koja se dogodila na sustavima uređenog tržišta ili putem njih.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 89. za određivanje okolnosti koje pokreću zahtjeve za informacijama kako je navedeno u stavku 2. ovog članka.

Članak 55.

Odredbe o središnjoj drugoj ugovornoj strani i sustavima namire

1. Ne dovodeći u pitanje glave III., IV. ili V. Uredbe (EU) br. 648/2012, države članice ne sprečavaju uređena tržišta u sklapanju odgovarajućih dogovora sa središnjom drugom ugovornom stranom ili klirinškom kućom i sustavom namire druge države članice za potrebe poravnanja i/ili namire pojedinačnih ili svih transakcija koje su sklopili sudionici na tržištu u okviru njihovih sustava.

2. Ne dovodeći u pitanje glave III., IV. ili V. Uredbe (EU) br. 648/2012, nadležno tijelo uređenog tržišta ne može se protiviti korištenju središnje druge ugovorne strane, klirinške kuće i/ili sustava namire u drugoj državi članici, osim ako to nije neophodno radi održavanja urednog funkcioniranja tog uređenog tržišta uzimajući u obzir uvjete za sustave namire utvrđene u članku 37. stavku 2. ove Direktive.

Kako bi se izbjeglo nepotrebno udvostručavanje kontrole, nadležno tijelo uzima u obzir nadzor nad sustavom poravnanja i namire koji su već provele središnje banke kao nadzorna tijela za sustave poravnanja i namire, ili neka druga tijela nadležna za nadzor takvih sustava.

Članak 56.**Popis uređenih tržišta**

Svaka država članica sastavlja popis uređenih tržišta kojima je ona matična država članica i taj popis prosljeđuje ostalim državama članicama i ESMA-i. Slična se obavijest dostavlja i prilikom svake izmjene u popisu. ESMA objavljuje i ažurira popis svih uređenih tržišta na svojoj internetskoj stranici. Taj popis sadrži jedinstvenu identifikacijsku oznaku koju je odredila ESMA u skladu s člankom 65. stavkom 6. kojom se određuju uređena tržišta za korištenje u izvješćima u skladu s člankom 65. stavkom 1. točkom (g) i člankom 65. stavkom 2. točkom (g) ove Direktive te u skladu s člancima 6., 10. i 26. Uredbe (EU) br. 600/2014.

GLAVA IV.

OGRANIČENJA POZICIJA I KONTROLA NAD UPRAVLJANJEM POZICIJAMA U ROBNIM IZVEDENICAMA I IZVJEŠĆIVANJE**Članak 57.****Ograničenja pozicija i kontrola nad upravljanjem pozicijama u robnim izvedenicama**

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, u skladu s metodologijom za izračunavanje koju je odredila ESMA, uspostave i primijene ograničenja pozicija u pogledu veličine neto pozicije koju osoba može imati u svakom trenutku u robnim izvedenicama kojima se trguje na tržištu, mjestima i ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima. Ograničenja se postavljaju na temelju svih pozicija koje osoba drži i onih koje u njezino ime drže na razini grupe radi:

(a) sprečavanja zlouporabe tržišta,

(b) podrške urednom formiranju cijena i uvjeta namire, uključujući sprečavanje pozicija koje narušavaju tržište te osobito osiguravajući konvergenciju cijena izvedenica u mjesecu isporuke i cijena temeljne robe na promptnom tržištu, ne dovodeći u pitanje otkrivanje cijene na tržištu temeljene robe.

Ograničenja pozicija ne primjenjuju se na pozicije koje drži nefinancijski subjekt i koje su objektivno mjerljive kao one koje smanjuju rizik koji je izravno povezan s tržišnom aktivnošću tog nefinancijskog subjekta.

2. Ograničenja pozicija utvrđuju jasne kvantitativne pragove za najveću veličinu robne izvedenice koju osoba može imati.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje metodologije izračuna koju nadležna tijela trebaju primijeniti prilikom uspostavljanja mjesečnih ograničenja pozicija za fizički ili gotovinski namirene robne izvedenice temeljene na obilježjima relevantne izvedenice. Metodologija za izračun uzima u obzir najmanje sljedeće elemente:

(a) dospijeće ugovora o robnoj izvedenici;

(b) ostvarive opskrbe temeljne robe;

(c) ukupne otvorene pozicije u tom ugovoru i ukupne otvorene pozicije u drugim financijskim instrumentima s istom temeljnom robom;

(d) volatilnost relevantnih tržišta, uključujući zamjenske izvedenice i temeljna tržišta robe;

(e) broj i veličina sudionika na tržištu.

(f) obilježja temeljnog tržišta robe, uključujući obrasce proizvodnje, potrošnje i prijevoza na tržište;

(g) razvoj novih ugovora.

ESMA uzima u obzir iskustva s ograničenjima pozicija investicijskih društava ili tržišnih operatera koji vode mjesto trgovanja i ostale nadležnosti.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Nadležno tijelo određuje granice za svaki ugovor o robnim izvedenicama kojima se trguje na mjestu trgovanja na temelju metodologije za izračunavanje koju je odredila ESMA u skladu sa stavkom 3. Ovo ograničenje pozicije uključuje ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore.

Nadležno tijelo revidira ograničenja pozicija kada postoji značajna promjena u ostvarivoj opskrbi ili otvorenoj poziciji ili bilo koja druga značajna promjena na tržištu, temeljena na njegovom određenju ostvarive opskrbe ili otvorene pozicije od strane nadležnog tijela te ponovno utvrđuju ograničenja pozicija u skladu s metodologijom za izračunavanje koju je sastavila ESMA.

5. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o točnom ograničenju pozicija koje žele postaviti u skladu s metodologijom za izračunavanje koju je uspostavila ESMA prema stavku 3. U roku od dva mjeseca po primitku obavijesti ESMA dostavlja mišljenje dotičnom nadležnom tijelu u kojem se procjenjuje kompatibilnost ograničenja pozicija s ciljevima iz stavka 1. i s metodologijom za izračunavanje koju je sastavila ESMA prema stavku 3. ESMA objavljuje mišljenje na svojoj internetskoj stranici. Dotično nadležno tijelo mijenja ograničenja pozicija u skladu s mišljenjem ESMA-e ili ESMA-i izdaje objašnjenje zašto se promjena smatra nepotrebnom. Ako nadležno tijelo nametne ograničenja koja su u suprotnosti s mišljenjem ESMA-e, bez odgode na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest u kojoj se iscrpno objašnjavaju razlozi takvog postupanja.

Ako ESMA smatra da ograničenje pozicija nije u skladu s metodologijom za izračunavanje iz stavka 3., ona poduzima mjere u skladu sa svojim ovlastima prema članku 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. Kada se istom robnom izvedenicom trguje u značajnim volumenima na mjestima trgovanja u više od jedne nadležnosti, nadležno tijelo mjesta trgovanja na kojem se odvija najveći volumen trgovanja (središnje nadležno tijelo) postavlja jednokratno ograničenje pozicija koje se treba primijeniti na sva trgovanja iz tog ugovora. Središnje nadležno tijelo savjetuje se s nadležnim tijelima drugih mjesta trgovanja na kojima se trguje ovom izvedenicom u značajnim volumenima o jednokratnom ograničenju pozicija koje se treba primijeniti i svakoj izmjeni tog jednokratnog ograničenja pozicija. Ako se nadležna tijela s time ne slažu, oni pisanim putem navode potpune i detaljne razloge zašto smatraju da zahtjevi iz stavka 1. nisu ispunjeni. ESMA rješava sve sporove koji proizlaze iz neslaganja između nadležnih tijela u skladu sa svojim ovlastima iz članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Nadležna tijela mjesta trgovanja na kojima se trguje istom robnom izvedenicom i nadležna tijela imatelja pozicija u toj robnoj izvedenici uspostavljaju sporazume o suradnji uključujući međusobnu razmjenu relevantnih podataka radi omogućavanja praćenja i provođenja jednokratnog ograničenja pozicija.

7. ESMA najmanje jednom godišnje prati način na koji nadležna tijela provode ograničenja pozicija u skladu s metodologijom za izračunavanje koju je uspostavila ESMA na temelju stavka 3. ESMA time osigurava da se jednokratno ograničenje pozicija primjenjuje na isti ugovor bez obzira na mjesto trgovanja u skladu sa stavkom 6.

8. Država članica osigurava da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama primjenjuje kontrole upravljanja. Te kontrole uključuju barem ovlasti mjesta trgovanja da:

- (a) prati otvorene pozicije osoba;
- (b) ima pristup podacima, uključujući svu relevantnu dokumentaciju, svih osoba u vezi s veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti, podatke o vlasnicima izvedenica i vlasnicima temeljnog instrumenta bilo kojim zajedničkim sporazumima, i bilo koje druge podatke o povezanoj imovini ili obavezama na tržištu temeljnog instrumenta;
- (c) zahtijeva da osoba završi ili smanji poziciju, na privremenoj ili trajnoj osnovi ovisno o konkretnom slučaju i da jednostrano poduzme mjere osiguranja završetka ili smanjenja ako osoba nije usklađena; i
- (d) ako je primjereno, zahtijeva da osoba pruži likvidnost natrag na tržište prema dogovorenoj cijeni i volumenu na privremenoj osnovi s izričitom namjerom ublažavanja učinaka velike i dominantne pozicije.

9. Ograničenja pozicija ili kontrola nad upravljanjem pozicijama transparentni su i nediskriminirajući, njima se navodi kako se oni primjenjuju na osobe, uzimajući u obzir prirodu i sastav sudionika na tržištu te o načinu na koji koriste ugovore uvrštene za trgovanje.

10. Investicijsko društvo ili tržišni operater koji vodi mjesto trgovanja obavještava nadležno tijelo o detaljima kontrole upravljanja pozicijama.

Nadležno tijelo dostavlja iste podatke i detalje o ograničenjima pozicija ESMA-i, koja na svojoj internetskoj stranici objavljuje i ažurira bazu podataka sa sažecima ograničenja pozicija i kontrolama upravljanja pozicijama.

11. Ograničenja pozicija iz stavka 1. nameće nadležno tijelo u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom (p).

12. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

- (a) kriterija i metoda za određivanje jesu li pozicije koje su kvalificirane za smanjenje rizika izravno povezane s trgovačkim aktivnostima;
- (b) metoda koje određuju kada se pozicija osobe treba pridodati grupi;
- (c) kriterija za određivanje je li ugovor ekonomski jednakovrijedan OTC ugovoru na mjestu trgovanja iz stavka 1., na način koji olakšava izvješćivanje o pozicijama u jednakovrijednom OTC ugovoru za relevantno nadležno tijelo kako je određeno člankom 58. stavkom 2.;

- (d) definicije toga što čini istu robnu izvedenicu i značajan volumen iz stavka 6. ovog članka;
- (e) metodologije za zbrajanje i netiranje pozicija robnih izvedenica OTP-a i mjesta trgovanja radi uspostavljanja neto pozicije u svrhu procjene usklađenosti s ograničenjima. Takve metodologije uspostavljaju kriterije za određivanje pozicija koje se mogu netirati jedna protiv druge i ne olakšavaju uspostavljanje pozicija na način koji nije u skladu s ciljevima iz stavka 1. ovog članka;
- (f) postupaka koji određuju kako se osobe mogu prijaviti za izuzeće prema drugom podstavku stavka 1. ovog članka te kako relevantno nadležno tijelo može odobriti takve prijave;
- (g) metode za izračunavanje koje određuju mjesto trgovanja s najvećim volumenom trgovanja robnim izvedenicama te značajne volumene iz stavka 6 ovog članka.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

13. Nadležna tijela ne nameću ograničenja koja su restriktivniji od onih donesenih u skladu sa stavkom 1. osim u iznimnim slučajevima kada su objektivno opravdani i proporcionalni, uzimajući u obzir likvidnost posebnog tržišta i uredno funkcioniranje tog tržišta. Nadležna tijela na svojoj internetskoj stranici objavljuju detalje o restriktivnijim ograničenjima pozicija koje odluče uspostaviti i koja vrijede tijekom početnog razdoblja koje nije dulje od šest mjeseci od dana njihove objave na internetskoj stranici. Restriktivnija ograničenja pozicija mogu se obnoviti na naredna razdoblja koje nisu dulja od šest mjeseci ako se osnova za suspenziju i dalje primjenjuje. Ako se ne obnove nakon tih šest mjeseci, ona ističu.

Ako nadležno tijelo odluči postaviti restriktivnija ograničenja pozicija, o tome moraju obavijestiti ESMA-u. Obavijest uključuje i obrazloženje restriktivnijih ograničenja pozicija. ESMA se u roku od 24 sata očituje mišljenjem o tome smatra li restriktivnija ograničenja pozicija nužnim za rješavanje iznimnog slučaja. Mišljenje se objavljuje na internetskoj stranici ESMA-e.

Ako nadležno tijelo nametne ograničenja koja su u suprotnosti s mišljenjem ESMA-e, bez odgode na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest u kojoj se iscrpno objašnjavaju razlozi takvog postupanja.

14. Države članice omogućuju da nadležna tijela svoje ovlasti izricanja sankcija iz ove Direktive za kršenja ograničenja pozicija u skladu s ovim člankom primjenjuju na:

- (a) pozicije koje drže osobe koje se nalaze ili koje djeluju na njihovom području ili izvan njega i koje prelaze ograničenja ugovora robnih izvedenica koje je nadležno tijelo uspostavilo u odnosu na ugovore o mjestima trgovanja koja su smještena ili djeluju na njihovom teritoriju ili na ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore;
- (b) pozicije koje drže osobe koje su smještene ili djeluju na njihovom teritoriju koje prelaze ograničenja ugovora o robnim izvedenicama koje su postavila nadležna tijela u drugim državama članicama.

Članak 58.

Izveščivanje o poziciji po kategorijama imatelja pozicija

1. Države članice osiguravaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama:

(a) javno objavljuju tjedno izvješće sa skupnim pozicijama različitih kategorija osoba za različite robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice kojima se trguje na njihovom mjestu trgovanja, određujući broj dugih i kratkih pozicija po takvim kategorijama, promjene u pozicijama od prethodnog izvješća, postotak ukupnih otvorenih pozicija prema svakoj kategoriji i broj osoba koje drže poziciju u svakoj kategoriji u skladu sa stavkom 4. te šalju ovo izvješće nadležnom tijelu i ESMA-i; ESMA nastavlja prema središnjoj objavi informacija iz ovih izvješća;

(b) nadležnom tijelu na zahtjev podnesu cjelovitu analizu pozicija koje drže sve osobe, uključujući članove ili sudionike na tom mjestu trgovanja, najmanje jednom dnevno. Obveze utvrđene u točki (a) primjenjuju se samo ako su i broj osoba i njihovih otvorenih pozicija veći od minimalnih pragova.

2. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja trguju robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama izvan mjesta trgovanja, na zahtjev, dostave nadležnom tijelu mjesta trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama, ili središnjem nadzornom tijelu na kojem se robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama trguje u značajnom volumenu na mjestima trgovanja u više nadležnosti najmanje jednom dnevno cjelovitu analizu njihovih pozicija u odnosu na robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja i gospodarski jednakovrijednih OTC ugovora, kao i ugovora njihovih klijenata i klijenata njihovih klijenata sve do krajnjeg klijenta, u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 i, prema potrebi, s člankom 8. Uredbe (EU) br. 1227/2011.

3. Kako bi se omogućilo praćenje usklađenosti s člankom 57. stavkom 1., države članice zahtijevaju od članova ili sudionika uređenih tržišta, MTP-ova i klijenata OTP-ova da izvješćuju investicijsko društvo ili tržišnog operatera koji upravljaju tim mjestom trgovanja detalje o vlastitim pozicijama koje drže putem ugovora kojima se trguje na mjestu trgovanja najmanje jednom dnevno, kao i ugovore njihovih klijenata i klijenata njihovih klijenata sve do posljednjeg klijenta.

4. Osobe koje drže pozicije u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama razvrstavaju se u skladu s naravi njihove redovne djelatnosti, uzimajući u obzir sva odobrenja za rad primjenjiva na:

(a) investicijska društva ili kreditne institucije;

(b) investicijske fondove, bilo subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire iz definicije u Direktivi 2009/65/EZ bilo upravitelje alternativnih investicijskih fondova iz definicije u Direktivi 2011/61/EU;

(c) druge financijske institucije, uključujući društva za osiguranje i društva za reosiguranje iz definicije u Direktivi 2009/138/EZ te institucije za dobrovoljno mirovinsko osiguranje iz definicije u Direktivi 2003/41/EZ;

(d) trgovačka poduzeća;

(e) u slučaju emisijskih jedinica ili njihovih izvedenica, operateri s obvezama usklađenosti iz Direktive 2003/87/EZ.

U izvješćima iz stavka 1. točke (a) navodi se broj dugih i kratkih pozicija po kategoriji osoba, izmjene do kojih je došlo od prethodnog izvješća, postotak ukupnih otvorenih pozicija zastupljenih u svakoj kategoriji te broj osoba u svakoj kategoriji.

Izvješća iz stavka 1. točke (a) i analize iz stavka 2. razlikuju:

(a) pozicije identificirane kao pozicije koje na objektivno mjerljiv način smanjuju rizike koji su izravno vezani uz komercijalne aktivnosti; i

(b) druge pozicije.

5. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se odredio oblik izvješća iz stavka 1. točke (a) i analiza iz stavka 2.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuju ovlasti da donese provedbene tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

U slučaju emisijskih jedinica ili njihovih izvedenica, izvješćivanje ne dovodi u pitanje obveze usklađenosti u smislu Direktive 2003/87/EZ.

6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. radi određivanja pragova iz posljednjeg podstavka stavka 1. ovog članka, uzimajući u obzir ukupan broj otvorenih pozicija i njihovu veličinu te ukupan broj osoba koje drže poziciju.

7. Komisija sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kojima se određuju mjere kojima se zahtijeva da se sva izvješća iz stavka 1. točke (a) dostavljaju ESMA-i na određeni dan u tjednu kako bi ih ESMA centralizirano objavila.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA V.

USLUGE DOSTAVE PODATAKA

Odjeljak 1.

Postupci izdavanja odobrenja za rad za pružatelje usluga dostave podataka

Članak 59.

Zahtjev za odobrenje za rad

1. Države članice zahtijevaju da pružanje usluga dostave podataka opisano u Prilogu I. odjeljku D kao redovita djelatnost ili poslovanje podliježe prethodnom odobrenju za rad u skladu s ovim odjeljkom. Odobrenje za rad izdaje nadležno tijelo matične države članice imenovano u skladu s člankom 67.

2. Odstupajući od stavka 1., države članice dopuštaju investicijskom društvu ili tržišnom operateru koji upravlja mjestom trgovanja da upravlja uslugama dostave podataka ovlaštenog sustava objavljivanja (APA-e), pružatelja konsolidiranih podataka o trgovanju (CTP-a) i ovlaštenog mehanizma izvješćivanja (ARM-a), pod uvjetom da se prethodno provjeri njihova usklađenost s ovom glavom. Takva usluga uključena je u njihovo odobrenje za rad.

3. Države članice registriraju sve pružatelje usluga dostave podataka. Registar je javno dostupan i sadržava podatke o uslugama za koje pružatelj usluga dostave podataka ima odobrenje za rad. Popis se redovito ažurira. O svakom odobrenju za rad obavještava se ESMA.

ESMA utvrđuje popis svih pružatelja usluga dostave podataka u Uniji. Popis sadržava podatke o uslugama za koje je pružatelj usluga dostave podataka dobio odobrenje za rad i redovito se ažurira. ESMA taj popis objavljuje na svojoj internetskoj stranici i odgovorna je za njegovo ažuriranje.

Kada nadležno tijelo oduzme odobrenje za rad u skladu s člankom 62., to se oduzimanje objavljuje se na popisu pet godina.

4. Države članice zahtijevaju da pružatelji usluga dostave podataka svoje usluge pružaju pod nadzorom nadležnog tijela. Države članice osiguravaju da nadležna tijela redovito provjeravaju usklađenost pružatelja usluga dostave podataka s ovom glavom. Nadalje, osiguravaju da nadležna tijela prate ispunjavaju li pružatelji usluga dostave podataka u svakom trenutku uvjete iz prvobitnog odobrenja za rad utvrđene u ovoj glavi.

Članak 60.

Djelokrug odobrenja za rad

1. Matična država članica osigurava da su u odobrenju za rad utvrđene usluge dostavljanja podataka koje je pružatelj usluga dostave podataka ovlašten pružati. Pružatelj usluga dostave podataka koji želi proširiti svoje poslovanje na dodatne usluge dostave podataka podnosi zahtjev za proširenje svojeg odobrenja za rad.

2. Odobrenje za rad vrijedi u cijeloj Uniji i pružatelju usluga dostave podataka omogućuje pružanje usluga za koje je dobio odobrenje za rad u cijeloj Uniji.

Članak 61.

Postupci za izdavanje odobrenja za rad ili odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad

1. Nadležno tijelo ne izdaje odobrenje za rad sve dok nije u potpunosti uvjereno da podnositelj ispunjava sve zahtjeve prema odredbama donesenima na temelju ove Direktive.

2. Pružatelj usluga dostave podataka pruža sve podatke, uključujući svoj poslovni plan u kojemu se između ostalog navode predviđeni tip poslovanja i organizacijska struktura, što je potrebno kako bi se nadležno tijelo moglo uvjeriti da je pružatelj usluga dostave podataka u vrijeme prvobitnog odobrenja poduzeo sve potrebne korake kako bi udovoljio obvezama prema odredbama iz ove glave.

3. Podnositelja zahtjeva obavještava se u roku od šest mjeseci od zaprimanja potpunog zahtjeva o tome je li mu izdano odobrenje za rad.

4. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje:

(a) informacija koje se trebaju pružiti nadležnim tijelima prema stavku 2., uključujući poslovni plan;

(b) informacija sadržanih u obavijestima iz članka 63. stavka 3.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda navedenih u prvom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za obavijest ili pružanje informacija predviđenih stavkom 2. ovog članka i člankom 63. stavkom 4.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 62.

Oduzimanje odobrenja za rad

Nadležno tijelo može oduzeti odobrenje za rad izdano pružatelju usluga dostave podataka ako pružatelj:

- (a) ne započne s radom u roku od 12 mjeseci, izričito se odrekne odobrenja ili nije pružalo usluge dostave podataka tijekom prethodnih šest mjeseci, osim ako dotična država članica nije donijela propise po kojima odobrenje za rad u tom slučaju prestaje važiti;
- (b) ako je administrator dobio odobrenje za rad na temelju lažnih izjava ili na drugi protupropisni način;
- (c) više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
- (d) ozbiljno je i sustavno kršilo odredbe donesene na temelju ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014.

Članak 63.

Zahtjevi za upravljačko tijelo pružatelja usluga dostave podataka

1. Države članice zahtijevaju da svi članovi upravljačkog tijela pružatelja usluga dostave podataka stalno imaju dobar ugled, posjeduju dovoljno znanja, vještina i iskustva te posvećuju dovoljno vremena izvršavanju svojih obveza.

Upravljačko tijelo posjeduje odgovarajuće zajedničko znanje, vještine i iskustvo kako bi moglo razumjeti aktivnosti pružatelja usluga dostave podataka. Svaki član upravljačkog tijela djeluje pošteno, savjesno i neovisno kako bi djelotvorno procijenio i suprotstavio se odlukama viših rukovoditelja i nadgledao i pratio donošenje odluka uprave.

Kada tržišni operater zatraži odobrenje za upravljanje APA-om, CTP-om ili ARM-om, a članovi upravljačkog tijela APA-e, CTP-a ili ARM-a su i članovi upravljačkog tijela uređenog tržišta, smatra se da te osobe ispunjavaju zahtjeve iz prvog podstavka.

2. ESMA do 3. siječnja 2016., sastavlja smjernice za procjenu primjerenosti članova upravljačkog tijela iz članka 1. uzimajući u obzir različite uloge i dužnosti koje oni obavljaju i potrebu za izbjegavanjem sukoba interesa među članovima APA-e, CTP-a ili ARM-a.

3. Države članice zahtijevaju da pružatelji usluga dostave podataka obavijeste nadležno tijelo o svim članovima upravljačkog tijela i o svim promjenama u članstvu, kao i o podacima koji su potrebni za procjenu toga je li društvo usklađeno sa stavkom 1..

4. Države članice osiguravaju da upravljačko tijelo pružatelja usluga dostave podataka definira, nadgleda provedbu sustava upravljanja kojima se osigurava učinkovito i razborito upravljanje organizacijom, uključujući podjelu dužnosti u organizaciji i sprečavanje sukoba interesa, i to na način kojim se promiču integritet tržišta i interesi klijenata.

5. Nadležno tijelo odbija dati odobrenje za rad ako nije uvjereno da osobe koje će stvarno voditi poslovanje pružatelja usluga dostave podataka dobar ugled, ili ako postoje objektivni i očiti razlozi za pretpostavku da upravljačko tijelo pružatelja može predstavljati prijetnju dobrom i pažljivom upravljanju i na djelotvoran način i odgovarajućem razmatranju interesa svojih klijenata i integritetu tržišta.

Odjeljak 2.

Uvjeti za ovlaštenu sustav objavljivanja (APA)

Članak 64.

Organizacijski zahtjevi

1. Matična država članica zahtijeva od APA-e da ima uspostavljene odgovarajuće politike i mehanizme za objavu podataka koji se traže na temelju članaka 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014 što je moguće bliže stvarnom vremenu, pod razumnim poslovnim uvjetima. Informacije se besplatno stavljaju na raspolaganje 15 minuta nakon što ih je APA objavila. Države članice zahtijevaju da APA učinkovito i dosljedno širi takve podatke na način koji osigurava brz pristup podacima, na nediskriminirajućoj osnovi i u obliku koji olakšava konsolidiranje podataka sa sličnim podacima iz drugih izvora.

2. Podaci koje je javno obznanio ovlašten sustav objavljivanja u skladu sa stavkom 1. uključuju sljedeće pojedinosti:

(a) identifikator financijskog instrumenta;

(b) cijena po kojoj je sklopljena transakcija;

(c) volumen transakcije;

(d) vrijeme transakcije,

(e) vrijeme prijave transakcije;

(f) zapis cijene transakcije;

(g) oznaka za mjesto trgovanja na kojem je transakcija izvršena ili ako je transakcija izvršena putem sistematskog internalizatora oznaka „SI” ili inače oznaka „OTC”;

(h) po potrebi, pokazatelj da su se na transakciju primjenjivali posebni uvjeti.

3. Države članice zahtijevaju da APA ima i održava djelotvorne administrativne mjere za sprečavanje sukoba interesa sa svojim klijentima. Posebno, APA koji je također tržišni operater ili investicijsko društvo postupa na nediskriminirajući način sa svim prikupljenim podacima te ima i održava odgovarajuće mehanizme za razdvajanje različitih funkcija poslovanja.

4. Matična država članica zahtijeva da APA ima uspostavljene dobre sigurnosne mehanizme kojima se jamči sigurnost prijenosa podataka, smanjuje rizik netočnosti podataka i neovlaštenog pristupa te sprečava odavanje informacija prije objave. APA održava odgovarajuće resurse i posjeduje sigurnosne sustave kako bi neprekidno pružala i održavala svoje usluge.

5. Matična država članica zahtijeva da APA ima uspostavljene sustave koji djelotvorno provjeravaju jesu li izvješća o trgovanju potpuna, utvrđuju propuste ili očite pogreške te zahtijevaju ponovni prijenos takvih pogrešnih izvješća.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje zajedničkih formata, podatkovnih standarda i tehničkih mehanizama koji olakšavaju konsolidiranje podataka iz stavka 1.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Komisija se ovlašćuje donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. kojima se pojašnjava što su to razumni uvjeti poslovanja prema kojima se informacije iz stavka 1. ovog članka javno objavljuju.

8. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju:

(a) načini na koje APA može ispuniti zahtjeve u vezi podataka iz stavka 1.

(b) sadržaj objavljenih informacija prema stavku 1., uključujući najmanje informacije iz stavka 2. na takav način da se omogući objavljivanje potrebnih informacija prema članku 64.;

(c) konkretni organizacijski zahtjevi utvrđeni u stavcima 3., 4. i 5.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 3.

Uvjeti za CTP-ove

Članak 65.

Organizacijski zahtjevi

1. Matična država članica zahtijeva da CTP ima uspostavljene odgovarajuće politike i aranžmane za prikupljanje javno objavljenih informacija u skladu s člancima 6. i 20. Uredbe (EU) br. 600/2014 njihovo konsolidiranje u kontinuirane elektroničke tijekove podataka te stavljanje tih informacija na raspolaganje javnosti što je moguće bliže stvarnom vremenu, na razumnoj komercijalnoj osnovi.

Te informacije uključuju najmanje sljedeće pojedinosti:

- (a) identifikatora financijskog instrumenta;
- (b) cijenu po kojoj je zaključena transakcija;
- (c) volumen transakcije;
- (d) vrijeme transakcije,
- (e) vrijeme izvješćivanja o transakciji;
- (f) zapis cijene transakcije;
- (g) oznaku za mjesto trgovanja na kojem je transakcija izvršena ili ako je transakcija izvršena putem sistematskog internalizatora oznaka „SI” ili u suprotnom oznaka „OTC”;
- (h) kada je to primjenjivo, činjenicu da je računalni algoritam unutar investicijskog društva odgovoran za odluku investiranja i izvršenje transakcije;
- (i) ako je to primjenjivo, pokazatelja da su se na transakciju primjenjivali posebni uvjeti.
- (j) ako u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a) ili (b) Uredbe (EU) br. 600/2014 postoji odricanje od obveze objavljivanja informacija iz članka 3. stavka 1. te Uredbe, oznaku kojom se naznačuje kojem od tih odricanja je transakcija bila podložna.

Informacije se besplatno stavljaju na raspolaganje 15 minuta nakon što ih je CTP objavio. Matične države članice zahtijevaju da CTP učinkovito i dosljedno širi takve informacije na način koji osigurava brz pristup informacijama, na nediskriminirajućoj osnovi i u oblicima koji su lako dostupni i upotrebljivi tržišnim sudionicima.

2. Matične države članice zahtijevaju da CTP ima uspostavljene odgovarajuće politike i aranžmane za prikupljanje javno objavljenih informacija u skladu s člancima 10. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014, njihovo konsolidiranje u kontinuirane elektroničke tijekove podataka te ustupanje sljedećih informacija javnosti što je moguće bliže stvarnom vremenu, na razumnoj komercijalnoj osnovi uključujući najmanje sljedeće pojedinosti:

- (a) identifikator ili identifikacijska obilježja financijskog instrumenta;

- (b) cijena po kojoj je zaključena transakcija;
- (c) volumen transakcije;
- (d) vrijeme transakcije,
- (e) vrijeme prijave transakcije;
- (f) zapis cijene transakcije;
- (g) oznaka za mjesto trgovanja na kojem je transakcija izvršena ili ako je transakcija izvršena putem sistematskog internalizatora oznaka „SI” ili inače oznaka „OTC”;
- (h) ako je to primjenjivo, pokazatelj da su se na transakciju primjenjivali posebni uvjeti.

Informacije se besplatno stavljaju na raspolaganje 15 minuta nakon što ih je CTP objavio. Matične države članice zahtijevaju da CTP učinkovito i dosljedno širi takve informacije na način koji osigurava brz pristup informacijama, na nediskriminirajućoj osnovi i u općeprihvaćenim formatima koji su interoperabilni i lako dostupni i upotrebljivi tržišnim sudionicima.

3. Matične države članice zahtijevaju da CTP osigura da su pruženi podaci konsolidirani od svih uređenih tržišta, MTP-ova, OTP-ova i APA-a i za financijske instrumente utvrđene regulatornim tehničkim standardima na temelju stavka 8. točke (c).

4. Matične države članice zahtijevaju da CTP ima i održava djelotvorne administrativne mjere zamišljene za sprečavanje sukoba interesa. Posebno, tržišni operater ili APA, koji također upravljaju konsolidiranim podacima, postupaju na nediskriminirajući način sa svim prikupljenim informacijama te imaju i održavaju odgovarajuće aranžmane za razdvajanje različitih funkcija poslovanja.

5. Matična država članica zahtijeva da CTP ima uspostavljene dobre sigurnosne mehanizme kojima se jamči sigurnost prijenosa informacija te smanjuje rizik netočnosti podataka i neovlaštenog pristupa. Matična država članica zahtijeva da CTP održava odgovarajuće resurse i posjeduje sigurnosne sustave kako bi neprekidno pružao i održavao svoje usluge.

6. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda za određivanje podatkovnih standarda i oblika za informacije koje su za objavu u skladu s člancima 6., 10., 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014 uključujući identifikator financijskih instrumenta, cijenu, količinu, vrijeme, zapis cijene, identifikator mjesta te indikatore za posebne uvjete koji su se primjenjivali na transakciju te tehničke aranžmane koji promiču učinkovito i dosljedno širenje informacija na način koji osigurava da su lako dostupni i upotrebljivi tržišnim sudionicima iz stavaka 1. i 2., uključujući utvrđivanje dodatnih usluga koje bi CTP mogao obavljati a koje poboljšavaju učinkovitost tržišta.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 3. srpnja 2015. za informacije objavljene u skladu s člancima 6. i 20. Uredbe (EU) br. 600/2014 i do 3. srpnja 2015. za informacije objavljene u skladu s člancima 10. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

7. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 89. radi pojašnjenja što je to razumna komercijalna osnova po kojoj se daje pristup tijekom podataka iz stavaka 1. i 2.
8. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju:
 - (a) načini na koje CTP može ispuniti zahtjeve u vezi informacija iz stavaka 1. i 2.;
 - (b) sadržaj informacija objavljenih po stavcima 1. i 2.;
 - (c) financijski instrumenti čiji se podaci trebaju nalaziti u tijekom podataka te za nevlasničke instrumente mjesta trgovanja i APA-e koje se mora uključiti;
 - (d) drugi načini kojima osigurati da su podaci koje objave različiti CTP-ovi dosljedni i omogućuju sveobuhvatno mapiranje i sustave upućivanja sa sličnim podacima iz drugih izvora te da ih se može grupirati na razini Unije.
 - (e) konkretne organizacijske zahtjeve utvrđene u stavcima 4. i 5.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Odjeljak 4.

Uvjeti za ARM-ove

Članak 66.

Organizacijski zahtjevi

1. Matične države članice zahtijevaju da ARM ima uspostavljene odgovarajuće politike i aranžmane za priopćavanje informacija koje se traže na temelju članka 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 što je prije moguće, a najkasnije do kraja radnog dana koji slijedi danu na koji je obavljena transakcija. Takve se informacije priopćuju se u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 26. Uredbe (EU) br. 600/2014.
2. Matične države članice zahtijevaju da ARM ima i održava djelotvorne administrativne mjere za sprečavanje sukoba interesa sa svojim klijentima. Posebno, ARM koji je također i tržišni operater ili investicijsko društvo postupa na nediskriminirajući način sa svim prikupljenim informacijama te ima i održava odgovarajuće aranžmane za razdvajanje različitih funkcija poslovanja.
3. Matična država članica zahtijeva da ARM ima uspostavljene dobre sigurnosne mehanizme kojima se jamči sigurnost i ovjera prijenosa informacija, smanjuje rizik netočnosti podataka i neovlaštenog pristupa te sprečava odavanje informacija, održavajući povjerljivost podataka u svakom trenutku. Matična država članica zahtijeva da ARM održava odgovarajuće resurse i posjeduje sigurnosne sustave kako bi neprekidno pružao i održavao svoje usluge.
4. Matična država članica zahtijeva da ARM ima uspostavljene sustave koji djelotvorno provjeravaju cjelovitost izvješća o transakciji, utvrđuju propuste ili očite pogreške koje su uzrokovala investicijska društva i u slučaju takvih pogrešaka ili propusta dostavljaju pojedinsti pogreške ili propusta investicijskom društvu te zahtijevaju ponovni prijenos takvih pogrešnih izvješća.

Matična država članica također zahtijeva da ARM ima uspostavljene sustave koji ARM-u omogućuju otkrivanje grešaka ili propusta koje je sam ARM uzrokovao te koji ARM-u omogućuju da ispravi i prenese ili ponovno prenese ako je to slučaj, točno i potpuno izvješće o transakciji nadležnom tijelu.

5. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju:

(a) načini na koje ARM može ispuniti zahtjeve u vezi s informacijama iz stavka 1. te

(b) konkretni organizacijski zahtjevi utvrđeni u stavcima 2., 3. i 4.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA VI.

NADLEŽNA TIJELA

POGLAVLJE I.

Imenovanje, ovlasti i postupci pravne zaštite

Članak 67.

Imenovanje nadležnih tijela

1. Svaka država članica imenuje nadležna tijela odgovorna za provedbu pojedinih zadaća prema pojedinim odredbama Uredbe (EU) br. 600/2014 i ove Direktive. Države članice obavješćuju Komisiju, ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica koja su nadležna tijela odgovorna za provođenje pojedinih zadaća i eventualnu podjelu tih zadaća.

2. Ne dovodeći u pitanje mogućnost delegiranja zadaća na druge subjekte, u slučajevima izričito predviđenima u članku 29. stavku 4., nadležna tijela iz stavka 1. moraju biti javna tijela.

Delegiranje zadaća subjektima koji nisu tijela iz stavka 1. ne smije uključivati izvršavanje javnih ovlasti niti korištenje diskrecijskih prava prilikom donošenja odluka. Države članice zahtijevaju od nadležnih tijela da prije delegiranja poduzmu sve razumne korake kako bi se osiguralo da subjekt na koji se zadaće delegiraju raspolaže potrebnim kapacitetima i sredstvima za njihovo stvarno provođenje, te da se delegiranje može provesti samo ako je okvir za izvršavanje delegiranih zadaća jasno utvrđen i dokumentiran, i u njemu su utvrđeni zadaci koji će se izvršiti i uvjeti po kojima će se oni izvršiti. Ovi uvjeti uključuju klauzulu koja obvezuje dotični subjekt da djeluje i bude ustrojen tako da se izbjegne sukob interesa i da se informacije dobivene prilikom delegiranja zadaća ne upotrebljavaju na nekorektan način ili u svrhu sprečavanja konkurencije. Krajnju odgovornost za nadzor usklađenosti s ovom Direktivom i provedbenim mjerama u svakom slučaju snosi nadležno tijelo ili tijela imenovana u skladu sa stavkom 1.

Države članice obavješćuju Komisiju, ESMA-u i nadležna tijela drugih država članica o svakom aranžmanu sklopljenom u vezi s delegiranjem zadaća, uključujući točne uvjete koji uređuju takvo delegiranje.

3. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje i ažurira popis nadležnih tijela iz stavaka 1. i 2.

Članak 68.**Suradnja nadležnih tijela u istoj državi članici**

Ako država članica imenuje više nadležnih tijela za provedbu neke od odredbi iz ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014, uloga svakog pojedinog tijela treba biti jasno utvrđena, a ona trebaju međusobno surađivati.

Svaka država članica zahtijeva da se takva suradnja odvija i između nadležnih tijela za potrebe ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014 i tijela koja su u dotičnoj državi članici odgovorna za nadzor nad kreditnim i drugim financijskim institucijama, mirovinskim fondovima, UCITS-ima, posrednicima u osiguranju i reosiguranju i osiguravajućim društvima.

Države članice zahtijevaju da nadležna tijela razmjenjuju sve informacije koje su bitne ili relevantne za izvršavanje njihovih zadaća i dužnosti.

Članak 69.**Nadzorne ovlasti**

1. Nadležnim tijelima daju se sve nadzorne ovlasti, uključujući ovlast istrage i ovlast izricanja pravnih sredstava, potrebne za ispunjavanje svojih zadaća na temelju ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014.
2. Ovlasti iz stavka 1. uključuju najmanje sljedeće ovlasti:
 - (a) pristup svakom dokumentu ili drugim podacima u bilo kojem obliku kojeg nadležno tijelo smatra potencijalno relevantnim za obavljanje svojih dužnosti i dobivanja ili uzimanja njegove preslike;
 - (b) zahtijevanje ili traženje dostave informacija od bilo koje osobe i, ako je potrebno, pozivanje te ispitivanje određene osobe radi dobivanja informacija;
 - (c) provođenje izravnih nadzora ili istraga;
 - (d) zahtijevanje postojećih zapisa telefonskih razgovora ili elektroničkih komunikacija ili ostalih zapisa o podatkovnom prometu koje drži neko investicijsko društvo, kreditna institucija ili bilo koji drugi subjekt uređen ovom Direktivom ili Uredbom (EU) br. 600/2014;
 - (e) traženje zamrzavanja ili oduzimanja imovine;
 - (f) zahtijevanje privremene zabrane obavljanja profesionalne djelatnosti;
 - (g) zahtijevanje od revizora ovlaštenih investicijskih društava, uređenih tržišta i pružatelja usluga dostave podataka da pruže informacije;
 - (h) upućivanje predmeta u postupak kaznenog progona;
 - (i) omogućavanje revizorima ili stručnim osobama da izvršavaju nadzor ili istrage;
 - (j) zahtijevanje ili traženje dostave informacija od svih osoba uključujući svu relevantnu dokumentaciju u vezi s veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti nastale putem robne izvedenice te sve imovine ili obveza na temeljnom tržištu;

- (k) zahtijevanje privremenog ili trajnog prestanka djelovanja ili ponašanja koja nadležno tijelo smatra suprotnim odredbama Uredbe (EU) br. 600/2014 i odredbama donesenima u provedbi ove Direktive te sprečavanje ponavljanja takvih aktivnosti ili ponašanja;
- (l) donošenje svih vrsta mjera kako bi se osiguralo da investicijska društva, uređena tržišta i ostale osobe na koje se primjenjuje ova Direktiva ili Uredba (EU) br. 600/2014, i dalje ispunjavaju zakonske zahtjeve;
- (m) zahtijevanje suspenzije trgovanja s financijskim instrumentima;
- (n) zahtijevanje isključenja financijskog instrumenta iz trgovanja, bez obzira na to obavlja li se trgovanje na uređenom tržištu ili putem nekog drugog aranžmana trgovanja;
- (o) zahtijevanje od svake osobe da poduzme korake za smanjenje veličine pozicije ili izloženosti;
- (p) ograničavanje sposobnosti svake osobe od zaključenja robne izvedenice, uključujući uvođenjem ograničenja na veličinu položaja kojeg svaka osoba može držati u svakom trenutku u skladu s člankom 57. ove Direktive;
- (q) izdavanje javnih obavijesti;
- (r) zahtijevanje, u mjeri u kojoj to dopušta nacionalno pravo, zahtijevati postojeće zapise o podatkovnom prometu koje posjeduje telekomunikacijski operater, ako postoji opravdana sumnja u kršenje propisa i ako takvi zapisi mogu biti relevantni za istragu o nepoštovanju ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014;
- (s) suspendiranje oglašavanja ili prodaje financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita kada su ispunjeni uvjeti iz članka 40., 41. ili 42. Uredbe (EU) br. 600/2014;
- (t) suspendiranje oglašavanja ili prodaje financijskih instrumenata ili strukturiranih depozita ako investicijsko društvo nije razvilo ili primijenilo učinkovit postupak odobravanja proizvoda ili na neki drugi način ne poštuje članak 16. stavak 3. Ove Direktive;
- (u) zahtijevanje uklanjanja fizičke osobe iz upravnog odbora investicijskog društva ili tržišnog operatera.

Do 3. srpnja 2016. države članice Komisiju i ESMA-u obavještavaju o zakonima i drugim propisima kojima se prenose stavci 1. i 2. Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode obavještavaju o daljnjim izmjenama tih pravila.

Države članice osiguravaju da imaju uspostavljene mehanizme za osiguravanje plaćanja naknade štete ili poduzimanja drugih popravniha mjera u skladu s nacionalnim pravom za svaki financijski gubitak ili štetu pretrpljenu zbog kršenja ove Direktive ili Uredbe br. 600/2014.

Članak 70.

Sankcije za kršenja

1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti uključujući istražne ovlasti i ovlasti izricanja pravnih sredstava nadležnih tijela u skladu s člankom 69. i prava država članica da predvide i izriču kaznene sankcije, države članice utvrđuju pravila za administrativne sankcije i mjere primjenjive na sva kršenja ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014 te nacionalne odredbe donesene u provedbi ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014, te osiguravaju da ih nadležna tijela mogu izricati i također poduzimaju sve potrebne mjere da osiguraju da se one provode. Takve sankcije i mjere moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te se primjenjuju na kršenja čak i ako se na njih specifično ne upućuje u stavicima od 2. do 7.

Države članice mogu odlučiti da ne utvrde pravila za administrativne sankcije za kršenja koja su podložna kaznenim sankcijama prema nacionalnom pravu. U tom slučaju, države članice dostavljaju Komisiji relevantne odredbe kaznenog prava.

Do 3. srpnja 2016. države članice obavještavaju Komisiju i ESMA-u o zakonima i drugim propisima kojima se prenosi ovaj članak, uključujući svaku relevantnu odredbu kaznenog prava. Države članice obavještavaju Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode obavještavaju o njihovim daljnjim izmjenama.

2. Države članice osiguravaju da kada se obveze primjenjuju na investicijska društva, tržišne operatere, pružatelje usluga dostave podataka, kreditne institucije povezane s investicijskim uslugama ili investicijskim aktivnostima i pomoćnim uslugama te podružnicama društava iz trećih zemalja u slučaju kršenja, mogu se primijeniti sankcije i druge mjere, podložno uvjetima utvrđenima u nacionalnom pravu u područjima koja nisu usklađena ovom Direktivom, na članove upravljačkih tijela investicijskih društava i upravljačko tijelo tržišnih operatera te svaku drugu fizičku ili pravnu osobu koja je, po nacionalnom pravu, odgovorna za kršenje.

3. Države članice osiguravaju da se najmanje kršenje idućih odredbi ove Direktive ili kršenje Uredbe (EU) br. 600/2014 smatra kršenjem ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014:

(a) s obzirom na ovu Direktivu:

- i. članak 8. točka (b)
- ii. članak 9. stavci od 1. do 6.,
- iii. članak 11. stavci 1. i 3.,
- iv. članak 16. stavci 1. do 11.,
- v. članak 17. stavci od 1. do 6.,
- vi. članak 18. stavci od 1. do 9. i članak 18. stavak 10. prva rečenica,
- vii. članci 19. i 20.,
- viii. članak 21. stavak 1.,
- ix. članak 23. stavci 1., 2. i 3.,
- x. članak 24. stavci od 1. do 5. i stavci 7. do 10. te članak 24. stavak 11. prvi i drugi podstavak,
- xi. članak 25. stavci od 1. do 6.,
- xii. članak 26. stavak 1. druga rečenica i članak 26. stavci 2. i 3.
- xiii. članak 27. stavci 1. do 8.,

- xiv. članak 28. stavci 1. i 2.,
- xv. članak 29. stavak 2. prvi podstavak i treći podstavak, članak 29. stavak 3. prva rečenica, članak 29. stavak 4. prvi podstavak te članak 29. stavak 5,
- xvi. članak 30. stavak 1. drugi podstavak, članak 30. stavak 3. drugi podstavak prva rečenica,
- xvii. članak 31. stavak 1., članak 31. stavak 2. prvi podstavak i članak 31. stavak 3.,
- xviii. članak 32. stavak 1., članak 32. stavak 2. prvi, drugi i četvrti podstavak
- xix. članak 33. stavak 3.,
- xx. članak 34. stavak 2., članak 34. stavak 4. prva rečenica, članak 34. stavak 5. prva rečenica, članak 34. stavak 7. prva rečenica,
- xxi. članak 35. stavak 2., članak 35. stavak 7. prvi podstavak, članak 35. stavak 10. prva rečenica,
- xxii. članak 36. stavak 1.,
- xxiii. članak 37. stavak 1. prvi podstavak i drugi podstavak prva rečenica, te članak 37. stavak 2. prvi podstavak,
- xxiv. članak 44. stavak 1. četvrti podstavak, članak 44. stavak 2. prva rečenica, članak 44. stavak 3. prvi podstavak i članak 44. stavak 5. točka (b),
- xxv. članak 45. stavci od 1. do 6. i stavak 8.,
- xxvi. članak 46. stavak 1., članak 46. stavak 2. točke (a) i (b),
- xxvii. članak 47.,
- xxviii. članak 48. stavci od 1. do 11.,
- xxix. članak 49. stavak 1.,
- xxx. članak 50. stavak 1.,
- xxxi. članak 51. stavci od 1., do 4. te članak 51. stavak 5. druga rečenica,
- xxxii. članak 52. stavak 1., članak 52. stavak 2. prvi, drugi i peti podstavak,
- xxxiii. članak 53. stavak 1., 2. i 3., članak 53. stavak 6. drugi podstavak prva rečenica i članak 53. stavak 7.,

xxxiv. članak 54. stavak 1., članak 54. stavak 2. prvi podstavak i članak 54. stavak 3.

xxxv. članak 57. stavak 1., članak 57. stavak 8. i članak 57. stavak 10. prvi podstavak,

xxxvi. članak 58. stavci od 1. do 4.,

xxxvii. članak 63. stavci 1., 3. i 4.,

xxxviii. članak 64. stavci od 1. do 5.,

xxxix. članak 65. stavci od 1. do 5.,

xxxx. članak 66. stavci od 1. do 4., te

(b) s obzirom na Uredbu (EU) br. 600/2014

i. članak 3. stavci 1. i 3.,

ii. članak 4. stavak 3. prvi podstavak,

iii. članak 6.,

iv. članak 7. stavak 1. prva rečenica trećeg podstavka,

v. članak 8. stavci 1., 3. i 4.,

vi. članak 10.,

vii. članak 11. stavak 1. prva rečenica trećeg podstavka i članak 11. stavak 3. treći podstavak,

viii. članak 12. stavak 1.,

ix. članak 13. stavak 1.,

x. članak 14. stavak 1. i 2., članak 14. stavak 2. prva rečenica i članak 14. stavak 3. druga, treća i četvrta rečenica,

xi. članak 15. stavak 1. prvi podstavak i drugi podstavak prva i treća rečenica, članak 15. stavak 2. te članak 15. stavak 4. druga rečenica,

xii. članak 17. stavak 1. druga rečenica,

xiii. članak 18. stavci 1. i 2., članak 18. stavak 4. prva rečenica, članak 18. stavak 5. prva rečenica, članak 18. stavak 6. prvi podstavak, članak 18. stavci 8. i 9.,

xiv. članak 20. stavak 1. i članak 20. stavak 2. prva rečenica,

xv. članak 21. stavci 1., 2. i 3.,

xvi. članak 22. stavak 2.

xvii. članak 23. stavci 1. i 2.

xviii. članak 25. stavci 1. i 2.,

xix. članak 26. stavak 1. prvi podstavak, članak 26. stavci od 2. do 5., članak 26. stavak 6. prvi podstavak, članak 26. stavak 7. prvi do peti podstavak i osmi podstavak,

xx. članak 27. stavak 1.

xxi. članak 28. stavak 1. i članak 28. stavak 2. prvi podstavak,

xxii. članak 29. stavci 1. i 2.,

xxiii. članak 30. stavak 1.

xxiv. članak 31. stavci 2. i 3.,

xxv. članak 35. stavci 1., 2. i 3.,

xxvi. članak 36. stavci 1., 2. i 3.,

xxvii. članak 37. stavci 1. i 3.,

xxviii. članci 40., 41. i 42..

4. Pružanje investicijskih usluga i/ili obavljanje investicijskih aktivnosti bez potrebnih odobrenja ili suglasnosti u skladu sa sljedećim odredbama iz ove Direktive ili Uredbe (EU), br. 600/2014 također se treba smatra kršenjem ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014:

(a) članka 5., članka 6. stavka 2. članka 34., članka 35., članka 39., članka 44. ili članka 59. ove Direktive; ili

(b) članka 7. stavka 1. treće rečenice ili članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) br. 600/2014.

5. Kršenjem ove Direktive smatra se i nesuradnja ili nepridržavanje pravila prilikom istrage, nadzora ili zahtjeva koji su obuhvaćeni člankom 69.

6. U slučajevima kršenja iz stavaka 3., 4. i 5., države članice, u skladu s nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlasti izreći najmanje sljedeće administrativne sankcije i druge mjere:

- (a) javnu izjavu u kojoj je navedena fizička ili pravna osoba te priroda kršenja u skladu s člankom 71.;
- (b) naredbu kojom se nalaže fizičkoj ili pravnoj osobi prestanak takvog ponašanja i odustajanje od ponavljanja takvog ponašanja;
- (c) u slučaju investicijskog društva, tržišnog operatera kojem je odobreno upravljanje MTP-om ili OTP-om, uređenim tržištem, APA-om, CTP-om i ARM-om, povlačenje ili suspenziju odobrenja u skladu s člancima 8., 43. i 65.;
- (d) privremenu ili, za ponovljena ozbiljna kršenja, trajnu zabranu svakom članu upravljačkog tijela investicijskog društva ili drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za obavljanje upravljačkih zadaća u investicijskim društvima;
- (e) privremenu zabranu investicijskom društvu koje je član ili sudionik uređenog tržišta, MTP-ova ili klijent OTP-ova;
- (f) u slučaju pravne osobe, maksimalnu administrativnu novčanu sankciju u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajućoj vrijednosti u nacionalnoj valuti na dan 2. srpnja 2014., ili do 10 % ukupnog godišnjeg prihoda pravne osobe prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je upravljačko tijelo odobrilo; ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje mora sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, relevantni ukupni godišnji promet je ukupan godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s mjerodavnim računovodstvenim zakonodavnim aktima u skladu s posljednjim dostupnim konsolidiranim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva;
- (g) u slučaju fizičke osobe, maksimalne administrativne sankcije u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti na dan 2. srpnja 2014.;
- (h) maksimalnu administrativnu novčanu kaznu od najmanje dvostrukog iznosa koristi dobivene kršenjem u slučaju da se ta korist može odrediti, čak i ako to premašuje maksimalne iznose iz točaka (f) i (g).

7. Države članice mogu ovlastiti nadležna tijela da izriču dodatne vrste sankcija kao dodatak onima iz stavka 6. ili da izriču sankcije koje premašuju iznose iz točki (f), (g) i (h) stavka 6.

Članak 71.

Objava odluka

1. Države članice osiguravaju da, nakon što je osoba kojoj je izrečena sankcija obaviještena o odluci, nadležna tijela na vlastitim internetskim stranicama bez neopravdane odgode objave bilo koju odluku kojom se izriče administrativna sankcija ili mjera za kršenja Uredbe (EU) br. 600/2014 ili nacionalnih odredbi donesenih pri provedbi ove Direktive. Objava sadrži najmanje informacije o vrsti i prirodi kršenja te identitetu odgovornih osoba. Ta obveza ne primjenjuje se na odluke o izricanju mjera istražne prirode.

Međutim, ako nadležno tijelo smatra objavljivanje identiteta pravnih osoba ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjernim, prema procjeni od slučaja do slučaja provedenoj o razmjernosti objavljivanja takvih podataka, ili ako bi objavljivanje ugrozilo stabilnost financijskih tržišta ili istragu u tijeku, države članice osiguravaju da nadležna tijela poduzmu neki od sljedećih koraka:

- (a) odgađanje objave odluke o izricanju sankcije ili mjere do trenutka kada razlozi neobjavlivanja prestanu postojati;
- (b) objavljivanje odluke kojom se izriče sankcija ili mjera na anonimnoj osnovi na način sukladan nacionalnom pravu, ako takvo anonimno objavljivanje osigurava učinkovitu zaštitu dotičnih osobnih podataka;
- (c) uopće ne objavljuje odluku o izricanju sankcije ili mjere ako smatra da mogućnosti u točkama (a) i (b) nisu dostatne za osiguravanje:

i. neugrožavanja stabilnosti financijskih tržišta,

ii. razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

u slučaju odluke o anonimnoj objavi sankcije ili mjere, objava relevantnih podataka može se odgoditi na razuman rok ako je predviđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog roka;

2. U slučaju da je odluka o izricanju sankcije ili mjere predmet žalbe mjerodavnom pravosuđnom ili drugom tijelu, nadležno tijelo na svojoj službenoj internetskoj-stranici odmah objavljuje odmah objavljuje i tu informaciju te sve informacije o ishodu te žalbe. Osim toga objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.

3. Nadležna tijela osiguravaju da sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom bude dostupan na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podaci u objavljenom sadržaju zadržavaju se na službenoj internetskoj stranici nadležnog tijela tijekom razdoblja koje je potrebno u skladu s primjenjivim propisima o zaštiti podataka.

Nadležna tijela obavještavaju ESMA-u o svim izrečenim administrativnim sankcijama koje nisu objavljene u skladu sa stavkom 1. točkom (c) uključujući svaku žalbu povezanu s time i njezin ishod. Države članice osiguravaju da nadležna tijela dobiju informacije i konačnu presudu povezanu sa svakom izrečenom kaznenom sankcijom te je podnose ESMA-i. ESMA održava središnju bazu podataka o sankcijama koje su joj dostavljene isključivo u svrhu razmjene informacija između nadležnih tijela. Toj bazi podataka mogu pristupiti samo nadležna tijela i ona se ažurira na temelju informacija koje su pružila nadležna tijela.

4. Države članice jednom godišnje ESMA-i dostavljaju zbirne informacije o svim sankcijama i mjerama koje se izriču u skladu sa stavcima 1. i 2. Ta obveza ne primjenjuje se na odluke o izricanju mjera istražne prirode.

Ako su države članice, u skladu s člankom 70., odlučile utvrditi kaznene sankcije za kršenje odredbi iz tog članka, njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenim sankcijama. ESMA u godišnjem izvješću objavljuje podatke o izrečenim kaznenim sankcijama.

5. Kada nadležno tijelo objavi javnosti administrativnu mjeru, sankciju ili kaznenu sankciju, istodobno o tome obavještava ESMA-u.

6. Ako se objavljena kaznena ili administrativna sankcija odnosi na investicijsko društvo, tržišnog operatera, pružatelja usluge dostave podataka, kreditnu instituciju povezanu s investicijskim uslugama i aktivnostima ili pomoćnim uslugama, ili podružnice društava iz trećih zemalja ovlaštenih u skladu s ovom Direktivom, ESMA u relevantnom registru upućuje na objavljenu sankciju.

7. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda koji se odnose na postupke i obrasce za podnošenje informacija iz ovog članka.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Dodjeljuje se ovlast Komisiji za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 72.

Izvršavanje ovlasti nadzora i izricanja sankcija

1. Nadležna tijela izvršavaju nadzorne ovlasti uključujući istražne ovlasti i ovlasti za izricanje pravnih sredstava iz članka 69. te ovlasti izricanja sankcija iz članka 70. u skladu s nacionalnim pravnim okvirima:

- (a) izravno;
- (b) u suradnji s drugim tijelima;
- (c) u sklopu njihove odgovornosti delegiranjem na subjekte na koje su delegirane zadaće u skladu s člankom 67. stavkom 2.; ili
- (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosudnim tijelima.

2. Države članice osiguravaju da pri utvrđivanju vrste i razine administrativnih sankcija ili mjera izrečenih pri izvršavanju ovlasti izricanja sankcija iz članka 70. nadležna tijela uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti uključujući, kada je to primjereno:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) stupanj odgovornosti fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje;
- (c) financijsku snagu odgovorne fizičke ili pravne osobe, posebno izraženu kao ukupni prihod odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovinu odgovorne fizičke osobe;
- (d) važnost ostvarenih profita ili izbjegnutih gubitaka odgovorne fizičke ili pravne osobe, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi;
- (e) gubitke za treće strane prouzročene kršenjem, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi;
- (f) razinu suradnje odgovorne fizičke ili pravne osobe s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka te osobe;

(g) prethodna kršenja odgovorne fizičke ili pravne osobe.

Prilikom određivanja vrste i razine administrativnih sankcija i mjera nadležna tijela mogu uzeti u obzir dodatne čimbenike uz one iz prvog podstavka.

Članak 73.

Prijave kršenja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela uspostave učinkovite mehanizme koji omogućuju prijave potencijalnih ili stvarnih kršenja odredbi Uredbe br. 600/2014 i nacionalnih odredbi u okviru provedbe ove Direktive nadležnim tijelima.

Mehanizmi iz prvog podstavka uključuju najmanje:

- (a) određene postupke za zaprimanje prijava mogućih ili stvarnih kršenja i daljnje postupanje, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave;
- (b) primjerenu zaštitu za radnike financijskih institucija koji prijave kršenja počinjena unutar financijskih institucija od odmazde, diskriminacije ili drugih vrsta nekorektnog postupanja kao minimum;
- (c) zaštitu identiteta i osobe koja prijavi kršenja i fizičke osobe koja je navodno odgovorna za kršenje u svakom trenutku postupaka, osim ako se prema nacionalnom pravu traži takvu objave u kontekstu daljnje istrage ili daljnjeg upravnog ili sudskog postupka.

2. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava, tržišnih operatera, pružatelja usluga dostave podataka, kreditnih institucija povezanih s investicijskim uslugama ili aktivnostima i pomoćnim uslugama te podružnica društava iz trećih zemalja da imaju uspostavljene postupke za vlastite zaposlenike za prijavu mogućih ili stvarnih internih kršenja putem određenog, neovisnog i samostalnog kanala.

Članak 74.

Pravo žalbe

1. Države članice osiguravaju da svaka odluka donesena u skladu s Uredbom (EU) br. 600/2014 ili na temelju zakona i drugih propisa donesenih u skladu s ovom Direktivom bude propisno obrazložena i da podliježe pravu žalbe pred sudom. Pravo žalbe pred sudom primjenjuje se i kada u roku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva za odobrenje za rad, koji pruža sve potrebne informacije, još nije donesena odluka.

2. Države članice osiguravaju da jedno ili više sljedećih tijela, kao što je određeno nacionalnim pravom također mogu, u interesu potrošača i u skladu s nacionalnim pravom, poduzeti radnje pred sudom ili nadležnim administrativnim tijelima kako bi se osigurala primjena Uredbe (EU) br. 600/2014 i nacionalnih odredbi za provedbu ove Direktive:

- (a) javna tijela ili njihovi zastupnici;
- (b) udruge potrošača čiji je legitimni interes zaštita potrošača;
- (c) profesionalne organizacije čiji je legitimni interes zaštita njihovih članova.

*Članak 75.***Izvensudski mehanizmi za pritužbe potrošača**

1. Države članice osiguravaju osnivanje učinkovitih i djelotvornih postupaka za pritužbe i pravnu zaštitu potrošača u okviru izvensudskog rješavanja sporova s potrošačima koji se odnose na investicijske usluge i pomoćne usluge koje pružaju investicijska društva, koristeći pritom postojeća tijela kada je to primjereno. Države članice dodatno osiguravaju da se sva investicijska društva pridržavaju jednog ili više takvih tijela koja provode takve postupke pritužbi i pravne zaštite.
2. Države članice osiguravaju da tijela aktivno surađuju s odgovarajućim tijelima u drugim državama članicama u rješavanju prekograničnih sporova.
3. Nadležna tijela izvješćuju ESMA-u o postupcima za pritužbe i pravnu zaštitu iz stavka 1. koji su dostupni u okviru njihovih nadležnosti.

ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje i ažurira popis svih izvensudskih mehanizama.

*Članak 76.***Poslovna tajna**

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, sve osobe koje rade ili su radile u nadležnim tijelima, subjekti kojima su delegirane zadaće sukladno članku 67. stavku 2., te revizori i stručne osobe koje su dobile nalog od nadležnih tijela podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne. Ne smiju otkriti povjerljive informacije koje su saznali tijekom obavljanja svojih dužnosti, osim u sažetom ili općenitom obliku tako da se ne mogu pojedinačno identificirati investicijska društva, tržišni operateri, uređena tržišta i druge osobe, ne dovodeći u pitanje zahtjeve nacionalnog kaznenog ili poreznog prava ili druge odredbe ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014.
2. U slučaju stečaja ili prisilne likvidacije investicijskog društva, tržišnog operatera ili uređenog tržišta, povjerljive informacije koje se ne odnose na treće stranke mogu se otkriti u građanskom ili trgovačkom sudskom postupku, ako je to potrebno za provođenje postupka.
3. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve nacionalnog kaznenog ili poreznog prava, nadležna tijela, ostala tijela i fizičke i pravne osobe koje nisu nadležna tijela, a koji prime povjerljive informacije sukladno ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014, mogu ih koristiti samo pri obavljanju svojih dužnosti i izvršavanja svojih zadaća, u slučaju nadležnih tijela u okviru ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014 ili, u slučaju drugih tijela, pravnih ili fizičkih osoba u svrhu za koju su im takve informacije dostavljene i/ili u kontekstu upravnih ili sudskih postupaka koji se posebno odnose na izvršavanje tih zadaća. Međutim, ako su nadležno tijelo ili neko drugo tijelo ili osoba koja daje informacije dali svoju suglasnost, tijelo koje prima informacije može ih koristiti u druge svrhe.
4. Sve povjerljive informacije primljene, razmijenjene ili prenete sukladno ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014 podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne utvrđene u ovom članku. Međutim, ovaj članak ne sprečava nadležna tijela da međusobno razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije u skladu s ovom Direktivom ili Uredbom (EU) br. 600/2014 i s drugim direktivama ili uredbama koje se primjenjuju na investicijska društva, kreditne institucije, mirovinske fondove, UCITS-ove, AIF-ove, posrednike u osiguranju i reosiguranju, osiguravajuća društva, uređena tržišta ili tržišne operatere, središnje druge ugovorne strane (CCP), središnje depozitorije vrijednosnih papira (CSD), ili na neki drugi način uz suglasnost nadležnog tijela ili nekog drugog tijela, fizičke ili pravne osobe koji su dostavili informacije.
5. Ovaj članak ne sprečava nadležna tijela da u skladu sa svojim nacionalnim pravom razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije koje nisu primili od nadležnog tijela druge države članice.

*Članak 77.***Odnosi s revizorima**

1. Države članice osiguravaju, najmanje, da je svaka osoba ovlaštena za potrebe Direktive 2006/43/EZ ⁽¹⁾ Europskog parlamenta i Vijeća, koja u investicijskom društvu, uređenom tržištu ili pružatelju usluga dostave podataka provodi zadaće opisane u članku 34. Direktive Vijeća 2013/34/EU ili članku 73. Direktive 2009/65/EZ, ili bilo koje zakonom propisane zadaće, dužna bez odgode prijaviti nadležnim tijelima svaku činjenicu ili odluku koja se odnosi na to društvo, a o kojoj je dobila saznanja tijekom izvršavanja te zadaće, a koja:

(a) predstavlja bitno kršenje zakona i drugih propisa koji uređuju uvjete za izdavanje odobrenja za rad ili koji posebno uređuju obavljanje djelatnosti investicijskih društava;

(b) utječe na trajno poslovanje investicijskih društava;

(c) dovode do odbijanja potvrđivanja financijskih izvještaja ili do izražavanja rezerve.

Ta je osoba, nadalje, dužna prijaviti svaku činjenicu ili odluku o kojoj je dobila saznanja tijekom izvršavanja zadaća iz prvog podstavka u nekom poduzeću koje je usko povezano s investicijskim društvom u kojem izvršava tu zadaću.

2. Kada osobe ovlaštene u okviru Direktive 2006/43/EZ u dobroj vjeri nadležnim tijelima objave činjenice i odluke iz stavka 1., to ne predstavlja kršenje ograničenja o objavi informacija koje je definirano ugovorom ili zakonima i te osobe ne podliježu odgovornosti bilo koje vrste.

*Članak 78.***Zaštita podataka**

Obrada osobnih podataka sakupljenih pri obavljanju ili za obavljanje nadzornih ovlasti uključujući istražne ovlasti u skladu s ovom Direktivom izvršavaju se u skladu s nacionalnim pravom koji provodi Direktivu 95/46/EZ i s Uredbom (EZ) br. 45/2011 kada je to primjenjivo.

*POGLAVLJE II.***Suradnja među nadležnim tijelima država članica i suradnja s ESMA-om***Članak 79.***Obveza suradnje**

1. Nadležna tijela iz različitih država članica međusobno surađuju uvijek kada je to potrebno u svrhu izvršavanja njihovih zadaća po ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014, koristeći se ovlastima utvrđenima u ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014 ili nacionalnom pravu.

Ako su države članice izabrale, u skladu s člankom 70., odrediti kaznene sankcije za kršenje odredaba iz tog članka, moraju osigurati postojanje odgovarajućih mjera tako da nadležna tijela imaju sve potrebne ovlasti da se povežu sa sudskim vlastima u okviru njihove nadležnosti kako bi primili određene informacije vezane za kaznene istrage ili sudske postupke pokrenute zbog mogućih kršenja ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014 te kako bi te podatke dostavili drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, s ciljem ispunjenja svoje obveze da surađuju međusobno i s ESMA-om za potrebe ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014.

⁽¹⁾ Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87).

Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica. Posebno, razmjenjuju informacije i surađuju u svim istragama ili nadzornim aktivnostima.

Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica radi olakšavanja ubiranja novčanih sankcija.

Radi olakšavanja i ubrzanja suradnje, a posebno radi razmjene informacija, države članice imenuju jedno nadležno tijelo kao kontaktno mjesto za potrebe ove Direktive i ove Uredbe (EU) br. 600/2014. Države članice dostavljaju Komisiji, ESMA-i i drugim državama članicama imena nadležnih tijela određenih za primanje zahtjeva za razmjenu informacija ili suradnjom sukladno ovom stavku. ESMA objavljuje i ažurira popis tih nadležnih tijela na svojoj internetskoj stranici.

2. Kada, uzimajući u obzir stanje na tržištu vrijednosnih papira u državi članici domaćinu, djelovanja mjesta trgovanja koje je uspostavilo aranžmane u državi članici domaćinu postanu veoma bitne za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u toj državi članici domaćinu, matična i domaćinska nadležna tijela mjesta trgovanja uspostavljaju razmjerne aranžmane za suradnju.

3. Države članice poduzimaju potrebne administrativne i organizacijske mjere za olakšavanje pružanja pomoći prema stavku 1.

Nadležna tijela mogu koristiti svoje ovlasti u svrhu suradnje, čak i kad aktivnost koja je predmet istrage ne predstavlja kršenje propisa koji su na snazi u toj državi članici.

4. Kad nadležno tijelo ima opravdane razloge za sumnju da tijela koja ne podliježu njegovom nadzoru provode ili su provela radnje na području druge države članice koje su u suprotnosti s odredbama ove Direktive ili Uredbe (EU) br. 600/2014, ono o tome što detaljnije obavješćuje nadležno tijelo druge države članice i ESMA-u. Obaviješteno nadležno tijelo poduzima odgovarajuće radnje. Obavješćuje nadležno tijelo koje ga je obavijestilo i ESMA-u o ishodu radnje i, u najvećoj mogućoj mjeri, o značajnom privremenom razvoju događaja. Ovaj stavak ne dovodi u pitanje ovlasti nadležnog tijela koje je dostavilo obavijest.

5. Ne dovodeći u pitanje stavke 1. i 4. nadležna tijela obavještavaju ESMA-u i druga nadležna tijela o detaljima:

(a) svih zahtjeva za smanjenje veličine pozicije ili izloženosti sukladno članku 69. stavku 2. točki (o);

(b) svih ograničenja mogućnosti da osobe zaključe robnu izvedenicu sukladno članku 69. stavku 2. točki (p).

Obavijest uključuje, kad je relevantno, pojedinosti zahtjeva sukladno članku 69. stavku 2. točki (j) uključujući identitet osobe ili osoba na koje je bila naslovljena i razloge za nju, kao i područje primjene ograničenja uvedenih sukladno članku 69. stavku 2. točki (p), uključujući dotičnu osobu, primjenjive financijske instrumente, sva ograničenja na veličinu pozicije koju osoba može držati u svakom trenutku, sva izuzeća tome dodijeljena u skladu s člankom 57. i razlozi toga.

Obavijest se izdaje najmanje 24 sata prije no što radnje ili mjere trebaju stupiti na snagu. U iznimnim okolnostima nadležno tijelo može izdati obavijest u roku kraćem od 24 sata prije no što mjera treba stupiti na snagu u slučajevima kada nije moguće izdati obavijest u roku od 24 sata.

Nadležno tijelo države članice koje zaprimi obavijest po ovom stavku može poduzeti mjere u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom (o) ili (p) ako se uvjeri da je mjera nužna za postizanje cilja drugog nadležnog tijela. Nadležno tijelo također izdaje obavijest u skladu s ovim stavkom ako predlaže poduzimanje mjera.

Kada se radnja prema točkama (a) ili (b) prvog podstavka ovog stavka odnosi na veleprodajne energetske proizvode, nadležno tijelo također obavještava Agenciju za suradnju energetskih regulatora (ACER) osnovanu na temelju Uredbe (EZ) br. 713/2009.

6. U vezi s emisijskim jedinicama, nadležna tijela surađuju s javnim tijelima nadležnima za nadzor promptnih tržišta i tržišta dražbi te nadležnim tijelima, administratorima registra i drugim javnim tijelima nadležnima za nadzor usklađenosti po Direktivi 2003/87/EZ kako bi osigurala da mogu dobiti konsolidirani pregled tržišta emisijskih jedinica.

7. U vezi s poljoprivrednim robnim izvedenicama, nadležna tijela izvješćuju javna tijela nadležna za nadzor, upravljanje i uređenje poljoprivrednih tržišta prema Uredbi (EU) br. 1308/2013 te se s njima savjetuju.

8. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 89. radi utvrđivanja kriterija prema kojima se smatra da je djelovanje mjesta trgovanja u državi članici domaćinu od bitne važnosti za funkcioniranje tržišta vrijednosnih papira i zaštitu ulagatelja u toj državi članici domaćinu.

9. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za aranžmane suradnje iz stavka 2.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt tih provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 80.

Suradnja između nadležnih tijela u nadzornim aktivnostima, za izravni nadzor ili istrage

1. Nadležno tijelo jedne države članice može zatražiti suradnju od nadležnog tijela druge države članice u nadzornim aktivnostima, izravnom nadzoru ili istrazi. Ako je investicijsko društvo član ili sudionik uređenog tržišta s udaljenim pristupom, nadležno tijelo uređenog tržišta može odlučiti hoće li mu se izravno obratiti i u tom će slučaju shodno tomu obavijestiti nadležno tijelo matične države članice člana ili sudionika s udaljenim pristupom.

Ako nadležno tijelo primi zahtjev vezano uz izravni nadzor ili istragu, u okviru svojih ovlasti ono:

(a) samo provodi nadzor ili istragu;

(b) omogućuje tijelu koje je postavilo zahtjev da provede nadzor ili istragu.

(c) omogućuje revizorima ili stručnjacima da provedu nadzor ili istragu.

2. S ciljem objedinjavanja nadzornih praksi, ESMA može sudjelovati u aktivnostima kolegija nadzornika, uključujući izravne nadzore ili istrage, koje zajednički provode dvoje ili više nadzornih tijela u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se odredilo koje se informacije trebaju razmjenjivati između nadležnih tijela kod suradnje u nadzornim aktivnostima, izravnom nadzoru i istragama.

ESMA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda dostavlja Komisiji do 3. srpnja 2015.

Komisiji se delegiraju ovlasti da donese regulatorne tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za suradnju nadležnih tijela u nadzornim aktivnostima, izravnom nadzoru i istragama.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 81.

Razmjena informacija

1. Nadležna tijela država članica koja su imenovana kao kontaktno mjesto za potrebe ove Direktive i Uredbe (EU) br. 600/2014 u skladu s člankom 79. stavkom 1. ove Direktive trebaju bez odgode jedno drugome dostaviti informacije potrebne za izvršavanje zadaća nadležnih tijela određenih u skladu s člankom 67. stavkom 1. ove Direktive i utvrđenih u odredbama donesenima sukladno ovoj Direktivi i Uredbi (EU) br. 600/2014.

Nadležna tijela koja razmjenjuju informacije s drugim nadležnim tijelima prema ovoj Direktivi ili Uredbi (EU) br. 600/2014 mogu naznačiti prilikom komunikacije da se te informacije ne smiju otkrivati bez njihove izričite suglasnosti, u kojem se slučaju te informacije mogu razmijeniti samo u svrhu za koju su ta tijela dala suglasnost.

2. Nadležno tijelo imenovano kao kontaktno mjesto u skladu s člankom 79. stavkom 1. može tijelima iz članka 67. stavka 1. prenijeti informacije koje je primilo prema stavku 1. ovog članka te prema člancima 77. i 88. Ta tijela ne smiju prenositi podatke drugim tijelima ili fizičkim ili pravnim osobama bez izričite suglasnosti nadležnih tijela koja su podatke dostavila i samo u svrhu za koju su ta tijela dala suglasnost, osim u opravdanim slučajevima. U ovom zadnjem slučaju, kontaktno mjesto odmah obavješćuje kontaktno mjesto koje je poslalo informacije.

3. Nadležna tijela iz članka 71., ostala tijela, fizičke i pravne osobe koje su primile povjerljive informacije po stavku 1. ovog članka ili po člancima 77. i 88., mogu ih koristiti samo u izvršavanju svojih zadaća, i to:

(a) za provjeru jesu li ispunjeni uvjeti za početak poslovanja investicijskih društava i za lakše praćenje obavljanja tog poslovanja na nekonsolidiranoj ili konsolidiranoj osnovi, posebno u vezi sa zahtjevima o adekvatnosti kapitala izrečenih Direktivom 2013/36/EU, administrativnih i računovodstvenih postupaka i mehanizama unutarnje kontrole;

(b) za praćenje pravilnog funkcioniranja mjesta trgovanja;

(c) radi izricanja sankcija;

(d) u žalbama na rješenje na odluke nadležnih tijela;

(e) u sudskim postupcima na temelju članka 74.;

(f) u izvansudskim mehanizmima za pritužbe ulagatelja predviđenima u članku 75.

4. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za razmjenu informacija.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

5. Niti ovaj članak ni članci 76. ili 88. ne sprečavaju nadležno tijelo da ESMA-i, Europskom odboru za sistemske rizike, središnjim bankama, Europskom sustavu središnjih banaka i Europskoj središnjoj banci u svojstvu monetarnih vlasti i, kada je to primjereno, drugim javnim tijelima nadležnima za nadzor nad sustavom plaćanja i namire, prenese povjerljive informacije namijenjene izvršavanju njihovih zadaća. Isto tako, takva tijela ne sprečavaju se u prenošenju nadležnim tijelima informacija koje su im potrebne u svrhu izvršavanja njihovih zadaća predviđenih ovom Direktivom ili Uredbom (EU) br. 600/2014.

Članak 82.

Obvezujuće posredovanje

1. Nadležna tijela mogu uputiti ESMA-i situacije u kojima je zahtjev vezan uz niže navedeno odbijen ili se po njemu nije postupalo u prihvatljivom roku:

(a) provođenje nadzorne aktivnosti, izravnog nadzora ili istrage, kako je predviđeno člankom 80.; ili

(b) razmjena informacija kako je predviđeno člankom 81.

2. U slučajevima iz stavka 1., ESMA može djelovati u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ne dovodeći u pitanje mogućnost za odbijanje djelovanja po zahtjevu za informacijama kako je predviđeno člankom 83 ove Direktive i mogućnost da ESMA djeluje u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 83.

Odbijanje suradnje

Nadležno tijelo može odbiti zahtjev za suradnjom u izvršavanju istrage, izravnog nadzora ili nadzornih aktivnosti predviđenih u članku 84. ili odbiti razmjenu informacija predviđenu u članku 81. samo ako:

(a) Su sudski postupci već pokrenut protiv istih osoba i na temelju istih radnji pred tijelima države članice o kojoj je riječ;

(b) Je pravomoćna presuda protiv istih osoba i na temelju istih radnji već donesena u državi članici o kojoj je riječ.

U slučaju odbijanja suradnje, nadležno tijelo o tome obavješćuje nadležno tijelo koje je zatražilo suradnju i ESMA-u te dostavlja što detaljnije informacije.

Članak 84.**Savjetovanje prije odobrenja**

1. Potrebno je savjetovanje s nadležnim tijelima drugih uključenih država članica prije izdavanja odobrenja investicijskom društvu kojeg opisuje bilo koja od idućih točaka:

- (a) društvo kći investicijskog društva ili tržišnog operatera ili kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici;
- (b) društvo kći matičnog društva investicijskog društva ili kreditne institucije kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici;
- (c) pod kontrolom istih fizičkih ili pravnih osoba koje kontroliraju investicijsko društvo ili kreditnu instituciju kojima je izdano odobrenje za rad u drugoj državi članici.

2. Potrebno je savjetovanje s nadležnim tijelom države članice odgovornim za nadzor kreditnih institucija ili osiguravajućih društava prije izdavanja odobrenja investicijskom društvu ili tržišnom operateru kojeg opisuje bilo koja od idućih točki:

- (a) društvo kći kreditne institucije ili osiguravajuća društva kojima je izdano odobrenje za rad u Uniji;
- (b) društvo kći matičnog društva kreditne institucije ili osiguravajućeg društva kojima je izdano odobrenje za rad u Uniji;
- (c) pod kontrolom iste fizičke ili pravne osobe koja kontrolira kreditnu instituciju ili osiguravajuće društvo kojima je izdano odobrenje za rad u Uniji.

3. Relevantna nadležna tijela iz stavaka 1. i 2. posebno se međusobno konzultiraju prilikom procjene primjerenosti dioničara ili članova i ugleda i iskustva osoba koje stvarno vode poslovanje, a koje su uključene u upravljanje drugim subjektom unutar iste grupe. Razmjenjuju sve informacije o primjerenosti dioničara i članova te o ugledu i iskustvu osoba koje stvarno vode poslovanje koji su od važnosti za druga uključena nadležna tijela prilikom izdavanja odobrenja i stalne provjere usklađenosti s uvjetima djelovanja.

4. ESMA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za savjetovanje drugih nadležnih tijela prije izdavanja odobrenja.

ESMA Komisiji dostavlja taj nacrt provedbenih tehničkih standarda do 3. siječnja 2016.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 85.**Ovlasti država članica domaćina**

1. Države članice domaćini osiguravaju da nadležna tijela mogu u statističke svrhe zatražiti da im sva investicijska društva s podružnicama na njihovom području podnose periodička izvješća o poslovanju tih podružnica.

2. U izvršavanju svojih ovlasti po ovoj Direktivi, države članice domaćini osiguravaju da nadležna tijela mogu zahtijevati od podružnica investicijskih društava da im dostave informacije potrebne za praćenje njihove usklađenosti sa standardima koje je utvrdila država članica domaćin, a koji se odnose na njih, u slučajevima predviđenima u članku 35. stavku 8. Ovi zahtjevi ne mogu biti stroži od onih koje ista država članica nameće društvima osnovanim za praćenje njihove usklađenosti s istim standardima.

Članak 86.

Mjere predostrožnosti koje poduzimaju države članice domaćini

1. Ako nadležno tijelo države članice domaćina ima jasne i očite razloge za vjerovanje da investicijsko društvo koje na njezinom području posluje na temelju slobode pružanja usluga krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi, ili da investicijsko društvo koje ima podružnicu na njezinom području krši obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi, a kojima se ne prenose ovlasti na nadležno tijelo države članice domaćina, o svojim otkrićima obavješćuje nadležno tijelo matične države članice.

Ako, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice ili zato što se mjere pokažu nedovoljnima, investicijsko društvo nastavlja raditi na način koji očito šteti interesima ulagatelja države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta, primjenjuje se sljedeće:

- (a) nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice, nadležno tijelo države članice domaćina poduzima sve primjerene mjere koje su potrebne za zaštitu ulagatelja i uredno funkcioniranje tržišta, što uključuje mogućnost sprečavanja investicijskih društava koja djeluju na takav štetan način u pokretanju daljnjih transakcija na njihovom području. Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode treba obavijestiti o tim mjerama; te
- (b) Nadležno tijelo države članice domaćina može to pitanje uputiti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Ako nadležno tijelo države članice domaćina utvrdi da investicijsko društvo koje na njezinom području ima podružnicu krši zakone ili druge propise donesene u toj državi članici sukladno odredbama ove Direktive koje daju ovlasti nadležnim tijelima države članice domaćina, ta nadležna tijela traže da dotično investicijsko društvo prekine protupropisno postupanje.

Ako dotično investicijsko društvo ne udovolji ovom zahtjevu, nadležno tijelo države članice domaćina poduzima odgovarajuće mjere s ciljem da osigura da to investicijsko društvo prekine protupropisno postupanje. Priroda tih mjera dostavlja se nadležnim tijelima matične države članice.

Ako, unatoč mjerama koje poduzme država članica domaćin, investicijsko društvo i dalje krši zakonske ili regulatorne odredbe iz prvog podstavka koje su na snazi u državi članici domaćinu, nadležno tijelo države članice domaćina, nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice, poduzima odgovarajuće mjere koje su potrebne za zaštitu ulagatelja i uredno funkcioniranje tržišta. Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode treba obavijestiti o tim mjerama.

Nadalje, nadležno tijelo države članice domaćina može to pitanje uputiti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. Ako nadležno tijelo države članice domaćina uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a ima jasne i opravdane razloge za pretpostavku da uređeno tržište, MTP ili OTP krše obveze koje proizlaze iz odredbi donesenih sukladno ovoj Direktivi, svoja otkrića upućuje nadležnom tijelu matične države članice uređenog tržišta, MTP-a ili OTP-a.

Ako, unatoč mjerama koje je nadležno tijelo matične države članice poduzelo ili zato što se te mjere pokažu neadekvatnima, uređeno tržište ili MTP ili OTP nastave raditi na način koji očito šteti interesima ulagatelja države članice domaćina ili urednom funkcioniranju tržišta, nadležno tijelo države članice domaćina, nakon obavješćivanja nadležnog tijela matične države članice, poduzima odgovarajuće mjere radi zaštite ulagatelja i urednog funkcioniranja tržišta, koje uključuju mogućnost zabrane da uređeno tržište ili MTP ili OTP stavljaju svoje aranžmane na raspolaganje članovima s udaljenim pristupom ili sudionicima osnovanim u državi članici domaćinu. Komisiju i ESMA-u bez neopravdane odgode treba obavijestiti o tim mjerama.

Nadalje, nadležno tijelo države članice domaćina može to pitanje uputiti ESMA-i, koja može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Sve mjere donesene sukladno stavcima 1., 2. ili 3., koje uključuju sankcije ili ograničenja u vezi poslovanja investicijskog društva ili uređenog tržišta, moraju biti primjereno obrazložene i dostavljene dotičnom investicijskom društvu ili uređenom tržištu.

Članak 87.

Suradnja i razmjena informacija s ESMA-om

1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Direktive, u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.

2. Nadležna tijela bez neopravdane odgode osiguravaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njenih zadaća po ovoj Direktivi i po Uredbi (EU) br. 600/2014 te u skladu s člankom 35. i 36. prema Uredbi (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE III.

Suradnja s trećim zemljama

Članak 88.

Razmjena informacija s trećim zemljama

1. Države članice i, u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) br. 1095/2010, ESMA mogu sklapati sporazume o suradnji kojima se uređuje razmjena informacija s nadležnim tijelima trećih zemalja samo ako otkrivene informacije podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne koja je najmanje istovjetna onoj iz članka 76. Takva razmjena informacija mora biti namijenjena izvršavanju zadaća tih nadležnih tijela.

Država članica prenosi osobne podatke trećoj zemlji u skladu s poglavljem IV. Direktive 95/46/EZ.

ESMA prenosi osobne podatke trećoj zemlji u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 45/2001.

Države članice i ESMA mogu sklapati sporazume o suradnji kojima se uređuje razmjena informacija s vlastima, tijelima, fizičkim ili pravnim osobama trećih zemalja odgovornima za jednu ili više sljedećih radnji:

(a) nadzor kreditnih institucija, drugih financijskih institucija, osiguravajućih društava i nadzor financijskih tržišta;

(b) likvidaciju i stečaj investicijskih društava i slične postupke;

- (c) provođenje zakonom propisane revizije financijskih izvještaja investicijskih društava i drugih financijskih institucija, kreditnih institucija i osiguravajućih društava u okviru izvršavanja njihove nadzorne zadaće, ili onih koji upravljaju programima kompenzacije u okviru izvršavanja njihovih zadaća;
- (d) nadzor tijela uključenih u likvidaciju ili stečaj investicijskih društava i ostalih sličnih postupaka;
- (e) nadzor osoba koje su odgovorne za provođenje zakonom propisane revizije financijskih izvještaja osiguravajućih društava, kreditnih institucija, investicijskih društava i drugih financijskih institucija;
- (f) nadzor osoba koje su aktivne na tržištima emisijskih jedinica za potrebe osiguravanja konsolidiranog pregleda financijskih i promptnih tržišta;
- (g) nadzor osoba koje su aktivne na tržištima poljoprivrednih robnih izvedenica za potrebe osiguravanja konsolidiranog pregleda financijskih i promptnih tržišta.

Sporazume o suradnji iz trećeg podstavka može se sklopiti samo ako otkrivene informacije podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne koja je najmanje istovjetna onoj iz članka 76. Takva razmjena informacija mora biti namijenjena izvršavanju zadaća tih tijela, fizičkih ili pravnih osoba. Ako sporazum o suradnji uključuje prijenos osobnih podataka od strane države članice, mora biti u skladu s poglavljem IV. Direktive 95/46/EZ i Uredbom (EZ) br. 45/2001 u slučaju da je ESMA uključena u prijenos.

2. Informacije koje potječu iz druge države članice ne mogu se objaviti bez izričite suglasnosti nadležnih tijela koje su ih prenijele i, kada je to primjereno, isključivo u svrhu za koju su ta nadležna tijela dala suglasnost. Ista se odredba primjenjuje i na informacije koje daju nadležna tijela trećih zemalja.

GLAVA VII.

DELEGIRANI AKTI

POGLAVLJE 1.

Delegirani akti

Članak 89.

Izvršavanje ovlasti delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 3., članka 4. stavka 1. podstavka 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavka 13., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 52. stavka 4. članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. dodjeljuje se na neodređeno razdoblje počevši od 2. srpnja 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3., članka 4. stavka 1. drugog podstavka točke 2, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavka 13., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4. članka 33. stavka 8., članka 52. stavka 4. članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8.. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen sukladno članku 2. stavku 3., članku 4. stavku 1. drugom podstavku točki 2., članku 4. stavku 2., članku 13. stavku 1., članku 16. stavku 12., članku 23. stavku 4., članku 24. stavku 13., članku 25. stavku 8., članku 27. stavku 9., članku 28. stavku 3., članku 30. stavku 5., članku 31. stavku 4., članku 32. stavku 4., članku 33. stavku 8., članku 52. stavku 4. članku 54. stavku 4., članku 58. stavku 6., članku 64. stavku 7., članku 65. stavku 7. i članku 79. stavku 8. stupa na snagu samo ako Europski parlament i Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

Izvjешća i pregled

1. Prije 3. ožujka 2019. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o:

(a) funkcioniranju OTF-ova, uključujući njihovo određeno korištenje trgovanja za vlastiti račun uparivanjem naloga, uzimajući u obzir nadzorna iskustva koja su stekla nadležna tijela, broj OTP-ova kojima je izdano odobrenje za rad u Uniji i njihov tržišni udjel te posebno ispitujući je li potrebno prilagoditi definiciju OTP-a ili je li opseg instrumenata koje pokriva kategorija OTP i dalje primjeren;

(b) funkcioniranju sustava za rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća, uzimajući u obzir broj MTP-ova registriranih kao rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća, broj izdavatelja prisutnih na njima te relevantne volumene trgovanja;

Posebno, izvješće ocjenjuje ostaje li prag iz članka 33. stavka 3. točke (a) primjereni minimum za dostizanje ciljeva za rastuća tržišta malih i srednjih poduzeća kao što je navedeno u ovoj Direktivi;

(c) učinku zahtjeva koji se odnose na algoritamsko trgovanje uključujući visokofrekventno algoritamsko trgovanje;

(d) iskustvu s mehanizmom za zabranu određenih proizvoda ili praksi, uzimajući u obzir učestalost aktivacije tih mehanizama te njihove učinke;

(e) primjeni administrativnih i kaznenih sankcija te posebno potrebi za dodatnim usklađivanjem administrativnih sankcija utvrđenih za kršenje zahtjeva utvrđenih u ovoj Direktivi i Uredbi (EU) br. 600/2014;

(f) učinku primjene ograničenja pozicije i upravljanja pozicijom na likvidnost, zlouporabu tržišta te uredno formiranje cijena i uvjete namire na tržištima robnih izvedenica;

(g) razvoju cijena za transparentnost podataka prije trgovanja i poslije trgovanja od uređenih tržišta, MTP-ova, OTP-ova, APA-a;

(h) učinku zahtjeva za otkrivanjem svih naknada, provizija i nenovčanih koristi povezanih s pružanjem investicijske usluge ili pomoćne usluge klijentima u skladu s člankom 24. stavkom 9., uključujući učinak na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta u odnosu na prekogranično pružanje usluge investicijskog savjetovanja.

2. Komisija, nakon savjetovanja s ESMA-om, Europskom parlamentu i Vijeću predstavlja izvješća o funkcioniranju konsolidiranih podataka uspostavljenih u skladu s glavom V. Izvješće iz članka 65. stavka 1. predstavlja se do 3. rujna 2018. Izvješće iz članka 65. stavka 2. predstavlja se do 3. rujna 2020.

Izvešća iz prvog podstavka ocjenjuju funkcioniranje konsolidiranih podataka prema sljedećim kriterijima:

- (a) dostupnost i pravovremenost post-trgovinskih podataka u konsolidiranom formatu obuhvaćajući sve transakcije, bez obzira jesu li one izvršene na mjestima trgovanja ili nisu;
- (b) dostupnost i pravovremenost potpunih i djelomičnih post-trgovinskih podataka koje su visoke kvalitete, u oblicima koji su lako dostupni i upotrebljivi sudionicima tržišta i dostupni na razumnoj komercijalnoj osnovi.

Kada Komisija zaključi da CTP-ovi nisu pružali informacije na način koji ispunjava kriterije utvrđene u drugom podstavku, Komisija svoje izvješće popraćuje zahtjevom da ESMA pokrene izravnu pogodbu za imenovanje, putem postupka javne nabave kojeg vodi ESMA, trgovačkog subjekta koji upravlja konsolidiranim podacima. ESMA pokreće postupak nakon zaprimanja zahtjeva Komisije po uvjetima koji su određeni u zahtjevu Komisije te u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

3. Kada se pokrene postupak iz 2. stavka Komisija je ovlaštena prihvatiti delegirane akte u skladu s člankom 89. kojim se mijenjaju članci 59. do 65. te odjeljkom D Priloga I. ovoj Direktivi te članku 2. stavku 1. točki 19. Uredbe (EU) br. 600/2014, određujući mjere radi:

- (a) određivanja trajanja ugovora trgovačkog subjekta koji upravlja konsolidiranim podacima te postupka i uvjeta za obnavljanje ugovora te pokretanje nove javne nabave;
- (b) osiguravanja da trgovački subjekt koji upravlja konsolidiranim podacima to radi na isključivoj osnovi i da nijedan drugi subjekt nije ovlašten kao CTP u skladu s člankom 59.;
- (c) davanja ESMA-i ovlaštenja da osigura da trgovački subjekt koji upravlja konsolidiranim podacima, a imenovan je putem javnog natječaja, poštuje uvjete natječaja;
- (d) osiguravanja da su post-trgovinski podaci koje pruža trgovački subjekt koji upravlja konsolidiranim podacima visoke kvalitete;
- (e) osiguravanja da se post-trgovinski podaci pružaju na razumnoj komercijalnoj osnovi, i na konsolidiranoj i na nekonsolidiranoj osnovi, te da ispunjavaju potrebe korisnika tih informacija širom Unije;
- (f) osiguravanja da mjesto trgovanja i APA-e čine svoje podatke o trgovanju dostupne trgovačkom subjektu koji upravlja konsolidiranim podacima koji je imenovan putem postupka javne nabave koju vodi ESMA po razumnom trošku;
- (g) određivanja aranžmana primjenjivih ako trgovački subjekt koji upravlja konsolidiranim podacima, a imenovan je putem javnog natječaja, ne ispuniti uvjete natječaja;
- (h) određivanja aranžmana po kojima CTP-ovi ovlašteni člankom 59. mogu nastaviti upravljati konsolidiranim podacima ako ovlaštenje predviđeno u točki (b) nije korišteno, ili ako niti jedan subjekt nije imenovan putem javne nabave, sve dok se ne dovrši nova javna nabava i neki trgovački subjekt imenuje za upravljanje konsolidiranim podacima.

⁽¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012. str. 1).

4. Do 1. siječnja 2018. Komisija priprema izvješće, nakon savjetovanja s ESMA-om i ACER-om, u kojem ocjenjuje mogući učinak na cijene energije i funkcioniranje tržišta energije kao i izvedivost i koristi u pogledu smanjivanja rizika druge strane i sistemskih rizika te izravnim troškovima ugovora o izvedenicama na području energije iz C6 podložni obvezi poravnania iz članka 4. Uredbe (EU) br. 648/2012 tehnika ublažavanja rizika iz njezinog članka 11. stavka 3. te njihovo uključnje u izračunavanju praga poravnania sukladno njezinom članku 10.

Ako Komisija smatra da ne bi bilo izvedivo i korisno uključiti te ugovore, podnosi, ako je to primjereno, zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Vijeću. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 89.ove Direktive kako bi produžila razdoblje od 42 mjeseca iz članka 95. stavka 1. ove Direktive jedanput za dvije godine i još jedanput za godinu dana.

Članak 91.

Izmjene Direktive 2002/92/EZ

Direktiva 2002/92/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) Članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki 3. drugi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„S izuzećem poglavlja III. A ove Direktive, ako te poslove obavlja osiguravajuće društvo ili zaposlenik osiguravajućeg društva koje posluje pod odgovornošću osiguravajućeg društva, oni se neće smatrati posredovanjem u osiguranju ili distribucijom osiguranja”;

(b) dodaje se sljedeća točka:

„(13) Za potrebe poglavlja III. A, „investicijski proizvod koji se temelji na osiguranju” znači osiguravajući proizvod koji nudi vrijednost dospeloga duga ili otkupnu vrijednost osiguranja i kada je ta vrijednost dospeloga duga ili otkupna vrijednost osiguranja u potpunosti ili djelomično izložena, izravno ili neizravno, fluktuacijama tržišta te ne uključuje:

(a) proizvode neživotnog osiguranja iz Priloga I. Direktive 2009/238/EZ (kategorije neživotnog osiguranja);

(b) ugovore životnog osiguranja u kojima se koristi po ugovoru mogu isplatiti samo nakon smrti ili s obzirom na invalidnost uzrokovanu ozljedom, bolešću ili nemoći;

(c) mirovinske proizvode kojima je, prema nacionalnom pravu, priznato da im je prvotna svrha pružati ulagatelju dobit u mirovini, te koji ulagatelju daju pravo na određene koristi;

(d) službeno priznate programe profesionalne mirovine koji su u području primjene Direktive 2003/41/EZ ili Direktive 2009/138/EZ;

(e) pojedinačne mirovinske proizvode za koje je prema nacionalnom pravu potreban doprinos poslodavca i za koje poslodavac ili zaposlenik nemaju izbora što se tiče mirovinskog proizvoda ili pružatelja.”;

(2) Umeće se sljedeće poglavlje:

„**POGLAVLJE III.A**

Dodatni zahtjevi zaštite potrošača povezani s investicijskim proizvodima koji se temelje na osiguranju

Članak 13.a

Područje primjene

Podložno iznimci iz drugog podstavka članka 2. stavka 3., ovo poglavlje utvrđuje dodatne zahtjeve za aktivnosti posredovanja u osiguranju i izravnim prodajama koje izvršavaju osiguravajuća društva kada su izvršeni u vezi s prodajom investicijskih proizvoda koji se temelje na osiguranju. Te aktivnosti se nazivaju aktivnostima distribucije osiguranja.

Članak 13.b

Sprečavanje sukoba interesa

Posrednik u osiguranju ili osiguravajuće društvo je dužno održavati i imati učinkovite organizacijske i administrativne mjere za donošenje razumnih koraka oblikovanih da spriječe da sukob interesa, kao što je određen u članku 13.c, šteti interesima potrošača.

Članak 13.c

Sukobi interesa

1. Države članice zahtijevaju da posrednici u osiguranju ili osiguravajuća društva tijekom pružanja investicijskih ili pomoćnih usluga ili kombinacije tih usluga poduzmu sve odgovarajuće korake za utvrđivanje postojanja sukoba interesa koji se pojavljuje između njih, uključujući njihove upravitelje, zaposlenike i vezane posrednike u osiguranju ili svaku osobu izravno ili neizravno povezanu s njima preko kontrole, i njihovih klijenata ili između dva klijenta.

2. Ako organizacijske ili administrativne mjere koje su posrednici u osiguranju ili osiguravajuća društva poduzeli u skladu s člankom 13.b radi upravljanja sukobom interesa nisu dovoljne kako bi se u razumnoj mjeri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese klijenata, posrednici u osiguranju ili investicijska društva jasno otkrivaju vrstu i/ili izvore sukoba interesa klijentu prije sklapanja posla u njegovo ime.

3. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 13.e radi:

(a) utvrđivanja koraka koje je razumno očekivati da će posrednici u osiguranju ili osiguravajuća društva morati poduzeti za utvrđivanje, sprečavanje, upravljanje i otkrivanje sukoba interesa prilikom obavljanja aktivnosti distribucije osiguranja;

(b) uspostavljanja odgovarajućih kriterija za utvrđivanje vrsta sukoba interesa čije postojanje može naštetiti interesima potrošača ili potencijalnih potrošača investicijskog društva.

Članak 13.d

Opća načela i informacije za potrošače

1. Države članice osiguravaju da, prilikom izvršavanja aktivnosti distribucije osiguranja, posredovatelj u osiguranju ili osiguravajuće društvo djeluju iskreno, korektno i profesionalno u skladu s najboljim interesima potrošača.

2. Sve informacije, uključujući promidžbene sadržaje koje posrednik u osiguranju ili osiguravajuće društvo šalju potrošačima ili potencijalnim potrošačima, moraju biti korektni, jasni i ne smiju dovoditi u zabludu. Promidžbeni sadržaji moraju biti jasno prepoznatljivi kao takvi.

3. Države članice mogu zabraniti da posrednici u osiguranju ili osiguravajuća društva prihvaćaju ili primaju naknade, provizije ili svake novčane koristi koje im plati ili pruži svaka treća stranka ili osoba koja djeluje za račun treće stranke u vezi s distribucijom potrošačima investicijskih proizvoda koji se temelje na osiguranju.

Članak 13.e

Izvršavanje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast donošenja delegiranih akata iz članka 21. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje od 2. srpnja 2014.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 13.c. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na neki kasniji dan koji je naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim donese delegirani akt, Komisija istodobno o tome obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
5. Delegirani akt donesen sukladno članku 13.c stupa na snagu samo ako se tomu ne usprotive ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od obavješćivanja Europskog parlamenta i Vijeća o tom aktu ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće izvijestili Komisiju da se neće protiviti. To se razdoblje produžuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 92.

Izmjene Direktive 2011/61/EU

Direktiva 2011/61/EU mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavku 1. točki (r) dodaje se sljedeća podtočka:

„vii. Država članica, koja nije matična država članica u kojoj UAIF u EU-u pruža usluge iz članka 6. stavka 4.”;

2. Članak 33. mijenja se kako slijedi:

(a) Naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Uvjet upravljanja AIF-ima u EU-u osnovanima u drugim državama članicama te pružanja usluga u drugim državama članicama”;

(b) stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da UAIF u EU-u koji ima odobrenje za rad može, bilo izravno ili putem osnivanja podružnice:

(a) upravljati AIF-ima u EU-u osnovanima u drugoj državi članici, pod uvjetom da UAIF ima odobrenje za upravljanje tom vrstom AIF-a;

(b) pružati u drugoj državi članici usluge iz članka 6. stavka 4. za koje ima odobrenje za rad.

2. UAIF koji po prvi put namjerava pružati aktivnosti i usluge iz stavka 1. nadležnom tijelu svoje matične države članice dostavlja sljedeće informacije:

- (a) državu članicu u kojoj namjerava upravljati AIF-ima, izravno ili putem osnivanja podružnice i/ili pružiti usluge iz članka 6. stavka 4.;
- (b) poslovni plan u kojem se posebno navode usluge koje namjerava obavljati i/ili koji sadrži naznaku AIF-ova kojima namjerava upravljati.”.

Članak 93.

Prenošenje

1. Države članice donose i objavljuju, do 3. srpnja 2016., zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Države članice primjenjuju ove mjere od 3. siječnja 2017. osim odredaba koje prenose članak 65. stavak 2. koje se primjenjuju od 3. rujna 2018.

Kada države članice donose takve odredbe, te mjere sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se prilikom njihove službene objave uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. One također sadržavaju izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive koje se stavljaju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju način tog upućivanja te oblik navedene izjave.

2. Države članice primjenjuju mjere iz članka 92. od 3. srpnja 2015.

3. Države članice Komisiji i ESMA-i dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 94.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2004/39/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenim u dijelu A Priloga III.a., stavlja se izvan snage s učinkom od 3. siječnja 2017., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prijenos u nacionalno pravo direktiva navedenih u dijelu B Priloga III. ovoj Direktivi.

Upućivanja na Direktivu 2004/39/EZ ili na Direktivu 93/22/EEZ smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu ili na Uredbu (EU) br. 600/2014 i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga IV.

Upućivanja na pojmove definirane Direktivom 2004/39/EZ ili Direktivom 93/22/EEZ ili na članke tih direktiva smatraju se upućivanjima na istovjetne pojmove definirane ovom Direktivom ili na njezine članke.

Članak 95.

Prijelazne odredbe

1. Do 3. srpnja 2020.:

- (a) obveza poravnanja iz članka 4. Uredbe (EU) br. 648/2012 (EMIR) i tehnike za ublažavanje rizika iz članka 11. stavka 3. Uredbe (EU) br. 648/2012 ne primjenjuju se na ugovore o izvedenicama u području energije iz C6 koje su sklopile nefinancijske druge ugovorne strane koje ispunjavaju uvjete iz članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 ili nefinancijske druge ugovorne strane kojima je po prvi put izdano odobrenje za rad kao investicijska društva od 3. siječnja 2017.; te

(b) takvi ugovori o izvedenicama u području energije iz C6 ne smatraju se ugovorima o OTC izvedenicama u svrhe praga poravnaja iz članka 10. Uredbe (EU) br. 648/2012.

Ti ugovori o izvedenicama u području energije iz C6 koji imaju koristi od prijelaznog režima iz prvog podstavka podložni su svim drugim primjenjivim zahtjevima utvrđenima u Uredbi (EU) br. 648/2012.

2. Izuzeće iz stavka 1. ovog članka odobrava relevantno nadležno tijelo. Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u o ugovorima o izvedenicama u području energije iz C6 kojima je odobreno izuzeće u skladu sa stavkom 1. te ESMA na vlastitoj internetskoj stranici objavljuje popis tih ugovora o izvedenicama na području energije iz C6.

Članak 96.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 97.

Adresati

Ova Direktiva upućena je državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 15. svibnja 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

PRILOG I.

POPISI USLUGA, AKTIVNOSTI I FINANCIJSKIH INSTRUMENATA

ODJELJAK A

Investicijske usluge i aktivnosti

1. Zaprimanje i prijenos naloga u vezi jednog ili više financijskih instrumenata;
2. izvršavanje naloga za račun klijenata;
3. trgovanje za vlastiti račun;
4. upravljanje portfeljem;
5. investicijsko savjetovanje;
6. usluge pokroviteljstva financijskih instrumenata i/ili provedbe ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu otkupa;
7. usluge provedbe ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze otkupa;
8. upravljanje MTP-om;
9. upravljanje OTP-om.

ODJELJAK B

Pomoćne usluge

1. Pohrana i administriranje financijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući skrbništvo i povezane usluge kao što su upravljanje gotovinom/kolateralom izuzev održavanja računa vrijednosnih papira na najvišoj razini;
2. davanje kredita ili zajmova ulagatelju kako bi mu se omogućilo zaključenje transakcije s jednim ili više financijskih instrumenata, ako je u transakciju uključeno društvo koje odobrava zajam ili kredit;
3. savjetovanje društvima o strukturi kapitala, poslovnim strategijama i srodnim pitanjima te savjetovanje i usluge vezane uz spajanje i kupnju društava;
4. usluge deviznog poslovanja, ako su vezane uz pružanje investicijskih usluga;
5. investicijsko istraživanje i financijska analiza ili drugi oblici općih preporuka koje se odnose na transakcije s financijskim instrumentima;
6. usluge vezane za usluge pokroviteljstva;
7. Investicijske usluge i aktivnosti te pomoćne usluge iz odjeljaka A ili B Priloga I. koje se odnose na temeljnu imovinu izvedenica iz odjeljka C točaka 5., 6., 7. i 10., ako su povezane s pružanjem investicijskih ili pomoćnih usluga.

ODJELJAK C

Financijski instrumenti

1. Prenosivi vrijednosni papiri;
2. instrumenti tržišta novca;

3. udjeli u subjektima za zajednička ulaganja;
4. opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose, emisijske jedinice ili druge izvedene instrumente, financijske indekse ili financijske mjerne veličine koje se mogu namiriti fizički ili u novcu;
5. opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu i moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana izuzev zbog neplaćanja ili drugog razloga za raskid ugovora;
6. opcije, budućnosnice, zamjene i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uvjetom da ih se prodaje na uređenom tržištu, MTP-u ili OTP-u osim veleprodajnih energetskih proizvoda prodanih na OTP-u koji moraju biti fizički namireni;
7. opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori i svi drugi ugovori o izvedenicama koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički ako nije drukčije određeno u točki 6. ovog odjeljka te nisu za komercijalne svrhe, a imaju osobine drugih izvedenih financijskih instrumenata;
8. izvedeni instrumenti za prijenos kreditnog rizika;
9. financijski ugovori za razlike;
10. Opcije, budućnosnice, zamjene, ugovori s terminskim tečajem i svi drugi ugovori izvedenica koji se odnose na klimatske varijable, vozarine, emisijske jedinice, stope inflacije ili službene gospodarske statističke podatke koji se moraju namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana, izuzev zbog neplaćanja ili nekog drugog razloga za raskid ugovora, kao i svi drugi izvedeni financijski instrumenti koji se odnose na imovinu, prava, obveze, indekse i mjerne veličine koje inače nisu navedene u ovom odjeljku, a koji imaju osobine drugih izvedenih financijskih instrumenata s obzirom na to da li se, između ostalog, njima trguje na uređenom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
11. Emisijske jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica priznatih za usklađenost sa zahtjevima Direktive 2003/87/EZ (sustav trgovanja emisijama).

ODJELJAK D

Usluge dostave podataka

1. Upravljanje APA-om;
 2. Upravljanje CTP-om;
 3. Upravljanje ARM-om.
-

PRILOG II.

PROFESIONALNI KLIJENTI U SVRHU OVE DIREKTIVE

Profesionalni klijent je klijent koji posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilno procjenjivanje s time povezanih rizika. Kako bi ga se smatralo profesionalnim klijentom, klijent mora ispuniti sljedeće uvjete:

I. KATEGORIJE KLIJENATA KOJI SE MOGU SMATRATI PROFESIONALNIM ULAGATELJIMA

Svi sljedeći smatraju se profesionalnim ulagateljima u svim investicijskim uslugama i aktivnostima te financijskim instrumentima u svrhu ove Direktive.

1. Subjekti koji su obvezani imati odobrenje za rad ili biti uređeni kako bi djelovali na financijskim tržištima. Niže navedeni popis smatra se sveobuhvatnim u pogledu odobrenih subjekata koji izvršavaju karakteristične aktivnosti spomenutih subjekata: subjekti kojima je odobrenje za rad izdala država članica u na temelju neke direktive, subjekti kojima je odobrenje za rad izdala ili koje uređuje država članica bez upućivanja na neku direktivu te subjekti kojima je odobrenje za rad izdala ili ih uređuje treća zemlja:

- (a) kreditne institucije;
- (b) investicijska društva;
- (c) druge financijske institucije koje imaju odobrenje za rad ili su uređene;
- (d) osiguravajuća društva;
- (e) zajednički investicijski programi i upravljačka društva takvih programa;
- (f) mirovinski fondovi i upravljačka društva takvih fondova;
- (g) trgovci robom i robnim izvedenicama;
- (h) lokalni subjekti;
- (i) drugi institucionalni ulagatelji.

2. Velika poduzeća koja ispunjavaju dva od sljedećih uvjeta u pogledu veličine osnovi društva:

- ukupni iznos bilance: 20 000 000 EUR
- neto prihod: 40 000 000 EUR
- vlastita sredstva: 2 000 000 EUR

3. Nacionalne i regionalne vlade, uključujući javna tijela koja upravljaju javnim dugom na nacionalnoj ili regionalnoj razini, središnje banke, međunarodne i nadnacionalne institucije poput Svjetske banke, MMF-a, ESB-a, EIB-a i drugih sličnih međunarodnih organizacija.

4. Drugi institucionalni ulagatelji čija je glavna djelatnost ulaganje u financijske instrumente, uključujući subjekte koji se bave sekuritizacijom imovine ili drugim transakcijama financiranja.

Gore navedeni subjekti smatraju se profesionalnim ulagateljima. Mora im se, međutim, omogućiti da zatraže da se s njima postupa kao s malim ulagateljima, a investicijska društva se mogu složiti da pruže višu razinu zaštite. Ako je jedno od gore navedenih društava klijent investicijskog društva, investicijsko društvo mora ga obavijestiti prije svakog pružanja usluga da se, na temelju informacija dostupnih tom investicijskom društvu, klijent smatra profesionalnim klijentom i da će se s njime postupati kao takvim, osim ako su investicijsko društvo i klijent dogovorili drukčije. Investicijsko društvo mora također obavijestiti potrošača da on može zatražiti izmjenu dogovorenih uvjeta kako bi osigurao viši stupanj zaštite.

Odgovornost je klijenta, koji se smatra profesionalnim klijentom zatražiti višu razinu zaštite ako smatra da ne može pravilno procijeniti ili upravljati uključenim rizicima.

Viša razina zaštite pruža se kada klijent koji se smatra profesionalnim klijentom sklopi pisani sporazum s investicijskim društvom da se s njim neće postupati kao s profesionalnim ulagateljem za potrebe primjenjivog režima poslovanja. Takav dogovor određuje primjenjuje li se to za jednu ili više posebnih usluga ili transakcija ili za jednu ili više vrsta proizvoda ili transakcija.

II. KLIJENTI S KOJIMA SE NA ZAHTJEV MOŽE POSTUPATI KAO S PROFESIONALNIM ULAGATELJIMA

II.1. Identifikacijski kriteriji

Klijenti različiti od onih navedenih u odjeljku I., uključujući tijela javnog sektora, lokalne javne vlasti, općine i privatne individualne ulagatelje, mogu se također odreći dijela zaštite koju pružaju pravila poslovanja.

Investicijskim društvima se stoga dopušta da sa svim gore navedenim klijentima postupaju kao s profesionalnim ulagateljima pod uvjetom da su ispunjeni relevantni kriteriji i postupci. Kod tih klijenata se, međutim, ne kreće od pretpostavke da imaju znanje o tržištu i iskustvo usporedivo s onim koje imaju kategorije iz popisa u odjeljku I.

Svako takvo odricanje od zaštite koju pruža standardni režim poslovanja smatra se važećim samo ako odgovarajuća procjena stručnosti, iskustva i znanja klijenta, koju je obavilo investicijsko društvo, pruža, s obzirom na prirodu transakcija ili predviđenih usluga, dovoljnu sigurnost da je klijent sposoban donositi vlastite odluke o ulaganjima i razumjeti uključene rizike.

Test sposobnosti koji se primjenjuje na upravitelje i direktore subjekata ovlaštenima prema direktivama u području financija može se smatrati primjerom procjene stručnosti i znanja. U slučaju manjih subjekata, toj procjeni podliježe osoba koja ima odobrenje za izvršavanje transakcija za račun subjekta.

U tijeku te procjene moraju se, najmanje, zadovoljiti dva od sljedećih kriterija:

- klijent je na relevantnom tržištu tijekom četiri prethodna kvartala u prosjeku izvršio 10 značajnih transakcija po kvartalu,
- veličina klijentovog portfelja financijskih instrumenata, koja po definiciji sadrži gotovinske depozite i financijske instrumente, prelazi 500 000 EUR,
- klijent radi ili je radio u financijskom sektoru najmanje godinu dana u profesionalnoj ulozi, koja zahtijeva znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.

Države članice mogu donijeti posebne kriterije za procjenu stručnosti i znanja općina i lokalne javne vlasti koje zatraže da se s njima postupa kao s profesionalnim klijentom. Ti kriteriji mogu biti alternativa ili dodatak onima koji su navedeni u petom stavku.

II.2. Postupak

Ti klijenti mogu se odreći zaštite koja proizlazi iz pravila poslovnog ponašanja samo ako poštuju sljedeći postupak:

- moraju pismeno obavijestiti investicijsko društvo da žele da se s njima postupa kao s profesionalnim klijentima, bilo općenito ili u odnosu na neku posebnu investicijsku uslugu ili transakciju, ili vrstu transakcije ili proizvoda,
- investicijsko društvo mora ih pismeno jasno upozoriti o zaštitama i pravima ulagatelja na naknadu koje mogu izgubiti,
- moraju pismeno, u dokumentu odvojenom od ugovora, izjaviti da su svjesni posljedica gubitka takvih zaštita.

Prije prihvaćanja svakog zahtjeva za odricanjem, od investicijskih društava se mora zahtijevati da poduzmu sve razumne korake kako bi osigurali da klijent koji je tražio da se s njim postupa kao s profesionalnim klijentom ispunjava relevantne zahtjeve iz odjeljka II. točke 1.

Međutim, ako su klijenti već razvrstani kao profesionalci prema parametrima i postupcima sličnima onima gore, tada se njegov odnos s investicijskim društvom ne mijenja na temelju bilo kojeg novog pravila donesenog sukladno ovom Prilogu.

Društva moraju provesti odgovarajuće pisane interne poslovne politike i postupke za razvrstavanje klijenata. Profesionalni klijenti odgovorni su da informiraju investicijsko društvo o bilo kakvoj promjeni koja bi mogla utjecati na njihovo trenutno razvrstavanje. Ako, međutim, investicijsko društvo sazna da klijent više ne ispunjava početne uvjete, po kojima je bio prikladan za to da se s njime postupa kao s profesionalnim ulagateljem, investicijsko društvo poduzima odgovarajuće radnje.

PRILOG III.

DIO A

Direktiva stavljena izvan snage s popisom njezinih naknadnih izmjena

(iz članka 94.)

Direktiva 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 145, 30.4.2004., str. 1.)

Direktiva 2006/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 114, 27.4.2006., str. 60.)

Direktiva 2007/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 247, 21.9.2007., str. 1.)

Direktiva 2008/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 76, 19.3.2008., str. 33.)

Direktiva 2010/78/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 331, 15.12.2010., str. 120.)

DIO B

Popis rokova za prijenos u nacionalno pravo

(iz članka 94.)

Direktiva 2004/39/EZ

Razdoblje prenošenja 31. siječnja 2007.

Razdoblje provedbe 1. studenoga 2007.

Direktiva 2006/31/EZ

Razdoblje prenošenja 31. siječnja 2007.

Razdoblje provedbe 1. studenoga 2007.

Direktiva 2007/44/EZ

Razdoblje prenošenja 21. ožujka 2009.

Direktiva 2010/78/EZ

Razdoblje prenošenja 31. prosinca 2011.

—

PRILOG IV.

Korelacijske tablice iz članka 94.

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 1. stavak 1.	članak 1. stavak 1.	
članak 1. stavak 2.	članak 1. stavak 3.	
članak 2. stavak 1. točka (a)	članak 2. stavak 1. točka (a)	
članak 2. stavak 1. točka (b)	članak 2. stavak 1. točka (b)	
članak 2. stavak 1. točka (c)	članak 2. stavak 1. točka (c)	
članak 2. stavak 1. točka (d)	članak 2. stavak 1. točka (d)	
članak 2. stavak 1. točka (e)	članak 2. stavak 1. točka (f)	
članak 2. stavak 1. točka (f)	članak 2. stavak 1. točka (g)	
članak 2. stavak 1. točka (g)	članak 2. stavak 1. točka (h)	
članak 2. stavak 1. točka (h)	članak 2. stavak 1. točka (i)	
članak 2. stavak 1. točka (i)	članak 2. stavak 1. točka (j)	
članak 2. stavak 1. točka (j)	članak 2. stavak 1. točka (k)	
članak 2. stavak 1. točka (k)	članak 2. stavak 1. točka (i)	
članak 2. stavak 1. točka (l)	—	
članak 2. stavak 1. točka (m)	članak 2. stavak 1. točka (l)	
članak 2. stavak 1. točka (n)	članak 2. stavak 1. točka (m)	
članak 2. stavak 2.	članak 2. stavak 2.	
članak 2. stavak 3.	članak 2. stavak 4.	
članak 3. stavak 1.	članak 3. stavak 1.	
članak 3. stavak 2.	članak 3. stavak 3.	
članak 4. stavak 1. točka (1)	članak 4. stavak 1. točka (1)	
članak 4. stavak 1. točka (2)	članak 4. stavak 1. točka (2)	
članak 4. stavak 1. točka (3)	članak 4. stavak 1. točka (3)	
članak 4. stavak 1. točka (4)	članak 4. stavak 1. točka (4)	
članak 4. stavak 1. točka (5)	članak 4. stavak 1. točka (5)	
članak 4. stavak 1. točka (6)	članak 4. stavak 1. točka (6)	
članak 4. stavak 1. točka (7)	članak 4. stavak 1. točka (20)	
članak 4. stavak 1. točka (8)	članak 4. stavak 1. točka (7)	
članak 4. stavak 1. točka (9)	članak 4. stavak 1. točka (8)	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 4. stavak 1. točka (10)	članak 4. stavak 1. točka (9)	
članak 4. stavak 1. točka (11)	članak 4. stavak 1. točka (10)	
članak 4. stavak 1. točka (12)	članak 4. stavak 1. točka (11)	
članak 4. stavak 1. točka (13)	članak 4. stavak 1. točka (18)	
članak 4. stavak 1. točka (14)	članak 4. stavak 1. točka (21)	
članak 4. stavak 1. točka (15)	članak 4. stavak 1. točka (22)	
članak 4. stavak 1. točka (16)	članak 4. stavak 1. točka (14)	
članak 4. stavak 1. točka (17)	članak 4. stavak 1. točka (15)	
članak 4. stavak 1. točka (18)	članak 4. stavak 1. točka (44)	
članak 4. stavak 1. točka (19)	članak 4. stavak 1. točka (17)	
članak 4. stavak 1. točka (20)	članak 4. stavak 1. točka (55)	
članak 4. stavak 1. točka (21)	članak 4. stavak 1. točka (56)	
članak 4. stavak 1. točka (22)	članak 4. stavak 1. točka (26)	
članak 4. stavak 1. točka (23)	članak 4. stavak 1. točka (27)	
članak 4. stavak 1. točka (24)	članak 4. stavak 1. točka (28)	
članak 4. stavak 1. točka (25)	članak 4. stavak 1. točka (29)	
članak 4. stavak 1. točka (26)	članak 4. stavak 1. točka (30)	
članak 4. stavak 1. točka (27)	članak 4. stavak 1. točka (31)	
članak 4. stavak 1. točka (28)	članak 4. stavak 1. točka (32)	
članak 4. stavak 1. točka (29)	članak 4. stavak 1. točka (33)	
članak 4. stavak 1. točka (30)	članak 4. stavak 1. točka 35. podtočka (b)	
članak 4. stavak 1. točka (31)	članak 4. stavak 1. točka (35)	
članak 4. stavak 2.	članak 4. stavak 2.	
članak 5. stavak 1.	članak 5. stavak 1.	
članak 5. stavak 2.	članak 5. stavak 2.	
članak 5. stavak 3.	članak 5. stavak 3.	
članak 5. stavak 4.	članak 5. stavak 4.	
članak 5. stavak 5.	—	
članak 6. stavak 1.	članak 6. stavak 1.	
članak 6. stavak 2.	članak 6. stavak 2.	
članak 6. stavak 3.	članak 6. stavak 3.	
članak 7. stavak 1.	članak 7. stavak 1.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 7. stavak 2.	članak 7. stavak 2.	
članak 7. stavak 3.	članak 7. stavak 3.	
članak 7. stavak 4.	članak 7. stavci 4. i 5.	
članak 8. točka (a)	članak 8. točka (a)	
članak 8. točka (b)	članak 8. točka (b)	
članak 8. točka (c)	članak 8. točka (c)	
članak 8. točka (d)	članak 8. točka (d)	
članak 8. točka (e)	članak 8. točka (e)	
članak 9. stavak 1.	članak 9. stavci 1. i 3.	
članak 9. stavak 2.	članak 9. stavak 5.	
članak 9. stavak 3.	članak 9. stavak 4.	
članak 9. stavak 4.	članak 9. stavak 6.	
članak 10. stavak 1.	članak 10. stavak 1.	
članak 10. stavak 2.	članak 10. stavak 2.	
članak 10. stavak 3.	članak 11. stavak 1.	
članak 10. stavak 4.	članak 11. stavak 2.	
članak 10. stavak 5.	članak 11. stavak 3.	
članak 10. stavak 6.	članak 10. stavak 3., članak 11. stavak 4.	
članak 10.a stavak 1.	članak 12. stavak 1.	
članak 10.a stavak 2.	članak 12. stavak 2.	
članak 10.a stavak 3.	članak 12. stavak 3.	
članak 10.a stavak 4.	članak 12. stavak 4.	
članak 10.a stavak 5.	članak 12. stavak 5.	
članak 10.a stavak 6.	članak 12. stavak 6.	
članak 10.a stavak 7.	članak 12. stavak 7.	
članak 10.a stavak 8.	članak 12. stavci 8. i 9.	
članak 10.b stavak 1.	članak 13. stavak 1.	
članak 10.b stavak 2.	članak 13. stavak 2.	
članak 10.b stavak 3.	članak 13. stavak 3.	
članak 10.b stavak 4.	članak 13. stavak 4.	
članak 10.b stavak 5.	članak 13. stavak 5.	
članak 11.	članak 14.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 12.	članak 15.	
članak 13. stavak 1.	članak 16. stavak 1.	
članak 13. stavak 2.	članak 16. stavak 2.	
članak 13. stavak 3.	članak 16. stavak 3.	
članak 13. stavak 4.	članak 16. stavak 4.	
članak 13. stavak 5.	članak 16. stavak 5.	
članak 13. stavak 6.	članak 16. stavak 6.	
članak 13. stavak 7.	članak 16. stavak 8.	
članak 13. stavak 8.	članak 16. stavak 9.	
članak 13. stavak 9.	članak 16. stavak 11.	
članak 13. stavak 10.	članak 16. stavak 12.	
članak 14. stavak 1.	članak 18. stavak 1., članak 19. stavak 1.	
članak 14. stavak 2.	članak 18. stavak 2.	
članak 14. stavak 3.	članak 19. stavak 4.	
članak 14. stavak 4.	članak 18. stavak 3., članak 19. stavak 2.	
članak 14. stavak 5.	članak 18. stavak 6., članak 19. stavak 3.	
članak 14. stavak 6.	članak 18. stavak 8.	
članak 14. stavak 7.	članak 18. stavak 9.	
članak 15.	—	
članak 16. stavak 1.	članak 21. stavak 1.	
članak 16. stavak 2.	članak 21. stavak 2.	
članak 16. stavak 3.	—	
članak 17. stavak 1.	članak 22.	
članak 17. stavak 2.	—	
članak 18. stavak 1.	članak 23. stavak 1.	
članak 18. stavak 2.	članak 23. stavak 2.	
članak 18. stavak 3.	članak 23. stavak 4.	
članak 19. stavak 1.	članak 24. stavak 1.	
članak 19. stavak 2.	članak 24. stavak 3.	
članak 19. stavak 3.	članak 24. stavak 4.	
članak 19. stavak 4.	članak 25. stavak 2.	
članak 19. stavak 5.	članak 25. stavak 3.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 19. stavak 6.	članak 25. stavak 4.	
članak 19. stavak 7.	članak 25. stavak 5.	
članak 19. stavak 8.	članak 25. stavak 6.	
članak 19. stavak 9.	članak 24. stavak 6., članak 25. stavak 7.	
članak 19. stavak 10.	članak 24. stavak 13., članak 24. stavak 14., članak 25. stavak 8.	
članak 20.	članak 26.	
članak 21. stavak 1.	članak 27. stavak 1.	
članak 21. stavak 2.	članak 27. stavak 4.	
članak 21. stavak 3.	članak 27. stavak 5.	
članak 21. stavak 4.	članak 27. stavak 7.	
članak 21. stavak 5.	članak 27. stavak 8.	
članak 21. stavak 6.	članak 27. stavak 9.	
članak 22. stavak 1.	članak 28. stavak 1.	
članak 22. stavak 2.	članak 28. stavak 2.	
članak 22. stavak 3.	članak 28. stavak 3.	
članak 23. stavak 1.	članak 29. stavak 1.	
članak 23. stavak 2.	članak 29. stavak 2.	
članak 23. stavak 3.	članak 29. stavak 3.	
članak 23. stavak 4.	članak 29. stavak 4.	
članak 23. stavak 5.	članak 29. stavak 5.	
članak 23. stavak 6.	članak 29. stavak 6.	
članak 24. stavak 1.	članak 30. stavak 1.	
članak 24. stavak 2.	članak 30. stavak 2.	
članak 24. stavak 3.	članak 30. stavak 3.	
članak 24. stavak 4.	članak 30. stavak 4.	
članak 24. stavak 5.	članak 30. stavak 5.	
članak 25. stavak 1.		članak 24.
članak 25. stavak 2.		članak 25. stavak 1.
članak 25. stavak 3.		članak 26. stavci 1. i 2.
članak 25. stavak 4.		članak 26. stavak 3.
članak 25. stavak 5.		članak 26. stavak 7.
članak 25. stavak 6.		članak 26. stavak 8.

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 25. stavak 7.		članak 26. stavak 9.
članak 26. stavak 1.	članak 31. stavak 1.	
članak 26. stavak 2.	članak 31. stavci 2. i 3.	
članak 27. stavak 1.		članak 14. stavci od 1. do 5.
članak 27. stavak 2.		članak 14. stavak 6.
članak 27. stavak 3.		članak 15. stavci od 1. do 4.
članak 27. stavak 4.		članak 16.
članak 27. stavak 5.		članak 17. stavak 1.
članak 27. stavak 6.		članak 17. stavak 2.
članak 27. stavak 7.		članak 17. stavak 3.
članak 28. stavak 1.		članak 20. stavak 1.
članak 28. stavak 2.		članak 20. stavak 2.
članak 28. stavak 3.		članak 20. stavak 3.
članak 29. stavak 1.		članak 3. stavci 1., 2. i 3.
članak 29. stavak 2.		članak 4. stavci 1., 2. i 3.
članak 29. stavak 3.		članak 4. stavak 6.
članak 30. stavak 1.		članak 6. stavci 1. i 2.
članak 30. stavak 2.		članak 7. stavak 1.
članak 30. stavak 3.		članak 7. stavak 2.
članak 31. stavak 1.,	članak 34. stavak 1.	
članak 31. stavak 2.	članak 34. stavak 2.	
članak 31. stavak 3.	članak 34. stavak 3.	
članak 31. stavak 4.	članak 34. stavak 4.	
članak 31. stavak 5.	članak 34. stavak 6.	
članak 31. stavak 6.	članak 34. stavak 7.	
članak 31. stavak 7.	članak 34. stavci 8. i 9.	
članak 32. stavak 1.,	članak 35. stavak 1.	
članak 32. stavak 2.	članak 35. stavak 2.	
članak 32. stavak 3.	članak 35. stavak 3.	
članak 32. stavak 4.	članak 35. stavak 4.	
članak 32. stavak 5.	članak 35. stavak 5.	
članak 32. stavak 6.	članak 35. stavak 6.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 32. stavak 7.	članak 35. stavak 8.	
članak 32. stavak 8.	članak 35. stavak 9.	
članak 32. stavak 9.	članak 35. stavak 10.	
članak 32. stavak 10.	članak 35. stavci 11. i 12.	
članak 33. stavak 1.	članak 36. stavak 1.	
članak 33. stavak 2.	članak 36. stavak 2.	
članak 34. stavak 1.	članak 37. stavak 1.	
članak 34. stavak 2.	članak 37. stavak 2.-	
članak 34. stavak 3.	—	
članak 35. stavak 1.	članak 38. stavak 1.	
članak 35. stavak 2.	članak 38. stavak 2.	
članak 36. stavak 1.	članak 44. stavak 1.	
članak 36. stavak 2.	članak 44. stavak 2.	
članak 36. stavak 3.	članak 44. stavak 3.	
članak 36. stavak 4.	članak 44. stavak 4.	
članak 36. stavak 5.	članak 44. stavak 5.	
članak 36. stavak 6.	članak 44. stavak 6.	
članak 37. stavak 1.	članak 45. stavci 1. i 8.	
članak 37. stavak 2.	članak 45. stavak 7. drugi podstavak	
članak 38. stavak 1.	članak 46. stavak 1.	
članak 38. stavak 2.	članak 46. stavak 2.	
članak 38. stavak 3.	članak 46. stavak 3.	
članak 39.	članak 47. stavak 1.	
članak 40. stavak 1.	članak 51. stavak 1.	
članak 40. stavak 2.	članak 51. stavak 2.	
članak 40. stavak 3.	članak 51. stavak 3.	
članak 40. stavak 4.	članak 51. stavak 4.	
članak 40. stavak 5.	članak 51. stavak 5.	
članak 40. stavak 6.	članak 51. stavak 6.	
članak 41. stavak 1.	članak 52. stavak 1.	
članak 41. stavak 2.	članak 52. stavak 2.	
članak 42. stavak 1.	članak 53. stavak 1.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 42. stavak 2.	članak 53. stavak 2.	
članak 42. stavak 3.	članak 53. stavak 3.	
članak 42. stavak 4.	članak 53. stavak 4.	
članak 42. stavak 5.	članak 53. stavak 5.	
članak 42. stavak 6.	članak 53. stavak 6.	
članak 42. stavak 7.	članak 53. stavak 7.	
članak 43. stavak 1.	članak 54. stavak 1.	
članak 43. stavak 2.	članak 54. stavci 2. i 3.	
članak 44. stavak 1.		članak 3. stavci 1., 2. i 3.
članak 44. stavak 2.		članak 4. stavci 1., 2. i 3.
članak 44. stavak 3.		članak 4. stavak 6.
članak 45. stavak 1.		članak 6. stavci 1. i 2.
članak 45. stavak 2.		članak 7. stavak 1.
članak 45. stavak 3.		članak 7. stavak 2.
članak 46. stavak 1.	članak 55. stavak 1.	
članak 46. stavak 2.	članak 55. stavak 2.	
članak 47.	članak 56.	
članak 48. stavak 1.	članak 67. stavak 1.	
članak 48. stavak 2.	članak 67. stavak 2.	
članak 48. stavak 3.	članak 67. stavak 3.	
članak 49.	članak 68.	
članak 50. stavak 1.	članak 69. stavak 1., članak 72. stavak 1.	
članak 50. stavak 2.	članak 69. stavak 2.,	
članak 51. stavak 1.	članak 70. stavci 1. i 2.	
članak 51. stavak 2.	članak 70. stavak 5.	
članak 51. stavak 3.	članak 71. stavak 1.	
članak 51. stavak 4.	članak 71. stavak 4.	
članak 51. stavak 5.	članak 71. stavak 5.	
članak 51. stavak 6.	članak 71. stavak 6.	
članak 52. stavak 1.	članak 74. stavak 1.	
članak 52. stavak 2.	članak 74. stavak 2.	
članak 53. stavak 1.	članak 75. stavak 1.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 53. stavak 2.	članak 75. stavak 2.	
članak 53. stavak 3.	članak 75. stavak 3.	
članak 54. stavak 1.	članak 76. stavak 1.	
članak 54. stavak 2.	članak 76. stavak 2.	
članak 54. stavak 3.	članak 76. stavak 3.	
članak 54. stavak 4.	članak 76. stavak 4.	
članak 54. stavak 5.	članak 76. stavak 5.	
članak 55. stavak 1.	članak 77. stavak 1.	
članak 55. stavak 2.	članak 77. stavak 2.	
članak 56. stavak 1.	članak 79. stavak 1.	
članak 56. stavak 2.	članak 79. stavak 2.	
članak 56. stavak 3.	članak 79. stavak 3.	
članak 56. stavak 4.	članak 79. stavak 4.	
članak 56. stavak 5.	članak 79. stavak 8.	
članak 56. stavak 6.	članak 79. stavak 9.	
članak 57. stavak 1.	članak 80. stavak 1.	
članak 57. stavak 2.	članak 80. stavak 2.	
članak 57. stavak 3.	članak 80. stavci 3. i 4.	
članak 58. stavak 1.	članak 81. stavak 1.	
članak 58. stavak 2.	članak 81. stavak 2.	
članak 58. stavak 3.	članak 81. stavak 3.	
članak 58. stavak 4.	članak 81. stavak 4.	
članak 58. stavak 5.	članak 81. stavak 5.	
članak 58.a	članak 82.	
članak 59.	članak 83.	
članak 60. stavak 1.	članak 84. stavak 1.	
članak 60. stavak 2.	članak 84. stavak 2.	
članak 60. stavak 3.	članak 84. stavak 3.	
članak 60. stavak 4.	članak 84. stavak 4.	
članak 61. stavak 1.	članak 85. stavak 1.	
članak 61. stavak 2.	članak 85. stavak 2.	
članak 62. stavak 1.	članak 86. stavak 1.	

Direktiva 2004/39/EZ	Direktiva 2014/65/EU	Uredba (EU) br. 600/2014
članak 62. stavak 2.	članak 86. stavak 2.	
članak 62. stavak 3.	članak 86. stavak 3.	
članak 62. stavak 4.	članak 86. stavak 4.	
članak 62.a stavak 1.	članak 87. stavak 1.	
članak 62.a stavak 2.	članak 87. stavak 2.	
članak 63. stavak 1.	članak 88. stavak 1.	
članak 63. stavak 2.	članak 88. stavak 2.	
članak 64.	—	—
članak 64.a	—	—
članak 65.	—	—
članak 66.	—	—
članak 67.	—	—
članak 68.	—	—
članak 69.	—	—
članak 70.	—	—
članak 71.	—	—
članak 72.	—	—
članak 73.	—	—
Prilog I.	Prilog I.	
Prilog II.	Prilog II.	

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR